

Pánovho rozkazu. ⁶ Pochovali ho v Údolí v moabskej krajine naproti Bet-Peoru, ale o jeho hrobe nevie nik dodnes.

Mojžiš, najväčší prorok. - ⁷ Keď Mojžiš zomrel, mal stodvadsať rokov. Oči sa mu nezakalili a jeho životná sila sa nepodlomila. ⁸ Synovia Izraela ho tridsať dní oplakávali na Moabskej stepi. Keď sa dni smútku minuli, ⁹ Nunov syn Jozue sa ukázal plný ducha múdrosti - veď Mojžiš naň vložil ruku -, Izrael ho počúval a robil tak, ako Mojžišovi prikázal Pán. ¹⁰ Ale odvtedy sa už nezjavil v Izraeli taký prorok, ako bol Mojžiš, s ktorým by sa Pán stýkal z tváre do tváre, ¹¹ ani (podobný) v zázrakoch a všetkých znameniach, ktoré mu rozkázal robiť v Egypte na faraónovi, na všetkých jeho služobníkoch a na celej jeho krajine, ¹² ani v nesmiernej a divotvornej moci, ktorú Mojžiš vykonával pred celým Izraelom.

KNIHA JOZUE

Časť prvá

Dobytie Kanaánu 1,1 - 12,24

I. Vtiahnutie do Kanaánu 1,1 - 5,16

Prípravy 1,1- 18

Joz 1

I. Boh povzbudzuje Jozueho. - ¹ Po smrti Pánovho služobníka Mojžiša Pán povedal Mojžišovmu služobníkovi, Nunovmu synovi Jozuemu: ² „Môj služobník Mojžiš je mŕtvy. Preto teraz vstaň a prejdí cez tento Jordán - ty aj všetok tento ľud - do krajiny, ktorú ja dám Izraelovým synom. ³ Dám vám každé miesto, na ktoré vkročí vaša noha, ako som povedal Mojžišovi. ⁴ Od Púšte a od Libanonu až po Veľkú rieku, po rieku Eufrat, - celá krajina Hetejcov - až po Veľké more na západe slnka bude vaším územím. ⁵ Nik ti nebude môcť odolať po všetky dni tvojho života. Ako som bol s Mojžišom, tak budem aj s tebou. Nenechám ťa bez pomoci, ani ťa neopustím. ⁶ Buď silný a udatný! Lebo ty máš odovzdať tomuto ľudu do dedičného vlastníctva krajinu, o ktorej som prisahal ich otcom, že im ju dám. ⁷ Len buď silný a veľmi udatný! Bedlivo zachovávaj celý zákon, ktorý ti dal môj služobník Mojžiš! Neodchýľuj sa od neho ani napravo, ani naľavo, aby si múdro konal všetko, čo podnikneš. ⁸ Nech sa nevzdáľuje kniha tohoto zákona od tvojich úst! Premýšľaj o nej vo dne i v noci, aby si bedlivo zachoval všetko, čo je v nej napísané. Potom budeš mať šťastie a úspech vo svojom podnikaní. ⁹ Či som ti neprikázal: Buď silný a udatný, neboj sa a neľakaj sa!? Veď Pán, tvoj Boh, je s tebou pri všetkom, čo podnikneš!“

Jozue pripravuje ľud na prechod. - ¹⁰ A Jozue nariadil náčelníkom ľudu: „Prejdite cez tábor a rozkážte ľudu: ¹¹ Pripravte si potravu, lebo po troch dňoch prejdete tam za Jordán a začnete obsadzovať krajinu, ktorú vám odovzdá do vlastníctva Pán, váš Boh.“

Účasť zajordánskych kmeňov na dobytí Kanaánu. - ¹² Rubenovcom, Gadovcom a polovici Manassesovho kmeňa Jozue povedal: ¹³ „Spomeňte si na rozkaz, ktorý vám dal Pánov služobník Mojžiš, keď riekol: „Pán, váš Boh, vám udelil pokoj a dal vám túto krajinu.“ ¹⁴ Vaše manželky, vaše deti, váš dobytok zostanú v krajine, ktorú vám za Jordánom dal Mojžiš. Vy však, totiž všetci silní mužovia, vytiahnite ozbrojený na čele svojich bratov a pomáhajte im, ¹⁵ kým Pán neudelí vašim

bratom pokoj ako vám a kým nezaujmú aj oni krajinu, ktorú im dá Pán, váš Boh. Potom sa môžete vrátiť do svojej vlastnej krajiny a obývať ju, tú, čo vám dal Pánov služobník Mojžiš za Jordánom na východe slnka.“

¹⁶ Odpovedali Jozuem: „Všetko, čo si nám rozkázal, urobíme a kde nás pošleš, tam pôjdeme. ¹⁷ Ako sme vo všetkom poslúchali Mojžiša, tak chceme poslúchať aj teba. Nech len je s tebou Pán, tvoj Boh, ako bol s Mojžišom! ¹⁸ Každý, kto bude protirečiť tvojim slovám a neposlúchne všetky tvoje rozkazy, ktoré mu dáš, nech zomrie! Len buď silný a udatný!“

Vyzvedači v Jerichu 2,1-24

Joz2

II. Rachab zachraňuje vyzvedačov. - ¹ Nunov syn Jozue vyslal tajne zo Setim na výzvedy dvoch mužov a prikázal im: „Chod'te, prezrite krajinu a najmä Jericho!“ Nato odišli. Prišli do domu neviestky menom Rachab, kde chceli prenocovať. ² Kráľ Jericha však dostal správu: „V noci sem vošlo niekoľko Izraelitov vyzvedat' krajinu!“ ³ A kráľ Jericha poslal Rachabe odkaz: „Vydaj mužov, ktorí prišli k tebe a ubytovali sa v tvojom dome! Prišli vyzvedat' celú krajinu.“ ⁴ Ale žena vzala obidvoch mužov a ukryla ich. Potom vravela: „Je pravda, prišli ku mne dvaja mužovia, ale ja som nevedela, odkiaľ sú. ⁵ Keď mali za tmy zatvoriť bránu, mužovia vyšli. Ale kam šli, to neviem. Rýchle utekajte za nimi! Azda ich ešte dohoníte.“

⁶ Potom ich vyviedla na strechu (svojho domu) a ukryla pod ľanovým pazderím, ktoré mala rozložené na streche. ⁷ Mužovia však, (ktorí došli s odkazom) prenasledovali ich smerom k Jordánu až po brody: keď prenasledovatelia vyšli, mestskú bránu hneď zatvorili.

Vyzvedači sľubujú Rachabe ochranu. - ⁸ Prv, než usnuli (tí, čo sa ukrývali), žena vystúpila k nim na strechu a vravela mužom: „Viem, že vám Pán dal túto krajinu; doľahol na nás strach pred vami a všetci obyvatelia krajiny sa chvejú pred vami hrôzou. ¹⁰ Dupočuli sme sa, že Pán vysušil pred vami vody Červeného mora, keď ste vychádzali z Egypta; a tiež čo ste urobili dvom amorejským kráľom za Jordánom, Sehonovi a Ogovi, na ktorých ste vykonali kliatbu. ¹¹ Keď sme sa to dozvedeli, naše srdce strachom ochablo a nik už nemal odvahy proti vám. Lebo Pán, váš Boh, je Bohom hore na nebesiach i dolu na zemi. ¹² Teraz mi však prisahajte na Pána, že ako som ja vám preukázala láskavosť, takisto aj vy preukázete láskavosť mojej rodine. Dajte mi spoľahlivé znamenie, ¹³ že zachováte pri živote môjho otca a moju matku, mojich bratov a moje sestry, aj všetkých ich príbuzných, že nás zachránite pred smrťou.“

¹⁴ Mužovia jej odpovedali: „Vlastným životom ručíme za vás, ale iba vtedy, keď nezradíte našu vec. Až nám Pán dá túto krajinu, preukážeme ti láskavosť a vernosť.“

¹⁵ Potom ich spustila oknom po povraze, lebo jej dom sa opieral o múr, bývala totiž v mestskom múre. ¹⁶ A povedala im: „Chod'te na vrchy, aby sa s vami nestretli (vaši) prenasledovatelia, a skrývajte sa tam tri dni, kým sa prenasledovatelia nenavrátia. Potom môžete ísť svojou cestou.“

¹⁷ Mužovia jej vraveli: „Táto prisaha, ktorou si nás zaprisahala, zaväzuje nás len vtedy, ¹⁸ keď pri našom príchode do krajiny priviažeš tento červený povraz na okno, ktorým si nás spustila, a keď vezmeš k sebe do domu svojho otca, svoju matku, svojich bratov a celú svoju rodinu. ¹⁹ Kto vykročí z dvier tvojho domu von, toho krv

bude na jeho hlave, my budeme bez viny. A zasa kto bude s tebou v dome, toho krv padne na našu hlavu, keby sa ho niekto dotkol.²⁰ Ale ak prezradíš túto našu vec, nebude nás viazať prísaha, ktorou si nás zaprisahala.“²¹ Ona odpovedala: „Nech sa stane tak, ako hovoríte!“ Potom ich prepustila. Keď sa vzdialili, priviazala červený povraz na okno.

Návrat vyzvedačov. -²² Oni odišli a šli na vrchy. Tam zostali tri dni, kým sa prenasledovatelia nevrátili. Prenasledovatelia ich hľadali po všetkých cestách, ale nenašli ich.²³ Potom sa obidvaja mužovia vydali na spiatočnú cestu; zostúpili z vrchov, prekročili Jordán a prišli k Nunovmu synovi Jozuemu. Porozprávali mu všetko, čo sa im prihodilo.²⁴ Povedali Jozuemu: „Pán nám dal do rúk celú túto krajinu. Všetci obyvatelia krajiny majú pred nami hrozný strach.“

Prechod cez Jordán 3,1 - 5,1

Joz3

III. Tábor na jordánskom brehu. -¹ Včasráno Jozue vstal, vyrazili zo Setim a došli k Jordánu, on a všetci Izraeliti. Tam strávili noc pred prechodom.² Po troch dňoch prešli náčelníci ľudu cez tábor³ a oznamovali ľudu: „Keď spozorujete archu zmluvy Pána, vášho Boha, a kňazov z rodu Lévi, ako ju nesú, vtedy sa aj vy pohnite zo svojho miesta a choďte za ňou!“⁴ Ale medzi vami a ňou nech je odstup aspoň dvetisíc laktov - nepribližujte sa k nej -, aby ste poznali cestu, po ktorej máte ísť, lebo dosiaľ ste po tej ceste ešte nešli.“

⁵ Potom Jozue nariadil ľudu: „Posväťte sa! Lebo zajtra bude Pán robiť medzi vami divy.“⁶ Kňazom Jozue rozkázal: „Vezmite archu zmluvy a choďte (s ňou) pred ľuďom!“ I vzali archu zmluvy a kráčali pred ľuďom.

Boh sľubuje pomoc. -⁷ Pán však povedal Jozuemu: „Dnes ťa začnem vyvyšovať pred zrakom celého Izraela, aby vedeli, že ako som bol s Mojžišom, tak budem aj s tebou.“⁸ Teraz však rozkáž kňazom, ktorí ponosú archu zmluvy: Keď prídete na okraj vody Jordánu, zastavte sa v Jordáne!“⁹ Potom Jozue povedal Izraelitom: „Pristúpte sem a vypočujte slová Pána, svojho Boha!“¹⁰ A Jozue pokračoval: „Po tomto poznáte, že je živý Boh medzi vami a že zničí pred vami Kanaánčanov, Hetejcov, Hevejcov, Ferezejcov, Gergezejcanov, Amorejčanov a Jebujejcov: ¹¹ Archa zmluvy Pána celej zeme pôjde pred vami cez Jordán! ¹² A teraz si vyberte dvanásť mužov z Izraelových kmeňov, z každého kmeňa po jednom!

¹³ Len čo spočinú chodidlá kňazov, ktorí ponosú archu Boha, Pána celej zeme, na vodách Jordánu, vody Jordánu sa rozdvaja a vody, ktoré pritekajú zhora, zastavia sa na jednej hromade.“

Prechod ľudu. -¹⁴ Ľud teda vyšiel zo svojich stanov, aby prešiel cez Jordán, a kňazi niesli archu zmluvy pred ľuďom.¹⁵ Len čo nosiči archy došli k Jordánu a nohy kňazov, ktorí niesli archu, dotkli sa okraja vôd, hoci Jordán po všetky dni žatvy naplnia svoje koryto,¹⁶ vody, ktoré pritekajú zhora, sa zastavili a stáli nahromadené ďaleko pri meste Adam, ktoré leží pri Sartane. Tie však, čo tečú k Pustému alebo Solnému moru (ktoré sa teraz nazýva Mŕtve more), odtiekli, až úplne zmizli. Tak ľud prechádzal oproti Jerichu.¹⁷ Kňazi však, ktorí niesli archu Pánovej zmluvy, pevne stáli na suchej zemi uprostred Jordánu - zatiaľ všetok Izrael prechádzal po suchu -, kým neprešiel všetok ľud na druhú stranu Jordánu.

IV. Postavenie pamätných kameňov. - ¹ Keď už prešiel všetok ľud cez Jordán, povedal Pán Jozuemu: ² „Vyberte si z ľudu dvanásť mužov, po jednom z každého kmeňa, ³ a rozkážte im: Vezmite si odtiaľto z prostriedku Jordánu - z miesta, kde stáli nohy kňazov - dvanásť kameňov, neste ich so sebou a uložte v tábore, kde zostanete túto noc.“ ⁴ Nato Jozue povolal dvanásť mužov, ktorých vybral zo synov Izraela, po jednom z každého kmeňa. ⁵ Jozue im vravel: „Choďte pred archou Pána, svojho Boha, do prostriedku Jordánu a prineste si každý na ramenách jeden kameň - podľa počtu Izraelových kmeňov -, ⁶ aby boli pamätníkom medzi vami. Až sa vás raz vaše deti opýtajú: „Čo znamenajú pre vás tieto kamene?“, ⁷ odpoviete im: „Vody Jordánu zmizli pred archou Pánovej zmluvy, keď išla cez Jordán. Preto nech tieto kamene na večné veky pripomínajú Izraelovým synom, že zmizli vody Jordánu!“

⁸ A Izraelovi synovia presne vyplnili Jozueho rozkaz. Vzali z prostriedku Jordánu dvanásť kameňov, ako povedal Pán Jozuemu - podľa počtu Izraelových kmeňov -, priniesli ich so sebou do tábora a tam ich uložili. ⁹ Iných dvanásť kameňov položil Jozue uprostred Jordánu, na tom mieste, kde stáli nohy kňazov, ktorí niesli archu zmluvy, a sú tam až podnes.

Prechod kňazov. - ¹⁰ Kňazi, ktorí niesli archu, stáli uprostred Jordánu, kým sa nepreviedlo všetko podľa Pánovej výzvy, ktorú oznámil Jozue ľudu, i všetko, čo rozkázal Mojžiš Jozuemu. Ľud však rýchlo prechádzal. ¹¹ A keď už prešiel všetok ľud, pohla sa aj Pánova archa a kňazi pred ľudom. ¹² Rubenovci, Gadovci a polovica Manassesovho kmeňa tiahli na čele Izraelových synov, ako im prikázal Mojžiš. ¹³ Asi štyridsaťtisíc ozbrojených mužov tiahlo pred Pánom do boja na Jerišskú step.

¹⁴ V tento deň Pán vyvýšil Jozueho pred zrakom všetkého Izraela, takže s bážňou hľadeli na neho po všetky dni jeho života, ako kedysi s bážňou pozerali na Mojžiša.

¹⁵ Potom Pán povedal Jozuemu: ¹⁶ „Rozkáž kňazom, ktorí nesú archu svedectva, aby vystúpili z Jordánu!“ ¹⁷ Nato Jozue rozkázal kňazom: „Vystúpte z Jordánu!“ ¹⁸ A kňazi, ktorí niesli archu Pánovej zmluvy, vystúpili z prostriedku Jordánu. Ale len čo sa šľapaje kňazov dotkli suchej zeme, vrátili sa vody Jordánu do svojho riečišťa a tiekli ako predtým ponad všetky jeho brehy.

¹⁹ Ľud vystúpil z Jordánu na desiaty deň prvého mesiaca a utáboril sa v Galgale, východne od Jericha.

Význam pamätných kameňov. - ²⁰ Dvanásť kameňov, ktoré vyniesli z Jordánu, postavil Jozue v Galgale. ²¹ Pritom povedal Izraelitom: „Až sa raz budú pýtať vaše deti svojich otcov: „Čo znamenajú tieto kamene?“, oznámite svojim deťom: Izrael prešiel cez tento Jordán po suchu, ²³ lebo Pán, váš Boh, vysušil pred vami vody Jordánu, kým ste neprešli, ako kedysi urobil Pán, váš Boh, s Červeným morom, ktoré pred nami vysušil, kým sme neprešli -, ²⁴ aby uznali všetky národy zeme, že Pánova ruka je mocná, aby ste sa báli Pána, svojho Boha, po všetky dni.“

V⁵. Ozvena zázračného prechodu. - ¹ Keď sa dopyčuli všetci amorejskí králi, ktorí sídlili na druhej strane Jordánu na západe, aj všetci kanaánski králi, ktorí vládli pri

Mori, že Pán vysušil pred Izraelovými synmi vody Jordánu, pokým neprešli, srdce im ochablo a všetka ich odvaha proti Izraelitom zmizla.

Tábor v Galgale 5,2- 16

Druhá obriezka. - ² V tom čase povedal Pán Jozuemu: „Narob si kamenných nožov a obrež druhý raz Izraelových synov!“ ³ A Jozue si narobil kamenných nožov a obrezal Izraelových synov na pahorku Aralot.

⁴ S obriezku, ktorú previedol Jozue, to bolo totiž takto: Všetci, ktorí vyšli z Egypta, mužovia, všetci bojovníci, pomreli na púšti na ceste po východe z Egypta. ⁵ Všetci, ktorí vyšli, boli obrezaní; ale nik z tých, čo sa narodili na púšti - na ceste po východe z Egypta -, obrezaný nebol. ⁶ Štyridsať rokov putovali Izraelovi synovia po púšti, kým nevymrel všetok ľud, všetci bojovníci, ktorí vyšli z Egypta. Keďže neposlúchali Pánov hlas, Pán sa im zaprisahal, že neuvidia krajinu - krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom -, ktorú nám chcel dať Pán, ako pod prísahou sľúbil ich otcom. ⁷ Teraz Jozue obrezal ich synov, ktorí nastúpili na ich miesto. Boli totiž neobrezaní, lebo po ceste ich neobrezali.

⁸ Keď obrezali všetok ľud, zostali na tom istom táborišti, až kým sa nevyhovjili.

⁹ A Pán povedal Jozuemu: „Dnes som odňal od vás egyptskú potupu.“ Preto sa to miesto nazýva Galgala až dodnes.

Prvá Veľká noc v Palestíne. - ¹⁰ Zatiaľ, čo Izraelovi synovia táborili v Galgale, slávil na štrnásty deň (prvého) mesiaca, podvečer, na Jeriškých stepiach Veľkú noc. ¹¹ A v deň po Veľkej noci, práve v ten istý deň, jedli z plodov krajiny nekvasený chlieb a pražené zrnó. ¹² Nasledujúci deň prestala manna, lebo sa mohli živiť plodmi krajiny. Potom už Izraeliti mannu nemali; v tom roku sa živil plodmi kanaánskej krajiny.

Anjel sa zjavuje Jozuemu. - ¹³ Keď bol raz Jozue pred Jerichom, pozdvihol zrak a videl pred sebou stáť muža, ktorý držal v ruke vytasený meč! Jozue k nemu pristúpil a opýtal sa ho: „Patriš k nám alebo k našim nepriateľom?“ ¹⁴ I odpovedal: „Nie! Som vodca Pánovho vojska. Práve teraz som prišiel.“ ¹⁵ Jozue padol tvárou na zem a poklonil sa. Potom sa ho opýtal: „Čo chce môj Pán povedať svojmu služobníkovi?“

¹⁶ Vodca Pánovho vojska povedal Jozuemu: „Zobuj si z nôh obuv, lebo miesto, na ktorom stojíš, je sväté!“ A Jozue to urobil.

Vít'azné boje v Kanaáne 6,1 - 12,24

Pád Jericha 6,1-27

Joz6

VI. Boh dáva pokyny na dobytíe Jericha. - ¹ Jericho zatvorilo brány a bolo uzavreté pred Izraelovými synmi. Nik nemohol ani vyjsť, ani vojsť.

² Tu Pán povedal Jozuemu: „Hľa, do tvojich rúk som dal Jericho, aj jeho kráľa s udatnými mužmi! ³ Všetci bojovníci tiahnite okolo mesta! Jeden raz obídete mesto. Tak to urobíš po šesť dní. ⁴ Siedmi kňazi nech nesú pred archou sedem trúb. Na siedmy deň obídete mesto sedemkrát a kňazi nech trúbia (na trúbach)! ⁵ Až zaznie znamenie rohu a začujete hlas trúby, všetok ľud nech zakričí mohutným hlasom, mestské múry sa zosunú a ľud vnikne dovnútra, každý z toho miesta, kde je.“

Jozue dáva rozkazy kňazom a ľudu. - ⁶ Nunov syn Jozue zvolal kňazov a povedal im: „Neste archu zmluvy a siedmi kňazi nech nesú sedem trúb pred Pánovou archou!“

⁷ A ľudu povedal: „Choďte a obíďte mesto! Bojovníci nech idú pred Pánovou archou!“

Obchôdzky okolo Jericha. - ⁸ Keď Jozue dal ľudu tento rozkaz, vyšli siedmi kňazi, ktorí niesli sedem trúb pred Pánom, a trúbili. Archa Pánovej zmluvy išla za nimi. ⁹ Bojovníci tiahli pred kňazmi, ktorí trúbili, a ostatný ľud išiel za archou za stáleho hlaholu trúb.

¹⁰ Ľudu Jozue nariadil: „Nerobte krik, nech nepočuť váš hlas a z vašich úst nech nevyjde ani jedno slovo až do dňa, keď vám zavelím: „Kričte!“ Potom zakričíte!“

¹¹ Tak Pánova archa obchádzala mesto. Obišli raz, potom sa vrátili do tábora a cez noc zostali v tábore. ¹² Jozue vstal včasráno, kňazi niesli Pánovu archu ¹³ a siedmi kňazi, ktorí niesli sedem trúb, kráčali pred Pánovou archou a ustavične trúbili. Bojovníci tiahli pred nimi a ostatný ľud išiel za Pánovou archou za stáleho hlaholu trúb.

¹⁴ Aj na druhý deň obišli raz mesto; potom sa vrátili do tábora. Tak to robili šesť dní.

Zaujatie Jericha. - ¹⁵ Ale na siedmy deň vstali zavčasu, pri východe zorničky, a obišli mesto sedemkrát podľa doterajšieho spôsobu. Sedemkrát obišli mesto len v tento deň. ¹⁶ Keď zatrúbili kňazi pri siedmej obchôdzke, Jozue zavelil ľudu: „Zakričte, lebo Pán vám mesto dal.“

Kliatba vyhlásená nad Jerichom. - ¹⁷ Ale mesto i so všetkým, čo je v ňom, nech je pod kliatbou zasvätené Pánovi! Len neviestka Rachab nech ostane nažive - ona a všetci, ktorí sú s ňou v dome -, lebo ukryla vyzvedačov, ktorých sme vyslali. ¹⁸ Len sa chráňte toho, čo je pod kliatbou, aby ste (nezatúžili a) nevzali nič z toho, čo je prekliate. Tým by ste zvolali na izraelský tábor kliatbu a priviedli ho do nešťastia. ¹⁹ Ale všetko striebro i zlato a medené i železné náradie nech je zasvätené Pánovi a uložené do Pánovho pokladu!“

Mestské múry padajú. - ²⁰ Ľud kričal a trúby zvučali. Keď ľud začul zvuk trúb, všetci zakričali mohutným hlasom. Múry sa zosuli a ľud vnikal do mesta, každý z toho miesta, kde bol. Tak zaujali mesto.

²¹ Potom mečom vykonali kliatbu na všetkom, čo bolo v meste: na mužovi i žene, mladíkovi i starcovi, na býkovi, ovci i oslovi.

Rachab s rodinou zachránená. - ²² Obidvom mužom, ktorí boli v krajine na výzvedách, Jozue nariadil: „Choďte do domu neviestky a vyveďte odtiaľ ženu i všetkých jej príslušníkov, ako ste jej pod prísahou sľúbili!“ ²³ Mladí mužovia, vyzvedači, šli a priviedli Rachabu, jej otca i matku, jej bratov a všetkých jej príslušníkov. Tak dovedli všetkých jej príbuzných a umiestili ich vedľa izraelského tábora.

²⁴ Mesto však, i so všetkým, čo bolo v ňom, spálili ohňom. Len striebro, zlato a medené i železné náradie vložili do Pánovho pokladu. ²⁵ Ale neviestku Rachab a jej rodinu so všetkými príslušníkmi ponechal Jozue nažive a zostala medzi Izraelitmi až podnes, lebo ona ukryla poslov, ktorých vyslal Jozue do Jericha na výzvedy.

Jozue zlorečí Jerichu. - ²⁶ Vtedy Jozue zaviazal (ľud) touto prísahou:

„Nech je zlorečený pred Pánom muž,
ktorý by sa odvážil postaviť mesto Jericho!

Za cenu prvorođeného syna bude klásť jeho základy
a za cenu najmladšieho syna nasadzovať jeho brány!“

²⁷ A Pán bol s Jozuem a jeho meno sa nieslo celou krajinou.

Pád Haia 7,1 - 8,29

Joz7

VII. Achanov zločin. - ¹ Izraelovi synovia sa prehrešili vierolomnosťou proti kliatbe: Achan totiž, syn Karmiho, syna Zabdiho, syna Zerachovho z Júdovho kmeňa, vzal niečo z prekliateho. Preto vzbĺkol Pánov hnev proti Izraelovým synom.

Porážka Izraela pri Hai. - ² Jozue vyslal niekoľko mužov z Jericha do Haia pri Bethavene, východne od Betela, a vpravil im: „Choďte ta hore a preskúmajte kraj!“ Mužovia vystúpili a preskúmali Hai. ³ Potom sa vrátili k Jozuemu a povedali mu: „Nech nevystupuje všetok ľud! Stačí, keď na dobytie Haia vyťahne dve alebo tritisíc mužov. Neunúvaj tam všetok ľud! Veď ich je málo!“

⁴ I vyťahlo tam z ľudu asi tritisíc mužov. Ale boli prinútení íť sa na útek pred haiským obyvateľstvom. ⁵ Pritom Haičania z nich zabili asi tridsaťšesť mužov a prenasledovali ich od mestskej brány až po Sabarim. Padali ešte aj na svahu (pri úteku).

Jozue v žiali volá k Bohu. - ⁶ Jozue si roztrhol odev a ležal tvárou na zemi pred Pánovou archou až do večera, on i starší Izraela, a sypali si prach na hlavu.

⁷ Potom Jozue povedal: „Ach, Pane, Bože prečo si previedol tento ľud cez Jordán, keď si nás vydal do rúk Amorejčanov, aby nás zničili? Kiežby sme sa boli rozhodli zostať na druhej strane Jordánu!“ ⁸ Prosím, Pane, čo mám povedať, keď sa dal Izrael na útek pred svojím nepriateľom? ⁹ Dozvedia sa to Kanaánčania i všetci obyvatelia krajiny, obrátia sa proti nám a vyhubia naše meno zo zeme. A čo ty urobíš pre svoje veľké meno?“

Boh odpovedá Jozuemu. - ¹⁰ Pán povedal Jozuemu: „Vstaň! Načo ležíš na tvári? ¹¹ Izrael zhrešil. Porušili moju zmluvu, ktorou som ich zaviazal: vzali niečo z prekliateho. Veď nielenže kradli, ale to aj ukryli a zaradili medzi svoje veci. ¹² Izraelovi synovia neodolajú svojim nepriateľom. Dajú sa na útek pred svojimi nepriateľmi, lebo zvolali na seba kliatbu. Nebudem s vami, kým neodstránite zo svojho stredu prekliate. ¹³ Vstaň! Posväť ľud a povedz im: Posväťte sa na zajtrašok! Lebo toto hovorí Pán, Izraelov Boh: Uprostred teba je prekliate, Izrael! Neodoláš svojim nepriateľom, kým neodstránite prekliate zo svojho stredu. ¹⁴ Ráno sa dostavte po svojich kmeňoch! A kmeň, ktorý označí Pán, nech predstúpi po rodoch! A rod, ktorý označí Pán, nech predstúpi po rodinách! A rodina, ktorú označí Pán, nech predstúpi po mužoch!

¹⁵ Kto bude označený ako držiteľ prekliatej veci, nech je spálený ohňom - on i všetko, čo je jeho -, pretože prestúpil Pánovu zmluvu a dopustil sa ohavnosti v Izraeli.“

Vinník zistený. - ¹⁶ Ráno Jozue vstal a dal nastupovať Izraelu po kmeňoch. Označený bol Júdov kmeň. ¹⁷ Potom dal nastúpiť Júdovým rodom a bol označený rod Zarchitov. Potom dal nastúpiť rodu Zarchitov po rodinách a bol označený Zabdi. ¹⁸ Nato dal nastúpiť jeho rodine po mužoch a bol označený Achan, syn Karmiho, syna Zabdiho, syna Zerachovho z Júdovho kmeňa.

Achanovo vyznanie. - ¹⁹ Tu povedal Jozue Achanovi: „Syn môj, vzdaj česť a chválu Pánovi, Izraelovmu Bohu! Priznaj sa mi, čo si urobil; nezamlčuj nič pred mnou!“

²⁰ Achan odvetil Jozuemu: „Áno ja som sa prehrešil proti Pánovi, Izraelovmu Bohu. Tak a tak som to urobil. ²¹ Videl som totiž medzi korisťou krásny plášť senaársky, dvesto šeklov striebra a zlatý jazyk o váhe päťdesiat šeklov. Zabažil som po tom i vzal som si to. Mám to ukryté v zemi v stane a striebro pod tým.“

²² Jozue vyslal poslov, bežali do stanu a bolo to ukryté v jeho stane a striebro pod tým! ²³ I vzali to zo stanu, priniesli to k Jozuemu a ku všetkým Izraelovým synom a položili to pred Pána.

Achan potrestaný. - ²⁴ Jozue a celý Izrael s ním vzal Zerachovho syna Achana - (striebro, plášť a zlatý jazyk), i jeho synov a dcéry, jeho rožný dobytok, osly a ovce, jeho stan a všetko, čo bolo jeho - a zaviedli ich do údolia Achor. ²⁵ Potom Jozue povedal: „Pretože si nás priviedol do nešťastia, dnes uvrhne Pán do nešťastia teba.“ Všetci Izraeliti hádzali na neho kamene a keď ich ukameňovali, spálili ich. ²⁶ Potom naniesli na nich veľkú hromadu kamenia, ktorá jestvuje až dodnes.

A Pánov prudký hnev prestal.

Preto sa to miesto nazýva Údolie Achor až dodnes.

Joz8

VIII. Plán na dobytie Haiu. - ¹ Potom Pán povedal Jozuemu: „Neboj sa a neľakaj sa! Vezmi so sebou všetok bojaschopný ľud, vstaň a vyťahni proti Haiu! Hľa, do tvojich rúk som dal haiského kráľa, jeho ľud, mesto i územie. ² Haiu a jeho kráľovi urobíš tak, ako si urobil Jerichu a jeho kráľovi! Ale korisť a rožný dobytok si môžete vziať. Za mestom postav zálohu na jeho západnej strane!“

³ Jozue a všetok bojaschopný ľud vstal, aby vyťahol proti Haiu. Jozue vybral tridsaťtisíc mužov, udatných ľudí, a vyslal ich za noci. ⁴ A dal im tento rozkaz: „Postavte sa do zálohy za mestom, na západnej strane mesta! Neodchádzajte ďaleko od mesta! Všetci zostaňte v pohotovosti! ⁵ Ja však so všetkým ľudom, ktorý je so mnou, vyťahnem proti mestu. Ale keď vyrazia proti nám ako prvý raz, dáme sa na útek pred nimi. ⁶ Oni budú stále bežať za nami, až ich odrežeme od mesta. Iste si povedia: „Utekajú pred nami ako prvý raz!“ My však budeme stále ustupovať pred nimi. ⁷ Vtedy vyrazte zo zálohy a zmocnite sa mesta! Lebo Pán, váš Boh, ho dá do vašich rúk. ⁸ A keď už mesto obsadíte, zapáľte ho! Držte sa Pánových slov! Toto je môj rozkaz pre vás!“

Zálohy proti Haiu. - ⁹ Keď ich prepustil, odobrali sa do zálohy. Táborili medzi Betelom a Haiom, západne od Haia.

Tej noci zostal Jozue medzi ľudom. ¹⁰ Ráno Jozue vstal a vykonal prehliadku ľudu. Potom spolu so staršími Izraela tiahol na čele ľudu proti Haiu. ¹¹ Vystupoval všetok bojaschopný ľud, ktorý bol s ním, približoval sa, až došiel pred mesto. Utáborili sa severne od Haia, takže medzi nimi a Haiom bolo údolie.

¹² Najprv vybral asi päťtisíc mužov a postavil ich do zálohy medzi Betelom a Haiom, západne od mesta. ¹³ Potom rozostavil ľud, totiž všetko vojsko. Stáli severne od mesta, ale krídlo siahalo až na západ od mesta. Tejto noci Jozue zišiel do údolia.

Pád Haia. - ¹⁴ Len čo to spozoroval haiský kráľ, on, mužovia mesta a všetok ľud najväčšou rýchlosťou vyrazili do boja a bežali naproti Izraelom na miesto oproti púšti. Nevedel totiž, že mu postavili zálohu na druhej strane mesta. ¹⁵ Jozue a všetci

Izraeliti predstierali, akoby ich boli porazili a utekali smerom na púšť. ¹⁶ Bol zvolaný všetok ľud, ktorý bol v meste, aby ich prenasledoval. A kým takto prenasledovali Jozueho, vzd'alovali sa od mesta. ¹⁷ V Hai a v Beteli nezostal ani jeden muž, ktorý by nebol vytiahol proti Izraelovi. Nechali mesto otvorené a prenasledovali Izraelitov.

¹⁸ Tu povedal Pán Jozuemu: „Zdvihni oštep, ktorý máš v ruke, proti Haiu, lebo ho chcem dať do tvojej moci!“ A Jozue zdvihol oštep, ktorý mal v ruke, proti Haiu. ¹⁹ Sotvaže zdvihol ruku, záloha okamžite vyrazila zo svojho stanovišťa a dala sa do behu. Vnikla do mesta, zaujala ho a hneď ho aj podpálila. ²⁰ Keď sa haiskí muži obrátili, zbadali, že z mesta vystupuje k nebu dym a nemali už možnosti uniknúť ani sem, ani tam, lebo ľud, ktorý utekal na púšť, obrátil sa proti svojim prenasledovateľom. ²¹ Keď Jozue a všetci Izraeliti videli, že záloha zaujala ich mesto a že z mesta vystupuje dym, obrátili sa a bili haiské mužstvo. ²² Tamtí im vyšli z mesta naproti. A tak sa dostali medzi Izraelitov; jedni išli na nich z jednej, druhí z druhej strany. A tak ich bili, že z nich nezostal ani jeden, čo by sa zachránil útekom. ²³ Ale haiského kráľa chytili živého a priviedli ho k Jozuemu.

Vykonanie kliatby. - ²⁴ Keď Izraeliti pobili na otvorenom poli, na púšti - kde boli prenasledovaní -, všetkých haiských obyvateľov a padli všetci až do posledného muža pod mečom, potom sa obrátili proti Haiu a vyhubili ho mečom. Všetkých padlých v ten deň, mužov i žien, sa počíta na dvanásťtisíc, všetko haiskí obyvatelia.

²⁶ Jozue nestiahol ruku, ktorú zdvihol s oštepom, kým nevykonal kliatbu nad všetkými haiskými obyvateľmi.

²⁷ Podľa Pánovho rozkazu, ktorý dal Jozuemu, prisvojili si Izraeliti len rožný dobytok a korisť tohoto mesta. ²⁸ Potom Jozue Hai vypálil a urobil z neho trvalé zborenisko, pustatinu až podnes. ²⁹ Haiského kráľa obesili a nechali visieť na strome až do večera. Po západe slnka Jozue rozkázal sňať jeho mŕtvolu zo stromu. Potom ju hodili blízko mestskej brány a nahádzali na ňu veľkú hromadu kamenia, ktorá jestvuje až dodnes.

Oltár na vrchu Hebal 8,30-35

³⁰ Vtedy Jozue postavil Pánovi, Izraelovmu Bohu, oltár na vrchu Hebal, ³¹ ako prikázal Izraelovým synom Pánov služobník Mojžiš a ako je napísané v knihe Mojžišovho zákona, totiž oltár z nekresaných kameňov, ktorých sa nedotklo železo. A na ňom obetovali Pánovi celostné žertvy a prinášali pokojné obety.

³² Potom tam na kamene napísal odpis Mojžišovho zákona, ktorý on napísal pred Izraelovými synmi. ³³ Všetok Izrael a jeho starší, náčelníci a sudcovia - cudzinci tak ako domáci - stáli po oboch stranách archy oproti kňazom levitom, ktorí niesli archu Pánovej zmluvy, polovica z nich od vrchu Garizim a druhá polovica od vrchu Hebal - ako prikázal Pánov služobník Mojžiš, aby bol izraelský ľud na počiatku požehnaný.

³⁴ Potom čítal všetky slová Zákona - ako požehnanie, tak i zlorečenie -, všetko tak, ako je napísané v knihe Zákona. ³⁵ Nebolo jediného slova zo všetkého, čo rozkázal Mojžiš, ktoré by Jozue nebol prečítal pred celým izraelským zhromaždením, i pred ženami, deťmi a cudzincami, ktorí tiahli s nimi.

Rokovania s Gabaončanmi 9,1-27

Joz9

IX. Protizraelský spolok Kanaánčanov. - ¹ Keď sa to dozvedeli všetci králi, ktorí sídlili na druhej strane Jordána, na vrchovine, na nížine a na celom pobreží Veľkého mora smerom na Libanon, Hetejci, Amorejčania, Kanaánčania Ferezejci Hevejci a Jebuzejci, zhromaždili sa, aby jednomyseľne bojovali proti Jozuemu a Izraelitom.

Lest' Gabaončanov. - ³ Keď Gabaončania počuli, čo Jozue urobil s Jerichom a Haiom, ⁴ vymysleli aj oni lest'. Nabrali potravu, na osly naložili staré vrecia a staré, dopráskané a pozväzované vínne mechy; ⁵ na nohách mali starú, zaplátanú obuv a na sebe obnosené šaty; a všetok chlieb, ktorý si vzali na cestu, bol zoschnutý a rozdrobený. ⁶ Tak prišli k Jozuemu do tábora v Galgale a vraveli jemu i Izraelitom: „Došli sme z ďalekej krajiny. Uzavrite s nami zmluvu!“

⁷ Izraeliti hovorili Hevejcom: „Možno bývate u nás. Ako môžeme s vami uzavrieť zmluvu?“ ⁸ Oni povedali Jozuemu: Sme tvojimi služobníkmi.“ Jozue sa ich opýtal: „Kto ste vy? A odkiaľ prichádzate?“ ⁹ Odpovedali: „Z veľmi ďalekej krajiny prišli tvoji služobníci pre meno Pána tvojho Boha. Lebo sme počuli o ňom zvesť: čo všetko urobil v Egypte ¹⁰ a čo všetko urobil dvom amorejským kráľom, totiž hesebonskému kráľovi Sehonovi a básšanskému kráľovi Ogovi v Astarote. ¹¹ Tu nám povedali naši starší a všetci obyvatelia našej krajiny: „Naberte si potravu na cestu, choďte im v ústrety a povedzte im: My sme vaši služobníci. Uzavrite teda s nami zmluvu!“ ¹² Toto je náš chlieb! Teplý sme si ho vzali z domu, keď sme sa vydali na cestu, aby sme prišli k vám. A teraz pozrite, je zoschnutý a rozdrobený! ¹³ A toto sú vínne mechy. Boli nové, keď sme ich plnili. A teraz sú deravé! A toto je náš odev a naša obuv! Je to zodraté na veľmi dlhej ceste.“

¹⁴ Tu si mužovia vzali niečo z ich potravu, ale Pánovo rozhodnutie si nevyžiadali. ¹⁵ Jozue s nimi dojednal mier a uzavrel zmluvu, že ich ponechá nažive, a náčelníci ľudu im to potvrdili prísahou.

Lest' vyšla najavo. - ¹⁶ Ale tri dni po uzavretí zmluvy s nimi dozvedeli sa, že sú zblízka, ba dokonca, že bývajú u nich: ¹⁷ Izraelovi synovia sa vybrali a na tretí deň prišli do ich miest. Ich mestá sú: Gabaon Kafira, Berot a Karjatiarim. ¹⁸ Izraelovi synovia ich však nepobili, lebo náčelníci ľudu sa im zaprisahali na Pána, Izraelovho Boha. No všetok ľud reptal proti náčelníkom. ¹⁹ Ale všetci náčelníci vraveli zhromaždenému ľudu: „My sme sa im zaprisahali na Pána, tak im teraz nemôžeme nič urobiť. ²⁰ Darmo, musíme sa k nim takto zachovať. Necháme ich nažive, aby nás nezastihol (Pánov) hnev pre prísahu, ktorú sme im dali.“ ²¹ Potom im náčelníci vraveli: „Zostanete nažive!“ A boli drevorubačmi a vodármi všetkému ľudu ako im prikázali náčelníci.

Podrobenie Gabaončanov. - ²² Jozue si ich dal zavolať a vravel im: „Prečo ste nás oklamali?! Hovorili ste: „Bývame ďaleko od vás.“ A zatiaľ bývate u nás. ²³ A teraz buďte prekliati a každý z vás musí byť navždy služobníkom, drevorubačom a vodárom v dome môjho Boha!“ ²⁴ Oni odpovedali Jozuemu: „K tvojim služobníkom došla zvesť, že Pán, tvoj Boh, sľúbil svojmu služobníkovi Mojžišovi, že vám dá celú túto krajinu a vyhubí pred vami všetkých obyvateľov krajiny. Mali sme pred vami veľký strach o život a urobili sme túto vec. ²⁵ Teraz, hľa, sme v tvojej moci! Zaobchádzaj s nami, ako uznáš za dobré a správne!“ ²⁶ A urobil s nimi tak; vytrhol ich z ruky Izraelových synov, takže ich nepobili. ²⁷ V ten deň ich Jozue ustanovil za drevorubačov a vodárov pre ľud a pre (Pánov) oltár - sú nimi až dodnes - na mieste, ktoré si má (Pán) vyvoliť.

Dobytie južnej Palestíny 10,1-43

Joz10

X. Odboj amorejských kráľov. - ¹ Aj jeruzalemský kráľ Adonisedek sa dozvedel, že Jozue dobyl Hai a vykonal na ňom kliatbu - ako urobil s Jerichom a jeho kráľom, tak urobil aj s Haiom a jeho kráľom - a že Gabaončania uzavreli s Izraelitmi mier a mohli zostať medzi nimi. ² I veľmi sa báli. Veď Gabaon bol veľké mesto ako niektoré z kráľovských miest, ba bol väčší ako Hai a mal udatných mužov. ³ Preto jeruzalemský kráľ Adonisedek poslal hebronskému kráľovi Ohamovi, jerimotskému kráľovi Faramovi, lachišskému kráľovi Jafimu a eglonskému kráľovi Dabirovi odkaz: ⁴ „Príďte hore ku mne a pomôžte mi dobyť Gabaon, lebo uzavrel mier s Jozuem a s Izraelovými synmi!“ ⁵ Piaty amorejskí kráľi, totiž jeruzalemský kráľ, hebronský kráľ, jerimotský kráľ, lachišský kráľ a eglonský kráľ, sa spojili a tiahli hore so všetkými svojimi vojskami. Obliehali Gabaon a útočili naň.

Bitka pri Gabaone. - ⁶ Tu poslali gabaonskí mužovia Jozuemu do galgalského tábora odkaz: „Neodťahuj svoje ochranné ruky od svojich služobníkov! Príd čím skôr hore k nám a zachráň nás! Pomôž nám, lebo sa proti nám zhromaždili všetci amorejskí kráľi, ktorí bývajú na vrchovine.“

⁷ Jozue vytiahol z Galgaly hore a s ním všetci bojovníci, všetko udatní mužovia.

⁸ A Pán povedal Jozuemu: „Nestrachuj sa pred nimi! Veď som ich dal do tvojich rúk! Nikto z nich ti neodolá.“

⁹ Tu ich Jozue odrazu prepadol - celú noc totiž tiahol z Galgaly hore - ¹⁰ a Pán ich uviedol do zmätku, takže im spôsobil pri Gabaone veľkú porážku. Potom ich prenasledovali po ceste vystupujúcej k Bethoronu a bili ich až do Azeky a až do Makedy.

Slnčný zázrak. - ¹¹ Ako utekali pred Izraelitmi, boli práve na zostupe z Bethorona, keď Pán dopustil, že na nich padali z neba veľké kamene až po Azeku. A viac bolo tých, čo prišli o život pri ľadovci, ako tých, čo pobili Izraelovi synovia.

¹² Vtedy zvolal Jozue k Pánovi - totiž v ten deň, keď Pán vydal Amorejčanov do rúk synov Izraela - a povedal pred Izraelitmi:

„Slnko, zastav sa nad Gabaonom
a mesiac, nad údolím Ajalon!“

¹³ A slnko zostalo stáť i mesiac sa zastavil, kým sa ľud nevypomstil na svojich nepriateľoch. Či to nie je napísané v „Knihe spravodlivých“?

Slnko sa zastavilo uprostred neba
a neponáhľalo sa zapadnúť skoro celý deň.

¹⁴ Takého dňa ako tento nebolo ani predtým, ani potom, keď Pán poslúchol na hlas človeka. Lebo Pán bojoval za Izrael.

¹⁵ Potom sa Jozue vrátil a s ním všetci Izraeliti do galgalského tábora.

Amorejskí kráľi pobití. - Tých päť kráľov však ušlo a skryli sa v jaskyni pri Makede. Tu Jozuemu hlásili: „Našlo sa päť kráľov skrytých v jaskyni pri Makede.“ ¹⁸ Jozue nariadil: „Privaľte veľké kamene na vchod do jaskyne a postavte k nej mužov, aby ich strážili!“ ¹⁹ Vy však neostaňte stáť, ale prenasledujte svojich nepriateľov a

buďte im v pätách! Nedovoľte, aby vošli do svojich miest, lebo Pán, váš Boh, ich dal do vašich rúk!“

²⁰ Keď Jozue s Izraelovými synmi zavŕšil mimoriadne veľkým víťazstvom ich porážku, ba až ich skazu - niektorí z nich síce prebehli a uchýlili sa do svojich opevnených miest -, ²¹ všetok ľud sa pokojne vrátil k Jozuemu do Makedy (do tábora), lebo už nik ani len nevrkol proti Izraelovým synom.

²² Tu Jozue rozkázal: „Uvoľnite vchod do jaskyne a vyveďte mi tých piatich kráľov z jaskyne!“ ²³ Urobili tak a vyviedli mu z jaskyne tých piatich kráľov: jeruzalemského kráľa, hebronského kráľa, jerimotského kráľa, lachišského kráľa a eglonského kráľa. ²⁴ Keď tých piatich kráľov priviedli k Jozuemu, Jozue zvolal všetkých Izraelitov a vodcom bojovníkov, ktorí s ním tiahli, povedal: „Podťte sem a šliapnite na šije týchto kráľov!“ I pristúpili a šliapli im na šije. ²⁵ Pritom im Jozue hovoril: „Nebojte sa a neľakajte sa! Buďte smelí a udatní! Lebo takto Pán urobí všetkým vašim nepriateľom, proti ktorým bojujete.“

²⁶ Potom ich Jozue zabil a obesil na piatich stromoch. A viseli na stromoch až do večera. ²⁷ Pri západe slnka ich na Jozueho rozkaz sňali zo stromov, hodili do jaskyne, kde sa skrývali, a na vchod do jaskyne nahromadili veľkých kameňov, ktoré sú tam až do dnešného dňa.

Boje o južné mestá. - ²⁸ Makedu dobyl Jozue ešte v ten deň. Vybil ju mečom, aj jej kráľa, a vykonal na nej kliatbu, aj na všetkých ľuďoch, ktorí v nej boli. Ani jedného nenechal. A makedskému kráľovi urobil tak, ako urobil kráľovi jerišskému. ²⁹ Z Makedy tiahol Jozue a s ním všetci Izraeliti ďalej do Lebny a bojoval o Lebnu. ³⁰ Aj ju i jej kráľa dal Pán do ruky Izraela. Mečom pobil všetkých ľudí, ktorí v nej boli. Ani jediného v nej nenechal. Aj jej kráľovi urobil tak, ako urobil kráľovi jerišskému.

³¹ Z Lebny tiahol Jozue a s ním všetci Izraeliti ďalej do Lachiša. Obliehal ho a bojoval oň. ³² A Pán ho dal do ruky Izraela. Na druhý deň ho dobyl a vybil ho mečom, aj všetkých ľudí, ktorí v ňom boli, takisto, ako urobil s Lebnu. ³³ Vtedy vytiahol gezerský kráľ Horam na pomoc Lachišu. Ale Jozue i všetok jeho ľud ho tak porazil, že z nich nenechal ani jedného jediného.

³⁴ Z Lachiša tiahol Jozue a s ním všetci Izraeliti ďalej do Eglona. Obliehal ho a bojovali oň. ³⁵ Dobyli ho v ten deň a pobili mečom. A na všetkých ľuďoch, ktorí v ňom (v ten deň) boli, vykonal kliatbu takisto, ako urobil s Lachišom.

³⁶ Z Eglona tiahol Jozue a s ním všetci Izraeliti proti Hebronu a bojovali oň. ³⁷ Dobyli ho a vybil ho mečom, aj jeho kráľa, všetky jeho dediny a všetkých ľudí, ktorí v ňom boli. Ani jediného nenechal. Takisto, ako urobil s Eglonom, vykonal kliatbu aj na ňom a na všetkých ľuďoch, ktorí v ňom boli.

³⁸ Potom sa Jozue obrátil a s ním všetci Izraeliti k Dabiru a bojoval oň. ³⁹ Dobyli ho a jeho kráľa a všetky jeho dediny vybil mečom. Na všetkých ľuďoch, ktorí v ňom boli, vykonal kliatbu. Ani jediného nenechal. Ako urobil s Hebronom, tak urobil aj s Dabírom a jeho kráľom (takisto, ako urobil s Lebnu a jej kráľom).

⁴⁰ Tak Jozue dobyl celú krajinu: vrchovinu a Negeb, nížinu a svahy, aj so všetkými ich kráľmi. Ani jediného nenechal. A na všetkom živom vykonal kliatbu, ako rozkázal Pán, Izraelov Boh. ⁴¹ Jozue si ich podmanil od Kadešbarny až po Gazu, ďalej celú krajinu Gosen až po Gabaon. ⁴² A všetkých tých kráľov a ich územia zaujal Jozue na jeden raz, lebo Pán, Izraelov Boh, bojoval za Izrael.

⁴³ Potom sa Jozue vrátil a s ním celý Izrael do galgalského tábora.

Dobytie severnej Palestíny 11,1- 15

XI. Víťazstvo pri Meromskom jazere. - Keď sa to dopočul asorský kráľ Jabin, odkázal madonskému kráľovi Jobabovi, aj semeronskému kráľovi a achsafskému kráľovi, ² ďalej kráľom, ktorí sídlili na severe na vrchovine, na rovine južne od Kenerota, v nížine a na Dorskom pohorí pri mori, ³ tiež východným a západným Kanaánčanom Amorejčanom, Hetejcom, Ferezejcom, Jebujejcom na vrchovine, Hevejcom na úpäť Hermona v krajine Masfa. ⁴ I vytiahli so všetkými svojimi vojskami. Bol to ľud taký početný ako piesok na morskom brehu. A koní i vozov bolo tiež veľmi mnoho. ⁵ Všetci títo králi sa spojili, potom sa pohli a zostavili sa pri Meromskom jazere, aby bojovali s Izraelom.

⁶ Tu Pán povedal Jozuemu: „Neboj sa ich, lebo zajtra práve v tomto čase ich ja vydám všetkých na smrť pred Izraelom. Ich kone ochrom a ich vozy spál!“

⁷ Tu ich Jozue so všetkými svojimi bojovníkmi náhle prepadol pri Meromskom jazere a zaútočil na nich. ⁸ A Pán ich dal do ruky Izraela. Porazili ich a prenasledovali až po Veľký Sidon, až po Maserefot Majím a až o Bikeat Masfa na východe. Bili ich, kým nezostal z nich ani jediný. ⁹ A Jozue s nimi urobil tak, ako mu povedal Pán. Ich kone ochromili a ich vozy spálili.

Boj o severné mestá. - ¹⁰ V tom čase sa Jozue obrátil, dobyl Asor a jeho kráľa usmrtil mečom. Asor bol kedysi hlavným mestom tých kráľovstiev. ¹¹ Vykonali kliatbu a mečom pobili všetkých ľudí, ktorí v ňom boli. Nič živé neostalo a Asor vypálil ohňom.

¹² Všetky tie kráľovské mestá spolu so všetkými ich kráľmi Jozue zaujal, pobil ich mečom a vykonal na nich kliatbu, ako mu prikázal Pánov služobník Mojžiš. ¹³ Izraeliti nevypálili všetky mestá, ale ich len rozbúrali a opustili. Iba Asor Jozue výnimočne vypálil. ¹⁴ Všetku korisť a dobytok týchto miest si Izraeliti pobrali. Ľudí však všetkých bili mečom, kým ich nevyhubili. Neponechali ani jednu živú bytosť.

¹⁵ Ako Pán rozkázal svojmu služobníkovi Mojžišovi, tak Mojžiš rozkázal Jozuemu a Jozue to tak previedol. Nezanedbal vykonať nič z toho, čo Pán rozkázal Mojžišovi.

Záverečná správa o dobytí Kanaánu 11,16 - 12,24

Pohľad na dobytie Kanaánu. - ¹⁶ Tak si Jozue podmanil celú túto krajinu, vrchovinu, celý Negeb, celé územie Gosen, nížinu, Arabu, Izraelovu vrchovinu i jeho nížiny, ¹⁷ od vrchu Chalak, ktorý sa tiahne k Seiru, až po Bál-Gad v Libanonskom údolí na úpäť pohoria Hermon. Všetkých ich kráľov zajal, porazil a pobil.

¹⁸ Veľa dní viedol Jozue vojnu so všetkými tými kráľmi.

¹⁹ Nebolo mesta, ktoré by bolo uzavrelo mier s Izraelovými synmi okrem Hevejcov, ktorí bývali v Gabaone. Všetko museli vydobyť bojom. ²⁰ To Pán riadil tak, že sa zatvrdilo ich srdce a púšťali sa do boja s Izraelom, aby potom bez milosti vykonal na nich kliatbu, aby ich pobil, ako Pán rozkázal Mojžišovi.

Vyhubenie Enakitov. - ²¹ V tom čase prišiel Jozue a vyhubil Enakitov z vrchoviny, z Hebrona, Dabira, Anaba a z celého Júdskeho pohoria, aj z celého Izraelského pohoria. Na nich a na ich mestách Jozue vykonal kliatbu. ²² Enakitov neponechali v krajine Izraelových synov. Zostali však v Gaze, Gete a Azote.

²³ Tak sa Jozue zmocnil celej krajiny tak, ako Pán sľúbil Mojžišovi. A Jozue ju dal do dedičného vlastníctva Izraelitom, každému kmeňu jeho podiel.

A krajina mala pokoj od vojny.

XII. Porazení králi v Zajordánsku. - ¹ Toto sú králi krajiny, ktorých Izraelovi synovia porazili a opanovali ich územie na druhej strane Jordána, na východ od rieky Arnon až po pohorie Hermon s celou východnou Arabou.

² Amorejský kráľ Sehon, ktorý sídlil v Hesebone. Panoval od Aroera, ktorý leží na brehu rieky Arnon, od stredu poriečia nad polovicou Galaádu až po rieku Jabok na hranici Amončanov, ³ aj nad Arabou až po Kenerotské jazero na východe a až po Pusté, čiže Solné more, na východe, smerom na Betsimot, a na juh po úpätie svahov Fasgy.

⁴ Ďalej územie bášanského kráľa Oga, ktorý bol zo zvyškov Refaimcov. Sídlil v Aštarote a v Edrai. ⁵ Panoval nad Hermonským pohorím, nad Salechou a nad celým Bášanom až po územie Gesurcov a Maáčhovcov, aj nad polovicou Galaádu po hranicu Hesebonského kráľa Sehona.

⁶ Pánov služobník Mojžiš a Izraelovi synovia ich pobili a Pánov služobník Mojžiš dal (ich krajinu) do vlastníctva Rubenovcom, Gadovcom a polovici Manassesovho kmeňa.

Porazení králi v Predjordánsku. - ⁷ Toto sú králi krajiny, ktorých porazil Jozue s Izraelovými synmi na druhej strane Jordána, na západe od Bálgradu v Libanonskom údolí až po vrch Chalak, ktorý čnie oproti Seiru, a ich krajinu dal Jozue do vlastníctva izraelským kmeňom podľa ich oddielov ⁸ na vrchovine, v nížine, v Arabe, na svahoch, na púšti, v Negebe, kde bývali Hetejci, Amorejčania, Kanaánčania, Ferezejci, Hevejci a Jebuzejci:

- ⁹ kráľ jerišský
- jeden,
- kráľ haiský pri Betele
- jeden,
- ¹⁰ kráľ jeruzalemský
- jeden,
- kráľ hebronský
- jeden,
- ¹¹ kráľ jerimotský
- jeden,
- kráľ lachišský
- jeden,
- ¹² kráľ eglonský
- jeden,
- kráľ gezerský
- jeden,
- ¹³ kráľ dabirský
- jeden,
- kráľ gaderský
- jeden,
- ¹⁴ kráľ hermonský
- jeden,

kráľ heredský
jeden,
¹⁵ kráľ lebnanský
jeden,
kráľ odolumský
jeden,
¹⁶ kráľ makedský
jeden,
kráľ betelský
jeden,
¹⁷ kráľ tafuanský
jeden,
kráľ oferský
jeden,
¹⁸ kráľ afekský
jeden,
kráľ saronský
jeden,
¹⁹ kráľ madonský
jeden,
kráľ asorský
jeden,
²⁰ kráľ semeronský
jeden,
kráľ achsafský
jeden,
²¹ kráľ tenacký
jeden,
kráľ magedský
jeden,
²² kráľ kádešský
jeden,
kráľ jachananský na Karmele
jeden,
²³ kráľ dorský na Dorskom pohorí
jeden,
kráľ galgalských národov
jeden,
²⁴ kráľ terský
jeden.

Všetkých kráľov spolu: tridsaťjeden.

Časť druhá

Rozdelenie Kanaánu 13,1 - 22,34

I. Príprava na delenie 13,1-33

Boh rozkazuje Jozeemu, aby rozdelil Kanaán 13,1- 14

Joz13

XIII. ¹ Keď Jozue zostarel a bol už v pokročilom veku, povedal mu Pán: „Si už starac a vysokého veku. Ale ešte zostalo veľmi mnoho krajiny, ktorú treba obsadiť.“ ² Zostáva ešte toto územie: Všetky kraje Filištíncov a celá (krajina) Gesurcov ³ od Šichora, ktorý je na východe Egypta, až po Akaronsko na severe - to patrí Kanaánčanom - päť filišťnských kniežat: gazský, azotský, askalonský, getský a akaronský, ďalej Aviti ⁴ na juhu, potom celé kanaánske územie od sidonskej Máry až po Afek, až po územie Amorejčanov, taktiež územie Giblitov a celá východná časť Libanonu od Bál Gada na úpäť Hermonského pohoria až tam, kde sa prichádza do Ematu.

⁶ Chcem, aby boli pred Izraelitmi vypudení všetci obyvatelia pohoria od Libanonu až po Maserefot Majím, všetci Sidončania. Len to lósom pridel' Izraelitom do dedičného vlastníctva, ako som ti prikázal. ⁷ Rozdel' teda teraz túto krajinu ako dedičný majetok deviatim kmeňom a polovici Manassesovho kmeňa!“ ⁸ S nimi dostali Rubenovci a Gadovci svoj podiel, ktorý im dal Mojžiš na druhej strane Jordánu, na východe, ako im ho dal Pánov služobník Mojžiš: ⁹ od Aroera, ktorý je na brehu rieky Arnon, a od mesta, ktoré je v strede poriečia, tiež celú rovinu od Madaby až po Dibon; ďalej všetky mestá amorejského kráľa Sehona, ktorý sídlil v Hesebone, až po územie Amončanov; ¹¹ taktiež Galaád a územie Gesurcov a Maáčovcov, ako aj celé Hermonské pohorie a celý Bášan až po Salechu, ¹² celé Bášanské kráľovstvo Oga, ktorý panoval v Astarote a v Edrai. Ten bol zo zvyškov Refaimcov; Mojžiš ich porazil a vypudil.

¹³ Ale Gesurcov a Maáčovcov Izraelovi synovia nevypudili. Tak zostali Gesurci a Maáčovci medzi Izraelitmi až do dnešného dňa.

¹⁴ Iba kmeňu Léviho nedal podiel, lebo jeho podielom sú obety prinášané Pánovi, Izraelovmu Bohu, ako mu povedal.

Podiely Zajordánskych kmeňov 13,15-33

Podiel Rubenovcov. - ¹⁵ Mojžiš dal teda kmeňu Rubenových synov podiel podľa ich rodov. ¹⁶ Pripadlo im územie od Aroera, ktorý je na brehu rieky Arnon, a od mesta, ktoré je v strede poriečia, a celá rovina až po Madabu: ¹⁷ Hesebon a všetky jeho dediny, ktoré ležia na rovine, Dibon, Bamotbál, Betbálmaon, ¹⁸ Jasa, Kedimot, Mafaát, ¹⁹ Karjataim, Sabama, Saratasar na vrchu v údolí, ²⁰ Betfogor, svahy Fasgy, Betjesimot ²¹ a všetky mestá na rovine; ďalej celé kráľovstvo amorejského kráľa Sehona, ktorý panoval v Hesebone. Jeho porazil Mojžiš, aj Sehonových vodcov, madiánske kniežatá Hevea Rekema, Sura, Hura a Rebu, ktorí bývali v krajine.

²² Medzi inými, ktorých usmrtili synovia Izraela, bol aj Beorov syn, veštec Balám, ktorého zabili mečom.

²³ Tak bol Jordán a pobrežie hranicou Rubenových synov. To bol podiel Rubenovcov podľa ich rodov: mestá a ich dediny.

Podiel Gadovcov. - ²⁴ Potom dal Mojžiš podiel Gadovmu kmeňu, Gadovcom podľa ich rodov. ²⁵ Dostali toto územie: Jaser a všetky galaádske mestá, polovicu územia Amončanov až po Aroer, ktorý je východne od Raby, ²⁶ a od Hesebona až po Ramot-Masfu a Betonim a od Manaima až po Dabirsko; ²⁷ ďalej v údolí: Betaran, Betnemra, Sokot a Safon, zvyšok kráľovstva hesebonského kráľa Sehona; Jordán a jeho pobrežie až na koniec Kenerotského jazera na východnej strane Jordána.

²⁸ To je podiel Gadovcov podľa ich rodov: mestá a ich dediny.

Podiel polovice Manassesovcov. - ²⁹ Potom dal Mojžiš podiel polovici Manassesovho kmeňa a polovica kmeňa Manassesových synov dostala podľa ich rodov toto územie: od Manaima celý Bášan, celé kráľovstvo bášanského kráľa Oga, všetky Jairove dediny, ktoré sú v Bášane šesťdesiat miest. ³¹ Polovicu Galaádu však a mestá Ogovho bášanského kráľovstva, Astarot a Edrai, dostali synovia Manassesovho syna Machira, polovica Machirových synov podľa ich rodov.

³² To je dedičný majetok, ktorý rozdelil Mojžiš na Moabských stepiach na druhej strane Jordánu, východne od Jericha.

³³ Léviho kmeňa však Mojžiš nedal podiel. Pán, Izraelov Boh, je jeho podielom, ako im povedal.

II. Rozdelenie Predjordánska 14,1 - 19 ,51

Podiel Júdovcov 14,1 - 15,63

Joz14

XIV. Úvodné poznámky. - ¹ Toto je ten dedičný majetok, ktorý dostali Izraelovi synovia v krajine Kanaán; na dedičné podiely im ho rozdelili kňaz Eleazar, Nunov syn Jozue a náčelníci izraelských kmeňov. ² Lósom im prideliť, deviatim a pol kmeňa, dedičný majetok, ako nariadil Pán prostredníctvom Mojžiša. ³ Lebo dvom a pol kmeňa dal dedičný podiel Mojžiš na druhej strane Jordánu. Levitom však Mojžiš nedal dedičný podiel medzi nimi. ⁴ Pretože Jozefovi synovia tvorili dva kmene - Manassesov a Efraimov -, levitom nedal podiel v krajine, iba mestá na bývanie s okolitými pastvinami pre dobytok, ktorý si nadobudnú.

⁵ Ako Pán rozkázal Mojžišovi, tak Izraelovi synovia urobili a rozdelili krajinu.

Kalebov podiel. - ⁶ Tu pristúpili k Jozuemu v Galgale Júdovci a Jefonov syn, Kenezejec Kaleb, mu povedal: „Ty vieš o tom, čo Pán povedal Božiemu mužovi Mojžišovi o mne i o tebe v Kadešbarne. ⁷ Mal som štyridsať rokov, keď ma Pánov služobník Mojžiš vyslal z Kadešbarny na výzvedy do krajiny. Podal som mu takú správu, ktorá zodpovedala môjmu presvedčeniu. ⁸ Kým moji bratia, ktorí šli so mnou ta hore, strašili srdce ľudu, ja som šiel dôsledne za Pánom, svojím Bohom. ⁹ V ten deň Mojžiš prisahal: „Zem, po ktorej kráčala tvoja noha, bude naveky dedičným majetkom tvojím i tvojich synov, lebo si dôsledne šiel za Pánom, svojím Bohom!“

¹⁰ A teraz mi Pán doprial života, ako sľúbil. Už je štyridsaťpäť rokov odvtedy, čo Pán vyslovil tento prísľub pred Mojžišom, keď chodil Izrael po púšti. Teraz mám osemdesiatpäť rokov! ¹¹ A dnes som ešte taký silný, ako som bol vtedy, keď ma Mojžiš vyslal (na výzvedy). A akú silu som mal vtedy, takú istú silu mám aj dnes, či už treba vyjsť do boja alebo sa z neho vrátiť. ¹² Tak teraz mi daj túto vrchovinu, o ktorej vtedy hovoril Pán. Veď si vtedy počul, že sú tam Enakiti a veľké opevnené mestá. Možno je Pán so mnou a podarí sa mi ich vypudiť, ako prisľúbil Pán.“

¹³ Nato ho Jozue požehnal a dal Jefonovmu synovi Kalebovi Hebron za dedičný podiel.

¹⁴ Preto Hebron až podnes patrí ako dedičný majetok Jefonovmu synovi, Kenezejcovi Kalebovi, lebo on dôsledne šiel za Pánom, Izraelovým Bohom.

¹⁵ Hebron sa predtým volal Mestom Arbeovým. To bol najväčší človek medzi Enakitmi.

A krajina mala od vojny pokoj.

XV. Hranice Júdovho podielu. - ¹ Podiel kmeňa Júdovcov podľa ich rodov siahla na juhu k hranici Edomska, k púšti Sin, k najkrajnejšiemu juhu. ² Ich hranica sa začína na konci Soľného mora, od južného zálivu. ³ Ďalej ide južne od Škorpiónovej vysočiny, prechádza na Sin, stúpa južne od Kadešbarny, pokračuje na Esron, potom ide hore do Adara, zahýba do Karkay, ⁴ potom prechádza do Asemony, ďalej ide k Egyptskému potoku a hranica sa končí pri Mori. Toto bude vaša južná hranica.

⁵ Východnou hranicou je Soľné more až po ústie Jordánu. Severná hranica sa začína od výbežku mora pri ústí Jordánu. ⁶ Potom hranica stúpa od Bet-Hagly a prechádza severne od Bet-Araby. Ďalej hranica vystupuje ku Skale Rubenovho syna Boena. ⁷ Potom hranica ide z údolia Achor hore do Debery a zahýba na sever do Galgaly oproti vysočine Adomim, ktorá je južne od potoka. Potom hranica prechádza vodou Slnčného prameňa a končí sa pri prameni Rogel. ⁸ Odtiaľ hranica vystupuje do údolia Ben-Enom po južnej strane Jebuzejcov, čiže Jeruzalema. Ďalej hranica vystupuje na končiar vrchu, ktorý leží západne od údolia Enom na severnom konci údolia Refaim. ⁹ Od končiara vrchu hranica zatáča k prameňu Vody Neftoachovej a ide ďalej k mestám Efronovho pohoria. Potom hranica zahýba do Bály, to je Karjatiarim. ¹⁰ Od Bály sa hranica točí na západ k vysočine Seir, prechádza po severnej strane vrchu Jarim, to je Cheslon, zostupuje do Bet-Šemeša a prechádza do Tamny. ¹¹ Ďalej ide hranica po severnej strane Akarona, potom sa ohýba do Sechrony, prechádza cez vrch Bála a ide ďalej do Jebneela; a hranica sa končí pri mori.

¹² Západnou hranicou je Veľké more s pobrežím.

Toto je hranica Júdovcov podľa ich rodov dookola.

Rozšírenie Kalebovho podielu. - ¹³ Jefonovmu synovi Kalebovi dal Jozue podiel uprostred Júdovcov, ako mu rozkázal Pán, totiž mesto Enakovho otca Arbea, čo je Hebron. ¹⁴ Kaleb odtiaľ vypudil troch Enakových synov, Sesaja, Ahimana a Tolmaja; Enakových potomkov. ¹⁵ Odtiaľ tiahol vyššie proti obyvateľom Dabira. Dabir sa prv menoval Karjat-sefer.

¹⁶ Tu povedal Kaleb: „Kto premôže Karjat-sefer a zaujme ho, tomu dám za ženu svoju dcéru Aksu.“ ¹⁷ A dobyl ho Otoniel, syn Kenéza, ktorý bol Kalebovým bratom. I dal mu za ženu svoju dcéru Aksu. ¹⁸ Keď mala odísť, podpichovala ho, aby žiadal od jej otca nejaké pole. I zoskočila z osla a Kaleb sa jej opýtal: „Čo ti je?“ ¹⁹ Odpovedala: „Daj mi veno! Dal si mi síce pole v Negebe, ale daj mi aj vodné pramene!“ Dal jej teda horné pramene i dolné pramene.

Mestá Júdovcov. - ²⁰ To je dedičný podiel kmeňa Júdových synov podľa ich rodov. ²¹ Mestá v Negebe, na pohraničí kmeňa Júdovcov až po edomskú hranicu, boli: Kabseel, Eder, Jagur, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kádeš, Asor Jetnam, ²⁴ Zif, Telem, Balot, ²⁵ Nový Asor Karjot-Hesron, to je Asor, ²⁶ Amam, Sama, Molada, ²⁷ Aser-gada, Hasemon, Bet-felet, ²⁸ Hasersual, Bersabe, Baziotia, ²⁹ Bála, Jim, Esem, ³⁰ Eltolad, Kesil, Harma, ³¹ Sikeleg, Medemena, Sensena, ³² Lebaot, Selim, Aen-Remon. Spolu dvadsaťdeväť miest s ich dedinami.

³³ Na nížine: Estaol, Sarea, Asena, ³⁴ Zanoé, Enganim, Tafua, Enaim, ³⁵ Jerimot, Odolam, Socho, Azeka, ³⁶ Saraim, Aditaim, Geder, Gederotaim: štrnásť miest s ich dedinami.

³⁷ Sanan, Hadasa, Magdal-gad, ³⁸ Delean, Masefa, Jektel, ³⁹ Lachiš, Baskat, Eglon, ⁴⁰ Chebon, Leheman, Ketlis, ⁴¹ Giderot, Bet-Dagon Náma a Makeda: šesťnásť miest s ich dedinami.

⁴² Labana, Eter, Asan, ⁴³ Jefta, Esna, Nesib, ⁴⁴ Keila, Achzib, Maresa: deväť miest s ich dedinami.

⁴⁵ Akaron so svojimi dedinami a osadami. ⁴⁶ Od Akarona až po more všetko, čo je na okolí (Azota a jeho dedín): ⁴⁷ Azot s jeho dedinami a osadami, Gaza s jej dedinami a osadami až po Egyptský potok. Veľké more je teda hranica.

⁴⁸ Na vrchovine: Samir, Jeter, Sokot, ⁴⁹ Dana, Karjat-sena, to je Dabir, ⁵⁰ Anab, Istemo, Anim, ⁵¹ Gosen, Olon a Gilo: jedenásť miest s ich dedinami.

⁵² Arab, Ruma, Esán, ⁵³ Janum, Bet-Tafua, Afeka, ⁵⁴ Atmata, Karjat-Arbe, to je Hebron, a Sior: deväť miest s ich dedinami. ⁵⁵ Maon, Karmel, Zif, Jota, ⁵⁶ Jezrael, Jukadam, Zanoé, ⁵⁷ Akain, Gabaa Tamma: desať miest s ich dedinami.

⁵⁸ Halhul, Besur, Gedor, ⁵⁹ Maret, Bet-Anot, Eltekon: šesť miest s ich dedinami.

⁶⁰ Karjat-bál, to je Karjatiarim, a Areba: dve mestá s ich dedinami.

⁶¹ Na púšti: Bet-Araba, Medin, Sachacha, ⁶² Nebsan, Soľné mesto a Engadi: šesť miest s ich dedinami.

⁶³ Ale Jebuzejcov, obyvateľov Jeruzalema, Júdovci nemohli vypudieť. Tak Jebuzejci bývajú s Júdovcami v Jeruzaleme až dodnes.

Podiel Jozefovcov 16,1 - 17,18

Joz16

XVI. Poloha územia. - ¹ Jozefovcom pripadlo lósom (územie), ktorého hranica sa začína na Jordáne oproti Jerichu, východne od jerišských vôd. Od Jericha ide ďalej cez púšť, ktorá sa ťahá hore na Betelské pohorie. ² Z Betelu ide ďalej cez Luzu a prechádza na územie Arčanov do Atarota. ³ Nato zostupuje na západ na územie Jefleranov, po kraj Dolného Betho-rona, až do Gazera. A jej koniec je pri mori.

Podiel Efraimovcov. - ⁴ Aj Jozefovi synovia, Manasses a Efraim, dostali dedičný podiel.

⁵ Územie Efraimových synov podľa ich rodov bolo toto: Hranicou ich dedičného podielu na východe je Atarot-Adar až po Horný Bethoron. ⁶ Potom ide hranica ďalej k moru, severne od Machmetata. Nato sa hranica stáča na východ až po Tanat-Selo a prechádza pomimo neho na východ do Janoe. ⁷ Z Janoe zostupuje do Atarota a do Náraty, dosahuje Jericho a ide ďalej až k Jordánu. ⁸ Z Tafuy ide hranica na západ k potoku Kana, až sa končí pri mori.

To je dedičný podiel kmeňa Efraimových synov podľa ich rodov.

⁹ Efraimovým synom boli oddelené aj mestá, ktoré ležali uprostred dedičného podielu Manassesových synov: všetky mestá s ich dedinami.

¹⁰ Ale Kanaánčanov, ktorí bývali v Gazere, nevypudili. A tak bývajú Kanaánčania uprostred Efraimovcov až dodnes a sú im poddaní.

Joz17

XVII. Podiel Manassesovcov. - ¹ Lósom bol pridelený podiel aj Manassesovmu kmeňu. On bol totiž Jozefov prvorodený. Machir, Manassesov prvorodený, Galaádov otec - pretože bol bojovníkom - dostal Galaád a Bášan. ² Ostatní Manassesovi synovia dostali podiel podľa ich rodov: Abiezerovi synovia, Helekovi synovia, Ezrielovi

synovia, Sechemovi synovia, Hefeferovi synovia a Semidovi synovia. To sú mužskí potomkovia Jozefovho syna Manassesu podľa ich rodov.

³ Salfád, syn Hefera, syna Galaáda, syna Machira, syna Manassesu, nemal synov, len dcéry. Mená jeho dcér sú tieto: Maála, Noa, Hegla, Melcha a Tera. ⁴ Ony predstúpili pred kňaza Eleazara, pred Nunovho syna Jozueho a pred náčelníkov a povedali: „Pán rozkázal Mojžišovi, aby sme dostali dedičný podiel medzi našimi bratmi.“

Dal im teda podľa Pánovho rozkazu dedičný podiel medzi bratmi ich otca.

⁵ Tak Manassesovi pripadlo desať dielov okrem krajiny Galaád a Bášan na druhej strane Jordánu. ⁶ Manassesove dcéry dostali totiž dedičný podiel medzi jeho synmi. Krajina Galaád však pripadla ostatným Manassesovým synom.

⁷ Manassesova hranica sa tiahne od Asera pri Machmetate, ktorý je východne od Sichemu. Ďalej hranica pokračuje na juh k obyvateľom En-Tafuy. ⁸ Okolie Tafuy patrí Manassesovi, ale sama Tafua na Manassesovej hranici patrí Efraimovcom. ⁹ Potom hranica zostupuje k potoku Kana, južne od potoka. Tieto mestá patria Efraimovcom uprostred Manassesových miest. Ďalej Manassesova hranica pokračuje severne od potoka, až sa končí pri mori. ¹⁰ Tak juh patrí Efraimovcom a sever zas Manassesovcom. More je jeho hranicou. Na severe hraničili s Aserom a na východe s Isacharom.

Rozšírenie podielu na vrchovinu. - ¹¹ V (území) Isacharovom a Aserovom patrili Manassesovi: Betsan s jeho dedinami, Jeblaám s jeho dedinami, obyvatelia Dora s jeho dedinami, obyvatelia Endora s jeho dedinami, obyvatelia Tenaku s jeho dedinami, obyvatelia Mageda s jeho dedinami: tri hornaté okresy.

¹² Ale Manassesovi synovia sa nevládali zmocniť týchto miest a tak sa umožnilo Kanaánčanom zostať v tejto krajine. ¹³ Keď však Izraelovi synovia zosilneli, donútili ich na roboty, ale celkom si ich nepodmanili.

¹⁴ Tu vraveli Jozuemu Jozefovi synovia: „Prečo si mi dal za dedičný majetok len jeden lós a len jeden podiel, keď som početný ľud, lebo Pán mi až dosiaľ žehnal?“

¹⁵ Jozue im odpovedal: „Ak si početný ľud, choď hore do lesa a vyrúb si tam niečo v krajine Ferezejcov a Rafaimovcov, keď ti je Efraimská vrchovina príúzká!“ ¹⁶ Jozefovi synovia vraveli: „Vrchovina nám nestačí a všetci Kanaánčania, ktorí obývajú nížinu, či už tí v Betsane a jeho dedinách alebo tí na jezraelskej rovine, používajú železné vozy.“ ¹⁷ Jozue povedal Jozefovmu domu, Efraimovmu totiž a Manassesovmu: „Si početný ľud a máš veľkú silu. Nedostaneš iba jeden lós. ¹⁸ Pridelí sa ti aj vrchovina. Keďže je to les, musíš ho vyrúbať. Potom ti bude prinášať svoje ovocie. Lebo Kanaánčanov vyhubíš, hoci majú železné vozy a sú silní.“

Podiely ostatných kmeňov 18,1 - 19 ,51

Joz18

XVIII. Súpis zeme a losovanie v Šíle. - ¹ Potom sa celá izraelská pospolitosť zhromaždila v Šíle. Tam postavili stánok zjavenia. Krajina im bola totiž poddaná. ² Ale z Izraelových synov zostávalo ešte sedem kmeňov, ktorým nebol pridelený vlastný dedičný podiel. ³ Preto Jozue vravel Izraelovým synom: „Dokiaľ sa budete okúňať vyjsť a zaujať krajinu, ktorú vám dal Pán, Boh vašich otcov? ⁴ Pripravte si z každého kmeňa troch mužov! Chceme ich vyslať, aby sa už vybrali a rozišli sa po krajine, popísali ju vzhľadom na svoj dedičný podiel a potom aby sa vrátili ku mne. ⁵ Rozdeľte si ju na sedem dielov! Júda zostane vo svojom podiele na juhu a Jozefov

dom zostane na svojom území na severe. ⁶ Rozpíšete krajinu na sedem dielov a prineste mi to sem! Tu pred Pánom, našim Bohom, vám hodím lós. ⁷ Leviti preto nemajú podiel medzi vami, lebo Pánovo kňazstvo je ich dedičným podielom. Gad, Ruben a polovica Manassesovho kmeňa už dostali svoj podiel na druhej strane Jordánu, na východe; dal im ho Pánov služobník Mojžiš.“

⁸ Keď sa mužovia vyberali na cestu, aby spísali krajinu, Jozue im nariadil: „Chod'te, pochod'te krajinu a spíšte ju! Potom sa vrá'te ku mne! Tu v Šíle vám hodím lós pred Pánom.“

⁹ Nato mužovia odišli. Pochodili krajinu a popísali ju do zvitku - mesto za mestom - v siedmich dieloch a vrátili sa k Jozuemu do tábora v Šíle.

¹⁰ Jozue im hodil lós v Šíle pred Pánom. Tam Jozue rozdelil Izraelovým synom krajinu podľa ich oddielov.

Podiel Benjamínovcov. - ¹¹ A lós padol na kmeň Benjamínových synov podľa ich rodov. Územie, ktoré im lósom pripadlo, je medzi Júdovcami a Jozefovcami.

¹² Ich severná hranica sa začína na Jordáne. Odtiaľ hranica vystupuje na úbočie severne od Jericha, stúpa ďalej na západ na vrchovinu a končí sa v púšti Bet-Aven. ¹³ Odtiaľ hranica prechádza k Luze, na svah južne od Luzy, to je Betel. Nato hranica zostupuje do Atarot-Adara na vyvýšeninu, ktorá je južne od Dolného Bethorona. ¹⁴ Tu sa hranica ohýba a obracia sa na juh po západnej strane vyvýšeniny, ktorá je južne od Dolného Bet-horona, a končí sa pri Karjat-Bále, to je Karjatiarim, mesto Júdovcov. To bola západná strana.

¹⁵ Južná strana sa začína pri okraji Karjatiarima. Potom hranica tiahne ďalej na západ až k prameňu Studienky Neftoachovej. ¹⁶ Potom hranica postupuje na úpätie vrchu, ktorý je oproti údoliu Ben-Enom, severne od Refaimskej roviny, skláňa sa do údolia Enom, na južnú stranu Jebuzejcov, až zostúpi k prameňu Rogel. ¹⁷ Potom sa obracia na sever, ide k Slnečnému prameňu, ¹⁸ ďalej smeruje ku Kuželovitým kopcom, ktoré čnejú oproti vysočine Adomim, a zostupuje ku Skale Rubenovho syna Boena. Ďalej ide na sever ku svahom oproti Arabe a zostupuje do Araby. ¹⁹ Nato hranica prechádza na severný svah Bet-Hagly. Hranica sa končí pri severnom výbežku Solného mora, na južnom konci Jordánu. To bola južná hranica. ²⁰ Na východnej strane bude hranicou Jordán.

To je dedičný podiel Benjamínových synov podľa ich hraníc dookola a podľa ich rodov.

²¹ Mestá kmeňa Benjamínových synov podľa ich rodov sú: Jericho, Bet-Hagla, Emek-Kasis, ²² Bet-Araba, Samaraim, Betel, ²³ Avim, Afara, Ofer, ²⁴ Dedina Emona, Ofni a Gabaa: dvanásť miest s ich dedinami.

²⁵ Gabaon, Rama, Berot, ²⁶ Mesfe, Kafara, Amosa, ²⁷ Rekem, Jarefel, Tarela, ²⁸ Sela, Elef, Jebus - to je Jeruzalem -, Gabaát a Karjat: štrnásť miest s ich dedinami.

To je dedičný podiel Benjamínových synov podľa ich rodov.

Joz19

XIX. Podiel Simeonovcov. - ¹ Druhý lós padol na Simeona, na kmeň Simeonových synov podľa ich rodov. Ich dedičný podiel bol uprostred podielu Júdovcov. ² V ich dedičnom podiele bolo: Bersabe, (Sabe). Molada, ³ Hasersual, Bala, Asem, Eltolad, Betul, Harma, ⁵ Sikeleg Bet-Marchabot, Hasersusa, ⁶ Bet-Lebaot a Sarohen: trinásť miest s ich dedinami.

⁷ Ain-Remon, (Talcha), Atar, Asan: štyri mestá s ich dedinami. ⁸ Ďalej všetky dediny, ktoré sú okolo týchto miest až po Bálát-Bér a Ramu na juhu.

To je dedičný podiel Simeonovcov podľa ich rodov. ⁹ Podiel Simeonovcov bol (oddelený) z podielu Júdovcov; Júdovým synom bol totiž ich podiel priveľký. Tak Simeonovci dostali svoj dedičný podiel uprostred ich dedičného podielu.

Podiel Zabulonovcov. - ¹⁰ Tretí lós padol na Zabulonových synov podľa ich rodov. Hranica ich dedičného podielu siaha až po Sarid. ¹¹ Na západ stúpa ich hranica (smerom k moru) do Meraly, ide až k Debasetu a dotýka sa potoka, ktorý je východne od Jekonama. ¹² A zo Sarida ide zasa na východ, k východu slnka, na územie Keselet-Tábora, ďalej do Dabereta a potom stúpa do Jafie. ¹³ Odtiaľ prechádza na východ, k východu slnka, do Get-Hefera, Takasina, vchádza do Remona Amtara a zatáča sa do Noga. ¹⁴ Potom sa hranica ohýba severne od Hanatona a končí sa v údolí Jeftahel.

¹⁵ ... Kated, Nálol, Semeron; Jedala a Betlehem: dvanásť miest s ich dedinami.

¹⁶ To je dedičný podiel Zabulonovcov podľa ich rodov: tieto mestá s ich dedinami.

Podiel Isacharovcov. - ¹⁷ Štvrtý lós padol na Isachara, na Isacharových synov podľa ich rodov. ¹⁸ Ich hranica je Jezrael, Kasalot, Sunem, ¹⁹ Hafaraim, Seon, Anaharat, ²⁰ Rabot, Kesion, Abes, ²¹ Ramet, En-Ganim, En-Hada a Bet-Feses.

²² Hranica siaha k Táboru, Sehesime, Bet-Šemešu a hranica sa končí na Jordáne: šesťnásť miest s ich dedinami.

²³ To je dedičný podiel kmeňa Isacharovcov podľa ich rodov: mestá s ich dedinami.

Podiel Aserovcov. - ²⁴ Piaty lós padol na kmeň Aserových synov podľa ich rodov. ²⁵ Ich hranica je Halkat, Chali, Beten, Aksaf, ²⁶ Elmelech, Amád a Mesal. Potom zasahuje (vrch) Karmel na západnej strane a potok (Sichor) Labanat. ²⁷ Nato sa stáča na východ do Bet-Dagona, siaha až k Zabulonovi a k údoliu Jeftahel na severe; ďalej k Bet-Emeku a Nehielu a pokračuje severne na Kabul, Abran, Rohob, Hamona a Kanu až do Veľkého Sidona. ²⁹ Potom hranica zahýba do Hormy a až do opevneného mesta Týru. Nakoniec hranica zatáča do Hosy a končí sa pri Mori.

... Machaleb, Achziba, ³⁰ Amma, Afek a Rohob: dvadsaťdva miest s ich dedinami.

³¹ To je dedičný podiel kmeňa Aserovcov podľa ich rodov: tieto mestá s ich dedinami.

Podiel Neftalimovcov. - ³² Na Neftalimovcov padol šiesty lós, na Neftalioho synov podľa ich rodov.

³³ Ich hranica ide od Helefa, od Sánanimskej dubiny, od Adami-Nekeba a Jebnaela až k Lekumu a končí sa na Jordáne. ³⁴ Potom sa hranica zatáča na západ do Azanot-Tábora a odtiaľ ide ďalej do Hukuky. Na juhu siaha k Zabulonovi, na západe sa dotýka Asera a na východe Jordána.

³⁵ Opevnené mestá sú: Asedim, Ser, Emat, Rekat, Keneret, ³⁶ Edema, Arama, Asor, ³⁷ Kedes, Edrai, En-Hasor, ³⁸ Jeron, Magdalel, Horem, Bet-Anat a Bet-Šemeš: devätnásť miest s ich dedinami.

³⁹ To je dedičný podiel kmeňa Neftalimovcov podľa ich rodov: mestá s ich dedinami.

Podiel Danovcov. - ⁴⁰ Siedmy lós padol na kmeň Danových synov podľa ich rodov.

⁴¹ Územie ich dedičného podielu je Saraa, Estaol, Hir-Šemeš, ⁴² Selebin, Ajalon, Jetela, ⁴³ Elon, Temna, Akron, ⁴⁴ Elteke, Gebeton, Balát, ⁴⁵ Júd, Bane-Barach, Get-Remon, ⁴⁶ Me-jarkon, Arekon s pobrežím pri Joppe.

⁴⁷ Ale Danovcom sa územie strácalo. Preto Danovi synovia vytiahli a bojovali proti Lesemu. Dobyli ho, vyhubili mečom, obsadili ho a usadili sa v ňom. A nazvali Lesem Danom podľa mena svojho otca Dana.

⁴⁸ To je dedičný podiel kmeňa Danovcov podľa ich rodov: tieto mestá s ich dedinami.

Podiel Jozueho. - ⁴⁹ Keď ukončili deľbu krajiny na jednotlivé územia, Izraeliti dali podiel aj Nunovmu synovi Jozuemu vo svojom strede. ⁵⁰ Podľa Pánovho rozkazu mu dali mesto, ktoré si žiadal, Tamnat-Sáru na Efraimskom pohorí. On si mesto vybudoval a usadil sa v ňom.

⁵¹ Toto sú dedičné podiely, ktoré lósom rozdelili kňaz Eleazar, Nunov syn Jozue a náčelníci izraelských kmeňov v Šíle pred Pánom pri vchode do stánku zjavenia.

Tak dokončili deľbu krajiny.

III. Doplnky 20,1 - 22,34

Mestá útočísk a 20,1-9

Joz20

XX. Cieľ miest útočísk a. - ¹ Pán povedal Jozuemu: „Povedz Izraelovým synom: ² Určite si mestá útočísk a, o ktorých som vám hovoril prostredníctvom Mojžiša, ³ aby tam mohol utiecť vrah, ktorý zabil niekoho omylom, nevedomky, aby vám boli útočiskami pred pomstiteľom krvi. ⁴ Kto utečie do jedného z týchto miest, nech sa zastaví pred vchodom do mestskej brány a starším toho mesta nech rozpovie svoju vec. Potom nech ho pustia k sebe, do mesta, a vykážu mu miesto, aby mohol u nich bývať. ⁵ Keď ho bude pomstiteľ krvi prenasledovať, nech mu nevydajú vraha, lebo zabil svojho blížneho nevedomky, bez toho, že by bol býval predtým jeho nepriateľom. ⁶ V meste má zostať až dovtedy, kým sa nedostaví na súd pred ľud a až do smrti veľkňaza, ktorý bude v tom čase. Potom sa môže vrah vrátiť do svojho mesta, do svojho domu, do toho mesta, z ktorého utiekol.“

Mestá útočísk a vyznačené. - ⁷ Vyznačili teda Kedes v Galilei na Neftaliho pohorí, Sichem na Efraimskom pohorí a Karjat-Arbe, to je Hebron, na Júdskom pohorí. ⁸ Na druhej strane Jordánu, východne od Jericha, z Rubenovho kmeňa určili Bosor, ktorý je v stepi na náhornej rovine, z Gadovho kmeňa Ramot v Galaáde a z kmeňa Manassesovho Gaulon v Bášane.

⁹ Tieto mestá boli určené pre každého Izraelitu a cudzinca, ktorý sa u nich zdržiaval, aby ta mohol utiecť každý, kto zabil niekoho omylom, a aby nezomrel pod rukou pomstiteľa krvi, kým sa nedostaví pred ľud.

Levitské mestá 21,1-43

Joz21

XXI. Leviti si žiadajú mestá. - ¹ Tu pristúpili rodoví náčelníci levitov ku kňazovi Eleazarovi, k Nunovmu synovi Jozuemu a ku kmeňovým náčelníkom Izraelových synov ² a vraveli im v Šíle v krajine Kanaán: „Pán rozkázal prostredníctvom Mojžiša, aby sme dostali mestá na bývanie a k nim patriace pastviny pre náš dobytok.“ ³ A

Izraelovi synovia dali levitom zo svojho dedičného podielu podľa Pánovho rozkazu tieto mestá s ich pastvinami.

⁴ Lós padol na rody Kaátovcov: Synovia kňaza Árona dostali medzi levitmi z Júdovho kmeňa, zo Simeonovho kmeňa a z Benjamínovho kmeňa trinásť miest. Ostatní Kaátovci dostali pri losovaní z rodov Efraimovho kmeňa, z Danovho kmeňa a z polovice Manassesovho kmeňa desať miest.

⁶ Gersonovci dostali pri losovaní z rodov Isacharovho kmeňa, z Aserovho kmeňa, z Neftaliho kmeňa a z polovice Manassesovho kmeňa v Bášane trinásť miest.

⁷ Konečne Merarovci podľa ich rodov dostali z Rubenovho kmeňa, z Gadovho kmeňa a zo Zabulonovho kmeňa dvanásť miest.

⁸ Izraelovi synovia lósom odovzdali levitom tieto mestá s okolitými pastvinami, ako nariadil prostredníctvom Mojžiša Pán.

Kňazské mestá Áronovcov. - ⁹ Z kmeňa Júdovcov a z kmeňa Simeonovcov dostali tieto mestá aj s ich pastvinami: ¹⁰ Áronovci z levitských rodov Kaátovcov - lebo na nich padol prvý lós - dostali ¹¹ mesto Enakovho otca Arbea, ktoré sa nazýva Hebron, na Júdskom pohorí spolu s okolitými pastvinami. ¹² Ale mestský chotár aj s jeho dedinami dali do vlastníctva Jefonovmu synovi Kalebovi. ¹³ Synom kňaza Árona odovzdali teda Hebron, mesto útočiska pre vrahov, aj s jeho pastvinami, ďalej Lobnu s jej pastvinami, Jeter s jeho pastvinami, Estemo s jeho pastvinami, ¹⁵ Holon s jeho pastvinami, Dabir s jeho pastvinami, ¹⁶ Ain s jeho pastvinami, Jetu s jej pastvinami a Bet-Šemeš s jeho pastvinami: deväť miest z týchto dvoch kmeňov.

¹⁷ Z Benjamínovho kmeňa: Gabaon s jeho pastvinami, Gabau s jej pastvinami, ¹⁸ Anatot s jeho pastvinami a Almon s jeho pastvinami: štyri mestá.

¹⁹ Všetkých miest pre Áronovcov-kňazov dovedna: trinásť miest s ich pastvinami.

Levitské mestá Kaátovcov. - ²⁰ Mestá, ktoré pri losovaní pripadli levitským rodom Kaátovcov, ktoré ešte ostávali z Kaátových synov, boli z Efraimovho kmeňa. ²¹ Tak im dali mesto útočiska pre vrahov Sichem s jeho pastvinami na Efraimskom pohorí, Gazer s jeho pastvinami, ²² Kibsaim s jeho pastvinami a Bethoron s jeho pastvinami: štyri mestá.

²³ Z Danovho kmeňa Elteko s jeho pastvinami, Gabaton s jeho pastvinami, ²⁴ Ajalon s jeho pastvinami a Get-Remon s jeho pastvinami: štyri mestá.

²⁵ Z polovice Manassesovho kmeňa Tanach s jeho pastvinami a Jeblaám s jeho pastvinami: dve mestá.

²⁶ Spolu všetkých miest pre rody ostatných Kaátovcov bolo desať miest s ich pastvinami.

Levitské mestá Gersonovcov. - ²⁷ Gersonovci z levitských rodov dostali z polovice Manassesovho kmeňa: Gaulon, mesto útočiska pre vrahov v Bášane, aj s jeho pastvinami a Bosru s jej pastvinami: dve mestá. ²⁸ Z Isacharovho kmeňa: Kesion s jeho pastvinami, Daberet s jeho pastvinami, ²⁹ Jaramot s jeho pastvinami a En-Ganim s jeho pastvinami: štyri mestá. ³⁰ Z Aserovho kmeňa: Masal s jeho pastvinami, Abdon s jeho pastvinami, ³¹ Helkat s jeho pastvinami a Rohob s jeho pastvinami: štyri mestá. ³² Z Neftaliho kmeňa: Kedes, mesto útočiska pre vrahov v Galilei, aj s jeho pastvinami, Hamot-Dor s jeho pastvinami a Kartan s jeho pastvinami: tri mestá.

³³ Dovedna všetkých miest Gersonovcov podľa ich rodov bolo trinásť s ich pastvinami.

Levitské mestá Merarovcov. - ³⁴ Rody Merarovcov, ostatných levitov dostali: Zo Zabulonovho kmeňa Jeknam s jeho pastvinami, Kartu s jej pastvinami, ³⁵ Damnu s jej pastvinami a Nálol s jeho pastvinami: štyri mestá. ³⁶ (Na druhej strane oproti

Jerichu) z Rubenovho kmeňa Bosor (mesto útočiska pre vrahov) s jeho pastvinami, Jachsu s jej pastvinami, Kedemot s jeho pastvinami a Mefát s jeho pastvinami: štyri mestá.³⁷ Z Gadovho kmeňa: Ramot, mesto útočiska pre vrahov v Galaáde, s jeho pastvinami, Manaim s jeho pastvinami, Hesebon s jeho pastvinami a Jaser s jeho pastvinami: dovedna štyri mestá.

³⁸ Spolu všetkých miest, ktoré lósom pripadli jednotlivým rodom Merarovcov, čo ešte zostávali z levitských rodov, bolo dvanásť miest.

³⁹ Všetkých levitských miest uprostred dedičného vlastníctva Izraelových synov bolo štyridsaťosem miest⁴⁰ s ich pastvinami. K týmto mestám sa teda počítalo samo mesto a jeho okolité pastviny. Tak to bolo pri všetkých týchto mestách.

Pokoj v zemi. - ⁴¹ Tak dal Pán Izraelovi celú krajinu, o ktorej prisahal ich otcom, že im ju dá. Zaujali ju a usadili sa v nej.⁴² A Pán im daroval pokoj dookola; všetko tak, ako prisahal ich otcom. Nik zo všetkých ich nepriateľov im neodolal; všetkých ich nepriateľov dal Pán do ich ruky.⁴³ Zo všetkých prísľubov, ktoré dal Pán Izraelovmu domu, nezostal ani jediný nesplnený; všetko sa splnilo.

Návrat zajordánskych kmeňov 22,1-34

Joz22

XXII. Jozue prepúšťa zajordánske kmene. - ¹ Vtedy Jozue povolal Rubenovcov, Gadovcov a polovicu Manassesovho kmeňa² a vrazil im: „Splnili ste všetko, čo vám nariadil Pánov služobník Mojžiš, aj mňa ste poslúchli vo všetkom, čo som vám rozkázal.³ Za ten dlhý čas až dodnes ste neopustili svojich bratov a verne ste zachovali rozkaz Pána, svojho Boha.⁴ Keď Pán, váš Boh, nateraz udelil pokoj vašim bratom, ako im prisľúbil vráťte sa teraz a choďte do svojich stanov, do svojej vlastnej krajiny, ktorú vám dal Pánov služobník Mojžiš na druhej strane Jordánu.⁵ Len na to veľmi dbajte, aby ste konali podľa príkazu a zákona, ktorý vám uložil Pánov služobník Mojžiš: milovať Pána, svojho Boha, kráčať po všetkých jeho cestách, zachovávať jeho príkazy, prilipnúť k nemu, slúžiť mu celým svojím srdcom a celou svojou dušou.“

⁶ Jozue ich požehnal a prepustil ich. Nato sa odobrali do svojich stanov.⁷ Jednej polovici Manassesovho kmeňa dal Mojžiš podiel v Bášane, druhej jeho polovici dal zasa Jozue (podiel) s ich bratmi na západnej strane Jordánu.

A keď ich Jozue prepúšťal do ich stanov, ešte ich požehnal.⁸ Povedal im: „Vráťte sa do svojich stanov s bohatým majetkom a s početným dobytkom, so striebrom, zlatom, meďou, železom a premnohým šatstvom. Podelte sa o to, čo ste ukoristili u svojich nepriateľov, so svojimi bratmi!“

⁹ Rubenovci, Gadovci a polovica Manassesovho kmeňa sa teda vydali na spiatočnú cestu od Izraelových synov zo Šíla v krajine Kanaán, aby sa vrátili do krajiny Galaád, do krajiny svojho podielu, ktorá prešla do ich vlastníctva na rozkaz, ktorý dal prostredníctvom Mojžiša Pán.

Oltár zajordánskych kmeňov pri Jordáne. - ¹⁰ Keď došli k jordánskym kužeľovitým kopcom, ktoré sú ešte v krajine Kanaán, postavili Rubenovci, Gadovci a polovica Manassesovho kmeňa tam pri Jordáne oltár, veľký, zd'aleka viditeľný oltár.

¹¹ Tu sa do počuli Izraelovi synovia takúto zvesť: „Rubenovci, Gadovci a polovica Manassesovho kmeňa si postavili oltár proti krajine Kanaán, na jordánskych kužeľovitých kopcoch, z druhej strany Izraelových synov.“¹² Keď sa to teda Izraelovi synovia dozvedeli, zhromaždil sa všetok izraelský ľud do Šíla, aby vytiahol proti nim do boja.

¹³ Nato Izraelovi synovia poslali k Rubenovcom, Gadovcom a k polovici Manassesovho kmeňa do krajiny Galaád Finésa, syna kňaza Eleazara, ¹⁴ a s ním desať náčelníkov, po jednom náčelníkovi z každého kmeňa Izraelových pokolení. Boli to kmeňoví náčelníci jednotlivých Izraelových pokolení. ¹⁵ Oni došli k Rubenovcom, Gadovcom a k polovici Manassesovho kmeňa do krajiny Galaád a vraveli im: ¹⁶ „Toto vám odkazuje všetok Pánov ľud: Čo je to za vierolomnosť, ktorej ste sa dopustili proti Izraelovmu Bohu?! Tým, že ste si postavili oltár, odvrátili ste sa dnes od Pána, ba dnes ste sa tým vzbúрили proti Pánovi. ¹⁷ Nestačí nám fegorská nepravosť, od ktorej sme sa neočistili dodnes, lebo trest za jednu urážku prešiel na celú Pánovu pospolitosť?! ¹⁸ Vy ste sa však dnes chceli odvrátiť od Pána. A keby ste sa dnes vzbúрили proti Pánovi, už zajtra by sa rozhneval na celú Izraelovu pospolitosť. ¹⁹ Ak sa vám zdá, že vaša vlastná krajina je nečistá, tak prejdite do krajiny, ktorú vlastní Pán, kde je Pánov príbytok, a usad'ťe sa medzi nami. Ale nebúrite sa proti Pánovi a nebúrite sa ani proti nám tým, že si staviate oltár okrem oltára Pána, nášho Boha. ²⁰ Či sa nedopustil Zareho syn Achan vierolomnosti pri kľiatbe? A (Pánov) hnev doľahol na celú Izraelovu pospolitosť. A on nebol jediný, ktorý zomrel za svoj hriech.“

Ospravedlnenie zajordánskych kmeňov. - ²¹ Rubenovci, Gadovci a polovica Manassesovho kmeňa odpovedali náčelníkovi izraelských kmeňov: ²² „Všemohúci Boh, Pán - všemohúci Boh, Pán to vie a musí to vedieť aj Izrael: Ak to bola vzbura alebo vierolomnosť proti Pánovi, tak nech nás dnes nechráni! ²³ Ak sme si postavili oltár preto, aby sme sa odvrátili od Pána, alebo ak sa to stalo preto, aby sme na ňom prinášali celostné žertvy a obety, alebo aby sme na ňom obetovali pokojné žertvy, nech nás sám Pán volá na zodpovednosť! ²⁴ Naozaj zodpovedne a odôvodnene sme to urobili. Povedali sme si totiž: Zajtra povedia vaši synovia našim synom. „Čo máte vy od Pána, Izraelovho Boha? ²⁵ Pán predsa položil medzi nás a vás, Rubenovi a Gadovi synovia, Jordán ako hranicu. Vy nemáte nijaký podiel na Pánovi.“ A tak vaše deti nakoniec privedú naše k tomu, aby sa nebáli Pána. ²⁶ Preto sme si povedali: Dajme sa teda do práce a postavme si oltár, lenže nie na celostné žertvy a obety, ²⁷ ale preto, aby bol svedectvom medzi nami a vami a našimi potomkami, ktorí prídu po nás, že sme ochotní konať Pánovu službu pred jeho tvárou svojimi celopalmi, žertvami a pokojnými obetami. Takto v budúcnosti nebudú môcť povedať vaši synovia našim synom: „Nemáte podiel na Pánovi.“ ²⁸ Ďalej sme si povedali: A keby to aj chceli v budúcnosti povedať či už nám alebo našim potomkom, (odpovieme im): Pozrite na stavebný sloh Pánovho oltára, ktorý zhotovili naši otcovia, nie však na celostné žertvy ani na obety, ale preto, aby bol svedectvom medzi nami a vami. ²⁹ Kiež je ďaleko od nás aby sme sa vzbúрили proti Pánovi a odvrátili sa dnes od Pána stavbou oltára na celopaly, žertvy a pokojné obety okrem oltára Pána, nášho Boha, ktorý je pred jeho príbytkom!“

Uspokojenie predjordánskych kmeňov. - ³⁰ Keď kňaz Finés, vodcovia ľudu a izraelskí kmeňoví náčelníci, ktorí boli s ním, vypočuli slová, ktoré predniesli Rubenovci, Gadovci a Manassesovci, páčilo sa im to. ³¹ A kňaz Finés, Eleazarov syn, povedal Rubenovcom, Gadovcom a Manassesovcom: „Dnes vieme, že je uprostred nás Pán, lebo ste sa nedopustili nijakej vierolomnosti proti Pánovi. Teraz ste vytrhli Izraelových synov z Pánovej ruky.“

³² Potom sa kňaz Finés, Eleazarov syn, a náčelníci vrátili od Rubenovcov a Gadovcov z krajiny Galaád k Izraelovým synom do krajiny Kanaán a priniesli im odpoveď. ³³ Odpoveď sa Izraelovým synom páčila a Izraelovi synovia chválili Boha a už nehovorili, že vytiahnu proti nim do boja a spustošia krajinu, v ktorej bývajú

Rubenovci a Gadovci. ³⁴ A Rubenovci a Gadovci nazvali oltár „E D“ (to jest Svedectvo); lebo (povedali) on je svedectvom medzi nami, že Pán je Boh.

Záver knihy

Jozueho lúčenie 23,1 - 24,33

Prvá reč:

Vernosť zákonu 23,1- 16

Joz23

XXIII. ¹ Dlhý čas po tom, čo Pán daroval Izraelovi pokoj od všetkých okolitých nepriateľov, keď bol Jozue už starý a v pokročilom veku, ² Jozue zvolal celý Izrael, jeho starších, náčelníkov, sudcov a pisárov, a hovoril im:

„Zostarel som a som v pokročilom veku. ³ Vy ste videli všetko, čo pre vás vykonal Pán, váš Boh, všetkým tým nepriateľom. Lebo Pán, váš Boh, sám bojoval za vás. ⁴ Pozrite, lósom som vám rozdelil za dedičný podiel pre vaše kmene tie národy, čo ešte zostali zo všetkých národov, ktoré som vyhubil od Jordána až po Veľké more na západe slnka. ⁵ Pán, váš Boh, ich sám vypudí pred vami a zaženie ich kvôli vám, aby ste sa mohli zmocniť ich krajiny, ako vám prisľúbil Pán, váš Boh. ⁶ Len buďte neochvejne silní v tom, aby ste bedlivo zachovávali všetko, čo je napísané v knihe Mojžišovho zákona! Neodchýľujte sa od toho ani napravo, ani naľavo, ⁷ aby ste sa nedostali medzi tie národy, ktoré zostali medzi vami. Nespomínajte mená ich bohov, ani na nich neprisahajte, ani im neslúžte a neklaňajte sa im! ⁸ Musíte sa pevne pridržiavať Pána, svojho Boha, ako ste to robili až podnes. ⁹ Pán vypudil pred vami veľké a mocné národy a nik vám neodolal až podnes. ¹⁰ Jeden z vás prenasleduje tisíc lebo to Pán, váš Boh, bojuje za vás, ako vám sľúbil. ¹¹ Dávajte si veľký pozor na seba, aby ste milovali Pána, svojho Boha! ¹² Lebo ak sa zachováte ináč, ak totiž budete lipnúť k zvyšku tých národov, ktoré zostali medzi vami, a budete s nimi uzavierať manželstvá a miešať sa s nimi a ony s vami, ¹³ potom vedzte, že Pán, váš Boh, už nikdy nevyženie tieto národy pred vami. Ba čo viac, stanú sa vám osídлом a pascou, korbáčom na vaše boky a trnám vo vašich očiach, až vymiznete z tej krásnej krajiny ktorú vám dal Pán, váš Boh.

¹⁴ Hľa, ja dnes nastupujem cestu celého sveta. Preto uvážte celým svojím srdcom a celou svojou dušou, že ani jeden zo všetkých prisľubov, ktoré vám dal Pán, váš Boh, nezostal nevyplnený. Všetky sa vám splnili, ani jeden z nich nie je nevyplnený. ¹⁵ Ale ako sa vám vyplnilo každé prisľúbenie, ktoré vám dal Pán, váš Boh, takisto na vás dopustí každú hrozbu, až vás odstráni z tejto krásnej krajiny, ktorú vám dal Pán, váš Boh. ¹⁶ Ak prestúpíte zmluvu Pána, svojho Boha, ktorú vám uložil, a ak odídete (od neho) a budete slúžiť iným bohom a klaňať sa im, Pánov hnev vzbĺkne proti vám a čoskoro budete vyhubení z tejto krásnej krajiny, ktorú vám dal.“

Druhá reč:

Spomienka na Božie dobrodenia 24,1- 15

Joz24

XXIV.¹ Jozue zhromaždil všetky Izraelove kmene do Sichemu a povolal starších Izraela, jeho náčelníkov, sudcov a pisárov. A keď sa dostavili pred Boha,² Jozue povedal všetkému ľudu:

„Toto hovorí Pán, Izraelov Boh: „Oddávna bývali vaši otcovia, Abrahámov a Nachorov otec Táre, na druhej strane Rieky a slúžili iným bohom.³ Vzal som teda vášho otca Abraháma z druhej strany Rieky a previedol som ho po celej krajine Kanaán. Rozmnožil som jeho potomstvo a dal som mu Izáka.⁴ Izákovi som dal zas Jakuba a Ezaua. Ezauovi som dal pohorie Seir, aby si ho zaujal. Jakub však a jeho synovia zostúpili do Egypta.⁵ I poslal som Mojžiša a Árona a bil som Egyptanov (znameniami), ktoré som tam robil.⁶ A keď som vyviedol (vás a) vašich otcov z Egypta, došli ste k moru. Egyptania prenasledovali vašich otcov na vozoch a koňoch až po Rákosové more.⁷ Keď volali k Pánovi, on položil medzi vás a Egyptanov temnotu a priviedol na tamtých more, ktoré ich prikrylo. Na vlastné oči ste videli, čo som urobil v Egypte.⁸ Nato som vás priviedol do krajiny Amorejčanov, ktorí bývali na druhej strane Jordánu. Keď ste proti nim bojovali, dal som ich do vašej ruky. Zaujali ste ich krajinu a ja som ich pobil pred vami.

⁹ Potom povstal moabský kráľ, Seforov syn Balak, a bojoval proti Izraelovi. Povolal a poslal Beorovho syna Baláma, aby vám zlorečil.¹⁰ Ja som však odmietol počúvať Baláma a musel vám ešte aj žehnať, a tak som vás vyslobodil z jeho ruky.

¹¹ Potom ste prešli cez Jordán a došli ste k Jerichu. Tu bojovali proti vám jerišskí občania, Amorejčania, Ferezejci, Kanaánčania, Hetejci, Gergezejčania, Hevejci a Jebuzejci. Ale dal som ich do vašej ruky.¹² A poslal som pred vami sršne, ktoré ich pred vami vypudili: dvoch amorejských kráľov; teda nie svojím mečom alebo svojím lukom (si ich premohol).¹³ Dal som vám zem, na ktorej ste sa nenamáhal, mestá, ktoré ste nestavali, a usadili ste sa v nich, vinice a olivové sady, ktoré ste nevysádzali, a jete z nich.

¹⁴ Teraz sa však bojte Pána a slúžte mu úprimne a verne, odstráňte bohov, ktorým slúžili vaši otcovia na druhej strane potoka a v Egypte, a slúžte Pánovi!¹⁵ Ak sa vám však nepáči slúžiť Pánovi, tak si dnes vyvoľte, komu chcete slúžiť, či bohom, ktorým slúžili vaši otcovia na druhej strane potoka, alebo bohom Amorejčanov, v ktorých krajine bývate. Ja však a môj dom, my chceme slúžiť Pánovi.“

Jozue obnovuje zmluvu ľudu s Bohom 24,16-28

¹⁶ Ľud odpovedal: „Kiež je ďaleko od nás, aby sme opustili Pána a slúžili iným bohom!¹⁷ Ved' on je Pán, náš Boh, ktorý nás - a tiež našich otcov - vyviedol z egyptskej krajiny, z otrokárne, ktorý pred našimi očami robil tie veľké divy a chránil nás celou cestou, po ktorej sme išli, a medzi všetkými národmi, uprostred ktorých sme prechádzali.¹⁸ Pán vypudil pred nami všetky národy, aj Amorejčanov, ktorí obývali krajinu. Aj my chceme slúžiť Pánovi, lebo on je náš Boh!“

¹⁹ Jozue však namietal ľudu: „Vy nebudete môcť slúžiť Pánovi! Ved' on je svätý Boh, žiarlivý Boh: On neodpustí vaše priestupky a hriechy.²⁰ Ak vy opustíte Pána a budete slúžiť cudzím bohom, tak aj on sa odvráti od vás a dopustí na vás zlo a zničí vás, hoci vám predtým preukazoval dobrodenia.“

²¹ Ľud však odvetil Jozuemu: „Nie, my chceme slúžiť Pánovi.“

²² Jozue nato povedal ľudu: „Sami ste svedkami proti sebe, že ste si vyvolili Pána, aby ste mu slúžili.“

Odpovedali mu: „Áno, sme.“

²³ A teraz odstráňte cudzích bohov; ktorých máte uprostred seba, a nakloňte si srdce k Pánovi, Izraelovmu Bohu!“

²⁴ Ľud odpovedal Jozuemu: „Pánovi, nášmu Bohu, chceme slúžiť. Jeho hlas chceme počúvať.“

²⁵ V ten deň uzavrel Jozue s ľuďom zmluvu a dal mu zákon a právo v Sicheme.

²⁶ A Jozue zapísal tieto slová do knihy Božieho zákona.

Potom vzal veľký kameň a postavil ho tam pod terebintom, ktorý bol na mieste zasvätenom Pánovi. ²⁷ Pritom Jozue povedal všetkému ľudu: „Hľa, tento kameň bude svedčiť proti nám, lebo vypočul všetky slová Pánove, ktoré k nám hovoril. Preto bude svedkom proti vám, aby ste nezapierali svojho Boha.“

²⁸ Nato Jozue ľud prepustil, každého do jeho dedičného podielu.

Jozue umiera 24,29 -31

²⁹ Po týchto udalostiach Nunov syn Jozue, Pánov služobník, zomrel vo veku stodesiatich rokov. ³⁰ Pochovali ho na území jeho dedičného podielu v Tamnatsare na Efraimskej vrchovine, severne od vrchu Gás.

³¹ Izrael slúžil Pánovi po všetky Jozueho dni a po všetky dni starších, čo ešte dlho žili po Jozuem a poznali všetky Pánove skutky, ktoré on vykonal pre Izrael.

O Jozefových kostiach a Eleazarovej smrti 24,32-33

³² Jozefove kosti, ktoré Izraelovi synovia priniesli z Egypta, pochovali v Sicheme, na záhone, ktorý kúpil Jakub od synov Sichemovho otca Hemora za sto strieborných a ktorý dostali za dedičný podiel Jozefovi synovia.

³³ Aj Áronov syn Eleazar zomrel a pochovali ho v Gabae, (meste) jeho syna Finésa, ktoré mu bolo pridelené na Efraimskom pohorí.

KNIHA SUDCOV

Časť prvá

Politické a náboženské pomery Izraela po Jozueho smrti 1,1 - 3,6

I. Boje o zaistenie územia 1,1-36

Vít'azstvá Júdovcov 1,1-21

Sdc1

I. Porážka Adonibezeka. - ¹ Po Jozueho smrti sa Izraelovi synovia opýtali Pána: „Kto z nás má vytiahnuť prvý do boja proti Kanaánčanom?“ ² A Pán odpovedal: „Nech vytiahne Júda! Hľa, krajinu mu dávam do ruky!“ ³ A Júda požiadal svojho brata Simeona: „Vyber sa so mnou do môjho podielu a budeme bojovať proti Kanaánčanom. Potom pôjdem zasa ja s tebou do tvojho podielu.“ Simeon išiel teda s ním.

⁴ Tak Júdovci vytiahli a Pán dal Kanaánčanov a Ferezejcov do ich ruky. Porazili ich v Bezeku, na desaťtisíc mužov.

⁵ V Bezeku našli Adonibezeke a bojovali proti nemu, keď porazili Kanaánčanov a Ferezejcov. ⁶ Keď sa dal Adonibezeke na útek, prenasledovali ho, kým ho nezajali, a uťali mu palce na rukách i nohách. ⁷ Tu povedal Adonibezeke: „Sedemdesiat kráľov s odtiatými palcami na rukách a nohách zbieralo (zvyšky pokrmov) pod mojím stolom. Ako som robil, tak mi Boh odplatil.“ A priviedli ho do Jeruzalema, kde aj zomrel. ⁸ Potom Júdovi synovia bojovali proti Jeruzalemu. Zaujali ho a vyhubili mečom a mesto podpálili.

Dobytie Hebrona a Dabira. - ⁹ Nato tiahli Júdovi synovia dolu, aby bojovali proti Kanaánčanom, ktorí bývali na vrchovine, v Negebe a v nížine.

¹⁰ Na výprave proti Kanaánčanom, čo bývali v Hebrone - Hebron sa predtým menoval Mesto Arbeovo -, Júdovci porazili Sesaja, Ahimana a Tolmaja. ¹¹ Odtiaľ tiahli proti obyvateľom Dabira. Dabir sa prv menoval Karjat-sefer.

¹² Tu povedal Kaleb: „Kto premôže Karjat-sefer a zaujme ho, tomu dám za ženu svoju dcéru Aksu.“ ¹³ A dobyl ho Otoniel, syn Kenéza, mladšieho Kalebovho brata. I dal mu za ženu svoju dcéru Aksu. ¹⁴ Keď mala odísť, podpichávala ho, aby žiadal nejaké pole od jej otca. I zoskočila z osla a Kaleb sa jej opýtal: „Čo ti je?“ ¹⁵ Odpovedala mu: „Daj mi veno! Dal si mi síce pole v Negebe, ale daj mi aj vodné pramene!“ A Kaleb jej dal horné pramene i dolné pramene.

¹⁶ Synovia Kenejcu, Mojžišovho svokra, vytiahli z Mesta paliem s Júdovými synmi hore do Júdskej púšte, ktorá sa tiahne južne od Aradu a osadili sa medzi tamajším ľudom.

¹⁷ Potom tiahol Júda so svojím bratom Simeonom a porazili Kanaánčanov, ktorí bývali v Sefáte, vykonali na nich kliatbu a mesto dostalo meno Horma (čiže Kliatba).

¹⁸ A Júda dobyl Gazu s jej územím, Askalon s jeho územím a Akaron s jeho územím. ¹⁹ Pán bol s Júdom, takže vrchovinu zaujal. Ale obyvateľov nížiny nemohli vypudiť, lebo mali železné vozy.

²⁰ Hebron dali Kalebovi, ako rozkázal Mojžiš, a on odtiaľ vypudil troch Enakových synov.

Benjamínovci a Jebuzejci 1,21

²¹ Ale Jebuzejcov, ktorí obývali Jeruzalem, Benjamínovi synovia nevypudili. Tak Jebuzejci bývajú s Benjamínovými synmi v Jeruzaleme až dodnes.

Bojové výpravy Jozefovcov 1,22-29

²² Aj Jozefov dom tiahol hore do Betela a Pán bol s nimi. ²³ Keď z Jozefovho domu podnikali výzvedy do Betela - mesto sa predtým nazývalo Luza -, ²⁴ hliadky videli istého muža, ktorý vychádzal z mesta, a povedali mu: „Ukáž nám, kade možno vojsť do mesta! Potom ti dáme milosť!“ ²⁵ A keď im ukázal, kade sa dá vojsť do mesta, vybrali mesto mečom, ale onoho muža a celú jeho rodinu prepustili. ²⁶ Ten muž sa odobral do krajiny Hetejcov, postavil si tam mesto a nazval ho Luza. Tak sa menuje až podnes.

²⁷ Ale ani Manasses si nepodmanil Betsan s jeho dedinami, Tanak s jeho dedinami, obyvateľov Dora s jeho dedinami, obyvateľov Jeblaáma s jeho dedinami a obyvateľov Mageda s jeho dedinami. Tak sa umožnilo Kanaánčanom zostať v tejto

krajine. ²⁸ Keď potom Izrael zosilnel, donútil ich na roboty, ale celkom si ich nepodmanil.

²⁹ Ani Efraim nevypudil Kanaánčanov, ktorí bývali v Gazere. Tak zostali Kanaánčania medzi nimi v Gazere.

Boje menších kmeňov 1,30-36

Zabulon. - Zabulon nevypudil obyvateľov Ketrona a obyvateľov Nálola. Tak zostali Kanaánčania medzi nimi, ale museli na nich robiť.

Aser. - ³¹ Aser zasa nevyhnal obyvateľov Aka ani obyvateľov Sidona, ani Ahalaba, Achaziba, Helbu, Afeka a Rohoba. ³² Tak Aserovci bývali medzi Kanaánčanmi, ktorí zostali v krajine, lebo ich nevypudili.

Neftali. - ³³ Neftali nevypudil obyvateľov Bet-Šemeša a obyvateľov Bet-Anata. Tak bývali medzi Kanaánčanmi, ktorí zostali v krajine. Ale obyvatelia Bet-Šemeša a Bet-Anata museli na nich robiť.

Danovci. - ³⁴ Amorejčania vytlačali Danových synov na vrchovinu a nedovoľovali im zostúpiť na rovinu. ³⁵ A tak zostali Amorejčania bývať v Har-Harese; v Ajalone a Salebime. Keď však ruka Jozefovho domu zosilnela, museli na nich robiť.

³⁶ Územie Amorejčanov ide od Škorpiónovej vysočiny, od Sely ďalej hore.

II. Nevernosť Izraela 2,1 - 3,6

Anjel zvestuje trest 2,1-5

Sdc2

II. ¹ Pánov anjel prišiel z Galgaly hore do Bochima a povedal: „Vyviedol som vás z Egypta a priviedol som vás do krajiny, ktorú som pod prísahou sľúbil vašim otcom. Povedal som: „Nezruším svoju zmluvu s vami naveky! ² Ale ani vy nesmiete uzavierať nijakú zmluvu s obyvateľmi tejto krajiny. Ich oltáre zbúrate!“ Ale vy ste neposlúchli môj hlas. Prečo ste to urobili?! ³ Preto som sa tiež rozhodol: Nevyženiem ich pred vami. Ba čo viac, stanú sa vašimi odporcami a ich bohovia budú pre vás pascou.“ ⁴ Keď Pánov anjel hovoril tieto slová všetkým Izraelovým synom, ľud sa dal do hlasitého plaču. ⁵ Preto nazvali to miesto Bochim (čiže Plačúci). A priniesli tam obeť Pánovi.

Jozueho smrť 2,6 - 10

⁶ Keď Jozue prepustil ľud, odišli Izraelovi synovia každý do svojho dedičného podielu, aby zaujali krajinu. ⁷ Ľud slúžil Pánovi po všetky Jozueho dni a po všetky dni starších, ktorí ešte dlho žili po Jozuem a tiež videli veľké Pánove skutky, ktoré on vykonal pre Izrael.

⁸ A Nunov syn Jozue, Pánov služobník, zomrel vo veku stodesať rokov. ⁹ Pochovali ho na území jeho dedičného podielu v Tamnatsare na Efraimskej vrchovine, severne od vrchu Gás.

¹⁰ Ale celé toto pokolenie sa zhromaždilo k svojim otcom. Po nich povstalo iné pokolenie, ktoré už nepoznalo ani Pána, ani jeho skutky, ktoré vykonal kvôli Izraelovi.

Pohania, skúšobný kameň Izraela 2,11 - 3,6

Odpad Izraela. - ¹¹ Izraelovi synovia robili, čo je zlé v Pánových očiach a slúžili bálom. ¹² Opustili Pána, Boha svojich otcov, ktorý ich vyviedol z krajiny Egyptanov. Chodili za inými bohmi - za bohmi národov, ktoré boli okolo nich - a klaňali sa im a tak dráždili Pána. ¹³ Opustili totiž Pána a slúžili Bálovi a ašstartám.

Trest a Božia zhovievavosť. - ¹⁴ Tu vzbĺkol Pánov hnev proti Izraelitom a vydal ich do ruky lupičov, ktorí ich drancovali. Predal ich do ruky okolitých nepriateľov, takže už nemohli odolať svojim nepriateľom. ¹⁵ Kedykoľvek vytiahli, Pánova ruka bola proti nim na ich nešťastie, ako povedal Pán a ako im Pán prisahal.

Keď sa im už veľmi zle vodilo, ¹⁶ vzbudzoval Pán sudcov, ktorí ich vyslobodzovali z ruky lúpežníkov. ¹⁷ Lenže svojich sudcov tiež neposlúchali. Ba čo viac, prznili sa s inými bohmi a klaňali sa im. Rýchle zišli z cesty, po ktorej chodili ich otcovia, ktorí poslúchali Pánove príkazy. Nepočínali si tak.

¹⁸ Keď im Pán vzbudzoval sudcov, vtedy Pán bol so sudcom a vyslobodzoval ich z ruky nepriateľov, pokým sudca žil. Lebo Pána pohli ich vzdychy pod sužovateľmi a utláčateľmi. ¹⁹ Ale keď sudca zomrel, opäť sa vracali a stávali sa horšími než ich otcovia, lebo chodili za cudzími bohmi, slúžili im a klaňali sa im. Nezanedali svoje počínanie a tvrdošijné konanie.

Skúška Izraela. - ²⁰ Tu vzbĺkol Pánov hnev proti Izraelu a povedal: „Pretože tento národ porušil moju zmluvu, ku ktorej som zaviazal ich otcov, a neposlúchol môj hlas, ²¹ tak ani ja už nechcem vypudieť pred nimi ani jeden z tých národov, ktoré zanechal Jozue, keď umrel. ²² A to preto, aby som nimi vyskúšal Izraelitov, či sa budú pridŕžiavať Pánovej cesty a chodiť po nej, ako to robili ich otcovia, alebo nie.“

²³ Preto teda Pán ponechal tie národy, nevypudil ich hneď a nedal ich do ruky Jozueho.

Sdc3

III. ¹ Toto sú národy, ktoré Pán ponechal, aby nimi skúšal Izrael - všetkých, ktorí nepoznali boje o Kanaán -, ² aby sa pokolenia Izraelových synov učili bojovať; išlo však len o tých, ktorí sa to predtým nenaučili.

³ Je to päť filištínskych vodcov a všetci Kanaánčania, Sidončania a Hevejci, ktorí bývali na Libanonskom pohorí, od vrchu Bál-Hermon až tam, kde sa ide do Ematu.

⁴ Boli teda nato, aby nimi skúšal Izrael, aby zistil, či budú poslúchať Pánove príkazy, ktorými zaviazal ich otcov prostredníctvom Mojžiša.

⁵ Izraelovi synovia bývali teda uprostred Kanaánčanov, Hetejcov, Amorejčanov, Ferezejcov, Hevejcov a Jebuzejcov, ⁶ brali si ich dcéry za manželky a svoje dcéry dávali ich synom. A slúžili ich bohom.

Časť druhá

Boje sudcov so susednými národmi 3,7 - 16,31

I. Sudca Otoniel 3,7- 11

⁷ Izraelovi synovia robili, čo je zlé v Pánových očiach. Zabúdali na Pána, svojho Boha, a slúžili bálom a ašerám.

⁸ I vzbĺkol Pánov hnev proti Izraelitom a predal ich do rúk Chusana Rasataim, kráľa z Aram Naharajim. A Izraelovi synovia slúžili Chusanovi Rasataim osem rokov.

⁹ Tu volali Izraelovi synovia k Pánovi a Pán vzbudil Izraelovým synom osloboditeľa, ktorý ich vyslobodil, totiž Otoniela, syna Kenéza, mladšieho Kalebovho brata. ¹⁰ Zostúpil na neho Pánov duch a súdil Izrael. Vytiahol do boja a Pán dal do jeho ruky Chusana Rasataim, kráľa z Aram Naharajim, a jeho ruka zosilnela proti Chusanovi Rasataim.

¹¹ A krajina mala štyridsať rokov pokoj.
Potom Kenézov syn Otoniel zomrel.

II. Sudca Aod 3,12-30

Eglon utláča Izraelitov. - ¹² Ale synovia Izraela opäť robili, čo sa nepáči Pánovi. Tu Pán dodal odvahy moabskému kráľovi Eglonovi proti Izraelitom, pretože robili, čo sa Pánovi nepáči. ¹³ Pribral si Amončanov a Amalekitov, potom vytiahol, porazil Izrael a zaujal Mesto paliem.

¹⁴ Izraelovi synovia slúžili moabskému kráľovi Eglonovi osemnásť rokov.

Aod zabije Eglona. - ¹⁵ Tu volali Izraelovi synovia k Pánovi a Pán im vzbudil osloboditeľa, Gerovho syna Aoda, Benjamínovca, ľavorukého muža.

Po ňom poslali Izraelovi synovia dary moabskému kráľovi Eglonovi. ¹⁶ Aod si však zhotovil dvojsečný meč, na piad' dlhý, a pripásal si ho na pravý bok pod šaty.

¹⁷ Zaniesol teda moabskému kráľovi Eglonovi dary. - Eglon bol veľmi tučný muž. - ¹⁸ A keď už vybavil odovzdanie darov, prepustil ľudí, čo dary niesli ¹⁹ - sám sa práve vrátil od modiel pri Galgale -, a povedal: „Kráľ, mám ti povedať jednu dôvernú vec!“ On povedal: „Ticho!“ Nato sa všetci, ktorí boli pri ňom, vzdialili. ²⁰ Potom vyšiel Aod hore k nemu. Sedel totiž v hornej chladivej izbe, ktorá bola iba pre neho samého. A Aod povedal: „Mám pre teba Božie slovo!“ Tu on vstal zo svojho sedadla. ²¹ Vtom Aod vystrel ľavú ruku, uchopil meč z pravého boku a vrazil mu ho do brucha ²² tak, že za mečom vnikla aj rukoväť a sadlo sa za mečom zavrelo, lebo nevytiahol meč z jeho brucha. Pritom vyšiel z neho výkal.

²³ Potom vyšiel do letnej siene, zavrel za ním dvere hornej izby a zatiahol závoru.

²⁴ Len čo sa vzdialil, došli jeho služobníci. Keď sa pozreli a videli, že dvere hornej izby sú zamknuté, povedali si: „Isto si odbavuje potrebu v chladivej izbe.“ ²⁵ A vyčkávali až do omrzenia. Ale keď nik neotváral dvere hornej izby, vzali kľúč a otvorili a hľa, ich pán ležal mŕtvy na zemi.

Aodovo víťazstvo. - ²⁶ Kým oni váhavo otáľali, Aod unikol. Prešiel (miesto) modiel a dostal sa do Seirata. ²⁷ Len čo sa vrátil domov, zatrúbil na Efraimskom pohorí, Izraelovi synovia zostúpili s ním z pohoria a on na ich čele. Keď im zavelil: „Pod'ťe za mnou lebo Pán vydal vašich nepriateľov, Moabčanov, do vašej ruky“ - tiahli dolu za ním. Moabčanom zabrali jordánske brody a nedovolili nikomu prejsť. ²⁹ Vtedy pobili z Moabčanov na desaťtisíc mužov, všetko silných a udatných mužov; neutiekol nik.

³⁰ Tak boli v ten deň Moabčania pokorení pod Izraelovu ruku.
A krajina mala pokoj osemdesiat rokov.

III. Sudca Samgar 3,31

³¹ Po ňom bol Anatov syn Samgar. On pobil voliarskou palicou šesťsto filištínskych mužov. Aj on oslobodil Izrael.

IV. Sudkyňa Debora a sudca Barak 4,1 - 5,31

Sdc4

IV. Jabin utláča Izrael. - ¹ Po Aodovej smrti synovia Izraela opäť robili, čo je zlé v Pánových očiach. ² Preto ich Pán vydal do ruky kanaánskeho kráľa Jabina, ktorý kraloval v Asore. Jeho vojvodca bol Sisara, ktorý sídlil v pohanskom Harosete. ³ Tu volali Izraelovi synovia k Pánovi. Mal totiž deväťsto železných vozov a dvadsať rokov náramne utláčal Izraelových synov.

Debora a Barak na čele izraelského vojska. - ⁴ V tom čase súdila Izrael Lapidotova manželka, prorokyňa Debora. ⁵ Debora sedávala pod palmou medzi Ramou a Betelom na Efraimskom pohorí a Izraelovi synovia prichádzali k nej ta hore na súd.

⁶ Tu dala zavolať Abinoemovho syna Baraka z Neftaliho Kadesa a povedala mu: „Pán, Izraelov Boh, ti rozkazuje: Chod', tiahni na vrch Tábor a vezmi so sebou desaťtisíc mužov z Neftaliho synov a zo Zabulonových synov! ⁷ Jabinovho vojvodu Sisaru ti s jeho vozmi a zástupmi privediem k potoku Kišon a dám ti ho do ruky.“ ⁸ Barak jej odpovedal: „Ak pôjdeš ty so mnou, pôjdem aj ja, ale ak ty nepôjdeš, nepôjdem ani ja.“ ⁹ Povedala: „Pravdaže pôjdem s tebou, ale sláva z výpravy, na ktorú sa vyberáš, nebude patriť tebe, lebo Pán vydá Sisaru do ruky ženy.“ Potom Debora vstala a išla s Barakom (do Kadesa).

¹⁰ Barak zvolal Zabulona a Neftaliho (do Kadesa) a vytiahlo za ním desaťtisíc mužov. Išla s ním aj Debora.

¹¹ Kenejec Heber sa kedysi oddelil od ostatných Kenejcov, synov Mojžišovho svokra Hobaba, a postavil si stan až k dubine Senim pri Kadese.

Sisarova porážka. - ¹² Tu oznámili Sisarovi, že Abinoemov syn Barak vytiahol na vrch Tábor. ¹³ Nato Sisara zvolal všetky svoje bojové vozy, deväťsto železných vozov, a všetko mužstvo, ktorému velil, z pohanského Haroseta k potoku Kišonu.

¹⁴ Tu povedala Debora Barakovi: „Hor' sa! Lebo toto je deň, keď Pán vydá Sisaru do tvojej ruky. Či nepôjde sám Pán pred tebou?“ Barak teda zostúpil z vrchu Tábor a desaťtisíc mužov za ním. ¹⁵ A Pán uviedol do zmätku Sisaru, všetky jeho bojové vozy a všetko jeho vojsko (mečom) pred Barakom. Sisara zoskočil z voza a utekal peši. ¹⁶ Ale Barak prenasledoval vozy a vojsko až do pohanského Haroseta, a tak celé Sisarovo vojsko padlo ostrím meča. Neostal ani jediný.

Jahel usmrť Sisaru. - ¹⁷ Sisara utekal peši ku stanu manželky Kenejca Hebera Jahel. - Bol totiž mier medzi asorským kráľom Jabinom a medzi domom Kenejcu Hebera. ¹⁸ Jahel vyšla Sisarovi v ústrety a prihovorila sa mu: „Vojdi, môj pane, vojdi ku mne! Neboj sa!“ Vošiel teda k nej do stanu a zakryla ho prikrývkou. ¹⁹ Požiadal ju: „Daj sa mi napiť trochu vody, lebo som smädný.“ I otvorila mech s mliekom a dala sa mu napiť. A zase ho prikryla. - ²⁰ Potom jej povedal: „Postav sa ku vchodu do stanu! Keď niekto príde a opýta sa ťa: „Je tu voľakto?“ - odpovieš: „Nie je!“

²¹ Tu Heberova manželka Jahel vzala stanový kolík, do ruky vzala kladivo, potichu vošla k nemu a vrazila mu kolík do slúch tak, že prenikol až do zeme. - Od únavy totiž zaspal. - A tak zomrel.

²² Ako Barak prenasledoval Sisaru, vyšla mu v ústrety Jahel a povedala mu: „Pod', ukážem ti muža, ktorého hľadáš!“ Vošiel teda k nej a hľ'a, Sisara ležal mŕtvy a kolík mal v sluchách.

²³ Tak Boh v ten deň uponížil kanaánskeho kráľa Jabina pred Izraelovými synmi. ²⁴ A ruka Izraelových synov čoraz tvrdsie doliehala na kanaánskeho kráľa Jabina, až kanaánskeho kráľa Jabina zničili.

Sdc5

V⁵. *Deborina pieseň.* - ¹ V ten deň Debora a Abinoemov syn Barak spievali:

² „Za to, že išli v čele Izraela vodcovia,
za to, že ľud prejavoval ochotu:
chváľte Pána!

³ Počúvajte, králi,
napnite sluch, vodcovia!
Ja by som rada Pánovi, ja by som spievať rada,
rada by som hrať Pánovi, Izraelovmu Bohu.

⁴ Pane, keď si vyšiel zo Seira,
keď si kráčal z polí edomských,
zem sa otriasala,
nebo lialo,
mraky cedili vodu.

⁵ Vrchy sa knísali pred Pánom,
Sinaj pred Pánom, Izraelovým Bohom.

⁶ Za čias Anatovho syna Samgara,
za čias Jahel
boli opustené cesty;
tí, čo chodievali chodníčkami,
uhýbali na kľukaté cesty.

⁷ Zmizol vodca v Izraeli,
zmizol,
dokiaľ som nepovstala ja, Debora,
nepovstala sťa matka v Izraeli.

⁸ Vyhľadával nových bohov,
zápäť v bránach vojna.
Nebolo zriet' ani štítu, ani kopije
medzi štyridsiatimi tisícmi Izraela.

⁹ Vodcom Izraela patrí moja chvála
i tým, čo sa ukázali ochotnými v ľude:
chváľte Pána!

¹⁰ Vy, čo jazdievate na beloňoch-osloch,
vy, čo hoviete si na kobercoch,
aj vy, ktorí putujete po cestách,

vyspevujte!

¹¹ Na krik strelcov pri vodných nádržiach
pochvalne sa vyslovujte o Pánovom víťazstve,
o víťazných činoch jeho vodcov v Izraeli!
Vtedy zostúpi Pánov ľud k bránam...

¹² Hor' sa, hor' sa, Debora,
hor' sa, hor' sa, zanôť pieseň!
Vstaňte, Barak,
zajmi zajatcov, syn Abinoemov!

¹³ Zostúp, zvyšok vodcov,
ty, Pánov ľud, na hrdinov taký bohatý,
zostúp ku mne!

¹⁴ Z Efraima najvyberanejší v údolí,
v tvojom tyle, Benjamín, sú za tvojimi húfmi.
Z Machira sa poschodili kniežatá,
zo Zabulona zas držiteľia žezla.

¹⁵ Isacharské kniežatá sú s Deborou,
Neftali je ako Barak:
rútil sa do údolia za nimi.
V krajoch Rubenových
o vojne sú dlhé porady.

¹⁶ Čože sedíš medzi košiarmi,
aby si sa započúval do bľakotu stád?
V krajoch Rubenových
o vojne sú dlhé porady.

¹⁷ Galaád si za Jordánom hovie.
A Dan - čo tak ďaleko sa baví pri lodiach?
Aser sedí na morskom pobreží,
pokojne si býva na zátokách svojich.

¹⁸ Zabulon, ľud, vydáva sa na smrť,
Neftali takisto na výšinách poľa.

¹⁹ Prichádzajú králi do boja.
Ruvú sa kanaánski králi
v Tanaku, tam pri megidských vodách,
kúsok striebra nenesú sťa korisť.

²⁰ Bojujú boj hviezdy z neba,
bojujú z dráh svojich proti Sisarovi.

²¹ Potok Kišon ich odnáša,
potok Kišon, potok od vekov.
Dupni, duša moja, od radosti mocne!

²² Dupotajú konské kopytá,
keď ich hrdinovia trielia cvalom.

²³ preklínajte Meroz - rečie anjel Pánov,

preklínajte jeho obyvateľov!
Neprišli, ver', pomôcť Pánovi,
pomôcť Pánovi jak hrdinovia.

²⁴ Nech je nado všetky ženy požehnaná Jahel,
žena to Kenejca Hebera!

Nech je požehnaná nado všetky ženy v stane!

²⁵ Vodu žiada. Podáva mu mlieko.

V čaši pre vznešených smotanu mu dáva.

²⁶ Ruka sa jej načahuje po kolíku,
po kováčskom kladive jej pravica.

Rozháňa sa na Sisaru. Preráža mu hlavu.

Roztrieskava, prebíja mu sluchy.

²⁷ K nohám sa jej kláti, padá, dokonáva...

k nohám sa jej kláti, padá;

tam, kde klesol, leží zabitý.

²⁸ Oknom vyzerá a volá

matka Sisarova cez mreže:

„Prečo len tak dlho

neprichádza jeho voz?

Prečo sa tak oneskoruje

dupot jeho záprahu?“

²⁹ Najmúdrejšia medzi jeho kňazkami jej odpovedá,
sama si tiež vetí stále tieto slová:

³⁰ „Isto nahabali, rozdeľujú korisť,

po dievčati, po dvoch dievkach pre každého muža!

Korist': pestré rúcha Sisarovi!

Korist': pestré šaty, vyšívanú šatku -

odedzu, dve vyšívané šatky na môj krk -

Korist' ...“

³¹ Tak zhynú všetci tvoji nepriatelia, Pane!

No tí, čo milujú jeho,

sú s' a východ slnka v jeho sile!“

Potom mala krajina štyridsať rokov pokoj.

V. Sudca Gedeon a jeho syn Abimelech 6,1 - 9 ,57

Sdc6

VI. Madiánčania utláčajú Izrael. - ¹ Keď Izraelovi synovia opäť robili, čo je zlé v Pánových očiach, vydal ich Pán do ruky Madiánčanov na sedem rokov. ² Madiánska ruka však ťažko doliehala na Izrael. Izraelovi synovia si upravovali pred Madiánčanmi skryše na horách, jaskyne a obranné úkryty. ³ Stávalo sa, že keď Izraeliti zasiali, došli Madiánčania, Amalekiti a synovia východu a vystupovali proti nim. ⁴ Utáborili sa u

nich a nivočili poľnú úrodu až po Gazu. A Izraelitom nenechali nič na živobytie, ani ovce, hovädzí dobytok a osly. ⁵ Prichádzali totiž so svojimi stádami a stanmi. Dohrnuli sa ako húf kobyliiek. Koľko ich bývalo, aj ich tiav, to sa nedalo ani len spočítať. Nasťahovali sa do krajiny, aby ju spustošili.

⁶ Keď už bol Izrael od Madiánčanov veľmi zbiedený, volali Izraelovi synovia k Pánovi.

Prorok oznamuje trest. - ⁷ Keď tak Izraelovi synovia volali pre Madiánčanov k Pánovi, ⁸ Pán poslal Izraelovým synom muža, proroka, ktorý im povedal: „Toto hovorí Pán Izraelov Boh: Ja som vás vyviedol z Egypta, vytiahol som vás z otrokárne, ⁹ vyslobodil som vás z ruky Egyptanov a z ruky všetkých vašich utláčateľov, vypudil som ich pred vami a dal som vám ich krajinu. ¹⁰ Prízvukoval som vám: „Ja som Pán, váš Boh! Neuctievajte bohov Amorejčanov, v ktorých krajine bývate!“ Ale vy ste neposlúchli môj hlas.“

Povolanie Gedeona. - ¹¹ Tu prišiel Pánov anjel a sadol si od dub pri Efre, ktorý patrilo Abiezeroveovi Joasovi, keď práve jeho syn Gedeon mlátil pšenicu na lise, aby ju zachránil pred Madiánčanmi. ¹² Pánov anjel sa mu zjavil a prihovoral sa mu: „Pán s tebou, udatný hrdina!“ ¹³ Gedeon mu odpovedal: „Prepáč, môj pane! Keď je Pán s nami, prečo nás toto všetko postihlo? A kde sú všetky jeho divy, o ktorých nám rozprávali naši otcovia, keď hovorili: „Pán nás vyviedol z Egypta“? Teraz nás Pán opustil a vydal do ruky Madiánčanov.“ ¹⁴ Pán sa k nemu obrátil a povedal: „Chod' s touto svojou silou a vyslobod' Izrael z ruky Madiánčanov! Posielam ťa!“ ¹⁵ On mu odvetil: „Prepáč, môj pane! Čím mám vyslobodiť Izrael? Veď moja rodina je najbiednejšia v Manassesovi a ja som najmenší v dome môjho otca!“ ¹⁶ Pán mu povedal: „Keď som ja s tebou, tak Madiánčanov porazíš ako jediného muža!“ ¹⁷ Nato mu povedal: „Ak som našiel milosť v твоjich očiach, tak mi daj znamenie, že si to ty, ktorý hovorí so mnou! ¹⁸ Ale neodchádzaj odtiaľto, dokiaľ sa k tebe nevrátim a neprinesiem ti dar a nepredložím ti ho!“ On odpovedal: „Ja dočkám, kým sa nevrátiš.“

¹⁹ Tu Gedeon odišiel a pripravil kozliatko a nekvasené chleby z efy múky. Mäso vložil do koša a odvar nalial do hrnca. Zniesol to k nemu pod dub a ponúkol ho tým. ²⁰ Boží anjel mu povedal: „Vezmi mäso i nekvasené chleby, polož to na tú skalú a vylej na to odvar!“ Aj tak urobil. ²¹ Tu vystrel Pánov anjel koniec palice, ktorú mal v ruke, a dotkol sa mäsa a nekvasených chlebov. I vyšľahol oheň zo skaly a strávil mäso aj nekvasené chleby. A Pánov anjel mu zmizol pred očami.

²² Teraz Gedeon videl, že to bol Pánov anjel: „Beda mi, Pane, môj Bože - zvolal Gedeon, - „videl som Pánovho anjela z tváre do tváre!“ ²³ Ale Pán mu povedal: „Pokoj s tebou! Neboj sa! Nezmrieš!“

²⁴ Gedeon tam postavil oltár Pánovi a nazval ho Pán je pokoj! Až do dnešného dňa je ešte v abiezerovskej Efre.

Gedeonov boj proti Bálovi. - ²⁵ V onej noci mu Pán povedal: „Vezmi býka svojho otca, totiž druhého, sedemročného býka, zbúraj Bálov oltár, ktorý patrí tvojemu otcovi, a zotni Ašeru, ktorá je vedľa neho! ²⁶ A postav oltár Pánovi, svojmu Bohu, na vrchole pevnosti, tu na bašte, potom vezmi toho druhého býka a obetuj ho ako celopal na dreve Ašery, ktorú zotneš!“

²⁷ Vzal teda Gedeon desať mužov zo svojich sluhov a urobil, ako mu prikázal Pán. Ale pretože sa obával domu svojho otca a ľudí onoho mesta, nechcel to vykonať vo dne, lež urobil to v noci.

²⁸ Keď mužovia mesta ráno vstali, Bálov oltár bol zbúraný, Ašera vedľa neho zoťatá a druhý býk bol obetovaný ako celopal na postavenom oltári. ²⁹ Tu si jeden druhému vraveli: „Kto to urobil?“ A po vyšetrovaní a pátraní nakoniec prehlásili:

„Gedeon, Joasov syn, to urobil.“³⁰ Tu mužovia mesta povedali Joasovi: „Vyved' svojho syna! Musí zomrieť, lebo zbúral Bálov oltár a zoťal Ašeru vedľa neho!“³¹ Ale Joas odpovedal všetkým, ktorí stáli pri ňom:

„Azda chcete za Bála bojovať?
Alebo chcete na jeho záchranu niečo podniknúť?
Kto za neho bojuje, do rána zomrie.
Ak je Boh, nech si sám proti nemu bojuje!
Veď jeho oltár zbúral.“

³² A v ten deň mu dali meno Jerobál, to je „Bál nech si proti nemu bojuje!“, pretože zbúral jeho oltár.

Gedeon zvoláva vojsko. - ³³ Keď sa všetci Madiánčania, Amalekiti a synovia východu zhromaždili, prešli (Jordán) a utáborili sa na Jezreelskej rovine,³⁴ na Gedeona zostúpil Pánov duch. Zatrúbil a zvolal Abiezerovcov, aby šli za ním.³⁵ Potom rozposlal poslov do celého Manassesa a vyzval ich, aby ho nasledovali. Vyslal poslov aj do Asera, Zabulona a Neftaliho a aj oni im vyšli v ústrety.

Gedeonovo rúno. - ³⁶ Potom Gedeon povedal Bohu: „Ak chceš vyslobodiť Izrael mojou rukou, ako si povedal,³⁷ hľa, položím vlnené rúno na humno. Ak bude rosa iba na rúne a na celej zemi sucho, vtedy zviem, že mojou rukou vyslobodíš Izrael, ako si povedal.“³⁸ A stalo sa tak. Keď na druhý deň včasráno vstal a stlačil rúno, vyžmýkal z rúna rosu - plnú misu vody.

³⁹ Nato povedal Gedeon Bohu: „Nech nevzplanie tvoj hnev proti mne, keď len ešte raz poviem to isté: Len raz by som chcel ešte skúsiť s tým rúnom. Nech je zas sucho iba na rúne a na celej zemi nech je rosa!“⁴⁰ A Boh urobil tak v tej noci. Sucho bolo iba na rúne a na celej zemi bola rosa.

Sdc7

VII. Odvody bojovníkov. - ¹ Jerobál, čiže Gedeon, včasráno vstal so všetkým ľudom, ktorý bol s ním, a utáborili sa pri prameni Harad. Madiánsky tábor bol severne odtiaľ, pri úpätí pahorku More, na rovine.

² Tu vravel Pán Gedeonovi: „Ľudu, ktorý je s tebou, je príliš mnoho, keď mám dať Madiánčanov do jeho ruky! Veď by sa potom Izrael vychvaľoval proti mne: „Vlastnou rukou som si pomohol!“³ Vyhlás teda pred ľudom, aby to počul: Kto je bojazlivý a nesmelý, nech sa vráti!“ Tak odišlo z pohoria Galaád a vrátilo sa z ľudu dvadsaťdvatisíc mužov, kým desaťtisíc zostalo.

⁴ Pán však povedal Gedeonovi: „Ešte je ľudu priveľa. Zaved' ich k vode! Tam ti ich preosejem. O kom ti poviem: „Tento pôjde s tebou,“ ten nech s tebou ide! Ale každý, o kom ti poviem: „Tento s tebou nepôjde,“ ten nepôjde s tebou!“⁵ Nato priviedol ľud k vode a Pán povedal Gedeonovi: „Každého, kto líže vodu jazykom, ako pes líže, postav osve, a takisto každého, kto si k pitiu prikľakne.“⁶ A tých, čo lízali z ruky ústami, bolo tristo mužov. Ostatný ľud si kľakol na kolená, aby sa napil vody.⁷ Tu povedal Pán Gedeonovi: „S tristo mužmi, ktorí lízali, vás chcem vyslobodiť a Madiánčanov dať do tvojej ruky. Všetok ostatný ľud nech sa vráti, každý do svojho domova!“⁸ Najprv si vzali od ľudu potravu a trúby do rúk. Potom prepustil všetkých Izraelitov, každého do jeho domova. Ponechal si iba tých tristo mužov. Madiánsky tábor bol pod ním na rovine.

Gedeon tajne načúva Madiánčanov. - ⁹ V onej noci mu povedal Pán: „Vstaň! Zostúp do tábora, lebo som ti ho dal do ruky. ¹⁰ Ale ak sa bojíš zostúpiť sám, nech ide s tebou ta dole do tábora aj tvoj sluha Fara. ¹¹ Počúvaj, čo budú hovoriť! Potom ti zosilnia ruky. Zostúp teda do tábora!“

I zostúpil so svojím sluhom Farom do tábora až bezprostredne k ozbrojenej táborovej stráži.

¹² Madiánčanov, Amalekitov a synov východu, ktorí táborili na rovine, bolo toľko ako kobyliiek. Aj ich tiav bolo bez počtu, ako množstvo piesku na morskom brehu.

¹³ Keď ta Gedeon prišiel, práve rozprával jeden muž svojmu priateľovi sen. Vravel: „Mal som ti sen. Počúvaj! Pecen' jačmenného chleba sa kotúľal do madiánskeho tábora. Prikotúľal sa k stanu a narazil doň. Ten padol, prevrátil sa naruby a tak zostal stan ležať.“ ¹⁴ Ten druhý mu na to povedal: „To nie je nič iné ako meč Izraelitu Gedeona, Joasovho syna! Boh dal do jeho ruky Madiánčanov a celý tábor.“

Gedeonovo víťazstvo. - ¹⁵ Keď Gedeon vypočul sen a jeho výklad, poklonil sa. Potom sa vrátil do izraelského tábora a zvolal: „Vstaňte, lebo Pán dal do vašej ruky madiánsky tábor!“

¹⁶ Rozdelil tristo mužov na tri zástupy a všetkým dal do rúk trúby a prázdne džbány a do džbánov fakle. ¹⁷ A povedal im: „Hľad'te na mňa a robte takisto! Ja sa priblížim až celkom k táboru a ako ja urobím, tak robte aj vy! ¹⁸ Keď zatrúbim - ja a všetci, ktorí budú so mnou -, trúbte aj vy okolo celého tábora a volajte: Za Pána a za Gedeona!“

¹⁹ Gedeon so sto mužmi, ktorí boli s ním, priblížil sa celkom až k táboru, keď začínala prostredná stráž, len čo postavili stráže. Tu zatrúbili a roztrieskali džbány v rukách. ²⁰ Hneď sa ozývali trúby v troch zástupoch a rozbíjali sa džbány. V ľavej ruke držali fakle a v pravej ruke trúby na trúbenie. Pritom kričali: „Meč za Pána a za Gedeona!“ ²¹ Zostali stáť okolo tábora, každý tam, kde bol. Ale tábor sa celý rozvíril: kričali a utekali. ²² Kým oni trúbili na tristo trúbach, Pán obrátil meč jedného proti druhému v celom tábore. A tak tábor utekal až do Betsety a Serery, až na pomedzi Abel-Mehuly pri Tebate. ²³ Tu zvolali izraelské mužstvo z Neftaliho, a Asera a z celého Manassesa a prenasledovali Madiánčanov.

²⁴ Gedeon rozoslal poslov aj po celej Efraimskej vrchovine s odkazom. Zaskočte Madiánčanov a obsaďte vody až k Betbere i Jordán!“ Všetci Efraimci poslúchli výzvu a obsadili vody až k Betbere aj Jordán. ²⁵ Zajali tiež dvoje madiánskych kniežat, Oreba a Zeba. Oreba zabil na Havranej skale a Zeba zabil na Vlčom lise. Potom prenasledovali Madiánčanov za Jordán a niesli Orebovu a Zebovu hlavu Gedeonovi.

Sdc8

VIII. Žiarlivosť Efraimcov. - ¹ Efraimci mu povedali: „Čo si nám to urobil, že si nás nezavolať, keď si šiel do boja proti Madiánčanom?“ A ostro sa s ním vadili. ² On im povedal: „Vari som ja už dokázal niečo také ako vy? Či nie je Efraimovo paberkovanie lepšie ako Abiezerovo vinobranie?! ³ Predsa do vašej ruky dal Boh madiánske kniežatá Oreba a Zeba! Mohol som ja urobiť niečo také ako vy?“ Po týchto slovách ich popustil hnev proti nemu.

Prenasledovanie nepriateľa v Zajordánsku. - ⁴ Keď Gedeon dorazil k Jordánu, prekročil ho spolu s tristo mužmi, ktorí boli s ním. Keďže boli od prenasledovania unavení, ⁵ požiadal sokotských ľudí: „Dajteže chleba ľuďom, ktorí idú za mnou! Lebo sú vyčerpaní a ja prenasledujem madiánskych kráľov Zebea a Salmanu.“ ⁶ Ale sokotskí náčelníci odpovedali: „Azda sú už ruky Zebea a Salmanu v tvojej ruke, aby sme dávali chlieb tvojmu vojsku?“ ⁷ Gedeon odpovedal: „Za toto, až dá Pán Zebea a Salmanu do mojej ruky, rozmlátim vaše telá trnám púšte a bodľačím.“

⁸ Odtiaľ tiahol vyššie do Fanuela a takisto ich prosil, ale fanuelskí mužovia mu dali takú odpoveď ako sokotskí ľudia. ⁹ Preto pohrozil aj fanuelským mužom: „Až sa vrátim v pokoji, zbúram túto vežu.“

¹⁰ Zebee a Salmana boli so svojím vojskom, asi pätnásťtisíc mužov, v Karkore. To bolo všetko, čo zostalo z celého vojska synov východu. Ale padlých bolo asi stodvadsaťtisíc mužov, ktorí boli vyzbrojení mečom. ¹¹ Tak tiahol Gedeon po ceste kočovníkov východne od Nobe a Jegbay a prepadol tábor, ktorý sa už cítil v bezpečí. ¹² Zebee a Salmana síce utiekli, ale prenasledoval ich, kým nezajal obidvoch madiánskych kráľov Zebea a Salmanu. A celý tábor uviedol do zmätku.

¹³ Nato sa Joasov syn Gedeon vrátil z boja od priesmyku Cheres. ¹⁴ Tu chytil akéhosi mladíka zo sokotských mužov a povypytoval sa ho. On mu napísal mená náčelníkov Sokota a jeho starších: sedemdesiatsedem mužov. ¹⁵ A keď došiel k sokotským mužom, povedal: „Hľa, tu sú Zebee a Salmana, pre ktorých ste ma potupili, keď ste hovorili: „Azda sú už ruky Zebea a Salmanu v tvojej ruke, aby sme dávali chlieb tvojim vyčerpaným mužom?“ ¹⁶ I vzal starších mesta, aj trnie a bodľačie púšte a zmlátil ním sokotských mužov.

¹⁷ Zbúral aj vežu Fanuela a pozabíjal mužov mesta.

¹⁸ Potom povedal Zebeovi a Salmanovi: „Ako vyzerali mužovia, ktorých ste zabili na Táboře?“ Odpovedali: „Celkom tak ako ty, každý mal výzor kráľovského syna.“ ¹⁹ On povedal: „To boli moji bratia, synovia mojej matky. Na život Pána, nezabil by som vás, keby ste ich boli nechali nažive.“ ²⁰ Potom povedal Jetrovi, svojmu prvorodenému: „Vstaň, zabi ich!“ Ale chlapec nevytasil meč, lebo sa bál; bol totiž ešte chlapcom. ²¹ Tu prosili Zebee a Salmana: „Vstaň ty a vrhni sa na nás! Veď aký muž, taká aj jeho sila!“ Gedeon teda vstal a zabil Zebea a Salmanu. Mesiačky však, ktoré boli na krkoch ich tiav si vzal.

Gedeon odmieta kráľovskú hodnosť. - ²² Nato vraceli Izraelovi synovia Gedeonovi: „Buď naším kráľom, ty aj tvoj syn, aj syn tvojho syna! Lebo si nás vyslobodil z ruky Madiánčanov.“ ²³ Gedeon im však odpovedal: „Ja nemôžem byť vašim kráľom, ani môj syn nemôže byť vašim kráľom. Pán je vašim kráľom!“

²⁴ Potom im Gedeon povedal: „Mám k vám jednu prosbu. Nech mi dá každý prsteň, ktorý si ukoristil.“ Oni mali totiž zlaté prstene, lebo boli Izraeliti. ²⁵ Odpovedali: „Veľmi radi ti ich dáme.“ I rozprestrelí plášť a každý naň hodil svoj ukoristený prsteň. ²⁶ A váha zlatých prsteňov, ktoré si vyžiadal, bola tisícšesťdesiat šesť šeklov zlata, okrem mesiačkov, náušnic, purpurových rúch, ktoré nosievali madiánski králi, a okrem retiazok z krkov ich tiav. ²⁷ Gedeon zhotovil z toho efód a uložil ho vo svojom meste v Efre.

Používali ho však na smilstvo všetci Izraeliti, a tak sa stal osídлом Gedeonovi i jeho domu.

²⁸ Madiánčania boli tak uponížení pred Izraelovými synmi, že už viac nepozdvihli svoje hlavy. A krajina mala pokoj štyridsať rokov, pokým žil Gedeon.

²⁹ Joasov syn Jerobál potom odišiel a býval vo svojom dome. ³⁰ Gedeon mal sedemdesiat synov, ktorí vzišli z jeho bedier. Mal totiž mnoho žien. ³¹ Jeho vedľajšia žena v Sicheme mu tiež porodila syna, ktorému dal meno Abimelech.

³² A Joasov syn Gedeon zomrel vo vysokom veku a pochovali ho v hrobe jeho otca Joasa v abiezerovskej Efre.

³³ Keď však Gedeon zomrel, Izraelovi synovia sa zvrhli a smilnili s bálmi a urobili si bohom Bál-berita. ³⁴ Izraelovi synovia nepamätali na Pána, svojho Boha, ktorý ich vyslobodil z ruky všetkých ich okolitých nepriateľov. ³⁵ Ani domu Jerobála-Gedeona nepreukazovali vd'ačnosť napriek všetkým dobrodeniam, ktoré on preukázal Izraelu.

Sdc9

IX. Bratovrah Abimelech kráľom. - ¹ Jerobálov syn Abimelech sa vybral do Sichemu k bratom svojej matky a vrazil im aj celému príbuzenstvu rodiny svojej matky: ² „Hovorte verejne všetkým sichemským občanom: Čo je vám lepšie, aby panovalo nad vami sedemdesiat mužov, všetci Jerobálovi synovia, alebo aby panoval nad vami len jeden muž? Pamätajte tiež, že ja som vaša kosť a vaše mäso!“ ³ A bratia jeho matky verejne hovorili o ňom všetky tieto slová všetkým sichemským občanom a ich srdce sa naklonilo k Abimelechovi. Potom si povrávali: „On je náš brat.“ ⁴ dali mu z chrámu Bál-berita sedemdesiat šeklov striebra. Abimelech si za ne najal povalačských a bezočivých mužov, ktorí sa stali jeho družinou. ⁵ Potom išiel do domu svojho otca do Efrý a pobil svojich bratov, Jerobálových synov, sedemdesiat mužov na jednom kameni. Zostal iba najmladší Jerobálov syn Joatam, lebo sa skryl. ⁶ Nato sa zhromaždili všetci sichemskí občania a všetci obyvatelia Mela, išli a ustanovili Abimelecha za kráľa pri pamätnom dube, ktorý stál v Sicheme.

Joatamova bájka. - ⁷ Keď to oznámili Joatamovi, šiel, postavil sa na končiarí vrchu Garizim a zvýšeným hlasom im volal:

„Počujte ma, Sichemčania,
aby aj vás počul Boh.
⁸ Išli raz stromy
pomazať si kráľa.

I povedali olive:

„Kraľuj nad nami!“

⁹ Ale oliva im odvetila:

„Môžem ja zanechať svoju tučnosť,
ktorú zvelebujú bohovia i ľudia,
a ísť sa povyšovať nad stromami?“

¹⁰ Potom povedali stromy figovníku:

„Nože pod' ty a kraľuj nad nami!“

¹¹ Ale figovník im odpovedal:

„Môžem ja zanechať svoju sladkosť
a tie svoje skvostné plody
a ísť sa povyšovať nad stromami?“

¹² Povedali teda stromy viniču:

„Pod' ty a kraľuj nad nami!“

¹³ Vinič im však odvetil takisto:

„Môžem ja zanechať svoj mušť,
ktorý obveseľuje bohov i ľuďí,
a ísť a povyšovať sa nad stromami?“

¹⁴ Povedali všetky stromy bodliaku:

„Pod' ty a kraľuj nad nami!“

¹⁵ Bodliak odpovedal stromom:

„Ak ma vskutku pomažete,
aby som bol vaším kráľom,
pod' te, schovajte sa v mojej tóni!
Ak nie, vyšľahne oheň z bodliaka
a strávi libanonské cédre.“

¹⁶ Teraz teda, ak ste opravdivo a čestne konali keď ste ustanovovali Abimelecha za kráľa, ak ste dobre urobili s Jerobálom a jeho domom, ak ste sa k nemu zachovali podľa jeho zásluh - ¹⁷ vy, za ktorých bojoval môj otec, ba až svoj život nasadil, a ktorých vyslobodil z ruky Madiánčanov - ¹⁸ vy však ste sa dnes vzbúрили proti domu môjho otca a pozabíjali ste jeho synov, sedemdesiat mužov na jednom kameni, a ustanovili ste Abimelecha, syna jeho slúžky, za kráľa nad sichemskými občanmi, pretože je váš brat -, ¹⁹ ak ste teda opravdivo a čestne urobili s Jerobálom a jeho domom v dnešný deň, radujte sa z Abimelecha a on nech sa zas raduje z vás! ²⁰ Ale ak nie, nech vyšľahne oheň z Abimelecha a strávi sichemských občanov i Melo! A nech vyšľahne oheň zo sichemských občanov a z Mela a nech strávi Abimelecha!“

²¹ Potom Joatam utiekol a utiahol sa do bezpečia. Odišiel do Bery a tam zostal (zo strachu) pred svojím bratom Abimelechom.

Vrenie proti Abimelechovi. - ²² Abimelech panoval nad Izraelom tri roky. ²³ Potom Boh poslal zlého ducha (nezhody) medzi Abimelecha a sichemských občanov - takže sichemskí občania zostali neverní Abimelechovi -, ²⁴ aby tak zločin na sedemdesiatich Jerobálových synoch prešiel a ich krv zaľahla na ich brata Abimelecha, ktorý ich zavraždil, a tiež na sichemských občanov, ktorí ho povzbudzovali, aby zabil svojich bratov. ²⁵ Sichemskí občania potom postavili proti nemu zálohy na vrcholoch hôr a olupovali každého, kto k nim prichádzal po ceste. Toto oznámili Abimelechovi.

Nešťastná Gálova vzbura. - ²⁶ Tu prišiel Obedov syn Gál aj so svojimi bratmi a vošli do Sichemu. A sichemskí občania im prejavili dôveru. ²⁷ Vybrali sa do poľa, oberali a lisovali hrozno a potom usporiadali slávnosť. Pritom vošli do chrámu svojho boha, kde jedli a pili a preklínali Abimelecha. ²⁸ Tu zvolal Obedov syn Gál: „Kto je Abimelech a kto je sichemčan, aby sme mu my slúžili? A nemal by Jerobálov syn a jeho správca Zebul slúžiť mužom Sichemovho otca Emora?! Prečo by sme mali slúžiť my jemu?! ²⁹ Keby mi niekto dal tento ľud do ruky, odstránil by som Abimelecha!“

A vyzval Abimelecha: „Zosilni svoje vojsko a vytiahni!“

³⁰ Keď sa veliteľ mesta Zebul do počul o rečiach Obedovho syna Gála, vzplanul hnevom. ³¹ Ľstivo vyslal poslov k Abimelechovi a odkázal mu: „Obedov syn Gál a jeho bratia došli do Sichemu a teraz poburujú mesto proti tebe. ³² Vyber sa teda v noci aj so svojimi ľuďmi a postav sa do zálohy v poli! ³³ A zrána, len čo vyjde

slnko, vstaň a udri na mesto! On vytiahne so svojimi ľuďmi proti tebe. Potom už s ním urob, čo budeš môcť.“

³⁴ Abimelech sa vybral za noci aj so svojimi ľuďmi a postavil proti Sichemu štyri oddiely do zálohy. ³⁵ Keď Obedov syn Gál vytiahol a zastavil sa pri vchode do mestskej brány, vtedy vyrazil Abimelech so svojimi ľuďmi zo zálohy. ³⁶ Keď Gál zazrel ľudí, povedal Zebulovi: „Hľa, ľudia zostupujú z vrchov!“ Ale Zebul mu odvetil: „To sa ti len zdá, že tiene vrchov sú mužovia.“ ³⁷ Ale Gál opäť hovoril: „Ľudia zostupujú od pupka zeme! A jeden zástup prichádza po ceste k Dubu veštcov.“

³⁸ Zebul mu povedal: „Kde sú teraz tvoje ústa, ktorými si hovoril: „Kto je Abimelech, aby sme my slúžili jemu?!“ Nie sú to práve tí ľudia, ktorými si ty pohrdal? Nože, vytiahni teraz a bojuj proti nim!“ ³⁹ Tu Gál vytiahol na čele sichemských občanov a bojoval proti Abimelechovi. ⁴⁰ Lenže Abimelech ho donútil k ústupu a utekal pred ním. A ležalo mnoho pobitých až po vchod do (mestskej) brány.

⁴¹ Ale Abimelech zostal v Rume. Zebul potom vyhnal Gála a jeho bratov, nesmeli už zostať v Sicheme.

Zničenie Sichemu. - ⁴² Na druhý deň vyšiel ľud do poľa. Keď to oznámili Abimelechovi, ⁴³ vzal ľudí, rozdelil ich na tri zástupy a postavil sa v poli do zálohy. Keď spozoroval, že ľud vychádza z mesta, vyrazil proti nemu, aby ho porazil. ⁴⁴ Abimelech so svojím oddielom zaútočil a postavil sa ku vchodu do mestskej brány. Zatiaľ druhé dva oddiely zaútočili na všetkých tých, čo boli v poli, a pobili ich. ⁴⁵ Abimelech bojoval proti mestu celý deň. Keď mesto zaujal, pobil ľudí, ktorí v ňom boli, mesto rozbúral a posypal ho soľou.

Vypálenie sichemskej veže. - ⁴⁶ Keď sa to dozvedeli obyvatelia sichemskej veže, utiahli sa do hradieb chrámu Bála zmluvy. ⁴⁷ Keď Abimelechovi oznámili, že sa tam zhromaždili všetci obyvatelia sichemskej veže, ⁴⁸ Abimelech vystúpil so všetkými svojimi ľuďmi na vrch Selmon. Tam vzal do ruky sekeru, uťal zo stromu vetvu, zdvihol ju, položil si ju na plecía a povedal svojim ľuďom: „Čo ste videli robiť mňa, to rýchle robte aj vy za mnou!“ ⁴⁹ A všetok ľud - každý si nasekal haluzia, potom išli za Abimelechom, nahádzali ho na hradby a podpálili ním hradby. Tak zahynuli všetci obyvatelia sichemskej veže, asi tisíc mužov a žien.

Abimelechova smrť. - ⁵⁰ Potom Abimelech tiahol do Tebes. Obľahol Tebes a zaujal ho. ⁵¹ Uprostred mesta bola pevná veža, do ktorej utiekli všetci mužovia a ženy, vôbec všetci obyvatelia mesta. Zavreli za sebou a vystúpili na strechu veže. ⁵² Abimelech prenikol až k veži, lebo ju chcel dobyť. A keď sa dostal až ku vchodu do veže a chcel rozložiť oheň, ⁵³ nejaká žena zhodila Abimelechovi na hlavu vrchný mlynský kameň a prerazila mu lebku. ⁵⁴ Rýchle zavolať na svojho sluhu, ktorý mu nosil zbraň, a povedal mu: „Vytas svoj meč a zabi ma! Ináč by sa o mne hovorilo, že ma zabila žena.“ Sluha ho teda prebodol a zomrel.

⁵⁵ Keď Izraeliti videli, že Abimelech je mŕtvy, vrátili sa všetci domov. ⁵⁶ Tak Boh odplatil Abimelechovi zločin, ktorý spáchal na svojom otcovi, keď zabil sedemdesiat svojich bratov. ⁵⁷ Aj všetky zločiny sichemských mužov obrátil Boh na ich hlavu. Tak sa na nich splnila kliatba Jerobálovho syna Joatama.

VI. Sudca Tola 10,1-2

Sdc10

X. ¹ Po Abimelechovi povstal Tola, syn Fuu, syna Dodovho, Isacharovec, aby oslobodil Izrael. Býval v Samire na Efraimskom pohorí. ² Súdil Izrael dvadsaťtri rokov. Potom zomrel a pochovali ho v Samire.

VII. Sudca Jair 10,3-5

³ Po ňom povstal Galaádčan Jair a súdil Izrael dvadsaťdva rokov. ⁴ Mal tridsať synov, ktorí jazdili na tridsiatich osliatkach a mali v krajine Galaád tridsať miest, ktoré sa až podnes nazývajú Jairove dediny. ⁵ Keď Jair zomrel, pochovali ho v Kamone.

VIII. Sudca Jefte 10,6 - 12,7

Úvod k Jefteho príbehom. - ⁶ Izraelovi synovia opäť robili, čo je zlé v Pánových očiach: slúžili bálom a aštartám, bohom Aramejčanov, bohom Sidona, bohom Moabčanov, bohom Amončanov a bohom Filištíncov; opustili Pána a neslúžili mu. ⁷ I vzbĺkol Pánov hnev proti Izraelu a vydal ich do ruky Filištíncov a do ruky Amončanov. ⁸ Znepokojovali a utláčali Izraelitov v tom roku už osemnásť rok: všetkých Izraelitov, ktorí boli na druhej strane Jordánu v krajine Amorejčanov, v Galaáde. ⁹ Ba Amončania prechádzali cez Jordán, aby bojovali aj proti Júdovi, Benjamínovi a proti Efraimovmu domu. Izraelitom sa veľmi zle vodilo.

¹⁰ Tu volali Izraelovi synovia k Pánovi a vyznávali: „Zhrešili sme proti tebe, lebo sme opustili svojho Boha a slúžili sme bálom.“ ¹¹ Pán však povedal Izraelovým synom: „Nesužovali vás Egypťania, Amorejčania, Amončania, Filištínci, ¹² Sidončania, Amalekiti a Madiánčania? Ale keď ste volali ku mne, vyslobodil som vás z ich ruky. ¹³ Vy ste ma však opustili a slúžili ste cudzím bohom. Preto vás už neoslobodím. ¹⁴ Choďte a volajte k bohom, ktorých ste si vyvolili! Nech vás oslobodia oni v čase vašej úzkosti!“ ¹⁵ Izraelovi synovia hovorili Pánovi: „Zhrešili sme. Zaochádzaj s nami tak, ako uznáš za dobré! Len nás ešte teraz vyslobod!“ ¹⁶ Nato odstránili zo svojho stredy cudzích bohov a slúžili Pánovi. A zľutoval sa nad biedou Izraela.

Jefte povolany za sudcu. - ¹⁷ Keď boli Amončania zvolaní a táborili v Galaáde, zatiaľ čo Izraelovi synovia sa zhromaždili a utáborili v Masfe, ¹⁸ hovoril si ľud, galaádske kniežatá, medzi sebou: „Kto je ten muž, ktorý začne bojovať proti Amončanom? Ten bude hlavou všetkých galaádskeho obyvateľov.“

Sdc11

XI. ¹ Galaádčan Jefte bol udatný hrdina. Bol synom neviestky. Jefteho otcom bol Galaád. ² Galaád mal manželku, ktorá mu porodila synov. Keď synovia tejto manželky dorástli, vyhnali Jefteho a vraveli mu: „Ty nemôžeš byť dedičom v dome nášho otca, lebo si synom cudzej ženy.“ ³ Jefte ušiel pred svojimi bratmi a zdržoval sa v krajine Tob. Tu sa pridružili k Jeftemu nemajetní mužovia a vychádzali s ním na zboj.

⁴ Po nejakom čase sa dostali Amončania do boja s Izraelitmi. ⁵ Keď teda Amončania viedli vojnu s Izraelitmi, vybrali sa starší z Galaádu, aby priviedli Jefteho z krajiny Tob. ⁶ Vraveli Jeftemu: „Pod' a buď naším vodcom! Bojujeme totiž proti Amončanom.“ ⁷ Jefte však odpovedal galaádskeho starším: „Nie ste to práve vy, ktorí

ste ma nenávideli a vyhnaní z domu môjho otca? Prečo ste došli ku mne teraz, keď ste v úzkych?!"⁸ Galaádski starší odpovedali Jeftemu: „Teraz sme sa obrátili na teba preto, aby si šiel s nami a bojoval proti Amončanom a bol hlavou všetkých, čo bývajú v Galaáde.“⁹ Nato sa opýtal Jefte galaádskeho staršieho: „Keď ma teda privediete naspäť, aby som bojoval proti Amončanom, ak ich Pán dá do mojej ruky, budem aj potom vašou hlavou?“¹⁰ A galaádski starší odvetili Jeftemu: „Pán, ktorý počúva, je svedkom medzi nami, že splníme tvoje želanie.“

¹¹ Potom Jefte šiel s galaádskeho staršími a ľud si ho ustanovil za hlavu a vodcu. Jefte prednášal všetky svoje reči pred Pánom v Masfe.

Jefte vyjednáva s Amončanmi. - ¹² Potom Jefte vyslal poslov s odkazom: „Čo chceš odo mňa, že si vytiahol proti mne, aby si bojoval v mojej krajine?!"

¹³ Amonskeho kráľ odpovedal Jefteho poslom: „Keď Izrael vystupoval z Egypta, zabral moje územie od Arnona až po Jabok a až k Jordánu. Preto mi ho teraz dobrovoľne vráť!"

¹⁴ Jefte však vyslal znova poslov k amonskému kráľovi¹⁵ a odkázal mu: „Toto vraví Jefte: Izrael nevzal moabskú ani amonskú krajinu.¹⁶ Ale keď vyšiel Izrael z Egypta, tiahol cez púšť až k Červenému moru a dostal sa až do Kádeša.¹⁷ Izrael vyslal poslov k edomskému kráľovi s odkazom: „Chcel by som prejsť cez tvoju krajinu.“ Ale edomského kráľ nechcel o tom ani počuť. Takisto poslal poslov aj k moabskému kráľovi. Ale ani on nechcel. Tak zostali Izraeliti v Kádeši.¹⁸ Potom putovali po púšti, obišli Edomsko a Moabsko a tiahli do krajiny východne od Moabska. Utáborili sa na druhej strane Arnona, ale na moabské územie nevošli, lebo Arnon je moabskou hranicou.¹⁹ Potom vyslali Izraeliti poslov k amorejskému kráľovi Sehonovi, kráľovi v Hesebone, a Izraeliti mu odkázali: „Chceli by sme prejsť cez tvoju krajinu až na svoje stanovište.“²⁰ Sehon však neveril Izraelitom, že chcú iba prejsť cez jeho územie. Ale Sehon zvolal všetok svoj ľud, zriadili tábor v Jase a bojoval proti Izraelitom.²¹ Lenže Pán, Izraelov Boh, dal Sehona a všetok jeho ľud do ruky Izraelitov. Porazili ich a Izrael zaujal celú krajinu Amorejčanov, ktorí v tej krajine bývali.²² Opanovali teda celé územie Amorejčanov od Arnona až po Jabok a od púšte až po Jordán.²³ Pán, Izraelov Boh, vyhnan predsa Amorejčanov kvôli svojmu izraelskému ľudu; a ty sa teraz chceš zmocniť jeho krajiny?!"²⁴ Keď vyženie niekoho kvôli tebe tvoj boh Kamoš, neprivlastníš si jeho majetok? Tak máme aj my nárok na vlastníctvo každého, koho vyženie kvôli nám Pán, náš Boh. A teraz: si ty azda lepší ako moabského kráľ, Seforov syn Balak? Mal on s Izraelom spor, alebo s ním viedol vojnu?²⁶ Keď býval Izrael tristo rokov v Hesebone a jeho dedinách, v Aroere a jeho dedinách a vo všetkých mestách, ktoré ležia na brehoch Arnona, prečo ste si ich nevydobili späť za ten čas?!"²⁷ Ja som sa neprehrešil proti tebe, ale ty mne krivdíš, keď sa dávaš so mnou do vojny. Pán, Sudca, dnes po práve rozsúdi medzi Izraelitmi a Amončanmi.“

²⁸ Ale amonského kráľ nedal nič na Jefteho výklady, ktoré mu odkázal.

Jefteho sľub a víťazstvo. - ²⁹ Tu zostúpil na Jefteho Pánov duch, pochodil po Galaáde a Manassesovi, potom sa vybral do galaádskej Masfy a z galaádskej Masfy sa obrátil proti Amončanom.

³⁰ A Jefte urobil Pánovi tento sľub: „Keď mi dáš Amončanov do ruky,³¹ potom ten, kto mi vyjde z dvier môjho domu v ústrety - keď sa vrátim v pokoji od Amončanov -, bude patriť Pánovi a obetujem ho ako zápalnú obeť.“

³² Jefte teda vytiahol proti Amončanom, aby zvedol s nimi boj, a Pán mu ich dal do ruky.³³ Pripravil im mimoriadne veľkú porážku od Aroera, až ako prichádzaš do Menita - dvadsať miest - a až po Abel Keramim. Tak boli Amončania pokorení pred Izraelovými synmi.

Jefteho dcéra. - ³⁴ Keď sa Jefte vracal do Masfy, do svojho domu, - hľa - vyšla mu v ústrety s bubienkami a v tanci jeho dcéra. Bola to jeho jedináčka; okrem nej nemal ani syna, ani dcéry. ³⁵ Keď ju zazrel, roztrhol si odev a zvolal: „Beda, dcéra moja! Ty ma porážaš! Práve ty ma privádzaš do nešťastia! Urobil som sľub Pánovi a nemôžem ho odvolať.“ ³⁶ Povedala mu: „Otče môj, keď si urobil sľub Pánovi, tak na mne splň, čo si sľúbil, keďže ti Pán doprial vypomstíť sa na svojich nepriateľoch, Amončanoch.“ ³⁷ Potom prosila svojho otca: „Nech mi je dovolené toto: Popraj mi ešte dva mesiace! Chcela by som sa vzdialiť, vyjsť na hory a tam so svojimi priateľkami oplakať svoje panenstvo.“ ³⁸ Odvetil jej: „Chod!“ A prepustil ju na dva mesiace. Potom odišla so svojimi priateľkami a na horách oplakávala svoje panenstvo. ³⁹ O dva mesiace sa vrátila k svojmu otcovi a vyplnil na nej sľub, ktorý urobil. Ona nepoznala muža. Odvtedy je zvykom v Izraeli, ⁴⁰ že sa z roka na rok schádzajú izraelské dcéry, aby štyri dni v roku oplakávali dcéru Galaádčana Jefteho.

Scd12

XII. Potrestanie Efraimcov. - ¹ Teraz však boli zvolaní Efraimci. Vytiahli na sever a vraveli Jeftemu: „Prečo si vytiahol do boja proti Amončanom bez toho, žeby si nás bol povolal, aby sme tiahli s tebou?! Zapálime ti dom nad hlavou!“ ² Jefte im povedal: „Ja a môj ľud sme zviadli ťažký boj s Amončanmi. Volal som vás, ale nevyslobodili ste ma z ich ruky. ³ Keď som videl, že mi nechcete pomôcť, vystavil som svoj život nebezpečenstvu a tiahol som proti Amončanom. A Pán mi ich dal do ruky. Prečo ste dnes vytiahli ku mne, aby ste ma napadli?“

⁴ Potom Jefte zhromaždil všetkých galaádskejších mužov a zaútočil na Efraimcov. A Galaádčania Efraimcov porazili, lebo hovorili: „Vy ste efraimskí utečenci. Galaád predsa býva medzi Efraimom a Manassesom.“ ⁵ Galaádčania potom obsadili jordánske brody pre Efraimcov a keď nejaký efraimský utečenec prosil: „Chcel by som prejsť“ - Galaádčania sa ho opýtali: „Si Efraimec?“ a ak odvetil: „Nie!“, ⁶ povedali mu: „Vyslov „šibboleth“!“ Ak povedal „šibboleth“, lebo to nevedeli správne vysloviť, chytili ho a zabili na jordánskych brodoch. Vtedy tak padlo z Efraima na štyridsaťdvatisíc mužov.

⁷ Jefte súdil Izrael šesť rokov. Keď Galaádčan Jefte zomrel, pochovali ho v jednom galaádskom meste.

IX. Sudca Abesan 12, 8- 10

⁸ Po ňom súdil Izrael Abesan z Betlehema. ⁹ Mal tridsať synov a tridsať dcér, ktoré povydával von; svojim synom priviedol tridsať dcér odinakiaľ. Súdil Izrael sedem rokov. ¹⁰ Keď Abesan zomrel, pochovali ho v Betleheme.

X. Sudca Ahialon 12,11- 12

¹¹ Po ňom súdil Izrael Zabulonovec Ahialon. Súdil Izrael desať rokov. ¹² Keď Zabulonovec Ahialon zomrel, pochovali ho v Ajalone v Zabulonsku.

XI. Sudca Abdon 12,13- 15

¹³ Po ňom súdil Izrael Ilelov syn, Faratončan Abdon. ¹⁴ Mal štyridsať synov a tridsať vnukov, ktorí jazdili na sedemdesiatich osliatkach. Súdil Izrael osem rokov. ¹⁵ Keď Ilelov syn, Faratončan Abdon zomrel, pochoval ho vo Faratone v Efraimsku, na pohorí Amalekitov.

XII. Sudca Samson 13,1 - 16,31

Sdc13

XIII. Samsonova mladost'. - ¹ Keď synovia Izraela opäť robili, čo je zlé v Pánových očiach, vydal ich Pán na štyridsať rokov do ruky Filištíncov.

² Vtedy žil istý muž zo Saray, z kmeňa Danovcov. Menoval sa Manue. Jeho manželka bola neplodná a ešte neporodila. ³ Tu sa manželke zjavil Pánov anjel a povedal jej: „Hľa, si neplodná a ešte si neporodila! Ale počneš a porodíš syna. ⁴ Len si potom dávaj pozor! Nepi ani víno, ani iný opojný nápoj a nepožívaj nič nečisté! ⁵ Lebo počneš a porodíš syna, ktorého hlavy sa britva nedotkne; chlapec bude zasvätený Bohu od materského lona. A on začne vyslobodzovať Izrael z ruky Filištíncov.“

⁶ Žena šla a zvestovala svojmu manželovi: „Boží muž prišiel ku mne. Vyzeral ako Boží anjel a veľmi dôstojne. Nepýtala som sa ho, odkiaľ je, ani svoje meno mi neoznámil. ⁷ Povedal mi: „Hľa, počneš a porodíš syna. Preto teraz nepi víno ani iný opojný nápoj a nepožívaj nič nečisté! Lebo chlapec bude zasvätený Bohu od materského lona až do dňa svojej smrti.“

⁸ Manue sa modlil k Pánovi a vrazil: „Prepáč, Pane! Nech k nám ešte príde Boží muž, ktorého si poslal, a nech nás poučí, čo máme robiť s chlapcom, ktorý sa nám má narodiť!“ ⁹ Boh vyslyšal Manuovu modlitbu a Boží anjel prišiel ešte raz k manželke, keď bola na poli. Ale Manue jej manžel, nebol s ňou. ¹⁰ Žena rýchle bežala a oznámila to svojmu mužovi. Zvestovala mu: „Zasa sa mi zjavil ten muž, ktorý vtedy prišiel ku mne!“ ¹¹ Manue vstal a vybral sa za svojou ženou. Keď prišiel k mužovi, opýtal sa ho: „Si ty ten muž, ktorý sa rozprával so ženou?“ On odvetil: „Ja.“ ¹² Manue sa opýtal: „Ak sa teraz vyplnia tvoje slová, podľa akých smerníc má byť chlapec vychovaný? A k akým prácam ho bude treba priúčať?“ ¹³ Pánov anjel odpovedal Manuovi: „Manželka nech sa zdržiava všetkého ako som jej povedal. ¹⁴ Nech nepožíva nič, čo pochádza z vínného kmeňa! Nech nepije víno ani iný opojný nápoj! Tiež nech nepožíva nič nečisté! Všetko, čo som jej prikázal, nech zachová!“

¹⁵ Manue povedal Pánovmu anjelovi: „Mohli by sme ťa zadržať a pripraviť ti kozľa?“ ¹⁶ Ale Pánov anjel odpovedal Manuovi: „Keby si ma aj nútil, nebudem jesť z tvojho jedla. Ale ak chceš pripraviť zápalnú obeť, tak ju prines Pánovi!“ Manue nevedel, že je to Pánov anjel. ¹⁷ A Manue sa ešte opýtal Pánovho anjela: „Aké je tvoje meno? Chceli by sme si ťa uctiť, až sa vyplnia tvoje slová.“ ¹⁸ Pánov anjel mu na to povedal: „Prečo sa pýtaš na moje meno? Ono je obdivuhodné.“

¹⁹ Tu vzal Manue kozľa a suchú obeť a obetoval to na skale Pánovi, ktorý robí obdivuhodné veci. Manue a jeho manželka sa prizerali: ²⁰ Keď totiž vystupoval plameň z oltára k nebu, Pánov anjel vystúpil v plameni oltára. Keď to videli Manue a jeho manželka, padli tvárou na zem. ²¹ Potom sa už viac Pánov anjel nezjavil Manuovi ani jeho manželke. Teraz Manue spoznal, že to bol Pánov anjel. ²² A Manue povedal svojej manželke: „Určite zomrieme, lebo sme videli Boha.“ ²³ Ale jeho manželka mu povedala: „Keby nás bol chcel Pán usmrtiť, nebol by prijal z našej ruky ani zápalnú, ani suchú obeť, ani by nám nebol toto všetko ukázal, ani by nám nebol niečo také oznámil.“

²⁴ Keď manželka porodila syna, dala mu meno Samson. Chlapec rástol a Pán ho požehnával. ²⁵ Pánov duch začal v ňom pôsobiť v Machane-Dan medzi Saraou a Estaolom.

Sdc14

XIV. Samsonove vohľady. - ¹ Raz Samson zostúpil do Tamnaty a v Tamnate sa zahľadel do jednej z filištínskych dcér. ² Keď sa vrátil, rozpovedal to svojmu otcovi a svojej matke. Hovoril: „V Tamnate som sa zahľadel do jednej z filištínskych dcér. Vezmite mi ju za manželku!“ ³ Ale jeho otec a matka mu namietali: „Niet už medzi dcérami tvojich bratov a v celom mojom ľude ani jednej ženy, keď si chceš vziať ženu z tých neobrezancov, Filištíncov?“ Samson však povedal svojmu otcovi: „Túto mi vezmi! Lebo ona sa mi páči.“

⁴ Jeho otec a matka nevedeli, že sa tak stalo od Pána. On vyhľadával totiž zádrapku proti Filištíncom. Toho času panovali Filištínci nad Izraelom.

Zápas s levom. - ⁵ Raz Samson zostupoval so svojím otcom a so svojou matkou do Tamnaty. Tak došli až k tamnatským viniciam. Zrazu zareval oproti nemu mladý lev. ⁶ Tu zostúpil na neho Pánov duch a leva roztrhol, ako sa rozdeľuje kozľá, hoci nemal nič v ruke. Ale svojmu otcovi a svojej matke sa nepochválil, čo urobil. ⁷ Potom sa pobral ďalej a zhováral sa so ženou. Páčila sa Samsonovi.

Samsonova svadba. - ⁸ Keď o nejaký čas zase tade išiel, aby si ju vzal, odbočil, aby sa poďíval na mŕtvolu leva: A hľa, v tele leva bol roj včiel a med. ⁹ Nabral si ho do rúk a na ďalšej ceste pojedal. Keď prišiel k svojmu otcovi a svojej matke, dal im z toho a jedli. Ale nepovedal im, že med vybral z levieho tela. ¹⁰ Potom zostúpil k žene. A Samson tam vystrojil hostinu, lebo tak to robievali mladoženisi. ¹¹ Keď ho videli, dali mu tridsať družbov, ktorí boli pri ňom.

Hádanka. - ¹² Samson im povedal: „Dám vám hádanku. Ak ju za sedem dní hostiny uhádnete a správne rozlúštite, dám vám tridsať spodných šiat a tridsať sviatočných oblekov. ¹³ Ale ak mi ju nebudete môcť rozlúštiť, tak dáte vy mne tridsať spodných šiat a tridsať sviatočných oblekov.“ Keď na neho naliehali: „Daj nám hádanku! Chceme ju počuť!“ ¹⁴ - povedal im:

„Z pozierajúceho vyšiel pokrm
a zo silného vyšla sladkosť.“

Po tri dni nemohli rozlúštiť tú hádanku.

¹⁵ Na štvrtý deň povedali Samsonovej žene: „Nahováráj svojho muža, aby nám prezradil hádanku! Ináč spálime teba i dom tvojho otca. To ste nás sem pozvali, aby ste nás ožobráčili?“ ¹⁶ A Samsonova žena plakala pred ním a dohovárala mu: „Zanevrel si na mňa a iste ma nemiluješ! Hádanku si dal mojím krajanom a mne si ju neprezradil!“ Odpovedal jej: „Ani svojmu otcovi a svojej matke som to nepovedal a tebe by som to mal prezradiť?“ ¹⁷ Sedem dní, čo bola u nich hostina, vyplakávala pred ním. Konečne na siedmy deň jej to vyradil, lebo na neho naliehala: Ona zas prezradila rozlúštenie hádanky svojim krajanom. ¹⁸ A na siedmy deň pred západom slnka mu povedali mužovia mesta:

„Čo je sladšie nad med
a čo je silnejšie nad leva?“

On im odpovedal:

„Keby ste neboli orali na mojej jalovici,
neboli by ste rozlúštili moju hádanku.“

Samsonov hnev. - ¹⁹ Tu zostúpil na neho Pánov duch, zašiel do Askalona, pobil tam tridsať mužov, pobral im odevy a dal ich sviatočné obleky tým, ktorí rozlúštili hádanku. Náramne bol rozhnevaný a odišiel do domu svojho otca.

²⁰ Samsonovu ženu však dali jednému z družbov, ktorí boli v jeho spoločnosti.

SDc15

XV. Samson a šakaly. - ¹ Po nejakom čase, v dňoch pšeničnej žatvy, chcel Samson navštíviť svoju manželku a priniesol jej kozliatko. Keď spomenul, že chce vojsť k svojej manželke do jej izby, jej otec mu to nedovolil. ² Pritom jej otec povedal: „Myslel som, že si na ňu zanevrel. Preto som ju dal tvojmu družbovi. Ale jej mladšia sestra je krajšia ako ona. Tú ti môžem dať namiesto nej.“ ³ Samson im povedal: „Odteraz sa nebudem cítiť vinný pred Filištíncami, keď im niečo zlé vykonám.“

⁴ A Samson vyšiel, nachytal tristo šakalov, potom vzal fakle, obrátil chvost ku chvostu a medzi každé dva chvosty pripevnil fakľu. ⁵ Potom fakle zapálil a vypustil ich Filištíncom do obilia. Tak im spálil obilie, či už bolo na hromade alebo na koreni, ba aj vinohrady a olivy. ⁶ Keď sa Filištínci vypytovali: „Kto to urobil?“ - povedali im: „Tamnaťanov zať Samson, lebo mu vzal jeho manželku a dal ju jednému z jeho družbov.“ Tu Filištínci vyšli a upálili ju aj s jej otcom. ⁷ Samson im však povedal: „Keď vy takto robíte, nebudem mať pokoja, kým sa na vás nevypomstím.“ ⁸ A bil ich „lýtko i stehno“ hroznou ranou. Potom odišiel a zdržoval sa v skalnej rokline Etam.

Samson zabije tisíc Filištíncov. - ⁹ Filištínci vystúpili a utáborili sa v Júdsku, rozťahli sa až do Lechi. ¹⁰ Keď sa Júdovci pýtali: „Prečo ste k nám vytiahli?“ - odpovedali: „Prišli sme chytiť Samsona a odplatiť sa mu za to, čo nám vykonal.“ ¹¹ Tu zostúpilo asi tristo mužov z Júdu do skalnej rokliny Etam a pýtali sa Samsona: „Nevieš, že Filištínci sú našimi pánmi? Čo si nám to urobil?“ Odvetil im: „Ako oni urobili mne, tak som ja urobil im.“ ¹² Povedali mu: „Prišli sme ťa zajať, aby sme ťa vydali do ruky Filištíncov.“ - „Prisahajte mi,“ požiadal ich Samson „že ma vy nezabijete!“ ¹³ Odpovedali mu: „Nie, my ťa chceme len zajať a odovzdať do ich ruky. Ale zabíť ťa nezabijeme.“ Potom ho zviazali dvoma novými povrazmi a vyniesli ho zo skalnej rokliny.

¹⁴ Keď prišiel do Lechi, Filištínci mu jasavo výskali v ústrety. Tu však zostúpil na neho Pánov duch a povrazy, ktoré mal na ramenách, boli ako kúdeľ, ktorú stravuje oheň, a putá mu spadli z rúk. ¹⁵ Vtom našiel čerstvú osliu čelusť, vystrel ruku, chytil ju a pobil ňou tisíc mužov. ¹⁶ A Samson povedal:

Čelusťou osľou - jednu hrbu, dve hrbu,
čelusťou osľou - tisíc mužov som pobil.“

¹⁷ Keď dohovoric, odhodil čelusť z ruky a nazval to miesto Ramat-Lechi (Odhodenie čeluste).

Zázračný prameň. - ¹⁸ Ale bol veľmi smädný. Preto volal k Pánovi: „Ty si dal do ruky svojho služobníka toto veľké víťazstvo a teraz zomriem smädcom a dostanem sa do ruky neobrezancov.“ ¹⁹ Tu Boh otvoril priehlbinku, čo bola v Lechi, a vyvrela z nej voda. Keď sa jej napil, okrial na duchu a ožil. Preto sa nazýva „Prameň vzývajúceho“, ktorý je v Lechi až podnes.

²⁰ Súdil Izrael dvadsať rokov za čias Filištíncov.

Sdc16

XVI. Samson v Gaze. - ¹ Raz zašiel Samson do Gazy. Zazrel tam neviestku a vošiel k nej. ² Keď sa medzi Gazanmi rozchýrilo: „Samson sem došiel“ - obklúčili ho a číhali na neho celú noc v mestskej bráne. Ale celú noc boli ticho. Zaumienili si: „Keď sa rozvidnie, zabijeme ho!“

³ Samson však spal len do polnoci. O polnoci vstal, vzal vráta mestskej brány aj s oboma verajami, vytrhol ich aj so závorou, potom si ich vyložil na plecía a vyniesol ich na končiar vrchu, ktorý je naproti Hebronu.

Samson a Dalila. - ⁴ Potom sa zamiloval do istej ženy v údolí Sorek. Menovala sa Dalila. ⁵ Prišli k nej filištínski náčelníci a vraveli jej: „Nahováráj ho a vyzveď sa, v čom je jeho veľká sila, ako by sme ho mohli premôcť a zviazať, aby sme ho znemožnili. Dáme ti každý po tisícsto šeklov striebra.“ ⁶ Dalila teda vravela Samsonovi: „Vyzrad'že mi, v čom je tvoja veľká sila a čím by ťa bolo treba zviazať, aby si bol znemožnený!“ ⁷ Samson jej povedal: „Ak ma niekto zviaže siedmimi čerstvými, ešte nevyschnutými šľachami, budem slabý a ako ktorýkoľvek človek.“ ⁸ Filištínski náčelníci jej teda priniesli sedem čerstvých, ešte nevyschnutých šliach, a zviazala ho nimi. ⁹ Zákerníci sedeli v jej komôrke. Tu skríkla: „Filištínci (idú) na teba, Samson!“ On však šľachy roztrhol, ako sa trhá niť, keď sa k nej priblíži oheň. Príčina jeho sily bola i naďalej neznáma.

¹⁰ Tu povedala Dalila Samsonovi: „Oklamal si ma, luhál si mi! Prezrad' mi teraz, čím by ťa bolo treba zviazať!“ ¹¹ Odpovedal jej: „Ak ma niekto zviaže novými, ešte v práci nepoužitými povrazmi, budem slabý a ako ktorýkoľvek človek.“ ¹² Dalila teda vzala nové povrazy a zviazala ho nimi. Potom skríkla na neho: „Filištínci (idú) na teba, Samson!“ Zákerníci totiž sedeli v komôrke. On ich však strhol zo svojich ramien ako nejakú niť.

¹³ Dalila dohovárala Samsonovi: „Až doteraz si ma klamal a luhál si mi. Prezrad' mi už, čím by ťa bolo treba zviazať?“ Odvetil jej: „Ak spletieš sedem vrkočov mojej hlavy s osnovou.“ ¹⁴ Keď však zarazila kolík a skríkla na neho: „Filištínci (idú) na teba, Samson!“ - prebudil sa zo spánku a vytrhol tkaňový kolík aj s osnovou.

¹⁵ A opäť mu dohovárala: „Ako môžeš hovoriť, že ma miluješ? Ved' tvoje srdce nie je so mnou! Už tri razy si ma oklamal a neprezradil si mi, v čom je tvoja veľká sila.“ ¹⁶ A keď deň čo deň naliehala svojimi rečami na neho a unúvala ho, že sa mu znechutil život až na smrť, ¹⁷ otvoril jej celé svoje srdce a povedal jej: „Britva sa ešte nedotkla mojej hlavy, lebo som zasvätený Bohu od materského lona. Keby ma niekto ostrihal, moja sila by odo mňa odišla, oslabil by som a bol by som ako ktorýkoľvek človek.“

¹⁸ Dalila videla, že jej otvoril celé svoje srdce, preto dala zavolať filištínskych náčelníkov a odkázala im: „Tentoraz príd'te, lebo mi otvoril celé svoje srdce!“ Filištínski náčelníci k nej došli a priniesli so sebou aj peniaze. ¹⁹ Uspala ho na svojich

kolenách, (zavolala jedného muža) a odstihla mu z hlavy sedem vrkočov. Tak ho oslabila a jeho sila od neho odišla.²⁰ Keď skríkla: „Filištínci (idú) na teba, Samson!“ - prebudil sa zo spánku a povedal si: „Aj teraz vyviaznem ako predtým a strasiem to zo seba.“ Nevedel totiž, že Pán od neho odstúpil.²¹ Filištínci ho chytili, vylúpili mu oči, odviedli ho do Gazy a uväznili ho v okovách. Vo väzení musel točiť mlyn.²² Ale po ostrihaní mu vlasy na hlave opäť podrástli.

Samsonova smrť a pomsta. - ²³ Filištínski náčelníci sa zišli, aby priniesli svojmu bohu Dagonovi veľkolepú obeť a slávili radovánky. A volali:

„Náš boh dal nám do ruky Samsona,
nášho nepriateľa.“

²⁴ A keď ho ľudia uvideli, vlebili svojho boha a vyvolávali:

„Náš boh nám dal do ruky
nášho nepriateľa,
našej krajiny pustošiteľa,
vraha mnohých z nás.“

²⁵ A keď už boli v dobrej nálade, vyvolávali: „Prived'te Samsona! Nech nám niečo zahrá!“ Priviedli teda Samsona zo žalára a hral pred nimi. Postavili ho medzi stĺpy.²⁶ Tu povedal Samson chlapcovi, ktorý ho držal za ruku: „Pusť ma! Chcem sa oprieť o stĺpy, na ktorých spočíva dom.“²⁷ V dome bolo plno mužov a žien. Došli tam tiež všetci filištínski náčelníci. A na streche bolo asi tritisíc mužov a žien, ktorí sa prizerali Samsonovi, ako hrá.

²⁸ Samson však vzýval Pána a prosil: „Pane, Bože! Rozpomeň sa na mňa a daj mi sily ešte tentoraz, ó, Bože, aby som sa vypomstil aspoň za jedno z mojich dvoch očí.“²⁹ Tu Samson nahmatal dva prostredné stĺpy, na ktorých spočíval dom, zaprel sa do nich, pravou rukou do jedného a ľavou do druhého,³⁰ a zvolal: „Nech zomriem s Filištíncami!“ Vystrel sa celou silou a dom sa zrútil na náčelníkov a na všetok ľud, ktorý v ňom bol. A mŕtvych, ktorých zabil pri svojej smrti, bolo viac než tých, ktorých pobil za svojho života.

³¹ Jeho bratia a celý dom jeho otca zostúpili, vzali ho, odniesli a pochovali ho medzi Saraou a Estaolom v hrobe jeho otca Manua.

Súdil Izrael dvadsať rokov.

Časť tretia

Dodatky o duchovnom úpadku Izraela 17,1 - 21,25

I. Michovo modlárstvo a sťahovanie Danovcov 17,1 - 18,31

Sdc17

XVII. Michova modla. - ¹ Na Efraimskom pohorí býval muž menom Micha. ² Povedal svojej matke: „Tisícsto šeklov striebra, ktoré ti vzali - a pre ktoré si vyslovila kliatbu aj predo mnou -, peniaze sú u mňa: ja som ich vzal!“ Matka mu povedala: „Nech ťa požehná Pán, syn môj!“

³ Keď vrátil matke tisícsto strieborných šeklov, jeho matka povedala: „Striebro som zasvätila zo svojej ruky Pánovi pre môjho syna, aby z toho zhotovil modlu s obťahom. Teraz ti ho vraciam.“ ⁴ Keď však vrátil striebro svojej matke, jeho matka

vzala dvesto strieborných šeklov a dala ich zlatníkovi, ktorý z nich urobil modlu s obľahom; tá sa dostala do Michovho domu.⁵ Tak sa Michov dom stal domom Božím. Zhotovil tiež efód a terafim a za kňaza ustanovil jedného zo svojich synov.

⁶ V tých dňoch nebolo kráľa v Izraeli. Každý si robil, čo sa mu ľúbilo.

Levita z Judey ustanovený za kňaza modly. - ⁷ A bol (tam) istý mladík z júdskeho Betlehema, z Júdovho kmeňa. Bol levita a zdržoval sa tam ako cudzinec.⁸ Ten muž sa vystaľoval z mesta, z Júdovho Betlehema, aby sa uchýlil ako cudzí na príhodnom mieste. Vybral sa na Efraimské pohorie do Michovho domu, aby si našiel miesto podľa svojho povolania.⁹ Micha sa ho opýtal: „Odkiaľ prichádzaš?“ Odpovedal mu: „Som levita z Júdovho Betlehema. Idem, aby som sa uchýlil ako cudzí na príhodnom mieste.“¹⁰ Micha mu povedal: „Zostaň u mňa a buď mi otcom i kňazom! Dám ti desať strieborných šeklov na rok, ďalej celé ošatenie a živobytie.“ A levita na to pristal.¹¹ Levita potom býval u muža a mladík mu bol ako jeden zo synov.

¹² Micha ustanovil levitu a mladík sa stal jeho kňazom a býval v Michovom dome.¹³ Micha si povedal: „Teraz viem, že ma bude Pán požehnávať, lebo mám levitu za kňaza.“

Sdc18

XVIII. Vyzvedači Danovcov u Michu. - ¹ V tom čase nebolo v Izraeli kráľa. Vtedy si kmeň Danovcov hľadal vlastné územie na osídlenie, lebo až dovtedy mu nepripadol dedičný podiel medzi Izraelovými kmeňmi.

² Preto vyslali Danovci zo svojich rodov päť mužov, mužov veľmi udatných zo svojho najjužnejšieho pohraničia, zo Saray a Estaola, aby preskúmali krajinu a oboznámili sa s ňou. Povedali im: „Choďte a obzrite krajinu!“

Tak prišli na Efraimské pohorie do Michovho domu, aby tam prenocovali.³ Keď boli neďaleko Michovho domu a po hlase spoznali mladého levitu, zastavili sa tam a vypytovali sa ho: „Kto ťa sem priviedol? Čo tu robíš? A čo tu hľadáš?“⁴ Odpovedal im: „To a to mi urobil Micha. Najal si ma a stal som sa jeho kňazom.“⁵ Potom ho poprosili: „Opýtaj sa Boha, aby sme vedeli, či bude šťastná naša cesta, na ktorú sa vydávame!“⁶ Kňaz im odpovedal: „Choďte v pokoji! Cesta, na ktorú sa vyberáte, je milá Bohu.“

Vyzvedači Danovcov v meste Lais. - ⁷ Tak sa tí piati mužovia pobrali ďalej, až prišli do Lais. A videli tam ľudí, ktorí bývali podľa spôsobu Sidončanov bezstarostne, ticho a pokojne. Nikomu v krajine nekrivdili, aby strhli na seba panstvo, od Sidona boli ďaleko a s ostatným svetom nemali nič do činenia.

⁸ Keď sa vrátili k svojim bratom do Saray a Estaolu, ich bratia sa ich pýtali: „Ako ste pochodili?“⁹ Odpovedali: „Hor' sa! Vytiahnime proti nim! Videli sme totiž krajinu, ktorá je naozaj veľmi dobrá. Azda ešte váhate? Neotáľajte, ale vyberte sa už! Treba len vyraziť a krajinu zaujať!“¹⁰ Keď ta dôjdete, dostanete sa k bezstarostnému ľudu a do veľmi rozľahlej krajiny - Boh ju dá do vašej ruky -, na miesto, kde je hojnosť všetkého, čo je na zemi.“

Sťahovanie Danovcov do Lais. - ¹¹ Vytiahlo teda odtiaľ - z kmeňa Danovcov, zo Saray a Estaola - šesťsto mužov vyzbrojených do boja.¹² Na svojom pochode táborili v Kirjatiarime v Júdsku. Preto sa to miesto nazýva Machane-Dan („Tábor Danovcov“) až podnes. Je to západne od Kirjatiarima.

¹³ Odtiaľ tiahli ďalej na Efraimské pohorie a došli k Michovmu domu.¹⁴ Piaty mužovia, ktorí boli na výzvedy v krajine Lais, začali rozprávať svojim bratom: „Viete,

že v týchto domoch je efód i terafim a modla s obťahom? Ale aby ste vedeli, čo máte teraz robiť!“¹⁵ Zabočili ta, vošli do domu mladého levitu, do Michovho domu, a pozdravili ho.¹⁶ Ale tých šesťsto ozbrojených mužov (Danovcov) zostalo stáť pred bránou.¹⁷ Piaty mužovia, ktorí boli na výzvedy v krajine, vstúpili a vnikli dnu, aby vzali modlu s obťahom; efód a terafim. Kňaz však zostal pred bránou pri tých šesťsto mužoch, vyzbrojených do boja.¹⁸ Keď vošli do Michovho domu a odnášali modlu s obťahom, efód a terafim, opýtal sa ich kňaz: „Čo to robíte?“¹⁹ Odpovedali mu: „Mlč! Polož si ruku na ústa! Pod' s nami a buď nám otcom a kňazom! Čo ti je lepšie, byť kňazom v dome jedného muža alebo byť kňazom v jednom kmeni a Izraelovom rode?“²⁰ Pritom sa kňazova myseľ rozjasnila. Vzal efód, terafim i modlu a pripojil sa k ľudu.

²¹ Nato odtiahli a išli ďalej. Deti, stáda a cennosti pustili napred.²² Keď už boli ďaleko od Michovho domu, zvolali sa mužovia, čo bývali v domoch, ktoré patrili k domu Michovmu, a pustili sa za Danovcami.²³ Keď kričali na Danovcov, oni sa obrátili a opýtali sa Michu: „Čo ti je, že kričíš?“²⁴ Odpovedal: „Môjho boha, ktorého som si urobil, ste mi vzali, aj kňaza, a potom ste odtiahli. Čo mi ešte zostáva? Ako sa ma môžete pýtať: „Čo ti je?!“²⁵ Danovci mu však odvetili: „Nech už nepočujeme tvoj krik! Ináč na vás zaútočia mužovia rozhorčenej mysle a mohlo by ťa to stáť život aj život tvojho domu.“²⁶ A Danovci šli svojou cestou. Keď Micha videl, že sú silnejší ako on, vrátil sa a pobral sa do svojho domu.

Dobytie Lais. -²⁷ Oni však vzali so sebou Michovo dielo aj kňaza, ktorý bol u neho, a dostali sa do Lais, kde bývali pokojní a bezstarostní ľudia. Pobili ich mečom a mesto vypálili.²⁸ Ale nik mu neprišiel na pomoc, lebo ležalo ďaleko od Sidona a nemalo nijakého spojenia so svetom. Ležalo totiž v údolí Bet-Rohob. Potom si mesto postavili a usadili sa v ňom.²⁹ A mesto nazvali Dan podľa mena svojho otca, ktorý bol synom Izraela. Predtým sa mesto nazývalo Lais.

³⁰ Nato si Danovci postavili modlu a Jonatán, syn Manassesovho syna Gersona, a jeho synovia boli kňazmi až do dňa, keď bola krajina vyľudnená.³¹ Vystavovali si Michovu modlu, ktorú on urobil, celý čas, čo bol Boží dom v Šíle.

II. Gabaa a potrebanie Benjamínovcov 19,1 - 21,35 Hanobný skutok v Gabae 19,1-30

Sdc19

XIX. Cesta levitu. -¹ V čase, keď nebolo v Izraeli kráľa, osadil sa istý levita ako cudzí v zadných končinách Efraimského pohoria a vzal si vedľajšiu ženu z Júdovho Betlehema.² Vedľajšia žena sa naň nahnevala a odišla od neho do domu svojho otca, do Júdovho Betlehema. Bola tam už štyri mesiace, o keď sa jej muž vybral za ňou, aby si ju naklonil srdečným prehováraním k návratu. Mal so sebou svojho sluhu a dva osly. Keď ho uviedla do domu svojho otca a otec dievčaťa ho zazrel, vyšiel mu radostne v ústrety.⁴ A keď jeho test', otec dievčaťa, na neho naliehal, zostal u neho tri dni. Jedli a popíjali si a nocovali tam.

⁵ Na štvrtý deň včasráno vstali a keď sa chystal na cestu, povedal otec dievčaťa svojmu zaťovi: „Posilni sa ešte kúskom chleba! Potom pôjdete!“⁶ Nato si sadli a obidvaja jedli a pili. Potom povedal otec dievčaťa mužovi: „Ale zostaň ešte na noc! Zabav sa!“⁷ A muž aj vstal, aby sa vydal na cestu, ale keď jeho test' opäť na neho naliehal, zostal a prenocoval tam.

⁸ Na piaty deň včasráno vstali a keď sa chystal na cestu, povedal otec dievčaťa: „Posilni sa najprv! Vyčkaj, až sa deň schýli!“ A zas jedli obidvaja. ⁹ Keď však muž vstal, aby sa vydal na cestu so svojou vedľajšou ženou a so svojím sluhom, povedal mu jeho test, otec dievčaťa: „Hľa, deň sa už schýlil. Zvečerieva sa! Prenocujže tu! Zajtra včasráno vstanete, vydáte sa na cestu a dostaneš sa do svojho stanu.“

¹⁰ Ale muž už nechcel zostať na noc; lež vstal a odišiel. Tak sa dostal až do blízkosti Jebuza, to jest Jeruzalema. So sebou mal dva osedlané osly. Jeho vedľajšia žena bola tiež pri ňom.

Prijatie levitu v Gabae. - ¹¹ Keď boli pri Jebuze - a deň sa už značne schýlil -, povedal sluha svojmu pánovi: „Pod', uchýľme sa do mesta Jebuzejov a prenocujme v ňom!“ ¹² Ale jeho pán mu odvetil: „Neuchýlime sa tu - do mesta cudzincov, ktorí nie sú z Izraelových synov -, ale pôjdeme ďalej až do Gabay.“ ¹³ Potom povedal svojmu sluhovi: „Pod', zájdeme do niektorej dediny a prenocujme či už v Gabae alebo v Rame.“ ¹⁴ A uberali sa svojou cestou ďalej. Pri Gabae, ktorá patrí Benjamínovi, zapadlo im slnko. ¹⁵ Ta teda odbočili z cesty, aby si zašli na noc do Gabay. Keď však vošiel a zložil sa na námestí mesta, nebolo nikoho kto by ich bol prijal do domu na nocľah.

¹⁶ Tu zvečera prichádzal starec z poľa, zo svojej práce. Muž pochádzal z Efraimského pohoria a zdržoval sa ako cudzí v Gabae. Miestni obyvatelia však boli Benjamínovci. Keď zdvihol oči, zazrel na námestí mesta počestného. Starec sa ho spýtal: „Kde ideš? Odkiaľ prichádzaš?“ ¹⁸ Odpovedal mu: „Cestujeme z Júdovho Betlehema až do zadných končín Efraimského pohoria. Odtiaľ som. Zašiel som si do Júdovho Betlehema a zasa sa uberám do Pánovho domu. Niet tu však nikoho, kto by ma prijal do domu. ¹⁹ Máme slamu a obrok pre svojho osla, aj chlieb a víno pre mňa, pre tvoju služobnicu a pre sluhu, ktorý je s tvojím služobníkom. Vôbec nič nám nechýba.“ ²⁰ Tu povedal starec: „Pokoj buď s tebou! Ak by ti aj niečo chýbalo, to už bude moja starosť. Na námestí predsa nocovať nemôžeš!“ Potom ho uviedol do svojho domu a nakrmil osly. Keď si umyli nohy, jedli a pili.

Hanebný čin. - ²² Keď už boli v dobrej nálade, tu mužovia z mesta, zlosynovia, obstali dom a ustavične tĺkli na bránu. Vyvolávali na starca, pána domu: „Vyved' muža, čo prišiel do tvojho domu! Chceme s ním obcovať!“ ²³ Tu vyšiel k nim muž, pán domu, a vravel im: „Nie, bratia moji! Nerobte nič zlé, keď prišiel ten človek do môjho domu! Nedopustíte sa predsa takej nehanebnosti!“ ²⁴ Mám však dcéru, pannu, a on zas vedľajšiu ženu. Môžem vám ich vyviesť. Tie znásilnite a urobte s nimi, ako sa vám ľúbi. Ale na tomto mužovi sa nedopustíte takej nehanebnosti!“ ²⁵ Keďže mužovia ho nechceli ani len vypočuť, vzal muž svoju vedľajšiu manželku a vyviedol ju von na ulicu. Zneužívali ju a ukájali si na nej svoje chůtky celú noc až do rána. Prepustili ju až pri východe zorničky.

²⁶ Nad ránom sa žena pokúšala vojsť, ale klesla pred dvermi domu muža, u ktorého bol jej pán, a zostala tam až do rozvidnenia.

²⁷ Ráno jej pán vstal, otvoril dvere domu a keď vyšiel, aby sa vydal na cestu, jeho vedľajšia žena ležala predo dvermi domu s rukami na prahu! ²⁸ Volal na ňu: „Vstaň! Pôjdeme!“ Ale nik mu neodpovedal. Tu ju vzal na osla, muž sa pobral a šiel do svojho bydliska. ²⁹ Keď prišiel do svojho domu, vzal nôž, chytil svoju vedľajšiu ženu, rozsekal úd za údom na dvanásť kusov a rozposlal ich po celom Izraelovom území. ³⁰ Každý, kto to videl, hovoril: „Také niečo sa ešte nestalo, ani nebolo vidieť odo dňa, keď vyšli Izraelovi synovia z krajiny Egyptanov, až podnes. Premýšľajte o tom, poraďte sa a vravte!“

Potrestanie Benjamínovcov 20,1-48

Sdc20

XX. Porada Izraelitov v Masfe. - ¹ Tu vytiahli všetci Izraeliti od Dana až po Bersabu, aj krajina Galaád, a zástup sa zhromaždil ako jeden muž k Pánovi do Masfy. ² Dostavili sa vodcovia všetkého ľudu, všetkých izraelských kmeňov, na zhromaždenie Božieho ľudu, štyristotisíc pešiakov vyzbrojených mečom.

³ Benjamínovci sa dopočuli, že Izraeliti vytiahli do Masfy.

Izraeliti sa pýtali: „Povedzte len, ako sa stal tento zločin?“ ⁴ A levita, manžel zavraždenej ženy, odpovedal takto: „So svojou vedľajšou ženou som prišiel do Benjamínovej Gabay, aby som (tam) prenocoval. ⁵ Obyvatelia Gabay však povstali proti mne. V noci obstali pre mňa dom. Mňa chceli zabiť a moju vedľajšiu ženu tak znásilnili, že zomrela. ⁶ Chytil som svoju vedľajšiu ženu, rozsekal som ju a rozoslal som ju po celom území Izraelovho dedičného vlastníctva, lebo sa dopustili ohavného činu v Izraeli. ⁷ Hľa, ste tu všetci, Izraelovi synovia! Porad'te sa, rozhodnite tu!“ ⁸ Nato povstal všetok ľud ako jeden muž a volal: „Nik z nás nepôjde do svojho stanu. Nik z nás sa neodoberie do svojho domu. ⁹ Teraz toto urobíme s Gabaou: „Podľa lósa (vytiahneme) proti nej. ¹⁰ Zo všetkých Izraelových kmeňov vezmeme po desať mužov zo sta, po sto z tisíce a po tisíc z desaťtisíce, aby priniesli ľudu potravu. Po ich návrate urobíme Benjamínovej Gabae, ako si zasluhuje, podľa celej ohavnosti, ktorá sa stala v Izraeli.“ ¹¹ A všetci Izraeliti sa zhromaždili k mestu ako jeden muž, ako spojenec.

Benjamínovci sa chystajú na boj. - ¹² Izraelské kmene vyslali mužov k celému Benjamínovmu kmeňu s odkazom: „Aký je to zločin, ktorý sa stal u vás?!“ ¹³ Preto teraz vydajte tých mužov, zlosynov Gabay, aby sme ich usmrtili a odstránili zlo z Izraela.“ Ale Benjamínovci nedali nič na výzvu svojich bratov, Izraelitov, ¹⁴ ale zo všetkých svojich miest sa zišli do Gabay, aby vytiahli do boja proti Izraelovým synom. ¹⁵ Benjamínovcov, iba z miest, napočítali v ten deň dvadsaťšesťtisíc mužov vyzbrojených mečom, okrem obyvateľov Gabay, ktorých napočítali sedemsto vybraných mužov. ¹⁶ Medzi všetkými týmito ľuďmi bolo sedemsto vybraných mužov ľavorukých. Títo všetci hádzali kameňom navlas bezchybne. ¹⁷ Izraelského mužstva, bez Benjamínovcov, napočítali štyristotisíc mužov vyzbrojených mečom. Boli to všetko udatní bojovníci.

¹⁸ I vstali, šli do Betela a dopytovali sa Boha. Izraeliti sa pýtali: „Kto z nás má prvý vytiahnuť do boja proti Benjamínovcom?“ Pán odpovedal: „Júda najsamprv!“

Benjamínovci víťazia nad Izraelitmi. - ¹⁹ Ráno Izraeliti vstali a utáborili sa pred Gabaou. ²⁰ Izraeliti teda vytiahli do boja proti Benjamínovcom. A izraelské mužstvo zaujalo bojové postavenie pred Gabaou. ²¹ Vtom však Benjamínovci vyrazili z Gabay a v ten deň položili na zem dvadsaťdvatisíc mužov z Izraelitov.

²² Ale izraelské mužstvo sa vzchopilo a ešte raz zaujalo bojové postavenie na tom mieste, kde sa zriaďovalo v prvý deň. ²³ Ale Izraeliti najprv šli a plakali až do večera pred Pánom. Potom sa opýtali Pána: „Máme ešte raz vytiahnuť do boja proti našim bratom Benjamínovcom?“ Pán odpovedal: „Vytiahnite proti nim!“ ²⁴ A na druhý deň Izraeliti zaútočili na Benjamínovcov. ²⁵ Lenže aj na druhý deň vyrazili proti nim Benjamínovci z Gabay a položili z Izraelitov na zem ešte osemnásťtisíc mužov, všetko vyzbrojených mečom.

Izraeliti žiadajú radu od Pána. - ²⁶ Tu vytiahli všetci Izraeliti, všetok ľud, a prišli do Betela. Plakali a zostali tam pred Pánom, postili sa v ten deň až do večera a obetovali Pánovi zápalné a pokojné obety. ²⁷ Potom sa Izraeliti pýtali Pána - v tých

dňoch tam totiž bola archa Pánovej zmluvy ²⁸ a Finés, syn Áronovho syna Eleazara, konal v tých dňoch pred ňou službu - a vraveli: „Máme ešte raz vytiahnuť do boja proti našim bratom Benjamínovcom? Alebo sa máme toho vzdať?“ Pán odpovedal: „Vytiahnite! Lebo zajtra ich vydám do vašej ruky.“

Izraeliti ako ví'azi. - ²⁹ Nato Izraeliti postavili ľudí do zálohy okolo Gabay. ³⁰ Na tretí deň vytiahli Izraeliti proti Benjamínovcom a zriadili sa ako predošlé razy do bojového postavenia proti Gabae. ³¹ Benjamínovci vyrazili proti ľudu, dali sa odrezat' od mesta a začali na cestách, z ktorých jedna stúpala do Betela a druhá cez pole do Gabay, zabíjať - ako predošlé razy - niektorých z ľudu, asi tridsať mužov z Izraelitov. ³² Benjamínovci sa domnievali: „Porazili sme ich ako prvý raz.“ Izraeliti sa však dohovorili: „Dáme sa na útek, aby sme ich vylákali od mesta na cesty.“ ³³ Všetci Izraeliti teda vstali zo svojich stanovišť a zriadili sa pri Báltamare. Izraelská záloha zas vyrazila zo svojho stanovišť'a, západne od Gabay. ³⁴ Tak pritiahlo pred Gabau desaťtisíc mužov vybraných z celého Izraela a nastal tuhý boj. Tamtí však netušili, že ich zastihla pohroma.

³⁵ Pán pomocou Izraelitov porazil Benjamínovcov. V ten deň Izraeliti pobili z Benjamínovcov dvadsaťpäťtisícsto mužov, všetko vyzbrojených mečom.

Porážka Benjamínovcov. - ³⁶ Benjamínovci videli, že sú porazení. - Izraeliti totiž ustupovali pred Benjamínovcami, lebo sa spoliehali na zálohu, ktorú postavili proti Gabae. ³⁷ Záloha náhle vyrazila na Gabau a záloha vnikla a pobila celé mesto ostrím meča. ³⁸ Izraeliti sa uzhovorili so záložníkmi, že nechajú z mesta vystúpiť chumáč dymu. ³⁹ Keď sa Izraeliti v boji obzreli - práve začali Benjamínovci niektorých z Izraelitov biť a zabili asi tridsať mužov v domnienke, že ich už porazili ako v prvom boji -, ⁴⁰ začal už z mesta vystupovať chumáč dymu. Keď sa Benjamínovci obzreli, bolo už celé mesto v nebotyčných plameňoch. ⁴¹ Tu sa Izraeliti obrátili, ale Benjamínovci sa preľakli, lebo videli, že ich zastihla pohroma. ⁴² A dali sa na útek pred Izraelitmi smerom na púšť. Ale boj ich aj tak zasiahol. Tí, ktorí došli z mesta, sekali ich v strede. ⁴³ Obklúčili Benjamínovcov, prenasledovali ich a bili ich na východe až po samu Gabau. ⁴⁴ Pritom padlo z Benjamínovcov osemnásťtisíc mužov, všetko udatných bojovníkov. ⁴⁵ Opäť sa obrátili a utekali na púšť ku skale Remon. Ale na cestách napaberkovali z nich ešte päťtisíc mužov. Prenasledovali ich ďalej až po Gidom a zabili z nich ešte dvetisíc mužov. ⁴⁶ Všetkých padlých Benjamínovcov bolo v ten deň dvadsaťpäťtisíc mužov, všetko udatných bojovníkov vyzbrojených mečom.

⁴⁷ Na púšť ku skale Remon sa podarilo utiecť iba šesťsto mužom. A zostali na skale Remon štyri mesiace.

⁴⁸ Izraeliti sa potom vrátili k Benjamínovcom a pobili ich ostrím meča od mužov až po dobytok, vôbec všetko, čo sa našlo v mestách. A všetky mestá, ktoré našli, vypálili ohňom.

Starosť o Benjamínovcov 21,1-25

Sdc21

XXI. Žiaľ Izraelitov. - ¹ Izraeliti zložili v Masfe prísahu: „Nik z nás nedá Benjamínovcovi svoju dcéru za manželku.“

² Tu prišiel ľud do Betela a zdržali sa tam pred Pánom až do večera. I pozdvihli svoj hlas, začali hlasne plakať ³ a hovorili: „Prečo sa, Pane, Izraelov Bože, stalo v Izraeli to, že dnes chýba z Izraela jeden kmeň?“

⁴ Na druhý deň ľudia včasráno vstali, postavili tam oltár a obetovali zápalné a pokojné obety. ⁵ A Izraelovi synovia sa pýtali: „Kto sa zo všetkých Izraelových kmeňov nedostavil na zhromaždenie k Pánovi?“ Lebo pod slávnostnou prisahou pohrozili každému, kto by sa nedostavil k Pánovi do Masfy: „Bude potrestaný smrťou!“

⁶ Izraeliti teda žiaľili za svojím bratom Benjamínom a vraveli: „Teraz je odrezaný jeden kmeň z Izraela. ⁷ Čo môžeme urobiť, aby pozostalí dostali ženy, keď sme sa zaprisahali na Pána, že im ani jednu z našich dcér nedáme za manželku.“

Manželky z Jábese. - ⁸ Pýtali sa teda: „Nie je taký izraelský kmeň, ktorý by sa nebol dostavil k Pánovi do Masfy?“ A hľa, nik neprišiel na zhromaždenie do tábora z Jábese Galaádskeho. ⁹ Urobili totiž prehliadku ľudu a nebol tam nik z obyvateľov Jábese Galaádskeho. ¹⁰ Nato tam zhromaždený zástup poslal dvanásťtisíc mužov z chrabrých oddielov a dal im rozkaz: „Choďte a pobite ostrím meča obyvateľov Jábese Galaádskeho, aj ženy a deti! ¹¹ A budete si počínať takto: Vykonáte kliatbu na každom mužovi a na každej žene, ktorá už patrila mužovi. ¹² Medzi obyvateľmi Jábese Galaádskeho nájdete štyristo panenských dievčat, ktoré ešte nikdy nepatrili mužovi, a privediete ich do tábora (v Šíle v krajine Kanaán).“ ¹³ A všetok zhromaždený zástup odkázal po posluch Benjamínovcom, ktorí sa zdržovali na skale Remon, že si želá s nimi pokoj.

¹⁴ Vtedy sa Benjamínovci vrátili. Dali im manželky, ktoré zostali nažive zo žien Jábese Galaádskeho, ale nevystačovalo pre nich.

Únos manželiek zo Šíla. - ¹⁵ Ľudu však bolo Benjamínovcov ľúto, lebo Pán urobil trhlinu v Izraelových kmeňoch. ¹⁶ A starší zo zástupu sa pýtali: „Ako zaopatríme manželky tým ostatným? Lebo ženy z Benjamína zahynuli.“ ¹⁷ Vraveli: „Pozostalým Benjamínovcom zostane ich dedičný podiel. Ani jeden kmeň nesmie byť vyhubený z Izraela. ¹⁸ My im však nemôžeme dať manželky z našich dcér, lebo Izraelovi synovia sa zaprisahali: „Nech je prekliaty, kto dá ženu Benjamínovcovi!“

¹⁹ Vraveli: „Každoročne býva Pánova slávnosť v Šíle“ (ktoré leží severne od Betela, východne od cesty vedúcej z Betela do Sichemu a južne od Lebony). ²⁰ A prikázali Benjamínovcom: „Choďte a ukryte sa vo vinohradoch! ²¹ Potom dávajte pozor! A keď zbadáte, že šílske dcéry vychádzajú tancovať v chórovodoch, vyjdite z vinohradov, uchytte si každý ženu zo šílskych dcér a odíďte do Benjamínovej krajiny. ²² Keď si k nám prídu ich otcovia alebo bratia sťažovať, povieme im: „Láskavo nám ich darujte, veď nik z nich nedostal ženu v boji. A vy ste im ich nedali. Inakšie by ste sa boli dopustili hriechu.“

²³ A Benjamínovci tak urobili. Vzali si toľko manželiek z tanečnic, ktoré ulúpili, koľko ich bolo. Potom sa vrátili do svojho dedičného podielu. Postavili si mestá a osadili sa v nich. ²⁴ Tiež Izraeliti sa v tom čase vrátili odtiaľ, každý k svojmu kmeňu a k svojmu rodu. Každý sa pobral odtiaľ do svojho dedičného podielu.

²⁵ V tých dňoch nebolo v Izraeli kráľa. Každý si robil, čo sa mu páčilo.

KNIHA RÚT

Rút1

I. Rodina Elimelechova sa s'ahuje do Moabska. - ¹ V čase, keď úradovali sudcovia, nastal v krajine hlad. Istý človek sa vyst'ahoval z júdskeho Betlehema, aby ako cudzinec žil na Moabských rovinách so svojou manželkou a dvoma synmi. ² Muž sa volal Elimelech, jeho manželka Noemi a jeho dvaja synovia Machlon a Kiljon. Boli to Efratejci z júdskeho Betlehema, ktorí sa presťahovali na Moabské roviny, aby sa tam osadili. ³ Ale Noemin manžel Elimelech zomrel, a tak zostala sama so svojimi synmi. ⁴ Oni sa oženili s Moabkami. Jedna nevesta sa volala Orfa a druhá Rút. Tak tam bývali asi desať rokov. ⁵ Ale aj títo dvaja, Machlon a Kiljon, jej umreli, takže po smrti svojich dvoch synov a po smrti manžela zostala táto žena sama (v cudzej krajine).

Rút neopúšťa svokru. - ⁶ Vydala sa teda spolu s nevestami na cestu späť z Moabských rovín, lebo sa na Moabskej rovine dopyčula, že Pán milostivo navštívil svoj ľud a dal mu chlieb. ⁷ A tak zanechala miesto, kde dosiaľ bývala, a (šli) s ňou aj jej dve nevesty. Keď došli na cestu, ktorá viedla späť do júdskej krajiny, ⁸ Noemi povedala svojim dvom nevestám: Chod'te, vrá'te sa každá do domu svojej matky! Nech vám Pán preukáže svoju lásku, akú ste prejavili (mojim) mŕtvym i mne! ⁹ Nech vám Pán dá, aby ste našli spočinutie každá v dome svojho manžela!“ A pobožkala ich. Ale ony sa pustili do hlasitého plaču ¹⁰ a hovorili jej: „Vrátime sa s tebou k tvojmu národu!“ ¹¹ Noemi im odpovedala: „Vrá'te sa, dcéry moje! Prečo by ste šli so mnou? Či sa mi ešte narodí synovia, aby sa stali vašimi manželmi?!“ ¹² Vrá'te sa, dcéry moje! Chod'te len! Ja som už stará na vydaj. Ved' keby som si povedala: Mám ešte nádej (na dieťa) a keby som ešte túto noc bola s mužom a porodila by som synov, ¹³ či chcete na nich čakať, až vyrastú? Či sa uzavriete, aby ste sa pre nich nevydali za muža? Nie tak, dcéry moje! Moja trpkosť je omnoho väčšia ako vaša, lebo Pánova ruka vystúpila proti mne.“

¹⁴ Tu sa znovu dali hlasite plakať: Pritom Orfa pobožkala svoju svokru a vrátila sa, ale Rút sa jej pridžžala. ¹⁵ Povedala jej (Noemi): „Hľa, tvoja švagriná sa vrátila k svojmu národu a k svojim bohom! Chod' aj ty za svojou švagrinou!“ ¹⁶ Ale Rút odpovedala: „Nenaliehaj na mňa, aby som ťa opustila a odvrátila sa od teba: lebo kde pôjdeš ty, pôjdem i ja, kde sa zdržiš, zdržím sa aj ja: tvoj národ sa stane mojím národom a tvoj Boh bude mojím Bohom.“ ¹⁷ Kde ty zomrieš, tam zomriem i ja a tam budem aj pochovaná. Nech mi Pán tak urobí a nech mi tak aj pridá, že len smrť ma odlúči od teba.“ ¹⁸ Keď (Noemi) videla, že je pevne rozhodnutá ísť s ňou, prestala ju nahovárať a odporúčať jej návrat k svojim.

¹⁹ Tak išli obidve spolu, až došli do Betlehema. Ako vošli do Betlehema, vzrušilo sa pre ne celé mesto a (ženy) si hovorili: „Nie je to Noemi?“ ²⁰ Ale ona im vravela: „Nehovorte mi už Noemi, ale volajte ma Mara, lebo veľkú trpkosť mi dal skúsiť Všemohúci!“ ²¹ Odišla som plná a Pán ma privádza späť prázdnu. Prečo mi teda hovoríte Noemi, keď Pán takto svedčí proti mne a Všemohúci priviedol na mňa utrpenie.“

²² Tak sa vrátila Noemi a jej moabská nevesta Rút, ktorá prišla spolu s ňou z Moabskej roviny. Do Betlehema došli na začiatku žatvy jačmeňa.

Rút2

II. Rút zbiera klásky na poli Bózovom. - ¹ Podľa svojho muža mala Noemi istého príbuzného, ktorý bol veľmi zámožným mužom z Elimelechovho rodu; volal sa Bóz. ²

Moabka Rút povedala Noemi: „Dovoľ mi ísť na pole a zbierať tam klásky po tých (žencoch), u ktorých nájdem milosť!“ Ona jej odvetila: „Chod', dcéra moja!“

³ Šla teda, prišla na pole a zbierala (klasy) po žencoch. Náhodou zbierala na poli Bózovom, ktorý bol z Elimelechovho príbuzenstva.

⁴ A Bóz prišiel z Betlehema (na pole) a pozdravil žencov: „Pán nech je s vami!“ Oni mu odpovedali: „Požehnaj ťa Pán!“ ⁵ Bóz sa pýtal svojho služobníka, ktorý mal dozor nad žencami: „Čia je to deva?“ ⁶ Služobník, dozorca žencov, mu povedal: „To je moabské dievča, ktoré prišlo spolu s Noemi z Moabskej roviny.“ ⁷ Aj ma požiadala: „Chcela by som zbierať klasy a paberkovať medzi snopmi po žencoch.“ Prišla a od včasného rána je na nohách, ani chvíľku nepobudla doma.“

Špachetnosť Bózova voči Rút. - ⁸ Bóz sa prihovril Rút: „Dcéra moja, počúvaj ma! Nechod' zbierať klásky na iné pole, ani neprechádzaj stadiaľto, ale drž sa mojich služobníkov! ⁹ Oči (maj upreté) na pole, na ktorom žnú, a zbieraj za nimi! Svojim sluhom som rozkázal, aby ti nik nekrivdil. Ak zacítiš smäd, zájdi k nádobám a napi sa z toho, čo načerpali sluhovia!“ ¹⁰ Ona pred ním padla na tvár, poklonila sa po zem a povedala mu: „Ako to, že som našla priazeň v твоjich očiach a že sa staráš o mňa, hoci som cudzinka?“

¹¹ Bóz jej odpovedal: „Hlásili mi všetko, čo si urobila pre svoju svokru po smrti svojho manžela: ako si opustila svojho otca, svoju matku a svoju vlasť, kde si sa narodila, a prišla si medzi ľud, ktorý si predtým nepoznala.“ ¹² Pán nech ti odplatí za tvoj skutok! Nech sa ti dostane plnej odmeny od Pána, Izraelovho Boha, ku ktorému si pristúpila, aby si sa uchýlila pod ochranu jeho krídel!“

¹³ Ona mu odpovedala: „Pane, našla som priazeň v твоjich očiach, lebo si potešil svoju služobnicu a hovoril si k jej srdcu, hoci nie som ani tvojou služobnicou.“

¹⁴ A keď prišiel čas jedla, Bóz jej povedal: „Pod' sem a jedz z chleba a omoč si krajec v octe!“ Sadla si teda vedľa žencov a on jej nadelil praženého zrna, takže sa najedla do sýtosti a ešte jej aj zvýšilo. ¹⁵ Keď vstala zbierať klásky, Bóz rozkázal svojim sluhom: „Nech si zbiera klásky aj medzi snopmi a vy na ňu nebud'te za to mrzutí!“ ¹⁶ Ba (náročky) vypúšťajte (klasy) zo svojich hrstí a nechajte pre ňu, aby nazbierala, a nehrešte ju za to!“

Rút oznamuje veci svojej svokre. - ¹⁷ Tak zbierala klásky do večera a keď mlátila, čo nazbierala, mala z toho asi efu jačmeňa. ¹⁸ Keď jej svokra videla, koľko nazbierala, a keď okrem toho vyňala a podala, čo jej zvýšilo, keď sa nasýtala, ¹⁹ vravela jej svokra: „Kdeže si zbierala klasy a kde si pracovala? Nech je požehnaný človek, ktorý sa staral o teba!“ Vtedy oznámila svokre, u koho pracovala, a povedala: „Meno muža, u ktorého som dnes pracovala, je Bóz.“

²⁰ Noemi povedala svojej neveste: „Nech Pán požehná človeka, ktorý neodoprel svoju dobrotu ani živým, ani mŕtvym!“ A vravela ďalej: „Ten človek je naším príbuzným, jedným z tých, čo sú zaviazaní konať za nás krvnú pomstu.“

²¹ A Moabka Rút rozprávala ďalej: „Aj to mi ešte povedal: „Drž sa mojich služobníkov, kým nedokončia celú moju žatvu!““ ²² Noemi povedala svojej neveste: „Dobre je to, dcéra moja. Chodievaj von s jeho služobnicami a nik ťa nebude hrešiť na poli niekoho iného.““ ²³ Tak sa držala pri zbieraní klasov Bózových služobníkov až do ukončenia žatvy jačmeňa a žatvy pšenice. Potom bývala pri svojej svokre.

III. Noemi pripravuje svadbu pre svoju nevestu. - ¹ (Istého dňa) jej povedala svokra Noemi: „Dcéra moja, nemám ti pohľadať spokojný príbytok, aby ti bolo dobre? ² Tak teda: Náš príbuzný Bóz, s ktorého služobnicami si bola (pri žatve), túto noc veje jačmeň na humne: ³ Umy sa, pomaz sa, obleč si (krajšie) rúcho a choď dolu na humno! Ale nech ťa nezbadá ten muž, dokiaľ neprestane jesť a piť! ⁴ A keď sa potom odoberie na odpočinok, všimni si miesto, kde si ľahne. Potom pôjdeš, odhrnieš mu z nôh prikrývku a ľahneš si. On ti potom povie, čo máš robiť.“ ⁵ Ona jej povedala: „Urobím všetko, čo mi kážeš.“

Bóz sľubuje Rút manželstvo. - ⁶ Tak išla dolu na humno a urobila všetko, ako jej kázala svokra. ⁷ Keď sa Bóz najedol a napil, takže bol v dobrej nálade, odobral sa na odpočinok vedľa hromady (zrna). Tu prišla potichu ona, odhrnula mu z nôh prikrývku a ľahla si. ⁸ O polnoci sa ten človek preľakol a skrútil sa, lebo mu žena ležala pri nohách. ⁹ I opýtal sa: „Kto si?“ Ona odpovedala: „Som Rút, tvoja služobnica. Rozprestri okraj (svojho plášťa) na svoju služobnicu, lebo si mi príbuzný!“ ¹⁰ On jej povedal: „Nech ťa požehná Pán, dcéra moja! Táto tvoja druhá láskavosť sa mi viac páči ako tá prvá, lebo nechodíš za mladíkmi, či sú chudobní alebo bohatí. ¹¹ A teraz sa neboj, dcéra moja. Urobím ti všetko, čo vyslovíš, veď všetok ľud môjho mesta ťa pozná ako čnostnú ženu. ¹² A teraz je pravda, že som ti príbuzný. Ale je ešte v príbuzenstve, kto ti je bližší ako ja. ¹³ Zostaň cez noc tu! A zajtra, ak ten človek bude voči tebe uplatňovať právo príbuzenstva, dobre, nech ho uplatní; ale ak nebude chcieť uplatniť svoje príbuzenské právo na teba, uplatním ho voči tebe ja - ako žije Pán! Nocuj tu do rána!“

¹⁴ A tak mu zostala ležať pri nohách do rána. Vstala však prv, ako by človek človeka rozoznal, a on jej povedal: „Nech sa nik nedozvie, že nejaká žena prišla za mnou na humno!“ ¹⁵ A ešte dodal: „Daj sem svoj plášť, ktorý máš na sebe, a podrž mi ho!“ Keď mu ho podržala, nameral jej šesť mier jačmeňa a naložil jej ho. Potom šiel do mesta.

Rút sa vracia k svokre. - ¹⁶ Keď došla k svojej svokre, ona sa jej pýtala: „Ako si (pochodila), dcéra moja?“ I porozprávala jej všetko, ako sa ten muž zachoval. ¹⁷ A dodala: „Týchto šesť mier jačmeňa mi dal, lebo vravel: „Nepôjdeš naprázdno ku svojej svokre.“

¹⁸ Ona jej povedala: „Dočkaj, dcéra moja, kým sa nedozvieš, ako sa celá vec skončí. Lebo ten muž neustane, kým neprivedie ešte dnes túto vec ku koncu.“

Rút4

IV. Rokovanie v bráne mesta. - ¹ Bóz sa odobral do brány (mesta) a sadol si tam. Keď ta prišiel aj príbuzný, o ktorom Bóz hovoril, povedal mu: „Pod' sem, ty a ty, a posad' sa!“ On pristúpil a sadol si. ² Nato si Bóz vybral desať mužov spomedzi starších mesta a povedal im: „Posad' te sa sem!“ A oni si posadali. ³ Potom povedal tomu príbuznému: „Noemi, ktorá sa vrátila z Moabskej roviny, dáva do predaja čiastku poľa, čo patrila nášmu bratovi Elimelechovi. ⁴ Povedal som si, že ti to dám vedieť a poviem ti: Odkúp si ho v prítomnosti tých, čo tu sedia, a v prítomnosti starších môjho ľudu. Ak ho chceš odkúpiť, tak si ho odkúp! Ak ho kúpiť nemieniš,, oznám mi to, lebo viem, že okrem teba niet iného, kto by ho mal odkúpiť. Ja nasledujem po tebe.“ On povedal: „Ja ho odkúpim.“ ⁵ Bóz hovoril ďalej: „Ak dnes nadobúdaš z Noeminych rúk pole, si povinný vziať si aj Moabku Rút, manželku zosnulého, aby si oživil meno zomrelého pre jeho dedičstvo.“

⁶ Príbuzný povedal: „Tak ho nemôžem odkúpiť, lebo by som si zničil svoj dedičný podiel. Odkúp si ty, čo som mal ja odkúpiť, lebo ja ho kúpiť nemôžem.“

⁷ Od starodávna bolo v Izraeli (zvykom) pri kupovaní alebo pri zámene vecí, aby bola celá záležitosť pevná, že jeden si vyzul obuv a podal ju druhému. To bolo ako potvrdenie v Izraeli. ⁸ A tak si vyzul obuv aj ten príbuzný, ktorý povedal Bózovi: „Odkúp si ho ty!“ ⁹ Nato povedal Bóz starším (mesta) a všetkému ľudu: „Dnes ste mi svedkami, že som z Noeminých rúk kúpil všetko, čo patrilo Elimelechovi, aj všetko, čo patrilo Kiljonovi a Machlonovi. ¹⁰ Ale aj Machlonovu manželku, Moabku Rút, som získal za ženu, aby som zomrelému splodil potomka pre jeho dedičstvo, aby nebolo meno zosnulého vymazané spomedzi jeho bratov a z brán jeho (rodného) mesta. ¹¹ Vy ste toho dnes svedkami.“

¹² A všetok ľud, ktorý bol v bráne, aj starší (mesta) odpovedali: „Sme toho svedkami.“

Nech Pán urobí aj s touto ženou,
ktorá vstúpi do tvojho domu,
ako (urobil) s Ráchel a Liou,
lebo ony dve zbudovali dom Izraelov.
Nech si počína čnostne v Efrate,
aby ti urobila meno v Betleheme.
Tvoj dom nech je ako dom Fáresov,
ktorého porodila Tamar Júdovi,
zásluhou potomstva, ktoré ti dá Pán z tejto ženy.“

¹³ Bóz si ju teda vzal a stala sa mu manželkou. Keď s ňou obcoval, Pán bol k nej dobrotivý, takže počala a porodila syna. ¹⁴ Tu hovorili ženy k Noemi:

„Nech je zvelebený Pán,
ktorý ti dnes neodoprel ochrancu.
¹⁵ Nech sa jeho meno (pochvalne) uvádza v Izraeli!
Nech ti je potešením duše
a živiteľom v dňoch staroby.
Porodila ti ho tvoja nevesta, ktorá ťa miluje.
Ona ti je oveľa lepšia ako sedem synov.“

¹⁶ Noemi vzala chlapca, vložila si ho do lona a bola mu pestúňkou.

¹⁷ Susedky mu dali meno a hovorili si: „Vnuk sa narodil Noemi.“ A nazvali ho Obedom. On je otcom Izaiho, Dávidovho otca.

¹⁸ Toto je Fáresov rodostrom: Fáres bol Ezronovým otcom, ¹⁹ Ezron bo Aramovým otcom, Aram bol Aminadabovým otcom, ²⁰ Aminadab bol Jásonovým otcom, Náson bol Salmonovým otcom, ²¹ Salmon bol Bózovým otcom a Bóz bol Obedovým otcom. ²² Obed bol otcom Izaiho a Izai bol Dávidovým otcom.

DEJEPISNÉ KNIHY

PRVÁ KNIHA SAMUELOVA

Poslední sudcovia Héli a Samuel 1 - 7

1Sam1

I. Elkána a jeho rodina. - ¹ Bol istý muž z Ramataim Sofimu, z Efraimského pohoria, menom Elkána, syn Jerohama, syna Eliuhu, syna Tóhuho, syna Súfa, Efratejec. ² Mal dve manželky. Jedna sa volala Anna, druhá Fenena. Fenena mala deti, Anna však nie.

³ Tento muž chodil každý rok zo svojho mesta klaňať sa a obetovať Pánovi zástupov do Šíla, kde boli Pánovými kňazmi Héliho synovia Ofni a Finés. ⁴ V deň, keď Elkána priniesol obeť, dával svojej manželke Fenene a všetkým jej synom a dcéram čiastky. ⁵ Anne však dal iba jednu čiastku, zarmútený lebo Annu miloval, hoci jej Pán uzavrel lono. ⁶ Jej sokyňa ju neprestajne urážala a roztrpčovala, pretože jej Pán uzavrel lono. ⁷ Tak to robievala rok po rok; len čo vystúpila do Pánovho domu, urážala ju tak, že ona plakala a nejedla. ⁸ Ale jej muž Elkána sa jej prihovárал: „Anna, prečo plačeš? Čo neješ? A prečo máš zronené srdce? Či som ti ja nie lepší než desať synov?“

Modlitba Anny. - ⁹ Po jedle a nápoji v Šíle vstala (a išla pred Pána). Veľkňaz Héli sedel v kresle pri verajach Pánovho chrámu. ¹⁰ Ona sa v trpkosti svojej duše modlila k Pánovi a horko plakala. ¹¹ A urobila takýto sľub: „Pane zástupov, ak láskavo zhladneš na biedu svojej služobnice a spomenieš si na mňa, ak na svoju služobnicu nezabudneš a dáš svojej služobnici mužského potomka, darujem ho po všetky dni jeho života Pánovi a britva sa jeho hlavy nedotkne.“

¹² Keďže jej modlitba trvala dlho, Héli jej pozoroval ústa. ¹³ Anna si totiž hovorila v srdci, iba pery sa jej pohybovali, ale jej hlas nebolo počuť, takže Héli ju pokladal za opitú. ¹⁴ Preto ju Héli oslovil: „Dokedy budeš opitá? Vytriezvejže už!“ ¹⁵ Anna mu odvetila: „Nie, môj pane! Som žena, ktorá má ťarchu na duši. Víno a opojný nápoj som nepila, len dušu som si vyliala pred Pánom. ¹⁶ Nepokladaj svoju služobnicu za beliálovu dcéru, lebo som od prekypujúcej bolesti a trpkosti hovorila tak dlho!“ ¹⁷ Nato jej Héli povedal: „Choď v pokoji a Boh Izraela nech splní tvoju prosbu, ktorú mu predkladáš.“ ¹⁸ Povedala mu: „Kiežby tvoja služobnica našla milosť v твоjich očiach!“ Žena potom išla svojou cestou, jedla a tvár už nemala zronenú.

Narodenie Samuela. - ¹⁹ Ráno potom vstali poklonili sa pred Pánom, vrátili sa a prišli domov do Rámy. Tu Elkána poznal svoju manželku Annu, Pán si na ňu spomenul ²⁰ a kým uplynul rok, Anna počala a porodila syna a dala mu meno Samuel, lebo: „Od Pána som ho vyprosila.“ ²¹ A keď muž Elkána a celý jeho dom išiel obetovať Pánovi výročnú a sľubovú obeť, ²² Anna nešla. Hovorila totiž svojmu mužovi: „Kým chlapček nie je oddojčený. Potom ho zavediem, nech sa zjaví pred Pánom a nech tam ostane navždy.“ ²³ Jej manžel Elkána jej povedal: „Urob, ako uznáš za dobré! Zostaň, kým ho neoddojčíš! Kiežby Pán splnil svoje slovo!“ Žena teda ostala a chovala svojho syna, kým ho neoddojčila.

²⁴ Keď ho oddojčila, jeho matka ho vzala s tromi býčkami, jednou efou múky a mechom vína a zaviedla ho do Pánovho domu do Šíla. Chlapček bol úty. ²⁵ Býčka zabili a chlapčeka zaviedli k Hélimu. ²⁶ I povedala: „Prosím, môj pane. Ako žiješ, môj pane, ja som tá žena, čo tu stála pri tebe a modlila sa k Pánovi. ²⁷ O tohoto chlapčeka som prosila a Pán splnil moju prosbu, ktorú som mu predkladala. ²⁸ Nuž aj ja som ho

venovala Pánovi. Po všetky dni, kým len bude, nech je zasvätený Pánovi!“ I klaňali sa tam Pánovi.

1Sam2

II. Chválospev Anny. - ¹ Anna sa modlila a hovorila:

„Srdce mi plesá v Pánovi,
v Pánovi sa zdvihol môj roh,
otvorím si ústa na nepriateľa,
lebo sa radujem z tvojej pomoci.

² Nik nie je taký svätý ako Pán,
nie, okrem teba niet nikoho,
niet Skaly, ako je náš Boh.

³ Nerozmnožujte naduté reči,
z úst nech vám nevychodí pýcha,
lebo Boh poznania je Pán,
on odvažuje činy.

⁴ Zláme sa luk hrdinov,
slabí sa opášu silou.

⁵ Sýti sa prenajmú za chlieb,
hladní však prestanú (lačniet?),
neplodná porodí siedmich
a tá, čo má veľa detí, zvädne.

⁶ Pán usmrcuje aj oživuje,
posiela do pekiel a volá aj späť.

⁷ Pán robí chudobným i bohatým,
ponižuje aj dvíha.

⁸ Bedára pozdvihne z prachu,
žobráka zo špiny dvíha,
s kniežatami posadiť ho chce
a dá mu stolicu čestnú.

⁹ Lebo Pánove sú základy zeme,
okruh zeme položil na ne.
Nohy nábožných on stráži,
hriešnici však zhynú vo tme;
nie silou víťazí človek.

¹⁰ Pán zdrví svojich odporcov,
zahrmí nad nimi v nebi,
Pán súdi končiny zeme,
kráľovi on dáva silu,
zdvihne roh pomazaného.“

¹¹ Elkána potom šiel domov do Rámy, chlapec však posluhoval pred Pánom pod dozorom veľkňaza Héliho.

Samuel pri svätostánku. - ¹² Héliho synovia však boli belialovi synovia, nestarali sa o Pána ¹³ ani o kňazské povinnosti voči ľudu. Keď niekto prinášal obeť a mäso sa varilo, prišiel kňazov sluha s trojzubou vidlicou v ruke, ¹⁴ strčil ju do kotla, do hrnca, do rajnice alebo do misy a všetko, čo vidlica zachytila, vzal si kňaz pre seba. Takto robili všetkým Izraelitom ktorí prichádzali do Šíla. ¹⁵ Ba skôr, ako sa spálil tuk, prichádzal kňazov sluha a hovoril obetujúcemu človeku: „Daj mäso, chcem ho upiecť pre kňaza! Neprijme od teba varené mäso, len surové.“ ¹⁶ Ak mu ten človek vravel: „Nech sa najprv spáli tuk, potom si vezmi, čo sa ti zachce!“ - odpovedal: „Nie, daj teraz; ak nie, vezmem nasilu.“ ¹⁷ Preto bol hriech mládencov veľmi veľký pred Pánom, veď ľudia opovrhovali Pánovou obeťou.

¹⁸ Samuel však posluhoval pred Pánom, mládenček odiaty plátenným efódom. ¹⁹ Matka mu urobila malý plášť a každý rok mu ho doniesla, keď prichádzala s manželom obetovať výročnú obeť. ²⁰ Héli požehnal Elkánu i jeho manželku a povedal: „Nech ti dá Pán potomstvo z tejto ženy namiesto daru, ktorý si venoval Pánovi!“ Potom šli domov. ²¹ Pán navštívil Annu a ona počala a porodila troch synov a dve dcéry. A chlapec Samuel rástol pred Pánom.

Héli napomína synov. - ²² Héli bol už veľmi starý; počul o všetkom, čo robili jeho synovia všetkým Izraelitom a ako hrešili so ženami, ktoré konali službu pri svätostánku. ²³ Aj im povedal: „Prečo robíte takéto veci? Veď tie najhoršie veci počúvam o vás od všetkého ľudu!“ ²⁴ Nie, synovia moji! Nedobrá je to chýr, čo počúvam; odstrašujete Pánov ľud. ²⁵ Ak sa človek prehreší proti človeku, môže sa nad ním zmilovať Boh, ale ak sa človek previní proti Pánovi, ktože sa bude zaň modliť?“ Ale nepočúvali na hlas svojho otca, lebo Pán ich chcel usmrtiť.

²⁶ Chlapec Samuel však stále rástol a páčil sa aj Pánovi, aj ľuďom.

Muž Boží u Héliho. - ²⁷ Tu prišiel k Hélimu Boží muž a povedal mu: „Toto hovorí Pán: Nezjavil som sa domu tvojho otca, keď boli v Egypte vo faraónovom dome?“ ²⁸ A spomedzi všetkých izraelských kmeňov som si ho vyvolil za kňaza, aby vystupoval k môjmu oltáru, aby páčil tymian a nosil predo mnou efód. A dal som domu tvojho otca všetky zápalné obety Izraelových synov. ²⁹ Prečo zazeráte na moje obety a dary, ktoré som nariadil v chráme? Synov si vážiš viac než mňa, aby ste mohli tučniť z prvotín všetkých darov môjho izraelského ľudu.“ ³⁰ Preto toto hovorí Pán, Izraelov Boh: „Isteže som povedal: Tvoj dom a dom tvojho otca bude večne chodiť pred mojou tvárou! Teraz však - hovorí Pán - nech je to ďaleko odo mňa, lebo uctím toho, kto si mňa ctí, kto však mnou opovrhuje, upadne do hanby. ³¹ Hľa, prichádzajú dni, keď odtnem tvoje rameno a rameno domu tvojho otca, že v tvojom dome nebude starca. ³² Vtedy budeš vidieť v chráme protivníka, ktorý bude Izraelu preukazovať dobro; v tvojom dome však nikdy nebude starca. ³³ Ale neodstránim ti všetkých od svojho oltára, aby sa ti umárali oči a omdlievala ti duša. Celé množstvo tvojho domu bude odumierať v mužnom veku. ³⁴ A toto ti bude znamením, ktoré sa zjaví na tvujich dvoch synoch, na Ofnim a Finésovi: Obaja zomrú v jeden deň. ³⁵ Potom si vzbudím verného kňaza, ktorý bude konať podľa môjho srdca a mojej duše. A zbudujem mu trvalý dom; ustavične bude kráčať pred mojím pomazaným. ³⁶ A každý, kto z tvojho domu ostane, príde a bude sa mu koríť, aby si vyprosil peniaz a peceň chleba. A povie: „Prideľže ma do nejakej kňazskej služby, aby som mal kúsok chleba do úst!“

III. Samuel a Pán. - ¹ Chlapec Samuel posluhoval pred Pánom pod dozorom Héliho. Božie slovo bolo v tých dňoch vzácne a videnie nebolo časté. ² I stalo sa v ktorýsi deň, že Héli ležal na svojom mieste. Oči mu začínali hasnúť, takže nevidel. ³ Božie svetlo ešte nevyhaslo a Samuel spal v Pánovom chráme, kde bola archa zmluvy. ⁴ Tu zavolať na Samuela Pán. On odpovedal: „Tu som!“ ⁵ Bežal k Héliemu a vravel: „Tu som, Pane volal si ma!“ On odvetil: „Nevolať som, spi ďalej!“ Odišiel teda a spal. ⁶ Ale Pán volal zasa: „Samuel!“ Samuel vstal, išiel k Héliemu a vravel: „Tu som, volal si ma.“ On odpovedal: „Nevolať som ťa, syn môj, spi ďalej!“ ⁷ Samuel však ešte nepoznal Pána, Pánovo slovo sa mu ešte nezjavilo. ⁸ A Pán opäť, tretí raz volal Samuela. On vstal, išiel k Héliemu a vravel: „Tu som, volal si ma.“ Vtedy Héli pochopil, že chlapca volá Pán. ⁹ A Héli povedal Samuelovi: „Choď, ľahni si. A ak ťa bude zasa volať, povedz: Hovor, Pane, tvoj sluha počúva!“ Samuel odišiel a spal na svojom mieste.

¹⁰ Pán prišiel, zastal si a volal ako predtým: „Samuel, Samuel!“ A Samuel odvetil: „Hovor, tvoj sluha počúva!“ ¹¹ Tu Pán povedal Samuelovi: „Hľa, ja urobím v Izraeli vec, ktorú keď niekto počuje, bude mu cvendžať v obidvoch ušiach. ¹² V ten deň splním na Héliom všetko, čo som o jeho dome hovoril, od začiatku až do konca. ¹³ Oznámil som mu, že budem večne trestať jeho dom pre hriech, lebo vedel, že sa jeho synovia rúhajú a nekarhal ich. ¹⁴ Preto som Héliho domu prisahal: Vinu Héliho domu nemožno nikdy napraviť ani obetami, ani darmi.“

¹⁵ Samuel spal až do rána a potom otvoril dvere Pánovho domu. Samuel sa bál oznámiť videnie Héliemu. ¹⁶ Ale Héli zavolať Samuela a povedal: Samuel, syn môj!“ On odpovedal: „Tu som.“ ¹⁷ I spýtal sa ho: „Čo ti hovoril? Nezataj to predo mnou! Nech ti Boh urobí to a to, ak predo mnou zatajíš niečo z toho, čo ti hovoril!“ ¹⁸ Nato mu Samuel rozpovedal všetko, nezatajil mu nič. A on povedal: „Je Pán. Nech urobí, čo uzná za dobré!“

¹⁹ Samuel dorastal, Pán bol s ním a ani jednému z jeho slov nedal padnúť na zem, ²⁰ takže sa celý Izrael od Danu až po Bersabe dozvedel, že Samuel ako Pánov prorok je spoľahlivý. ²¹ A Pán sa ďalej zjavoval v Šíle, lebo Pán sa zjavoval Samuelovi v Šíle podľa Pánovho slova.

1Sam4

IV. Vojna s Filištíncami. - ¹ Samuelovo slovo znelo celému Izraelu.

Izrael tiahol do boja proti Filištíncom a utáboril sa pri Aben-Ezre, Filištínci zas táborili v Afeku. ² Filištínci nastúpili proti Izraelu, rozpútal sa boj a Izrael podľahol Filištíncom, ktorí v bitke na poli zabili asi štyritisíc mužov.

³ Ľud išiel do tábora a starší Izraela hovorili: „Prečo nás Pán dnes porazil pred Filištíncami? Donesme sem zo Šíla Pánovu archu zmluvy, nech ťahne uprostred nás a nech nás vyslobodí z ruky našich nepriateľov!“ ⁴ Ľud poslal do Šíla i doniesli odtiaľ archu zmluvy Pána zástupov, ktorý sídli nad cherubmi. Pri Božej arche zmluvy boli dvaja Héliho synovia, Ofni a Finés. ⁵ Keď archa zmluvy došla do tábora, zajasal celý Izrael veľkým jasotom, až dunela zem. ⁶ Keď Filištínci počuli jasavý krik, pýtali sa: „Čo znamená tento zvučný, veľký jasot v tábore Hebrejov?“ I dozvedeli sa, že do tábora prišla archa zmluvy. ⁷ Filištínci sa naľakali a vraveli: Prišiel Boh do tábora!“ A volali: „Beda nám! Veru včera a predvčera to nebolo takto! ⁸ Beda nám! Ktože nás vytrhne z ruky tohoto mocného Božstva, ktoré bilo Egypt rozličnými ranami na púšti?“ ⁹ Vzchopte sa, vzmužte sa, Filištínci, aby ste nemuseli slúžiť Hebrejom, ako oni

slúžili vám! Nuž buďte chlapi a bojujte.“¹⁰ Nato sa Filištínci dali do boja a Izraeliti podľahli; utekal každý do svojho stanu: Porážka bola veľmi veľká, z Izraelitov padlo tridsaťtisíc pešiakov.¹¹ Archu zmluvy ukoristili a dvaja Héliho synovia, Ofni a Finés zomreli.

Po porážke. -¹² Akýsi Benjamíнец utekal zo šíku a v ten deň došiel do Šíla. Odev mal roztrhnutý a na hlave mal zem.¹³ Keď došiel, Héli sedel na kresle a pozoroval cestu, lebo sa mu srdce triaslo o Božiu archu zmluvy! Muž teda došiel, podal správu v meste a celé mesto zakvíliło.¹⁴ Keď Héli počul hlasné volanie, spýtal sa: „Čo znamená ten hlasný krik?“ Nato muž rýchlo prišiel a podal správu Hélimu.¹⁵ Héli bol deväťdesiatosemročný, oči mal stŕpnuté, nevidel.¹⁶ Ten muž povedal Hélimu: „Ja prichádzam z bojiska. Dnes som utiekol z bojiska. I spýtal sa ho: „Čo sa stalo, syn môj?“¹⁷ Posol odvetil: „Izrael ušiel pred Filištíncami, ľud utrpel veľkú porážku, zomreli aj obaja tvoji synovia Ofni a Finés a Božia archa padla za korisť.“¹⁸ Len čo spomenul Božiu archu, (Héli) padol z kresla nazad k bráne, zlomil si väz a zomrel. Bol to starý a ťažký človek. Súdil Izrael štyridsať rokov.

¹⁹ Jeho nevesta, Finésova manželka, bola ťarchavá, blízko pôrodu. Keď počula chýr o zajatí Božej archy a že jej zomrel svokor a manžel, klesla a porodila lebo ju zachvátili bolesti.²⁰ A keď zomierala, hovorili jej okolostojace: „Neboj sa, veď si porodila syna!“ Ale neodpovedala, ani si toho nevšimla.²¹ Chlapca však nazvala Ichabod, hovoriac: „Odišla sláva od Izraela, pre zajatie Božej archy a pre svojho svokra a manžela.“²² Hovorila: „Odišla sláva od Izraela, lebo ukoristili Božiu archu.“

1Sam5

V⁵. Archa a Dagon. -¹ Filištínci teda zajali Božiu archu a odniesli ju z Aben-Ezry do Azotu.² Potom Filištínci vzali Božiu archu, zanesli ju do Dagonovho domu a postavili ju vedľa Dagona.³ Azotčania nasledujúce ráno vstali a Dagon bol padnutý tvárou na zem pred Pánovou archou. I chytili Dagona a postavili ho na jeho miesto.⁴ Keď Filištínci ráno nasledujúceho dňa vstali, Dagon bol padnutý tvárou na zem pred Pánovou archou, Dagonova hlava však a obe končatiny jeho rúk boli odlomené na prahu, ostal z neho len Dagon.⁵ Preto Dagonovi kňazi a tí, čo vstupujú do Dagonovho chrámu v Azote, nestúpia na Dagonov prah až po dnešný deň.

Archa zmluvy vo filištínskych mestách. -⁶ Na Azotčanov však doľahla Pánova ruka, bil ich a trestal ich vredmi, Azot i jeho okolie.⁷ Keď obyvatelia Azotu videli, čo sa deje, hovorili: „Nech Božia archa Izraelitov neostane u nás, lebo jeho ruka tvrdo dolieha na nás a na nášho boha Dagona.“⁸ Preto poslami zvolali k sebe všetky filištínske kniežatá a pýtali sa: „Čo máme robiť s archou Boha Izraelitov?“ Odpovedali: „Archu Boha Izraelitov treba preniesť do Gétu!“ A tak archu Boha Izraelitov preniesli.⁹ A keď ju preniesli, zaľahla Pánova ruka na mesto (ako veľmi veľký rozvrat) a trestal obyvateľov mesta, malých i veľkých, tak, že sa na nich vyrážali vredy.¹⁰ Nato poslali Božiu archu do Akaronu. A keď Božia archa došla do Akaronu, Akaronci volali: „Doniesli archu Boha Izraelitov, aby nás i náš ľud zabili.“¹¹ A poslami zvolali všetky filištínske kniežatá a hovorili: „Pošlite preč archu Boha Izraelitov, nech sa vráti na svoje miesto a nech nepobije nás i náš ľud!“ Lebo v meste panoval smrteľný zmätok, ťažko naň doľahla Božia ruka.¹² Ľudia, ktorí nepomreli, boli potrestaní vredmi a bedákanie mesta vystupovalo k nebu.

VI. Filištínci sa radia. - ¹ Pánova archa bola v kraji Filištíncov sedem mesiacov. ² Potom zvolali Filištínci kňazov a veštcov a pýtali sa: „Čo máme robiť s Pánovou archou? Dajte nám vedieť, ako ju máme poslať na jej miesto?“ ³ Oni odpovedali: „Ak odošlete archu Boha Izraelitov, nepošlite ju naprázdno, ale v každom prípade dajte zmierny dar! Vtedy sa uzdravíte a dozviete sa, prečo od vás neodstúpi jeho ruka.“ ⁴ I spýtali sa: „Aký dar mu máme dať? Odpovedali: „Podľa počtu filištínskych kniežat päť zlatých vredov a päť zlatých myší, lebo ste rovnako postihnutí všetci, i vaše kniežatá. ⁵ Urobte teda podoby svojich vredov a podoby svojich myší, ktoré ničia krajinu, a vzdajte chválu Bohu Izraelitov, azda sníme svoju ruku z vás, z vášho boha a z vašej krajiny! ⁶ Prečo si zatvrdzujete srdcia, ako si zatvrdzovali srdcia Egypťania a faraón? Či ich neprepustili? A neodišli, čo ako ich utláčal?! ⁷ A teraz urobte nový voz a vezmite dve otelené kravy, na ktorých ešte nebolo jarmo. Kravy zapriahnite do voza, ich teľce však odlúčte od nich do maštale. ⁸ Potom vezmite Pánovu archu, položte ju na voz, zlaté predmety, ktoré mu dávate ako zmierny dar, položte vedľa nej do truhličky a nechajte ju, nech ide! ⁹ A pozerajte! Ak pôjde smerom k svojim hraniciam do Betsamesu, on dopustil na nás toto veľké nešťastie, ak nie, tak sa presvedčíme, že sa nás nedotkla jeho ruka, stalo sa nám to náhodou.“

Archa v Betsamese. - ¹ Mužovia urobili tak. Vzali dve otelené kravy, zapriahli ich do voza, ich teľce však zadržali v maštali. ¹¹ Pánovu archu položili na voz, aj truhličku so zlatými myšami a podobou svojich vredov. ¹² A kravy išli rovnou cestou do Betsamesu, išli tou istou cestou a stále ručali; neodbočili ani napravo, ani naľavo. Filištínske kniežatá išli za nimi až po hranice Betsamesu.

¹³ Betsamesania práve žali na doline pšenicu. Keď zdvihli oči, zazreli archu a keď ju uvideli, potešili sa. ¹⁴ Voz došiel na pole Betsamesana Jozueho a ostal tam stáť. Bol tam veľký kameň. I porúbali drevo voza a kravy obetovali Pánovi ako celopal. ¹⁵ Leviti zložili Pánovu archu i truhličku, ktorá bola pri nej a v ktorej boli zlaté predmety, a položili ju na veľký kameň. A obyvatelia Betsamesu prinášali v ten deň celopaly a obetovali obety Pánovi. ¹⁶ Keď to filištínske kniežatá videli, vrátili sa v ten deň do Akaronu.

¹⁷ Toto sú zlaté vedy, ktoré Filištínci darovali Pánovi ako zmierny dar: za Azot jeden, za Gazu jeden, za Askalon jeden, za Gét jeden, za Akaron jeden. ¹⁸ A zlaté myši podľa počtu miest piatich kniežat, od opevnených miest až po neohradené dediny.

Veľký kameň, na ktorý položili Pánovu archu, je podnes na poli Betsamesana Jozueho.

Archa v Kirjatiarime. - ¹⁹ Pán však potrestal obyvateľov Betsamesu, lebo pozerali do Pánovej archy. Udrel z ľudu sedemdesiat mužov (päťdesiat tisíc mužov). Ľud žialil, lebo Pán ťažko potrestal ľud. ²⁰ A obyvatelia Betsamesu hovorili: „Kto obstojí pred Pánom, Bohom, takým svätým! A ku komuže z nás vystúpi?“ ²¹ Preto poslali poslov k obyvateľom Kirjatiarimu s odkazom: „Filištínci vrátili Pánovu archu, poďte, odneste si ju k vám!“

VII. ¹ Obyvatelia Kirjatiarimu prišli, odniesli Pánovu archu a zanesli ju do domu Abinadaba na návrší. Jeho syna Eleazara však zasvätili, aby strážil Pánovu archu.

Pokánie Izraelitov. - ² Veľa dní minulo odo dňa, čo bola archa v Kirjatiarime - dvadsať rokov bolo tomu -, a celý dom Izraela sa s plačom obrátil k Pánovi. ³ Vtedy povedal Samuel celému Izraelovmu domu: „Ak sa chcete celým srdcom obrátiť k Pánovi, odstráňte spomedzi seba cudzích bohov a aštarty a prilpnite srdcom k Pánovi; slúžte jemu samému a vyslobodí vás z ruky Filištíncov.“ ⁴ Synovia Izraela odstránili teda bálav a aštarty a slúžili samému Pánovi. ⁵ A Samuel povedal: „Zhromaždite celý Izrael do Masfy, budem sa za vás modliť k Pánovi!“ ⁶ A tak sa zhromaždili do Masfy, čerpali a vylievali vodu pred Pánom, postili sa v ten deň a hovorili tam: „Zhrešili sme proti Pánovi.“ A Samuel súdil v Masfe Izrael.

Víťazstvo nad Filištíncami. - ⁷ Keď sa Filištínci dopyčuli, že sa synovia Izraela zhromaždili v Masfe, tiahli filištínske kniežatá proti Izraelu. Počuli to Izraeliti a zľakli sa Filištíncov. ⁸ Synovia Izraela hovorili Samuelovi: „Neprestávaj volať za nás k Pánovi, nášmu Bohu, aby nás vyslobodil z ruky Filištíncov!“ ⁹ Samuel vzal mladé jahňa a úplne ho obetoval Pánovi ako celopal. A Samuel volal k Pánovi za Izraelitov a Pán ho vypočul. ¹⁰ Kým totiž Samuel prinášal obeť, Filištínci nastúpili do boja proti Izraelitom. Ale Pán zahrnel v ten deň veľkým dunením nad Filištíncami a podesil ich, takže Izraelitom podľahli. ¹¹ Nato izraelskí mužovia vytiahli z Masfy, prenasledovali Filištíncov a porazili ich pod Bet-Karom. ¹² Potom vzal Samuel kameň, položil ho medzi Masfou a Senom a dal mu meno „Kameň pomoci“ a povedal: „Potiaľto nám pomáhal Pán.“

¹³ Takto boli Filištínci pokorení a neprišli viac na územie Izraelitov: Pánova ruka doliehala na Filištíncov cez celý Samuelov život. ¹⁴ Mestá, ktoré Filištínci odňali Izraelitom, vrátili sa späť k Izraelu od Akaronu až po Gét; aj ich okolie Izrael oslobodil od Filištíncov. - Zato medzi Izraelom a Amorejcami panoval pokoj. ¹⁵ A Samuel súdil Izrael po všetky dni svojho života. ¹⁶ Chodil z roka na rok a obišiel Betel, Galgalu a Masfu a súdil Izrael na všetkých týchto miestach. ¹⁷ Jeho sídlom však bola Ramata, lebo tam mal dom a tam súdil Izrael. Tam postavil aj oltár Pánovi.

Samuel a Šaul 8 - 15

1Sam8

VIII. Izraeliti žiadajú kráľa. - ¹ Keď Samuel ostarel, ustanovil za sudcov Izraela svojich synov. ² Jeho prvorodený sa volal Joel, druhý mal meno Abia; boli sudcami v Bersabe. ³ Jeho synovia však nekráčali jeho cestami, išli za ziskom, prijímali dary a prevrátili právo.

⁴ Vtedy sa zhromaždili všetci starší Izraela a išli k Samuelovi do Rámy. ⁵ A povedali mu: „Ty si ostarel a tvoji synovia nekráčajú po tvojich cestách. Nuž ustanov nám kráľa, nech panuje nad nami, ako je to u všetkých národov!“ ⁶ Ale Samuelovi sa nepáčilo, keď mu hovorili: „Daj nám kráľa, nech panuje nad nami!“ Preto sa Samuel modlil k Pánovi. ⁷ A Pán povedal Samuelovi: „Vypočuj hlas ľudu vo všetkom, čo ti povedia, veď nie tebou opovrhli, opovrhli mnou, aby som nekraľoval nad nimi. ⁸ Podobne, ako robili odo dňa, keď som ich vyviedol z Egypta, až po tento deň, že ma opustili a slúžili iným bohom, tak robia aj tebe. ⁹ Vypočuj ich hlas, ale dôrazne ich upozorni a vylož im právo kráľa, ktorý bude nad nimi kraľovať!“ ¹⁰ Samuel oznámil všetky Pánove slová ľudu, ktorý od neho požadoval kráľa. ¹¹ I povedal: „Toto bude právo kráľa, ktorý bude nad vami panovať: Vašich synov vezme a postaví ich k

svojim vozom a k svojim koňom a budú bežať pred jeho vozom. ¹² (Vezme ich), aby ich ustanovil za veliteľov nad tisíc mužmi a za veliteľov nad päťdesiatimi, aby orali jeho oráčinu a žali jeho žeň, aby zhotovovali jeho vojnový výstroj a výstroj jeho vozov. ¹³ Vezme vaše dcéry, aby pripravovali oleje, aby varili a piekli. ¹⁴ Zoberie vaše najlepšie polia, vinohrady a olivy a dá ich svojim sluhom. ¹⁵ Z vášho zrna a vašich viníc vezme desiatky a dá ich svojim komorníkom a svojim sluhom. ¹⁶ Zoberie vašich sluhov, vaše slúžky, najlepšiu vašu mládež a vaše osly a použije ich na svoje práce. ¹⁷ Z vašich stád vezme desiatok a vy sami mu budete sluhami. ¹⁸ A keď budete v ten deň stenáť pre kráľa, ktorého ste si vyvolili, Pán vás v ten deň nevyslyší.“

¹⁹ Ľud však nechcel ani počuť Samuelov hlas a vravel: „Nie, ale nech je nad nami kráľ!“ ²⁰ Budeme ako všetky národy, bude nás súdiť náš kráľ, bude pred nami tiahnúť a bude viesť naše vojny.“ ²¹ Samuel vypočul všetky reči ľudu a predniesol ich Pánovi. ²² A Pán povedal Samuelovi: „Vypočuj ich hlas a ustanov im kráľa!“ Tu Samuel povedal mužom Izraela: „Nech ide každý do svojho mesta!“

1Sam9

IX. Stretnutie Samuela a Šaula. - ¹ Bol istý bohatý Benjamíнец menom Kis, syn Abiela, syna Serora, syna Bechorata, syna Afiu, syna ktoréhosi Benjamínca. ² Ten mal syna menom Šaul, mladého a pekného, od neho krajšieho nebolo medzi synmi Izraela; od pleca nahor prevyšoval všetok ľud.

³ Šaulovmu otcovi Kisovi sa raz stratili oslice a Kis povedal svojmu synovi Šaulovi: „Nože vezmi si jedného zo sluhov, vyber sa a choď hľadať oslice!“ ⁴ Prešiel Efraimské pohorie, prešiel krajinu Salisa, a nenašli. Potom prešli kraj Salim, a nič; prešli kraj Jemini, a nenašli. ⁵ Keď prišli do krajiny Súf, povedal Šaul svojmu sluhovi, ktorý bol s ním: „Pod', vráťme sa, lebo môj otec bude mať namiesto oslíc starosť o nás.“ ⁶ On mu povedal: „Hľa v tomto meste je Boží muž. Je to muž vážený, všetko, čo povie, určite sa splní. Nože pod'me ta, azda nám povie cestu, ktorou máme ísť.“ ⁷ Šaul odvetil svojmu sluhovi: „Ak pôjdeme, čože vezmeme tomu mužovi? Chlieb sa nám minul z kapsy a nemáme dar, ktorý by sme dali Božiemu mužovi. Čo máme pri sebe?“ ⁸ Sluha opäť odpovedal Šaulovi: „Hľa, mám po ruke strieborný polšekel, dám ho Božiemu mužovi, povie nám našu cestu.“ ⁹ (Kto sa predtým šiel v Izraeli dopytovať Boha, hovoril: „Pod'me k vidcovi!“ Lebo kto sa dnes volá prorok, volal sa predtým videc.) ¹⁰ Tu povedal Šaul svojmu sluhovi: „Dobre hovoríš, pod'me teda!“ A išli do mesta, v ktorom bol Boží muž. ¹¹ Keď vystupovali na výšinu mesta, stretli dievčatá, ktoré zostupovali po vodu, a opýtali sa ich: „Je tu videc?“ ¹² Ony im odpovedali: „Áno, je tu pred tebou, ale sa ponáhľaj, lebo dnes prišiel do mesta, pretože dnes bude na výšine obeta pre ľud.“ ¹³ Keď prídete do mesta, práve ho nájdete, skôr ako vystúpi na výšinu jesť. Lebo ľud nezačne jesť, kým on nepríde; on požehná obetu, a potom začnú jesť pozvaní. Len chod'te, lebo teraz ho nájdete!“ ¹⁴ Išli teda do mesta. A keď vošli do mesta, práve oproti nim vychádzal Samuel, zberal sa na výšinu.

¹⁵ Deň pred Šaulovým príchodom dal však pán Samuelovi toto videnie: ¹⁶ „Zajtra o tomto čase pošlem k tebe muža z Benjamínovej krajiny; jeho pomažeš za knieža nad mojím ľudom, Izraelom; on vyslobodí môj ľud z ruky Filištíncov, lebo som zhliadol na svoj ľud, veď ku mne preniklo ich volanie.“ ¹⁷ Keď Samuel uvidel Šaula, Pán mu oznámil: „Hľa, toto je muž, o ktorom som ti hovoril, on bude panovať nad mojím ľudom!“

¹⁸ Šaul pristúpil uprostred brány k Samuelovi a spýtal sa ho: „Povedz mi, prosím, kde je dom vidca?“ ¹⁹ Samuel odpovedal Saulovi: „Ja som videc; poď predo mnou hore na výšinu, dnes budete jest' so mnou. Ráno ťa odprevadím a oznámim ti všetko, čo máš na srdci.“ ²⁰ A pre oslice, ktoré sa pred troma dňami stratili, sa netráp, lebo sa našli. Veď komuže patrí všetko, čo je v Izraeli cenné? Či nie tebe a celému domu tvojho otca?“ ²¹ Šaul odpovedal Samuelovi: „Či som ja nie z Benjamína, z najmenšieho izraelského kmeňa? A môj rod nie je najmenší z rodov Benjamínovho kmeňa? Nuž prečo si hovoril ku mne takto?“ ²² Vtedy Samuel pojal Šaula a jeho sluhu, zaviedol ich do siene a dal im miesto v čele pozvaných. Bolo ich zo tridsať mužov. ²³ Tu Samuel povedal kuchárovi: „Daj tú čiastku, ktorú som ti dal a o ktorej som ti povedal: Odlož ju u seba!“ ²⁴ Kuchár vzal stehno, doniesol ho a položil pred Šaula. A (Samuel) povedal: „Hľa, toto ostalo, polož si to pred seba a jedz, lebo je to odložené pre teba na túto chvíľu, keď som povolal ľud. A tak Šaul v ten deň jedol so Samuelom.“

²⁵ Potom zostúpil z výšiny do mesta a rozprával sa so Šaulom na streche. Samuel postlal Saulovi na streche a tam spal.

Samuel pomaže Šaula za kráľa. - ²⁶ Vstali, keď vychádzala ranná zora. Samuel zavola Šaulovi na strechu: „Vstávaj, odprevadím ťa!“ Šaul vstal a obaja, on i Samuel, vyšli von. ²⁷ A keď zišli na kraj mesta, povedal Samuel Šaulovi: „Povedz sluhovi, aby išiel napred, ty sa trochu zastav, chcem ti oznámiť Božie slovo.“

1Sam10

X. ¹ Nato vzal Samuel nádobu s olejom, vylial mu ho na hlavu, pobožkal ho a povedal: „Hľa, Pán ťa omazal za knieža nad svojím dedičstvom!“ ² Keď pôjdeš dnes odo mňa, pri hrobe Ráchel na rozhraní Benjamína stretneš napoludnie dvoch mužov, ktorí ti povedia: „Našli sa oslice, ktoré si šiel hľadať. Lenže tvoj otec už nedbá o oslice, ale je ustarostený o vás a hovorí: Čo mám urobiť pre svojho syna?“ ³ Keď odtiaľ pôjdeš ďalej a prídeš k dubu Tábor, stretneš troch mužov, ktorí budú vystupovať k Bohu do Betela. Jeden bude niesť tri kozľatá, druhý bude niesť tri pecne chleba a tretí poniesie mech vína. ⁴ Pozdravia ťa a dajú ti dva chleby; prijmi ich z ich ruky! ⁵ Potom pôjdeš k Božej Gabae, kde je posádka Filištíncov. Keď tam budeš vchádzať do mesta, narazíš na zástup prorokov, ktorí budú zostupovať z výšiny; pred nimi budú harfy, bubny, flauty a citary a oni budú vo vytržení. ⁶ Vtedy na teba zostúpi Pánov duch; budeš vo vytržení s nimi a zmeníš sa na inakšieho muža. ⁷ Keď sa ti všetky tieto znamenia splnia, rob, čoho budeš schopný, lebo Boh je s tebou. ⁸ Potom zostúpiš predo mnou do Galgaly a ja prídem k tebe priniesť celopaly a obetovať pokojné obety. Sedem dní budeš čakať, kým prídem k tebe a oznámim ti, čo máš robiť.“

Šaulov návrat domov. - ⁹ A keď sa obrátil a odchádzal od Samuela, Boh mu premenil srdce na inakšie a v ten deň sa splnili všetky tieto znamenia. ¹⁰ Prišli ta, do Gabay, a oproti mu šiel zástup prorokov. Vtedy naň vstúpil Boží duch a bol medzi nimi vo vytržení. ¹¹ Keď všetci tí, čo ho predtým poznali, videli, že je vo vytržení medzi prorokmi, hovorili si medzi sebou: „Čo sa stalo s Kisovým synom? Je aj Šaul medzi prorokmi?“ ¹² Ktorýsi z nich však odpovedal: „A ktože je ich otec?“ Preto sa stalo príslovím: „Je aj Šaul medzi prorokmi?“ ¹³ A keď vytrženie pominulo, išiel na výšinu.

¹⁴ Vtedy sa Šaulov strýc pýtal jeho a jeho sluhu: „Kdeže ste chodili?“ Odpovedali: „Hľadali sme oslice a keď sme videli, že ich niet, išli sme k Samuelovi.“
¹⁵ Šaulov strýc povedal: „Nože mi porozprávajte, čo vám povedal Samuel!“¹⁶ Šaul odvetil svojmu strýcovi: „S istotou nám povedal, že sa oslice našli.“ Ale čo sa týka kráľovstva, o ktorom hovoril Samuel, mu nepovedal nič.

Vol'ba kráľa v Masfe. - ¹⁷ Potom Samuel zvolal ľud k Pánovi do Masfy¹⁸ a prehovoril k synom Izraela: „Toto hovorí Pán, Izraelov Boh: Ja som vyviedol Izrael z Egypta a vyslobodil som vás z ruky Egyptanov a z ruky všetkých kráľovstiev, ktoré vás utláčali.¹⁹ Vy ste však dnes opovrhli svojim Bohom, ktorý vás vyslobodil z každého nešťastia a z každej úzkosti. A povedali ste: „Nie! Ale kráľa ustanov nad nami!“ Tak sa teraz postavte pred Pána podľa svojich kmeňov a svojich rodov!“²⁰ Tu Samuel predvolal všetky izraelské kmene a zachytil sa Benjamínov kmeň.²¹ Potom predvolal Benjamínov kmeň podľa rodov a zachytil sa rod Metriho, až sa zachytil Kisov syn Šaul. Ale keď ho hľadali, nenašli ho.²² Preto sa ešte spýtali Pána, či ten muž ešte príde. A Pán odpovedal: „Hľa, skrýva sa medzi batožinou.“²³ Bezali a dovedli ho odtiaľ. A keď sa postavil medzi ľud od pleca nahor prevyšoval všetok ľud.²⁴ Vtedy Samuel povedal všetkému ľudu: „Pozrite, akého si Pán vyvolil! Veď mu niet podobného v celom národe!“ Nato zajasal všetok ľud a volal: „Nech žije kráľ!“

²⁵ Potom Samuel rozpovedal ľudu kráľovské právo, napísal to do knihy a uložil pred Pánom. A Samuel prepustil všetok ľud, každého domov.²⁶ Aj Šaul išiel domov do Gabay a sprevádzal ho oddiel tých, ktorým sa Boh dotkol srdca.²⁷ Ale belialovi synovia hovorili: „Čože nám tento pomôže?“ Opovrhli ním a nedoniesli mu dary. On však akoby ani nepočul.

1Sam11

XI. Šaul porazí Amončanov. - ¹ Amončan Nachas vytiahol a obliehal Jábés v Galaáde. Tu všetci muži z Jábesu povedali Nachasovi: „Uzavri s nami zmluvu, budeme ti slúžiť!“² Amončan Nachas im odpovedal: „Tak s vami uzavriem zmluvu, že každému z vás vylúpim pravé oko a urobím to na potupu celého Izraela.“³ Starší z Jábesu mu hovorili: „Daj nám sedem dní, pošleme poslov do všetkých krajov Izraela a ak nebude nikoho, kto by nás zachránil, poddáme sa ti!“⁴ Poslovia potom išli do Šaulovej Gabay, rozpovedali vec tak, že to ľud počul, a všetok ľud pozdvihol hlas a plakal.

⁵ Vtom prichádzal z poľa Šaul, za volmi. Šaul sa opýtal: „Čo je ľudom, že plačú?“ A rozpovedali mu položenie obyvateľov Jábesu.⁶ Keď počul tie slová, vnikol doň Pánov duch a veľmi sa rozgneval.⁷ Vzal záprah volov, rozsekal ich a po posloch rozposlal do všetkých krajov Izraela s odkazom: „Kto nepôjde za Šaulom a za Samuelom, toho dobytok pochodí takto!“ Vtedy na ľud padla Božia bázeň a vytiahli ako jeden muž.⁸ V Bezeku ich spočítal: synov Izraela bolo tristotisíc a mužov z Júdska tridsaťtisíc.⁹ Poslom však, ktorí prišli, vraveli: „Takto povedzte obyvateľom galaádskeho Jábesu: Zajtra, keď sa rozohreje slnko, príde vám záchrana.“ Poslovia išli a ohlásili to obyvateľom Jábesu, ktorí sa potešili.¹⁰ Vtedy obyvatelia Jábesu povedali: „Zajtra sa vám poddáme, urobte s nami, čo sa vám bude páčiť.“

¹¹ Nasledujúceho dňa rozdelil Šaul ľud na tri oddiely, za rannej stráže vnikli do tábora a kým sa rozhrial deň, Amončanov porazil. Zvyšky rozprášili tak, že dvaja z nich nezostali pokope.

¹² Vtedy hovoril ľud Samuelovi: „Ktorí sú to, čo vraveli: „Šaul má nad nami kraľovať?!“ Dajte tých chlapov, zabijeme ich!“ ¹³ Ale Šaul povedal: „Dnes nebude usmrtený nik, lebo dnes Pán zachránil Izrael.“ ¹⁴ Samuel povedal ľudu: „Podťe, pôjdeme do Galgaly a obnovíme tam kráľovstvo!“ ¹⁵ Všetok ľud išiel teda do Galgaly a tam, v Galgale, pred Pánovou tvárou ustanovili Šaula za kráľa. Obetovali tam niektoré obety a Šaul i všetci mužovia Izraela sa tam veľmi radovali.

1Sam12

XII. Samuel skladá sudcovský úrad. - ¹ Samuel povedal celému Izraelu: „Vidíte, že som počúval váš hlas vo všetkom, čo ste mi vraveli, a ustanovil som nad vami kráľa! ² A tak teraz kráľ kráča pred vami! Ja však som zostarel a ošedivel a moji synovia sú tu medzi vami! Ja som kráčal pred vami od svojej mladosti až po dnešný deň. ³ Hľa, tu som, vypovedajte proti mne pred Pánom a pred jeho pomazaným! Komu som vzal vola? Komu som vzal osla? Koho som utláčal? Koho som ubíjal? Z čej ruky som prijal úplatok a prižmúril som oči? Chcem vám nahradiť.“ ⁴ Odpovedali mu: „Neutláčal a neubíjal si nás, ani si z ničej ruky nič neprijal.“ ⁵ Povedal im: „Nech je Pán proti vám svedkom a nech je svedkom tohoto dňa jeho pomazaný, že ste nenašli nič v mojej ruke!“ Oni odpovedali: Nech je svedkom!“

⁶ Vtedy Samuel hovoril ľudu: „Ten Pán, ktorý vzbudil Mojžiša a Árona a ktorý vyviedol vašich otcov z Egypta. ⁷ Nuž postavte sa teraz, nech sa súdim s vami pred Pánom pre všetky Pánove dobrodenia, ktoré preukázal vám i vašim otcom! ⁸ Keď Jakub prišiel do Egypta, volali vaši otcovia k Pánovi. Nato Pán poslal Mojžiša a Árona, ktorí vyviedli vašich otcov z Egypta; potom ich usadil na tomto mieste. ⁹ Ale zabudli na Pána, svojho Boha, preto ich vydal do ruky Sisaru, vojvodcu z Chasoru, do ruky Filištíncov a do ruky moabského kráľa, ktorí bojovali proti nim. ¹⁰ Vtedy volali k Pánovi a vraveli: „Zhrešili sme, veď sme opustili Pána a slúžili sme bálom a aštartám. Vyslobod' nás teraz z ruky našich nepriateľov, budeme ti slúžiť!“ ¹¹ Nato Pán poslal Jerobáala, Badana, Jefteho a Samuela, ktorí vás vyslobodili z ruky vašich okolitých nepriateľov, i mohli ste bývať v bezpečí. ¹² Keď ste však videli, že kráľ Amončanov Naás tiahne proti vám, hovorili ste mi: „Nie! Ale nech kraľuje nad nami kráľ“ - hoci vašim kráľom je Pán, váš Boh. ¹³ Teraz, hľa, tu je kráľ, ktorého ste si zvolili, ktorého ste si žiadali! Hľa, Pán postavil nad vami kráľa! ¹⁴ Ak sa budete báť Pána a budete mu slúžiť, ak budete počúvať na jeho hlas a nebudete strpčovať Pánovu tvár, budete aj vy, aj kráľ, ktorý nad vami panuje, nasledovať Pána. ¹⁵ Ale ak nebudete počúvať Pánov hlas a budete strpčovať Pánovu tvár, bude Pánova ruka proti vám (a proti vašim otcom).

¹⁶ Teraz sa však postavte a pozerajte sa na túto veľkú vec, ktorú Pán urobí pred vašimi očami! ¹⁷ Či nie je dnes deň žatvy pšenice? Budem volať k Pánovi a dá hromobitie a dážď. Tak sa dozviete a uvidíte, že je veľká vaša vina, ktorej ste sa dopustili pred Pánovými očami, keď ste si žiadali kráľa.“ ¹⁸ Vtedy Samuel volal k Pánovi a Pán dal v ten deň hromobitie a dážď. A všetok ľud sa veľmi bál Pána a Samuela. ¹⁹ A všetok ľud hovoril Samuelovi: „Modli sa za svojich sluhov k Pánovi, svojmu Bohu, aby sme nepomreli! Veď sme ku všetkým svojim hriechom pripojili vinu, že sme si žiadali kráľa!“

²⁰ Samuel odpovedal ľudu: „Nebojte sa! Vy ste popáchali všetko toto zlo, ale sa len neodďaľujte od Pána a slúžte Pánovi celým svojím srdcom! ²¹ A nevďaľujte sa za ničomnosťami, ktoré nepomôžu a nezachránia, pretože sú ničomnosťou! ²² Lebo

Pán nezavrhne svoj ľud pre svoje veľké meno, pretože sa Pánovi zaľúbilo urobiť vás veľkým národom.²³ Aj odo mňa nech je ďaleko, žeby som sa prehrešil proti Pánovi a žeby som sa prestal za vás modliť! Ba budem vás učiť dobrej a pravej ceste.²⁴ Len sa bojte Pána a slúžte mu verne celým svojím srdcom, veď vidíte, aké veľké veci urobil s vami!²⁵ Ale ak budete páchať zlo, zahyniete aj vy, aj váš kráľ!

Zavrnutie Šaula 13 - 16

1Sam13

XIII. Šaulova nedôvera. - ¹ Uplynul rok, čo kraľoval Šaul, a keď druhý rok kraľoval nad Izraelom, ² vybral si tritisíc z Izraelitov: dvetisíc bolo so Šaulom v Machmase a na vrchu Betel a tisíc bolo s Jonatánom v Benjamínovej Gabae. Ostatok ľudu rozpustil, každého do jeho stanu. ³ Jonatán porazil posádku Filištíncov, ktorá bola v Gabae, a Filištínci sa o tom dopyčuli. Vtedy dal Šaul trúbiť na trubu v celej krajine a vyhlásil: „Nech čujú Hebrejci ⁴ a celý Izrael nech počuje toto: Šaul porazil posádku Filištíncov, ale sa aj stal Filištíncom odporným.“ Nato zvolali ľud k Šaulovi do Galgaly. ⁵ Filištínci sa zhromaždili do boja proti Izraelitom, tridsaťtisíc vozov a šesťtisíc jazdcov, ľudu však bolo počtom ako piesku na morskom brehu. Prišli a utáborili sa v Machmase, východne od Bethavenu. ⁶ Keď Izraeliti videli, že sú v úzkych, že ľud je ubitý, poschovávali sa (ľudia) do jaskýň, do dier, do skalných trhlín, do jám a do cisterien. ⁷ Dokonca prešli cez Jordán do Gadovej krajiny a do Galaádu. Šaul však bol ešte v Galgale a celý ľud sa triasol okolo neho.

⁸ I čakal sedem dní do času, ktorý určil Samuel. Ale Samuel neprichádzal do Galgaly, takže sa ľud od neho rozchodil. ⁹ Vtedy povedal Šaul: „Doneste mi celopal a pokojné obety!“ A obetoval celopal. ¹⁰ Keď dokončil obetovanie celopalu, prišiel Samuel a Šaul mu šiel v ústrety pozdraviť ho. ¹¹ Samuel povedal: „Čo si to urobil?“ Šaul odpovedal: „Lebo som videl, že sa ľud rozchodí odo mňa a ty si neprichádzal na určený čas, Filištínci sa však zhromaždili v Machmase. ¹² I myslel som: Teraz zostúpia Filištínci ku mne do Galgaly a Pánovu tvár som neudobril. Nuž osmelil som sa a obetoval som celopal.“ ¹³ Nato Samuel povedal Šaulovi: „Hlúpo si konal, nezachoval si príkaz Pána, svojho Boha, ktorý ti dal. Teraz by bol Pán na večnosť upevnil tvoje kráľovstvo nad Izraelom. ¹⁴ Takto však tvoje kráľovstvo trvať nebude. Pán si vyhľadal muža podľa svojho srdca a ustanovil ho za knieža nad svojím ľuďom, lebo si nezachoval čo ti prikázal Pán.“ ¹⁵ Potom Samuel vstal a odišiel z Galgaly do Benjamínovej Gabay. Ostatok ľudu išiel za Šaulom z Galgaly do Benjamínovej Gabay v ústrety bojujúcemu ľudu. A Šaul spočítal ľud, ktorý sa nachádzal pri ňom, okolo šesťsto mužov.

Vojna s Filištíncami. - ¹⁶ Šaul, jeho syn Jonatán a ľud, ktorý bol s nimi, zdržovali sa v Benjamínovej Gabae, Filištínci táborili v Machmase. ¹⁷ Vtedy vyrazili z tábora Filištíncov koristníci v troch oddieloch. Jeden oddiel udrel smerom na Ofru do kraja Šual, ¹⁸ jeden oddiel udrel smerom na Bethoron a jeden oddiel udrel smerom k hranici, ktorá hľadá ponad údolie Seboim na rovinu.

¹⁹ Kováča však nebolo v celej Izraelskej krajine. Filištínci si totiž povedali: „Aby si Hebrejci neurobili meče alebo kopije.“ ²⁰ Celý Izrael musel chodiť k Filištíncom, keď si niekto chcel naostriť pluh, motyku, sekeru, alebo kosu. ²¹ Pilník slúžil na brúsenie ostria motýk, trojzubých vidiel, sekier a sochorov, ²² takže v deň bitky sa nenašiel meč ani kopija v ruke celého ľudu, ktorý bol so Šaulom a Jonatánom. Našiel sa len u Šaula a jeho syna Jonatána.

1Sam14

XIV. ¹ Ktorýsi deň povedal Šaulov syn Jonatán svojmu zbrojnošovi: „Nože, prejdime k posádke Filištíncov, ktorá je na druhej strane!“ Svojmu otcovi to však neoznámil. ² Šaul sa zdržoval na okraji Gabay pod granátovou jabloňou, ktorá bola v Magrone. Ľudí, ktorí boli s ním, bolo okolo šesťsto mužov. ³ Achiáš, syn Ichabodovho brata Achitoba, ktorý bol synom Finésa, Héliho syna, Pánovho kňaza v Šíle, nosil efód. - Ľud však nevedel, že Jonatán odišiel. ⁴ Vprostred prechodu, cez ktorý sa Jonatán usiloval prejsť k posádke Filištíncov, bol z jednej i druhej strany skalný výbežok, jeden sa volal Bóses (lesklý), druhý Séne (pichľavý). ⁵ Jeden výbežok bol na sever oproti Machmasu, druhý na juh oproti Gabae.

⁶ Jonatán povedal chlapcovi, svojmu zbrojnošovi: „Nože, prejdime k posádke tých neobrezancov, azda Pán urobí (niečo) v náš prospech. Veď Pánovi nič neprekáža zachrániť pomocou veľkého alebo nepatrného počtu!“ ⁷ Zbrojnoš mu odpovedal: „Urob, čokoľvek je v tvojom srdci! Rozhodni sa a ja som s tebou, ako si len praješ!“ ⁸ Jonatán vravel: „Prejdime tamto k tým chlapom a ukážeme sa im.“ ⁹ Ak nám povedia: „Stojte, kým neprídeme k vám!“, ostaneme stáť a nepôjdeme k nim. ¹⁰ Ale ak nám povedia: „Pod'ťe!“ pôjdeme, lebo nám ich Pán vydal do rúk. Toto nám bude znamením. ¹¹ Vtom sa obaja ukázali posádke Filištíncov. Filištínci vraveli: „Aha, Hebrejci vychádzajú z dier, do ktorých sa poschovávali!“ ¹² A mužovia posádky hovorili Jonatánovi a jeho zbrojnošovi: „Pod'ťe k nám, voľačo vám porozprávame!“ Nato Jonatán povedal svojmu zbrojnošovi: „Pod' za mnou, lebo ich Pán vydal do ruky Izraela!“ ¹³ Jonatán sa teda škriabal nahor rukami a nohami a jeho zbrojnoš za ním. I padali pred Jonatánom a jeho zbrojnoš ich za ním zabíjal. ¹⁴ Prvá porážka, ktorú zapríčinil Jonatán a jeho zbrojnoš, čítala okolo dvadsať mužov, asi na pol jutre oráčiny.

¹⁵ I rozšíril sa zmätok v tábore, na poli a v celom ľude. Posádka a koristníci sa tiež triasli, lebo sa chvela zem; to bol strach Boží. ¹⁶ Keď sa Šaulove hliadky pozreli do Benjamínovej Gabay, tábor sa vlnil sem i tam. ¹⁷ Vtedy Šaul povedal ľudu, ktorý bol s ním: „Spočítajte a zistite, kto odišiel spomedzi nás!“ Spočítali a hľa, nebolo Jonatána a jeho zbrojnoša! ¹⁸ Vtedy Šaul povedal Achiášovi: „Prines Božiu archu!“ Božia archa bola totiž v ten deň pri synoch Izraela. ¹⁹ A kým Šaul hovoril s veľkňazom, zmätok, ktorý bol v tábore Filištíncov, rozrastal sa čoraz viac. Vtedy povedal Šaul veľkňazovi: „Stiahni ruku späť!“ ²⁰ Tu sa Šaul a všetok ľud, ktorý bol s ním, zhromaždil, došli až k bitke a hľa, meče mali obrátené vzájomne proti sebe vo veľmi veľkom zmätku! ²¹ Aj Hebrejci, ktorí dávnejšie boli s Filištíncami a ktorí s nimi tiahli do poľa, sa obrátili a chceli byť s Izraelitmi, ktorí boli so Šaulom a Jonatánom. ²² Aj všetci izraelskí mužovia, čo boli schovaní v Elraimskom pohorí, počuli, že sa Filištínci dali na útek, a zapojili sa do boja proti nim. ²³ Tak Pán zachránil v ten deň Izrael. Boj sa však preniesol až k Bethavenu. ²⁴ V ten deň boli mužovia Izraela unavení, lebo Šaul zaprisahal ľud slovami: „Nech je prekliaty muž, ktorý by požil jedlo do večera, kým sa nevypomstí na svojich nepriateľoch!“ Preto nik z ľudu neokúsil jedla. ²⁵ Tu prišiel všetok ľud k plástom; na poli bol med. ²⁶ Keď ľud došiel k plástom, tie pretekali medom, ale nebolo nikoho, kto by bol ruku zdvihol k ústam, lebo ľud sa bál prísahy. ²⁷ Lenže Jonatán nepočul, keď jeho otec zaprisahal ľud, preto vystrel koniec palice, ktorú mal v ruke, namočil ju do medového plásta,

potom si obrátil ruku k ústam a rozsvietili sa mu oči. ²⁸ Ktosi z ľudu ho však oslovil: „Tvoj otec prísne zaprisahal ľud slovami: Nech je prekliaty muž, ktorý dnes požíje pokrm.“ Ľud však bol unavený. ²⁹ Jonatán odpovedal: „Môj otec vrhá krajinu do nešťastia, pozrite, rozsvietili sa mi oči, hoci som požil len trochu tohto medu. ³⁰ O koľko viac, keby bol ľud dnes jedol z koristi svojich nepriateľov, ktorú našiel; nebola by teraz porážka Filištíncov väčšia?“

³¹ V ten deň teda porazili Filištíncov od Machmasu po Ajalon. Ale ľud sa veľmi unavil. Preto sa ľud vrhol na koristi, zajali ovce, hovädá a teľce, zabíjali ich na zemi a ľud jedol aj s krvou. ³³ Oznamili to Šaulovi: „Hľa, ľud hreší proti Pánovi, lebo je s krvou!“ I povedal: „Zhrešili ste! Privaľte teraz ku mne veľký kameň!“ ³⁴ Potom Šaul povedal: „Zamiešajte sa medzi ľuďmi a povedzte im: Privedte si každý ku mne svojho vola a svoju ovцу, zabíjajte na tomto (kameni) a tak jedzte! Nehrešte proti Pánovi, že jete s krvou!“ A všetok ľud privádzal, každý vola, ktorého mal poruke, a zabíjali tam až do noci. Šaul však postavil Pánovi oltár. To bol prvý oltár, ktorý postavil Pánovi.

³⁶ Potom Šaul povedal: „Poďme za Filištíncami v noci a spustošme ich, kým zasvitne ráno, aby z nich nezostal nik!“ Odpovedali: „Urob všetko, čo sa ti páči!“ Veľkňaz však povedal: „Pristúpme sem, k Bohu!“ ³⁷ A Šaul sa radil Boha: „Mám prenasledovať Filištíncov? Vydáš ich do ruky Izraela?“ Ale v ten deň mu nedal odpoveď. ³⁸ Vtedy vravel Šaul: „Priblížte sa sem všetci pohlávári ľudu, skúmajte a pozrite sa, kto spáchal dnes tento hriech! ³⁹ Lebo na život Pána, záchrancu Izraela, ak sa to stalo hoci aj pre môjho syna Jonatána, určite zomrie.“ A z celého ľudu mu nik neodpovedal. ⁴⁰ Nato vravel celému ľudu: „Vy buďte na jednej strane, ja však a môj syn Jonatán budeme na strane druhej.“ Ľud odpovedal Šaulovi: „Urob, čo sa ti páči!“ ⁴¹ A Šaul hovoril Pánovi: „Bože Izraela, zjednaj právo!“ I zachytil sa Jonatán a Šaul, ľud však vyviazol. ⁴² Nato povedal Šaul: „Žrebujte medzi mnou a mojím synom Jonatánom!“ A zachytil sa Jonatán.

⁴³ Šaul sa spýtal Jonatána: „Povedz mi, čo si urobil!“ Jonatán mu povedal: „Na konci palice, ktorú mám v ruke, okúsil som trochu medu. Tu som, nech zomriem!“ ⁴⁴ Šaul povedal: „Toto nech mi urobí Pán a toto nech mi dodá! Veru umrieš, Jonatán!“ ⁴⁵ Ale ľud hovoril: „Nuž Jonatán má zomrieť, ktorý získal Izraelu toto veľké víťazstvo? Ani zďaleka! Ako žije Pán, ani vlások mu nepadne z hlavy na zem! Veď toto urobil dnes s Božou pomocou!“ A tak ľud vyslobodil Jonatána a nezomrel. ⁴⁶ A Šaul odišiel bez prenasledovania Filištíncov, takže sa Filištínci vrátili domov.

⁴⁷ Keď sa Šaul ujal kráľovstva nad Izraelom, bojoval proti všetkým jeho okolitým nepriateľom, proti Moabu, proti Amončanom, proti Edomčanom, proti kráľom Soby a proti Filištíncom. A víťazil nad všetkými, proti ktorým sa obrátil. ⁴⁸ Konal udatne, porazil Amalekitov a vyslobodil Izrael z ruky jeho ničiteľov.

⁴⁹ Šaulovi synovia boli Jonatán, Ješui a Melchisua. Mená jeho dvoch dcér boli: meno staršej Merob a meno mladšej Michol. ⁵⁰ A meno Šaulovej manželky Achinoam, dcéra Achimása. Meno jeho vojvodu bolo Abner, syn Néra, Šaulovho strýca. ⁵¹ Kis bol Šaulovým otcom a Nér, Abnerov otec, bol synom Abiela.

⁵² Vojna proti Filištíncom bola prudká po celý Šaulov život. Ktoréhokoľvek mocného a udatného muža Šaul zbadal, pritiahol ho k sebe.

XV. *Vojna proti Amalekitom.* - ¹ Samuel hovoril Šaulovi: „Mňa poslal Pán, aby som ťa pomazal za kráľa nad jeho ľudom, nad Izraelom. Nuž počúvaj teraz hlas Pánových slov.“ ² Toto hovorí Pán zástupov: Chcem potrestať to, čo urobil Amalek Izraelu, že sa mu postavil do cesty, keď vystupoval z Egypta. ³ Teraz choď a poraz Amaleka. Daj do kliatby všetko, čo má, nezľutuj sa nad ním a usmrť mužov i ženy, nemlúvňatá i dojčatá, voly i ovce, ťavy i osly!“ ⁴ Šaul zvolal ľud a spočítal ho v Telaim: dvestotisíc pešiakov a desaťtisíc mužov z Júdska. ⁵ Potom išiel Šaul proti mestu Amalekitov a postavil sa v doline na postriežku. ⁶ Kinejcom však Šaul povedal: „Odtiahnite a vzdialte sa spomedzi Amalekitov, aby som vás nezmietol s nimi! Veď vy ste preukázali milosť synom Izraela, keď vystupovali z Egypta!“ Nato sa Kinejci vzdialili spomedzi Amalekitov. ⁷ A Šaul porazil Amalekitov od Hevily až po Súr, ktorý je východne od Egypta. ⁸ Kráľa Amalekitov Agaga chytil živého, na všetkom ľude však vyplnil kliatbu ostrým meča. ⁹ Šaul a ľud ušetril Agaga aj to, čo bolo v stáde a čriede najlepšie, aj najtučnejšie baránky a všetko, čo bolo cenné; nechceli na tom vyplniť kliatbu. Vyplnili však kliatbu na všetkom, čo bolo podlé a biedne.

¹⁰ Preto Pán hovoril Samuelovi: ¹¹ „Ľutujem, že som Šaula ustanovil za kráľa, lebo odstúpil odo mňa a nesplnil moje slová.“ Samuel sa rozmrzel a volal k Pánovi celú noc. ¹² Včasráno sa však Samuel vybral za Šaulom. Tu Samuelovi oznámili: „Šaul išiel do Karmelu a postavil si pomník. Potom sa obrátil a prešiel dolu do Galgaly.“ ¹³ Keď Samuel prišiel k Šaulovi, Šaul mu povedal: „Nech ťa požehná Pán. Splnil som Pánovo slovo.“ ¹⁴ Samuel však povedal: „A čo znamená bľačanie oviec, ktoré mi zneje v ušiach, a ručanie hoviad, ktoré počujem?“ ¹⁵ Šaul odpovedal: „Od Amalekitov to doniesli, lebo ľud ušetril, čo bolo v stáde a čriede najlepšie, aby to obetoval Pánovi, tvojmu Bohu. Na ostatnom sme splnili kliatbu.“ ¹⁶ Nato Samuel povedal Šaulovi: „Nechaj to! Oznámim ti, čo mi hovoril Pán tejto noci.“ Povedal mu: „Hovor!“ ¹⁷ A Samuel hovoril: „Nie si hlavou izraelských kmeňov, hoci si vo vlastných očiach malý? Pán ťa pomazal za kráľa nad Izraelom.“ ¹⁸ Pán ťa vypravil na cestu a povedal: „Choď, splň kliatbu na hriešnikoch, na Amalekitoch, a bojuj proti nim, kým ich nezničíš.“ ¹⁹ Nuž prečo si nepočúval Pánov hlas, ale vrhol si sa na korisť a urobil si čo sa Pánovi nepáči?“ ²⁰ Šaul odpovedal Samuelovi: „Ba, počúval som Pánov hlas a šiel som cestou, po ktorej ma poslal Pán: Agaga, kráľa Amalekitov, som priviedol, ale na Amalekitoch som splnil kliatbu.“ ²¹ Ľud však vzal z koristi ovce a dobytok, prvotiny z toho, čo bolo dané do kliatby, aby to v Galgale obetoval Pánovi.“ ²² Samuel odpovedal: „Azda sa Pánovi páčia celopaly a obety tak, ako poslušnosť Pánovmu hlasu? Veď poslušnosť je lepšia než obeta a poddanosť lepšia ako tuk baranov!“ ²³ Lebo odbojnosť je (ako) hriech čarodejníctva, svojvoľnosť je (ako) hriech modlárstva. Pretože si pohrdol Pánovým slovom, zavrhnú ťa, nebudeš kráľom!“

²⁴ Šaul povedal Samuelovi: „Zhrešil som, lebo som prestúpil Pánov príkaz a tvoje slová, keď som sa bál ľudu a počúval som na ich hlas.“ ²⁵ Teraz však odpusť, prosím, môj hriech a vráť sa so mnou, chcem sa klaňať Pánovi.“ ²⁶ Ale Samuel odpovedal Šaulovi: „Nevrátim sa s tebou. Pretože si pohrdol Pánovým slovom, Pán ťa zavrhol, aby si nebol kráľom nad Izraelom.“ ²⁷ Keď sa Samuel obrátil na odchod, on chytil okraj jeho plášťa a ten sa odtrhol. ²⁸ A Samuel mu povedal: „Pán dnes odtrhol od teba kráľovstvo Izraela a dal ho tvojmu blížnemu, ktorý je lepší ako ty.“ ²⁹ A Pevný Izraela neluhá a neľutuje, on nie je človek, aby ľutoval.“ ³⁰ Povedal: „Zhrešil som. Ale teraz ma ucti pred staršími môjho ľudu a pred Izraelom a vráť sa so mnou, budem sa klaňať Pánovi, tvojmu Bohu.“ ³¹ Samuel sa teda vrátil za Šaulom a Šaul sa klaňal Pánovi.

³² Potom hovoril Samuel: „Prived'ťte ku mne Agaga, kráľa Amalekitov!“ Agag prišiel k nemu a chvel sa. Agag povedal: „Aká trpká je smrť!“³³ Samuel však vravel: „Ako tvoj meč robil ženy bezdetnými, tak bude medzi ženami bezdetná tvoja matka.“ A Samuel Agaga rozsekal pred Pánom v Galgale.

³⁴ Potom šiel Samuel do Rámy, Šaul však išiel do svojho domova, do Šaulovej Gabay. A Samuel už nikdy nevidel Šaula až do dňa svojej smrti. Ale Samuel žialil za Šaulom, lebo Pán oľutoval, že Šaula ustanovil za kráľa nad Izraelom.

Šaul a Dávid 16 - 31

1Sam16

XVI. Pomazanie Dávida za kráľa. - ¹ Pán povedal Samuelovi: „Dokedy ty budeš žialiť za Šaulom, hoci som ho ja zavrhol, aby nebol kráľom nad Izraelom? Naplň si roh olejom a choď! Posielam ťa k Betlehemčanovi Izaimu, lebo som si spomedzi jeho synov vyhládol kráľa.“² Samuel odpovedal: „Akože pôjdem? Keď to počuje Šaul, zabije ma.“ Pán povedal: „Vezmi si jalovicu zo stáda a povedz: „Prišiel som obetovať Pánovi.“³ Izaiho zavolaš na obeť a ja ti potom dám vedieť, čo máš robiť: pomažeš mi toho, ktorého ti označím.“⁴ Samuel urobil, čo mu rozkázal Pán, a išiel do Betlehema, kde mu starší mesta s obavami išli naproti a pýtali sa: „Je tvoj príchod pokojný?“⁵ Odpovedal: „Pokojný! Prišiel som obetovať Pánovi. Posväťte sa, pôjdete so mnou na obeť!“ Potom posvätil Izaiho a jeho synov a pozval ich na obeť.

⁶ Keď vkročil, videl Eliába a povedal si: „Isteže stojí pred Pánom jeho pomazaný.“⁷ Ale Pán povedal Samuelovi: „Nehľad' na jeho výzor a na výšku jeho postavy, lebo ho nepokladám za súdeho. Ved' (Pán nehľadí), ako hľadí človek. Lebo človek hľadí na výzor, ale Pán hľadí na srdce.“⁸ Nato Izai zavola Abinadaba a priviedol ho pred Samuela. Ale povedal: „Ani tohto si nevyvolil Pán.“⁹ Izai priviedol Sarnu, ale povedal: „Ani toho si nevyvolil Pán.“¹⁰ Potom Izai priviedol pred Samuela svojich sedem synov, ale Samuel povedal: „Pán si nevyvolil z týchto.“¹¹ Samuel sa spýtal Izaiho: „Sú to všetci mladíci?“ Odpovedal: „Ešte chýba najmenší, ten pasie ovce.“ Samuel povedal Izaimu: „Pošli poň a daj ho doviest' sem, lebo si nezasadneme, kým nepríde sem.“¹² Poslal poň a dal ho priviesť. Bol ryšavý, mal krásne oči a peknú postavu. A Pán povedal: „Vstaň, pomaž ho, lebo to je on!“¹³ Nato Samuel vzal roh s olejom a pomazal ho uprostred jeho bratov. A od toho dňa pôsobil na Dávida Pánov duch. Samuel potom vstal a odišiel do Rámy.

Príchod Dávida na kráľovský dvor. - ¹⁴ Od Šaula však Pánov duch odstúpil a trápil ho zlý duch od Pána.¹⁵ Vtedy vraveli Šaulovi jeho sluhovia: „Hľ'a, trápi ťa zlý duch od Pána.“¹⁶ Nech rozkáže náš pán a sluhovia, ktorí sú pred tebou, vyhľadajú ti muža, ktorý vie hrať na citare. Keď bude na tebe zlý duch od Pána, bude jeho ruka vyhrávať a uľaví sa ti.“¹⁷ Šaul povedal svojim sluhom: „Vyhlíadnite mi muža, ktorý vie dobre hrať a prived'ťte ho ku mne!“¹⁸ Ktorýsi zo sluhov povedal: „Poznám jedného zo synov Betlehemčana Izaiho, ktorý vie hrať. Je to mocný hrdina, bojovník, vyzná sa v reči, má postavu a Pán je s ním.“¹⁹ I poslal Šaul k Izaimu poslov s odkazom: „Pošli ku mne svojho syna Dávida, ktorý je pri ovciach!“²⁰ On naložil na osla chlieb, mech vína, jedno kozliatko a po svojom synovi Dávidovi to poslal Šaulovi.²¹ Tak prišiel Dávid k Šaulovi a stal sa jeho sluhom. On si ho veľmi obľúbil a stal sa mu zbrojnošom.²² A Šaul poslal Izaimu odkaz: „Nech ostane Dávid v mojej službe, lebo našiel milosť v mojich očiach!“²³ A keď prišiel na Šaula duch od Pána, vzal Dávid do ruky gitaru a hral. Šaulovi sa uľavilo a bolo mu lepšie, zlý duch od neho odstúpil.

XVII. Dávid a Goliáš. - ¹ Filištínci zhromaždili vojsko na boj, zoskupili sa v Sochu, ktoré je v Júdsku, a táborili medzi Sochom a Azekou v Efes Dammim. ² Šaul a izraelskí mužovia sa zhromaždili a táborili v Terebintovom údolí a zriadili sa do boja proti Filištíncom. ³ Filištínci stáli na návrší z tejto a Izraeliti na návrší z tamtej strany; medzi nimi bolo údolie.

⁴ Tu z tábora Filištíncov vystúpil muž, prostredník, menom Goliáš z Gétu. Bol vysoký šesť lakt'ov a jednu piad'. ⁵ Na hlave mal kovovú prilbu, oblečený bol do šupinatého panciera. Váha panciera bola päťtisíc šeklov kovu. ⁶ Na nohách mal kovové holene, na pleci kovový oštep. ⁷ Rukoväť jeho kopije bola ako návoj, ostrie jeho kopije vážilo šesťsto šeklov železa. Pred ním kráčal jeho štítonoš.

⁸ Zastal si a volal na izraelské šíky: „Prečo nastupujete do boja? Či som ja nie Filištínek a vy Šaulovi sluhovia? Vyberte si muža a nech zostúpi ku mne! ⁹ Ak bude vladať bojovať so mnou a porazí ma, budeme vašimi sluhami, ale ak ho premôžem a porazím ja, budete vy našimi sluhami a budete nám slúžiť.“ ¹⁰ Potom Filištínek povedal: „Dnes som sa posmieval izraelským šíkom! Dajte mi muža, nech spolu bojujeme!“ ¹¹ Keď Šaul a celý Izrael počul tieto slová Filištínca, naľakali sa a veľmi sa báli.

¹² Dávid však bol synom toho Efratejca z júdskeho Betlehema, ktorý sa volal Izai a mal osem synov. V Šaulových dňoch bol už starcom medzi mužmi. ¹³ Traja najstarší Izaiho synovia išli za Šaulom do boja. Mená jeho troch synov, ktorí išli do boja, boli: prvorodený Eliáb, druhý Abinadab a tretí Sama. Dávid bol najmladší. Traja najstarší išli teda za Šaulom. ¹⁵ Dávid odchádzal od Šaula do Betlehema pásť ovce svojho otca.

¹⁶ A Filištínek sa približoval ráno i večer a staval sa štyridsať dní.

¹⁷ Vtedy povedal Izai svojmu synovi Dávidovi: „Vezmi svojim bratom efu týchto pražených zrn a týchto desať chlebov a bež za svojimi bratmi do tábora! ¹⁸ A týchto desať hrudiek syra vezmi plukovníkovi! Svojich bratov navštív s pozdravom a dones ich žold! ¹⁹ Šaul, oni, aj všetci izraelskí mužovia sú v Terebintovom údolí v boji s Filištíncami.“ ²⁰ Dávid včasráno vstal, ovce zveril pastierovi, vybral sa a šiel, ako mu kázal Izai. Keď došiel k vozatajstvu, vojsko, ktoré išlo do šíku, prepuklo v bojový výkrik. ²¹ Nastúpili Izraeliti aj Filištínci, šík proti šíku.

Dávid zložil svoju batožinu do rúk strážcu batožiny, potom bežal do šíku a spýtal sa svojich bratov, či sa majú dobre. ²³ Ako sa s nimi zhováral, vystúpil zo šíku Filištíncov muž, prostredník, Filištínek Goliáš z Gétu a hovoril ako obvykle. A Dávid to počul. ²⁴ Keď Izraeliti uvideli toho muža, všetci utekali pred ním a veľmi sa báli. ²⁵ Akýsi Izraelita hovoril: „Vidíte toho muža, čo vystupuje? Prichádza hanobiť Izrael. Muža ktorý ho porazí, urobí kráľ veľmi bohatým, dá mu svoju dcéru a dom jeho otca oslobodí v Izraeli od dane.“ ²⁶ Nato sa Dávid pýtal mužov, ktorí stáli vedľa neho: „Čo môže čakať muž, ktorý porazí toho Filištínca a sníme hanbu z Izraela? Ved' ktože je tento neobrezaný Filištínek, že hanobí šíky živého Boha!“ ²⁷ A ľudia mu povedali to isté: To a to dostane muž, ktorý ho porazí. ²⁸ Keď počul jeho najstarší brat Eliáb, ako sa zhovára s mužmi, Eliáb sa nahneval na Dávida a povedal: „Načo si prišiel a komu si zveril tých niekoľko oviec na pastve? Ja poznám tvoju namyslenosť a zlobu tvojho srdca, že si prišiel, aby si videl vojnu.“ ²⁹ Dávid odpovedal: „Nuž čože som urobil? Či

sú to nie iba reči?“³⁰ Obrátil sa od neho k inému a opýtal sa to isté a ľudia mu odpovedali ako prv.

Dávid u Šaula. - ³¹ I rozchýrili sa reči, ktoré hovoril Dávid, oznámili ich Šaulovi a on si ho dal priviesť. ³² Dávid hovoril Šaulovi: „Nech neklesá srdce nikomu pre neho! Tvoj sluha pôjde a bude bojovať s tým Filištíncom.“ ³³ Šaul povedal Dávidovi: „Nemôžeš ísť proti tomu Filištíncovi a bojovať s ním. Veď si chlapec, on však bojovník od mladi!“ ³⁴ Ale Dávid vravel Šaulovi: „Tvoj sluha bol u svojho otca pastierom oviec. A keď prišiel lev (alebo medveď a uchytil ovcu zo stáda, ³⁵ vykročil som za ním, zrazil som ho a vytrhol som mu z pyska. Ak sa však postavil proti mne, chytil som ho za bradu, zrazil som ho a usmrtil.“ ³⁶ Aj leva, aj medveďa zrazil tvoj sluha a tento neobrezaný Filištínec bude ako jeden z nich, lebo hanobil šíky živého Boha.“ ³⁷ Dávid hovoril ešte: „Pán, ktorý ma vytrhol z moci leva a z moci medveďa, on ma vyslobodí aj z moci tohoto Filištínca.“ Nato Šaul povedal Dávidovi: „Chod' a Pán nech je s tebou!“

Dávid premôže Goliáša. - ³⁸ Potom Šaul obliekol Dávida do svojho odevu, dal mu kovovú prilbu na hlavu a obliekol ho do panciera. ³⁹ Na odev si Dávid opásal jeho meč a pokúsil sa chodiť, lebo nebol navyknutý. Tu Dávid povedal Šaulovi: „Nevládzem v tomto chodiť, lebo nie som navyknutý.“ A Dávid zvliekol tie veci zo seba, ⁴⁰ vzal si do ruky svoju palicu, z potoka si vybral päť hladkých kameňov, vložil si ich do pastierskej kapsy, ktorá mu slúžila za tulec, a sa svojím prakom v ruke sa približoval k Filištíncovi. ⁴¹ Filištínec sa stále blížil k Dávidovi a jeho štítonoš išiel pred ním.

⁴² Keď sa Filištínec pozrel a uvidel Dávida, pohrdol ním, lebo bol chlapec, ryšavý, pekného výzoru. ⁴³ A Filištínec hovoril Dávidovi: „Čo som pes, že ideš proti mne s palicou?“ A preklínal Dávida svojimi bohmi. ⁴⁴ Potom povedal Filištínec Dávidovi: „Pod' ku mne a dám tvoje telo nebeským vtákom a poľnej zveri!“ ⁴⁵ Ale Dávid odpovedal Filištíncovi: „Ty ideš proti mne s mečom, kopijou a oštepom, ja však idem proti tebe v mene Pána zástupov, Boha izraelských šíkov, ktorého si hanobil.“ ⁴⁶ Dnešného dňa ťa Pán vydá do mojej ruky, zrazím ťa, odtnem ti hlavu a mŕtvoly tábora Filištíncov dám dnes nebeským vtákom a zemskej zveri a dozvie sa celá zem, že Izrael má Boha. ⁴⁷ A dozvie sa celý tento zástup, že Pán nevyslobodzuje pomocou meča a kopije. Veď vojna patrí Pánovi a vydá vás do našich rúk!“

⁴⁸ Tu sa Filištínec pohol, vykročil a blížil sa k Dávidovi. Dávid však rýchlo bežal oproti šíku v ústrety Filištíncovi. ⁴⁹ Potom Dávid siahol rukou do kapsy, vytiahol z nej kameň, praštil a zasiahol Filištínca do čela. Kameň mu vnikol do čela, takže padol tvárou na zem. ⁵⁰ Tak premohol Dávid Filištínca prakom a kameňom, zrazil Filištínca a usmrtil ho, hoci Dávid nemal v ruke meč. ⁵¹ Dávid utekal, stal si k Filištíncovi, chytil jeho meč, vytasil ho z pošvy a usmrtil ho - odťal mu hlavu. Keď Filištínci videli, že ich hrdina je mŕtvy, utiekli. ⁵² Nato sa izraelskí a júdski mužovia zobrali a s pokrikom prenasledovali Filištíncov až do Gétu a až po brány Akaronu. Pozabíjaní Filištínci ležali na ceste od Saraimu až po Gét a Akaron. ⁵³ Keď sa Izraeliti vrátili z prenasledovania Filištíncov, vyplienili ich tábor. ⁵⁴ Dávid vzal Filištíncovu hlavu a zanesol ju do Jeruzalema, jeho výzbroj však uložil vo svojom stane.

Dávid sa zoznámi s Jonatánom. - ⁵⁵ Keď Šaul videl Dávida kráčať proti Filištíncovi, spýtal sa vojvodu Abnera: „Abner, čí syn je tento chlapec?“ Abner odpovedal: „Ako žiješ, kráľ, neviem!“ ⁵⁶ Kráľ povedal: „Dozvedaj sa ty, čí syn je ten mladík!“ ⁵⁷ A keď sa Dávid po porážke Filištínca vrátil, zachytil ho Abner a priviedol ho pred Šaula. Filištíncovu hlavu mal v ruke. ⁵⁸ A Šaul sa ho opýtal: „Čí syn si, chlapče?“ Dávid odpovedal: „Syn tvojho sluhu, Betlehemčana Izaiho.“

XVIII.¹ A keď dokončil svoj rozhovor so Šaulom, Jonatánova duša sa privinula k Dávidovej duši a Jonatán ho miloval ako seba samého.² V ten deň ho Šaul pojal sebou a nedovolil mu vrátiť sa do domu jeho otca.³ Jonatán uzavrel s Dávidom zmluvu, lebo ho miloval ako seba samého.⁴ I vyzliekol si Jonatán plášť, ktorý mal na sebe, a dal ho Dávidovi; aj svoj výstroj, aj svoj meč, aj svoju kušu, aj svoj opasok.⁵ A Dávid úspešne vykonal všetko, čo mu Šaul zveril, preto ho Šaul postavil nad bojovníkov. A bol obľúbený u ľudu aj u Šaulovho služobníctva.

Šaul sa obráti proti Dávidovi. - ⁶ Ale keď vchádzali, keď sa Dávid vracal po porážke Filištínca, vychádzali ženy zo všetkých izraelských miest so spevom a tancom v ústrety kráľovi Šaulovi, s bubnami, plesaním a harfami.⁷ A natešené ženy nôtli a hovorili:

„Porazil Šaul svojich tisíc,
ale Dávid svojich desaťtisíc.“

⁸ Vtedy sa Šaul veľmi nahneval a nepáčila sa mu táto reč. Vravel: „Dávidovi dali desaťtisíc a mne dali takých tisíc. Už mu chýba len kráľovstvo.“⁹ A od toho dňa Šaul na Dávida zazerá.

¹⁰ Na druhý deň zlý duch od Boha tak napadol Šaula, že zúrili v dome. Dávid hral rukou na citare ako každý deň. Šaul mal v ruke kopiju.¹¹ Vtom Šaul vrhol kopiju a pomyslel si: „Priklinujem Dávida k múru.“ Ale Dávid sa mu dva razy uhol.¹² A Šaul sa bál Dávida, lebo s ním bol Pán, od Šaula sa však vzdialil.¹³ Preto ho Šaul dal od seba preč a urobil ho plukovníkom; i vychádzal a prichádzal na čele ľudu.¹⁴ V každom svojom podnikaní mal Dávid úspech, lebo s ním bol Pán.¹⁵ Keď Šaul videl, že má veľké šťastie, bál sa ho.¹⁶ Ale celý Izrael a Júda miloval Dávida, lebo on vychádzal a prichádzal v ich čele.

Dávid a Šaulove dcéry. - ¹⁷ Vtedy povedal Šaul Dávidovi: „Pozri, svoju najstaršiu dcéru Merobu ti dám za manželku. Len mi buď hrdinom a bojuj Pánove boje!“ Šaul si povedal: „Nech na ňom nie je moja ruka, nech je na ňom ruka Filištíncov!“¹⁸ Dávid odpovedal Šaulovi: „Čo som ja a čo je môj život, rod môjho otca v Izraeli, že by som mal byť kráľovým zaťom?“¹⁹ Ale keď prišiel čas, že Dávid mal dostať Šaulovu dcéru Merobu, dostal ju za manželku Hadriel z Mecholy.

²⁰ Šaulova dcéra Michol sa zamilovala do Dávida. Oznamila to Šaulovi a bolo mu to povôli.²¹ Šaul si vravel: „Dám mu ju, nech mu je na osídlo a nech je na ňom ruka Filištíncov!“ A Dávidovi povedal Šaul druhý raz: „Teraz budeš mojím zaťom.“

²² A svojim sluhom Šaul prikázal: „Vravte Dávidovi dôverne toto: Hľa, kráľ má v tebe záľubu, aj jeho služobníci ťa majú radi. Teraz budeš kráľovým zaťom.“²³ Šaulovi sluhovia hovorili Dávidovi tieto veci do uší. Ale Dávid odpovedal; „Zdá sa vám to také ľahké stať sa kráľovým zaťom? Ved' ja som človek chudobný a bezvýznamný!“²⁴ A služobníci oznámili Šaulovi: „Toto hovoril Dávid.“²⁵ Šaul odpovedal: „Toto povedzte Dávidovi: Kráľ nežiada zásnubné, iba sto predkožíek Filištíncov, aby sa vykonal pomsta na kráľových nepriateľoch.“ Ale Šaul zamýšľal vrhnúť Dávida do ruky Filištíncov.

²⁶ Sluhovia oznámili tieto slová Dávidovi a Dávidovi bolo po vôli stať sa (takto) kráľovým zaťom.²⁷ Ešte ani neubehli dni, keď sa Dávid zobral, išiel so svojím

mužstvom a zabil dvesto Filištíncov. Ich predkožky Dávid doniesol a v plnom počte ich dal kráľovi, aby sa stal kráľovým zaťom. Nato mu Šaul dal svoju dcéru Michol za ženu.

²⁸ Šaul teda videl a presvedčil sa, že s Dávidom je Pán. A Šaulova dcéra Michol ho milovala. ²⁹ Preto sa Šaul aj naďalej Dávida bál. Tak sa stal Šaul Dávidovým ustavičným nepriateľom. ³⁰ Filištínske kniežatá opätovne vyrážali; ale vždy, keď vyrazili, konal Dávid úspešnejšie ako všetci Šaulovi sluhovia a jeho meno bolo veľmi slávne.

1Sam19

XIX. Ďalšie Šaulove útoky proti Dávidovi. - ¹ Šaul hovoril Jonatánovi a všetkým svojim služobníkom, že Dávida treba zabiť. Ale Šaulov syn Jonatán mal Dávida veľmi rád. ² Preto Jonatán oznámil Dávidovi: „Môj otec Šaul ťa chce zabiť. Preto sa ráno maj na pozore, zdržuj sa v úkryte a schovávaj sa! ³ Ja vyjdem, budem stáť vedľa svojho otca na poli, kde budeš ty, ja budem hovoriť otcovi o tebe, uvidím, čo je, a oznámim ti.“ ⁴ Jonatán hovoril svojmu otcovi Šaulovi o Dávidovi pochvalne. Vravil mu: „Nech sa kráľ neprehreší proti svojmu služobníkovi Dávidovi. Ved' sa neprevinil proti tebe, ba jeho služby sú ti veľmi prospešné! ⁵ Život si vystavil nebezpečenstvu, porazil Filištínca a Pán tak dopomohol celému Izraelu k veľkému víťazstvu. Videl si to a radoval si sa: Nuž prečo sa chceš prehrešiť proti nevinnej krvi, že chceš Dávida bez príčiny zabiť?“ ⁶ Šaul počúval Jonatánov hlas a Šaul sa zaprisahal: „Ako žije Pán, nebude usmrtený!“ ⁷ Jonatán zavolať Dávida a toto všetko mu rozpovedal. Potom Jonatán zaviedol Dávida k Šaulovi a bol v jeho službe ako predtým.

⁸ A opäť vypukla vojna. Dávid vytiahol do boja proti Filištíncom a zapríčinil im takú veľkú porážku, že utiekli pred ním. ⁹ A Šaula napadol zlý duch od Pána práve keď sedel vo svojom dome s kopijou v ruke a Dávid hral rukou na citare. ¹⁰ Šaul chcel Dávida kopijou priklinovať k múru, ale on sa uhol Šaulovi, takže kopiju vrazil (len) do múru. Potom Dávid ušiel a zachránil sa. V tú noc ¹¹ poslal Šaul poslov do Dávidovho domu, aby naň striehli a ráno ho zabili. Dávidovi to oznámila jeho žena Michol. Vravela: „Ak si ešte tejto noci nezachrániš život, zajtra ťa zabijú!“ ¹² Potom Michol spustila Dávida cez okno a odišiel; utiekol a zachránil sa. ¹³ Nato Michol vzala sochu, položila ju na lôžko, na hlavu jej dala sieť z kozej srsti a zakryla ju plášťom.

¹⁴ Keď Šaulov poslal poslov aby zajali Dávida, ona povedala: „Je chorý!“ ¹⁵ Šaul opäť poslal poslov, aby pozreli Dávida, a povedal: „Doneste ho ku mne s posteľou, chcem ho zabiť!“ ¹⁶ Poslovia prišli a na posteli bola socha; na hlave mala sieť z kozej srsti. ¹⁷ Tu povedal Šaul Michol: „Prečo si ma takto podviedla? Vypustila si môjho nepriateľa a zachránil sa.“ Michol odpovedala Šaulovi: „On mi vravel: Vypušť ma, lebo ťa zabijem!“

¹⁸ Dávid ušiel a zachránil sa. Išiel k Samuelovi do Rámy a rozpovedal mu všetko, čo proti nemu podnikol Šaul. Potom išiel so Samuelom a bývali v Najote. ¹⁹ Šaulovi oznámili: „Hľa, Dávid je v Najote pri Ráme!“ ²⁰ Šaul poslal poslov, aby Dávida zajali. Oni videli zástup prorokov vo vytržení a pri nich stáť Samuela. Vtom na Šaulových poslov zostúpil Pánov duch a aj oni padli do vytrženia. ²¹ Oznámili to Šaulovi, ktorý poslal iných poslov, ale aj oni padli do vytrženia. Šaul poslal ešte aj tretích poslov, ale aj tí padli do vytrženia. Išiel aj sám do Rámy a došiel k veľkej studni v Sochu. I spytoval sa: „Kde je Samuel a Dávid?“ Odpovedali mu: „Sú v

Najote pri Ráme!“²³ Išiel do Najotu pri Ráme, ale aj na neho zostúpil Boží duch, takže kráčal vo vytržení, až došiel do Najotu pri Ráme.²⁴ Aj on si vyzliekol šaty, aj on bol pred Samuelom vo vytržení nahý celý ten deň a celú noc. Preto sa hovorí: „Vari je aj Šaul medzi prorokmi?“

1Sam20

XX. Dávid a Jonatán. - ¹ A Dávid ušiel z Najotu pri Ráme. Prišiel a hovoril pred Jonatánom: „Čo som urobil? Čo je moja vina a čo je môj hriech proti tvojmu otcovi, že mi číha na život?“² Odpovedal mu: „Ani zďaleka! Nezomrieš! Ved' môj otec neurobí nič ani veľké, ani malé, aby mi to nezradil! Prečo by môj otec tajil predom mnou túto vec? To nejestvuje!“³ Ale Dávid znovu prisahal a vravel: „Tvoj otec dobre vie, že som našiel priazeň v tvojich očiach a hovorí si: „Nech Jonatán o tom nevie, aby sa nezarmucoval! Ale ako žije Pán a ako ty žiješ, medzi mnou a medzi smrťou je len krok.“⁴ Nato Jonatán vravel Dávidovi: „Urobím pre teba, o čokoľvek ma požiadaš.“

⁵ Dávid povedal Jonatánovi: „Hľa, zajtra je novmesiac a ja mám sedieť pri jedle s kráľom. Uvoľni ma, schovám sa na poli až do večera.“⁶ Ak sa Šaul bude na mňa dopytovať, povieš mu: Dávid sa odo mňa vypýtal, aby mohol zabehnúť do svojho mesta, Betlehema, lebo tam celý rod slávi výročnú obeť.⁷ Ak povie: „Dobre,“ tvoj sluha je v bezpečí. Ak sa však nazlostí, vedz, že sa už odhodlal na zlo.⁸ Vtedy preukáž svojmu sluhovi milosrdenstvo, ved' si dal svojmu sluhovi uzavrieť so sebou Pánovu zmluvu. Ak je na mne vina, zabi ma ty, načo by si ma vydával svojmu otcovi.“⁹ Jonatán odpovedal: „Nech je to ďaleko od teba! Lebo ak sa naozaj dozviem, že sa môj otec odhodlal pre zlo voči tebe, azda by som ti to neoznámil?!“¹⁰ Dávid povedal Jonatánovi: „A kto mi oznámi, ak ti otec tvrdo odpovie?“

¹¹ Jonatán vravel Dávidovi: „Pod' vyjdime na pole!“ I vyšli obaja na pole.¹² Vtedy povedal Jonatán Dávidovi: „Ako žije Pán, Izraelov Boh, zajtra (alebo pozajtra) o tomto čase sa budem dopytovať u svojho otca. A ak to bude pre Dávída priaznivé, či by som neposlal k tebe a neoznámil ti to?“¹³ Toto nech urobí Pán Jonatánovi a toto nech doloží! Ak sa môjmu otcovi bude páčiť priviesť na teba nešťastie, prezradím ti to, vypravím ťa, aby si odišiel v pokoji. A Pán bude s tebou, ako bol s mojím otcom.¹⁴ Ale ak ja budem ešte žiť, preukáž mi Pánovo milosrdenstvo a ak zomriem, neodopri nikdy svoje milosrdenstvo môjmu domu! A keď Pán vyhubí z povrchu zeme všetkých Dávidových nepriateľov,¹⁶ nech sa z Dávidovho okolia nevyhubí Jonatánovo meno! Ináč bude Pán žiadať počet z Dávidovej ruky.“¹⁷ A Jonatán opäť zaprisahal Dávída, lebo ho miloval. Miloval ho, ako miloval svoj život.

Jonatán mu povedal: „Zajtra je novmesiac. Budú ťa hľadať, ak tvoje miesto ostane prázdne.“¹⁹ Pozajtra ťa budú veľmi hľadať. Vtedy príď na miesto, kde si sa schoval v pracovný deň (?), a zdržuj sa pri tej skale.²⁰ Ja k nej vystrelím tri šípy, akoby som strieľal do cieľa,²¹ a pošlem chlapca: „Chod', nájdi šípy!“ - Ak poviem chlapcovi: „Hľa, šípy sú z tejto strany, zober ich!“ - vtedy príď, lebo si v bezpečí, nie je nič, ako žije Pán!²² Ale ak poviem mladíkovi: „Hľa šípy sú ďalej, za tebou!“ - chod', lebo Pán ťa posielal preč.²³ Čo sa však týka vecí, o ktorej sme sa ja a ty dohovorili, Pán je naveky medzi mnou a tebou!“

²⁴ Dávid sa teda schoval na poli. A keď prišiel novmesiac, sadol si kráľ za stôl k jedlu.²⁵ Kráľ sedel na svojom obvyklom mieste, na mieste pri stene. Jonatán bol proti, Abner sedel vedľa kráľa, Dávidovo miesto však bolo prázdne.²⁶ Tento deň

Šaul nepovedal nič, hovoril si totiž: „Je to náhoda; nie je čistý. Hej, nebude čistý!“²⁷ Nasledujúci, druhý deň po novmesiaci bolo Dávidovo miesto zasa prázdne. Tu sa Šaul pýtal svojho syna Jonatána: „Prečo neprišiel Izaiho syn ani dnes k jedlu?“²⁸ Jonatán odpovedal Šaulovi: „Dávid sa veľmi pýtal odo mňa do Betlehema.“²⁹ Hovoril mi: „Prepusť ma, prosím, máme v meste rodinnú obeť a môj brat ma sám povolal. Nuž, ak som našiel milosť v твоjich očiach, nech mi je dovolené pozrieť svojich bratov.“ - Preto neprišiel ku kráľovmu stolu.“

³⁰ Nato sa Šaul nazlostil na Jonatána a vravel: „Ty syn odbojnej ženštiny! Azda neviem, že máš rád Izaiho syna na tvoju hanbu a na hanbu nahoty tvojej matere?!“³¹ Lebo kým žije Izaiho syn na zemi, nebudeš pevný ani ty, ani tvoje kráľovstvo. Preto ho daj priviesť ku mne, lebo je synom smrti!“³² Ale Jonatán odvetil svojmu otcovi Šaulovi: „Prečo má zomrieť?! Čo urobil?“³³ Vtom Šaul vrhol proti nemu kopiju a Jonatán sa presvedčil, že jeho otec je rozhodnutý Dávida zabiť.³⁴ Preto Jonatán vstal od stola nahnevaný a nejedol druhý deň mesiaca, lebo mu bolo ľúto Dávida, že mu jeho otec nadával.

³⁵ Ráno potom Jonatán išiel na pole podľa dohovoru s Dávidom a išiel s ním malý chlapec.³⁶ I povedal svojmu chlapcovi: „Bež, pohľadaj šípy, ktoré som vystrelil.“ Chlapec bežal a on vystrelil šíp ponad neho.³⁷ Chlapec došiel na miesto šípa, ktorý Jonatán vystrelil, a Jonatán mu kričal: „Šíp je predsa ďalej za tebou!“³⁸ Potom Jonatán volal za chlapcom: „Rýchlo, utekaj, nezdržuj sa!“ Jonatánov sluha pozbieral šípy a prišiel k svojmu pánovi.³⁹ Sluha, pravda, nevedel nič, len Jonatán a Dávid vedeli o veci.

⁴⁰ Jonatán dal svoj výstroj sluhovi a povedal mu: „Chod', zanes to do mesta!“⁴¹ Keď sluha odišiel, vstal Dávid spoza skaly, vrhol sa tvárou na zem a tri razy sa uklonil. Nato sa vzájomne pobožkali a v objatí plakali, nadovšetko Dávid.⁴² Jonatán povedal Dávidovi: „Chod' v pokoji! Ako sme si obaja prisahali v mene Pánovom, Pán bude medzi mnou a tebou, medzi mojím potomstvom a твоjím potomstvom naveky.“

1Sam21

XXI. ¹ Dávid vstal a odišiel a Jonatán išiel do mesta.

Dávid v Nobe. - ² Dávid prišiel do Nobu ku kňazovi Achimelechovi. Achimelech šiel zarazený Dávidovi v ústrety a vravel mu: „Prečo si sám a nik nie je s tebou?!“³ Dávid odpovedal kňazovi Achimelechovi: „Kráľ ma čímsi poveril a povedal mi: Nech nik nevie o veci, pre ktorú ťa posielam a ktorou ťa poverujem! Sluhov som si však objednal na to a to miesto.“⁴ A teraz, čo máš poruke? Daj mi päť chlebov alebo niečo, čo nájdeš!“⁵ Kňaz odpovedal Dávidovi: „Nemám poruke obyčajný chlieb, iba svätý chlieb. Zdržovali sa chlapi od žien?“⁶ Dávid odvetil kňazovi: „Ženy nám boli zakázané, ako aj predtým, keď som odchádzal do boja, preto sú nádoby mužov sväté. Toto je síce podujatie obyčajné, ale aj dnes sú telá sväté.“⁷ Kňaz mu dal teda sväté (chleby), lebo tam nebolo chleba, len chlieb predkladný, ktorý vzali pred Pána, a v ten deň, keď ho vzali, položili chlieb čerstvý.

⁸ (Bol tam však v ten deň ktosi zo Šaulových sluhov - bol držaný pred Pánom - , Edomčan menom Doeg, dozorca Šaulových pastierov.)

⁹ Potom sa Dávid pýtal Achimelecha: „Nemáš tu po ruke kopiju alebo meč? Lebo som si nevezal sebou ani svoj meč, ani svoj výstroj, pretože ma kráľov príkaz súril.“¹⁰ Kňaz odpovedal: „Meč Goliáša, ktorého si porazil v Terebintovom údolí, ten

je tu, hľa, za efódom zahalený do šaty. Ak si ten vezmeš, vezmi si ho, lebo okrem neho tu iného niet.“ Dávid povedal: „Niet mu podobného, daj mi ho!“

Dávid sa skrýva. - ¹¹ Nato Dávid vstal a v ten deň unikol Šaulovi. Prišiel k Achisovi, kráľovi Gétu. ¹² Achisovi sluhovia hovorili o ňom: „Či to nie je Dávid (kráľ krajiny)? Či nie jeho oslavovali tancom a slovami:

„Porazil Šaul svojich tisíc,
ale Dávid svojich desaťtisíc?“

¹³ Tieto slová si vzal Dávid k srdcu a veľmi sa bál kráľa Gétu Achisa. ¹⁴ Preto predstieral pred ním choromyseľnosť a zúril im v rukách, trepal na krídla brány a na bradu si púšťal sliny. ¹⁵ Achis povedal svojim sluhom: „Vidíte, že je to šialený človek, načo ho vediete ku mne? ¹⁶ Mám málo šialencov, že mi vediete tohoto, aby zúril predo mnou? Tento má vkročiť do môjho domu?“

1Sam22

XXII. ¹ Dávid odišiel odtiaľ a utiekol do jaskyne Odolam. Keď sa to dopyčuli jeho bratia a celá rodina, zostúpili ta za ním ² a zhromaždili s k nemu všetci utláčani, všetci, čo mali veriteľa aj všetci zatrpknutí a on sa im stal veliteľom. Bolo s ním asi štyristo mužov. ³ Odtiaľto Dávid odišiel do moabskej Masfy a povedal moabskému kráľovi: „Nech ostane, prosím, môj otec a moja matka u vás, kým sa nedozviem, ako so mnou naloží Boh.“ ⁴ I nechal ich u moabského kráľa. Bývali u neho celý čas, čo bol Dávid v pevnosti. ⁵ Vtedy prorok Gad povedal Dávidovi: „Neostávaj v pevnosti, ale zober sa a choď do júdskej krajiny!“ A tak Dávid odišiel a prišiel do hory Háret.

Zrada Doegova. - ⁶ Šaul sa dopyčul, že objavili Dávda a mužov, ktorí sú s ním. Šaul sedel práve v Gabae na výšine pod tamariškou. V ruke mal kopiju a všetko jeho služobníctvo stálo okolo neho. ⁷ A Šaul povedal sluhom, ktorí stáli pri ňom: „Čujte, Benjamínci! Dá vám všetkým Izaiho syn polia a vinice?! Alebo vás všetkých urobí plukovníkmi a stotníkmi? ⁸ Lebo ste sa všetci sprisahali proti mne a nebolo toho, kto by mi oznámil, keď sa môj syn spojil so synom Izaiho. Nebolo z vás nikoho, kto by bol mal so mnou súcit a bol by mi oznámil, keď môj syn postavil proti mne môjho sluhu, aby mi strojil úklady, ako je tomu dnes.“ ⁹ Nato sa ozval Edomčan Doeg - stál totiž medzi Šaulovými sluhami - a povedal: „Videl som Izaiho syna, keď prišiel do Nobu k Achitobovmu synovi Achimelechovi. ¹⁰ On sa dopytoval v jeho veci Pána, dal mu jedlo a dal mu aj meč Filištínca Goliáša.“ ¹¹ Nato dal Šaul zavolať Achitobovho syna, kňaza Achimelecha i celú jeho rodinu kňazov, ktorí boli v Nobe. A prišli všetci ku kráľovi. ¹² Tu Šaul povedal: „Počúvaj, Achitobov syn!“ On odvetil: „Tu som, môj pane!“ ¹³ Šaul mu povedal: „Prečo ste sa sprisahali proti mne, ty a Izaiho syn, keď si mu dal chlieb a meč a dopytoval si sa v jeho veci u Boha, aby povstal proti mne a aby mi strojil úklady, ako je tomu dnes?!“ ¹⁴ Tu Achimelech odvetil kráľovi: „A ktože je spomedzi všetkých tvojich sluhov verný ako Dávid? Kráľov zat', veliteľ tvojej stráže a vážený v tvojom dome! ¹⁵ Azda som sa len dnes začal dopytovať v jeho veci u Boha? Ani zďaleka! Nech teda kráľ neupodozrieva svojho sluhu a celý dom môjho otca, lebo tvoj sluh nevie vonkoncom nič o tejto veci.“ ¹⁶ Kráľ odpovedal: „Určite zomrieš, Achimelech, ty aj celý rod tvojho otca.“ ¹⁷ Nato kráľ povedal drabantom, ktorí stáli pri ňom: „Napred! Zabite Pánových kňazov,

lebo sú ruka v ruke s Dávidom! Ved' vedeli, že utiekol a neoznámili mi to!“ Ale kráľovi sluhovia nechceli zdvihnúť ruku a zabiť Pánových kňazov.

¹⁸ Vtedy kráľ oslovil Doega: „Napred ty, a zabi kňazov!“ A Edomčan Doeg vykročil a pozabíjal kňazov. V ten deň zavraždil osemdesiatpäť mužov, ktorí nosili plátenný efód. ¹⁹ A mesto kňazov Nobe pozrážal ostrím meča, mužov i ženy, dojčence i nemlúvňatá, voly, osly i ovce.

²⁰ Zachránil sa jediný syn Achitobovho syna Achimelecha, menom Abiatar, a ušiel k Dávidovi. ²¹ Abiatar oznámil Dávidovi, že Šaul pozabíjal Pánových kňazov. ²² Dávid povedal Abiatarovi: „Vedel som v ten deň, že je tam Edomčan Doeg, že to určite oznámi Šaulovi. Ja mám na svedomí všetky životy rodu tvojho otca. ²³ Ostaň so mnou; neboj sa! Ved' kto číha na môj život, číha aj na tvoj život, u mňa si v bezpečí!“

1Sam23

XXIII. Dávid v Keile. - ¹ Dávidovi oznámili: „Hľa, Filištínci obliehajú Keilu a vyplieňujú humná. Dávid sa dopytoval Pána: „Mám ísť a poraziť týchto Filištíncov?“ A Pán odpovedal Dávidovi: „Choď, poraz Filištíncov a oslobod' Keilu!“ ³ Ale Dávidovi ľudia mu hovorili: „Ved' my sa už tu v Júdsku bojíme a mali by sme ísť do Keily proti šíkom Filištíncov?“ ⁴ Nato sa Dávid opätovne dopytoval Pána. A Pán mu povedal: „Vstaň, zostúp do Keily, lebo ti Filištíncov vydám do ruky!“ ⁵ Dávid teda šiel so svojimi ľuďmi do Keily, bojoval proti Filištíncom, odohnal ich dobytok a zapríčinil im veľkú porážku. Tak Dávid oslobodil obyvateľov Keily. ⁶ (Keď Achimelechov syn Abiatar utiekol k Dávidovi [a zostúpil do Keily, mal efód v ruke].)

⁷ Vtedy oznámili Šaulovi, že Dávid prišiel do Keily. Šaul povedal: „Pán ho vydal do mojej ruky, zatvoril sa (sám), keď vošiel do mesta s bránami a závorami.“ ⁸ Šaul vyzval všetok ľud do boja, aby zostúpili do Keily a obkľúčili Dávida. ⁹ Keď sa Dávid dozvedel, že Šaul kuje proti nemu zlo, povedal kňazovi Abiatarovi: „Prines efód!“ ¹⁰ Potom Dávid povedal: „Pane, Bože Izraela, tvoj sluha počul, že Šaul chce prísť do Keily, aby pre mňa zničil mesto. ¹¹ Vydajú ma obyvatelia Keily do jeho ruky? Zostúpi Šaul do Keily, ako počul tvoj sluha? Pane, Bože Izraela, oznám to svojmu sluhovi!“ A Pán odpovedal: „Zostúpi.“ ¹² Dávid sa spýtal: „Vydajú obyvatelia Keily mňa a mojich ľudí do Šaulovej ruky?“ A Pán odpovedal: „Vydajú.“

¹³ Nato sa Dávid zobral, i jeho ľudia, asi šesťsto mužov, vytiahli z Keily a chodili sem i tam. Keď Šaulovi oznámili, že Dávid z Keily ušiel, zastavil výpravu.

Dávid na púšti Zif a v Maone. - ¹⁴ Dávid sa zdržoval na púšti v pevnostiach. Zdržoval sa na kopci na púšti Zif. Šaul ho hľadal celý čas, ale Boh mu ho nevydal do ruky. ¹⁵ Dávid videl, že Šaul vyšiel a číhal mu na život. Dávid bol na púšti Zif v Horese. ¹⁶ Vtedy sa Šaulov syn Jonatán vybral, išiel za Dávidom do Horesy a posmeľoval Dávida v Bohu. ¹⁷ Vravel mu: „Neboj sa, nedostane ťa ruka môjho otca Šaula. Ty budeš kraľovať nad Izraelom a ja budem po tebe druhý. To vie aj môj otec Šaul.“ ¹⁸ A obaja uzavreli zmluvu pred Pánom. Potom Dávid ostal v Horese, Jonatán však išiel domov.

¹⁹ Zifania vyšli k Šaulovi do Gabay a hovorili: „Ved' sa Dávid schováva u nás v pevnostiach, v Horese na kopci Hachila, ktorý je na juh od pustatiny. ²⁰ Ak teda celou dušou túžiš zostúpiť, kráľ, zostúp a našou vecou bude vydať ho kráľovi do ruky.“ ²¹ Šaul odpovedal: „Nech vás požehná Pán, lebo cítite so mnou! ²² Choďte ešte a pozorujte, dozved'te sa a prezrite miesto, kde sa zdržuje, kde sa usídlil! ²³ Kto ho uvidí, nech mi to povie, lebo je veľmi úlisný! Stopujte a prehliadnite všetky úkryty, v

ktorých sa schováva, a vráťte sa ku mne s určitou správou! Potom pôjdem s vami a ak je v tom kraji, vyhl'adám ho medzi všetkými júdskymi rodmi.“

²⁴ Zobrali sa a išli pred Šaulom do Zifu. Dávid bol však so svojimi ľuďmi na púšti Máon, na rovine južne od pustatiny. ²⁵ Šaul sa vybral so svojimi ľuďmi hľadať Dávida. Keď to oznámili Dávidovi, zostúpil ku skale a zdržiaval sa na púšti Máon. Keď sa to Šaul dozvedel, tiahol za Dávidom na púšť Máon. ²⁶ Šaul a jeho ľudia tiahli popri vrchu z jednej strany, Dávid však a jeho družina popri vrchu z druhej strany. Dávid sa usiloval uniknúť Šaulovi, Šaul však a jeho ľudia obkolesovali Dávida a jeho družinu a chceli ich chytiť. ²⁷ Ale k Šaulovi prišiel posol so správou: „Rýchle pod', lebo Filištiníci vpadli do krajiny!“ ²⁸ Šaul teda nechal prenasledovanie Dávida a išiel proti Filištincom. Preto volajú to miesto „Skala oddelenia“.

1Sam24

XXIV. Dávidova veľkodušnosť v Engadi. - ¹ Dávid odtiaľ odišiel a zdržoval sa v pevnostiach Engadi. ² Keď sa Šaul po prenasledovaní Filištincom vrátil, oznámili mu: „Hľa, Dávid je na púšti Engadi!“ ³ Šaul si vzal tritisíc mužov vybraných z celého Izraela a išiel hľadať Dávida a jeho ľudí smerom ku Skalám gaziel. ⁴ Na ceste prišiel ku košiarom oviec, kde bola jaskyňa. Tam išiel Šaul na potrebu. Dávid však a jeho ľudia sa zdržovali hlbšie v jaskyni. ⁵ Dávidovi hovorili jeho ľudia: „Hľa, toto je deň, o ktorom ti Pán povedal: „Vydám ti do ruky tvojho nepriateľa, naložíš s ním, ako sa ti bude páčiť!“ Nato Dávid vstal a potajomky odťal okraj Šaulovho plášťa. ⁶ Ale potom bilo Dávidovi srdce, pretože odťal okraj Šaulovho plášťa. ⁷ I povedal svojim ľuďom: „Nech to Pán vzdiali odo mňa! Neurobím to svojmu pánovi, Pánovmu pomazanému! Nevzťahnem naň svoju ruku, lebo je to pomazaný Pána.“ ⁸ Dávid týmito slovami zdržal svojich ľudí a nedovolil im povstať proti Šaulovi. A Šaul vyšiel z jaskyne a pobral sa svojou cestou.

⁹ Potom Dávid vstal, vyšiel z jaskyne a takto volal za Šaulom: „Pán môj, kráľ!“ Šaul sa obzrel nazad a Dávid sa sklonil tvárou k zemi a poklonil sa. ¹⁰ A Dávid povedal Šaulovi: „Prečo počúvaš na reči ľudí: „Dávid zamýšľa tvoju záhubu!““ ¹¹ Hľa, dnes si sa mohol na vlastné oči presvedčiť, že ťa Pán v jaskyni vydal do mojej ruky! Povedal som si, že ťa zabijem, ale zľutoval som sa nad tebou a vravel som si: Nevzťahnem ruku na svojho pána, lebo je Pánovým pomazaným. ¹² A pozri, oťče môj, pozri na okraj svojho plášťa, ktorý mám v ruke! Z toho, že som ti odťal okraj plášťa a nezabil som ťa, poznávaš a vidíš, že nemám v sebe zlosť a hriech a neprevinil som sa proti tebe. A ty mi číhaš na život, chceš mi ho odňať. ¹³ Nech súdi Pán medzi mnou a tebou, nech ma Pán pomstí na tebe, ale moja ruka na teba nesiahne! ¹⁴ Ako hovorí staré porekadlo: „Od zločincov vychádza zločin.“ Nuž moja ruka nesiahne na teba. ¹⁵ Za kýmže to vytiahol kráľ Izraela?! Koho ty prenasleduješ? Mŕtveho psa; jednu blchu! ¹⁶ Nech je Pán sudcom a nech súdi medzi mnou a tebou! Nech vidí, nech vedie môj súd a nech ma vyslobodí z tvojej ruky!“

¹⁷ Keď Dávid dohovoriť tieto slová Šaulovi, povedal Šaul: „Je to tvoj hlas, syn môj, Dávid?“ Vtom Šaul pozdvihol hlas a plakal. ¹⁸ I povedal Dávidovi: „Ty si lepší ako ja, lebo ty si mi preukázal dobro, ja však som ti robil zlo. ¹⁹ Ty si dnes ukázal, že si mi robil dobro, lebo ma Pán vydal do tvojej ruky, a nezabil si ma. ²⁰ Veď ak niekto nájde svojho nepriateľa, či ho prepustí dobrou cestou? Nech ti Pán odplatí dobro, ktoré si mi dnes preukázal! ²¹ A teraz viem určite, že budeš kráľom a že kráľovstvo Izraela bude stále v tvojej ruke. ²² Nuž zaprisahaj sa mi teraz na Pána, že nevyničíš po

mne moje potomstvo a nevyhubíš moje meno z rodu môjho otca!“²³ A Dávid sa zaprisahal Šaulovi.

Potom Šaul išiel domov, Dávid však a jeho ľudia vystúpili na pevnosť.

1Sam25

XXV. Dávid a Abigail. - ¹ Samuel zomrel. Vtedy sa zhromaždil celý Izrael, nariekal nad ním a pochovali ho v jeho domove v Ráme.

Potom Dávid vstal a odišiel na púšť Máon. ² Na (púšti) Máon bol istý človek, ktorý mal majetok v Karmeli. Ten človek bol veľmi bohatý, mal tritisíc oviec a tisíc kôz. Bol práve na strihaní oviec v Karmeli. ³ Meno toho človeka bolo Nábál, meno jeho manželky Abigail. Žena bola veľmi rozumná a pekná, ale muž drsný a zlomyselný. Bol Kalebovec.

⁴ Dávid sa na púšti dopyčul, že u Nábala je strihanie oviec, ⁵ preto Dávid poslal desať mladíkov. Dávid povedal mladíkom: „Chodte do Karmelu, zájdite k Nábalovi a pozdravte ho v mojom mene!“ ⁶ A povedzte mu toto: „Buď zdravý! Pokoj tebe, pokoj tvojmu domu a pokoj všetkému, čo máš! Počul som, že je u teba strihanie. ⁷ Tvoji pastieri bývali totiž pri nás. Neublížili sme im a nič im nechýbalo po celý čas, čo boli v Karmeli. ⁸ Spýtaj sa svojich sluhov, povedia ti: Nech teda (títo) mladí ľudia nájdu milosť v твоjich očiach, veď prichádzame v dobrý deň. Daj, čo môžeš svojim sluhom a svojmu synovi Dávidovi!“

⁹ Dávidovi mladíci šli a všetko to povedali v Dávidovom mene Nábalovi. Potom čakali. ¹⁰ A Nábál odpovedal Dávidovým sluhom: „Kto je Dávid? A kto je Izaiho syn? Dnes je množstvo sluhov, ktorí odišli od svojich pánov! ¹¹ Mám teda vziať chlieb, vodu, zvieratá, ktoré som zarezal pre svojich strihačov, a mám ich dať chlapom, o ktorých neviem, odkiaľ sú?“ ¹² Nato sa Dávidovi mládenci vydali na cestu a vrátili sa a keď prišli, všetko mu rozpovedali. ¹³ Tu Dávid povedal svojim ľuďom: „Nech si každý opáše meč!“ A každý si opásal meč. Aj Dávid si opásal meč a za Dávidom vystupovalo asi štyristo mužov a dvesto ich ostalo pri batožine.

¹⁴ Ktorýsi zo sluhov však oznámil Nabalovej žene Abigail: „Hľa, Dávid poslal z púšte poslov, aby blahoželali nášmu pánovi, ale on sa na nich vyrútil.“ ¹⁵ A tí ľudia boli k nám veľmi dobrí, neublížili nám a nič nám nechýbalo po celý čas, čo sme chodili s nimi, keď sme boli v poli. ¹⁶ Múrom nám boli i v noci, i vo dne po celý čas, čo sme boli s nimi, keď sme pásli ovce. ¹⁷ Preto uváž a rozmysli si, čo urobíš, lebo skaza nášho pána a celého jeho domu je hotová vec, on však je grobian, nemožno s ním hovoriť.“

¹⁸ Abigail vzala rýchlo dvesto chlebov, dva mechy vína, päť pripravených oviec, päť seí pražených zrn, sto strapcov hrozienok a dvesto figových koláčov a naložila to na osly. ¹⁹ A sluhom povedala: „Poďte predo mnou, ja idem za vami!“ Svojmu mužovi Nabalovi to však neoznámila.

²⁰ Ako zostupovala na oslici, krytá vrchom, Dávid a jeho ľudia schádzali proti nej, a tak sa s nimi stretla! ²¹ Dávid hovoril: „Tak teda zadarmo som strážil všetko, čo je tu na púšti, a nič nechýbalo z toho, čo mu patrilo. Odplatil sa mi zlým za dobré.“ ²² Toto nech urobí Boh Dávidovým nepriateľom a toto nech pridá, ak zo všetkého, čo má, nechám do ranného svitu čokoľvek mužského.“

²³ Len čo Abigail zazrela Dávída, rýchlo zosadla z osla, padla pred Dávidom na tvár a uklonila sa až po zem. ²⁴ Potom mu padla k nohám a vravela: „Na mne nech je vina, môj pane! Nech smie tvoja služobnica hovoriť pred tebou. Vypočuj slová

svojej služobnice! ²⁵ Nech sa môj pán netrápi pre toho naničhodného človeka, pre Nábala, veď je taký ako jeho meno! Nábal (blázon) sa volá a je bláznivý. Ale ja, tvoja služobnica, nevidela som sluhov svojho pána, ktorých poslal. ²⁶ A tak teraz ako žije Pán a ako žiješ ty, môj pane, Pán ťa zachránil, že si sa nepoškvrnil krvou a nezjednal si si právo vlastnou rukou. Nech sú ako Nábal tvoji nepriatelia a tí, čo zamýšľajú zlo proti môjmu pánovi! ²⁷ A teraz nech tento dar, ktorý tvoja služobnica doniesla svojmu pánovi, dostanú tvoji ľudia, ktorí kráčajú za mojím pánom. ²⁸ Odpusť svojej služobnici vinu! Veď Pán určite založí môjmu pánovi trvalý dom, lebo môj pán vybojáva boje Pánove a nič zločinné sa na tebe za celý tvoj život nenájde. ²⁹ A ak sa niekto zdvihne, aby ťa prenasledoval a číhal ti na život, nech je život môjho pána zaviazaný do zväzku tých, čo žijú s Pánom, tvojím Bohom, a životy tvojich nepriateľov nech vyhodí z praku! ³⁰ A keď Pán urobí môjmu pánovi všetko dobré, čo ti prisľúbil, a ustanoví ťa za knieža nad Izraelom, ³¹ nech ťa vtedy neznepokojuje a nech netrápi môjho pána srdce, že daromne preliat krv a môj pán si sám zjednal právo. A keď Pán preukáže môjmu pánovi dobro, spomeň si na svoju služobnicu!“

³² Dávid odpovedal Abigail: „Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, ktorý mi ťa dnes poslal v ústrety! ³³ Nech je požehnaná tvoja múdrosť a nech si požehnaná ty, lebo si ma dnes zachránila, že som sa nepoškvrnil krvou a nezjednal som si právo vlastnou rukou. ³⁴ Ako žije Pán, Boh Izraela, ktorý ma zdržal, že som ti neurobil krivdu: Keby si sa nebola poponáhľala a nebola by si mi prišla naproti, do ranného svitu by Nabalovi nebolo zostalo nič mužského rodu.“ ³⁵ Potom jej Dávid vzal z ruky, čo mu doniesla, a povedal jej: „Chod' v pokoji domov. Vidíš, vyslyšal som tvoj hlas a mal som na teba ohľad.“

³⁶ Abigail išla k Nabalovi a on usporiadal vo svojom dome hostinu podobnú hostine kráľovskej. Nabalovo srdce bolo veselé a bol veľmi opitý, preto mu až do ranného svitu nepovedala nič. ³⁷ Ale ráno, keď víno z Nábala vypáchlo, jeho žena mu toto všetko porozprávala. I odumrelo v ňom srdce a ostal celý skamenený. ³⁸ Asi o desať dní Pán zasiahol Nábala, takže zomrel.

³⁹ Keď sa Dávid dopočul, že Nábal zomrel, povedal: „Nech je zvelebený Pán, lebo sa ma zastal pre pohanenie, ktorého sa mi dostalo od Nábala, a svojho služobníka zdržal od zla. Nabalovo zlo však Pán vrátil na jeho hlavu.“ Potom Dávid poslal Abigail odkaz, že si ju chce vziať za ženu. ⁴⁰ Dávidovi sluhovia prišli k Elbigail do Karmelu a povedali jej: „Dávid nás poslal k tebe, chce si ťa vziať za ženu.“ ⁴¹ Ona vstala, uklonila sa tvárou až po zem a vravela: „Hľa, nech je tvoja služobnica tvojou otrokyňou, ktorá bude umývať nohy sluhov svojho pána.“ ⁴² Potom sa Abigail rýchlo vybrala, sadla na osla, jej päť služobníkov ju sprevádzalo, išla za Dávidovými poslami a stala sa mu ženou.

⁴³ Dávid si vzal aj Achinoam z Jezraelu. Obidve sa teda stali jeho manželkami. ⁴⁴ Svoju dcéru Michol, Dávidovu manželku, dal Šaul Faltimu, synovi Laisa z Galimu.

XXVI. Dávid v tábore Šaula. - ¹ Zifania prišli za Šaulom do Gabay a hovorili: „Dávid sa schováva na kopci Hachila na okraji púšte.“ ² - Šaul sa vybral a šiel na púšť Zif a s ním tritisíc mužov vybraných z Izraela, aby na púšti Zif zajal Dávida. ³ Šaul sa utáboril na kopci Hachila, ktorý je na kraji púšte pri ceste. Dávid sa zdržoval na púšti a videl, že Šaul prišiel za ním na púšť. ⁴ Dávid vyslal stopovateľov a zistil, že Šaul prišiel do jeho blízkosti. ⁵ Nato sa Dávid vybral a šiel na miesto, kde táboril Šaul. A

Dávid videl miesto, kde sa zdržoval Šaul a jeho vojvodca, Nérov syn Abner. Šaul sa totiž zdržoval v ohrade z vozov a mužstvo táborilo okolo neho.⁶ Vtom sa ozval Dávid a vrazil Hetejcovi Achimelechovi a Abisaimu, synovi Sarvie, Joabovmu bratovi: „Kto zide so mnou k Šaulovi do tábora?“ Abisai odpovedal: „Ja zostúpim s tebou.“

⁷ Dávid a Abisai zostúpili k mužstvu v noci a hľa, Šaul ležal a spal v ohrade z vozov, kopiju mal konča hlavy zabodnutú v zemi. Abner a mužstvo spalo okolo neho.⁸ Abisai povedal Dávidovi: „Dnes ti Boh vydal tvojho nepriateľa do ruky. Zaraz ho jedným bodnutím pribodnem kopijou k zemi. Druhé nepotrebujem!“⁹ Ale Dávid odpovedal Abisaimu: „Nezabíjaj ho! Ved' ktože by smel beztriestne siahnuť rukou na Pánovho pomazaného?“¹⁰ A Dávid hovoril: „Ako žije Pán, buď ho porazí Pán, alebo dôjde jeho deň a zomrie, alebo pôjde do vojny a zahynie.“¹¹ Nech Pán odvráti odo mňa, aby som ja siahol rukou na Pánovho pomazaného! A teraz vezmem kopiju, ktorú má konča hlavy, a krčah na vodu a podme!“¹² A tak Dávid vzal kopiju a krčah na vodu spopri Šaulovej hlavy a odišli. Nik nevidel, nik nezbadal a nik sa neprebudil, lebo všetci spali; dopadol na nich Pánov sen.

¹³ Potom Dávid prešiel na druhú stranu a stál obďaleč na hrebeni vrchu, medzi nimi bol veľký priestor,¹⁴ a Dávid volal na mužstvo a na Nérovho syna Abnera: „Neozveš sa, Abner?!“ Abner odpovedal: „Kto si ty, čo voláš na kráľa?“¹⁵ Dávid povedal Abnerovi: „Si predsa muž a kto ti je v Izraeli podobný? Nuž prečo si nestrážil svojho pána, kráľa? Ved' ktosi z mužstva prišiel zabiť kráľa, tvojho pána!“¹⁶ Nie je dobré, čo si urobil. Ako žije Pán, ste synmi smrti, lebo ste nedávali pozor na svojho pána, na Pánovho pomazaného! A teraz pozri, kráľova kopija a krčah na vodu, ktorý mal konča hlavy!“

¹⁷ V tom Šaul poznal Dávidov hlas a povedal: „Je to tvoj hlas, syn môj, Dávid?“ Dávid odpovedal: „Môj hlas je to, môj kráľovský pane!“¹⁸ A hovoril: „Prečo môj pán prenasleduje svojho sluhu? Čože som urobil a čo zlé mám u seba?“¹⁹ Teraz nech vypočuje môj pán, kráľ, slová svojho sluhu: Ak ťa Pán popudil proti mne, nech sa mu dostane vôňa obety. Ale ak sú to ľudia, nech sú prekliati pred Pánom, lebo ma dnes vyhнали, aby som nemal účasť na Pánovom dedičstve, a povedali mi: „Choď, slúž iným bohom!“²⁰ Ale nech moja krv nevytečie na zem ďaleko od Pánovej tváre! Ved' kráľ Izraela vytiahol hľadať jediný život, ako prenasledujú prepelicu na vrchoch!“

²¹ Šaul na to odpovedal: „Previnil som sa! Vráť sa, syn môj, Dávid, neurobím ti už nič zlé, lebo dnes bol môj život drahý v tvojich očiach. Áno, konal som nemúdro a veľmi som poblúdil.“²² Dávid odpovedal: „Hľa, kráľova kopija! Nech prejde niektorý zo sluhov a nech ju vezme!“²³ A Pán odplatí každému podľa jeho spravodlivosti a vernosti. Lebo dnes ťa Pán vydal do (mojej) ruky, ale nechcel som siahnuť rukou na Pánovho pomazaného.²⁴ A akým veľkým bol dnes tvoj život v mojich očiach, takým veľkým nech je môj život v očiach Pánových a nech ma vyslobodí z každej úzkosti!“²⁵ Šaul odpovedal Dávidovi: „Požehnaný si, syn môj, Dávid! Vo svojom konaní budeš mať istotne úspech!“

XXVII. Dávid u Filištíncov. - ¹ Nato Dávid odišiel svojou cestou a Šaul sa vrátil domov.

Dávid si povedal: „Jedného dňa ma Šaulova ruka predsa len zmárni. Niet pre mňa nič lepšieho ako ujsť do krajiny Filištíncov. Šaul ma prestane hľadať po celom

izraelskom území a vyslobodím sa z jeho ruky.“² S tým sa Dávid, vybral a išiel - on i šesťsto mužov, ktorí boli s ním - k Maochovmu synovi Achisovi, kráľovi Gétu.³ Dávid sa usadil pri Achisovi v Géte, on i jeho mužovia, každý so svojou rodinou, Dávid so svojimi dvoma ženami, Jezraelitkou Achinoamou a ženou karmelského Nábala Abigail.⁴ Keď Šaulovi oznámili, že Dávid utiekol do Gétu, neprenasledoval ho viac.

⁵ Ale Dávid povedal Achisovi: „Ak som našiel milosť v твоjich očiach, nech mi dajú miesto v niektorom okolitom meste, aby som sa tam usadil. Prečo by mal zostať tvoj služobník v kráľovskom meste s tebou?“⁶ A Achis mu dal v ten deň Sikeleg. Preto patrí Sikeleg júdskym kráľom až po dnešný deň.⁷ Počet dní, za ktoré Dávid býval v okolí Filištíncov, bol rok a štyri mesiace.

⁸ Dávid a jeho mužovia sa vybrali a napadli Gesurcov, Gerzitov a Amalekitov, lebo oni obývali krajinu, ktorou sa od pradávna chodilo do Šúru a až do egyptskej krajiny.⁹ Kedykoľvek Dávid vtrhol do krajiny, nenechal nažive ani mužov, ani ženy, zobral ovce, dobytok, osly, ťavy a šatstvo, a potom zase išiel k Achisovi.¹⁰ Keď sa ho Achis spýtal: „Koho ste dnes napadli?“ Dávid odpovedal: „Júdsku rovinu“ alebo: „Rovinu Jerameel,“ alebo: „Rovinu Kinejcov.“¹¹ Dávid nenechal nažive ani mužov, ani ženy, aby ich nemusel priviesť do Gétu. Vravel si: „Aby nerozprávali proti nám: „Dávid robil to a to.“ Tak to robil celý čas, čo býval v krajine Filištíncov.¹² Achis teda dôveroval Dávidovi, mysliac si: „Úplne sa zošklivil svojmu ľudu, Izraelu, bude mi večne sluhom.“

1Sam28

XXVIII. Šaul pri veštici. - ¹ V tie dni stiahli Filištínci svoje vojská do vojny. Išli bojovať proti Izraelitom. Vtedy Achis povedal Dávidovi: „Ber na vedomie, že pôjdeš so mnou do tábora, aj tvoje mužstvo.“² Dávid odpovedal Achisovi: „Teraz sa dozvieš, čo urobí tvoj sluha.“ Achis povedal Dávidovi: „Preto ťa ustanovujem za svojho telesného strážcu.“

³ Samuel zomrel. Oplakával ho celý Izrael a pochovali ho v jeho meste, v Ráme. Šaul však odstránil z krajiny vyvolávačov duchov mŕtvych a veštcov.

⁴ Filištínci sa zhromaždili, prišli do Sunamu a tam sa utáborili. Šaul zhromaždil celý Izrael a táborili v Gelboe.⁵ Keď Šaul videl tábor Filištíncov, bál sa a srdce sa mu veľmi chvelo.⁶ Šaul sa dopytoval Pána, ale Pán mu neodpovedal ani vo sne, ani pomocou urim, ani prostredníctvom prorokov.⁷ Nato Šaul povedal svojim sluhom: „Pohľadajte mi nejakú ženu, ktorá vyvoláva duchov, pôjdem k nej a jej sa budem dopytovať.“ Jeho sluhovia mu odpovedali: „Hľa, v Endore je žena, ktorá vyvoláva duchov!“⁸ Nato sa Šaul prestrojil, obliekol si iné šaty a išiel ta s dvoma mužmi. K žene prišli v noci. I povedal: „Vešti mi pomocou ducha a vyvolaj mi, koho ti poviem!“⁹ Žena mu odpovedala: „Však ty vieš, čo urobil Šaul. Že vyhubil z krajiny vyvolávačov duchov a veštcov. Nuž prečo mi staviaš osídlo a chceš ma pripraviť o život?“¹⁰ Ale Šaul sa jej zaprisahal na Pána: „Ako žije Pán, nezastihne ťa pre túto vec nijaký trest.“¹¹ Žena sa ho opýtala: „Koho ti mám vyvolať?“ Odpovedal: „Samuela mi vyvolaj!“¹² Len čo však žena uvidela Samuela, hlasno vykrikla a povedala Šaulovi: „Prečo si ma podviedol? Veď ty si Šaul!“¹³ Kráľ jej povedal: „Neboj sa! Čo vidíš?“ Žena odpovedala Šaulovi: „Ducha vidím vystupovať zo zeme.“¹⁴ Hovoril jej: „Ako vyzerá?“ Odpovedala: „Vystupuje starý muž, je zahalený do plášťa.“ Vtedy poznal Šaul, že je to Samuel, i sklonil sa tvárou k zemi a klaňal sa.

¹⁵ Samuel hovoril Šaulovi: „Prečo ma znepokojuješ, že ma nechávaš vystúpiť?“ Šaul odpovedal: „Som vo veľkej úzkosti. Filištínci bojujú proti mne, Boh však odstúpil odo mňa a nedal mi odpoveď ani prostredníctvom prorokov, ani vo sne. Preto som volal teba, aby si mi oznámil čo mám robiť.“ ¹⁶ Samuel odpovedal: „A prečo sa spytuješ mňa, keď ťa Pán opustil a stal sa ti nepriateľom? Pán ti urobil, čo predpovedal cezo mňa: Pán ti vytrhol z ruky kráľovstvo a dal ho tvojmu blížnemu Dávidovi, ¹⁸ lebo si nepočúval Pánov hlas a nesplnil si jeho hnev na Amalekitoch; preto sa stala tá vec, čo ti dnes urobil Pán. ¹⁹ A Pán vydá s tebou aj Izraelitov do ruky Filištíncov. Ty a tvoji synovia budete zajtra so mnou, tábor Izraelitov tiež vydá do ruky Filištíncov.“

²⁰ Šaul padol hneď celou postavou na zem a veľmi sa bál pre Samuelove slová. Aj tak nemal v sebe sily, lebo celý deň a celú noc nič nejedol. ²¹ Vtom žena pristúpila k Šaulovi a videla, že je veľmi vydesený. I povedala mu: „Vidíš, tvoja služobnica počúvala na tvoj hlas. Život som si vystavila nebezpečenstvu a uposlúchla som tvoje slová, ktoré si mi povedal. ²² Nuž vypočuj teraz ty hlas svojej služobnice! Predložím ti smidku chleba, jedz, aby si mal silu, keď sa vydáš na cestu.“ ²³ Ale odmietol a povedal: „Nebudem jesť!“ Len keď naliehali naň jeho sluhovia aj žena, poslúchol na ich slová, vstal zo zeme a sadol si na lôžko. ²⁴ Žena mala doma krmené teliatko, rýchlo ho zabila, potom vzala múku, zamiesila ju a upiekla z nej nekvasený chlieb. ²⁸ Položila to pred Šaula a jeho sluhov a oni jedli. Potom vstali a v tú istú noc odišli.

1Sam29

XXIX. Dávid a Filištínci. - ¹ Filištínci zhromaždili celé svoje vojsko do Afeku, Izraeliti táborili pri prameni, ktorý je v Jezraeli. ² Filištínske kniežatá postupovali po stovkách a tisíckach, Dávid však a jeho mužovia postupovali vzadu s Achisom. ³ Vtedy hovorili filišťínske kniežatá: „Čo chcú títo Hebrejci?“ Achis odpovedal filišťínskym kniežatám: „Veď je to Dávid, sluha izraelského kráľa Šaula, ktorý je už dni a roky u mňa, a odo dňa, čo prišiel, až po dnešný deň som nenašiel nič proti nemu.“ ⁴ Ale filišťínske kniežatá sa nahnevali naň a hovorili mu: „Pošli toho chlapa nazad, nech ide na svoje miesto, na ktoré si ho zadelil! Ale do boja nech s nami nejde, aby sa nám vo vojne nestal nepriateľom. Čím iným by si tento mohol získať priazeň svojho pána ako hlavami týchto ľudí? ⁵ Alebo to nie je Dávid, ktorému s tancom vyspevovali: „Porazil Šaul svojich tisíc, ale Dávid svojich desaťtisíc?“

⁶ Nato Achis zavola Dávida a povedal mu: „Ako žije Pán, ty si úprimný a je veľmi milé mojim očiam, že v tábore chodíš všade so mnou, lebo odo dňa, čo si ku mne prišiel, až po dnešný deň som nič zlé na tebe nenašiel. Ale kniežatám sa nepáčiš. ⁷ Preto sa vráť a choď v pokoji, aby si neurobil niečo, čo by sa filišťínskym kniežatám nepáčilo.“ ⁸ Dávid povedal Achisovi: „Ale čože som urobil a čo si našiel na svojom služobníkovi odo dňa, čo som vstúpil do tvojej služby, až po dnešný deň, že nemám ísť a nemám bojovať proti nepriateľom svojho pána, kráľa?“ ⁹ Achis odvetil Dávidovi: „Viem, že mne si príjemný ako Boží anjel, ale filišťínske kniežatá povedali: „Nech nejde s nami do boja!“ ¹⁰ Preto teraz ráno vstaň, aj sluhovia tvojho Pána, ktorí s tebou prišli! A keď ráno, len čo sa rozvidnie, vstanete, odíďte!“ ¹¹ A Dávid - on i jeho družina - ráno vstali, aby sa vrátili do krajiny Filištíncov. Filištínci však vystupovali do Jezraelu.

XXX. Dávid a Amalekiti. - ¹ Keď Dávid a jeho mužovia na tretí deň došli do Sikelegu, vpadli Amalekiti na rovinu a do Sikelegu, dobyli Sikeleg a vypálili ho ohňom. ² Ženy, ktoré v ňom boli, zajali od najmenších po najväčšie. Nezabili nikoho, iba odviedli a šli svojou cestou. ³ Keď Dávid a jeho mužovia došli do mesta a videli, že je vypálené ohňom a ich ženy, synovia a dcéry sú zajaté, ⁴ pozdvihol Dávid a mužstvo, ktoré bolo s ním, hlasno plakali, až nemali už síl plakať. ⁵ Aj obe Dávidove manželky, Jezraelitka Achinoam a žena karmelského Nábala Abigail padli do zajatia. ⁶ Dávid bol vo veľkej úzkosti, lebo mužstvo hovorilo, že ho treba ukameňovať, veď duše celého mužstva boli roztrpčené pre ich synov a dcéry. Ale Dávid sa vzmužil v Pánovi, svojom Bohu. ⁷ Tu Dávid povedal Achimelechovmu synovi, kňazovi Abiatarovi: „Dones mi efód!“ Abiatar doniesol Dávidovi efód ⁸ a Dávid sa spýtal Pána: „Mám prenasledovať tú bandu? Dohoním ju?“ Odpovedal mu: „Prenasleduj, lebo ich isto dohoníš a všetko oslobodíš!“ ⁹ Nato sa Dávid pohol, aj šesťsto mužov, ktorí boli s ním, a došli k potoku Besor. (Ostatní však ostali.) ¹⁰ Dávid potom prenasledoval (nepriateľa) so štyristo mužmi; dvesto mužov, ktorí boli prislabí prebrodiť rieku Besor, ostalo. ¹¹ Na poli našli akéhosi Egyptana. Priviedli ho k Dávidovi, dali mu chleba, aby si zajedol, a napojili ho vodou. ¹² Dali mu aj kus figového koláča a dva strapce hrozienok. Keď si zajedol, vrátil sa doňho duch, lebo tri dni a tri noci nejedol chlieb a nepil vodu, ¹³ a Dávid sa ho opýtal: „Ku komu patíš a odkiaľ si?“ Odpovedal: „Som egyptský chlapec, otrok istého Amalekitu. Môj pán ma tu nechal, lebo som pred troma dňami ochorel. ¹⁴ Vpadli sme na rovinu Kréťanov, na tú, čo patrí Júdovi, a na rovinu Kalebovu a Sikeleg sme vypálili ohňom.“ ¹⁵ Dávid sa ho opýtal: „Povedieš ma za tou bandou?“ Odpovedal: „Zaprisahaj sa mi na Boha, že ma neusmrťíš a že ma nevydáš do ruky môjho pána, tak ťa povediem za tou bandou.“

¹⁶ Zaviedol ich. A hľa, rozprestierali sa po celej krajine, jedli, pili a oslavovali veľkú korisť, ktorú zobrali v krajine Filištíncov a v júdskej krajine. ¹⁷ A Dávid ich bil od svitu až do večera (nasledujúceho dňa) a nezachránil sa nik z nich, iba štyristo mladých mužov, ktorí vysadli na ťavy a ušli. ¹⁸ Tak Dávid oslobodil všetko, čo zobrali Amalekiti; aj svoje dve manželky Dávid oslobodil. ¹⁹ Nič sa im nestratilo, ani malé, ani veľké veci, ani synovia, ani dcéry, ani korisť, ani nič, čo im odňali; Dávid všetko doniesol naspäť. ²⁰ Potom Dávid vzal všetky ovce a dobytok a tí, čo ich pred ním hnali, vraveli: „Toto je Dávidova korisť.“

²¹ Keď Dávid prišiel k dvesto mužom, ktorí boli takí slabí, že nemohli ísť za Dávidom, a preto ich nechal pri rieke Besor, oni vyšli v ústrety Dávidovi a v ústrety mužstvu, ktoré bolo s ním. Dávid pristúpil k ľuďom a pozdravil ich. ²² Ale všelijakí zlí a naničodní ľudia z mužov, čo išli s Dávidom, sa ozvali a hovorili: „Pretože nešli s nami, nedostanú z koristi, ktorú sme oslobodili; každý nech si vezme len svoju ženu a svojich synov a nech ide. Ale Dávid povedal: „Nerobte tak, bratia, za to, čo nám dal Pán! Zachránil nás a dal nám do ruky bandu, ktorá išla proti nám. ²⁴ Ktože bude v tejto veci na vás počúvať? Veď taká istá čiastka patrí tomu, kto tiahne do boja ako tomu, kto ostáva pri batožine! Podelia sa rovnako.“ ²⁵ A tak to bolo od toho dňa aj naďalej. Urobil to pravidlom a zákonom v Izraeli až po dnešný deň.

²⁶ Keď Dávid došiel do Sikelegu, poslal z koristi starším Júdu svojim priateľom s odkazom: „Tu máte dar, z koristi Pánových nepriateľov.“ ²⁷ Tým, čo boli v Beteli, tým, čo boli v Ráme na Rovine, tým, čo boli v Jatire, ²⁸ tým, čo boli v Aroeri, tým, čo boli v Sefamote, tým, čo boli v Estamo. ²⁹ Tým, čo boli v Rachali, tým, čo boli v mestách Jerameelitov, a tým, čo boli v mestách Kinejcov. ³⁰ Tým, čo boli v

Arame, tým, čo boli v Bór-Asáne, tým, čo boli v Atachu. ³¹ Tým, čo boli v Hebrone, a všetkým miestam, kadiaľ prechodil Dávid a jeho mužovia.

1Sam31

XXXI. Porážka Izraelitov a Šaulova smrť. - ¹ Filištínci bojovali proti Izraelitom. Izraeliti utiekli pred Filištíncami a pozabíjaní ležali na vrchu Gelboe. ² Ale Filištínci stíhali Šaula a jeho synov. A tak Filištínci zabili Šaulových synov Jonatána, Abinadaba a Melchisuu. ³ Bitka sa zostrila pri Šaulovi. Dostihli ho strelci; mužovia od kuše, ktorí ho ťažko poranili. ⁴ Vtedy Šaul povedal svojmu zbrojnošovi: „Vytas svoj meč a prebodni ma ním, aby ma neprišli prebodnúť títo neobrezanci a nezhanobili ma!“ Ale zbrojnoš nechcel, lebo sa veľmi bál. Preto Šaul uchopil meč a vrhol sa naň. ⁵ Keď zbrojnoš videl, že Šaul je mŕtvy, vrhol sa aj on na svoj meč a zomrel s ním. ⁶ Takto zomreli v ten deň spoločne Šaul, jeho traja synovia, jeho zbrojnoš a všetci jeho mužovia. ⁷ Keď Izraeliti, ktorí boli na druhej strane roviny za Jordánom, videli, že Izraeliti utekajú a že sú Šaul a jeho synovia mŕtvi, opustili mestá a ušli. Potom prišli Filištínci a usadili sa v nich.

⁸ Keď na druhý deň prišli Filištínci olupovať zabitých, našli Šaula a jeho troch synov padlých na vrchu Gelboe. ⁹ Odťali mu hlavu, zobrali mu výstroj a poslali kolovať do filištínskej krajiny, aby to zvestovali v chrámoch svojich modiel a ľudu. ¹⁰ Jeho zbrane uložili v chráme Aštarty a jeho mŕtvolu obesili na múr Betsanu.

¹¹ Obyvatelia Jábese Galaádu sa do počuli o tom, čo urobili Filištínci so Šaulom, ¹² vybrali sa všetci bojaschopní mužovia, pochodovali celú noc, sňali Šaulovu mŕtvolu a mŕtvolu jeho synov z múru Betsanu, vrátili sa do Jábese a tam ich spálili. ¹³ Potom vzali ich kosti a pochovali ich pod tamariškou v Jábese a postili sa sedem dní.

DRUHÁ KNIHA SAMUELOVA

Dávid kráľom nad Júdom v Hebrone 1 - 4

2Sam1

I. Smútok za Šaulom a Jonatánom. - ¹ Po Šaulovej smrti, keď sa Dávid vrátil po víťazstve nad Amalekitmi, ostal Dávid dva dni v Sikelegu. ² Na tretí deň prišiel zo Šaulovho tábora človek, odev mal roztrhnutý a na hlave mal zem. Keď vkročil k Dávidovi, padol na zem a poklonil sa. ³ Dávid sa ho spýtal: „Odkiaľ prichádzaš?“ Odpovedal mu: „Z tábora Izraelitov som ušiel.“ ⁴ Dávid sa ho opýtal: „Ako sa vec stala? Rozpovedz mi!“ Odpovedal: „Tak, že ľud utiekol z boja. Mnohí z ľudu aj padli a zomreli. Zomrel aj Šaul a jeho syn Jonatán.“ ⁵ Dávid sa spýtal mladíka, ktorý mu to rozprával: „Ako vieš, že Šaul a jeho syn Jonatán zomrel?“ ⁶ Mladík, ktorý mu to rozprával, odpovedal: „Náhodou som prišiel na vrch Gelboe a hľa, Šaul sa opieral o svoju kopiju, ale vozy a jazdci ho doháňali. ⁷ Vtedy sa obrátil nazad, uvidel ma a zavolať na mňa. Odpovedal som: „Tu som.“ ⁸ Opýtal sa ma: „Kto si?“ Povedal som mu: „Som Amalekita!“ ⁹ I povedal mi: „Staň si ku mne a zabi ma, lebo sa ma zmocnil závrat ale život je vo mne celý.“ ¹⁰ Preto som sa postavil k nemu a zabil som ho. Ved’

som vedel, že neprežije svoj pád! Potom som vzal korunu, ktorú mal na hlave, a obrúčku ktorú mal na ramene, a doniesol som ich svojmu pánovi. Hľa, tu sú!“

¹¹ Nato Dávid chytil svoj odev a roztrhol ho, podobne všetci mužovia, ktorí boli pri ňom. ¹² Nariekali, plakali a postili sa až do večera za Šaulom a jeho synom Jonatánom, za Pánovým ľudom a za domom Izraela, pretože padli pod mečom.

¹³ Potom sa Dávid opýtal mládenca, ktorý mu doniesol správu: „Odkiaľ si?“ Odpovedal: „Som syn chránenca Amalekitu.“ ¹⁴ A Dávid mu povedal: „Ako to, že si sa nebál vztiahnuť ruku a zabiť Pánovho pomazaného?“ ¹⁵ Vtom privolal Dávid jedného zo sluhov a povedal: „Pristúp a vrhni sa naňho!“ On ho zrazil tak, že zomrel.

¹⁶ A Dávid mu hovoril: „Tvoja krv nech je na tvojej hlave, veď ťa vlastné ústa usvedčili, keď vraveli: „Ja som zabil Pánovho pomazaného.“

¹⁷ A Dávid spieval tento žalospev za Šaulom a Jonatánom. ¹⁸ A hovoril, že ho treba naučiť synov Júdu. Je napísaný v Knihe spravodlivých:

¹⁹ Izrael! Ozdoba
na твоjich vŕškoch je zabitá!
Ako padli hrdinovia!

²⁰ Neoznámte to v Géte,
na uliciach Askalona nehláste,
nech sa dcéry Filištíncov netešia,
nech nejasajú dcéry pohanov.

²¹ Vrchy Gelboe,
nech nie je na vás dážď ani rosa,
ani polia prvotín!
Veď tam poškvrený bol štít hrdinov.
Šaulov štít, ten nebol pomazaný olejom,
²² (lež) krvou prebodnutých, tukom hrdinov.

Jonatánov luk sa nevrátil nazad
a Šaulov meč sa nevrátil naprázdno.
²³ Šaul a Jonatán, milí, spanilí,
nerozišli sa v živote ani v smrti.
Boli rýchlejší ako orly, udatnejší než levy.

²⁴ Dcéry Izraela, zaplačte nad Šaulom,
veď vás skvostne do purpuru obliekal,
na šat pripínal vám zlaté ozdoby!

²⁵ Ako padli hrdinovia
uprostred boja!
Jonatán na твоjich kopcoch zabitý!

²⁶ Krušno mi pre teba, brat môj Jonatán,
veľmi si mi bol milý.
Tvoja láska bývala mi vzácnejšia
ako láska žien.
(Ako matka jedináčka miluje,

tak som ja miloval teba.)

²⁷ Ako padli hrdinovia,
zahynuli nástroje boja!

2Sam2

II. Začiatky v Hebrone. - Po tomto sa Dávid pýtal Pána: „Mám vtiahnuť do niektorého z júdskeho miest?“ Pán mu odpovedal: „Vtiahni!“ Dávid sa pýtal: „Kam mám vtiahnuť?“ Odpovedal: „Do Hebronu.“² Dávid teda vtiahol ta, podobne aj jeho dve ženy, Jezraelitka Achinoam a manželka karmelského Nábala Abigail.³ Aj mužov, ktorí boli s ním, vyviedol Dávid, každého s jeho rodinou, a usadili sa v mestách Hebronu.⁴ Vtedy prišli mužovia Júdska a pomazali tam Dávida za kráľa nad domom Júdu.

Keď Dávidovi oznámili, že obyvatelia Galaádskeho Jábesu pochovali Šaula,⁵ poslal Dávid poslov k obyvateľom Galaádskeho Jábesu s odkazom: „Nech vás požehná Pán za to, že ste svojmu pánovi, Šaulovi, preukázali túto milosť a pochovali ste ho!“⁶ Preto nech teraz Pán preukáže milosť a vernosť vám! Ale aj ja vám chcem preukázať dobro, pretože ste urobili túto vec.⁷ Nuž majte teraz pevné ruky a buďte udatní! Veď váš pán, Šaul, zomrel a dom Júdu mňa pomazal za kráľa nad sebou.“

Protikráľ Isboset. -⁸ Ale Nérov syn Abner, Šaulov vojvodca, vzal Šaulovho syna Isboseta, zaviedol ho do Mahanaimu⁹ a ustanovil ho za kráľa nad Galaádom, nad Aserom, nad Jezraelom, nad Efraimom, nad Benjamínom a nad celým Izraelom.¹⁰ Šaulov syn Isboset bol štyridsaťročný, keď začal kraľovať nad Izraelom, a kraľoval dva roky. Ale dom Júdu bol za Dávidom.¹¹ Počet dní, v ktorých bol Dávid kráľom v Hebrone nad domom Júdu, bol sedem rokov a šesť mesiacov.

¹² Nérov syn Abner a sluhovia Šaulovho syna Isboseta vyrazili z Mahanaimu do Gabaonu.¹³ Ale Joab, syn Sarvie, a Dávidovi služobníci vyrazili a stretli ich pri gabaonskom rybníku. Jedni sa usadili z jednej, druhí z druhej strany rybníka.¹⁴ Vtedy povedal Abner Joabovi: „Nech vstanú mládenci a nech sa hrajú pred nami.“ Joab odpovedal: „Nech vstanú!“¹⁵ Vstali teda a boli odpočítaní dvanásť z Benjamína, od Šaulovho syna Isboseta, a dvanásť z Dávidových sluhov.¹⁶ Každý chopil svojho protivníka za hlavu a vrazil svoj meč do boku svojho protivníka. Tak padli všetci. Preto sa to miesto volá: „Pole silákov v Gabaone“.

¹⁷ Tak sa strhla v ten deň veľmi zúrivá bitka a Abner a mužovia Izraela utrpeli porážku od Dávidových sluhov.¹⁸ Boli tam traja synovia Sarvie: Joab, Abisai a Asael. Asael bol rýchlonohý ako poľná gazela.¹⁹ Asael prenasledoval Abnera a pri prenasledovaní Abnera neodbočil ani napravo, ani naľavo.²⁰ Vtom sa Abner obrátil nazad a spýtal sa: „Si to ty, Asael?“ Odpovedal: „Ja.“²¹ Abner mu povedal: „Uchýľ sa napravo alebo naľavo, uchopte niektorého z mláďencov a vezmi si jeho korisť!“ Ale Asael nechcel odstúpiť spoza neho.²² Abner znovu hovoril Asaelovi: „Odstúp spoza mňa, prečo by som ťa mal pribodnúť k zemi? Akože si potom zdvihnem tvár k tvojmu bratovi Joabovi?“²³ Ale zdráhal sa odstúpiť. Vtedy ho bodol druhým koncom kopije do brucha, takže mu kopija vyrazila von chrbtom. Padol tam a na mieste zomrel. A všetci, ktorí prišli na miesto, kde padol a zomrel Asael, ostali stáť.²⁴ Ale Joab a Abisai prenasledovali Abnera. Keď zapadlo slnko, prišli do Gabaat Amy, ktorá je naproti pustému údoliu na ceste do Gabaonu.

²⁵ Vtedy sa Benjamínci zhromaždili okolo Abnera, zomkli sa v jediný oddiel a postavili sa na hrebeň ktoréhosi kopca. ²⁶ Tu Abner zavola na Joaba: „Či má meč žrať až do konca? Alebo nevieš, že na konci príde trpkosť? Dokedy sa budeš zdráhať prikázať ľudu, aby neprenasledoval svojich bratov?“ ²⁷ Joab odpovedal: „Ako žije Pán, keby si nebol hovoril, až ráno by bol ľud prestal prenasledovať svojich bratov.“ ²⁸ Nato Joab zatrúbil na trúbu a všetok ľud sa zastavil a neprenasledovali Izraelitov, ani ďalej nebojovali.

²⁹ Abner však a jeho mužovia tiahli celú tú noc púšťou, prešli cez Jordán, prešli cez celý Bitron a prišli do Mahanaimu. ³⁰ Keď sa Joab vrátil po prenasledovaní Abnera, zhromaždil celé mužstvo, pričom z Dávidových služobníkov chýbalo devätnásť mužov a Asael. ³¹ Dávidovi služobníci však zrazili z Benjamíncov, z Abnerových mužov tristošesťdesiat chlapov, ktorí zomreli. ³² Asaela vzali a pochovali ho v otcovom hrobe, ktorý je v Betleheme. A Joab i jeho mužovia pochodovali celú noc; rozodnilo sa nad nimi v Hebrone.

2Sam3

III. Abner opustí Isboseta. - ¹ Vojna medzi Šaulovým domom a domom Dávidovým bola zdĺhavá. Dávidov dom pritom stále vzrastal, dom Šaulov stále upadal.

² Dávidovi sa v Hebrone narodili títo synovia: jeho prvorodený bol Amnon od Jezraelitky Achinoamy. ³ Jeho druhým bol Cheleab od manželky karmelského Nábala Abigail a tretím Absolón od Maáchy, dcéry gesurského kráľa Tolmaiho, ⁴ štvrtý Adaniáš, syn Hagity, piaty Safatia, syn Abitaly, ⁵ šiesty Jetraám od Dávidovej ženy Egly. Títo sa narodili Dávidovi v Hebrone.

⁶ Kým trvala vojna medzi Šaulovým domom a Dávidovým domom, Abner pevne držal so Šaulovým domom. ⁷ Šaul mal vedľajšiu ženu menom Resfa, dcéru Aju. Isboset raz povedal Abnerovi: „Prečo si vošiel k vedľajšej žene môjho otca?“ ⁸ Abner sa veľmi nahneval pre Isbosetovu reč a povedal: „Som ja (júdsky) psohlavec? Podnes preukazujem lásku domu tvojho otca Šaula, jeho bratom a jeho priateľom a nedopustil som, aby si padol do ruky Dávida a ty na mne dnes nachádzaš chybu pre ženskú?!“ ⁹ Toto nech urobí Pán Abnerovi a toto nech mu pridá: Ako sa Pán zaprisahal Dávidovi, tak si budem voči nemu počínať. ¹⁰ Odnímam kráľovstvo Šaulovmu domu a upevním Dávidov trón nad Izraelom a nad Júdom od Danu až po Bersabe.“ ¹¹ A nemohol viac Abnerovi odpovedať ani slova, lebo sa ho bál.

¹² Potom poslal Abner miesto seba poslov k Dávidovi s odkazom: „Čia je krajina? Uzavri so mnou zmluvu, potom bude moja ruka s tebou, privediem k tebe celý Izrael.“ ¹³ Odpovedal: „Dobre, uzavriem s tebou zmluvu. Ale jedno od teba žiadam! Neuvidíš totiž moju tvár, ak mi vtedy, keď prídeš, aby si videl moju tvár, neprivedieš Šaulovu dcéru Michol.“ ¹⁴ Potom Dávid poslal poslov k Šaulovmu synovi Isbosetovi s odkazom: „Daj mi moju manželku Michol, ktorú som si získal za sto predkožíek Filištíncov!“ ¹⁵ A Isboset ju dal vziať od muža, Laisovho syna Faltielu. ¹⁶ Jej muž ju odprevadil a stále plakal za ňou až po Bahurim. Tu mu povedal Abner: „Chod', vráť sa!“ A on sa vrátil.

¹⁷ Abner bol na slove so staršími Izraela a hovoril: „Už dávno ste chceli mať nad sebou za kráľa Dávida.“ ¹⁸ Nuž teraz to preved'te, lebo Pán povedal Dávidovi: „Pomocou svojho sluhu Dávida oslobodím svoj ľud, Izrael, z ruky Filištíncov a z ruky všetkých jeho nepriateľov.“ ¹⁹ Abner hovoril aj s Benjamíncami. Potom išiel Abner

oznámiť Dávidovi do Hebronu všetko, na čom sa uzhodli Izraeliti a všetci Benjamínci.²⁰ Tak prišiel Abner s dvadsiatimi mužmi do Hebronu a Dávid usporiadal Abnerovi a mužom, ktorí boli s ním, hostinu.²¹ Abner hovoril Dávidovi: „Vstanem, pôjdem a zhromaždím k svojmu kráľovskému pánovi celý Izrael. Uzavrú s tebou zmluvu, potom budeš kraľovať, ako si len tvoja duša žiada.“ Nato Dávid Abnera prepustil a (on) odišiel v pokoji.

Abnerova smrť. - ²² Vtedy prišli z výpravy Dávidovi a Joabovi sluhovia a doniesli veľkú korisť. Abner už nebol s Dávidom v Hebrone, lebo ho prepustil a odišiel v pokoji.²³ Keď sa Joab a celé vojsko, ktoré bolo s ním, vrátilo, zvestovali Joabovi: „Ku kráľovi prišiel Nérov syn Abner a on ho prepustil, takže odišiel v pokoji.“²⁴ Nato Joab išiel ku kráľovi a povedal: „Čo si to urobil?! Hľa, prišiel k tebe Abner, prečo si ho prepustil, že mohol odísť?“²⁵ Poznáš Nérovho syna Abnera. Veď prišiel, aby ťa oklamal, aby sa dozvedel, kedy odchádzaš a prichádzaš, a aby zvedel všetko, čo robíš!“²⁶ Keď Joab odišiel od Dávida, poslal za Abnerom poslov, ktorí ho doviedli naspäť od studne Sira bez toho, že by to Dávid bol vedel.²⁷ Abner sa vrátil do Hebronu. Joab ho zaviedol k bráne, akoby s ním chcel v tajnosti hovoriť a tam ho bodol do brucha. Zomrel za krv jeho brata Asaela.

²⁸ Keď sa o tom neskôr Dávid dopytal, povedal: „Ja som nevinný od krvi Nérovho syna Abnera, aj moje kráľovstvo pred Pánom naveky.“²⁹ Nech sa zvalí na hlavu Joaba a na celý dom jeho otca. Nech v Joabovom dome nikdy nechýba taký, čo trpí na výtok a malomocenstvo, taký, čo chodí o palici, čo padne pod mečom a žiada si chleba!“³⁰ Joab a jeho brat Abisai zabilí teda Abnera, pretože v boji v Gabaone usmrtil ich brata Asaela.

³¹ Potom Dávid povedal Joabovi a všetkému ľudu, ktorý bol s ním: „Roztrhnite si odev, oblečte sa do vrecoviny a nariekajte nad Abnerom!“ Kráľ Dávid kráčal za mramrami;³² a tak Abnera pochovali v Hebrone. Dávid pozdvihol svoj hlas a plakal pri Abnerovom hrobe a plakal aj celý národ.³³ Potom kráľ zložil o Abnerovi tento žalospev:

³⁴ „Musel Abner zomrieť ako bezbožník?
Tvoje ruky neboli zviazané,
tvoje nohy neboli v okovách,
padol si, ako keď zrazí zločinec.“

A všetok ľud ešte viac nad ním plakal.

³⁵ A keď prišiel všetok ľud žiadať Dávida, aby ešte za dňa prijal pokrm, Dávid sa takto zaprisahal: „Toto nech mi urobí Boh a toto nech mi pridá, ak pred západom slnka okúsim chlieb alebo čokoľvek!“³⁶ Keď sa to všetok ľud dozvedel, páčilo sa mu to. A všetko, čo robil kráľ, páčilo sa všetkému ľudu.³⁷ Tak sa v ten deň dozvedel všetok ľud a celý Izrael, že zabitie Nérovho syna Abnera nepochádza od kráľa.³⁸ A kráľ povedal svojim služobníkom: „Vy neviete, že dnes padlo v Izraeli knieža, veľikán?“³⁹ Ja som dnes slabý, hoci pomazaný za kráľa. Títo však, synovia Sarvie, sú silnejší ako ja. Nech Pán odplatí každému, kto pácha zlo, podľa jeho zloby!“

IV. Smrť Isboseta. - ¹ Keď sa Šaulov syn dopytal, že Abner zomrel v Hebrone, ovisli mu ruky a celý Izrael bol zarazený.² Šaulov syn mal dvoch mužov, vodcov

výprav, meno jedného bolo Bária a meno druhého Rechab; boli to synovia Benjamínca Remona z Berotu, lebo aj Berot sa počítal k Benjamínovi. ³ Berotčania totiž utiekli do Getaimu a boli tam chránencami až po dnešný deň.

⁴ Šaulov syn Jonatán mal na obe nohy chromého syna: Bol päťročný, keď došla o Šaulovi a Jonatánovi správa z Jezraelu. Vtedy ho jeho dojka vzala a utekala. Ale v náhlosti pri úteku padol a ochromel. Volal sa Mifiboset.

⁵ Synovia Berotčana Remona, Rechab a Bána, sa zobrali a za horúčavy dňa vošli do Isbosetovho domu. Ten spal poludňajší spánok. (Aj vrátňička domu zaspala pri čistení pšenice.) ⁶ Rechab a jeho brat Bána prekĺzli, ⁷ vnikli do domu a kým ten spal na svojom lôžku vo svojej spálni, zrazili ho, usmrtili a odťali mu hlavu. Potom vzali jeho hlavu a išli celú noc smerom na púšť.

⁸ Isbosetovu hlavu doniesli Dávidovi do Hebronu a povedali kráľovi: „Hľa, hlava tvojho nepriateľa, Šaulovho syna Isboseta, ktorý ti číhal na život! Takto dnes Pán doprial môjmu kráľovskému pánovi pomstu nad Šaulom a jeho potomstvom.“ ⁹ Ale Dávid povedal synom Berotčana Remona, Rechabovi a jeho bratovi Bánovi: „Ako žije Pán, ktorý vyslobodil moju dušu z každej úzkosti: ¹⁰ Toho, ktorý mi oznámil: „Hľa, Šaul zomrel!“ a domnieval sa, že je to blahozvesť, chytil som a zabil v Sikelegu, hoci som mu mal dať odmenu za blahozvesť. ¹¹ A keď zločinní chlapi zavraždili nevinného človeka v jeho dome, na jeho lôžku, nemám jeho krv požadovať z vašich rúk a vyhubiť vás zo zeme?“ ¹² Vtom dal príkaz sluhom a oni ich zabili, poobtnali im ruky a nohy a zavesili ich pri rybníku v Hebrone. Isbosetovu hlavu však vzali a pochovali v Abnerovom hrobe v Hebrone.

Dávid kráľom nad celým Izraelom 5 - 10

2Sam5

V⁵. Dobytie Jeruzalema. - ¹ Všetky Izraelské kmene prišli k Dávidovi do Hebronu a hovorili: „Hľa, sme tvoja kosť a tvoje telo! ² Aj predtým, keď bol Šaul kráľom nad nami, ty si viedol Izrael do boja a z boja a Pán ti povedal: „Ty pas môj ľud, Izrael, a ty budeš kniežaťom nad Izraelom.“ ³ Prišli teda starší Izraela ku kráľovi do Hebronu a kráľ Dávid uzavrel s nimi zmluvu pred Pánom v Hebrone. Nato pomazali Dávida za kráľa nad Izraelom. ⁴ Dávid mal tridsať rokov, keď začal kraľovať; a kraľoval štyridsať rokov. ⁵ V Hebrone kraľoval nad Júdom sedem rokov a šesť mesiacov a v Jeruzaleme kraľoval tridsaťtri rokov nad celým Izraelom a Júdom.

⁶ Kráľ tiahol so svojimi ľuďmi na Jeruzalem proti Jebuzejcom, ktorí obývali krajinu. Dávidovi povedali: „Nevkročíš sem, odoženú ťa slepí a kulhaví!“ Že vraj Dávid nevkročí dnu! ⁷ Ale Dávid zaujal pevnosť Sion. To je Dávidovo mesto. ⁸ V ten deň povedal Dávid: „(Odmenu dostane) kto porazí Jebuzejcov a dosiahne rúry striech! Ale slepých a kulhavých nenávidí Dávidova duša.“ Preto sa hovorí: „Slepý a kulhavý nevkročí do dom!“

⁹ Dávid sa usadil na hrade a nazval ho Dávidovým mestom. Potom ho dookola vybudoval, počnúc od Mela dovnútra. ¹⁰ Takto Dávid stále vzrastal, lebo Pán, Boh zástupov, bol s ním. ¹¹ Hiram, kráľ Týru, poslal k Dávidovi poslov, i cédrové drevo, tesárov a murárskych kamenárov, aby postavili Dávidovi dom. ¹² Dávid sa presvedčil, že ho Pán potvrdil v kráľovstve nad Izraelom a že kvôli svojmu ľudu Izraelu, povýšil jeho kráľovstvo.

¹³ Po svojom príchode z Hebronu si Dávid vzal ďalšie vedľajšie ženy z Jeruzalema a Dávidovi sa narodili ďalší synovia a dcéry. ¹⁴ Toto sú mená tých, čo sa,

mu narodili v Jeruzaleme: Samua, Sobab, Nátan, Šalamún, ¹⁵ Jebahar, Elisua, Nefeg, ¹⁶ Jafia, Elisama, Elioda a Elifalet.

Dávid porazí Filištíncov. - ¹⁷ Keď sa Filištínci dozvedeli, že Dávida pomazali za kráľa nad Izraelom, tiahli všetci Filištínci nahor, aby sa Dávida zmocnili. Dávid sa o tom dozvedel a zostúpil do pevnosti. ¹⁸ Filištínci prišli a rozťahli sa v údolí Refaim. ¹⁹ Vtedy sa Dávid dopytoval Pána: „Mám ísť proti Filištíncom? Vydáš ich do mojej ruky?“ Pán odpovedal Dávidovi: „Chod', lebo ti isto vydám Filištíncov do ruky.“ ²⁰ Dávid prišiel do Bál Parašimu a Dávid ich tam porazil. Tu povedal: „Pán roztrhal pred mnou mojich nepriateľov, ako trhá voda.“ Preto dostalo toto miesto meno Bál Parašim. ²¹ Tam nechali svoje modly, ktoré Dávid a jeho ľudia odniesli.

²² Filištínci tiahli ešte raz nahor a rozložili sa v údolí Refaim. ²³ Dávid sa dopytoval Pána, ktorý odpovedal: „Nechod', ale ich obkľúč odzadu a chod' na nich od hrušiek! ²⁴ A keď začuješ vo vrcholoch hrušiek šesť krokov, vtedy sa ponáhľaj, lebo vtedy tiahne pred tebou Pán, aby porazil tábor Filištíncov!“ ²⁵ Dávid urobil tak, ako mu prikázal Pán, a bil Filištíncov od Gabay až po cestu do Gezeru.

2Sam6

VI. Prenos archy zmluvy. - ¹ Dávid opäť zhromaždil všetkých vybraných Izraelitov, tridsaťtisíc. ² Potom sa Dávid vybral a šiel, aj všetok ľud, ktorý bol s ním, do júdskej Bály, aby odtiaľ doniesli Božiu archu, ktorá sa volá menom Pána zástupov, tróniaceho nad ňou na cherubínoch. ³ Božiu archu naložili na nový voz a odviezli ju z Abinadabovho domu, ktorý bol na kopci. Abinadabovi synovia Oza a Ahio viedli nový voz. ⁴ Keď ju vzali z Abinadabovho domu, ktorý je na kopci, (a išli s Božou archou), Ahio šiel pred archou. ⁵ Dávid a celý Izrael tancovali z celej sily pred Pánom pri piesňach (za sprievodu) citár, hárf, bubienkov, zvončekov a cimbalov. ⁶ Keď prišli k Nákonovmu humnu, vystrel Oza (ruku) k Božej arche a zachytil ju, lebo voly sa potkli. ⁷ Preto sa Pán rozhneval na Ozu a Boh ho tam udrel pre opovážlivosť, takže zomrel tam pri Božej arche. ⁸ Dávid sa zarmútil pre to, že Pán zasadil Ozovi úder. Preto sa to miesto po dnešný deň volá Ozov úder. ⁹ Dávid sa v ten deň zľakol Pána a povedal: „Akože by mohla prísť Pánova archa ku mne!“ ¹⁰ Preto Dávid nechcel doniesť Pánovu archu k sebe do Dávidovho mesta; Dávid s ňou zabočil do domu Gétčana Obededoma.

¹¹ V dome Gétčana Obededoma ostala Pánova archa tri mesiace a Pá požehnal Obededoma i celý jeho dom. ¹² Keď oznámili kráľovi Dávidovi: „Pán pre Božiu archu požehnáva dom Obededoma i všetko, čo má,“ Dávid išiel a s radosťou vyniesol Božiu archu z Obededomovho domu do Dávidovho mesta. ¹³ Keď tí, čo niesli Pánovu archu, urobili šesť krokov, obetoval býčka a vykrmené teľa. ¹⁴ A Dávid tancoval z celej sily pred Pánom. Dávid bol oblečený do plátenného efódu. ¹⁵ Takto niesli Dávid a celý Izraelov dom Pánovu archu s jasotom za zvuku trúby. ¹⁶ Keď Pánova archa došla do Dávidovho mesta, Šaulova dcéra Michol pozerala von oknom; a keď videla kráľa Dávida poskakovať a tancovať pred Pánom, opovrhla ním v srdci. ¹⁷ Pánovu archu doniesli a postavili ju na jej miesto v stane, ktorý dal pre ňu zhotoviť Dávid. Potom Dávid priniesol pred Pánom celopaly a pokojné obety. ¹⁸ Keď Dávid dokončil celopaly a pokojné obety, požehnal ľud v mene Pána zástupov. ¹⁹ Potom nadelil všetkému ľudu, celému izraelskému zástupu, mužom i ženám, každému bochník chleba, kus mäsa (?) a hroznový koláč. A všetok ľud odišiel, každý do svojho domu.

²⁰ Keď sa Dávid vrátil požeňať svoju rodinu, išla Dávidovi v ústrety Šaulova dcéra Michol a povedala: „Aký slávny bol dnes kráľ Izraela, keď sa dnes obnažoval pred očami slúžok svojich sluhov, ako sa obnažuje len nejaký niktoš!“ ²¹ Dávid povedal Michol: „Pred Pánom, ktorý mi dal prednosť pred tvojím otcom a celým jeho rodom, keď ma ustanovil za knieža nad Pánovým ľudom, nad Izraelom, pred Pánom budem tancovať ²² a upokorím sa ešte viac ako teraz. Tak budem nízky vo vlastných očiach, ale u slúžok, o ktorých si hovorila, u tých budem slávny.“ ²³ A Šaulova dcéra Michol nemala deti až do dňa svojej smrti.

2Sam7

VII. Pánove prisľúbenia. - ¹ Kráľ teda býval vo svojom dome a Pán mu poprial pokoj od všetkých okolitých nepriateľov. ² Tu povedal kráľ prorokovi Nátanovi: „Pozri, ja bývam v cédrovom dome a Božia archa býva v koženom stane.“ ³ Nátan povedal kráľovi: „Chyť sa a rob všetko, čo zamýšľaš, lebo Pán je s tebou!“

⁴ Ale v tú noc Pán oslovil Nátana: ⁵ „Chod’ a povedz môjmu sluhovi Dávidovi: Toto hovorí Pán: Ty mi chceš postaviť dom, v ktorom mám bývať? ⁶ Ved’ som nebýval v dome odo dňa, čo som vyviedol synov Izraela z Egypta, až po dnešný deň, ale putoval som v šiatrovom obydlí. ⁷ Vari som za celý čas, čo som putoval so všetkými synmi Izraela, slovíčkom povedal niektorému sudcovi, ktorému som prikázal viesť môj ľud, Izrael: Prečo mi nepostavíte cédrový dom? ⁸ Teraz však toto povedz môjmu sluhovi Dávidovi: Toto hovorí Pán zástupov: Ja som ťa vzal z pastviny spoza oviec, aby si sa stal kniežaťom nad mojím ľudom, nad Izraelom. ⁹ Bol som s tebou, kde si len išiel, vyhubil som pred teba všetkých nepriateľov a urobil som ti veľké meno, aké majú tí najväčší na zemi. ¹⁰ Chcem svojmu ľudu, Izraelu, určiť miesto a zasadiť ho tam. Tam bude bývať a už sa nebude triasť, ani zlosynovia ho už nebudú utláčať ako prv, ¹¹ aj odo dňa, čo som ustanovil sudcov nad svojím ľudom, Izraelom. Chcem ti dopriať pokoja od všetkých nepriateľov. A Pán ti oznamuje, že Pán postaví dom tebe. ¹² Až sa tvoje dni doplnia a uložíš sa k svojim otcom, ustanovím po tebe tvojho potomka, ktorý bude pochádzať z tvojich útrov, a upevním jeho kráľovstvo. ¹³ On postaví môjmu menu dom a ja upevním trón jeho kráľovstva naveky. ¹⁴ Ja mu budem otcom a on mi bude synom. Ak sa previní, budem ho karhať ľudským prútom a ľudskými ranami. ¹⁵ Ale svojej milosti ho nepozbavím, ako som jej pozbavil Šaula, ktorého som odstránil pred teba. ¹⁶ Tvoj dom a tvoje kráľovstvo bude predo mnou naveky pevné; tvoj trón bude upevnený naveky!“ ¹⁷ A Nátan hovoril Dávidovi celkom podľa týchto slov a podľa tohoto videnia.

¹⁸ Tu kráľ Dávid šiel, posadil sa pred Pána a hovoril: „Kto som ja, Pane, Bože, a čo je môj dom, že si ma priviedol až sem? ¹⁹ Ale to bolo, Pane, Bože, v tvojich očiach málo, nuž hovoríš o dome svojho sluhu aj do budúcnosti. A to je zákon pre človeka, Pane, Bože. ²⁰ Čo by ti mohol Dávid ešte povedať? Ved’ ty, Pane, Bože, poznáš svojho sluhu! ²¹ Kvôli svojmu sluhovi a podľa svojho srdca si urobil celú túto veľkú vec, keď si to dal vedieť svojmu sluhovi. ²² Preto si veľký, Pane, Bože; tebe podobného niet a podľa toho, čo sme na vlastné uši počuli, okrem teba niet Boha. ²³ A ktorý iný národ na zemi je ako tvoj ľud, Izrael, ku ktorému prišiel Boh vykúpiť si ho za ľud, urobiť mu meno, konať preň veľké a zázračné veci a vyhnať národy a bohov pred svojho ľudu, ktorý si si vykúpil z Egypta? ²⁴ Upevnil si si svoj ľud, Izrael, za svoj ľud naveky a ty, Pane, stal si sa jeho Bohom. ²⁵ A teraz, Pane, splň slovo, ktoré si hovoril o svojom sluhovi a jeho dome naveky, a urob tak, ako si hovoril! ²⁶ Vtedy

bude tvoje meno veľké naveky a budú hovoriť: „Pán zástupov je Bohom nad Izraelom.“ A dom tvojho sluhu Dávida bude pred tebou trvalý. ²⁷ Lebo ty, Pane zástupov, Bože Izraela, dal si svojmu sluhovi zjavenie: „Postavím ti dom.“ Preto tvoj sluha našiel odvahu modliť sa k tebe túto modlitbu. ²⁸ A teraz Pane, Bože, ty si Boh a tvoje slová sú pravda. Ty si sľúbil svojmu sluhovi toto dobrodenie. ²⁹ Nuž začni teraz žehnať dom svojho sluhu, aby večne trval pred tebou! Lebo ty, Pane, Bože, si hovoril a nech je dom tvojho sluhu požehnaný tvojím požehnaním naveky!“

2Sam8

VIII. Dávidove víťazstvá. - ¹ Potom Dávid porazil Filištíncov a podrobil si ich. Dávid vyrval Filištíncom z ruky moc nad daňami. ² Porazil Moabčanov, dal im ľahnúť na zem a odmeral ich povrázkom. Dva povrázky odmeral na zabitie a jeden plný povrázok ponechal nažive. Tak sa Moabčania stali Dávidovými poddanými, platili poplatky. ³ Potom Dávid porazil Rohobovho syna Adadezera, kráľa Soby, keď opätovne vyrazil zmocniť sa rieky Eufrat. ⁴ Dávid mu zajal tisícšesťsto jazdcov a dvadsaťtisíc mužov pechoty. Dávid ochromil všetky záprahy a nechal z nich iba sto záprahov. ⁵ Keď Aramejčania prišli z Damasku na pomoc Adadezerovi, kráľovi Soby, Dávid Aramejčanov porazil, dvadsaťdvatisíc mužov. ⁶ Nato Dávid ustanovil v damascénskom Aramejsku dozorcov a Aramejčania sa stali Dávidovými poddanými a platili poplatky. Tak Pán pomáhal Dávidovi všade, kde len išiel.

⁷ Dávid vzal zlaté štíty, ktoré mali Adadezerovi sluhovia, a zanesol ich do Jeruzalema. ⁸ Z Adadezerových miest Bety a Berotu vzal kráľ Dávid veľmi veľa kovu. ⁹ Keď sa kráľ Ematu Tou do počul, že Dávid porazil celú Adadezerovu armádu, ¹⁰ poslal Tou svojho syna Jorama ku kráľovi Dávidovi pozdraviť ho a blahoželať mu, že bojoval proti Adadezerovi a že ho premohol. Lebo Adadezer bol nepriateľ Touho. Niesol so sebou strieborné, zlaté a kovové nádoby. ¹¹ Aj tie kráľ Dávid zasvätil Pánovi spolu so striebrom a zlatom, ktoré zasvätil od národov, ktoré porazil: ¹² od Aramu, od Moabu, od Amončanov, od Filištíncov, od Amalekitov a z koristi Rohobovho syna Adadezera, kráľa Soby. ¹³ Dávid si získal meno. Keď sa vracal po porážke Aramejčanov, porazil v Solnom údolí osemnásťtisíc Edomčanov. ¹⁴ V Edomsku ustanovil dozorcov (v celom Edomsku ustanovil dozorcov) a celé Edomsko sa stalo Dávidovi poddaným. Tak Pán pomáhal Dávidovi všade, kde len išiel.

¹⁵ Dávid kraľoval nad celým Izraelom a Dávid vysluhoval právo a spravodlivosť všetkému svojmu ľudu. ¹⁶ Joab, syn Sarvie, bol veliteľom vojska, Ahiludov syn Jozafat bol kancelárom. ¹⁷ Achitobov syn Sadok a Achimelechov syn Abiatar boli kňazmi a Saraiáš bol pisárom. ¹⁸ Jojadov syn Banaiáš velil Kereťanom a Feleťanom a Dávidovi synovia boli kňazmi.

2Sam9

IX. Dávid a Mifiboset. - ¹ Dávid sa opýtal: „Ostal ešte niekto zo Šaulovho domu? Tomu pre Jonatána preukážem milosrdenstvo.“ ² V Šaulovom dome bol istý sluha menom Siba. Zavolali ho k Dávidovi a kráľ mu povedal: „Ty si Siba?“ Odpovedal: „Áno, k službám!“ ³ Kráľ sa ho pýtal: „Ostal ešte niekto zo Šaulovho domu? Tomu preukážem Božie milosrdenstvo.“ Siba odvetil kráľovi: „Je ešte Jonatánov syn, chorý

na nohy.“⁴ Kráľ sa ho pýtal: „Kde je?“ Siba odpovedal kráľovi: „Je v dome Amielovho syna Machira v Lodabare!“⁵ A kráľ Dávid ho dal doniesť z domu Amielovho syna Machira, z Lodabaru.

⁶ Keď Mifiboset, syn Šaulovho syna Jonatána, prišiel k Dávidovi, padol na tvár a klaňal sa. Dávid ho oslovil: „Mifiboset!“ Odpovedal: „Hľa, tvoj sluha!“⁷ Dávid mu povedal: „Neboj sa, lebo ti veľmi chcem preukázať milosrdenstvo pre tvojho otca Jonatána. Vrátim ti všetky polia tvojho otca Šaula, ty však budeš vždy požívať pokrm pri mojom stole.“⁸ Uklonil sa a vravel: „Čo je tvoj sluha, že sa obraciaš k mŕtvemu psovi, akým som ja?!“

⁹ Potom si Dávid zavolať Šaulovho sluhu Sibua a povedal mu: „Všetko, čo patrilo Šaulovi a celému jeho rodu, dal som synovi tvojho pána.“¹⁰ Ty, tvoji synovia a tvoji sluhovia budete mu obrábať zem a znášať (úrodu), ktorá bude slúžiť synovi tvojho pána za pokrm, aby mal čo jesť. Mifiboset, syn tvojho pána, bude vždy požívať pokrm pri mojom stole.“ Siba mal pätnásť synov a dvadsať sluhov.¹¹ Siba odpovedal kráľovi: „Tvoj sluha urobí všetko tak, ako môj kráľovský pán prikázal svojmu sluhovi.“ Mifiboset však jedával pri kráľovom stole ako jeden z kráľových synov.¹² Mifiboset mal malého syna menom Micha. Všetci, ktorí bývali v Sibovom dome, boli sluhami Mifiboseta.¹³ Mifiboset však býval v Jeruzaleme, lebo jedol pri kráľovom stole. Bol chromý na obe nohy.

2Sam10

X. *Vojna proti Amončanom a Aramejčanom.* -¹ Potom zomrel kráľ Amončanov a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Hanon.² Dávid si povedal: „Preukážem Nachasovmu synovi Hanonovi milosrdenstvo, ako jeho otec preukázal milosrdenstvo mne.“ Preto mu Dávid prostredníctvom svojich sluhov dal vysloviť sústrasť v žiali za otcom. Dávidovi sluhovia prišli do krajiny Amončanov,³ ale amonské kniežatá vraveli svojmu pánovi Hanonovi: „Nazdávaš sa, že si Dávid chce uctiť tvojho otca keď ti poslal tešiteľov? A neposlal Dávid svojich sluhov k tebe, aby preskúmal, prezvedel a rozvrátil mesto?“⁴ Nato Hanon chytil Dávidových sluhov, oholil im pol brady, šaty im do polovice až po rozkrok odstrihol a poslal ich preč.⁵ Keď to oznámili Dávidovi, poslal im naproti, lebo mužovia boli veľmi potupení. Kráľ im odkázal: „Ostaňte v Jerichu, kým vám nenarastú brady, potom sa vrátite!“

⁶ Keď Amončania videli že sa Dávidovi zošklivili, poslami dali Amončania najat' Aramejčanov z Bet-Rohobu a Aramejčanov zo Soby, dvadsaťtisíc pešiakov, a od kráľa Maáchy (tisíc mužov) a chlapov z Tobu, dvanásťtisíc mužov.⁷ Keď sa to Dávid dopyčul, poslal Joaba a celé vojsko bojovníkov.⁸ Vtedy Amončania vyrazili a usporiadali sa do boja pred bránou. Aramejčania zo Soby a z Rohobu a mužovia z Tobu a Maáchy boli osobitne na poli.⁹ Keď Joab videl, že boj je obrátený proti nemu aj spredu, aj odzadu, vybral si z Izraelitov najvyberanejších a postavil ich proti Aramejčanom.¹⁰ Ostatok mužstva odovzdal do rúk svojho brata Abisa a postavil ho proti Amončanom.¹¹ A povedal: „Ak budú Aramejčania mocnejší ako ja, prídeš mi na pomoc; a ak budú Amončania mocnejší ako ty, prídem na pomoc ja tebe.“¹² Buď udatný! Ved' bojujeme za svoj ľud a za mestá svojho Boha! Pán však urobí, čo sa jemu páči.“¹³ Keď sa Joab a mužstvo, ktoré bolo s ním, pustilo do boja proti Aramejčanom, oni pred ním utiekli.¹⁴ Amončania videli, že Aramejčania utiekli, preto ušli pred Abisajom a vtiahli do mesta. Nato Joab upustil od Amončanov a šiel do Jeruzalema.

¹⁵ Keď Aramejčania videli, že ich Izraeliti porazili, zhromaždili sa ¹⁶ a Adadezer poslami nariadil nástup Aramejčanov, ktorí boli za riekou. Tí prišli do Helamu na čele s veliteľom Adadezerovho vojska Sobachom. ¹⁷ Keď to oznámili Dávidovi, zhromaždil celý Izrael, prešiel cez Jordán a prišiel do Helamu. Nato sa Aramejčania postavili proti Dávidovi a bojovali s ním. ¹⁸ A Aramejčania utiekli pred Izraelitmi. Dávid zničil Aramejčanom sedemsto vozov a štyridsaťtisíc jazdcov a zrazil aj veliteľa vojska Sobacha, takže na mieste zomrel. ¹⁹ Všetci Adadezerovi poddaní králi videli, že ich Izraeliti porazili, preto uzavreli s Izraelitmi mier a boli im poddaní. A Aramejčania sa už báli ísť Amončanom na pomoc.

Dávidov hriech a jeho následky 11 - 20

2Sam11

XI. Dávid a Betsabe. - ¹ Keď uplynul rok, v čase, keď králi vychádzajú (do vojny), vyslal Dávid Joaba a s ním svojich sluhov i celý Izrael. Spustošili Amončanov a obliehali Rabu. Dávid však ostal v Jeruzaleme. ² V ktorýsi večer Dávid vstal zo svojho lôžka, a prechádzal sa na streche kráľovského domu. Vtom uvidel zo strechy kúpať sa ženu. Žena bola na pohľad veľmi pekná. ³ Dávid sa dal o žene dopytovať a povedali mu: „To je Eliamova dcéra Betsabe, žena Hetejca Uriáša!“ ⁴ Nato poslal Dávid poslov, dal ju priviesť, a keď prišla, obcoval s ňou. Ona sa potom očistila od svojej nečistoty a vrátila sa domov.

⁵ Žena počala a odkázala Dávidovi: „Som ťarchavá.“ ⁶ Nato Dávid poslal za Joabom: „Pošli ku mne Hetejca Uriáša!“ A Joab poslal Uriáša k Dávidovi. ⁷ Keď Uriáš došiel k nemu, Dávid sa vypytoval, ako sa má Joab, ako sa vedie mužstvu a ako beží vojna. ⁸ Potom Dávid povedal Uriášovi: „Chod' do, svojho domu a umy si nohy!“ Uriáš odišiel z kráľovského domu a nasledoval ho kráľovský dar. ⁹ Ale Uriáš spal pri vchode kráľovského domu s ostatnými sluhami svojho pána; do svojho domu nezišiel. ¹⁰ Dávidovi oznámili: „Uriáš nešiel do svojho domu.“ Dávid sa opýtal Uriáša: „Neprichádzaš z cesty? Prečo si nešiel do svojho domu?“ ¹¹ Uriáš odpovedal Dávidovi: „Archa, Izrael a Júda, bývajú v stanoch, môj pán Joab a sluhovia môjho pána tábora na poli a ja mám ísť do svojho domu jesť, piť a spať so svojou ženou? Ako žije Pán a ako žiješ ty, takú vec neurobím!“ ¹² Dávid povedal Uriášovi: „Dnes ostaň ešte tu, zajtra ťa prepustím.“ Uriáš teda ostal ten deň v Jeruzaleme. Na druhý deň ¹³ ho Dávid zavolať, aby s ním jedol a pil. Ale večer odišiel spať na svoje lôžko so sluhami svojho pána; do svojho domu nešiel.

¹⁴ Ráno napísal Dávid Joabovi list a poslal ho po Uriášovi. ¹⁵ V liste písal toto: „Postavte Uriáša napred, kde najviac zúri boj, a potom sa stiahnite od neho späť, nech ho zasiahnu a nech zomrie!“ ¹⁶ A keď Joab obliehal mesto, postavil Uriáša na miesto, o ktorom vedel, že sú tam mocní chlapi. ¹⁷ Mužovia z mesta urobili výpad a bojovali s Joabom. I padli poniektorí z mužstva z Dávidových sluhov a zomrel aj Hetejec Uriáš. ¹⁸ Joab potom dal Dávidovi oznámiť celý priebeh boja. ¹⁹ Poslovi však prikázal: „Ak vtedy, keď kráľovi dopovieš celý priebeh boja, ²⁰ vzkypí v kráľovi hnev a povie ti: „Prečo ste išli bojovať tak blízko k mestu? Nevedeli ste, že z múrov strieľajú? !“ ²¹ Ktože zabil Abimelecha, Jerobálovho syna?! Či nie žena zhodila naň z múru mlynský kameň, takže zomrel v Tebese? Prečo ste sa priblížili k múru?“ - povieš: „Aj tvoj sluha, Hetejec Uriáš zomrel.“ ²² Posol odišiel a keď došiel, oznámil Dávidovi všetko, čo po ňom odkázal Joab. ²³ Posol hovoril Dávidovi: „Tí mužovia boli mocnejší ako my, urobili výpad proti nám do poľa, ale my sme ich odrazili až po vchod do brány.“ ²⁴

Vtedy z múru strieľali strelci na tvojich sluhov a niektorí z kráľových sluhov zomreli; aj tvoj sluha, Hetejec Uriáš zomrel.“²⁵ Nato Dávid povedal poslovi: „Toto povedz Joabovi: „Nech ťa tá vec netrápi! Veď meč zožiera raz tak, raz inak. Vytrvaj pevne vo svojom boji proti mestu a zrúcaj ho!“ Takto ho posmeľuj!“

²⁶ Keď sa Uriášova manželka dopočula, že jej muž Uriáš zomrel, nariekala za svojím pánom. ²⁷ Keď však pominul smútok, dal ju Dávid doviest' do svojho domu. Stala sa mu ženou a porodila mu syna. Ale čo Dávid urobil, nepáčilo sa Pánovi.

2Sam12

XII. Trest za hriech. - ¹ Preto Pán poslal k Dávidovi Nátana. On šiel k nemu a povedal mu: „V ktoromsi meste boli dvaja mužovia, jeden bohatý a jeden chudobný. ² Bohatý mal veľké množstvo oviec a dobytká. ³ Chudobný zas nemal nič, len malú ovečku, ktorú si kúpil a vychoval. Rástla spolu s ním a s jeho deťmi. Jedla z jeho smidky, pila z jeho pohára, spala v jeho lone a bola mu ako dcéra. ⁴ Tu prišiel k bohatému mužovi počestný a jemu bolo ľúto vziať zo svojich oviec a zo svojho dobytká a pripraviť to počestnému, ktorý k nemu prišiel, preto vzal ovečku chudobného muža a pripravil ju mužovi, ktorý k nemu prišiel.

⁵ Dávid sa veľmi rozhneval na toho človeka a povedal Nátanovi: „Ako žije Pán, človek, ktorý to urobil, je synom smrti. ⁶ A ovečku vynahradí štvornásobne, pretože sa dopustil tejto veci a nemal zľutovanie.“ ⁷ Nátan povedal Dávidovi: „Ty si ten muž! Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Ja som ťa pomazal za kráľa nad Izraelom a ja som ťa vyslobodil zo Šaulovej ruky. ⁸ Dal som ti dom tvojho pána a ženy tvojho pána do lona a dal som ti dom Izraela a dom Júdu a ak je to málo, doložím ti to i ono. ⁹ Prečo si opovrhol Pánovým slovom, že si urobil, čo sa mu nepáči?! Hetejca Uriáša si zabil mečom a jeho manželku si si vzal za ženu: Zabil si ho mečom Amončanov. ¹⁰ Preto od tvojho domu nikdy neodstúpi meč, lebo si opovrhol mnou a vzal si si manželku Hetejca Uriáša, aby bola tvojou ženou. ¹¹ Toto hovorí Pán: Hľa, ja z tvojho vlastného domu dopustím na teba nešťastie; pred tvojimi očami vezmem tvoje ženy a dám ich inému. On bude spať s tvojimi ženami pred očami tohoto slnka. ¹² Lebo ty si to urobil potajomky, ale ja urobím túto vec pred celým Izraelom a pred slnkom.“

¹³ Dávid povedal Nátanovi: „Zhrešil som proti Pánovi!“ A Nátan vravel Dávidovi: „Aj Pán ti odpustil hriech, nezomrieš! ¹⁴ Že si však touto vecou zavinil rúhanie u Pánových nepriateľov, syn, ktorý sa ti narodí, iste zomrie!“

¹⁵ Potom Nátan odišiel domov. Pán však udrel dieťa, ktoré Dávidovi porodila Uriášova manželka, a ochorelo. ¹⁶ Dávid prosil Boha za chlapca, Dávid sa prísne postil a keď prišiel (domov), ležal celú noc na zemi. ¹⁷ Starší jeho domu pristúpili k nemu a chceli ho zdvihnúť zo zeme. Ale nechcel, ani s nimi nejedol. ¹⁸ Na siedmy deň chlapec zomrel. A Dávidovi sluhovia sa báli oznámiť mu, že dieťa zomrelo. Vravali si: „Kým chlapec ešte žil, prihovárali sme sa mu, a nepočúval na náš hlas. Akože mu povieme: „Chlapec umrel.“?! Veď porobí zle!“ ¹⁹ Dávid videl, že si jeho sluhovia pošuškávali. Dávid pochopil, že chlapec zomrel. A Dávid sa spýtal svojich sluhov: „Zomrel chlapec?“ Odpovedali: „Zomrel.“ ²⁰ Tu Dávid vstal zo zeme, umyl sa a pomazal, vzal si iné šaty, išiel do Pánovho domu a klaňal sa. Potom šiel domov, žiadal, aby mu predložili pokrm, a jedol. ²¹ Jeho sluhovia sa ho pýtali: „Čo to znamená, čo robíš? Kým bol chlapec živý, postil si sa a plakal si a keď chlapec zomrel, vstávaš a ješ!“ ²² Odpovedal: „Kým chlapec žil, postil som sa a plakal som, lebo som si vravel: Ktovie, azda sa Pán zmiluje a chlapec ostane nažive. Teraz je však

mŕtvy, načo by som sa postil? Môžem ho vari ešte vrátiť späť? Ja pôjdem za ním, ale on sa ku mne nevráti.“

²⁴ Potom Dávid tešil svoju ženu Betsabe, vošiel k nej a spal s ňou. I porodila syna, ktorého nazval Šalamúnom: Pán ho miloval. ²⁵ A Pán ho prostredníctvom proroka Nátana dal s ohľadom na Pána nazvať Jedidjá.

Zakončenie vojny s Amončanmi. - ²⁶ Joab však bojoval pri Rabe Amončanov a zaujal kráľovské mesto. ²⁷ Joab poslal k Dávidovi poslov so správou: „Bojoval som proti Rabe a Vodné mesto som aj zaujal. Preto teraz zhromaždi ostatok mužstva, obliehaj mesto a doby ho, aby som nedobyl mesto ja, lebo by sa nazvalo mojím menom.“ ²⁹ Nato Dávid pozbieral všetko mužstvo, išiel k Rabe, bojoval proti nej a dobyl ju. ³⁰ Vzal korunu ich kráľa z jeho hlavy, ktorá vážila hrivnu zlata a bol na nej drahokam, ktorý sa dostal na Dávidovu hlavu. Z mesta odniesli veľké množstvo koristi. ³¹ A ľud, ktorý v ňom bol, vyviedol, roztrhal píľami, železnými mláťačkami a železnými sekerami a pohádzal ich do tehliarskej pece. Podobne naložil so všetkými mestami Amončanov. Potom sa Dávid a celé vojsko vrátilo do Jeruzalema.

2Sam13

XIII. Amnon a Tamar. - ¹ Potom sa stalo toto: Dávidov syn Absolón mal krásnu sestru menom Tamar a zamiloval sa do nej Dávidov syn Amnon. Amnon sa trápil, až ochorel pre svoju sestru Tamar. Bola pannou, preto sa Amnonovi zdalo nemožným niečo jej urobiť. ³ Amnon mal priateľa Jonadaba, syna Dávidovho brata Semu. A Jonadab bol veľmi chytrý človek. I spýtal sa ho: „Prečo si ty, kráľov syn, deň čo deň biednejší? Nepovieš mi to?“ Amnon mu odpovedal: „Milujem Tamar, sestru svojho brata Absolóna.“ ⁵ Jonadab mu vŕavel: „Lahni si do postele, akoby si bol chorý, a keď ťa príde pozrieť tvoj otec, povedz mu: Nech príde, prosím moja sestra Tamar a nech mi dá niečo jesť! Nech pripraví pokrm pred mojimi očami, aby som to videl a aby som prijal pokrm z jej ruky!“ ⁶ Amnon si teda ľahol a predstieral chorobu. Keď ho kráľ prišiel pozrieť, povedal Amnon kráľovi: „Nech príde, prosím, moja sestra Tamar a nech mi pred mojimi očami pripraví dva koláče, z jej ruky chcem jesť.“ ⁷ A Dávid poslal do domu po Tamar s odkazom: „Chod' do domu svojho brata Amnona a priprav mu pokrm!“ ⁸ Tamar išla do domu svojho brata Amnona, ktorý ležal. Vzala cesto, zamiesila, pred jeho očami narobila koláčov a koláče upiekla. ⁹ Potom vzala pekáč a vysypala pred neho. Ale on sa zdráhal jesť. Amnon vŕavel: „Pošlite odo mňa všetkých preč!“ Keď všetci od neho odišli, ¹⁰ povedal Amnon Tamar: „Dones mi jedlo do izbičky, chcem jesť z tvojej ruky! Tamar vzala koláče, ktoré pripravila, a zanesla ich svojmu bratovi Amnonovi do izbičky. ¹¹ Keď mu však podávala jesť, chytil ju a vŕavel jej: „Pod', sestra moja, ľahni si ku mne!“ ¹² Ale ona mu povedala: „Nie, brat môj, nezneucti ma! Veď sa v Izraeli takéto nesmie robiť! Nedopuť sa tej nehanebnosti!“ ¹³ Kdeže ja potom pôjdem so svojou hanbou? A ty budeš v Izraeli ako nejaký nehanebník. Ale hovor s kráľom, on ma neodoprie tebe.“ ¹⁴ Lenže nechcel ani počúvať na jej hlas a keďže bol mocnejší než ona, znásilnil ju a ležal s ňou.

¹⁵ Potom k nej Amnon pocítil veľký odpor. Odpor, ktorý k nej pociťoval, bol väčší ako láska, ktorou ju miloval. Preto jej Amnon rozkázal: „Zober sa a chod'!“ ¹⁶ Odpovedala mu: „Táto krivda, že ma posieláš preč, je, väčšia ako tá druhá, ktorú si mi urobil.“ Ale nechcel ju počúvať. ¹⁷ I zavolať na mládenca, ktorý ho obsluhoval, a povedal mu: „Vyžeň túto odo mňa von na ulicu a zapri za ňou dvere!“ ¹⁸ Mala na sebe dlhú tuniku, lebo kráľovské dcéry sa oddávajú, kým boli panny, takto obliekali. Jeho

sluha ju vyhnal na ulicu a zaprel za ňou dvere. ¹⁹ Tamar si dala na hlavu popol, dlhú tuniku, ktorú mala na sebe, roztrhla, ruky si položila na hlavu, išla a nepretržite volala. Vtom ju oslovil jej brat Absolón: „Bol azda s tebou tvoj brat Amnon? Tak buď teraz ticho, sestra. Je to tvoj brat, neber si túto vec k srdcu!“ Tamar potom ostala opustená v dome svojho brata Absolóna.

²¹ Keď sa kráľ Dávid o tom všetkom dopočul, veľmi sa rozgneval. (Ale nechcel zarmútiť dušu svojho syna Amnona, mal ho rád lebo bol jeho prvorodený.) ²² Absolón sa však nezhovárал s Amnom ani po zlom, ani po dobrom, lebo Absolón nenávidel Amnona za to, že potupil jeho sestru Tamar.

Absolónova pomsta. - ²³ Po dvoch rokoch sa stalo, že boli strihačky u Absolóna v Bálhasore, ktorý je pri Efraime. Absolón pozval všetkých kráľových synov. Absolón išiel ku kráľovi a povedal: „Hľa, u tvojho sluhu sú strihačky; nech príde, prosím, so svojim sluhom kráľ a jeho sluhovia.“ ²⁵ Kráľ odpovedal Absolónovi: „Nie, synu, nepôjdeme všetci, aby sme ti neboli na ťarchu.“ On naliehal naň, ale nechcel ísť a požehnal ho. ²⁶ Absolón odpovedal: „Keď nie, nech ide s nami môj brat Amnon!“ Kráľ sa ho opýtal: „Prečo má ísť s tebou?“ ²⁷ Ale Absolón naň naliehal, takže s ním pustil Amnona a všetkých kráľových synov. (Absolón pripravil kráľovskú hostinu.) ²⁸ A Absolón rozkázal svojim sluhom: „Dávajte pozor! Keď bude Amnonovo srdce veselé od vína a ja vám poviem: Zrazte Amnona - vtedy ho zabijete. Nebojte sa! Či som vám to nerozkázal ja? Buďte pevní a buďte udatnými mužmi!“ ²⁹ Absolónovi sluhovia urobili s Amnom, ako im rozkázal Absolón. Nato všetci kráľovi synovia vyskočili, každý vysadol na svoju mulicu a ušli. ³⁰ Kým ešte boli na ceste, došiel Dávidovi chýr: „Absolón pobil všetkých kráľových synov, neostal z nich ani jeden.“ ³¹ Nato kráľ vstal, roztrhol si rúcho, ležal na zemi a všetci jeho sluhovia stáli s roztrhnutým rúchom. ³² Vtom sa ozval Jonadab, syn Dávidovho brata Semu, a povedal: „Nech nehovorí môj pán, že pobili všetkých mladíkov, kráľových synov. Zomrel iba sám Amnon, lebo (jeho) osud bol na Absolónovej tvári odo dňa, čo potupil jeho sestru Tamar. ³³ Nuž nech si to môj kráľovský pán neberie k srdcu a nech nevraví: Všetci kráľovi synovia sú mŕtvi; mŕtvy je len Amnon.“

³⁴ Absolón však ušiel. Vtedy mládenec, ktorý držal stráž, zdvihol oči a hľa, veľký zástup išiel neobyčajnou cestou popri vrchu. ³⁵ Nato Jonadab hovoril kráľovi: „To idú kráľovi synovia! Stalo sa tak, ako hovoril tvoj sluha.“ ³⁶ Keď dohovoric, došli kráľovi synovia, pozdvihli hlas a plakali. Aj kráľ a všetci jeho sluhovia plakali veľmi veľkým plačom.

³⁷ Absolón utiekol a išiel k Amiudovmu synovi Tolmajovi, kráľovi Gesuru. (A Dávid) smútil za svojim synom celý čas. ³⁸ Absolón teda utiekol. Išiel do Gesuru a bol tam tri roky. ³⁹ Kráľ Dávid však prestal prenasledovať Absolóna, lebo sa zmieril s Amnonovou smrťou.

2Sam14

XIV. Návrat Absolóna. - ¹ Joab, syn Sarvie, sa dozvedel, že kráľovo srdce sa kloní k Absolónovi. Preto Joab poslal do Tekuy, dal odtiaľ priviesť múdru ženu a povedal jej: „Predstieraj smútok, obleč sa do smútočných šiat a nepomaž sa olejom, aby si vyzerala ako žena, ktorá už dlhý čas smúti za mŕtvym! ³ Potom pôjdeš ku kráľovi a budeš mu takto hovoriť: „A Joab jej vložil do úst slová.“

⁴ Žena z Tekuy išla ku kráľovi, vrhla sa tvárou na zem, klaňala sa a povedala: „Pomôž, kráľu!“ ⁵ Kráľ sa jej spýtal: „Čo ti je?“ Odpovedala: „Ach, som vdova, muž

mi zomrel. ⁶ Tvoja služobnica mala dvoch synov. Tí dvaja sa povadili na poli a keďže nebolo nikoho, kto by bol medzi nimi zakročil, zrazil jeden toho druhého a usmrtil ho. ⁷ A hľa, povstal celý rod proti tvojej služobnici. Hovoria: „Vydaj toho, čo si zabil brata, nech ho zabijeme za život jeho brata, ktorého zabil, a vyhladíme aj dediča!“ Chcu vyhasiť uhlík, ktorý mi ostal, aby po mojom mužovi neostalo meno ani potomstvo na zemi.“ ⁸ Nato kráľ povedal žene: „Chod domov, ja vydám rozkaz v tvoj prospech.“ ⁹ Ale žena z Tekuy povedala kráľovi: „Môj kráľovský pane, na mne bude vina a na dome môjho otca, kráľ však a jeho dom je nevinný.“ ¹⁰ Kráľ povedal: „Ak ti, niekto niečo povie, doved ho ku mne a viac sa ťa nedotkne!“ ¹¹ Odpovedala: „Nech si kráľ spomenie na Pána, svojho Boha, aby pomstiteľov krvi, ktorí chcú zabíjať, nebolo priveľa a aby nezabili môjho syna!“ Odpovedal: „Ako žije Pán, tvojmu synovi nepadne ani vlások na zem!“

¹² Vtedy žena vravela: „Môže tvoja služobnica povedať svojmu pánovi slovo?“ Odpovedal: „Vrav!“ ¹³ Žena povedala: „Prečo si myslíš niečo podobné proti ľudu Božiemu? A keď kráľ vypovedal to slovo, je to priam hriech, lebo kráľ nedovoľuje, aby sa vrátil jeho vyhnanec!“ ¹⁴ Lebo isto zomrieme a sme ako voda vyliata na zem, ktorú nemožno pozbierať. Ale Boh neberie život a myslí na to, aby vyhnanca neodohnal od seba. ¹⁵ Nuž teraz som prišla, aby som toto povedala svojmu kráľovskému pánovi. Lebo ľudia ma nastrašili. Preto si tvoja služobnica myslela: Budem hovoriť s kráľom, azda kráľ vypočuje reč svojej slúžky. ¹⁶ Lebo kráľ vyslyší a vyslobodí svoju slúžku z ruky človeka, ktorý chce z Božieho dedičstva vyhubiť naraz mňa i môjho syna. ¹⁷ Tvoja služobnica si povedala: Nech mi slovo kráľa, môjho pána, slúži na uspokojenie. Veď je môj kráľovský pán ako Boží anjel, počúva dobré i zlé. A Pán, tvoj Boh, nech je s tebou!“

¹⁸ Vtedy kráľ povedal žene: „Nezataj predo mnou nič, čo sa ťa spýtam!“ Žena odpovedala: „Nech hovorí môj kráľovský pán!“ ¹⁹ A kráľ povedal: „Nie je s tebou v tomto celom Joabova ruka?“ Žena vravela: „Ako žiješ, môj kráľovský pane, nik nemôže uhnúť ani napravo, ani naľavo od ničoho, čo vravel môj kráľovský pán. Lebo tvoj sluha Joab ma poveril a on dal do úst tvojej slúžky všetky tieto slová. ²⁰ Tvoj sluha Joab to urobil, aby dal veci iný výzor. Ale môj pán je taký múdry, ako je múdry Boží anjel, a vie všetko, čo je na zemi.“

²¹ Potom kráľ hovoril Joabovi: „Hľa, splním túto vec! Nuž chod a doved naspäť chlapca Absolóna!“ ²² Joab padol tvárou na zem, holdoval a žehnal kráľovi. A Joab povedal: „Dnes poznal tvoj sluha, že som našiel milosť v твоjich očiach, môj kráľovský pane, pretože kráľ splnil túto prosbu svojho sluhu.“ ²³ Potom Joab vstal, išiel do Gesuru a priviedol Absolóna do Jeruzalema. ²⁴ Vtedy kráľ povedal: „Nech sa vráti do svojho domu, ale moju tvár neuvidí!“ Absolón sa teda vrátil do svojho domu, ale kráľovu tvár nevidel.

²⁵ V celom Izraeli však nebolo takého krásneho muža, ako bol Absolón. Veľmi ho vychvalovali. Od chodidla nohy až po temä nebolo na ňom chyby. ²⁶ A keď sa ostrihal - strihal sa na konci každého roku, musel sa strihať, lebo mu boli ťažké vlasy - , vlasy z jeho hlavy vážili dvesto šeklov podľa kráľovskej váhy. ²⁷ Absolónovi sa narodili traja synovia a jedna dcéra, volala sa Tamar. Bola to žena pekného vzhľadu. ²⁸ Absolón býval v Jeruzaleme dva roky a kráľovu tvár nevidel.

²⁹ Preto Absolón poslal po Joaba, chcel ho poslať ku kráľovi, ale nechcel k nemu prísť. Poslal poň aj druhý raz, a nechcel prísť. ³⁰ Vtedy povedal sluhom: „Pozrite Joabov ostredok pri mojom! Má tam jačmeň, choďte, podpáľte ho!“ A Absolónovi sluhovia roľu podpálili. (Joabovi sluhovia prišli s roztrhnutým rúchom a vraveli: „Absolónovi sluhovia podpálili ostredok.“) ³¹ Nato sa Joab vybral a išiel k

Absolónovi do domu a spýtal sa ho: „Prečo podpálili tvoji sluhovia môj ostredok?“³² Absolón odpovedal Joabovi: „Hľa, poslal som po teba s odkazom: Príď sem, chcem ťa poslať ku kráľovi s odkazom: Načo som prišiel z Gesuru? Lepšie by mi bolo, keby som bol ešte tam! - Ale teraz chcem vidieť kráľovu tvár a ak je na mne vina, nech ma zabije!“³³ Joab išiel ku kráľovi a oznámil mu to. On zavolať Absolóna, ktorý prišiel ku kráľovi a uklonil sa pred kráľom až po zem. A kráľ Absolóna pobožkal.

2Sam15

XV. Absolónova zrada. - ¹ Po tomto si Absolón zaobstaral voz, kone a päťdesiat mužov, ktorí bežali pred ním.

² Absolón vstával včasráno a postavil sa vedľa cesty do brány. Každého, kto mal nejaký spor a prichádzal ku kráľovi po rozhodnutie, zavolať Absolón k sebe a vravel: „Z ktorého si mesta?“ On odpovedal: „Tvoj sluha je z toho a toho izraelského kmeňa.“³ Nato mu Absolón povedal: „Pozri tvoja vec je dobrá a spravodlivá, ale od kráľa tu niet nikoho, kto by ťa vypočul.“⁴ A Absolón hovoril: „Keby som bol ja ustanovený za sudcu v krajine, prišiel by ku mne každý, kto má spor a pravotu, a ja by som mu zjednal právo.“⁵ A keď sa niekto približoval a chcel sa mu pokloniť, vystrel ruku, chytil ho a pobožkal.⁶ Podobne sa Absolón správal ku všetkým Izraelitom, ktorí prichádzali ku kráľovi po rozhodnutie. Tak Absolón ukradol srdce izraelských mužov.

⁷ Po uplynutí štyridsiatic rokov povedal Absolón kráľovi: „Pôjdem a splním v Hebrone sľub, ktorý som urobil Pánovi.“⁸ Lebo keď býval tvoj sluha v Gesure v Aramejsku, urobil takýto sľub: Ak mi Pán popraje vrátiť sa do Jeruzalema, preukážem Pánovi úctu.“⁹ Kráľ mu odpovedal: „Chod' v pokoji!“ On vstal a išiel do Hebronu.¹⁰ Potom Absolón poslal vyzvedačov ku všetkým izraelským kmeňom s odkazom: „Keď počujete zvuk trúby, vyhláste: Absolón je kráľom v Hebrone!“¹¹ Z Jeruzalema išlo s Absolónom dvesto mužov, ktorí boli povolaní a išli dobromyseľne, nevedeli o ničom.¹² Absolón dal zavolať aj Dávidovho poradcu, gilonského Achitofela, z jeho mesta, z Gila, keď prinášal obety. Tak sprisahanie silnelo a ľud išiel v čoraz väčšom počte s Absolónom.

Dávidov útek z Jeruzalema. - ¹³ Tu prišiel k Dávidovi posol so zvesťou: „Srdce Izraelitov sa pridalo k Absolónovi.“¹⁴ Vtedy povedal Dávid všetkým svojim sluhom ktorí boli s ním v Jeruzaleme: „Podťte, ujdeme, lebo pred Absolónom niet pre nás záchrany. Podťte rýchlo, lebo sa bude ponáhľať, dochytí nás, privalí na nás nešťastie a mesto porazí ostrým meča.“¹⁵ Kráľovi sluhovia povedali kráľovi: „Všetko, ako si praješ, náš kráľovský pán! Sme tvoji sluhovia!“¹⁶ Kráľ odišiel a za ním celý jeho dom. Desať svojich vedľajších žien kráľ zanechal strážiť dom.¹⁷ Kráľ odišiel a všetok ľud za ním. Pri poslednom dome zastali.¹⁸ Všetko jeho mužstvo prešlo popri ňom; všetci Kereťania, všetci Feleťania a všetci Gétejci, šesťsto mužov, ktorí prišli za ním z Gétu, prešli popred kráľa.

¹⁹ Vtedy hovoril kráľ Gétejcovi Etaimu: „Prečo ideš s nami aj ty? Vráť sa, ostaň s kráľom! Veď si cudzinec a ubehlík zo svojho domova!“²⁰ Včera si prišiel a dnes ťa mám nechať blúdiť s nami? Ja pôjdem (ta), kam pôjdem; vráť sa a vezmi naspäť so sebou aj svojich bratov! Milosrdenstvo a spravodlivosť!“²¹ Ale Etai sa ozval a povedal kráľovi: „Ako žije Pán a ako žije môj kráľovský pán, na tom mieste, kde bude môj kráľovský pán - či na život a či na smrť -, tam bude aj tvoj sluha.“²² A Dávid povedal Etaimu: „Chod' prejdi!“ Gétejec Etai teda prešiel, aj celé jeho mužstvo a celá rodina, ktorá bola s ním.²³ Celá krajina hlasito plakala, kým všetok ľud

prechádzal. Kráľ stál pri potoku Kedron a všetok ľud prešiel popri ňom smerom na rovínu.

²⁴ Bol tu aj Sadok a s ním všetci leviti, ktorí niesli Božiu archu zmluvy. Božiu archu položili a Abiatar priniesol obeť, kým nevyšiel všetok ľud z mesta. ²⁵ Vtedy kráľ povedal Sadokovi: „Zanes Božiu archu späť do mesta! Ak som našiel milosť v Pánových očiach, privedie ma späť a dá mi uvidieť ju aj svoj príbytok. ²⁶ Ale ak povie: „Nepáčiš sa mi,“ tu som, nech urobí, ako sa páči jemu!“ ²⁷ Potom kráľ povedal kňazovi Sadokovi: „Videc, ty sa vráť v pokoji do mesta! Tvoj syn Achimás a Abiatarov syn Jonatán, vaši dvaja synovia nech sú s vami! ²⁸ Pozrite, ja budem vyčkávať pri brodoch na rovine, kým nepríde od vás odkaz, ktorý mi podá správu. ²⁹ Sadok a Abiatar potom zanesli Božiu archu späť do Jeruzalema a ostali tam.

³⁰ Dávid však vystupoval na Olivovú horu a stále plakal. Hlavu mal zahalenú a išiel bosý. A z ľudu všetci, ktorí boli s ním, mali zahalenú hlavu, kráčali nahor a stále plakali. ³¹ Keď Dávidovi zvestovali: „Achitofel je medzi sprisahancami s Absolónom, Dávid povedal: „Urob, Pane, hlúpou Achitofelovu radu!“

³² Keď Dávid došiel na hrebeň, kde sa klaniali Bohu, hľa, išiel mu v ústrety Arachita Chusai s roztrhnutým odevom a so zemou na hlave. ³³ Dávid mu povedal: „Ak pôjdeš so mnou, budeš mi na ťarchu! ³⁴ Ale ak sa vrátiš do mesta a povieš Absolónovi: „Som tvoj sluha, kráľu; bol som sluhom tvojho otca, ale odteraz som tvojím sluhom,“ tak mi môžeš zmariť Achitofelovu radu. ³⁵ Veď tam budú s tebou kňazi Sadok a Abiatar. Všetko, čo počuješ v kráľovom dome, oznámiš kňazom Sadokovi a Abiatarovi. ³⁶ S nimi sú tam ich dvaja synovia, Sadokov Achimás a Abiatarov Jonatán. Po nich mi odkážte všetko, čo počujete!“ ³⁷ Takto prišiel Dávidov priateľ Chusai do mesta, keď Absolón vtiahol do Jeruzalema.

2Sam16

XVI. Siba a Semei. - ¹ Keď Dávid zašiel trocha za kopec, išiel mu naproti Mifibosetov sluha Siba s párom osedlaných oslov, na ktorých bolo dvesto chlebov, sto hrozienských koláčov, sto fíg a mech vína. ² Kráľ sa opýtal Sibou: „Čo s týmto chceš?“ Siba odpovedal: „Osly sú pre kráľovskú rodinu na jazdenie, chlieb a figy sú jedlo pre služobníkov a víno bude nápoj pre tých, čo ustanú na púšti.“ ³ Kráľ sa spýtal: „Kde je syn tvojho pána?“ Siba odpovedal Dávidovi: „Sedí v Jeruzaleme, lebo hovorí: „Dnes mi Izraelov dom vráti kráľovstvo môjho otca.“ ⁴ A kráľ povedal Sibovi: „Všetko, čo mal Mifiboset, je tvoje.“ Siba odpovedal: „Klaniam sa! Našiel som milosť v očiach svojho kráľovského pána.“

⁵ Keď kráľ došiel až k Bahurim; práve vychádzal odtiaľ muž z príbuzenstva Šaulovho domu, Gérov syn menom Semei. Kadiaľ išiel, tade preklínal ⁶ a hádzal kamene do Dávida a do sluhov kráľa Dávida, hoci mu všetok ľud a všetci hrdinovia išli po pravej i ľavej strane.

⁷ Semei hovoril takto, keď preklínal: „Von, von, krvavý muž, muž beliálov! ⁸ Pán vrátil na teba všetku krv Šaulovho domu, miesto ktorého kraľuješ, a kráľovstvo dal do ruky tvojho syna Absolóna. Teraz si v nešťastí, lebo si krvavý muž.“ ⁹ Nato Abisai, syn Sarvie, vravel kráľovi: „Čo má tento zdochnutý pes preklínať môjho kráľovského pána?! Prejdem a zrazím mu hlavu!“ ¹⁰ Ale Dávid povedal: „Nestarajte sa do toho, synovia Sarvie! Nech preklína! Lebo ak mu Pán povedal: „Preklínaj Dávida!“, kto mu povie: „Prečo to robíš?!“ ¹⁰ Potom povedal Dávid Abisaiovi a všetkým svojim sluhom: „Hľa, môj syn, ktorý vyšiel z mojich útrov, číha mi na život,

nuž o čo skôr to môže tento Benjamínek! Nechajte ho preklínať, lebo mu to Pán prikázal! ¹² Azda zhladne na moju biedu a odplatí mi dobrým za dnešné preklínanie.“ ¹³ Potom išiel kráľ a jeho sluhovia po ceste, Semei však išiel vedľa neho po úbočí vrchu, neprestajne preklínal, hádzal doň kamene a metal prach. ¹⁴ Kráľ a všetok ľud, ktorý bol s ním, došiel unavený (k Jordánu), a tam sa občerstvil.

Absolón v Jeruzaleme. - ¹⁵ Absolón a všetci izraelskí mužovia došli do Jeruzalema. Aj Achitofel bol s nimi. ¹⁶ Keď prišiel Dávidov priateľ Arachita Chusai k Absolónovi, vravel Chusai Absolónovi: „Nech žije kráľ! Nech žije kráľ!“ ¹⁷ Absolón povedal Chusaimu: „Toto je tvoja láska k priateľovi? Prečo si nešiel so svojím priateľom?“ ¹⁸ Chusai povedal Absolónovi: „Nie! Patrím tomu a s tým chcem zostať, koho si vyvolil Pán, tento ľud a všetci Izraeliti.“ ¹⁹ A po druhé: Komuže ja budem slúžiť? Či nie jeho synovi. Ako som slúžil tvojmu otcovi, tak budem slúžiť tebe.“

²⁰ Potom povedal Absolón Achitofelovi: „Predložte svoju radu! Čo máme robiť?“ ²¹ Achitofel povedal Absolónovi: „Vojdi k vedľajším ženám svojho otca, ktoré zanechal strážiť palác! Keď celý Izrael uvidí, že si sa zošklivil svojmu otcovi, dostanú smelosť všetci, čo sú s tebou.“ ²² Nato postavili Absolónovi na streche stan a Absolón vošiel pred oči celého Izraela k vedľajším ženám svojho otca. ²³ Achitofelova rada, ktorú v tie dni dával, bola totiž, ako keď sa niekto dopytuje Boha: tak platila Achitofelova rada aj u Dávida, aj u Absolóna.

2Sam17

XVII. ¹ Vtedy Achitofel povedal Absolónovi: „Vyberiem si dvanásťtisíc mužov a zoberiem sa (ešte) tejto noci prenasledovať Dávida. ² Napadnem ho - veď je ustatý a skleslý - a podesím ho, takže sa všetok ľud, ktorý je s ním, rozuteká. Potom osamelého kráľa zabijem ³ a privediem späť k tebe celé mužstvo, ako sa vracia jediný muž. Veď ty hľadáš jedného človeka, potom bude celý ľud v pokoji.“ ⁴ Absolónovi sa reč páčila, aj všetkým starším Izraela.

⁵ Absolón však povedal: „Zavolajte aj Arachitu Chusaiho, chceme počuť aj to, čo má on na ústach.“ ⁶ Chusai prišiel k Absolónovi a Absolón mu povedal: „Takto hovorí Achitofel. Máme previesť jeho návrh? Ak nie, hovor ty!“ ⁷ A Chusai povedal Absolónovi: „Nie je dobrá rada, ktorú dal Achitofel v tomto prípade.“ ⁸ A Chusai hovoril (ďalej): „Ty vieš, že tvoj otec a jeho ľudia sú hrdinovia a že majú rozhorčenú dušu ako mláďatá zbavená medvedica na poli. Veď tvoj otec je bojovník, ktorý nenechá svojich ľudí spať! ⁹ Isto sa teraz schoval v niektorej trhlíne alebo na nejakom (inom) mieste a ak hneď na začiatku niekto padne, ten, kto o tom počuje, bude hovoriť: „Ľud, ktorý ide za Absolónom, utrpel veľkú porážku.“ ¹⁰ Vtedy by iste ochabol aj taký, kto je zmužilý, ktorého srdce je ako srdce leva. Veď celý Izrael vie, že tvoj otec je hrdina a že tí, čo sú s ním, sú smelí ľudia.“ ¹¹ Radím teda: Nech sa k tebe zhromaždí celý Izrael od Danu až po Bersabe ako piesok pri mori a ty budeš tiahnuť v ich strede. ¹² A keď dorazíme k nemu na niektorom mieste, kde ho nájdeme, napadneme ho, ako padá rosa na pôdu a neostane ani on a ani jediný z celého jeho mužstva. ¹³ A ak sa utiahne do niektorého mesta, obtiahne celý Izrael okolo toho mesta povrazy a stiahneme ho do riek že tam neostane ani kamienka.“ ¹⁴ Vtedy Absolón a všetci izraelskí mužovia hovorili: „Rada Arachitu Chusaiho je lepšia ako Achitofelova rada.“ Pán totiž prikázal znemožniť dobrú Achitofelovu radu, lebo Pán chcel Absolóna vrhnúť do nešťastia.

Dávid v Zajordánsku. - ¹⁵ Nato Chusai povedal kňazovi Sadokovi a Abiatarovi: „Takto a takto radil Achitofel Absolónovi a starším Izraela, toto a toto som radil ja.“ ¹⁶ Teraz teda pošlite rýchlo a oznámte Dávidovi: „Neostaň cez noc pri brodoch na rovine, ale prejdi hneď, aby nezničili kráľa a ľud, ktorý je s ním!“ ¹⁷ Jonatán a Achimás stáli pri prameni Rogel. I prišla slúžka a podala im správu, oni to zas mali ísť oznámiť Dávidovi. Nemohli sa totiž ukázať a vojsť do mesta. ¹⁸ Ale videl ich akýsi chlapec a oznámil to Absolónovi. Obaja rýchlo odišli a vošli v Bahurime do domu človeka, ktorý mal na dvore studňu, a spustili sa do nej. ¹⁹ Žena vzala prikrývku, rozostrela ju nad studňu a nasypala na ňu zrna, takže nebolo nič poznať. Absolónovi sluhovia prišli k žene do domu a pýtali sa: „Kde je Achimás a Jonatán? Žena im odpovedala: „Odišli odtiaľto k vode.“ Hľadali (ich), ale nenašli a vrátili sa do Jeruzalema.

²¹ Keď (tí) odišli, vyliezli zo studne, išli a podali kráľovi Dávidovi správu. Povedali Dávidovi: „Vstaňte a prejdite rýchlo cez vodu, lebo takto radil proti vám Achitofel!“ ²² Nato Dávid a všetok ľud, ktorý bol s ním, vstal a prešiel cez Jordán. Kým sa ráno rozvidnilo, nechýbal ani jeden, ktorý by nebol prešiel cez Jordán.

²³ Keď Achitofel videl, že nekonajú podľa jeho rady, osedlal osla, zobral sa a šiel domov do svojho mesta, porobil v dome poriadky a obesil sa. Tam zomrel a pochovali ho v otcovskom hrobe.

²⁴ Dávid prišiel do Mahanaimu, Absolón (on a všetci muži Izraela s ním) prešiel cez Jordán. ²⁵ Absolón postavil nad vojsko Amasu namiesto Joaba. Amasa bol synom muža menom Jetra Izmaelitu, ktorý mal pomer s Izaiho dcérou Abigalou, sestrou Joabovej matky Sarvie. ²⁶ Izraeliti a Absolón táborili v krajine Galaád.

²⁷ Keď Dávid prišiel do Mahanaimu, Sóbi, syn Naása z Raby Amončanov, Machir, syn Amiela z Lodabaru, a Galaádčan Berzelai z Rogelimu ²⁸ doniesli prikrývky, čaše, hlinené nádoby, pšenicu, jačmeň, múku, pražené zrnó, fazuľu, šošovicu, ²⁹ med, maslo, ovce a kravský syr, aby mal čo jesť Dávid a ľud, ktorý bol s ním. Lebo si hovorili: „Ľud na púšti vyhladol, ustal a dostal smäd.“

2Sam18

XVIII. Potlačenie vzbury. - ¹ Dávid konal prehliadku vojska, ktoré bolo s ním, a ustanovil nad ním plukovníkov a stotníkov. ² Tretinu vojska odovzdal Dávid do ruky Joaba, tretinu do ruky Joabovho brata Abisaiho, syna Sarvie, a tretinu do ruky Gétejca Etaiho. Kráľ hovoril ľudu: „Aj ja pôjdem s vami.“ ³ Ale ľud vravel: „Nesmieš ísť! Lebo ak budeme musieť utekať, nás si nevšimnú. A ak polovica z nás umrie, nás si nevšimnú. Ale ty si ako desaťtisíc z nás, preto bude lepšie keď nám ostaneš v meste na pomoc.“ Kráľ im povedal: „Urobím, ako uznáte za dobré.“ Potom sa kráľ postavil k bráne a celé vojsko vytiahlo po stovkách a tisíckach. ⁵ A kráľ prikázal Joabovi, Abisaimu a Etaimu: „Buďte mierni k chlapcovi, k Absolónovi.“ A všetok ľud počul, ako prikazoval kráľ všetkým vojvodcom o Absolónovi.

⁶ Vojsko vytiahlo proti Izraelitom do poľa a bitka bola v Efraimskom lese. ⁷ Tam utrpel izraelský ľud porážku od Dávidových sluhov. Bola to tam v ten deň veľká porážka, dvadsaťtisíc mužov. ⁸ Bitka sa tam rozprestierala na celý kraj a v ten deň viac z ľudu pohltil les, ako pohltil meč. Absolón sa náhodou dostal pred oči Dávidových sluhov. Absolón jazdil na mulici a keď mulica prišla pod húštinu veľkého duba, zachytil sa hlavou na dub, takže visel medzi nebom a medzi zemou; mulica, ktorú mal pod sebou, prešla. ¹⁰ Akýsi muž to videl a oznámil Joabovi. Povedal: „Hľa,

videl som Absolóna visieť na dube!“¹¹ Joab povedal mužovi, ktorý mu to oznámil: „Keď si ho videl, prečo si ho tam nepribodol k zemi? Mojou vecou by bolo dať ti desať strieborných a jeden opasok.“¹² Ale ten človek povedal Joabovi: „Ani keby som si bol mohol ťažkať na dlaniach tisíc strieborných, nevystrel by som ruku na kráľovho syna. Lebo sme počuli ako kráľ prikazoval tebe, Abisaimu a Etaimu: „Zachovajte mi chlapca Absolóna!“¹³ Aj keby som bol konal proti svojmu životu zákerne, kráľovi nemožno nič zatajiť, a ty by si stál stranou.“¹⁴ Joab odpovedal: „Nie tak! Ja (ho) prebodnem pred tebou.“ Vtom vzal do ruky tri kopije a vrazil ich do Absolónovho srdca. A keďže bol ešte na dube živý,¹⁵ prišli traja mládenci, Joabovi zbrojnoši, dobyli Absolóna a usmrtili ho.¹⁶ Potom Joab zatrúbil na trúbu a ľud prestal prenasledovať Izraelitov, lebo Joab zadržal ľud.¹⁷ Absolóna vzali, hodili ho v lese do veľkej jamy a nakopili naň veľkú hrbu skál. Celý Izrael však utekal, každý do svojho stanu.

¹⁸ Absolón si ešte zaživa vzal a postavil pomník v kráľovskom údolí, lebo si povedal: „Nemám syna, ktorý by udržal pamiatku môjho mena.“ Preto nazval pomník svojím menom a volajú ho podnes Absolónov pomník.

Dávidov žiaľ za Absolónom. - ¹⁹ Sadokov syn Achimás povedal: „Pobehnem a oznámim kráľovi, že ho Pán vysúdil z ruky jeho nepriateľov.“²⁰ Ale Joab mu vravel: „Dnes nebudeš ty zvestovateľom! Podaj správu v iný deň, ale dnes neoznamuj, lebo zomrel kráľov syn!“²¹ Potom Joab povedal Kušitovi: „Chod, oznám kráľovi, čo si videl!“ Kušita sa uklonil pred Joabom a odbehol.²² Lenže Sadokov syn Achimás povedal ešte raz Joabovi: „Nech sa stane čokoľvek, pobežím aj ja za Kušitom.“ Ale Joab vravel: „Prečo chceš bežať ty, syn môj? Nečaká ťa odmena za zvesť.“²³ (Odpovedal): „Nech je akokoľvek, pobežím.“ I povedal mu: „Bež!“ Achimás bežal smerom k rovine a predbehol Kušitu.

²⁴ Dávid sedel medzi dvoma bránami. Pozorovateľ však vyšiel na strechu nad bránou, na múr, a keď zdvihol oči, videl, že beží osamelý muž. Pozorovateľ zavolať a oznámil to kráľovi. Kráľ povedal: „Keď je sám, má (dobrú) zvesť v ústach.“ Ten sa však ustavične približoval.²⁶ Vtom pozorovateľ zazrel iného bežca a pozorovateľ zavolať strážcovi brány: „Hľa, osamelý bežec!“ Kráľ vravel: „Je to blahozvesť.“²⁷ Pozorovateľ povedal: „Zdá sa mi, že prvý beží, ako beží Sadokov syn Achimás.“ A kráľ odpovedal: „Je to dobrý muž a prichádza s dobrým chýrom.“

²⁸ Vtom Achimás zavolať kráľovi: „Bud' pozdravený!“ Vrhol sa pred kráľom tvárou na zem a hovoril: „Nech je zvelebený Pán, tvoj Boh, lebo vydal mužov, ktorí zdvihli ruku na môjho kráľovského pána.“²⁹ Kráľ sa spýtal: „Vodí sa mladíkovi Absolónovi dobre?“ Achimás odpovedal: „Videl som veľký zhuk, keď kráľov sluha Joab poslal tvojho sluhu, ale nevedel som, čo sa deje.“³⁰ Kráľ povedal: „Odstúp a staň si sem!“ Odstúpil a ostal stáť.³¹ Vtom prichádzal Kušita. A Kušita povedal: „Blahozvesť počuje môj kráľovský pán: Že ťa dnes Pán vysúdil z ruky všetkých, ktorí sa postavili proti tebe.“³² Kráľ sa opýtal Kušitu: „Vodí sa mladíkovi Absolónovi dobre?“ Kušita odpovedal: „Nech pochodia ako ten mladík všetci nepriatelia môjho kráľovského pána a všetci, čo zločinne povstali proti tebe!“

XIX. ¹ Kráľ sa zachvel, vystúpil do izby nad bránou a zaplakal. Keď odchádzal, hovoril: „Syn môj, Absolón; syn môj, syn môj, Absolón! Keby som ja bol zomrel namiesto teba, Absolón, syn môj, syn môj!“

² Joabovi oznámili: „Hľa, kráľ plače a smúti za Absolónom!“ ³ Tak sa v ten deň víťazstvo zmenilo na smútok pre celý ľud, lebo ľud v ten deň počul, že sa kráľ trápi pre svojho syna. ⁴ Preto vojsko v ten deň len ukradomky vchádzalo do mesta, ako sa vkráda vojsko, ktoré sa hanbí, lebo ušlo z boja. ⁵ Kráľ si však zahalil hlavu a kráľ volal veľkým hlasom: „Syn môj Absolón, Absolón, syn môj, syn môj!“

⁶ Vtedy prišiel ku kráľovi do domu Joab a povedal: „Dnes si potupil tvár všetkých svojich sluhov, ktorí dnes zachránili tvoj život a život tvojich synov a dcér, život tvojich žien a život tvojich vedľajších žien. ⁷ Lebo preukazuješ lásku tým, čo ťa nenávidia, a nenávidíš tých, čo ťa milujú. Ved' si dnes prezradil, že nemáš za nič vojvodcov ani služobníkov! Dnes viem, že keby bol Absolón nažive a my by sme dnes boli všetci mŕtvi, to by ti bolo po vôli. ⁸ A teraz vstaň a prehovor k srdcu svojich sluhov! Lebo prisahám na Pána, ak nevyjdeš von, neostane s tebou tejto noci ani muž. A toto ti bude horšie ako všetko nešťastie, ktoré ťa postihlo od mladi až doteraz.“ ⁹ Nato kráľ vstal a sadol si do brány. A keď všetkému ľudu oznámili: „Hľa, kráľ sedí v bráne,“ všetok ľud prišiel pred kráľa.

Dávidov návrat. - Izraeliti však utiekli každý do svojho domu. ¹⁰ Vtedy sa dohadoval celý národ vo všetkých izraelských kmeňoch a hovorili: „Kráľ nás vyslobodil z ruky našich nepriateľov, on nás vytrhol z ruky Filištíncov a teraz ušiel z krajiny pre Absolóna. ¹¹ Absolón, ktorého sme pomazali nad sebou, padol v boji. Nuž dokedy chcete váhať priviesť kráľa naspäť?“

¹² A kráľ Dávid poslal kňazom Sadokovi a Abiatarovi odkaz: „Povedz júdske starším toto: „Prečo ste vy poslední, čo chcú priviesť kráľa naspäť do jeho domu?“ (Lebo reči celého Izraela došli ku kráľovi do jeho domu.) ¹³ „Vy ste moji bratia, vy ste moja kosť a moje telo, nuž prečo ste poslední, čo chcú kráľa priviesť naspäť?“ ¹⁴ A Amasovi povedzte: „Nie si ty moja kosť a moje telo? Toto nech mi urobí Boh a toto nech mi pridá, ak nebudeš u mňa celý čas vojvodcom namiesto Joaba.“

¹⁵ Takto si naklonil srdce všetkých Júdovcov ako srdce jedného muža. I poslali po kráľa: „Vráť sa ty i všetci tvoji sluhovia!“

¹⁶ Kráľ sa vrátil a prišiel až k Jordánu. Júdovci prišli do Galgaly, chceli ísť v ústrety kráľovi, aby kráľa previedli cez Jordán. ¹⁷ Gérov syn Semei, Benjamíнец z Bahurimu, zostupoval chytro s Júdovcami v ústrety kráľovi Dávidovi. ¹⁸ Mal so sebou tisíc mužov z Benjamína. Aj Siba, sluha Šaulovho domu, a s ním jeho pätnásť synovia a dvadsiati sluhovia ponáhľali sa k Jordánu pred kráľa. ¹⁹ Prešli cez brod, aby previedli kráľovu rodinu a aby sa mu dali k službám. Gérov syn Semei však padol pred kráľom, keď prechádzal cez Jordán, ²⁰ a hovoril kráľovi: „Nech mi môj pán nepripočítava za zločin a nepripomína si, čím sa previnil tvoj sluha v ten deň, keď môj kráľovský pán vychádzal z Jeruzalema! Nech si to kráľ neberie k srdcu! ²¹ Ved' ja, tvoj sluha, viem, že som sa prehrešil. Preto som prišiel prvý z celého Jozefovho domu a išiel som v ústrety svojmu kráľovskému pánovi!“ ²² Nato sa ozval Abisai, syn Sarvie, a spýtal sa: „Nemá Semei zomrieť za to, že preklínal Pánovho pomazaného?“ ²³ Ale Dávid odpovedal: „Nechajte to, synovia Sarvie! Dnes ste mi na pokušenie! Dnes má niekto zomrieť v Izraeli? Či neviem, že som dnes kráľom nad Izraelom?“ ²⁴ Potom kráľ povedal Semeimu: „Nezomrieš!“ A kráľ sa mu zaprisahal.

²⁵ Aj Šaulov syn Mifiboset prišiel dolu v ústrety kráľovi. Neošetril si nohy, neupravil si bradu a neoprál si šaty odo dňa, čo kráľ odišiel, až do dňa, keď sa vrátil v pokoji. ²⁶ Keď prišiel kráľovi v ústrety do Jeruzalema, kráľ sa ho spýtal: „Prečo si nešiel so mnou, Mifiboset?“ ²⁷ Odpovedal: „Môj kráľovský pane, môj sluha ma oklamal. Lebo tvoj sluha povedal: „Osedlaj mi osla, chcem naň vysadnúť a ísť s

kráľom.“ Ved' tvoj sluha je chromý! ²⁸ Ale osočoval tvojho sluhu u môjho kráľovského pána. Lenže môj kráľovský pán je ako Boží anjel. Nuž urob, čo uznáš za dobré! ²⁹ Ved' celý dom môjho otca nemohol čakať od môjho kráľovského pána nič iné, iba smrť. A predsa si zaradil svojho sluhu medzi tých, čo jedia z tvojho stola. Akéže mám ešte právo volať ďalej ku kráľovi?“ ³⁰ Kráľ mu povedal: „Načo hovoríš toľko rečí? Rozkazujem: Ty a Siba si podelíte pole!“ ³¹ Mífiboset povedal kráľovi: „Nech si vezme hoci všetko, len keď sa môj kráľovský pán vrátil domov v pokoji!“

³² Aj Galaádčan Berzelai prišiel dolu z Rogelimu a išiel s kráľom až po Jordán, chcel ho sprevádzať cez Jordán. ³³ Berzelai bol veľmi starý, mal osemdesiat rokov. On zaopatroval kráľa, keď sa zdržoval v Mahanaime, bol totiž veľmi zámožný. ³⁴ Dávid povedal Berzelaimu: „Pod' so mnou, budem ťa opatrovať u seba v Jeruzaleme!“ ³⁵ Berzelai odpovedal kráľovi: „Koľkože rokov budem ešte žiť, aby som šiel s kráľom do Jeruzalema?“ ³⁶ Dnes mám osemdesiat rokov. Vari poznám ešte rozdiel medzi dobrým a zlým? Azda chutí ešte tvojmu sluhovi, čo je a pije? Alebo môžem ešte počúvať hlasy spevákov a speváčok? Nuž načo by mal byť tvoj sluha ešte na t'archu svojmu kráľovskému pánovi? ³⁷ Len trocha chce ísť tvoj sluha s kráľom k Jordánu, prečo ma chce kráľ odmieňať za túto službičku? ³⁸ Nechže sa tvoj sluha smie vrátiť; chcem zomrieť vo svojom meste, pri hrobe svojho otca a matky. Ale hľa, tvoj sluha Chamám môže ísť s mojím kráľovským pánom, nalož s ním, ako uznáš za dobré!“ ³⁹ Kráľ odpovedal: „Chamám nech ide so mnou a ja naložím s ním, ako ty uznáš za dobré. Urobím ti všetko, čo odo mňa žiadaš.“ ⁴⁰ Potom všetok ľud prešiel cez Jordán. Prešiel aj kráľ. Kráľ pobozkal Berzelaiho, požehnal ho a on sa vrátil do svojho domova.

⁴¹ Kráľ potom išiel do Galgaly a Chamám išiel s ním. Kráľa sprevádzal všetok júdsky ľud aj polovica ľudu izraelského. ⁴² Tu prišli ku kráľovi všetci Izraeliti a spýtali sa kráľa: „Prečo si ťa ukradli naši bratia Júdovci a previedli cez Jordán kráľa, jeho rodinu aj celú Dávidovu družinu?“ ⁴³ Nato Júdovci odpovedali Izraelitom: „Preto, že nám je kráľ príbuzný. Čo sa pre túto vec hneváte? Azda sme niečo zjedli z kráľa? Alebo sme ho azda uniesli?“ ⁴⁴ Izraeliti odpovedali Júdovcom: „My máme nárok na desať čiastok z kráľa a aj Dávid patrí väčšmi nám ako vám. Nuž prečo ste nás znevážili? A nehovorili sme my prví o návrate nášho kráľa?“ Ale reči Júdovcov boli ešte tvrdšie než Izraelitov.

2Sam20

XX. Dozvuky vzbury. - ¹ Náhodou tam bol naničhodný človek, Bochriho syn, Benjamíнец menom Seba. Ten zatrubil na trúbe a volal:

„Nemáme podielu na Dávidovi
a nemáme čiastku na synovi Izaiho.
Každý do svojho stanu, Izrael!“

² Nato všetci Izraeliti odstúpili od Dávida k Sebovi, synovi Bochriho. Júdovci sa však pridržali svojho kráľa od Jordánu až po Jeruzalem. ³ Keď kráľ Dávid došiel domov do Jeruzalema, vzal desať vedľajších žien, ktoré zanechal strážiť dom, a dal ich do väzenia. Zaopatrenie im dal, ale sa nik nim nepriblížil. Boli zatvorené až do dňa svojej smrti ako vdovy zaživa. Potom kráľ povedal Amasovi: „Zvolaj mi Júdovcov! Tri dni a buď tu!“ ⁵ Amasa išiel zvolať Júdu, ale prekročil lehotu, ktorú

mal určenú. ⁶ Vtedy povedal Dávid Abisaimu: „Teraz nám Bochrího syn Seba spôsobí väčšie nešťastie ako Absolón. Preto si vezmi sluhov svojho pána a prenasleduj ho, ináč si nájde opevnené mestá a unikne našim očiam.“ ⁷ I vyrazili za ním Joabovi mužovia, Keret'ania a Felet'ania a všetci hrdinovia. Vytiahli z Jeruzalema prenasledovať Bochrího syna Sebu. ⁸ Keď boli pri veľkej skale, ktorá je v Gabaone, išiel Amasa pred nimi. Joab bol oblečený do priliehavých šiat a pod nimi mal opásaný meč, ktorý mu na páse visel v pošve, ale ľahko sa vyťahoval. ⁹ Vtedy Joab povedal Amasovi: „Vedie sa ti dobre, brat?“ Pritom Joab pravou rukou chytil Amasovu bradu, aby ho pobozkal. ¹⁰ Ale Amasa si nevšimol meč, ktorý mal Joab v ruke, a vrazil mu ho do brucha, takže mu vylial vnútornosti na zem a ten zomrel. Ani mu úder nezopakoval a zomrel. Potom Joab a jeho brat Abisai prenasledovali Bochrího syna Sebu. ¹¹ Jeden z Joabových mužov ostal pri ňom stáť a volal: „Kto má rád Joaba a kto patrí Dávidovi: Za Joabom!“ ¹² Amasa však ležal zakrvavený prostred cesty. Keď ten muž videl, že sa celé vojsko zastavuje, odviekol Amasu z cesty na pole a prehodil cez neho plášť, lebo každý, kto ho zazrel, keď k nemu došiel, zastal.

¹³ Keď bol odstránený z cesty, išlo celé mužstvo za Joabom prenasledovať Bochrího syna Sebu. ¹⁴ On prešiel cez všetky izraelské kmene do Abel-Bet-Maáchy a všetci Bochríti sa zhromaždili a išli za ním. ¹⁵ I prišli a obliehali ho v Abel-Bet-Maáche; zdvihli proti mestu násyp. Stál až pri múre. A všetko vojsko, ktoré bolo s Joabom, sa pokúšalo múr zboriť. ¹⁶ Vtedy akási múdra žena volala z mesta: „Čujte, čujte! Povedzte Joabovi: „Pristúp sem, chcem sa s tebou zhovárať!“ ¹⁷ I priblížil sa k nej a žena sa spýtala: „Ty si Joab?“ Odpovedal: „Ja.“ I povedala mu: „Počuj slová svojej služobnice!“ Odpovedal: „Počúvam.“ ¹⁸ A vravela toto: „Kedysi hovorievali: „Kto sa dopytuje, dopytuje sa v Abele a dosiahne úspech.“ ¹⁹ Či nie ja dávam pravdivú odpoveď v Izraeli? Ty chceš zabiť mesto a matku v Izraeli! Prečo chceš zničiť Pánovo dedičstvo?“ ²⁰ Joab odpovedal: „Ani zďaleka! Nijako nechcem zničiť, nechcem zahubiť.“ ²¹ Vec sa nemá tak, ale akýsi muž z Efraimského pohoria, menom Seba, syn Bochrího, zdvihol ruku proti kráľovi Dávidovi. Vydajte jeho samého, tak odídem od mesta!“ A žena povedala Joabovi: „Hľa, jeho hlavu ti vyhodia cez múr!“ ²² Žena potom išla vo svojej múdrosti za všetkým ľuďom, Bochrího synovi Sebovi sťali hlavu a hodili ju Joabovi. On zatrúbil na trúbu a roztratil sa od mesta, každý do svojho stanu. Joab sa však vrátil do Jeruzalema ku kráľovi.

²³ Joab bol nad celým izraelským vojskom. Jojadov syn Banaiáš bol nad Keret'anmi a Felet'anmi. ²⁴ Aduram bol nad robotami, Ahiludov syn Jozafat bol kancelárom, ²⁵ Siva bol pisárom, Sadok a Abiatar boli kňazmi. ²⁶ Aj Jairovec Ira bol kňazom pri Dávidovi.

Dodatky 21 - 24

2Sam21

XXI. Skaza Šaulovho domu. - ¹ V Dávidových dňoch bol raz hlad tri roky, rok za rokom. Preto Dávid vyhľadal Pánovu tvár a Pán povedal: „Pre Šaula a pre jeho krvavý dom (je to), preto, že usmrtil Gabaončanov.“ ² Nato Dávid zavolať Gabaončanov a spýtal sa ich - Gabaončania nepatrili k Izraelitom, ale k zvyškom Amorejčanov. Izraeliti sa im zaprisahali, no Šaul sa usiloval vyhubiť ich vo svojej horlivosti o synov Izraela a Júdu. ³ Dávid sa teda spýtal Gabaončanov: „Čo vám mám urobiť a čím môžem získať zmierenie, aby ste žehnali Pánovmu dedičstvu?“ ⁴ Gabaončania mu odpovedali: „Voči Šaulovi a jeho domu nám nejde o striebro a zlato, ani nechceme

nikoho z Izraela zabiť.“ Povedal: „Urobím pre vás, čo poviete.“⁵ Odpovedali kráľovi: „Zo synov toho muža, ktorý nás nivočil a ktorý nás zamýšľal tak vyhubiť, že sme nemohli obstáť na celom území Izraela,⁶ musíme dostať sedem mužov, aby sme ich usmrtili pred Pánom v Gabae Šaula, (kedysi) vyvoleného Pánovho.“ Kráľ povedal: „Ja (ich) vydám.⁷ Ale kráľ ušetril Mifiboseta, syna Šaulovho syna Jonatána, pre Pánovu prísahu, ktorá bola medzi nimi, medzi Dávidom a medzi Šaulovým synom Jonatánom. Kráľ Dávid vzal teda dvoch synov Ajovej dcéry Resfy, Armoniho a Mifiboseta, ktorých porodila Šaulovi, a piatich synov Šaulovej dcéry Meroby, ktorých porodila Hadrielovi, Berzelaiho synovi z Mecholy,⁹ a vydal ich do ruky Gabaončanov. Oni ich obesili na vrchu pred Pánom. Títo siedmi zahynuli naraz. Podstúpili smrť v prvých dňoch žatvy, keď sa začínala žatva jačmeňa.

¹⁰ Ajova dcéra Resfa vzala vrece, prestrela si ho na skalu od začiatku žatvy, až kým na nich nepadali rosy z neba; a nedopustila, aby vo dne na nich prišlo nebeské vtáctvo a v noci poľná zver.¹¹ Dávidovi oznámili, čo urobila Ajova dcéra Resfa, vedľajšia Saulova žena.¹² Nato Dávid išiel a zobral Šaulove kosti a kosti jeho syna Jonatána od občanov Jábesu v Galaáde, ktorí ich uniesli z ulice Betsanu, kde ich Filištínci obesili, keď Filištínci porazili Šaula na Gelboe.¹³ Šaulove kosti a kosti jeho syna Jonatána odtiaľ doniesol, pripojili k nim kosti usmrtených¹⁴ a kosti Šaula a jeho syna Jonatána pochovali v Benjamínovej krajine v Sele do hrobu jeho otca Kisa. Tak vykonali všetko, čo kráľ prikázal. Potom sa Boh zľutoval nad krajinou.

Porážka Filištínskych obrov. - ¹⁵ Opäť došlo k vojne Filištíncov s Izraelitmi. Dávid išiel dolu a jeho sluhovia s ním a bojovali proti Filištíncom. Pritom Dávid ustal.¹⁶ A (bol tam) Jesbi z Nobu, ktorý bol z Rafovho potomstva. Váha jeho kopije bola tristo šeklov kovu. Mal opásaný nový (meč) a povedal, že zabije Dávida.¹⁷ Ale prišiel mu na pomoc Abisai, syn Sarvie, Filištínca porazil a zabil ho. Vtedy mužovia zaprisahali Dávida: „Viac nesmieš ísť s nami do boja, aby si nevyhasil lampu Izraela!“

¹⁸ Po tomto zase došlo k vojne s Filištíncami pri Gobe. Tam porazil Chušaťan Sobochai Safa z Rafovho rodu.

¹⁹ Opäť sa strhla vojna s Filištíncami pri Gobe. Vtedy Elchanan, Járiho syn z Betlehema, zabil brata Gétejca Goliáša Lachmiho. Drevo na jeho kopiji bolo ako návoj.

²⁰ Znovu vypukla vojna pri Géte. Tam bol ohromný muž, ktorý mal na rukách i na nohách po šesť, spolu dvadsaťštyri prstov. Aj on bol z Rafovho potomstva. Keď sa rúhal Izraelitom, zabil ho Jonatán syn Dávidovho brata Samu.²² Títo štyria boli z potomstva Gétejca Rafu. Padli rukou Dávida a rukou jeho sluhov.

2Sam22

XXII. Dávidova ďakovná a víťazná pieseň. - ¹ Majstrovi chóru. Dávid povedal slová tejto piesne Pánovi v deň, keď ho Pán vyslobodil z rúk všetkých jeho nepriateľov a zo Šaulových rúk. Povedal:

„(Milujem ťa, Pane, moja sila;)

² Pane, skala moja, tvrdza moja, osloboditeľ môj.

³ Bože môj, moje bralo, kam sa utiekam,

môj štít, sila mojej spásy,

moja záštita a útočisko moje!

Záchranca môj, čo ma od násilia zachránil.

⁴ Vzývať budem Pána, lebo jemu patrí chvála,
a budem zachránený pred nepriateľmi.

⁵ Lebo ma obkľúčilo smrtiace vlnobitie
a vydesili zlostné prívaly.

⁶ Ovinuli ma povrazy záhrobia,
zovreli ma osídla smrti.

⁷ V úzkosti som vzýval Pána
a volal som ku svojmu Bohu.
Zo svojho chrámu počul môj hlas
a moje volanie preniklo k jeho sluchu.

⁸ Zem sa pohýbala a zachvela;
nebesia sa otriasli a pohli v základoch,
lebo vzplanul hnevom.

⁹ Dym sa mu valil z nozdier
a spaľujúci oheň z jeho úst,
vyletúvali z neho žeravé uhlíky.

¹⁰ Znížil nebesia a zostúpil:
čierne mračno pod jeho nohami.

¹¹ Zasadol na cheruba a vzlietol,
vznášal sa na krídlach vetrov.

¹² Stánok si urobil vôkol seba
z čierňavy vôd a hustých oblakov.

¹³ Pred žiarou jeho tváre
sa do žerava rozpálilo uhlie.

¹⁴ Pán z neba zahrmel
a zaznel hlas Najvyššieho.

¹⁵ Vyslal šípy a rozprášil ich,
vrhol blesky a zmietol ich.

¹⁶ Otvorili sa morské hľbočiny
a základy zeme sa odkryli.
Pred Pánovou hrozbou,
pred víchricou jeho hnevu.

¹⁷ Z výsosti čiahol rukou a chytil ma
a vyzdvihol ma zo stredu hlbokých vôd.

¹⁸ Vyslobodil ma z rúk môjho premocného nepriateľa,
z rúk tých, čo ma nenávideli a boli silnejší ako ja.

¹⁹ Napadli ma v môj deň nešťastný,
ale Pán mi bol podperou.

²⁰ Vyviedol ma na miesto priestranné,
zachránil ma, lebo si ma obľúbil.

²¹ Za moju spravodlivosť ma Pán odmenil,
odmenil ma za to, že moje ruky boli čisté,

²² lebo som kráčal po cestách Pánových
a od svojho Boha som neodstúpil bezbožne.

²³ Pred očami som mal všetky jeho príkazy

a jeho zákony som neodvrhol.

²⁴ S ním som bol bez úhony

a uchránil som sa zločinu.

²⁵ Za moju spravodlivosť ma Pán odmenil,
lebo videl, že som čistý.

²⁶ Voči svätému si svätý,

voči šľachetnému šľachetný,

²⁷ voči úprimnému úprimný,

voči zvrhlému si neúprosný.

²⁸ Ubiedený ľud chrániš pred zánikom

a ponížuješ oči pyšných,

²⁹ lebo ty, Pane, si moja pochodeň

a môj Boh rozjasňuje vo mne temnoty.

³⁰ Na šíky nepriateľov zaútočím s tvojou pomocou;
s pomocou svojho Boha hradby preskočím.

³¹ Božia cesta je nepoškvrnená,

ohňom je vyskúšané slovo Pánovo.

On je štítom všetkých, čo v neho dúfajú.

³² Ved' kto je Boh okrem Pána?

Kto je skala okrem nášho Boha?

³³ To Boh ma silou opásal

a moju cestu urobil bezúhonnou.

³⁴ Mojim nohám dal rýchlosť jeleňa

a postavil ma na výšinu.

³⁵ Ruky mi na boj vycvičil

a moje ramená napínajú luk kovový.

³⁶ Dal si mi svoj štít záchranný

(pravicom si ma podporil)

a tvoja láskavosť ma urobila veľkým.

³⁷ Mojim krokom si cestu uvoľnil

a moje nohy nepocitujú únavu.

³⁸ Naháňal som svojich nepriateľov a porazil som ich,

nevrátil som sa, kým som ich celkom nezničil.

³⁹ Tak som ich ničil a drvil, že ani vstať nemohli,
popadali mi pod nohy.

⁴⁰ Opásal si ma udatnosťou v boji

a vzbúrencov si uvrhol do môjho područia.

⁴¹ Ty si zahnal mojich nepriateľov na útek

a rozprášil si tých, čo ma nenávidia.

⁴² Kričali, nemal im kto pomôcť,

volali k Pánovi, ale on ich nevyslyšal.

⁴³ Rozprášil som ich ako prach zeme,

šliapal som po nich ako po blate uličnom.

⁴⁴ Vyslobodil si ma zo vzbury ľudu

a ustanovil za hlavu národov.
Slúži mi ľud, ktorý som nepoznal,
⁴⁵ o moju priazeň sa uchádzajú cudzinci
a poslúchajú ma na jediné slovo.
⁴⁶ Cudzinci blednú od strachu
a trasú sa vo svojich hradoch.

⁴⁷ Nech žije Pán a nech je zvelebená moja skala,
nech je vyvýšený Boh, skala mojej spásy.
⁴⁸ Bože, ty si ma poveril odplatou
a podmanil si mi národy;
⁴⁹ ty si ma zbavil mojich nepriateľov.
Povýšil si ma nad mojich odporcov
a vyslobodil si ma z rúk násilníka.

⁵⁰ Preto ťa, Pane, budem velebiť medzi národmi
a ospevovať tvoje meno žalmami.
⁵¹ Svojmu kráľovi dávaš veľké víťazstvá,
preukazuješ priazeň svojmu pomazanému,
Dávidovi a jeho potomstvu až naveky.“

2Sam23

XXIII. Dávidova labutia pieseň. - ¹ Toto sú Dávidove posledné slová:

„Výrok Izaiho syna Dávida,
výrok vysokopostaveného muža,
pomazaného Jakubovým Bohom,
pevca piesní Izraela.

² Pánov duch cezo mňa hovoril,
jeho reč mal som na jazyku.
³ Boh Izraela mi povedal,
hovorila Skala Izraela:
„Kto spravodlivo vládne nad ľuďmi,
kto v Božej bázni vládari,
⁴ je ako jas rána, keď slnce vychádza
za rána bezoblačného
a z pôdy vyludzuje trávu po daždi.“

⁵ Či nie je taký môj dom s Božou pomocou?
Veď zmluvu večnú so mnou uzavrel,
pevnú, zaistenú vo všetkom.
Všetko moje šťastie, všetko, čo len chcem,
nie iba z neho vyklíči?
⁶ Hriešnici však všetci sú jak trnie zaviate,
nik ich nevezme do ruky.

⁷ A ak sa ich niekto dotknúť chce,
ozbrojí sa železom a kopijou.
Ohňom ich vypáli na mieste.“

Dávidovi hrdinovia. - ⁸ Toto sú mená hrdinov, ktorých mal Dávid: Hakmonita Isboset bol hlavou troch. On sa rozohnal svojou kopijou a jedným šmahom zabil osemsto. ⁹ Po ňom bol Dodov syn Ahohita Eleazar, medzi tromi hrdinami. Bol pri Dávidovi vo Fesdomime, keď sa tam Filištínci zhromažďovali do boja a Izraeliti ustupovali. ¹⁰ Ale on stál a ťal Filištíncov, kým mu neustala ruka a neprilepila sa mu ruka k meču. Tak spôsobil Pán veľké víťazstvo v ten deň. Potom sa vojsko vrátilo za ním, ale iba plieniť. ¹¹ Po ňom Ageho syn Hararita Sema. Keď sa Filištínci zhromažďovali v Lechi, bol tam ostredok poľa plný šošovice. A keď ľud utekal pred Filištíncami, ¹² postavil sa prostred ostredku, chránil ho a ťal Filištíncov. Tak Pán spôsobil veľké víťazstvo.

¹³ Raz zostupovali traja z tridsiatich začiatkom žatvy a prišli k Dávidovi do jaskyne Odolam. Rota Filištíncov táborila v údolí Refaim. ¹⁴ Dávid bol práve v pevnosti a posádka Filištíncov bola vtedy v Betleheme. ¹⁵ A Dávid vyslovil žiadosť: „Kto mi donesie vody na pitie z cisterny, ktorá je v Betleheme pri bráne?“ ¹⁶ Nato sa traja hrdinovia prebili cez tábor Filištíncov, načreli vody z cisterny, ktorá je v Betleheme pri bráne, doniesli ju a dali Dávidovi. Nechcel ju však piť, ale vylial ju Pánovi. ¹⁷ A povedal: „Nech ma Pán chráni urobiť to! Je to krv mužov, ktorí išli s nasadením svojich životov.“ Preto ju nechcel piť. Toto urobili traja hrdinovia.

¹⁸ Joabov brat Abisai, syn Sarvie, bol hlavou tridsiatich. On zdvihol svoju kopiju na tristo, (ktorých) prebodol: Mal meno medzi tridsiatimi. ¹⁹ Bol váženejší ako tridsiati a bol im veliteľom, ale tým trom sa nevyrovnal.

²⁰ Jojadov syn Banaiáš, mocný a činorodý muž z Kabseelu, porazil dvoch božích levov moabských. Okrem toho sa spustil dolu a zabil v studni leva v taký deň, keď bol sneh. ²¹ On zabil aj Egyptana, vzhľadného muža. Egyptan mal v ruke kopiju, ale on šiel k nemu s palicou. Egyptanovi vytrhol kopiju z ruky a zabil ho jeho vlastnou kopijou. ²² Toto urobil Banaiáš, syn Jojadu, a mal meno medzi tridsiatimi hrdinami. ²³ Bol váženejší ako tridsiati, ale tým trom sa nevyrovnal. Dávid ho zaradil do svojho sprievodu.

²⁴ Joabov brat Asael bol medzi tridsiatimi. Elchanan, syn Dodu z Betlehema. ²⁵ Sema z Harodu, Elika z Harodu, ²⁶ Heles z Faletu, Hira, syn Akesa z Tekuy, ²⁷ Abiezer z Anatotu, Mobonai z Chusy, ²⁸ Selmon z Ahohu, Mahari z Netofatu, ²⁹ Heled, syn Bánú z Netofatu, Etai, syn Ribaiho z Gabay Benjamínovcov, ³⁰ Banaiáš z Faratonu, Hedai z doliny Gaz, ³¹ Abialbon z Arbatu, Azmavet z Beromu, ³² Eliaba zo Salabonu, Jasenovi synovia, Jonatán, ³³ Sema z Ororu, Achiam, syn Sarara z Arori, ³⁴ Elifelet, syn Machatiho syna Ásbaiho, Eliam, syn Achitofela z Gelonu, ³⁵ Hesrai z Karmelu, Farai z Arbu, ³⁶ Igal, syn Natana zo Soby, Boni z Gadu, ³⁷ Amončan Selek, Naharai z Berotu, zbrojnoš Joaba, syna Sarvie. ³⁸ Ira z Jetru, Gareb z Jetru, ³⁹ Hetejec Uriáš. Spolu tridsaťsedem.

XXIV. Sčítanie ľudu. - ¹ A Boží hnev sa zas rozpálil na Izraelitov. Ktosi pokúšal Dávida proti nim, keď mu hovoril: „Chod', spočítaj Izrael a Júdu!“ Preto kráľ povedal vojvodcovi Joabovi (a veliteľom vojska), ktorých mal: „Chod'te po všetkých kmeňoch

Izraela od Danu až po Bersabe a spočítajte ľud; chcem vedieť počet ľudu.“³ Ale Joab hovoril kráľovi: „Pán, tvoj Boh nech rozmnoží ľud sto ráz tak, ako ho je, a nech to oči môjho kráľovského Pána ešte uvidia! Ale, kráľovský pane, prečo chceš túto vec?“⁴ Lenže kráľ trval na svojom rozkaze Joabovi a vojvodcom, a preto Joab a vojvodcovia odišli od kráľa sčítať izraelský ľud.⁵ Prešli cez Jordán a začali v Aroeri od miesta, ktoré je uprostred údolia smerom ku Gádu a Jázeru.⁶ Prešli do Galaádu, do krajiny Hetejcov do Kadesu, prešli do Danu, Ijonu a obrátili sa k Sidonu.⁷ Prišli k opevnenému Týru a všetkým mestám Hevejcov a Kanaánčanov, prišli k juhu Júdska do Bersabe.⁸ Prešli cez celú krajinu a po deviatich mesiacoch a dvadsiatich dňoch prišli do Jeruzalema.⁹ A Joab odovzdal kráľovi počet sčítaného ľudu. Izrael mal osemstotisíc bojovníkov, ktorí tasia meč, a Júdovcov bolo päťstotisíc mužov.

¹⁰ Ale keď už spočítal ľud, bilo Dávidovi srdce. A Dávid hovoril Pánovi: „Veľmi som zrehšil tým, čo som urobil. Ale teraz, Pane, odpusť hriech svojho sluhu, lebo som konal veľmi hlúpo.“¹¹ Keď Dávid ráno vstal, Pán oslovil Dávidovho vidca proroka Gada:¹² „Chod' a povedz Dávidovi: Toto hovorí Pán: Predkladám ti tri veci; vyber si z nich jednu, tú na teba dopustím.“¹³ Gad išiel k Dávidovi, oznámil mu to a povedal mu: „Má prísť na tvoju krajinu trojročný hlad? Alebo chceš tri mesiace utekať pred svojím nepriateľom, ktorý ťa bude prenasledovať? Alebo má byť v tvojej krajine tri dni mor? Teraz si rozmysli a uváž čo mám odpovedať tomu, ktorý ma poslal!“¹⁴ Dávid povedal Gadovi: „Som vo veľkej úzkosti. No nech padneme do Pánovej ruky, lebo jeho milosrdenstvo je veľké! Ale do ruky človeka nech nepadnem.“¹⁵ Tak Pán dopustil mor na Izrael od rána až po určený čas. Od Danu po Bersabe zomrelo z ľudu sedemdesiatisíc mužov.¹⁶ Pán poslal anjela do Jeruzalema, aby ho zničil. Ale Pán sa zľutoval nad nešťastím a povedal anjelovi, ktorý hubil ľud: „Dost' už! Teraz už spusť ruku!“ Pánov anjel bol práve pri humne Jebuzejca Areunu.¹⁷ Keď Dávid videl anjela, ktorý hubil ľud, povedal: „Hľa ja som zrehšil, ja som spáchal zlo! Ale tieto ovečky čože urobili? Nech je tvoja ruka proti mne a proti domu môjho otca!“

¹⁸ V ten deň prišiel k Dávidovi Gad a povedal mu: „Chod', postav Pánovi oltár na humne Jebuzejca Areunu!“¹⁹ Dávid išiel podľa Gadovho slova, ako rozkázal Pán.²⁰ Vtom sa Areuna pozrel a videl, že k nemu ide kráľ a jeho sluhovia. Areuna v šiel von a poklonil sa kráľovi tvárou až po zem.²¹ Areuna sa opýtal: „Prečo prichádza môj kráľovský pán k svojmu sluhovi?“ Dávid odpovedal: „Aby som kúpil od teba humno. Chcem postaviť Pánovi oltár, aby sa rana vzdialila od ľudu.“²² Areuna povedal Dávidovi: „Nech kráľ vezme a nech obetuje, čo uzná za dobré. Pozri, voly, mláčačka, jarmá volov na drevo!“²³ To všetko dáva, kráľu, Areuna kráľovi.“ Areuna ešte povedal kráľovi: „Pán, tvoj Boh, nech ti je milostivý!“²⁴ Kráľ odpovedal Areunovi: „Nie, chcem to od teba kúpiť za peniaze. Neobetujem predsa Pánovi, svojmu Bohu, celopaly zadarmo!“ Potom Dávid kúpil humno a voly za päťdesiat šeklov striebra.²⁵ Dávid tam postavil Pánovi oltár a obetoval celopaly a pokojné obety. Vtedy sa Pán zmiloval nad krajinou a nákaza sa vzdialila od ľudu.

PRVÁ KNIHA KRÁĽOV

Kráľ Šalamún 1 - 11

1Kr1

I. Dávidova staroba. - ¹ Keď bol kráľ Dávid stavec vysokého veku, nevedel sa zohriať, hoci ho zakrývali šatami. ² Vtedy mu jeho sluhovia hovorili: „Nech pohľadajú kráľovskému pánovi panenské dievča, ktoré bude kráľa obsluhovať a opatrovať. Ono bude spať v tvojom lone a kráľovský pán sa rozohreje.“ ³ Hľadali teda po celom izraelskom území pekné dievča. Našli Sunamitku Abisagu a priviedli ju ku kráľovi. ⁴ Dievča bolo až veľmi pekné; bolo kráľovou ošetrovatelkou, posluhovalo mu, ale kráľ ho nepoznal.

⁵ Adoniáš, syn Hagity, sa nadýmal a hovoril: „Ja budem kráľom.“ A zaopatril si vozy, jazdcov a päťdesiat mužov, ktorí bežali pred ním. ⁶ Otec ho nikdy nezahriakol slovom: „Prečo to robíš?!“ Aj on mal veľmi peknú postavu a podľa narodenia nasledoval po Absolónovi. ⁷ Vyjednával s Joabom, synom Sarvie, a kňazom Abiatarom, ktorí podporovali Adoniášovu stranu. ⁸ Ale kňaz Sadok, Jojadov syn Banaiáš, prorok Nátan, Semei, Rei a hrdinovia, ktorých mal Dávid, nedržali s Adoniášom. ⁹ Adoniáš obetoval ovce, dobytok, krmne teľce pri skale Zochelet, ktorá bola vedľa prameňa Rogel. I pozval všetkých svojich bratov, kráľových synov a všetkých Júdovcov, ktorí boli v službe kráľa, ¹⁰ ale proroka Nátana, Banaiáša, hrdinov a svojho brata Šalamúna nepozval.

¹¹ Vtedy povedal Nátan Šalamúnovej matke Betsabe: „Nepočula si, že sa Adoniáš, syn Hagity, stal kráľom a náš pán, Dávid, o tom ani nevie? ¹² Preto teraz poď, poradím ti ako si zachrániš život a život svojho syna Šalamúna. Vyber sa a choď ku kráľovi Dávidovi a povedz mu: Nezapisahal si sa, môj kráľovský pane, svojej služobnici: „Tvoj syn Šalamún bude po mne kraľovať a on bude sedieť na mojom tróne!“? Prečo sa teda stal kráľom Adoniáš? ¹⁴ A kým ty budeš ešte hovoriť s kráľom, vkročím za tebou ja a doplním tvoje slová.“

¹⁵ A tak Betsabe vošla ku kráľovi do izby. Kráľ bol veľmi starý a Sunamitka Abisag posluhovala kráľovi. ¹⁶ Keď sa Betsabe uklonila a vrhla sa pred kráľom (na zem), kráľ sa spýtal: „Čo chceš?“ ¹⁷ Odpovedala mu: „Môj pane, ty si sa svojej služobnici zaprisahal na Pána, svojho Boha: „Tvoj syn Šalamún bude po mne kraľovať a on bude sedieť na mojom tróne!“ ¹⁸ Teraz sa však stal kráľom Adoniáš a ty, môj kráľovský pane, o tom ani nevieš. ¹⁹ Obetoval množstvo dobytky, krmných teliec a oviec a povolal všetkých kráľových synov aj kňaza Abiataru a veliteľa vojska Joaba, ale tvojho sluhu Šalamúna nepozval. ²⁰ A na teba sú, môj kráľovský pane, upreté oči všetkých Izraelitov, aby si im oznámil, kto zaujme trón môjho kráľovského pána po ňom. ²¹ Lebo až sa môj kráľovský pán uloží k svojim otcom, budeme tu ja a môj syn Šalamún ako vinníci.“

²² Ešte hovorila s kráľom, keď prišiel prorok Nátan. ²³ Kráľovi oznámili: „Je tu prorok Nátan.“ Keď prišiel pred kráľa, vrhol sa pred kráľom tvárou na zem. ²⁴ A Nátan povedal: „Kráľovský pane, ty si určil: „Adoniáš bude panovať a on bude sedieť na mojom tróne!“? ²⁵ Lebo dnes išiel dolu a obetoval množstvo dobytky, oviec a krmných teliec. A pozval všetkých kráľových synov, veliteľov vojska a kňaza Abiataru a teraz jedia a pijú pred ním a volajú: Nech žije kráľ Adoniáš! ²⁶ Mňa však, tvojho sluhu, kňaza Sadoka, Jojadovho syna Banaiáša a tvojho sluhu Šalamúna nepozval. ²⁷ Ak táto vec pochádza od môjho kráľovského pána, tak si svojmu sluhovi nedal vedieť, kto zaujme ako nástupca trón môjho kráľovského pána.“

²⁸ Nato sa ozval kráľ Dávid a povedal: „Zavolajte mi Betsabe!“ Ona vošla ku kráľovi a ostala stáť pred kráľom. ²⁹ Vtedy sa kráľ zaprisahal: „Ako žije Pán, ktorý vyslobodil môj život z každej úzkosti, ³⁰ ako som sa ti na Pána, Izraelovho Boha zaprisahal, že tvoj syn Šalamún bude po mne kraľovať a on bude sedieť namiesto mňa

na mojom tróne, tak to dnes aj urobím.“³¹ Nato sa Betsabe uklonila tvárou až po zem, vrhla sa pred kráľa a povedala: „Nech žije môj kráľovský pán Dávid naveky!“

³² Potom kráľ Dávid rozkázal: „Zavolajte mi kňaza Sadoka, proroka Nátana a Jojadovho syna Banaiáša!“ Keď prišli pred kráľa, ³³ kráľ im povedal: „Vezmite so sebou sluhov svojho pána, môjho syna Šalamúna posadte na moju vlastnú mulicu a vedte ho dolu ku Gihonu!“³⁴ Tam nech ho kňaz Sadok a prorok Nátan pomažú za kráľa nad Izraelom. Potom trúbte na trúbe a volajte: Nech žije kráľ Šalamún!³⁵ Potom s ním prídte hore a keď vojde, nech sa posadí na môj trón, lebo on bude kraľovať namiesto mňa, jeho som určil, aby bol kniežaťom nad celým Izraelom a Júdom.“³⁶ Nato Jojadov syn Banaiáš odpovedal kráľovi: „Tak je. Tak nech to splní Pán, Boh môjho kráľovského pána!“³⁷ Ako bol Pán s mojím kráľovským pánom, tak nech je so Šalamúnom a nech väčšmi vyvýši jeho trón ako trón môjho kráľovského pána Dávida!“

Šalamúna pomažú za kráľa. - ³⁸ Nato kňaz Sadok, prorok Nátan, Jojadov syn Banaiáš, Keretania a Feletania išli dolu, posadili Šalamúna na mulicu kráľa Dávida a zaviedli ho ku Gihonu.³⁹ Kňaz Sadok vzal zo stanu roh s olejom a Šalamúna pomazal. Potom trúbili na trúbu a všetok ľud volal: „Nech žije kráľ Šalamún!“⁴⁰ Potom všetok ľud vystupoval za ním, ľudia hrali na flautách a radovali sa tak veľmi, že sa až zem pukala od ich jasotu.

⁴¹ Adoniáš a všetci pozvaní, ktorí boli s ním, dopyčuli sa o tom, práve keď dokončili hostinu. Keď Joab počul zvuk trúby, pýtal sa: „Prečo je celé mesto vzrušené?“⁴² Ešte hovoril a už prišiel Jonatán, syn kňaza Abiataru. Adoniáš povedal: „Pod! Si udatný muž a nesieš dobrý chýr.“⁴³ Ale Jonatán odpovedal a vravel Adoniášovi: „Veru nie! Náš pán, kráľ Dávid ustanovil za kráľa Šalamúna.“⁴⁴ Kráľ s ním poslal kňaza Sadoka, proroka Nátana, Jojadovho syna Banaiáša, Keretanov a Feletanov. Oni ho posadili na kráľovu mulicu,⁴⁵ potom ho kňaz Sadok a prorok Nátan pomazali v Gihone za kráľa a odtiaľ ho viedli s radosťou, takže sa vzrušilo celé mesto. To bol huk, čo ste počuli.⁴⁶ Šalamún už aj zaujal kráľovský trón⁴⁷ a kráľovi sluhovia už aj prišli blahoželať nášmu kráľovskému pánovi, Dávidovi: „Nech tvoj Boh urobí meno Šalamúna ešte zvučnejším ako tvoje meno a jeho trón nech vyvýši väčšmi ako tvoj trón!“ Pritom sa kráľ uklonil na lôžku.⁴⁸ Potom kráľ hovoril: „Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, ktorý dal, aby som dnes na vlastné oči videl tróniaceho na mojom tróne!“

⁴⁹ Tu sa všetci Adoniášovi pozvaní naľakali, zobrali sa a každý šiel svojou cestou.⁵⁰ Adoniáš sa však tak bál Šalamúna, že vstal a išiel sa chytiť rohov oltára.⁵¹ Šalamúnovi oznámili: „Adoniáš sa bojí kráľa Šalamúna, preto sa chytil rohov oltára a hovorí: „Nech sa mi dnes kráľ Šalamún zaprisahá, že nedá svojho sluhu zabiť mečom!“⁵² Šalamún odpovedal: „Ak bude statočný, vlások mu nespadne na zem, ale ak sa zistí, že je zlý, zomrie.“⁵³ Potom ho kráľ Šalamún dal odvieť od oltára dolu. Keď prišiel, vrhol sa pred Šalamúna a Šalamún mu povedal: „Chod domov!“

1Kr2

II. Dávidova smrť. - ¹ Keď sa blížili dni Dávidovej smrti, dal svojmu synovi Šalamúnovi tieto príkazy: ² „Ja idem cestou, ktorou ide celý svet; buď silný a vzmúž sa! ³ Zachovávaj, čo žiada Pán, tvoj Boh, kráčaj jeho cestami, zachovávaj jeho zákony, príkazy, práva a nariadenia, ako je napísané v Mojžišovom zákone, aby si mal úspech vo všetkom, čo podnikneš, a všade, kde sa obrátiš. ⁴ Aby Pán splnil slovo,

ktoré o mne povedal: „Ak si tvoji synovia budú dávať pozor na svojej ceste a celým srdcom i celou dušou budú verne kráčať predo mnou,“ povedal, „nebude nikdy nik z tvojich odstránený z trónu Izraela.“

⁵ Potom vieš sám, čo mi urobil Joab, syn Sarvie, čo urobil dvom veliteľom izraelského vojska, Nérovmu synovi Abnerovi a Jeterovmu synovi Amasovi, že ich zabil a v čase mieru vylieval krv ako za vojny a nevinnou krvou poškvrnil opasok, ktorý mám na páse, a obuv, ktorú mám na nohách. ⁶ Urob podľa svojho uváženia, ale nedopuť, aby jeho šediny zostúpili pokojne do podsvetia! ⁷ Synom Galaádčana Berzelaiho preukazuj blahosklonnosť, nech sú medzi tvojimi stolovými spoločníkmi, lebo práve takto mi vyšli v ústrety, keď som bol na úteku pred tvojím bratom Absolónom. ⁸ Potom máš blízko seba Semeiho, syna Benjamínca Geru z Bahurim. On vrhal na mňa najtvrdšiu kliatbu, keď som išiel do Mahanaimu. Potom mi prišiel v ústrety k Jordánu; vtedy som sa mu zaprisahal na Pána: „Nezabijem ťa mečom!“ ⁹ Ale ty ho nenechaj bez trestu; veď si múdry človek, vieš, ako máš s ním naložiť, aby si jeho šediny skrvavené sprevedil do podsvetia.“

¹⁰ Potom sa Dávid uložil k svojim otcem a pochovali ho v Dávidovom meste. ¹¹ Čas, ktorý Dávid kráľoval nad Izraelom, je štyridsať rokov. V Hebrone kráľoval sedem rokov a v Jeruzaleme kráľoval tridsaťtri rokov. ¹² Šalamún nastúpil na trón svojho otca Dávida a jeho kráľovstvo sa veľmi upevnilo.

Šalamún sa ujíma vlády. - ¹³ Vtedy prišiel Hagitin syn Adoniáš za Šalamúnovou matkou Betsabe. Ona sa spýtala: „Znamená tvoj príchod dobro?“ Odpovedal: „Dobro.“ ¹⁴ Potom povedal: „Chcel by som ti niečo povedať.“ Odpovedala: „Hovor!“ ¹⁵ A on vravel: „Ty vieš, že mne patrilo kráľovstvo a celý Izrael čakal, že ja budem kráľom. Potom mi kráľovstvo uniklo a pripadlo môjmu bratovi, pretože mu ho určil Pán. ¹⁶ Teraz však mám k tebe len jedinú prosbu, neodmietni ma!“ Povedala mu: „Hovor!“ ¹⁷ I povedal: „Prihovor sa u kráľa Šalamúna - veď teba neodmietne -, aby mi dal za manželku Sunamitku Abisagu.“ ¹⁸ Betsabe mu odpovedala: „Dobre, prihovorím sa za teba u kráľa“ ¹⁹ Potom Betsabe vošla ku kráľovi Šalamúnovi prihovoriť sa u neho za Adoniáša. Kráľ jej vstal v ústrety, uklonil sa jej a sadol si na trón. Pre kráľovu matku postavili trón, posadila sa mu po pravici ²⁰ a vravela: „Jedinú maličkú prosbu mám k tebe neodmietni ma!“ Kráľ jej povedal: „Žiadaj si, matka, neodmietnem ťa!“ ²¹ I povedala: „Nech dostane Sunamitku Abisagu tvoj brat Adoniáš za manželku!“ ²² Kráľ Šalamún povedal svojej matke: „Prečo ty žiadaš pre Adoniáša Sunamitku Abisagu? Žiadaj pre neho hneď kráľovstvo! Veď je mojím starším bratom a s ním drží kňaz Abiatar a Joab, syn Sarvie!“ ²³ Potom sa kráľ Šalamún zaprisahal na Pána: „Toto nech mi urobí Boh a toto nech mi pridá, že sa Adoniáš touto rečou vyslovil proti vlastnému životu. ²⁴ A tak teraz ako žije Pán, ktorý ma upevnil a posadil na trón môjho otca Dávida a ktorý mi podľa svojho sľubu založil dom, Adoniáš dnes zomrie!“ ²⁵ Potom kráľ Šalamún poveril Jojadovho syna Banaiáša a on mu zasadil smrteľný úder.

²⁶ Kňazovi Abiatarovi kráľ povedal: „Chod' do Anatotu na svoj majetok, lebo si synom smrti. Ale dnes ťa nezabijem, lebo si pred mojím otcem Dávidom nosil archu Pána, Jahveho, a znášal si všetky útrapy, ktoré znášal môj otec.“ ²⁷ Takto Šalamún odstránil Abiataru, aby nebol Pánovým kňazom, aby sa splnil Pánov výrok, ktorý vyslovil v Šíle proti domu Héliho.

²⁸ Keď táto zvesť došla k Joabovi - Joab sa totiž pridol k Adoniášovi a nepridol sa k Šalamúnovi -, bežal Joab k Pánovmu stánku a chytil sa rohov oltára. ²⁹ Kráľovi Šalamúnovi oznámili, že Joab utiekol do Pánovho stánku a je teraz vedľa oltára. Vtedy Šalamún poslal Jojadovho syna Banaiáša s rozkazom: „Chod', zotni ho!“ ³⁰

Keď Banaiáš došiel k Pánovmu stánku, oslovil ho: „Kráľ rozkazuje: Pod' von!“ Odpovedal: „Nie! Tu chcem zomrieť!“ Banaiáš podal kráľovi správu: „Toto hovoril Joab, takto mi odpovedal.“³¹ Kráľ odvetil: „Urob, ako povedal! Zotni ho a pochovaj! Tak odstrániš odo mňa a od domu môjho otca nevinnú krv, ktorú vylial Joab.“³² Nech Pán vráti jeho krv na jeho hlavu, lebo zoťal dvoch spravodlivejších a lepších ľudí, ako je sám, a bez vedomia môjho otca Dávida ich zabil mečom: Nérovho syna Abnera, izraelského vojvodu, a Jeterovho syna Amasu, júdskeho vojvodu.³³ Nech jeho krv padne nazad na Joabovu hlavu a na hlavu jeho potomstva naveky. Dávidovi však, jeho potomstvu, jeho domu a jeho trónu nech Pán daruje trvalý pokoj!“³⁴ Potom išiel Jojadov syn Banaiáš hore, zoťal ho a usmrtil. Pochovali ho v jeho domove na púšti.³⁵ A kráľ postavil Jojadovho syna Banaiáša namiesto neho nad vojsko a kňaza Sadoka kráľ postavil namiesto Abiatara.

³⁶ Potom dal kráľ zavolať Semeiho: a povedal mu: „Postav si dom v Jeruzaleme, bývaj tam a neodíď odtiaľ nikde!“³⁷ Lebo len čo sa vzdiališ a prekročíš potok Kedron, vedz; že určite zomrieš, tvoja krv padne na tvoju hlavu.“³⁸ Semei odpovedal kráľovi: „Správna reč! Ako povedal môj kráľovský pán, tak urobí tvoj sluha.“ A Semei býval dlhý čas v Jeruzaleme.³⁹ Ale po troch rokoch Semeiovi ušli dvaja otroci k Maáchovmu synovi Achisovi, kráľovi Gétu. Semeiovi doniesli zvest': „Tvoji sluhovia sú práve v Géte.“⁴⁰ Nato sa Semei vybral, osedlal si osla a išiel do Gétu k Achisovi hľadať svojich otrokov: Keď Semei odišiel a priviedol z Gétu svojich otrokov,⁴¹ oznámili Šalamúnovi, že Semei odišiel z Jeruzalema do Gétu a vrátil sa.⁴² Kráľ dal zavolať Semeiho a povedal mu: „Nedal som ti prisahať na Pána a nevaroval som ťa: „Len čo vyjdeš a odoberieš sa hocikde, môžeš byť istý, že zomrieš!“? Vtedy si mi povedal: „Správna reč, počul som!“⁴³ Nuž prečo si nezadržal prísahu danú na Pána a príkaz, ktorý som ti dal?“⁴⁴ Potom povedal kráľ Semeimu: „Ty poznáš všetko zlo - tvoje srdce si je toho vedomé -, ktoré si spáchal proti môjmu otcovi Dávidovi. Nuž nech Pán vráti tvoju zlobu na tvoju hlavu!“⁴⁵ Kráľ Šalamún však nech je požehnaný a Dávidov trón nech je večne pevný pred Pánom!“⁴⁶ Kráľ dal príkaz Jojadovmu synovi Banaiášovi a on išiel a zasadil mu smrteľný úder. Tak sa kráľovstvo upevnilo v Šalamúnovej ruke.

1Kr3

III. Šalamúnova prosba. - ¹ Šalamún sa dostal do príbuzenstva s faraónom, kráľom Egypta. Vzal si faraónovu dcéru a zaviedol ju do Dávidovho mesta, kým nedokončil stavbu svojho domu, Pánovho domu a múrov okolo Jeruzalema.

² Lenže ľud obetoval na výšinách, lebo až po tieto dni nebol postavený dom Pánovmu menu. ³ Šalamún miloval Pána a kráčať podľa príkazov svojho otca Dávida. Ibaže aj on obetoval a páčil tymian na výšinách. ⁴ Tak išiel kráľ do Gabaonu, aby tam obetoval, lebo to bola významná výšina. Šalamún obetoval na tamojšom oltári tisíc celopalov. ⁵ V Gabaone sa Pán v noci vo sne zjavil Šalamúnovi a Boh povedal: „Žiadaj si, čo ti mám dať!“ ⁶ Šalamún odpovedal: „Ty si môjmu otcovi Dávidovi preukázal veľkú priazeň, pretože kráčať pred tebou verne, spravodlivo a so srdcom obráteným k tebe. A túto priazeň si mu zachoval, veď si mu dal syna, ktorý sedí na jeho tróne, ako je tomu dnes. ⁷ Teraz však, Pane, môj Bože, ty si ustanovil svojho sluha za kráľa namiesto môjho otca Dávida. Ale ja som malý chlapec, neviem, čo si počítať. ⁸ A pritom stojí tvoj sluha uprostred tvojho ľudu, ktorý si si vyvolil, ľudu početného, ktorý pre množstvo nemožno spočítať ani odhadnúť. ⁹ Daj teda svojmu

sluhovi srdce pozorné, aby spravoval tvoj ľud a rozlišoval medzi dobrým a zlým. Ved' ktože by (ináč) mohol spravovať tento tvoj početný ľud?“¹⁰ Pánovi sa páčilo, že si Šalamún žiadal túto vec.¹¹ Preto mu Boh povedal: „Pretože si si žiadal túto vec a nežiadal si si dlhý vek, ani si si nežiadal bohatstvo, ani si nežiadal život svojich nepriateľov, ale si si žiadal chápanosť, aby si pochopil právo,¹² urobím ti podľa žiadosti: Hľa, dám ti srdce múdre a chápavé, takže tebe podobného nebolo pred tebou a takého, ako si ty, nebude ani po tebe.¹³ Ale dám ti aj to, čo si nežiadal, aj bohatstvo, aj slávu, takže ti po všetky tvoje dni nebude podobného medzi kráľmi.¹⁴ A ak zachovávaním mojich ustanovení a mojich príkazov budeš kráčať po mojich cestách, ako kráčať tvoj otec Dávid, dám ti (aj) dlhý vek.“¹⁵ Keď sa Šalamún prebudil, hľa, bol to iba sen! Potom išiel do Jeruzalema, stal si pred Pánovu archu zmluvy, obetoval celopaly, priniesol pokojné obety a pre celé svoje služobníctvo usporiadal hostinu.

Múdry rozsudok. -¹⁶ V tom čase prišli ku kráľovi dve neviestky a predstúpili pred neho.¹⁷ Jedna zo žien povedala: „S dovolením, pane, ja a táto žena bývame v tom istom dome. I porodila som pri nej v dome.¹⁸ Na tretí deň po mojom zľahnutí porodila aj táto žena. Boli sme spolu a v dome nebol s nami nik cudzí; iba my dve sme boli v dome.¹⁹ V noci zomrel synček tejto ženy, lebo ho priľahla.²⁰ Vprostred noci vstala, vzala spovedľa mňa môjho syna, keď tvoja služobnica spala, a položila si ho na prsia, svojho mŕtveho syna však položila na moje prsia.²¹ Keď som ráno vstala a chcela som nadojčiť svojho syna, bol mŕtvy. Ale keď som sa naň dobre pozrela za vidna, nebol to môj syn, ktorého som porodila.“²² Ale druhá žena povedala: „Nie, naopak, živý je môj syn a mŕtvy je tvoj syn.“ A tá zasa vravela: „Nie, ale mŕtvy je tvoj syn a živý je môj syn.“ A dohovárali sa pred kráľom.²³ Nato kráľ povedal: „Táto vraví: „Tento živý je môj syn a mŕtvy je tvoj syn.“ A tá hovorí: „Nie, ale mŕtvy je tvoj syn a živý je môj syn.“²⁴ Tu rozkázal kráľ: „Doneste mi meč!“ Doniesli meč pred kráľa²⁵ a kráľ povedal: „Pretnite živé dieťa na dvoje a dajte polovicu jednej a polovicu druhej!“²⁶ Nato žena, ktorej syn bol živý, povedala kráľovi, lebo sa pohla jej láska k vlastnému dieťaťu: „S dovolením, pane! Dajte jej živé dieťa, a nezabíjajte ho!“ Druhá však vravela: „Nech nie je ani moje, ani tvoje! Pretnite!“²⁷ Nato sa ozval kráľ a povedal: „Dajte tamtej živé dieťa a nezabíjajte ho, ona je jeho matkou.“²⁸ Celý Izrael sa dopočul o rozsudku, ktorý vyniesol kráľ, a báli sa kráľa, lebo vedeli, že je v ňom Božia múdrosť, keď vynáša rozsudok.

1Kr4

IV. Šalamúnov úradnícky zbor. -¹ Takto sa stal Šalamún kráľom nad celým Izraelom.² A toto boli jeho kniežatá: Sadokov syn Azariáš bol veľkňaz.³ Sisovi synovia Elihoref a Ahia boli pisári, Ahiludov syn Jozafát bol kancelár,⁴ Jojadov syn Banaiáš bol nad vojskom, Sadok a Abiatar boli kňazmi,⁵ Nátanov syn Azariáš bol nad správcami a Nátanov syn Zabud (kňaz) bol kráľov priateľ.⁶ Ahisar bol správca domu a Abdov syn Adoniram bol nad robotami.

⁷ Šalamún mal dvanásť správcov nad celým Izraelom. Oni zásobovali kráľa a jeho dom. Každý mesiac v roku sa jeden staral o zásobovanie:⁸ Toto boli ich mená: Hurov syn... v Efraimskom pohorí, ...⁹ ... Dekarov syn v Makese, v Sálebim, v Betsamesi, Elone a Bethanane.¹⁰ ... Hesedov syn v Arubote. Jemu patrilo Socho a celá krajina Eferu.¹¹ Abinadabov syn... mal celé pohorie Doru. Jeho manželkou bola Šalamúnova dcéra Tafet.¹² Ahiludov syn Bána: Tanak, Magedo a celý Betsan, ktorý leží pri Sartane pozdola Jezraelu, od Betsanu po Abelmehulu až za Jekmám.¹³

Gaberov syn...: Ramot v Galaáde, jemu patrili dediny Manassesovho syna Jaira, ktoré boli v Galaáde, jemu patrili okres Argob, ktorý je v Bášane, šesťdesiat veľkých miest s múrmi a kovovými závorami. ¹⁴ Adov syn Ahinadab v Mahanairne. ¹⁵ Ahimás v Neftali; aj on si vzal za manželku Šalamúnovu dcéru Basematu. ¹⁶ Husiho syn Bána v Aseri a Balote. ¹⁷ Farueho syn Jozafát v Isacharovi. ¹⁸ Elov syn Semei u Benjamína. ⁹ Uriho syn Gaber v Gadovej krajine, v krajine amorejského kráľa Sehona a básanského kráľa Oga. A jeden správca nad celou krajinou.

²⁰ Júdovcov a Izraelitov bolo počtom tak veľa ako piesku pri mori; jedli pili a radovali sa.

1Kr5

V⁵. Zásobovanie kráľovského dvora. - ¹ Šalamún vládol nad všetkými kráľovstvami od Rieky až po krajinu Filištíncov a až po hranice Egypta. Donášali mu dary a slúžili Šalamúnovi po všetky dni jeho života. ² Potravy pre Šalamúna bolo na každý deň: tridsať kórov jemnej a šesťdesiat kórov (obyčajnej) múky, ³ desať kusov vykrmeného hovädzieho dobytká, dvadsať kusov hovädzieho dobytká z paše, sto oviec, okrem jeleňov, gaziel, antilop a vykrmenej hydiny. ⁴ Lebo on vládol nad celým Záriečím od Tafsy až po Gazu, nad všetkými kráľmi Záriečia, a mal pokoj od všetkých okolitých susedov. ⁵ Júdovci a Izraeliti bývali teda v bezpečí, každý pod svojím viničom a pod svojím figovníkom od Danu až po Bersabe po všetky Šalamúnove dni. ⁶ Šalamún mal štyritisíc jasiel pre kone do svojich vozov a dvanásťtisíc jazdcov. ⁷ Spomenutí správcovia zásobovali kráľa Šalamúna a všetkých, čo mali prístup k stolu kráľa Šalamúna, každý svoj mesiac. Nedopustili, aby niečo chýbalo. ⁸ Aj slamu a jačmeň pre kone a ťažné zvieratá dodali na miesto, kde ktoré boli, každý podľa poradia.

Šalamúnova múdrosť. - ⁹ Boh uštedril Šalamúnovi múdrosť a rozvahu vo veľmi veľkej miere, aj šírku srdca, ako je piesku na morskom brehu. ¹⁰ Šalamúnova múdrosť bola väčšia ako múdrosť všetkých synov Východu a všetka múdrosť Egypta. ¹¹ Bol múdrejší od všetkých ľudí, od Ezrahitu Etana, od Hemana, od Maholových synov Chalkola a Dordu, takže sa o ňom hovorilo u všetkých okolitých národov. ¹² Povedal tritisíc prísloví a piesní mal tisíc a päť. ¹³ Hovoril o stromoch, od libanonského cédru až po yzop, ktorý vyrastá z múru, hovoril tiež o zvieratách, o vtákoch, o plazoch a o rybách. ¹⁴ Zo všetkých národov prichádzali počúvať Šalamúnovu múdrosť, od všetkých kráľov zeme, ktorí počuli o jeho múdrosti.

Prípravy na stavbu chrámu. - ¹⁵ Hiram, kráľ Týru, poslal k Šalamúnovi svojich sluhov, lebo sa dopyčul, že jeho pomazali za kráľa namiesto jeho otca. Hiram bol totiž vždy priateľom Dávida. ¹⁶ Nato poslal Šalamún k Hiramovi s odkazom: ¹⁷ „Ty vieš, že môj otec nemohol postaviť dom menu Pána, svojho Boha, pre vojny, ktoré ho zanepoždňovali, kým ich Pán nepoložil pod chodidlo jeho nôh. ¹⁸ Teraz však mi dal Pán, môj Boh, pokoj dookola; niet odporcu a niet nebezpečenstva. ¹⁹ Preto som si zaumienil postaviť dom menu Pána, svojho Boha, ako Pán povedal môjmu otcovi Dávidovi: „Tvoj syn, ktorého namiesto teba posadím na tvoj trón, on postaví môjmu menu dom.“ ²⁰ Vydaj teda rozkaz, aby pre mňa narúbali na Libanone cédrov! Moji ľudia budú s tvojimi ľuďmi. Tvojim ľuďom dám takú mzdu, akú povieš; veď vieš, že u nás niet nikoho, kto by vedel tak stínať stromy ako Sidonci.“

²¹ Keď Hiram počul Šalamúnov odkaz, veľmi sa zaradoval a povedal: „Nech je dnes zvelebený Pán, ktorý dal Dávidovi múdreho syna nad týmto početným

ľudom.“²² Preto poslal Hiram Šalamúnovi odkaz: „Vzal som na vedomie, čo si mi odkázal. Vo veci cédrových a jedľových brvien urobím všetko podľa tvojho želanía.“²³ Moji ľudia ich poznávajú z Libanonu k moru, ja ich dám po mori plňami splaviť na miesto, ktoré mi označíš. Tam ich dám vyložiť a ty si ich prevezmeš. Ale aj ty splň moje želanie a dodaj potraviny pre môj dom!“²⁴ Hiram teda dodal Šalamúnovi cédrového a jedľového dreva, koľko chcel.²⁵ A Šalamún dodal Hiramovi dvadsaťtisíc kórov pšenice na pokrm pre jeho dom a dvadsať kórov drveného oleja. Toto dodával Šalamún Hiramovi každý rok.²⁶ Boh dal Šalamúnovi múdrosť, ako mu prisľúbil, takže medzi Hiramom a medzi Šalamúnom panoval pokoj a uzavreli medzi sebou zmluvu.

²⁷ Potom priviedol kráľ Šalamún robotníkov z celého Izraela, bolo ich tridsaťtisíc mužov.²⁸ Poslal ich na Libanon v mesačných smenách po desaťtisíc. Mesiac boli na Libanone a dva mesiace doma. Nad robotami bol Adoniram.²⁹ Ďalej mal Šalamún sedemdesiatisíc nosičov bremien a osemdesiatisíc kamenárov vo vrchoch,³⁰ okrem Šalamúnových hlavných dozorcov, ktorí práce viedli, počtom tritisícristo, a ktorí dozerali na pracujúcich ľuďoch.³¹ A kráľ rozkázal, aby lámali veľké kamene, vzácne kamene, aby boli základy domu z kvádrov.³² Otesávali ich Šalamúnovi kamenári, Hiramovi kamenári a Giblejci. Takto pripravili drevo a kamene na stavbu chrámu.

1Kr6

VI. Stavba chrámu. -¹ V štyristoosemdesiatom roku po východe synov Izraela z egyptskej krajiny, vo štvrtom roku Šalamúnovho kraľovania nad Izraelom, v mesiaci ziv - to je druhý mesiac - začal stavať Pánovi dom.² Dĺžka chrámu, ktorý kráľ Šalamún staval Pánovi, bola šesťdesiat lakt'ov, jeho šírka dvadsať a jeho výška tridsať lakt'ov.³ Predsieň pred budovou chrámu mala dĺžku dvadsať lakt'ov pred šírkou chrámu, šírku desať lakt'ov pred dĺžkou chrámu.⁴ Na chráme dal urobiť husto zamrežované okná.⁵ K múrom domu dookola primuroval prístavby, k múrom domu okolo budovy aj príbytku a dookola vybudoval poschodia.⁶ Spodná prístavba bola päť lakt'ov široká, stredná šesť lakt'ov široká a tretia sedem lakt'ov vysoká, lebo na múroch chrámu urobil zvonku dookola výstupky, aby nemusel rýpať múry domu.⁷ Keď stavali chrám, stavali ho z hotových kameňov z kameňolomu, takže kladivá, kresačky a vôbec železné nástroje nebolo počuť v chráme, keď ho stavali.⁸ Vchod do spodnej prístavby bol po pravej strane chrámu, točité schody viedli do strednej a zo strednej do tretej.⁹ Keď dokončil vymurovanie domu, pokrýl ho cédrovými hradami a doskami.¹⁰ Prístavby k celému domu primuroval vo výške päť lakt'ov a spojil ich s domom cédrovými hradami.

¹¹ Vtedy Pán oslovil Šalamúna:¹² „O tomto dome, ktorý mi staviaš, (vedz): Ak budeš kráčať podľa mojich príkazní, plniť moje ustanovenia a zachovávať všetky moje príkazy a budeš sa podľa nich riadiť, na tebe splním svoje prisľúbenia, ktoré som dal tvojmu otcovi Dávidovi.“¹³ Budem bývať uprostred synov Izraela a neopustím svoj ľud izraelský.“

¹⁴ Šalamún teda staval chrám a dokončil ho.¹⁵ Steny chrámu znútra obložil cédrovými doskami. Od podlahy domu až po hrady stropu ich obložil drevom a dlážku domu vyložil jedľovými doskami.¹⁶ Dvadsať lakt'ov od zadného múru domu postavil z cédrových dosiek priečku od dlážky až po hrady. Tak vytvoril vnútri príbytok, čiže veľsvätyňu.¹⁷ Sám chrám pred ňou bol dlhý štyridsať lakt'ov.¹⁸ Znútra

bol teda dom cédrový s rezbami kolokvintových ružíc a pootvorených kvetov. Všetko bolo z cédra, kameň vidieť nebolo.¹⁹ Dnu, vnútri domu, urobil príbytok, kde mali uložiť Pánovu archu zmluvy.²⁰ Príbytok bol dvadsať lakt'ov dlhý, dvadsať lakt'ov široký a dvadsať lakt'ov vysoký. Obtiahol ho rýdzim zlatom a urobil oltár z cédrového dreva pred príbytok.²¹ Potom Šalamún obtiahol aj chrám znútra rýdzim zlatom a platne pripevnil zlatými klincami.²² A tak celý dom obtiahol zlatom, úplne celý dom. Aj celý oltár, ktorý bol pred príbytkom obtiahol zlatom.

²³ Potom dal v príbytku urobiť dvoch cherubov z olivového dreva. Ich výška bola desať lakt'ov.²⁴ Päť lakt'ov bolo jedno krídlo a päť lakt'ov druhé krídlo cheruba: desať lakt'ov od konca jedného krídla po koniec druhého krídla.²⁵ Aj druhý cherub mal desať lakt'ov; obaja cherubi mali rovnaké rozmery a rovnaký tvar.²⁶ Jeden cherub mal výšku desať lakt'ov a takisto aj druhý cherub.²⁷ Cherubov umiestil dnu, do najvnútornejšieho domu. Cherubi mali rozťahnuté krídla: krídlo jedného sa dotýkalo steny a krídlo druhého cheruba sa dotýkalo druhej steny a vprostred chrámu sa im krídla dotýkali vzájomne.²⁸ Aj cherubov obtiahol zlatom.

²⁹ Na všetky steny chrámu dookola dal povyrezávať rezby v podobe cherubov, paliem a polootvorených kvetov vo vnútornej i vonkajšej budove.³⁰ Aj podlahu domu obtiahol zlatom vo vnútornej i vonkajšej budove.³¹ Na vchod do príbytku urobil dvere z olivového dreva, veraje boli päťuholníkové.³² Obe krídla dverí boli z olivového dreva. Dal na ne povyrezávať rezby v podobe cherubov, paliem a polootvorených kvetov a obtiahol ich zlatom; totiž cherubov i palmy potiahol zlatom.³³ Podobne dal do vchodu budovy urobiť rám z olivového dreva, ale štvoruholníkový,³⁴ a dvojce dverí z jedľového dreva; obidve krídla dverí boli dvojité a otočné.³⁵ Dal na ne povyrezávať cherubov, palmy a polootvorené kvety a obtiahol ich zlatom, ktoré tesne priliehali na rezby.

³⁶ Potom postavil vnútorné nádvorie: tri vrstvy kvádrov a vrstvu cédrového dreva.

³⁷ Vo štvrtom roku v mesiaci ziv boli položené základy Pánovho domu.³⁸ A v jedenástom roku v mesiaci bul - to je ôsmy mesiac - bol dom dokončený so všetkým svojim náradím a príslušenstvom. Staval ho sedem rokov.

1Kr7

VII. Kráľovský palác. - ¹ Svoj dom staval Šalamún trinásť rokov, kým dokončil celý dom.² Postavil aj Libanonský lesný dom, sto lakt'ov dlhý, päťdesiat lakt'ov široký a tridsať lakt'ov vysoký, na štyroch radoch cédrových stĺpov a na stĺpoch boli cédrové trámy.³ Krytý bol cédrovým drevom zhora na hradách, ktoré ležali na štyridsiatich piatich stĺpoch, po pätnásť v jednom rade.⁴ Hrady boli v troch radoch a tri razy bolo okno proti oknu.⁵ Všetky dvere a okná mali štvoruholníkové rámy a tri razy bolo okno proti oknu.

⁶ Potom urobil stĺpovú sieň v dĺžke päťdesiatich a v šírke tridsiatich lakt'ov s predsieňou, pred ktorou boli stĺpy a príkrov.⁷ Ďalej urobil trónnu sieň, v ktorej súdil: teda súdna sieň bola od podlahy až po strop obložená cédrovým drevom.⁸ Aj dom, v ktorom mal bývať, na inom dvore, dnu ďalej od tej siene, bol stavaný podľa nej. Podľa tejto siene postavil aj dom faraónovej dcéry, ktorú si Šalamún vzal.

⁹ Všetko to bolo zo vzácných kameňov znútra i zvonku, z kvádrov pripílených pílou na mieru od základu až po rímsu a zvonku až po veľký dvor.¹⁰ Základy boli položené zo vzácných kameňov, z veľkých kameňov, z kameňov desatlakt'ových a z

kameňov osemľakt'ových.¹¹ Na tom boli drahé kamene podľa miery kvádrov a cédrové drevo.¹² Veľké nádvorie dookola malo tri vrstvy kvádrov a vrstvu cédrových brvien. Podobne to bolo na vnútornom nádvorí Pánovho domu a na nádvorí paláca.

Chrámové zariadenie. -¹³ Potom dal Šalamún poslami priviesť Hirama z Týru.¹⁴ Bol to syn matky - vdovy z Neftaliho kmeňa, jeho otec bol Týrčan, kováč. Bol plný múdrosti, chápanosti a skúsenosti v akýchkoľvek prácach z kovu. Prišiel ku kráľovi Šalamúnovi a porobil mu všetky práce.

¹⁵ Uliat dva kovové stĺpy. Výška jedného stĺpa bola osemnásť lakt'ov. Obopäla by ho dvanásťlakt'ová stuha. Jeho hrúbka bola štyri prsty a bol dutý. Taký istý bol aj druhý stĺp.¹⁶ Ďalej urobil dve hlavice, ktoré mali prísť na vrch stĺpov. Boli uliate z kovu. Výška jednej hlavice bola päť lakt'ov a päť lakt'ov bola aj výška druhej hlavice.¹⁷ Zo šnúrok spletených v podobe retiazok urobil mriežkovanie na hlavice, čo boli na vrchu stĺpov, jedno mriežkovanie na jednu hlavicu a druhé mriežkovanie na druhú hlavicu.¹⁸ Urobil granátové jablká, a to vo dvoch radoch okolo každého mriežkovania, aby zakryl hlavice, čo boli na vrchu stĺpov. To isté urobil aj na druhej hlavici.¹⁹ Hlavice, čo boli na stĺpoch v predsieni, mali tvar ľalie, štyri lakte.²⁰ Hlavice boli na stĺpoch... Granátových jabĺk bolo dvesto v radoch okolo hlavice.²¹ Stĺpy postavil do predsiene chrámu. Jeden stĺp postavil na pravú stranu a dal mu meno Jákín, druhý stĺp postavil na stranu ľavú a dal mu meno Bóáz.²² Hore na stĺpoch bol tvar ľalie. A tak bolo dokončené zhotovenie stĺpov.

²³ Potom urobil more z liatiny, desať lakt'ov od jedného okraja k druhému, dookola okrúhle, päť lakt'ov vysoké; dookola ho mohla obopäť tridsaťlakt'ová stuha.

²⁴ Pod okrajom dookola ho ozdobovali kolokvinty, desať na jeden laket'. Kolokvinty boli v dvoch radoch boli uliate pri zlievaní.²⁵ Stálo na dvanástich býkoch: tri boli obrátené na sever, tri boli obrátené na západ, tri boli obrátené na juh a tri boli obrátené na východ. More bolo hore na nich. Všetky boli zadnou časťou obrátené dnu.²⁶ Bolo na dľaň hrubé a jeho okraj bol ako okraj kalicha, podobný ľaliovému kvetu. Pojalo dvetisíc batov.

²⁷ Potom urobil desať kovových podstavcov. Každý podstavec bol štyri lakte dlhý, štyri lakte široký a tri lakte vysoký.²⁸ Podstavce boli robené takto: Mali polia a polia boli medzi latkami.²⁹ Na poliach, ktoré boli medzi latkami, boli levy, býky a cherubi, podobne aj na latkách. Ako nad, tak aj pod levmi a býkmi boli vence: kováčska robota.³⁰ Každý podstavec mal štyri kovové kolesá a kovové osi. Na štyroch rohoch mali výbežky. Výbežky boli uliate pod umývadlom.³¹ Aj na ústí podstavca boli vypuklé práce; ústie bolo okrúhle ako valec, robené za podstavec, na poldruha lakt'a. Polia však boli štvoruholníkové, nie okrúhle.³² Štyri kolesá boli pod poliami, osi kolies boli na odstavci. Výška každého kolesa bola jeden a pol lakt'a.³³ Kolesá boli robené ako kolesá voza, ich osi, bahry, špice a hlavy boli všetky uliate.³⁴ Na štyroch rohoch jednotlivých podstavcov boli štyri výbežky. Výbežky boli spolu s podstavcom.³⁵ Na vrchu podstavca dookola bolo čosi okrúhle (na vrchu podstavca). Jeho osi a polia tvorili s ním celok.³⁶ Na jeho polia, držadlá a latky vyryl cherubov, levy a palmy oproti sebe.³⁷ Takto zhotovil desať podstavcov. Všetky boli rovnako uliate, mali rovnaké rozmery a rovnaký tvar.³⁸ Potom urobil desať kovových umývadiel, obsah každého umývadla bol štyridsať batov, každé umývadlo bolo na štyri lakte. Na každý z desiatich podstavcov prišlo jedno umývadlo.³⁹ Z umývadiel umiestil päť po pravej strane chrámu a päť po ľavej strane. More umiestil po pravej strane chrámu, smerom juhovýchodným.

⁴⁰ Potom Hiram zhotovil hrnce, zmetáky a kropáče. Tak Hiram dokončil všetky práce, ktoré robil kráľovi Šalamúnovi pre Pánov dom:⁴¹ dva stĺpy, dve

kužeľovité hlavice, čo boli na vrchoch dvoch stĺpov, dve mriežkovania na pokrytie dvoch kužeľovitých hlavíc, čo boli na vrchu stĺpov, ⁴² štyristo granátových jabĺk na dve mriežkovania, po dva rady granátových jabĺk na obe mriežkovania na pokrytie dvoch kužeľovitých hlavíc, čo boli na vrchu stĺpov, ⁴³ desať podstavcov a desať umývadiel na podstavce, ⁴⁴ jedno more a dvanásť býkov pod more. Potom hrnce, zmetáky a kropáče. Všetky tieto predmety, ktoré Hiram robil kráľovi Šalamúnovi pre Pánov dom boli z lesklého kovu. ⁴⁶ Kráľ ich dal uliať v oblasti Jordánu v hlinitej zemi medzi Sochotom a Šartánom. ⁴⁷ Potom Šalamún všetko náradie uložil. Váhu kovu pre veľké množstvo nezistovali. ⁴⁸ Šalamún dal tiež zhotoviť všetko náradie, ktoré bolo v Pánovom dome: zlatý oltár, zlatý stôl, na ktorom boli predkladné chleby, ⁴⁹ ďalej svietniky z rýdzeho zlata, päť na pravú a päť na ľavú stranu pred príbytok, kvety, lampy a kliešte zo zlata ⁵⁰ čaše, nože, kropáče mažiare a kadidelnice z rýdzeho zlata, čapy na dvere vnútornej miestnosti, veľsvätyne, a na dvere svätyne zo zlata.

⁵¹ Keď boli hotové všetky práce, ktoré dal kráľ Šalamún previesť v Pánovom dome, doniesol Šalamún posvätné dary svojho otca Dávida striebro, zlato a náčinie a uložil to v pokladnici Pánovho domu.

Posviacka chrámu

1Kr8

VIII. Prenesenie archy zmluvy. - ¹ Vtedy Šalamún zhromaždil starších Izraela a všetkých predstavených kmeňov kniežatá izraelských rodov ku kráľovi Šalamúnovi do Jeruzalema, aby vyniesli Pánovu archu zmluvy z Dávidovho mesta, zo Siona. ² Zhromaždili sa teda ku kráľovi Šalamúnovi všetci Izraeliti vo sviatok v mesiaci etanim, to je siedmy mesiac. ³ Keď prišli všetci starší Izraela, vzali kňazi archu ⁴ a vyniesli Pánovu archu, stan zhromaždenia a všetko posvätné náčinie, ktoré bolo v stane. Niesli to kňazi a leviti. ⁵ Kráľ Šalamún a s ním celé zhromaždenie Izraelitov, ktoré sa k nemu pred archou zišlo, obetovali toľko oviec a hovädzieho dobytku, že ich pre množstvo nebolo možno spočítať alebo odhadnúť. ⁶ A kňazi priniesli Pánovu archu zmluvy na jej miesto, do príbytku chrámu, do veľsvätyne, pod krídla cherubov. ⁷ Lebo cherubíni rozprestierali krídla nad stanovišťom archy, takže cherubíni zakrývali zhora archu a jej žrde. ⁸ Žrde boli také dlhé, že ich konce bolo vidieť zo svätyne spreď príbytku, zvonku ich však vidieť nebolo. Tam sú po dnešný deň. ⁹ V arche nebolo nič, iba dve kamenné tabule, ktoré ta vložil Mojžiš na Horebe, keď Pán uzavrel zmluvu so synmi Izraela pri ich východe z egyptskej krajiny. ¹⁰ Keď kňazi vyšli zo svätyne, Pánov dom naplnil oblak, ¹⁰ takže sa kňazi pre oblak nemohli postaviť do služby, lebo Pánov dom naplnila Pánova sláva. ¹² Vtedy Šalamún povedal:

„Pán povedal, že bude bývať v oblaku.

¹³ Rád som ti postavil dom za príbytok, miesto, kde máš bývať naveky.“

¹⁴ Potom sa kráľ obrátil a požehnal celé zhromaždenie Izraelitov. Celé izraelské zhromaždenie stálo. ¹⁵ Hovoril: „Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, ktorý vlastnou rukou splnil sľub, čo dal vlastnými ústami môjmu otcovi Dávidovi, keď hovoril: ¹⁶ „Odo dňa, keď som vyviedol svoj izraelský ľud z Egypta, nevyvolil som si ani v jednom z kmeňov Izraela miesto, aby mi tam postavili dom, v ktorom by

prebývalo moje meno. Ale vyvolil som si Dávida, aby stál nad mojím ľudom, Izraelom.“¹⁷ Môj otec Dávid zamýšľal postaviť dom menu Pána, Izraelovho Boha.¹⁸ Ale Pán povedal môjmu otcovi Dávidovi: „Keď si zamýšľal postaviť môjmu menu dom, tvoj úmysel bol dobrý.“¹⁹ Lenže nie ty postavíš ten dom, ale tvoj syn, ktorý vyjde z tvojich bedier; on postaví môjmu menu dom.“²⁰ A Pán splnil svoj sľub, ktorý dal. Nastúpil som na miesto svojho otca Dávida, zaujal som trón Izraela, ako Pán povedal, a postavil som dom menu Pána, Izraelovho Boha.²¹ A tam som pripravil miesto arche, v ktorej je Pánova zmluva, čo uzavrel s našimi otcami, keď ich vyviedol z egyptskej krajiny.“

Šalamúnova modlitba. -²² Potom si Šalamún stal v prítomnosti celého zástupu Izraelitov pred Pánov oltár, rozprestrel dlane k nebu²³ a povedal: „Pane, Bože Izraela, niet tebe podobného Boha ani hore na nebi ani dolu na zemi; ty zachovávaš zmluvu a priazeň k svojim sluhom, ktorí celým svojím srdcom kráčajú pred tebou.“²⁴ Ty si svojmu sluhovi, môjmu otcovi Dávidovi splnil sľub, ktorý si mu dal. Čo si mu svojimi ústami povedal, svojimi rukami si splnil, ako dokazuje dnešný deň.²⁵ Teraz teda, Pane, Bože Izraela, splň svojmu sluhovi, môjmu otcovi Dávidovi, čo si mu sľúbil, keď si povedal: „Nikdy ti nebude chýbať predo mnou muž, ktorý zasadne na trón Izraela, ak si budú tvoji synovia dávať pozor na svoju cestu a kráčať predo mnou tak, ako si kráčal predo mnou ty!“²⁶ A teraz, Bože Izraela, nech sa uskutočnia tvoje sľuby, ktoré si dal svojmu sluhovi, môjmu otcovi Dávidovi!

²⁷ Či naozaj bude Boh bývať na zemi? Veď nebesá a nebesá nebies ťa nemôžu obsiahnuť, o koľko menej potom tento dom, ktorý som postavil!²⁸ Ale obráť sa k modlitbe svojho sluhu a k jeho prosbe, Pane, môj Bože, a vyslyš volanie a modlitbu, ktorú ti tvoj sluha dnes predkladá:²⁹ Aby tvoje oči v noci i vo dne boli otvorené nad týmto domom, nad miestom, o ktorom si povedal: „Tam bude moje meno!“ Aby si vypočul modlitbu, ktorú sa bude tvoj sluha modliť na tomto mieste.³⁰ Aby si vypočul prosbu svojho sluhu a svojho ľudu, Izraela, ktorú sa bude modliť na tomto mieste. Ty počuješ na mieste, kde bývaš, v nebi, a keď počuješ, aj odpustíš.

³¹ Keď sa niekto previní proti svojmu bližnému a vynesú proti nemu kliatbu, aby ho donútili k prísaha, a príde prisahať pred oltár v tvojom dome,³² ty vypočuj v nebi, zasiahni a rozsúd medzi svojimi sluhami: vinníka odsúď a jeho činy mu uval na hlavu, nevinného však oslobod a nalož s ním podľa jeho spravodlivosti!³³ Keď nepriateľ porazí tvoj ľud, Izrael pretože sa previnil proti tebe, ale obráti sa k tebe, bude vzdávať chválu tvojmu menu, bude sa k tebe modliť a prosiť teba v tomto dome,³⁴ ty vypočuj v nebi a odpusť vinu svojmu ľudu, Izraelu, a prived ho späť do krajiny, ktorú si dal jeho otcovi!

³⁵ Keď bude nebo zavreté a nebude dažďa, pretože sa previnili proti tebe, ale budú sa modliť na tomto mieste, budú vzdávať chválu tvojmu menu a odvrátia sa od svojho hriechu, lebo ich tresceš,³⁶ ty vypočuj v nebi, odpusť vinu svojim sluhom a svojmu ľudu, Izraelu, nauč ich dobrej ceste, ktorou majú ísť, a daj dažďa svojej krajine, ktorú si dal za dedičstvo svojmu ľudu.³⁷ Ak bude v krajine hlad, ak bude mor, ak bude úpal, sneh, kobyľky a hmyz; keď bude nepriateľ dorážal na jej brány, alebo akákoľvek rana a choroba,³⁸ každú modlitbu a každú prosbu, ktorú prednesie ktokoľvek z celého tvojho ľudu, Izraela - veď každý pozná ranu svojho srdca -, vystrie dlane k tomuto domu,³⁹ ty vypočuj na nebi, na mieste, kde bývaš, a odpusť! Zasiahni a daj každému podľa jeho cesty, veď poznáš jeho srdce. Lebo len ty poznáš srdce synov človeka.⁴⁰ Aby sa ťa báli celý čas, čo budú žiť v krajine, ktorú si dal našim otcovi.

⁴¹ Ale aj cudzinca, ktorý nie je z tvojho ľudu, Izraela, a kvôli tvojmu menu príde z ďalekej krajiny - ⁴² veď počujú o tvojom veľkom mene, o tvojej mocnej ruke a o tvojom vystretom ramene - a príde sa modliť do tohoto domu, ⁴³ ty vyslyš na nebi, na mieste, kde bývaš, a urob všetko, o čo bude cudzinec k tebe volať, aby poznali všetky národy zeme tvoje meno, aby si ťa ctili ako tvoj ľud, Izrael, a aby sa dozvedeli, že sa tento dom, ktorý som postavil, volá podľa tvojho mena!

⁴⁴ Ak vyťahne tvoj ľud do boja proti svojmu nepriateľovi, nech ich pošleš ktorýmkoľvek smerom, ale budú sa modliť k Pánovi smerom k mestu, ktoré si si vyvolil, a k domu, ktorý som postavil tvojmu menu, ⁴⁵ ty vyslyš v nebi ich modlitbu a ich prosbu a vyslúž im právo! ⁴⁶ Ak sa prehrešia proti tebe - veď niet človeka, ktorý by sa neprehrešil - a budeš sa na nich hnevať a vydáš ich nepriateľovi a ich premožiteľia ich odvedú do zajatia, do nepriateľskej krajiny, či už ďalekej a či blízkej, ⁴⁷ ale vstúpia do seba v krajine, v ktorej budú zajatí, obrátia sa a v krajine svojich premožiteľov sa budú modliť k tebe a budú hovoriť: „Zhrešili sme, prevrátene a bezbožne sme konali,“ ⁴⁸ ak sa teda v krajine svojich nepriateľov, ktorí ich zajali, celým svojím srdcom a celou svojou dušou obrátia k tebe a budú sa k tebe modliť smerom k svojej krajine, ktorú si dal ich otcom, k mestu, ktoré si si vyvolil, a k domu, ktorý som postavil tvojmu menu, ⁴⁹ ty na nebi, na mieste, kde bývaš, vyslyš ich modlitbu a ich prosbu a vyslúž im právo! ⁵⁰ A odpusť svojmu ľudu, čím sa proti tebe prehrešil, všetku ich nevernosť, ktorej sa proti tebe dopustili, a popraj im, aby našli milosť u svojich premožiteľov, aby sa zľutovali nad nimi! ⁵¹ Veď je to tvoj ľud a tvoje dedičstvo, ktoré si vyviedol z Egypta, zo železnej pece. ⁵² Nech sú tvoje oči otvorené na prosbu tvojho sluhu a na prosbu tvojho ľudu, Izraela, a vyslyš ich vo všetkom, o čo budú volať k tebe! ⁵³ Veď ty si si ich oddelil za dedičstvo zo všetkých národov zeme, ako si povedal prostredníctvom svojho služobníka Mojžiša, keď si, Pane, Jahve, vyviedol našich otcov z Egypta.“

Požehnanie a obety. - ⁵⁴ Keď sa Šalamún domodlil do konca túto prosebnú modlitbu k Pánovi, vstal od Pánovho oltára, kde kľáčal na kolenách a dlane mal rozprestreté k nebu. ⁵⁵ Postavil sa a veľkým hlasom požehnal celý zástup slovami: ⁵⁶ „Nech je zvelebený Pán, ktorý podľa všetkých svojich prisľúbení dal odpočinok svojmu ľudu, Izraelu! Zo všetkých jeho krásnych prisľubov, ktoré dal prostredníctvom svojho služobníka Mojžiša, nezostal ani jeden nesplnený. ⁵⁷ Nech je Pán, náš Boh, s nami, ako bol s našimi otcami, nech nás neopustí a neodsotí! ⁵⁸ Nech naše srdcia nakloní k sebe, aby sme zachovávali všetky jeho príkazy, predpisy a nariadenia, ktoré dal našim otcom! ⁵⁹ Tieto moje slová, ktorými som Pána uprosoval, nech sú v blízkosti Pána, nášho Boha, vo dne i v noci, aby podľa potreby každého dňa vyslúžil právo svojmu sluhovi a svojmu ľudu, Izraelu, ⁶⁰ aby sa dozvedeli všetky národy zeme, že Pán je Boh a nik iný! ⁶¹ A nech vaše srdce celé patrí Pánovi, nášmu Bohu, aby ste kráčali podľa jeho predpisov a zachovávali jeho príkazy ako dnes.“

⁶² Potom kráľ a s ním celý Izrael obetoval pred Pánom obety. ⁶³ A Šalamún dal zabiť na pokojnú obeť, ktorú priniesol Pánovi, dvadsaťdvatisíc kusov hovädzieho dobytky a stodvadsaťtisíc oviec. Kráľ a všetci synovia Izraela zasvätili dom Pánovi. ⁶⁴ V ten deň kráľ posvätil aj stred nádvorja, ktoré bolo pred Pánovým domom, lebo tam obetoval celopaly, nekrvavé obety a tuk pokojných obiet, lebo kovový oltár, ktorý bol pred Pánom, bol malý na to, aby bol mohol pojať celopaly, nekrvavé obety a tuk pokojných obiet. ⁶⁵ V tom istom čase slávil Šalamún sviatky a s ním celý Izrael - veľké zhromaždenie od vchodu do Ematu až po Egyptský potok - pred Pánom, naším Bohom, sedem dní a sedem dní, spolu štrnásť dní. ⁶⁶ Na ôsmy deň prepustil ľud. I

odobrali sa od kráľa a išli do svojich stanov natešení a dobrej vôle pre všetky dobrodenia, ktoré Pán preukázal svojmu sluhovi Dávidovi a svojmu ľudu, Izraelu.

IX. Pán sa opäť zjavuje Šalamúnovi. - ¹ Keď Šalamún dokončil stavbu Pánovho domu, kráľovského paláca a všetkého, po čom Šalamún túžil a žiadal si urobiť, ² zjavil sa Pán Šalamúnovi druhý raz tak, ako sa mu zjavil v Gabaone. ³ A Pán mu povedal: „Vypočul som modlitbu a prosbu, ktorú si mi predložil. Posvätil som tento dom, ktorý si postavil, navždy som doň položil svoje meno; moje oči a moje srdce tam budú neprestajne. ⁴ A ak ty budeš kráčať predomnou, ako v prostote a priamosti srdca kráčať tvoj otec Dávid, ak urobíš všetko, čo som ti prikázal, a zachováš všetky moje predpisy a nariadenia, ⁵ upevním navždy trón tvojho kráľovstva nad Izraelom, ako som prisľúbil tvojmu otcovi Dávidovi: „Nebude ti chýbať muž na tróne Izraela.“ ⁶ Ak sa však vy a vaši synovia odvrátite odo mňa a nebudete zachovávať moje príkazy a moje predpisy, ktoré som vám dal, a pôjdete slúžiť iným bohom a budete sa im klaňať, ⁷ vyhubím Izrael z povrchu zeme, ktorú som im dal, a dom, ktorý som zasvätil svojmu menu, odvrhnem od svojej tváre, takže Izraeliti budú za prislovie a na posmech medzi všetkými národmi. ⁸ A tento dom bude zrúcaniskom. Každý, kto prejde popri ňom, zhrozí sa a zahvizdne. A budú sa pýtať: „Prečo to urobil Pán tejto krajine a tomuto domu?“ ⁹ A odpovedia: „Preto, že opustili Pána, svojho Boha, ktorý vyviedol ich otcov z Egypta, a chopili sa iných bohov, klaňali sa im a slúžili im. Preto Pán priviedol na nich všetko toto nešťastie.“

Šalamúnove obchody a stavby. - ¹⁰ Po dvadsiatich rokoch, čo Šalamún staval dva domy, Pánov dom a kráľovský dom, ¹¹ a Hiram, kráľ Týru dodával Šalamúnovi cédrové a jedľové drevo, zlato a všetko, ako chcel, dal kráľ Šalamún Hiramovi dvadsať miest v galilejskej krajine. ¹² A Hiram prišiel z Týru pozrieť si mestá, ktoré mu dal Šalamún, ale nepáčili sa mu. ¹³ Preto povedal: „Čo sú to za mestá, ktoré si mi dal, brat môj?“ Preto ich volajú až po dnešný deň krajinou Chabul. ¹⁴ Potom poslal Hiram Šalamúnovi stodvadsať hrivien zlata.

¹⁵ Takáto bola suma, ktorú kráľ Šalamún vyzdvihol na stavbu Pánovho domu, svojho domu, Mela, múrov Jeruzalema, Hesperu, Mageda a Gazeru ¹⁶ - egyptský kráľ, faraón, totiž vytiahol a zaujal Gazer, vypálil ho ohňom, Kanaánčanov, ktorí bývali v meste, vyhubil a dal ho do vena svojej dcére, Šalamúnove žene. ¹⁷ Preto Šalamún postavil Gazer, potom Dolný Bethoron, Bálat, Tamar na púšti v krajine, ¹⁹ ďalej všetky mestá so skladišťami, ktoré mal Šalamún, mestá s vozatajstvom a mestá s jazdou a všetko, čo chcel Šalamún postaviť v Jeruzaleme, na Libanone a na celom území svojho panstva. ²⁰ Všetkých ľudí, ktorí ešte ostali z Amorejčanov, Hetejcov, Ferezejcov, Hevejcov a Jebujejcov, ktorí nepatrili k synom Izraela ²¹ ich potomkov, ktorí po nich ostali v krajine preto, že synovia Izraela nevládali na nich splniť kliatbu, zadelil Šalamún na otrocké roboty až po dnešný deň. ²² Zo synov Izraela však Šalamún nevrhol nikoho do otroctva. Oni boli jeho bojovníkmi, úradníkmi, vojvodcami a dozorcami, veliteľmi vozov a jazdy. ²³ Oni boli predstavenými dozorcov, ktorí stáli nad Šalamúnovými robotami; päťstopäťdesiaty mali dozor nad ľuďmi zamestnanými pri robotách. ²⁴ Len čo prešla faraónova dcéra z Dávidovho mesta do svojho domu, ktorý jej postavil, už staval Melo.

²⁵ Tri razy do roka prinášal Šalamún celopaly a pokojné obety na oltári, ktorý postavil Pánovi, a páliť tymian pred Pánom. A chrám dokončil.

²⁶ Kráľ Šalamún postavil aj lode v Asiongaberi, ktorý je pri Ailate na brehu Červeného mora v edomskej krajine. ²⁷ Hiram poslal so Šalamúnovými ľuďmi na lode svojich ľudí, námorníkov, ktorí sa vyznali na mori. ²⁸ Plavili sa do Ofíru, dovezli odtiaľ štyristodvadsať hrivien zlata a odovzdali ho kráľovi Šalamúnovi.

1Kr10

X. Kráľovná Sáby. - ¹ Keď kráľovná Sáby počula o Šalamúnovom chýre (v mene Pána), prišla ho skúšať hádankami. ² S veľkým sprievodom prišla do Jeruzalema. Ťavy niesli voňavky, veľké množstvo zlata a drahokamy. Prišla k Šalamúnovi a povedala mu všetko, čo mala na srdci. ³ A Šalamún jej dal odpoveď na všetky otázky; pred kráľom nebolo nič také skryté, aby jej nebol odpovedal. ⁴ Keď kráľovná Sáby videla všetku Šalamúnovu múdrosť a dom, ktorý postavil, ⁵ jedlá na jeho stole, kreslá jeho úradníkov, vysluhovanie jeho sluhov, jeho šatne, jeho nápoje a celopaly, ktoré obetoval v Pánovom dome, bola celkom bez seba ⁶ a povedala kráľovi: „Pravdivá bola reč, ktorú som vo svojej krajine počula o tebe a o tvojej múdrosti. ⁷ Neverila som rečiam, ktoré som počula, kým som neprišla a nepresvedčila som sa na vlastné oči. Veru mi nepovedali ani polovicu; tvoja múdrosť a tvoj blahobyt prevyšujú chýr, ktorý som počula. ⁸ Blažení sú tvoji ľudia, blažení tvoji sluhovia, ktorí ustavične stoja pred tebou a počúvajú tvoju múdrosť. ⁹ Nech je zvelebený Pán, tvoj Boh, ktorý má v tebe záľubu a dosadil ťa na trón Izraela! Pretože Pán má Izrael vždy rád, ustanovil ťa za kráľa, aby si vysluhoval právo a spravodlivosť.“ ¹⁰ Potom dala kráľovi stodvadsať hrivien zlata a veľké množstvo voňaviek a drahokamov. Nikdy nedoniesli také množstvo voňaviek, aké dala kráľovná Sáby kráľovi Šalamúnovi.

¹¹ Ale aj Hiramove lode, ktoré priviezli zlato z Ofíru, priviezli z Ofíru veľké množstvo ebenového dreva a drahokamov. ¹² Z ebenového dreva dal kráľ zhotoviť náradie pre Pánov dom a pre kráľovský palác, ďalej citary a harfy pre spevákov. Toľko ebenového dreva nedošlo a nebolo vidno až podnes. ¹³ A kráľ Šalamún dal kráľovnej zo Sáby všetko, čo chcela a žiadala si, okrem toho, čo jej Šalamún dal z kráľovskej štedrosti. Potom sa vybrala a išla so svojím služobníctvom do svojej krajiny.

Šalamúnovo bohatstvo a prepych. - ¹⁴ Váha zlata, ktoré došlo Šalamúnovi za jeden rok, bola šesťstošesťdesiatšesť hrivien zlata, ¹⁵ okrem dávky obchodníkov a dane priekupcov, všetkých kráľov púšte a správcov krajiny. ¹⁶ Kráľ Šalamún dal zhotoviť dvesto štítov z rýdzeho zlata; šesťsto šeklov zlata upotrebil na jeden štít. ¹⁵ Ďalej tristo pavéz z rýdzeho zlata, tri míny zlata upotrebil na jednu pavézu. A kráľ ich uložil v Libanonskom lesnom dome. ¹⁸ Potom dal kráľ urobiť veľký trón zo slonoviny a obtiahol ho čistým zlatom. ¹⁹ Trón mal šesť stupňov, vzadu mal trón okrúhle záhlavie, pri sedadle z oboch strán boli operadlá a pri operadlách stáli dva levy. ²⁰ Dvanásť levov však stálo na šiestich stupňoch z jednej i druhej strany: Taký nezhotovili pre nijaké kráľovstvo. ²¹ Každá nádoba na pitie u kráľa Šalamúna bola zo zlata a všetky nádoby Libanonského lesného domu boli z rýdzeho zlata. Striebra nebolo, toho si v Šalamúnových časoch vôbec nevážili. ²² Lebo kráľ mal na mori popri Hiramových lodiach aj lode taršišské. Raz za tri roky išli taršišské lode a dovezli zlato, striebro, slonovinu, opice a pávy.

²³ Kráľ Šalamún bol teda väčší ako všetci králi zeme i múdrosťou, i bohatstvom. ²⁴ Celý svet si žiadal vidieť Šalamúnovu tvár, aby počul jeho múdrosť, ktorú mu Boh vložil do srdca. ²⁵ Pritom každý doniesol rok po rok svoj dar: strieborné

a zlaté nádoby, šatstvo, zbrane, voňavky, kone a mulice. ²⁶ Šalamún si nazhromaždil aj vozy a jazdcov: mal tisícštyristo vozov a dvanásťtisíc jazdcov. Umiestil ich po vozatajských mestách a v okolí kráľa v Jeruzaleme. ²⁷ A kráľ nahromadil do Jeruzalema toľko striebra ako skál a dodal toľko cédrov, akoby to boli sykomory z Nížiny. ²⁸ Kone obstarávali Šalamúnovi z Egypta a z Koy. Kráľovskí kupci ich privádzali z Koy za kúpnu cenu. ²⁹ Voz prišiel z Koy za šesťsto strieborných a kôň za stopäťdesiat. Podobne ich prostredníctvom nich predávali aj všetkým kráľom Hetejcov a Aramejčanov.

1Kr11

XI. Modlárstvo Šalamúna. - ¹ Kráľ Šalamún však miloval množstvo cudzineckých žien popri faraónovej dcére: Moabčianky, Amončianky, Edomčianky, Sidončianky a Hetejky, ² teda z národov, o ktorých Pán povedal synom Izraela: „Nevchádzajte k nim a ony nech nevchádzajú k vám, lebo odvrátia vaše srdce k cudzím bohom!“ A Šalamún za nimi lipol s láskou. ³ Mal sedemsto kniežacích žien a tristo vedľajších žien. A jeho ženy ho zviadli. Keď bol Šalamún starý, zviadli mu jeho ženy srdce za cudzími bohmi, jeho srdce už nepatrilo celé Pánovi, jeho Bohu, ako srdce jeho otca Dávida. ⁵ Tak si Šalamún uctieval bohyňu Sidončanov Ašartu a ohavu Amončanov Molocha. ⁶ Šalamún robil, čo sa nepáčilo Pánovi a nebol celkom oddaný Pánovi ako jeho otec Dávid. ⁷ Vtedy Šalamún postavil výšinu Kamošovi, ohave Moabčanov, na vrchu, ktorý je východne od Jeruzalema, aj Molochovi, ohave Amončanov. ⁸ Podobne robil všetkým svojim cudzineckým ženám, ktoré pálili tymian a prinášali obety svojim bohom.

⁹ Preto sa Pán rozhneval na Šalamúna, lebo sa mu srdce odvrátilo od Pána, Izraelovho Boha, ktorý sa mu dva razy zjavil ¹⁰ a dal mu v tejto veci príkaz, aby nešiel za cudzími bohmi. Ale nezachoval Pánov príkaz. ¹¹ Preto Pán povedal Šalamúnovi: „Pretože je to s tebou takto a nezachoval si moju zmluvu a predpisy, ktoré som ti dal, odtrhnem od teba kráľovstvo a dám ho tvojmu sluhovi. ¹² Pre tvojho otca Dávida to však neurobím za tvojho života, ale vytrhnem ho z rúk tvojho syna. ¹³ Ibaže nevytrhnem celé kráľovstvo, jeden kmeň nechám tvojmu synovi, pre svojho služobníka Dávida a pre Jeruzalem, ktorý som si vyvolil.“

Zahraniční nepriatelia Šalamúna. - ¹⁴ Pán povzbudil proti Šalamúnovi protivníka, Edomčana Adada; bol z kráľovského rodu, ktorý bol v Edomsku. ¹⁵ Keď totiž Dávid porazil Edomsko a vojvodca Joab išiel pochovať padlých a pobil v Edomsku všetkých mužov ¹⁶ - lebo Joab a celý Izrael tam bol šesť mesiacov, kým nepobil všetkých mužov v Edomsku -, ¹⁷ vtedy Adad ušiel a s ním aj niekoľkí Edomčania zo sluhov jeho otca a išli do Egypta. Adad bol malý chlapec. ¹⁸ Keď odišli z Madiánska, prišli do Fáranu, z Fáranu vzali so sebou mužov a došli do Egypta k faraónovi, kráľovi Egypta. On mu dal dom, prideliť mu poživeň a dal mu pôdu. ¹⁹ Adad si vo veľkej miere získal faraónovu priazeň a dal mu za ženu sestru svojej manželky, sestru kráľovnej Tafnesy. ²⁰ Tafnesina sestra mu porodila syna Genubata, ktorého Tafnes dala vychovať vo faraónovom dome. Genubat bol teda vo faraónovom dome, medzi faraónovými deťmi. ²¹ Keď Adad počul v Egypte, že sa Dávid uložil k svojim otcom a že vojvodca Joab zomrel, povedal Adad faraónovi: „Prepusť ma, chcem ísť do svojej krajiny!“ ²² Faraón mu vrazil: „Azda ti u mňa niečo chýba, že si žiada odísť do svojej krajiny?“ Odpovedal: „Nie, ale jednako ma prepustiť!“

²³ Potom mu Boh vzbudil protivníka, Eliadovho syna Razona, ktorý ušiel od svojho pána, od kráľa Soby Adadezera. ²⁴ Zhromaždil okolo seba ľudí a stal sa vodcom zbojníkov, keď Dávid porazil Aramejčanov. Potom išiel do Damasku, usadil sa tam a panoval v Damasku.

²⁵ Bol protivníkom Izraela po všetky Šalamúnove dni. Podobným nešťastím bol Adad, ktorý opovrhoval Izraelom a stal sa kráľom v Edome.

Vzbura Jeroboama. - ²⁶ Aj Šalamúnov sluha, Nabatov syn Jeroboam, Efratejec zo Saredy - meno jeho matky bolo Sarua, vdova -, vzbúril sa proti kráľovi. ²⁷ A toto bola príčina, že sa vzbúril proti kráľovi: Šalamún staval Melo a uzavrel trhlinu mesta svojho otca Dávida. ²⁸ Jeroboam bo udatný muž a keď Šalamún videl, že sa mladík vyzná v práci, postavil ho nad všetky roboty Jozefovho domu. ²⁹ V tom čase išiel Jeroboam z Jeruzalema a na ceste ho stretol prorok Ahiáš, Sílan, ktorý bol oblečený do nového plášt'a. Iba sami dvaja boli na poli. ³⁰ Vtom Ahiáš chytil nový plášť, ktorý mal na sebe, roztrhol ho na dvanásť kusov ³¹ a vravel Jeroboamovi: „Vezmi si desať kusov, lebo toto hovorí Pán; Boh Izraela: „Hľa, vytrhnem kráľovstvo z ruky Šalamúna a tebe dám desať kmeňov! ³² Jeden kmeň bude jeho pre môjho služobníka Dávida a pre Jeruzalem, mesto, ktoré som si vyvolil zo všetkých kmeňov Izraela. ³³ Lebo ma opustili a klaňali sa bohyni Sidončanov Aštarte, bohu Moabčanov Kamošovi a bohu Amončanov Molochovi a nekráčali mojou cestou a nerobili, čo je správne v mojich očiach, ani (nekonali) podľa mojich predpisov a príkazov ako jeho otec Dávid. ³⁴ Ale nevezmem mu z ruky celé kráľovstvo a ponechám ho kniežat'om po všetky dni jeho života pre svojho sluhu Dávida, ktorého som si vyvolil a ktorý zachovával moje príkazy a predpisy. ³⁵ Vezmem však kráľovstvo z ruky jeho syna a tebe dám z neho desať kmeňov. ³⁶ Jeho synovi však dám jeden kmeň, aby môjmu služobníkovi Dávidovi po všetky dni ostala lampa predom mnou v Jeruzaleme, v meste, ktoré som si vyvolil, aby som tam položil svoje meno. ³⁷ Teba si však vezmem, budeš panovať nad všetkým, čo si tvoja duša zažiada a budeš kráľom nad Izraelom. ³⁸ Ak potom budeš zachovávať všetko, čo ti prikážem, ak budeš kráčať po mojich cestách, konať, čo je správne v mojich očiach, a (plniť) moje predpisy a príkazy, ako robil môj sluha Dávid, budem s tebou a postavím ti trvalý dom, ako som postavil Dávidovi, a dám ti Izrael. ³⁹ A Dávidovo potomstvo potrápim pre túto vec, ale nie po všetky dni.“

⁴⁰ Šalamún hľadal Jeroboama na smrť, preto sa Jeroboam zobral a išiel do Egypta, k egyptskému kráľovi Sesakovi, a ostal v Egypte až do Šalamúnovej smrti.

Šalamúnova smrť. - ⁴¹ Ostatok Šalamúnových dejín, všetko, čo vykonal, a jeho múdrosť je opísaná v Knihe Šalamúnových letopisov. ⁴² Čas, ktorý Šalamún kraľoval nad celým Izraelom, je štyridsať rokov. ⁴³ Potom sa Šalamún uložil k svojim otcom a pochovali ho v meste jeho otca Dávida.

Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Roboam.

Dejiny Júdu a Izraela 1Kr 12,1 - 2Kr 14,29

1Kr12

XII. Rozpadnutie ríše. - ¹ Roboam prišiel do Sichemu, lebo do Sichemu prišiel celý Izrael, aby ho ustanovil za kráľa. ² Keď to počul Nabatov syn Jeroboam - bol totiž ešte v Egypte, kam ušiel pred kráľom Šalamúnom -, vrátil sa Jeroboam z Egypta. ³ Dali ho zavolať poslami. Jeroboam a celý zástup Izraelitov išiel a hovorili Roboamovi: ⁴ „Tvoj otec položil na nás ťažké jarmo. Uľahči nám teraz ty tvrdú službu tvojho otca a jeho ťažké jarmo, ktoré na nás položil, a budeme ti poddaní!“ ⁵ On im povedal:

„Odíd'te na tri dni a potom sa vrá'te ku mne!“ Ľud teda odišiel. ⁶ Kráľ Roboam sa radil starších, ktorí boli v službách jeho otca Šalamúna, kým ešte žil, a pýtal sa: „Akú odpoveď mi radíte dať tomuto ľudu?“ ⁷ Povedali mu: „Ak dnes poslúchneš tento ľud, ak budeš povolný, vypočuješ ich a budeš s nimi hovoriť priateľsky, budú ti po všetky dni poddaní.“ ⁸ Ale on odmietol radu, ktorú mu dali starší, a radil sa s mladíkmi, ktorí vyrástli s ním a boli v jeho službách. ⁹ Opýtal sa ich: „Čo mi radíte vy? Akú odpoveď mám dať tomuto ľudu, ktorý mi hovorí: „Uľahči nám jarmo, ktoré na nás položil tvoj otec!““ ¹⁰ Mladíci, ktorí vyrástli s ním, mu odpovedali: „Toto povedz ľudu, ktorý ti vravel: „Tvoj otec nám jarmo zaťažil, ty nám ho odľahči.“ Toto im povedz: Môj malíček je hrubší ako pás môjho otca. ¹¹ Áno, môj otec na vás navalil ťažké jarmo, ale ja k vášmu jarmu pridám; môj otec vás šľahal bičmi, ja vás však budem šľahať štúrmami.“

¹² Keď na tretí deň prišiel (Jeroboam a) všetok ľud k Roboamovi, ako im povedal kráľ: „Vráťte sa ku mne na tretí deň!“, ¹³ kráľ dal ľudu tvrdú odpoveď a odmietol radu, ktorú mu dali starší. ¹⁴ Povedal im podľa rady mladíkov: „Môj otec vám jarmo zaťažil, ale ja k vášmu jarmu pridám, môj otec vás šľahal bičmi, ja vás budem šľahať štúrmami.“ ¹⁵ Kráľ teda neposlúchol ľud, lebo to Pán tak riadil, aby splnil svoje slovo, ktoré Pán povedal Nabatovmu synovi Jeroboamovi prostredníctvom Sílana Ahiáša. ¹⁶ Keď celý Izrael videl, že kráľ nepočúva naň, odpovedal ľud kráľovi:

„Aký podiel máme na Dávidovi?!
Nemáme dedičstvo v Izaiho synovi.
Domov, Izrael!
Teraz si hľad' na svoj dom, Dávid!“

A Izraeliti odišli domov.

¹⁷ Ale nad Izraelitmi, ktorí bývali v júdskych mestách, vládol Roboam. ¹⁸ Kráľ Roboam poslal Adurama, ktorý stál nad robotami, ale celý Izrael ho na smrť ukameňoval a kráľ horko-ťažko vysadol na voz a ušiel do Jeruzalema. ¹⁹ Tak Izrael odpadol od Dávidovho domu až do dnešného dňa.

²⁰ Keď sa celý Izrael dopyčul, že sa Jeroboam vrátil, poslami ho dali zavolať na zhromaždenie a ustanovili ho za kráľa nad celým Izraelom. K Dávidovmu domu sa nepridal nik, okrem samého Júdovho kmeňa. ²¹ Keď Roboam prišiel do Jeruzalema, zhromaždil celý Júdov dom a Benjamínov kmeň, stoosemdesiat tisíc vybraných bojovníkov, aby sa dali do boja s domom Izraela a vrátili kráľovstvo Šalamúnovmu synovi Roboamovi. ²² Vtedy však Boh oslovil Božieho muža Semeiáša: ²³ „Povedz júdskemu kráľovi, Šalamúnovmu synovi Roboamovi, celému Júdovmu a Benjamínovmu domu aj ostatnému ľudu: ²⁴ Toto hovorí Pán: Netiahnite a nebojujte proti svojim bratom Izraelitom! Vráťte sa každý domov, lebo táto vec pochádza odo mňa!“ Keď počuli Pánovu reč, vrátili sa z cesty podľa Pánovho príkazu.

Jeroboam zavedie zakázanú bohoslužbu. - ²⁵ Jeroboam opevnil Sichem v Efraimskom pohorí a býval tam. Odtiaľ potom vyšiel a opevnil Fanuel. ²⁶ A Jeroboam si povedal: „Takto by sa kráľovstvo vrátilo k Dávidovmu domu. ²⁷ Ak bude tento ľud dochádzať do Jeruzalema prinášať v Pánovom dome obety, vráti sa srdce tohoto ľudu k svojmu pánovi, júdskemu kráľovi Roboamovi. Mňa zabijú a vrátia sa k júdskemu kráľovi Roboamovi.“ ²⁸ Preto sa kráľ poradil a urobil dve zlaté teľce a povedal ľudu: „Nechod'te viac do Jeruzalema! Hľa, tvoji bohovia, Izrael, ktorí ťa vyviedli z Egypta!“ ²⁹ Jedno umiestil v Beteli a druhé dal do Danu. ³⁰ Táto vec zvädzala na hriech. K jednému išiel ľud až do Danu. ³¹ Potom narobil svätýň na výšinách a ustanovil kňazov

zo spodiny ľudu, ktorí neboli leviti.³² Jeroboam zaviedol aj sviatok v ôsmom mesiaci, v pätnásty deň mesiaca, podobný sviatku, ktorý bol v Júdsku, a vystúpil k oltáru. Toto urobil v Beteli, aby priniesol obeť telcom, ktoré zhotovil. V Beteli ustanovil aj kňazov výšin, ktoré zriadil.

Boží muž v Beteli. - ³³ V pätnásty deň ôsmeho mesiaca, ktorý sám vymyslel, obetoval na oltári, ktorý urobil v Beteli. Ustanovil teda Izraelitom sviatok a vystúpil k oltáru páliť tymian.

1Kr13

XIII. ¹ Tu prišiel z Júdska na Pánov pokyn Boží muž do Betelu, práve keď Jeroboam stál pri oltári a chcel páliť tymian. ² A na Pánov pokyn volal proti oltáru: „Oltár! Oltár! Toto hovorí Pán: Hľa, Dávidovmu domu sa narodí syn menom Joziáš. On bude na tebe zabíjať kňazov výšin, ktorí na tebe pália tymian; aj ľudské kosti budú páliť na tebe.“ ³ V ten istý deň ohlásil aj znamenie: „Toto bude znamenie, že Pán hovoril: Hľa, oltár sa roztrhne a popol, ktorý je na ňom, sa rozsype!“ ⁴ Keď kráľ počul reč Božieho muža, ktorú volal k oltáru, odtiahol Jeroboam ruku od oltára a volal: „Chyťte ho!“ Vtom mu ruka, ktorú mal proti nemu vystretú, uschla a už ju nemohol pritiahnúť k sebe. ⁵ Oltár sa roztrhol a popol z oltára sa rozsypal na znamenie, ktoré ohlásil Boží muž na Pánov pokyn. ⁶ Nato kráľ povedal Božiemu mužovi: „Udobri Pána, svojho Boha, a pros za mňa, aby som mohol ruku zasa k sebe pritiahnúť!“ Boží muž udobril Pána a kráľ zasa ruku pritiahol k sebe; bola mu ako predtým. ⁷ Vtedy kráľ hovoril Božiemu mužovi: „Pod' so mnou domov, občerstvi sa a dám ti dary.“ ⁸ Ale Boží muž povedal kráľovi: „Ani keby si mi dal polovicu svojho domu, nepôjdem s tebou a nebudem nič jesť ani piť na tomto mieste.“ ⁹ Lebo Pánovo slovo mi prikázalo: „Nesmieš jesť chlieb ani piť vodu, ani sa nesmieš vrátiť cestou, ktorou si prišiel!“ ¹⁰ Potom odišiel inou cestou a nevrátil sa cestou, ktorou prišiel do Betelu.

¹¹ V Beteli býval istý starý prorok. Prišli k nemu jeho synovia a rozpovedali mu všetko, čo v ten deň urobil Boží muž v Beteli, i slová, ktoré hovoril kráľovi. Keď to rozpovedali svojmu otcovi, ¹² otec sa ich opýtal: „Ktorou cestou odišiel?“ Synovia mu ukázali cestu, ktorou odišiel Boží muž, čo prišiel z Júdska. ¹³ Nato rozkázal svojim synom: „Osedlajte mi oslicu!“ Keď mu osedlali osla, vysadol naň ¹⁴ a išiel za Božím mužom. Našiel ho sedieť pod terebintou. I spýtal sa ho: „Ty si ten Boží muž, čo prišiel z Júdska?“ On odpovedal: „Ja.“ ¹⁵ Nato mu vravel: „Pod' so mnou domov zajesť si!“ ¹⁶ Odpovedal mu: „Nesmiem sa s tebou vrátiť ani ísť s tebou a nebudem nič jesť, ani nebudem s tebou nič piť na tomto mieste,“ ¹⁷ lebo Pán mi vo svojom slove nariadil: „Nesmieš tam jesť chlieb ani piť vodu, ani sa nesmieš vrátiť cestou, ktorou si prišiel!“ ¹⁸ Ale ten mu povedal: „Aj ja som prorok ako ty a anjel mi povedal z Pánovho pokynu: „Prived' ho so sebou späť do svojho domu, nech si zaje a nech sa napije vody!“ Oklamal ho. ¹⁹ Vrátil sa teda s ním, zajedol si v jeho dome a napil sa vody.

²⁰ Ako sedeli za stolom, Pán oslovil proroka, ktorý ho priviedol späť, ²¹ a zvolal na Božieho muža, čo prišiel z Júdska: „Toto hovorí Pán: Pretože si sa sprotivil Pánovmu slovu a nezachoval si príkaz, ktorý ti dal Pán, tvoj Boh,“ ²² ale vrátil si sa a jedol si a pil na mieste, o ktorom som ti povedal: Nesmieš (tam) jesť chlieb ani piť vodu: tvoja mŕtvolu sa nedostane do hrobu tvojich otcov.“ ²³ A keď si zajedol a napil sa, osedlali mu osla proroka, ktorý ho priviedol naspäť, ²⁴ a odišiel. Na ceste ho napadol lev a usmrtil; jeho mŕtvolu ležala na ceste a osol stál vedľa nej, aj lev stál

vedľa mŕtvolý. ²⁵ Keď išli tadiaľ ľudia a zazreli mŕtvolu a leva stát' vedľa mŕtvolý, išli a hovorili to v meste, v ktorom býval ten starý prorok.

²⁶ Keď to počul prorok, ktorý ho priviedol naspäť z cesty, povedal: „To je Boží muž, ktorý sa sprotivil Pánovmu slovu, a Pán ho vydal levovi; on ho dolámal a usmrtil podľa slova, ktoré mu povedal Pán.“ ²⁷ Nato povedal svojim synom: „Osedlajte mi osla!“ Keď mu ho osedlali, ²⁸ išiel a našiel mŕtvolu ležať na ceste, osol a lev však stáli vedľa mŕtvolý. Lev nezožral mŕtvolu, ani nedolámal osla. ²⁹ Prorok zdvihol mŕtvolu Božieho muža, vyložil ju na osla a priviezol ju späť do mesta (starého proroka), aby ho oplakal a pochoval. ³⁰ Mŕtvolu uložil do vlastného hrobu a nariekali nad ňou: „Ach, brat môj!“ ³¹ Keď ho pochovali, povedal svojim synom: „Až zomriem, pochovajte ma do hrobu, v ktorom je pochovaný Boží muž, nech moje kosti ležia vedľa jeho kostí, ³² lebo isto iste sa splní slovo, ktoré z Božieho pokynu volal proti oltáru v Beteli a proti všetkým svätyniam na výšinách, ktoré sú v samarijských mestách.“ ³³ Po tejto udalosti sa Jeroboam neodvrátil od svojej zlej cesty, ale zasa ustanovoval kňazov výšin zo spodiny ľudu. Kto len chcel, každému naplnil ruku, a stal sa kňazom výšin. ³⁴ Toto viedlo dom Jeroboama k hriechu i k tomu, že bol zničený a vyhubený z povrchu zeme.

1Kr14

XIV. Jeroboamov trest a smrť. - ¹ V tom čase ochorel Jeroboamov syn Abiáš. ² Vtedy Jeroboam povedal svojej manželke: „Vstaň, preobleč sa, aby nezbadali, že si Jeroboamova žena, a choď do Šíla; tam je prorok Ahiáš, ktorý mi predpovedal, že budem kráľom nad týmto ľuďom. ³ Vezmi so sebou desať chlebov, koláče a hrniec medu a choď k nemu, on ti oznámi, čo bude s chlapcom.“ ⁴ Jeroboamova manželka urobila tak. Vybrala sa, išla do Šíla a vošla do Ahiášovho domu. Ahiáš však nevidel, lebo mu starobou stŕpli oči. ⁵ Ale Pán povedal Ahiášovi: „Hľa, prichádza Jeroboamova žena, chce si od teba vyžiadať radu o svojom synovi, lebo je chorý. Toto a toto jej povieš!“ ⁶ Keď ona vošla - prestrojená - a Ahiáš počul šelest jej nôh, ako vchádzala cez dvere, povedal: „Poď, Jeroboamova manželka! Prečo si prestrojená? Ja som poslaný k tebe s tvrdou správou. ⁷ Choď, povedz Jeroboamovi: Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Hoci som ťa ja vyvýšil z ľudu a ustanovil som ťa za knieža nad mojím ľuďom Izraelom, ⁸ odtrhol som kráľovstvo od Dávidovho domu a dal som ho tebe, nebol si ako môj sluha Dávid, ktorý zachovával moje príkazy a celým svojím srdcom išiel za mnou, lebo robil iba to, čo sa mi páči, ⁹ ale robil si horšie ako všetci, ktorí boli pred tebou, a išiel si si narobiť iných, liatych bohov, aby si ma popudzoval, mňa si však zahodil za svoj chrbát. ¹⁰ Preto ja privediem nešťastie na Jeroboamov dom a vyhubím v Izraeli z Jeroboama všetko, čo je rodu mužského, otrokov i slobodných, a odmetiem Jeroboamov dom, ako sa dočista odmetá hnoj. ¹⁰ Kto z Jeroboama zomrie v meste, zožerú ho psy, kto zomrie na poli, zožerie ho nebeské vtáctvo: lebo hovorí Pán. ¹² A ty vstaň, choď domov a keď ti noha vkročí do mesta, chlapec zomrie. ¹³ Oplače ho celý Izrael a pochovajú ho, lebo z Jeroboamovho domu sa tento jediný dostane do hrobu, pretože na ňom sa našlo niečo dobré, čo sa Pánovi, Izraelovmu Bohu, na Jeroboamovom dome páči. ¹⁴ Potom si Pán ustanoví nad Izraelom kráľa, ktorý v tom čase vyhubí Jeroboamov dom. A teraz ešte čo? ¹⁵ Pán bude ťať Izrael, ako sa kníše trst' vo vode, vytrhne Izraelitov z tejto šťastnej zeme, ktorú dal ich otcovi a roztrúsi ich za Rieku, pretože si narobili ašier a popudzovali Pána. ¹⁶ A vydá Izrael pre Jeroboamove hriechy, ktoré popáchal a ktorými zvedol na hriech Izrael.“

¹⁷ Jeroboamova manželka vstala a išla do Tersy. Keď vkočila na prah domu, bol chlapec mŕtvy. ¹⁸ Pochovali ho a oplakal ho celý Izrael, podľa Pánovho slova, ktoré povedal prostredníctvom svojho sluhu, proroka Ahiáša.

¹⁹ Ostatok Jeroboamových dejín, ako bojoval a ako kraľoval, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov. ²⁰ Čas, ktorý Jeroboam kraľoval, je dvadsaťdva rokov; potom sa uložil k svojim otcom a kráľom sa namiesto neho stal jeho syn Nadab.

Júdsky kráľ Roboam. - ²¹ Šalamúnov syn Roboam kraľoval v Júdsku. Roboam mal štyridsaťjeden rokov, keď sa stal kráľom, a sedemnášť rokov kraľoval v Jeruzaleme, v meste, ktoré si vyvolil Pán zo všetkých izraelských kmeňov, aby tam položil svoje meno. Meno jeho matky bolo Náma, Amončianka. ²² A Júda robil, čo sa Pánovi nepáči. Hriechmi, ktorých sa dopúšťali, vzbudzovali jeho žiarlivosť väčšmi ako všetkým, čo popáchali ich otcovia. ²³ Aj oni si postavili výšiny, pomníky a ašery na každom vyššom kopci a pod každým zeleným stromom. ²⁴ Dokonca boli v krajine aj zasvätení. Robili teda podľa všetkej ohavnosti národov, ktoré Pán vyhnal spred Izraelitov.

²⁵ V piatom roku kráľa Roboama pritiahol do Jeruzalema egyptský kráľ Sesak, ²⁶ zobral poklady Pánovho domu aj poklady kráľovského domu; zobral všetko. Zobral všetky zlaté štíty, ktoré dal zhotoviť Šalamún. ²⁷ Kráľ Roboam dal namiesto nich urobiť štíty kovové a dal ich do ochrany veliteľom bežcov, ktorí strážili vchod do kráľovského domu. ²⁸ A kedykoľvek išiel kráľ do Pánovho domu, bežci si ich vzali a potom ich zase dali späť do strážnice bežcov.

²⁹ Ostatok Roboamových dejín a všetko, čo urobil, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov. ³⁰ Medzi Roboamom a Jeroboamom bola po všetky dni vojna. ³¹ Potom sa Roboam uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v Dávidovom meste. Meno jeho matky bolo Náma, Amončianka.

Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Abiam.

1Kr15

XV. Júdsky kráľ Abiam. - ¹ V osemnástom roku kráľa Jeroboama, Nabatovho syna, sa Abiam stal kráľom nad Júdom. ² Tri roky kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Maácha, Absalomova dcéra. ³ Chodil vo všetkých hriechoch svojho otca, ktoré pred ním páchal; jeho srdce nebolo celkom oddané Pánovi, svojmu Bohu, ako srdce jeho otca Dávida. ⁴ Lebo len kvôli Dávidovi mu Pán, jeho Boh, nechal lampu v Jeruzaleme, keď vzbudil po ňom jeho syna a zachoval Jeruzalem. ⁵ Preto, že Dávid robil, čo sa páči Pánovi, a po všetky dni svojho života sa neodklonil od ničoho, čo mu prikázal, okrem prípadu Hetejca Uriáša. ⁶ (Medzi Roboamom a Jeroboamom bola po všetky dni jeho života vojna.)

⁷ Ostatok Abiamových dejín a všetko, čo urobil, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov. Medzi Abiamom a Jeroboamom bola vojna. ⁸ Potom sa Abiam uložil k svojim otcom a pochovali ho v Dávidovom meste.

Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Asa.

Júdsky kráľ Asa. - ⁹ V dvadsiatom roku izraelského kráľa Jeroboama sa Asa stal kráľom nad Júdom. ¹⁰ Štyridsaťjeden rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho (starej) matky bolo Maácha, Absalomova dcéra. ¹¹ Asa robil, čo sa páči Pánovi, ako jeho otec Dávid. ¹² Odstránil z krajiny zasvätencov a odstránil všetky modly, ktoré urobili jeho otcovia. ¹³ Odstránil tiež svoju (starú) matku Maáchu z postavenia

kňaznej, lebo dala Ašere urobiť necudný pomník. Asa zrútil jej ohavnú modlu a spálil ju v údolí Kedronu.¹⁴ Ale výšiny odstránené neboli. Asovo srdce však bolo po všetky jeho dni oddané Pánovi.¹⁵ Dal tiež doniesť do Pánovho domu dary, ktoré zasvätil jeho otec, a dary, ktoré zasvätil on sám: striebro, zlato a nádoby.

¹⁶ Medzi Asom a izraelským kráľom Básom bola vojna po všetky ich dni.¹⁷ Izraelský kráľ Bása totiž pritiahol proti Júdsku a opevnil Rámu, aby júdskeho kráľovi Asovi zabránil východ a prístup.¹⁸ Nato vzal Asa všetko striebro a zlato, ktoré ostalo v pokladnici Pánovho domu a v pokladnici kráľovského domu, dal to svojim služobníkom a kráľ Asa ich poslal k Benadadovi, synovi Tabremona, syna Heziona, kráľovi Aramu, ktorý býval v Damasku, s odkazom:¹⁹ „Nech je zmluva medzi mnou a tebou, medzi mojím otcom a tvojím otcom! Hľa, posielam ti dar, striebro a zlato. Zruš teda zmluvu, ktorú máš s izraelským kráľom Básom, aby odtiahol odo mňa.“²⁰ Benadad súhlasil s kráľom Asom, poslal svojich vojenských veliteľov proti mestám Izraela a porazil Ahion, Dan, Abel-Bet-Maáchu a celý Keneret s celým územím Neftaliho.²¹ Keď sa to dopyčul Bása, prestal opevňovať Rámu a vrátil sa do Tersy.²² Kráľ Asa zvolal celé Júdsko, nik nebol oslobodený, a rozobrali kameň a drevo, ktorým Bása opevňoval Rámu. Kráľ Asa ním opevnil Benjamínovu Gabau a Masfu.

²³ Ostatok Asových dejín, všetko jeho hrdinstvo a všetko, čo urobil; ako i mestá, ktoré opevnil, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov. Vo svojej starobe však trpel na nohy.²⁴ Potom sa Asa uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v meste jeho otca Dávida.

Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Jozafat.

Izraelský kráľ Nadab. -²⁵ Jeroboamov syn Nadab sa stal kráľom nad Izraelom v druhom roku júdskeho kráľa Asu a dva roky kraľoval nad Izraelom.²⁶ Robil, čo sa Pánovi nepáči, chodil po ceste svojho otca a v hriechoch, ktorými zviadol na hriech Izrael.²⁷ Sprisahal sa proti nemu Ahiášov syn Bása z Isacharovho domu. A Bása ho zabil pri Gebetone, ktorý patril Filištíncom. Nadab totiž a celý Izrael obliehali Gebeton.²⁸ Bása ho zabil v treťom roku júdskeho kráľa Asu a stal sa kráľom namiesto neho.²⁹ Keď sa stal kráľom, pobil celý Jeroboamov dom, nenechal z Jeroboama ani duše, až ho vyhubil podľa Pánovho slova, ktoré povedal prostredníctvom svojho sluhu Sílana Ahiáša³⁰ pre Jeroboamov hriech, ktorý spáchal a ku ktorému zviadol Izrael, a pre dráždenie, ktorým popudzoval Pána, Izraelovho Boha.

³¹ Ostatok Nadabových dejín a všetko, čo urobil, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.³² Medzi Asom a medzi izraelským kráľom Básom bola vojna po všetky ich dni.

Izraelský kráľ Bása. -³³ V treťom roku júdskeho kráľa Asu sa Ahiášov syn Bása stal kráľom nad celým Izraelom v Terse na dvadsaťštyri rokov.³⁴ Robil, čo sa Pánovi nepáči, kráčal po Jeroboamovej ceste a v hriechu, ktorým zviadol na hriech Izrael.

XVI. ¹ Vtedy Pán oslovil Hananiho syna Jehua proti Básovi: ² „Pretože som ťa vyzdvihol z prachu a postavil som ťa za knieža nad svojím izraelským ľudom, a ty si kráčal po Jeroboamovej ceste a zviadol si na hriech môj ľud izraelský, takže ma dráždili svojimi hriechmi, ³ preto ja budem vymetať za Básom a za jeho domom a s tvojím domom naložím, ako som naložil s domom Nabatovho syna Jeroboama. ⁴ Kto

z Básu zomrie v meste, zožerú ho psy, kto z neho zomrie na poli, zožerie ho nebeské vtáctvo.

⁵ Ostatok dejín Básu a čo urobil, i jeho udatné činy sú opísané v Knihe letopisov izraelských kráľov. ⁶ Potom sa uložil k svojim otcom a pochovali ho v Terse. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Ela. ⁷ A Pán prostredníctvom proroka Jehua, Hananiho syna, oslovil Básu a jeho dom pre všetko zlo, ktoré páchal pred Pánovými očami, takže ho popudzoval činmi svojich rúk, aby sa mu stalo ako Jeroboamovmu domu, pretože ho vyvraždil.

Izraelský kráľ Ela. - ⁸ V dvadsiatom šiestom roku júdskeho kráľa Asu sa stal kráľom nad Izraelom Básov syn Ela v Terse na dva roky. ⁹ Sprisahal sa proti nemu jeho sluha Zambri, veliteľ polovice vozatajstva. Tamten sa opil v Terse v dome Arsu, ktorý bol správcom terského paláca, ¹⁰ a vtedy prišiel Zambri, udrel ho a zabil v dvadsiatom siedmom roku júdskeho kráľa Asu a stal sa kráľom namiesto neho. ¹¹ Keď sa stal kráľom a zaujal jeho trón, pobil celý Básov rod, nenechal z neho nič rodu mužského, ani z jeho príbuzných a priateľov. ¹² Zambri teda vyhubil celý Básov dom, podľa Pánovho slova, ktoré povedal Básovi prostredníctvom proroka Jehua, ¹³ pre všetky hriechy Básu a hriechy jeho syna Elu, ktoré popáchali a ktorými zviadli na hriech Izrael, a tak svojimi ničomnosťami dráždili Pána, Izraelovho Boha.

¹⁴ Ostatok Elových dejín a všetko, čo urobil, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.

Izraelský kráľ Zambri. - ¹⁵ V dvadsiatom siedmom roku júdskeho kráľa Asu sa stal kráľom Zambri na sedem dní v Terse. Vojsko vtedy obliehalo Gebeton, ktorý patrilo Filištíncom. ¹⁶ Keď sa obliehajúce vojsko dozvedelo, že Zambri sa sprisahal a dokonca aj zabil kráľa, v ten deň v tábore ustanovil celý Izrael za kráľa nad Izraelom veliteľa vojska Amriho. ¹⁷ Nato Amri a s ním celý Izrael tiahol od Gebetonu nahor a obkľúčil Tersu. ¹⁸ Keď Zambri videl, že mesto je zaujaté, vošiel do hradu kráľovského paláca, podpálil nad sebou kráľovský palác, a tak zomrel ¹⁹ pre hriechy, ktoré spáchal, lebo robil, čo sa Pánovi nepáči, keď kráčal po Jeroboamovej ceste a v jeho hriechu, ktorého sa dopustil a ktorým zviadol na hriech Izrael.

²⁰ Ostatok dejín Zambriho a sprisahanie, ktoré osnoval, je, napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov. ²¹ Vtedy sa izraelský ľud rozčesol na (dve) polovice. Polovica sa pripojila k Tebnimu, synovi Gineta, a chcela ho ustanoviť za kráľa; a polovica k Amrimu. ²² Ale ľud, ktorý išiel za Amrim, prevládol ľud, ktorý nasledoval Ginetovho syna Tebniho, a tak Tebni zomrel a kráľom sa stal Amri.

Izraelský kráľ Amri. - ²³ V tridsiatom prvom roku júdskeho kráľa Asu sa stal kráľom nad Izraelom Amri na dvanásť rokov. V Terse kraľoval šesť rokov. ²⁴ Potom kúpil od Semera za dve hrivny striebra vrch Samáriu, vrch opevnil a mesto, ktoré postavil, nazval podľa pána vrchu Semera Samáriou. ²⁵ Amri robil, čo sa Pánovi nepáči, ba robil horšie ako všetci ktorí boli pred ním. ²⁶ Kráčal celkom po ceste Nabatovho syna Jeroboama a v jeho hriechoch, ktorými zviadol na hriech Izrael aby svojimi ničomnosťami dráždili Pána, Izraelovho Boha.

²⁷ Ostatok dejín Amriho, čo urobil, a jeho víťazstvá, ktoré dobyl, sú napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov. ²⁸ Potom sa Amri uložil k svojim otcom a pochovali ho v Samárii.

Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Achab.

Izraelský kráľ Achab. - ²⁹ Amriho syn Achab sa stal kráľom nad Izraelom v tridsiatom ôsmom roku júdskeho kráľa Asu a Amriho syn Achab kraľoval nad Izraelom v Samárii dvadsaťdva rokov. ³⁰ Amriho syn Achab robil väčšmi, čo sa Pánovi nepáči; ako všetci, ktorí boli pred ním. ³¹ Nestačilo mu, že kráčal v hriechoch

Nabatovho syna Jeroboama, ale vzal si za manželku Jezabel, dcéru sidonského kráľa Etbála. Potom šiel a slúžil Bálovi a klaňal sa mu.³² Postavil aj oltár Bálovi v Bálovom chráme, ktorý vybudoval v Samárii.³³ A ešte Achab postavil Ašeru. Achab teda svojimi činmi popudzoval Pána, Izraelovho Boha, viac ako všetci izraelskí králi, ktorí boli pred ním.

³⁴ Za jeho čias postavil Betelčan Hiel Jericho. Za (cenu) svojho prvorodeného Abirama položil jeho základy a za (cenu) svojho najmladšieho Seguba pozakladal jeho brány podľa Pánovho slova, ktoré povedal prostredníctvom Nunovho syna Jozueho.

1Kr17

XVII. Eliáš pri potoku Karit. - ¹ Vtedy Tesban Eliáš z Tesbe v Galaáde povedal Achabovi: „Ako žije Pán, Izraelov Boh, v ktorého službe stojím, nebude v týchto rokoch rosa ani dážď, iba na moje slovo.“² Potom ho Pán oslovil: ³ „Odiď odtiaľto, obráť sa na východ a skry sa pri potoku Karit, ktorý je východne od Jordána! ⁴ Z potoka budeš piť a krkavcom som prikázal, aby ťa tam živili.“⁵ Odišiel teda a urobil podľa Pánovho pokynu. Išiel a usadil sa pri potoku Karit, ktorý je východne od Jordána.⁶ Krkavce mu prinášali chlieb a mäso ráno a chlieb a mäso večer a z potoka pil.

Eliáš v Sarepte. - ⁷ Po istom čase potok vyschol, lebo v krajine nebolo dažďa.⁸ Vtedy ho Pán oslovil: ⁹ „Vstaň a choď do Sarepty, ktorá je pri Sidone, a osad' sa tam, lebo som tam prikázal istej vdove, aby ťa živila!“¹⁰ Vstal teda a odišiel do Sarepty. Keď prichádzal k mestskej bráne, bola tam práve akási vdova, ktorá zbierala drevo. I zavolať na ňu: „Prines mi v nádobe trochu vody, aby som sa napil.“¹¹ Keď mu ona išla načrieť, zavolať za ňou: „Dones mi, prosím, so sebou aj smidku chleba!“¹² Ona na to odpovedala: „Ako žije Pán, tvoj Boh, nemám nič upečené; mám iba za priehrstie múky v hrnci a trochu oleja v krčahu. Práve zbieram zo dve triesky dreva, potom pôjdem a pripravím to sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, môžeme zomrieť.“¹³ Eliáš jej povedal: „Neboj sa! Choď a urob ako hovoríš, lenže najprv z toho priprav malý pecník pre mňa a dones mi ho! Sebe a svojmu synovi pripravíš potom.“¹⁴ Lebo toto hovorí Pán, Boh Izraela: „Múky z hrnca neubudne a z krčaha nebude chýbať olej až do dňa, keď Pán dá na zem dážď.“¹⁵ Išla a urobila podľa Eliášovho slova. A jedla ona, on i jej dom a od toho dňa¹⁶ múky z hrnca neubudlo a z krčaha nechýbal olej podľa Pánovho slova, ktoré povedal prostredníctvom Eliáša.

¹⁷ Po týchto udalostiach ochorel syn tej ženy, majiteľky domu, a choroba sa mu tak veľmi zhoršila, že už prestal dýchať.¹⁸ Vtedy povedala Eliášovi: „Čo ja mám s tebou, muž Boží? Prišiel si mi pripomenúť môj hriech a usmrtiť môjho syna?!“¹⁹ Eliáš jej povedal: „Daj mi svojho syna!“ Potom jej ho vzal z lona a vyniesol ho do hornej izby, v ktorej býval, uložil ho na svoje lôžko²⁰ a takto volal k Pánovi: „Pane, môj Bože, chceš aj ženu u ktorej som hosťom, urobiť nešťastnou, že usmrčuješ jej syna?“²¹ Potom sa tri razy vystrel nad chlapca, volal k Pánovi a hovoril: „Pane, môj Bože, nech sa, prosím, vráti duša tohto chlapca do jeho tela!“²² Pán vyslyšal Eliášov hlas, chlapcova duša sa vrátila do jeho tela a ožil.²³ Potom Eliáš chlapca vzal, zniesol ho z hornej izby do domu, odovzdal ho jeho matke a povedal jej: „Pozri, tvoj syn žije!“²⁴ Žena vravela Eliášovi: „Teraz už viem, že si Boží muž a že Pánovo slovo, ktoré máš v ústach, je pravdivé.“

XVIII. Obeta na Karmeli. - ¹ Po dlhšom čase, v treťom roku Pán oslovil Eliáša: „Chod' ukáž sa Achabovi, potom dám dážď na zem!“ ² Eliáš sa teda išiel ukázať Achabovi. V Samárii však bol hrozný hlad. ³ Achab zavolať správcu domu Abdiáša. Abdiáš si veľmi ctil Pána ⁴ a keď Jezabel zabíjala Pánových prorokov, vzal Abdiáš sto prorokov a po päťdesiat ich schovával v jaskyni a zásoboval ich chlebom a vodou. ⁵ Achab povedal Abdiášovi: „Chod' ku všetkým vodným prameňom v krajine a ku všetkým potokom, azda nájdeme trávu a užijeme kone a mulice a nemusíme zo zvierat nič zmárniť.“ ⁶ I rozdelili si krajinu, aby ňou prešli. Achab išiel jednou cestou sám a Abdiáš išiel sám druhou cestou.

⁷ Keď bol Abdiáš na ceste, práve išiel oproti nemu Eliáš. Keď ho spoznal, padol na tvár a spýtal sa: „Si to ty, môj pán, Eliáš?“ ⁸ Odpovedal mu: „Ja. Chod' a povedz svojmu pánovi: „Je tu Eliáš!“ ⁹ Ale on vrazil: „Čím som sa previnil, že vydávaš svojho sluhu do Achabovej ruky, aby ma zabil?“ ¹⁰ Ako žije Pán, tvoj Boh, niet národa ani kráľovstva, kde by môj pán nebol poslal hľadať ťa a keď mu povedali: „Niet ho,“ vyžiadal od kráľovstva a národa prísahu, že ťa nemožno nájsť. ¹¹ A ty teraz vravíš: „Chod', povedz svojmu pánovi: Je tu Eliáš!“ ¹² A keď odídem od teba, Pánov duch ťa odnesie ktovie kam. Ja však pôjdem a oznámim to Achabovi, a keď ťa nenájdu, zabije ma. A tvoj sluh je predsa od mladi Pánovým ctiteľom. ¹³ Či nepovedali môjmu pánovi, čo som urobil, keď Jezabel zabíjala Pánových prorokov? Že som z Pánových prorokov sto mužov schovával po päťdesiatich v jaskyni a živil som ich chlebom a vodou? ¹⁴ A teraz ty vravíš: „Chod', povedz svojmu pánovi: Je tu Eliáš!“, aby ma zabil.“ ¹⁵ Ale Eliáš povedal: „Ako žije Pán zástupov, v službe ktorého stojím, dnes sa mu ukážem!“

¹⁶ Abdiáš teda išiel oproti Achabovi, oznámil mu to a Achab šiel v ústrety Eliášovi. ¹⁷ Keď Achab zazrel Eliáša, Achab sa ho spýtal: „Si to ty, záhubca Izraela?“ ¹⁸ Odpovedal: „Nie ja zapríčiňujem záhubu Izraela, ale ty a dom tvojho otca, lebo ste opustili Pánove príkazy a šli ste za bálmi. ¹⁹ Teraz však pošli a daj zvolať ku mne celý Izrael na vrch Karmel, aj štyristopäťdesiat Bálových prorokov a štyristo prorokov Ašery, ktorí jedia z Jezabelinho stola!“

²⁰ Achab poslal ku všetkým synom Izraela a zhromaždil prorokov na vrch Karmel. ²¹ Vtedy Eliáš pristúpil ku všetkému ľudu a hovoril: „Dokedy budete kuľhať na dve strany? Ak je Pán Bohom, choďte za ním, ak Bál, choďte za tým!“ Ľud mu nič neodpovedal. ²² A Eliáš hovoril ľudu: „Ja sám som zostal z Pánových prorokov, prorokov Bálových je však štyristopäťdesiat mužov. ²³ Nech nám dajú dva býky. Oni nech si vyberú jedného býčka, nech ho rozsekajú, pokladú na drevo, ale oheň nech nepodkladajú. Potom ja pripravím druhého býčka, položím ho na drevo a tiež nepodložím oheň. ²⁴ Potom vzývajte meno svojho boha a ja budem vzývať meno Pánovo. A Boh, ktorý odpovie ohňom, ten je Boh.“ Všetok ľud na to odpovedal: „Návrh je dobrý!“ ²⁵ Eliáš hovoril Bálovým prorokom: „Vyberte si jedného býčka a pripravte prví, lebo vás je viac. A vzývajte meno svojho boha, ale oheň nepodkladajte!“ ²⁶ Vzali teda býčka, ktorého im dal, pripravili ho a od rána až do poludnia vzývali Bálovo meno: „Bál, vyslyš nás!“ No nebolo hláska, nebolo odpovede. I skákali okolo oltára, ktorý spravili. ²⁷ Napoludnie sa im Eliáš posmieval: „Kričte nahlas, je predsa boh! Azda je zamestnaný, alebo sa utiahol, alebo odcestoval, alebo azda spí, nech sa zobudí!“ ²⁸ Kričali teda nahlas, potom si podľa svojho zvyku

mečmi a oštepami robili zářezy, až boli zaliati krvou.²⁹ Prešlo aj poludnie a oni vykrikovali až do času obety, ale nik sa neozval, nik neodpovedal, nik si nevšimával.

³⁰ Vtedy hovoril Eliáš všetkému ľudu: „Pod'ťe ku mne!“ Všetok ľud pristúpil k nemu a on opravil zborený Pánov oltár.³¹ Eliáš vzal dvanásť kameňov podľa počtu synov Jakuba, ktorému Pán povedal: „Izrael bude tvoje meno.“³² Z kameňov postavil oltár v Pánovom mene a okolo oltára urobil jarček na dve sey zrna.³³ Poukladal drevo, rozsekal býčka a položil ho na drevo.³⁴ Potom povedal: „Napln'ťe štyri vedrá vodou a vylejte na obetu a na drevo! Nato vravel: „I druhý raz!“ Urobili to aj druhý raz. Vtedy povedal: „I tretí raz!“ A spravili to aj tretí raz,³⁵ takže voda tiekla okolo oltára, aj jarček naplnila voda.³⁶ Keď už bol čas obety, prorok Eliáš pristúpil a povedal: „Pane, Bože Abraháma, Izáka a Izraela, dnes ukáž, že ty si Boh v Izraeli a ja som tvoj služobník a že som toto všetko urobil na tvoje slovo!“³⁷ Vyslyš ma, Pane, vyslyš ma, nech sa tento ľud dozvie, že ty si Pán, Boh, a že ty si obrátil ich srdce späť!“³⁸ Vtom spadol Pánov oheň a strávil obetu, drevo, kamene, zem a zlízal aj vodu, ktorá bola v jarčeku.³⁹ Keď to všetok ľud videl, padol na tvár a hovoril: Pán je Boh! Pán je Boh!“⁴⁰ Nato im Eliáš povedal: „Pochytajte Bálových prorokov, nech z nich neujde ani jeden. Pochytali ich a Eliáš ich dal zaviesť k potoku Kišon a tam ich dal pobiť.

⁴¹ Potom Eliáš povedal Achabovi: „Vystúp, jedz a pi, lebo počuť č'ľapot dažďa!“⁴² A Achab vystúpil jesť a piť. Eliáš však vyšiel na vrchol Karmelu, skrčil sa k zemi, tvár si dal medzi kolena⁴³ a povedal svojmu sluhovi: „Choď hore a pozri sa smerom k moru!“ On šiel, pozrel sa a povedal: „Niet ničoho!“ Povedal mu: „Vráť sa sedem ráz!“⁴⁴ Na siedmy raz však povedal: „Hľa, od mora vystupuje obláčik ako mužská dľaň!“ Nato mu povedal: „Choď a oznám Achabovi: Priahaj a choď dolu, aby ťa nezastihol dážď!“⁴⁵ O chvíľu sa nebo zatiahlo oblakmi, strhol sa vietor a veľký dážď Achab sadol do voza a išiel do Jezraelu.⁴⁶ Na Eliáša sa však zniesla Pánova ruka, opásal si bedrá a bežal pred Achabom až ta, kadiaľ sa ide do Jezraelu.

1Kr19

XIX. Eliáš na vrchu Horeb. - ¹ Achab rozpovedal Jezabel všetko, čo urobil Eliáš, aj to, ako pobil mečom všetkých prorokov.² Nato poslal Jezabel k Eliášovi posla s odkazom: „Nech mi bohovia urobia toto a toto nech mi pridajú, ak zajtra o takomto čase neurobím s tvojím životom, ako sa stalo so životom hociktorého z nich!“³ On sa naľakal, vstal a odišiel, aby si zachránil život. Keď prišiel do Bersaby, ktorá patrí Júdsku, nechal svojho sluhu tam⁴ a sám išiel na deň cesty na púšť. Keď došiel, sadol si pod borievku, žiadal si zomrieť a hovoril: „Teraz už dost, Pane! Vezmi si môj život! Ved' ja nie som lepší ako moji otcovia!“⁵ Lahol si a usnul (pod borievkou). Vtom sa ho dotkol anjel a povedal mu: „Vezmi a jedz!“⁶ Pozrel sa a hľa, pri hlave mal užiarený podpopolný pecník a krčah vody! Jedol teda, napil sa a opäť zaspal. Tu prišiel Pánov anjel druhý raz, dotkol sa ho a povedal: „Vstaň a jedz, lebo máš pred sebou dlhú cestu!“⁸ Vstal teda a jedol a posilnený týmto pokrmom išiel štyridsať dní a štyridsať nocí až k Božiemu vrchu Horeb.

⁹ Tam vošiel do jaskyne a prenocoval v nej. Tu ho oslovil Pán a spýtal sa ho: „Čo tu robíš, Eliáš?“¹⁰ On odpovedal: „Plný som horlivosti za Pána Boha zástupov! Ved' synovia Izraela opustili tvoju zmluvu, tvoje oltáre zborili a tvojich prorokov pobili mečom? Ja sám som ostal za mojím životom však sliedim, chcú mi ho vziať.“¹¹ On mu povedal: „Vyjdi a postav sa na vrchu pred Pána! Práve prechádzal Pán. Pred

Pánom išiel vietor, veľký a prudký, ktorý trhá vrchy a láme skaly. Ale Pán nebol vo vetre. Po vetre zemetrasenie, ale Pán nebol v zemetrasení. ¹² Po zemetrasení oheň, ale Pán nebol v ohni. A po ohni tichý, lahodný šum. ¹³ Keď to Eliáš počul, zahalil si tvár plášťom, vyšiel a zastal pri vchode do jaskyne. Vtom prehovoril k nemu akýsi hlas a pýtal sa: „Čo tu robíš, Eliáš?“ ¹⁴ Odpovedal: „Plný som horlivosti za Pána, Boha zástupov. Veď synovia Izraela opustili tvoju zmluvu, tvoje oltáre zborili a tvojich prorokov pobili mečom! Ja sám som ostal a za mojím životom sľedia, chcú mi ho vziať.“ ¹⁵ Pán mu povedal: „Vstaň, vráť sa svojou cestou na Damaskú púšť a keď dôjdeš, pomaz Hazaela za kráľa nad Aramom, ¹⁶ Namsiho syna Jehua pomaz za kráľa nad Izraelom a Safatovho syna Elizea z Abelmechuly pomaz za proroka namiesto seba! ¹⁷ A kto ujde pred Hazaelovým mečom, zabije ho Jehu, a kto ujde pred mečom Jehua, zabije ho Elizeus. ¹⁸ A v Izraeli si ponechám sedemtisíc mužov: iba kolená, ktoré sa nesklonili pred Bálom, a ústa, ktoré ho nebozkali.“

¹⁹ Keď odtiaľ odišiel, našiel Elizea, Safatovho syna, ako práve oral. Dvanásť záprahov volov mal pred sebou, on bol pri dvanástom. Eliáš prešiel popri ňom a hodil naň svoj plášť. ²⁰ On zanechal voly, bežal za Eliášom a povedal: „Dovoľ, aby som pobozkal svojho otca a matku, potom pôjdem s tebou!“ Odvetil mu: „Chod, vráť sa, veď čože som ti urobil?“ ²¹ Vrátil sa od neho, vzal záprah volov, zabil ich, na nástroji volov uvaril mäso a dal ľuďom jesť. Potom vstal, išiel za Eliášom a posluhoval mu.

1Kr20

XX. Achabovo víťazstvo nad sýrskym kráľom. - ¹ Benadad, kráľ Aramu, zhromaždil celé svoje vojsko. Išlo s ním tridsaťdva kráľov s koňmi a vozmi. Vystúpil, obkľúčil Samáriu a útočil na ňu. ² Poslal poslov do mesta k izraelskému kráľovi Achabovi ³ a odkázal mu: „Takto hovorí Benadad: Tvoje striebro a tvoje zlato patrí mne, aj tvoje ženy a najlepšie deti sú moje.“ ⁴ Kráľ Izraela odpovedal: „Ako hovoril môj pán, kráľ, tvoj som ja i všetko, čo mám.“ ⁵ Posli prišli zasa a vraveli: „Takto hovorí Benadad: Poslal som k tebe s odkazom: Svoje striebro a svoje zlato, svoje ženy a svojich synov daj mne! ⁶ Keď zajtra o tomto čase pošlem k tebe svojich sluhov, oni prehládajú tvoj dom a domy tvojich sluhov, vezmú všetko, čo sa im bude páčiť, a odnesú.“ ⁷ Nato izraelský kráľ zvolal všetkých starších krajiny a hovoril: „Zreteľne vidíte, že tento má zlé úmysly. Veď poslal ku mne po moje ženy a deti, po moje zlato a striebro a neodoprel som mu.“ ⁸ Všetci starší a všetok ľud mu povedali: „Neposlúchni a nepovoľ!“ ⁹ Preto povedal Benadadovým poslom: „Povedzte môjmu pánovi, kráľovi: Všetko, po čo si k svojmu služobníkovi poslal prvý raz, urobím, ale túto vec nemôžem urobiť.“ Posli odišli a oznámili mu to. ¹⁰ A Benadad mu poslal odkaz: „Nech bohovia urobia so mnou, čo chcú, ak bude prach Samárie stačiť do dlaní všetkého ľudu, ktorý je so mnou.“ ¹¹ Izraelský kráľ odpovedal: „Hovorí sa: „Nech sa opásaný nevychvaľuje ako odpásaný.“ ¹² Keď Benadad počul túto reč - práve pil s kráľmi v stanoch -, povedal svojim poddaným: „Útočte!“ I zaútočili na mesto.

¹³ Vtom pristúpil k Achabovi, kráľovi Izraela, istý prorok a povedal: „Toto hovorí Pán: Videl si celý tento velikánsky zástup? Dnes ho dám do tvojej ruky, aby si videl, že ja som Pán.“ ¹⁴ Achab sa opýtal: „Pomocou koho?“ Odpovedal: „Toto hovorí Pán: Pomocou sluhov krajových kniežat.“ Opýtal sa: „Kto má otvoriť boj?“ Odpovedal: „Ty.“ ¹⁵ Nato spočítal sluhov krajových kniežat, bolo ich dvestotridsaťdva. Potom spočítal celé vojsko, všetkých synov Izraela: sedemtisíc. ¹⁶ I vyrazili napoludnie, keď sa Benadad opíjal v stanoch, on i králi, tridsiati dvaja králi,

ktorí mu prišli na pomoc.¹⁷ Najprv vyrazili sluhovia krajových kniežat. Vtedy poslali k Benadadovi a oznámili mu: „Zo Samárie vychádzajú ľudia!“¹⁸ On vrazil: „Ak prichádzajú o mier, chyťte ich živých, a ak vychádzajú do boja, chyťte ich (tiež) živých!“¹⁹ Oni však už vytiahli z mesta, totiž sluhovia krajových kniežat a vojsko, ktoré išlo za nimi.²⁰ Každý zabil svojho chlapa, takže Aramejčania utiekli. Izraeliti ich prenasledovali, ale aramejský kráľ Benadad ušiel na koni i s jazdcami.²¹ Vyrazil aj izraelský kráľ, ukoristil kone a vozy a zapríčinil Aramejčanom veľkú porážku.

²² Vtedy ku kráľovi Izraela pristúpil prorok a povedal mu: „Choď, daj dohromady sily a dobre uváž, čo máš robiť, lebo kráľ Aramu na takto rok vytiahne proti tebe!“

²³ Sluhovia vraveli aramejskému kráľovi: „Ich Boh je horský Boh, preto nás premohli. Ak budeme s nimi bojovať na rovine, porazíme ich.“²⁴ A urob to takto: Odstráň kráľov, každého z jeho zadelenia, a postav namiesto nich námestníkov!²⁵ Ty si však nazbieraj vojsko, ako bolo vojsko, ktoré si stratil, i kone, ako si mal predtým. Potom budeme s nimi bojovať na rovine, či ich nepremôžeme!“ On poslúchol ich radu a urobil tak.

²⁶ Po uplynutí roku zhromaždil Benadad Aramejčanov a vystúpil do Afeku bojovať proti Izraelitom.²⁷ Aj synovia Izraela sa zhromaždili, zásobili sa a išli proti nim. Synovia Izraela táborili proti nim ako dva krdlíky kôz, Aramejčania však zaplnili krajinu.²⁸ Vtedy pristúpil Boží muž a oslovil izraelského kráľa: „Toto hovorí Pán: Pretože Aramejčania povedali: „Pán je Boh vrchov, a nie Boh dolín,“ vydám ti do ruky celý tento veličinný zástup, aby ste poznali, že ja som Pán.“²⁹ Sedem dní táborili proti sebe; na siedmy deň sa strhol boj a synovia Izraela porazili Aramejčanov, a to stotisíc pešiakov v jeden deň.³⁰ Ostatní utekali do Afeku, do mesta, a tam padol múr na dvadsaťsedemtisíc tých, čo zostali. Utiekol aj Benadad. Došiel do mesta (a behal) z izby do izby.³¹ Jeho sluhovia mu povedali: „Počuli sme, že králi izraelského domu sú králi milosrdní. Obhodme si okolo bedier vrecovinu, okolo hlavy povrazy a vyjdime k izraelskému kráľovi, azda nás nechá nažive.“³² Opásali si teda okolo bedier vrecovinu a povrazy okolo hlavy, išli k izraelskému kráľovi a vraveli: „Tvoj sluha Benadad hovorí: Nechaj ma, prosím, nažive!“ Odpovedal: „Je ešte nažive? Je mojím bratom!“³³ Chlapi to brali za dobrý znak, rýchlo ho chytili za slovo a povedali: „Benadad je tvoj brat.“ Odpovedal: „Choďte, privedte hio!“ Keď Benadad prišiel k nemu, vyzdvihol ho na voz³⁴ a povedal mu: „Mestá, ktoré môj otec odňal tvojmu otcovi, ti vrátim. V Damasku si porob ulice, ako môj otec urobil v Samárii. A ja po uzavretí zmluvy odtiahnem od teba. Uzavrel teda s ním zmluvu a prepustil ho.

³⁵ Vtedy ktorýsi z prorockých synov na Pánov popud povedal svojmu priateľovi: „Zbi ma. Ale ten muž sa zdráhal udrieť ho.“³⁶ I povedal mu: „Pretože si nepočúval hlas Pána, len čo vyjdeš odo mňa zabije ťa lev.“ A keď odchádzal od neha, napadol ho lev a zabil ho.³⁷ Stretol iného človeka a povedal: „Zbi ma!“ On ho tak zbil, až ho poranil.³⁸ Nato prorok išiel, stal si kráľovi do cesty, ale obvázom okolo očí sa prestrojil,³⁹ a keď kráľ prechádzal, volal na kráľa: „Tvoj sluha vytiahol do boja a vtedy odbočil akýsi človek, doviedol ku mne muža a povedal: „Stráž tohto človeka! Ak sa stratí, ručíš mi za jeho život svojím životom, alebo zaplatíš hrivnu striebra.“⁴⁰ Kým však mal tvoj sluha tu i tam robotu, toho nebolo.“ Nato mu izraelský kráľ povedal: „To je tvoj rozsudok, ktorý si si sám vyniesol!“⁴¹ Vtom si rýchlo odstránil obvaz z očí a kráľ Izraela ho spoznal; že je spomedzi prorokov.⁴² I povedal mu: „Toto hovorí Pán: Pretože si vypustil z ruky muža, ktorý prepadol mojej kliatbe, bude tvoj život za jeho život a tvoj ľud za jeho ľud.“⁴³ A izraelský kráľ odišiel domov namrzený a išiel do Samárie.

XXI. Achab a Nabot. - ¹ Po týchto udalostiach sa stalo toto: Jezraelský Nabot mal vinicu, ktorá bola v Jezraeli, v susedstve paláca samarijského kráľa Achaba. ² Achab povedal Nabotovi: „Daj mi svoju vinicu, bude mi na zeleninovú záhradu, lebo je tesne vedľa môjho domu. Dám ti za ňu lepšiu vinicu. Alebo ak sa ti viac páči, dám ti za ňu v peniazoch, koľko je hodna.“ ³ Nabot odpovedal Achabovi: „Božechráň, aby som ti dal dedičstvo po svojich otcoch!“ ⁴ Achab išiel domov mrzutý a nahnevaný pre slovo, ktoré mu povedal jezraelský Nabot: „Nedám ti dedičstvo po svojich otcoch!“ Hodil sa na lôžko, odvrátil si tvár a nechcel nič jesť.

⁵ Nato prišla k nemu jeho žena Jezabel a spýtala sa ha: „Prečo ti je duch taký zronený a nechceš jesť?“ ⁶ Odpovedal jej: „Hovoril som s jezraelským Nabotom a povedal som mu: Daj mi svoju vinicu za peniaze, alebo ak chceš, dám ti za ňu vinicu. On však odpovedal: „Nedám ti svoju vinicu.“ ⁷ Jeho žena Jezabel mu na to povedala: „Máš ty ale moc nad Izraelom Vstaň, jedz a rozveseľ sa, ja ti zaopatrim vinicu jezraelského Nabota.“ ⁸ Potom napísala v mene Achaba list, udrela naň jeho pečat' a poslala list starším a predstaveným jeho mesta, ktorí bývali s Nabotom. ⁹ V liste napísala toto: „Vyhláste pôst a Nabota posad'te na popredné miesto medzi ľud! ¹⁰ Oproti nemu posad'te dvoch mužov, vyvrhel'ov. Oni nech dosvedčia: „Rúhal sa Bohu a kráľovi.“ Potom ho vyved'te a ukameňujte, nech zomrie!“ ¹¹ Jeho spoluobčania, starší a predstavení, ktorí bývali v jeho meste, urobili tak, ako im odkázala Jezabel, ako bolo napísané v liste, ktorý im poslala. ¹² Vyhlásili pôst a Nabota posadili na popredné miesto medzi ľudom. ¹³ Priviedli tých dvoch mužov, vyvrhel'ov, posadili ich oproti nemu a tí vyvrheli dosvedčili Nabotovi pred ľudom: „Nabot sa rúhal Bohu a kráľovi!“ I vyviedli ho za mesto a ukameňovali ho tak, že zomrel. ¹⁴ Potom poslali Jezabel odkaz: „Nabota ukameňovali, je mŕtvy.“ ¹⁵ Keď Jezabel počula, že Nabota ukameňovali a je mŕtvy, povedala Jezabel Achabovi: „Vstaň a zmocni sa vinice jezraelského Nabota, ktorú sa ti zdráhal dať za peniaze, lebo Nabot nežije, zomrel.“ ¹⁶ Keď Achab počul, že Nabot je mŕtvy, zobral sa a šiel dolu do vinice jezraelského Nabota, aby sa jej zmocnil.

¹⁷ Vtedy Boh oslovil Tesbana Eliáša: ¹⁸ „Vstaň a chod' v ústrety izraelskému kráľovi Achabovi, ktorý je v Samárii. Je práve v Nabotovej vinici. Zišiel do nej, aby sa jej zmocnil. ¹⁹ Povedz mu: „Toto hovorí Pán: Vraždil si a zmocnil si sa dedičstva!“ Povedz mu toto: „Na mieste, kde psy lízali Nabotovu krv, budú lízať aj tvoju krv.“ ²⁰ Achab povedal Eliášovi: „Našiel si ma, nepriateľ?!“ Odpovedal: „Našiel, lebo si sa zapredal robiť, čo sa Pánovi nepáči. ²¹ Hľa, ja privediem na teba nešťastie. Pozametám za tebou a vyhubím v Izraeli z Achaba všetko, čo je rodu mužského, otroka i slobodného. ²² S tvojím rodom naložím, ako som naložil s rodom Nabotovho syna Jeroboama a s rodom Ahiášovho syna Básu pre dráždenie, ktorým si ma popudzoval, a preto, že si zviedol na hriech Izrael. ²³ Ale aj o Jezabel hovorí Pán: „Psy budú žrať Jezabel na jezraelskom poli. ²⁴ Kto z Achaba zomrie v meste, zožerú ho psy, a kto zomrie na poli, zožerie ho nebeské vtáctvo.“

²⁵ Lenže naozaj nebolo nikoho, kto by sa bol zapredal ako Achab robiť, čo sa Pánovi nepáči, lebo ho na to navádzala jeho žena Jezabel. ²⁶ Konal veľmi ohavne, keď chodil za modlami celkom tak, ako robili Amorejčania, ktorých Pán vyhnal pred synov Izraela.

²⁷ Keď Achab počul tieto slová, roztrhol si rúcho, na telo si obliekol vrecovinu a postil sa; spal vo vrecovine a chodil sklúčený. ²⁸ Vtedy Pán oslovil Tesbana Eliáša: ²⁹ „Videl si, ako sa Achab predomnou pokoril? Pretože sa pokoril predomnou, neprivediem nešťastie za jeho života. Za dní jeho syna privediem nešťastie na jeho dom!“

1Kr22

XXII. Achabova smrť. - ¹ Tri roky žili v pokoji, nebolo vojny medzi Aramejčanmi a medzi Izraelitmi. ² V treťom roku zostúpil júdsky kráľ Jozafat ku kráľovi Izraela. ³ Vtedy kráľ Izraela povedal svojim poddaným: „Viete vy, že Ramot v Galaáde patrí nám? A my sa nehneieme vziať si ho z moci aramejského kráľa.“ ⁴ A Jozafata sa spýtal: „Pôjdeš so mnou do vojny proti Ramotu v Galaáde?“ Jozafat odpovedal izraelskému kráľovi: „Som ako ty a môj ľud je ako tvoj ľud, moje kone ako tvoje kone!“ ⁵ Potom Jozafat povedal izraelskému kráľovi: „Vyžiadať si dnes, prosím, Pánovo slovo!“ ⁶ Nato kráľ Izraela zhromaždil prorokov, približne štyristo mužov, a spýtal sa ich: „Mám ísť do vojny proti Ramotu v Galaáde? Alebo to mám nechať?“ Odpovedali: „Tiahni! Pán ho dá do ruky kráľa!“ ⁷ Ale Jozafat sa spýtal: „Nie je tu ešte nejaký Pánov prorok, aby sme sa ho mohli spýtať?“ ⁸ Izraelský kráľ odpovedal Jozafatovi: „Je ešte jeden človek, prostredníctvom ktorého by sme sa mohli dopytovať Pána, lenže ja ho nenávidím, lebo mi neprorokuje dobro, ale len zlo. Je to Jemlov syn Micheáš.“ Jozafat odpovedal: „Nehovor tak, kráľu!“ ⁹ Nato izraelský kráľ zavolať jedného komorníka a povedal: „Prived' rýchlo Micheáša, Jemlovho syna!“ ¹⁰ Izraelský kráľ a júdsky kráľ Jozafat sedeli oblečení do rúcha, každý na svojom tróne na priestranstve pri vchode do brány Samárie a všetci proroci prorokovali pred nimi. ¹¹ Kanaánov syn Sedekiáš si urobil železné rohy a vrazil: „Toto hovorí Pán: Týmito dokoleš Aramejčanov do zániku.“ ¹² A všetci proroci prorokovali podobne: „Tiahni proti Ramotu v Galaáde, budeš mať úspech a Pán ho vydá do ruky kráľa.“

¹³ Posol, ktorý šiel zavolať Micheáša, hovoril mu: „Hľa, slová prorokov sú jednotné a priaznivé kráľovi! Nech je aj tvoja reč ako reč hociktorého z nich, predpovedaj šťastie!“ ¹⁴ Ale Micheáš odpovedal: „Ako žije Pán, budem hovoriť to, čo mi povie Pán.“ ¹⁵ Keď prišiel ku kráľovi, kráľ sa ho pýtal: „Micheáš, máme ísť do boja proti Ramotu v Galaáde, alebo to máme nechať?“ Odpovedal mu: „Tiahni, budeš mať úspech, Pán ho vydá do ruky kráľa!“ ¹⁶ Ale kráľ mu vrazil: „Koľko ráz ťa mám zaprisahať, aby si mi v Pánovom mene hovoril iba pravdu?“ ¹⁷ Odpovedal: „Videl som celý Izrael roztratený po vrchoch ako ovce, ktoré nemajú pastiera. Vtedy Pán povedal: „Títo nemajú pána; nech sa každý vráti v pokoji domov!“ ¹⁸ Tu izraelský kráľ povedal Jozafatovi: „Nevrazil som ti, že mi neprorokuje dobro, len nešťastie!“

¹⁹ A tamten pokračoval: „Nuž počuj slovo Pánovo! Videl som Pána sedieť na tróne a celé nebeské vojsko stáť pri ňom po jeho pravej i ľavej strane. A Pán povedal: „Kto chce podviesť Achaba, aby šiel a padol pri Ramote v Galaáde?“ Nato hovoril jeden tak, druhý onak. ²¹ Vtedy vyšiel akýsi duch, zastal pred Pánom a povedal: „Ja ho podvediem!“ A Pán sa ho spýtal: „Ako?“ ²² Odpovedal: „Vyjdem a budem lživým duchom v ústach všetkých jeho prorokov.“ On povedal: „Oklameš ho, aj to dokážeš! Chod' a urob tak!“ ²³ Pán teda vložil do úst všetkých týchto svojich prorokov lživého ducha, lebo Pán vyslovil proti tebe nešťastie.“ ²⁴ Vtom pristúpil syn Kanaána Sedekiáš, udrel Micheáša po líci a povedal: „Kadiaľže odišiel Pánov duch odo mňa, aby hovoril s tebou?“ ²⁵ Ale Micheáš odpovedal: „To uvidíš v ten deň, keď budeš

chodiť z izby do izby, aby si sa schoval.“²⁶ Kráľ Izraela povedal: „Chyť Micheáša a zaveď ho k mešťanostovi Amonovi a kráľovičovi Joasovi²⁷ a povedz: Takto hovorí kráľ: Tohto dajte do väznice a biedne ho živte chlebom a vodou, kým sa šťastne navrátim!“²⁸ Micheáš však odvetil: „Ak sa naozaj šťastne vrátiš, nehovoril cezo mňa Pán. (A povedal: „Čujte to, všetci ľudia!“)

²⁹ Kráľ Izraela a júdsky kráľ Jozafat tiahli teda proti Ramotu v Galaáde.³⁰ Izraelský kráľ povedal Jozafatovi, že sa preoblečie, a tak pôjde do boja: „Ty sa však obleč do svojho rúcha!“ Izraelský kráľ sa aj preobliekol, a tak šiel do boja.³¹ Aramejský kráľ však prikázal veliteľom vozov, ktorých mal tridsaťdva: „Nebojujte ani s malým, ani s veľkým, ale iba so samým kráľom Izraela!“³² Keď potom velitelia vozov zazreli Jozafata, povedali si: „To je iste kráľ Izraela!“ Obrátili sa a bojovali proti nemu. Ale Jozafat vykrikol³³ a keď velitelia vozov videli, že to nie je kráľ Izraela, obrátili sa preč od neho.³⁴ Ale akýsi muž nevdojak natiahol luk a zasiahol izraelského kráľa medzi spony panciera. On povedal svojmu kočišovi: „Obráť a vyvez ma z bojišťa, som ranený!“³⁵ Nakoľko sa však bitka v ten deň stupňovala, ostal kráľ stáť vo voze proti Aramejčanom. Večer zomrel; krv z rany tiekla dnu do voza.³⁶ Okolo západu slnka znelo táborom volanie: „Každý do svojho mesta, každý do svojej krajiny,³⁷ lebo kráľ zomrel!“ Prišli do Samárie a kráľa pochovali v Samárii.³⁸ Keď potom v samarijskom rybníku oplakovali voz, psy lízali jeho krv (a smilnice sa tam kúpali) podľa predpovede, ktorú vyslovil Pán.

³⁹ Ostatok Achabových dejín, všetko, čo urobil, dom zo slonoviny, ktorý postavil, a všetky mestá, ktoré opevnil, je opísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.⁴⁰ Tak sa Achab uložil k svojim otcom a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Ochoziáš.

Júdsky kráľ Jozafat. - ⁴¹ Asov syn Jozafat začal kraľovať nad Júdom vo štvrtom roku izraelského kráľa Achaba.⁴² Jozafat mal tridsaťpäť rokov, keď začal kraľovať, a dvadsaťpäť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Azuba, dcéra Salaiho.⁴³ Kráčal celkom po ceste svojho otca Asu a neodklonil sa od nej, lebo robil, čo sa páči Pánovi.⁴⁴ Ale výšiny nezmizli, ľud ešte obetoval a páčil tymian na výšinách.⁴⁵ S izraelským kráľom nažíval Jozafat v pokoji.

⁴⁶ Ostatok Jozafatových dejín, jeho víťazstvá, ktoré získal, a ako bojoval, je napísané v Knihe letopisov júdskych kráľov.

⁴⁷ Aj zvyšky zasvätenecov, ktorí ostali z čias jeho otca Asu, vymietol z krajiny.

⁴⁸ V Edome vtedy nebolo kráľa, panoval tam správca.⁴⁹ Jozafat dal postaviť aj taršišské lode, ktoré mali ísť do Ofíru po zlato. Nešli, lebo stroskotali v Asiongaberi.

⁵⁰ Vtedy Achabov syn Ochoziáš povedal Jozafatovi: „Moji sluhovia pôjdu s tvojimi sluhami na lodiach.“ Ale Jozafat nechcel.

⁵¹ Potom sa Jozafat uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v meste jeho otca Dávida.

Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joram.

Izraelský kráľ Ochoziáš. - ⁵² Achabov syn Ochoziáš sa stal kráľom nad Izraelom v Samárii v sedemnástom roku júdskeho kráľa Jozafata a dva roky kraľoval nad Izraelom.⁵³ Robil, čo sa Pánovi nepáči. Kráčal po ceste svojho otca a po ceste svojej matky aj po ceste Nabatovho syna Jeroboama, ktorý zviedol na hriech Izrael.⁵⁴ Slúžil Bálovi a klaňal sa mu. Popudzoval Pána celkom tak, ako robil jeho otec.

DRUHÁ KNIHA KRÁĽOV

2Kr1

I. Eliáš a Ochoziáš. - ¹ Po Achabovej smrti odpadol Moab od Izraela. ² Ochoziáš padol cez mreže, ktoré mal na hornej izbe v Samárii, a ochorel. Preto poslal poslov a povedal im: „Chod'te, dopytujte sa Belzebuba, boha Akaronu, či sa z tejto choroby uzdravím!“ ³ Ale Pánov anjel hovoril Tesbanovi Eliášovi: „Vstaň, chod' v ústrety poslom samarijského kráľa a povedz im: V Izraeli niet Boha, že sa idete dopytovať boha Akaronu Belzebuba?!“ ⁴ Preto toto hovorí Pán: Z lôžka, na ktoré si ľahol nevstaneš, ale naisto zomrieš.“ S tým Eliáš odišiel. ⁵ Keď sa posli vrátili, spýtal sa ich: „Čo je, že ste sa vrátili?“ ⁶ Odpovedali mu: „Akýsi muž nám prišiel v ústrety a povedal nám: „Chod'te, vráťte sa ku kráľovi, ktorý vás poslal, a povedzte mu: Toto hovorí Pán: V Izraeli niet Boha, že posielaš dopytovať sa boha Akaronu Belzebuba?! Preto z lôžka, na ktoré si ľahol nevstaneš, ale naisto zomrieš.““ ⁷ Spýtal sa ich: „Ako vyzeral človek, ktorý vám prišiel v ústrety a povedal vám toto? Odpovedali mu: „Muž v srstnom plášti a cez bedrá opásaný koženým opaskom.“ On povedal: „To je Tesban Eliáš!“

⁹ I poslal k nemu päťdesiatnika s jeho päťdesiatimi mužmi. On prišiel k nemu, keď práve sedel na temene vrchu, a povedal mu: „Muž Boží, kráľ rozkazuje, poď dolu!“ ¹⁰ Eliáš však odpovedal päťdesiatnikovi: „Ak som ja Boží muž, nech zostúpi z neba oheň a nech strávi teba i tvojich päťdesiatich!“ Vtom zostúpil z neba oheň a strávil jeho i jeho päťdesiatich. ¹⁰ Opäť k nemu poslal iného päťdesiatnika a tiež jeho päťdesiatich. On išiel a povedal mu: „Muž Boží, takto hovorí kráľ: Pod' rýchlo dolu!“ ¹² Eliáš im odpovedal: „Ak som ja Boží muž, nech zostúpi z neba oheň a nech strávi teba i tvojich päťdesiatich!“ Vtom zostúpil Boží oheň z neba a strávil jeho i jeho päťdesiatich. ¹³ Ale opäť poslal tretieho päťdesiatnika i jeho päťdesiatich. Tretí päťdesiatnik išiel a keď došiel, padol na kolena pred Eliášom a pokorne ho prosil: „Muž Boží, nechže má môj život a život týchto tvojich päťdesiatich sluhov nejakú cenu v tvojich očiach!“ ¹⁴ Ved' zostúpil z neba oheň a strávil prvých dvoch päťdesiatnikov aj s ich päťdesiatimi! Ale teraz nech má môj život v tvojich očiach nejakú cenu!“ ¹⁵ Vtedy hovoril Pánov anjel Eliášovi: „Zostúp s ním dolu, neboj sa ho!“ I vstal a zostúpil s ním ku kráľovi ¹⁶ a vrel mu: „Toto hovorí Pán: Pretože si poslal poslov dopytovať sa boha Akaronu Belzebuba, akoby v Izraeli nebolo Boha, ktorého by si sa mohol pýtať, preto z lôžka, na ktoré si ľahol, nezídeš, ale naisto zomrieš.“ ¹⁷ A naozaj zomrel podľa Božieho výroku, ktorý povedal Eliáš.

Namiesto neho sa stal kráľom (jeho brat) Joram v druhom roku júdskeho kráľa Jorama, Jozafatovho syna, lebo Ochoziáš nemal syna.

¹⁸ Ostatok Ochoziášových dejín a čo urobil, je napísané v Knihe letopočtov izraelských kráľov.

2Kr2

II. Nanebovzatie Eliáša. - ¹ Keď Pán chcel Eliáša vziať vo víchrici do neba, išiel Eliáš a Elizeus z Galgaly. ² Tu Eliáš povedal Elizeovi: „Ostaň tu, lebo ma Pán poslal až do Betelu!“ Ale Elizeus odpovedal: „Ako žije Pán a ako žiješ ty, neopustím ťa!“

Išli teda do Betelu. ³ Vtedy vyšli prorockí synovia, ktorí boli v Beteli, k Elizeovi a pýtali sa ho: „Či vieš, že Pán vezme dnes tvojho pána ponad tvoju hlavu?“ Odpovedal: „Aj ja to viem. Buďte ticho!“

⁴ Potom mu Eliáš povedal: „Ostaň tu, lebo Pán ma poslal až do Jericha!“ Odpovedal: „Ako žije Pán a ako žiješ ty, neopustím ťa!“ Išli teda do Jericha.

⁵ I priblížili sa synovia prorokov, ktorí boli v Jerichu, k Elizeovi a pýtali sa ho: „Či vieš, že Pán vezme dnes tvojho pána ponad tvoju hlavu?“ Odpovedal: „Aj ja to viem. Buďte ticho!“

⁶ Potom mu Eliáš povedal: „Ostaň tu, lebo Pán ma poslal k Jordánu!“ Odpovedal: „Ako žije Pán a ako žiješ ty, neopustím ťa!“ Išli teda obaja. ⁷ Ale išli aj

päťdesiat mužovia z prorockých synov. Oni sa postavili obďaleč stranou, tí dvaja však stáli pri Jordáne. ⁸ Vtom vzal Eliáš svoj plášť, zvinul ho, udrel vodu, tá sa rozdelila na dve strany a obaja prešli po suchu. ⁹ Keď prešli, Eliáš povedal Elizeovi: „Žiadaj si, čo mám pre teba urobiť, prv ako budem od teba vzatý!“ Elizeus odpovedal: „Nech je na mne dvojnásobne tvoj duch!“ ¹⁰ Odpovedal: „Ťažkú vec si žiadaš. Ale ak ma budeš vidieť, keď budem od teba vzatý, stane sa ti to, ak nie, nestane sa.“ ¹¹ A ako išli v rozhovore, zrazu ich oddelil od seba ohnivý voz a ohnivé kone a Eliáš vystúpil vo víchrici do neba. ¹² Keď to Elizeus videl, zvolal: „Otče môj, otče môj! Voz Izraela a jeho pohonič!“ A viac ho nevidel. Nato si chytil odev a roztrhol si ho na dva kusy.

Prvé zázraky Elizeove. - ¹³ Potom zdvihol Eliášov plášť, ktorý z neho spadol, vrátil sa a zastal pri brehu Jordána. ¹⁴ Vzal Eliášov plášť, ktorý z neho spadol, udrel vodu a povedal: „Kde je Pán, Eliášov Boh, teraz?“ A keď udrel vodu, rozdelila sa na dve strany a Elizeus prešiel. ¹⁵ Keď to videli prorockí synovia, ktorí boli oproti Jerichu, hovorili: „Eliášov duch spočinul na Elizeovi.“ Išli mu v ústrety a uklonili sa mu až po zem. ¹⁶ A hovorili mu: „Hľa, medzi tvojimi sluhami je päťdesiat mocných mužov; oni pôjdu a pohľadajú tvojho pána. Pánov duch ho mohol uniesť a zloží ho na niektorom vrchu alebo v niektorej doline.“ On povedal: „Neposielajte!“ ¹⁷ Keď však až do zunovania naliehali naň, povedal: „Pošlite!“ Poslali teda päťdesiat mužov, ktorí ho tri dni hľadali, ale nenašli ho. ¹⁸ Keď sa vrátili k nemu - býval v Jerichu -, povedal im: „Či som vám nehovoril: Nechoďte!?“

¹⁹ Obyvatelia mesta vraveli Elizeovi: „V tomto meste sa dobre býva, ako aj náš pán vidí, ale voda je zlá a pôda neúrodná.“ ²⁰ Odpovedal: „Doneste mi novú nádobu a dajte do nej soli!“ Doniesli mu to, ²¹ vyšiel k vodnému prameňu, vysypal do neho soľ a povedal: „Toto hovorí Pán: Uzdravil som túto vodu a už z nej nebude vychádzať smrť ani neúrodnosť!“ ²² Takto voda ozdravela až po dnešný deň podľa Elizeovho slova, ktoré povedal.

²³ Odtiaľ išiel hore do Betelu. Ako šiel hore cestou, vyšli z mesta malí chlapci a posmievali sa mu: „Hore sa, plešivec, hore sa, plešivec!“ ²⁴ Nato sa obrátil a keď ich uvidel, preklial ich v Pánovom mene. Vtom vyšli z hory dve medvedice a roztrhali z nich štyridsaťdva chlapcov. ²⁵ Odtiaľ išiel na vrch Karmel a stadiaľ sa vrátil do Samárie.

2Kr3

III. Izraelský kráľ Joram. - ¹ Achabov syn Joram sa stal kráľom nad Izraelom v Samárii v osemnástom roku júdskeho kráľa Jozafata a kráľoval dvanásť rokov. ² Robil, čo sa Pánovi nepáči, ale nie tak ako jeho otec a matka, lebo odstránil Bálove

pomníky, ktoré porobil jeho otec. ³ Lipol však k hriechu Nabatovho syna Jeroboama, ktorým zviedol na hriech Izrael; od toho sa nevzdialil.

⁴ Moabský kráľ Mesa mal chov dobytka a dodával izraelskému kráľovi stotisíc baránkov a vlnu zo stotisíc baránkov. ⁵ Ale keď Achab zomrel, odpadol moabský kráľ od izraelského kráľa. ⁶ Preto kráľ Joram vyšiel v ktorýsi deň zo Samárie a zvolal celý Izrael. ⁷ Potom poslal k júdskeму kráľovi Jozafatovi s odkazom: „Moabský kráľ odpadol odo mňa. Pôjdeš so mnou do boja proti Moabsku?“ Odpovedal: „Pôjdem! Som ako ty a môj ľud je ako tvoj ľud, moje kone sú ako tvoje kone.“ ⁸ Pýtal sa tiež: „Ktorou cestou pôjdeme?“ Odpovedal: „Smerom cez Edomskú púšť.“ ⁹ Izraelský kráľ, júdsky kráľ a edomský kráľ sa teda vybrali. Keď už išli sedem dní okľukou, tábor a dobytok, ktorý išiel za nimi, nemal vody. ¹⁰ Vtedy povedal izraelský kráľ: „Beda Lebo Pán vyvolal týchto troch kráľov, aby ich vydal do ruky Moabska.“ ¹¹ Ale Jozafat sa spýtal: „Nie je tu Pánov prorok? Jeho prostredníctvom by sme sa dopýtali Pána.“ Ktorýsi zo sluhov izraelského kráľa povedal: „Je tu Safatov syn Elizeus, ktorý lieval Eliášovi vodu na ruky.“ ¹² Nato Jozafat povedal: „U neho je Pánovo slovo!“ Izraelský kráľ Jozafat a edomský kráľ zostúpili teda k nemu.

¹³ Ale Elizeus povedal izraelskému kráľovi: „Čo ja mám s tebou? Choď si k prorokom svojho otca a svojej matky!“ Izraelský kráľ mu však povedal: „Nie! Vyvolal týchto troch kráľov Pán, aby ich vydal do ruky Moabska?“ ¹⁴ Elizeus odpovedal: „Ako žije Pán zástupov, v službách ktorého stojím, keby som nebral ohľad na júdskeho kráľa Jozafata, ani by som si ťa nevšimol, ani by som na teba nepozrel. ¹⁵ Teraz mi však prived'ťe citaristu!“ A keď citarista hral, zniesla sa naň Pánova ruka. ¹⁶ I povedal: „Toto hovorí Pán: Narobte v tomto údolí veľa jám. ¹⁷ Lebo toto hovorí Pán: Neuvidíte vietor, ani dážď neuvidíte, a predsa sa toto údolie naplní vodou; budete môcť piť aj vy, aj vaše poľahy a dobytok. ¹⁸ Ale Pánovi sa to vidí málo: aj Moabčanov vydá do vašej ruky. ¹⁹ Spustošíte každé opevnené mesto (každé vybranejšie mesto), vytnete každý úrodný strom, zasypete každý vodný prameň a každú úrodnú roľu pokazíte skalami.“ ²⁰ A ráno, keď sa prinášala obeta, smerom od Edomu sa privalila voda; krajina sa zaplnila vodou.

²¹ Keď sa všetci Moabčania do počuli, že králi vystupujú proti nim do boja, zvolali každého ako-tak bojaschopného a postavili sa na hranicu. ²² Keď ráno vstali, slnko práve vychádzalo nad vodou a Moabčania videli vodu pred sebou červenú ako krv ²³ a vraveli: „To je krv! Králi bojovali proti sebe a vzájomne sa pobili. Tak teraz, Moab, na korisť!“ ²⁴ Ale keď prišli k izraelskému táboru, Izraeliti sa zdvihli a tak udreli na Moabčanov, že utiekli pred nimi. Potom šli za nimi a bili Moabčanov. ²⁵ Mestá pustošili, na každú úrodnú roľu hodil každý svoj kameň, až bola zahádzaná, všetky vodné pramene zasýpali a každý úrodný strom vyťali, až ostal už iba Kír Charošet, ten však obkolesili prakovníci a dobýjali ho. ²⁶ Keď moabský kráľ videl, že ho v boji premohli, vzal so sebou sedemsto mužov s vytaseným mečom a chcel sa prebiť k edomskému kráľovi, ale nevládal. ²⁷ Preto vzal svojho prvorodeného syna, ktorý mal namiesto neho kraľovať a obetoval ho na múre ako celopal. Vtedy vypukol proti Izraelu veľký hnev, takže odtiahli od neho a vrátili sa do (svojej) krajiny.

Elizeove zázraky

2Kr4

IV. Rozmnoženie oleja. - ¹ Akási žena z manželiek prorockých synov volala na Elizea: „Tvoj služobník, môj manžel, zomrel. Ty však vieš, že tvoj sluha bol Pánovým

ctiteľom. A veriteľ prišiel vziať si mojich dvoch synov za otrokov.“² Elizeus jej odpovedal: „Čo mám pre teba urobiť? Povedz mi, čo máš v dome?“ Odpovedala mu: „Tvoja služobnica nemá v dome nič, iba za krčah oleja.“³ Povedal jej: „Chod', vypýtaj si zvonku od susediek nádoby, nádoby prázdne a nie málo!“⁴ Potom chod', zavri za sebou a za svojimi synmi dvere a nalievaj do tých nádob, plné však odkladaj!“⁵ Odišla od neho, zavrela za sebou a za svojimi synmi dvere, oni jej podávali a ona nalievala.⁶ Keď boli nádoby plné, povedala svojmu synovi: „Podaj mi ešte nádobu!“ A on odpovedal: „Už niet viac nádob.“ Vtom olej zastal.⁷ Potom išla a oznámila to Božiemu mužovi. On jej povedal: „Chod', predaj olej a vyplat' svojho veriteľa! Ty však a tvoji synovia žite z ostatku!“

Vzkriesenie chlapca. -⁸ V istý deň prechádzal Elizeus cez Sunam. Tam bola zámožná žena, ktorá ho zdržala, aby si zajedol. A zakaždým, keď tadiaľ prechádzal, zašiel k nej, aby si zajedol chlieb.⁹ Ona raz povedala svojmu mužovi: „Pozri, viem, že je to svätý Boží muž, čo vždy chodievala popred nás.“¹⁰ Pripravme mu malú, murovanú hornú izbičku, dajme mu tam posteľ, stôl, stoličku a svietnik, aby sa tam mohol utiahnuť keď k nám príde.“¹¹ V ktorýsi deň ta prišiel, utiahol sa do hornej izby a nocoval tam.¹² Potom povedal svojmu sluhovi Giezimu: „Zavolaj tú Sunamitku!“ Zavolať ju a ona zastala pred ním.¹³ I rozkázal mu: „Povedz jej: Tak bedlivo si sa o nás starala. Čo by som mohol pre teba urobiť? Mám hovoriť v tvojom záujme s kráľom alebo s vojenským veliteľom?“ Odpovedala: „Bývam medzi svojimi.“¹⁴ On sa spýtal: „Čo by sa mohlo pre ňu urobiť?“ Giezi odpovedal: „Žiaľ, nemá syna a jej muž je starý.“¹⁵ Tu povedal: „Zavolaj ju!“ Zavolať ju a ona zastala vo dverách.¹⁶ On povedal: „Na rok o tomto čase budeš nosiť v živote syna.“ Ona odpovedala: „Nie, môj pane, Boží muž, nezavádzaj svoju služobnicu!“

¹⁷ A žena počala a porodila syna o rok v tom čase, ktorý jej povedal Elizeus.¹⁸ Keď chlapec dorástol, išiel jedného dňa za svojím otcom k žencom.¹⁹ I vravel svojmu otcovi: „Moja hlava! Moja hlava!“ On povedal sluhovi: „Zanes ho k jeho matke!“²⁰ Ten ho vzal a zanesol k matke. Dopoludnia jej sedel na kolenách, a potom zomrel.²¹ Ona vyšla hore, položila ho na posteľ Božieho muža, zavrela za ním dvere a odišla.²² Zavolať svojho muža a povedala: „Pošli mi, prosím, jedného zo sluhov a jednu oslicu. Chcem bežať k Božiemu mužovi a hneď sa vrátiť.“²³ I spýtal sa jej: „Prečo ideš k nemu dnes? Nie je novmesiac a nie je sobota!“ Ale odpovedala: „Zbohom! Osledala osla a povedala svojmu sluhovi: „Žeň vpred! V jazde nezastavuj, iba ak ti poviem!“²⁵ Išla teda a prišla k Božiemu mužovi na vrch Karmel. Keď ju Boží muž zďaleka videl, povedal svojmu sluhovi Giezimu: „Pozri, tá Sunamitka!“²⁶ Bež jej v ústrety a spýtaj sa jej: Vodí sa ti dobre? A tvojmu mužovi? A tvojmu synovi?“ Odpovedala: „Dobre.“²⁷ Keď však došla na vrch k Božiemu mužovi, objala mu nohy. Nato Giezi pristúpil a chcel ju odsotiť. Ale Boží muž povedal: „Nechaj ju, lebo má roztrpčenú dušu a Pán to predo mnou skryl, neoznámil mi to.“²⁸ Ona však vravela: „Azda som si žiadala syna od svojho pána?! Či som nevravela: Nezavádzaj ma!“²⁹ Vtedy povedal Giezimu: „Prepáš si bedrá, vezmi si do ruky moju palicu a chod'! Ak niekoho stretneš, nepozdravuj ho a ak ťa niekto pozdraví, neodpovedz mu! Potom polož moju palicu na tvár chlapca!“³⁰ Ale chlapcova matka povedala: „Ako žije Pán a ako žiješ ty, neopustím ťa!“ Nato vstal a išiel za ňou.³¹ Giezi šiel vopred a položil palicu na chlapcovu tvár. Ale nebolo hlasu ani precitnutia. Vrátil sa mu teda naproti a oznámil mu: „Chlapec sa neprebudil!“³² Keď Elizeus vošiel do domu, hľa, chlapec ležal mŕtvy na jeho posteli!³³ Vošiel teda, zavrel za nimi dvoma dvere a modlil sa k Pánovi.³⁴ Potom vyšiel hore, ľahol si na chlapca, ústa si položil na jeho ústa, oči na jeho oči, ruky na jeho ruky. Keď sa tak naň sklonil, chlapcovo telo sa rozohrialo.³⁵

Vrátil sa, prešiel sa raz sem i tam po dome, išiel hore a vystrel sa nad neho. Nato chlapec sedem ráz kýchol a otvoril oči.³⁶ Vtedy zavola Gieziho a povedal: „Zavolaj tú Sunamitku!“ I zavola ju. Keď vošla k nemu, povedal jej: „Vezmi si svojho syna!“³⁷ Ona pristúpila a padla mu k nohám, uklonila sa až po zem, vzala si syna a vyšla von.

Jedovaté jedlo. -³⁸ Elizeus prišiel opäť do Galgaly. V krajine však bol hlad. Keď prorockí synovia sedeli pred ním, povedal svojmu sluhovi: „Postav veľký hrniec a uvar prorockým synom jedlo!“³⁹ I vyšiel ktorýsi na pole nazbierať zeliny. Našiel divú burinu a nazbieral z nej plný plášť divých uhoriek. Potom išiel a pokrájal to do hrnca na pokrm, lebo to nepoznali.⁴⁰ Naberali to ľuďom na jedenie, ale keď začali pokrm jesť, zvolali: „Smrť je v hrnci, Boží muž!“ a nemohli jesť.⁴¹ On rozkázal: „Doneste múku!“ Vysypal ju do hrnca a povedal: „Naberte ľuďom, nech jedia!“ A v hrnci nebolo nič škodlivé.

Rozmnoženie chleba. -⁴² Z Bál-Salisy prišiel akýsi človek a doniesol Božiemu mužovi chlieb z prvotín: dvadsať jačmenných chlebíkov a drvené zrnó vo svojej kapse. I povedal: „Daj to ľuďom jesť!“⁴³ Jeho sluha však vravel: „Ako mám toto predložiť sto chlapom?“ Ale on povedal: „Daj to ľuďom jesť, lebo toto hovorí Pán: Budú jesť a (ešte) zvýši.“⁴⁴ I predložil im to a oni jedli a (ešte aj) zvýšilo, podľa Pánovho slova.

2Kr5

V⁵. Uzdravenie Námana. -¹ Vojenský veliteľ aramejského kráľa Náman bol muž, ktorého si jeho pán vážil a cenil, lebo jeho pričinením dal Pán Aramejčanom víťazstvo. Ale tento zámožný muž bol malomocný.² Z Aramejska raz vytiahli korisťníci a zajali z Izraela malé dievča, ktoré sa dostalo do služby k Námanovej žene.³ Ono povedalo svojej panej: „Keby bol môj pán u proroka v Samárii, isto by ho oslobodil od malomocenstva!“⁴ On (Náman) išiel a oznámil svojmu pánovi: „Toto a toto hovorilo dievča z izraelskej krajiny.“⁵ Aramejský kráľ na to povedal: „Zober sa a choď, pošlem izraelskému kráľovi list.“ On išiel, vzal so sebou desať hrivien striebra, šesťtisíc zlatých a desatoro preoblečení šiat⁶ a odovzdal izraelskému kráľovi list tohoto znenia: „Teraz, súčasne s týmto listom ti posielam svojho služobníka Námana. Oslobod' ho od malomocenstva!“⁷ Keď izraelský kráľ prečítal list, roztrhol si rúcho a vravel: „Som ja Boh, aby som mohol dávať smrť a život, že tento posielal ku mne, aby som človeka oslobodil od malomocenstva? Vidíte jasne, že hľadá proti mne zámienku.“

⁸ Keď Boží muž Elizeus počul, že si kráľ Izraela roztrhol rúcho, poslal ku kráľovi s odkazom: „Prečo si si roztrhol rúcho?! Nech príde ku mne a dozvie sa, že v Izraeli je prorok.“⁹ Náman teda išiel so svojimi koňmi a mužmi a zastal pred dvermi Elizeovho domu.¹⁰ Elizeus poslal k nemu posla s odkazom: „Choď a okúp sa sedem ráz v Jordáne, potom ti telo ozdravie a budeš zasa čistý!“¹¹ Náman sa rozhneval a odišiel so slovami: „Nazdával som sa, že naisto vyjde ku mne a bude vzývať meno Pána, svojho Boha, rukou sa dotkne miesta a odstráni malomocenstvo.“¹² Nie sú rieky Damasku Abana a Farfar lepšie ako všetky rieky Izraela?! Nemôžem sa v nich okúpať a očistiť sa?“ Obrátil sa a rozhnevaný odchádzal.¹³ Ale jeho sluhovia pristúpili k nemu, prehovárali ho a vraveli: „Keby prorok žiadal od teba veľkú vec, neurobil by si to? O čo skôr, keď ti povedal: Okúp sa a budeš čistý!“¹⁴ Preto zostúpil a sedem ráz sa

ponoril do Jordána podľa slova Božieho muža a jeho telo bolo zasa také čisté ako telo malého chlapca.

¹⁵ Nato sa s celým sprievodom vrátil k Božiemu mužovi. Keď prišiel a zostal pred ním, vravel: „Teraz viem; že na celej zemi niet Boha, iba v Izraeli. A teraz prijmi dar od svojho sluhu!“ ¹⁶ Ale odpovedal: „Ako žije Pán, pred ktorým stojím, neprijmem!“ A hoci naň naliehal, aby prijal, odmietol. ¹⁷ Vtedy Náman povedal: „Dovolíš, prosím, aby dali tvojmu sluhovi zeme, koľko unesú dve mulice? Lebo tvoj sluha už neprinesie celopal ani inakšiu obeť iným bohom, iba Pánovi.“ ¹⁸ No a v tejto jednej veci upros Pána za svojho sluhu: Keď pôjde môj pán do domu Remona klaňať sa tam a bude sa opierať o moju ruku, musím sa skloniť v dome Remona, keď sa bude on klaňať v dome Remona. Túto vec, prosím, nech odpustí Pán tvojmu sluhovi!“ ¹⁹ Odpovedal mu: „Chod' v pokoji!“

Keď už odišiel od neho kus cesty, ²⁰ povedal si Giezi, sluha Božieho muža Elizea: „Veru môj pán šetril toho Aramejčana a neprijal od neho, čo mu dával. Ako žije Pán, pobežím za ním a vezmem niečo od neho.“ ²¹ A Giezi sa ponáhlal za Námanom. Keď Náman videl, že niekto za ním beží, zišiel mu z voza v ústrety a spýtal sa: „Je všetko v poriadku?“ ²² Odpovedal: „V poriadku! Môj pán ma poslal s odkazom: Práve teraz prišli ku mne dvaja mladíci z Efraimského pohoria, spomedzi prorockých synov. Daj, prosím, pre nich hrivnu striebra a dvoje oblečenie šiat.“ ²³ Náman povedal: „Prosím, vezmi dve hrivny!“ I nútil ho a dal dve hrivny striebra zviazať do dvoch mešcov (a dvoje oblečenie šiat) a dal to dvom sluhom, ktorí to niesli pred ním. ²⁴ Keď však prišli na kopec, vzal to od nich a schoval v dome. Tých ľudí prepustil a oni odišli. ²⁵ On však išiel a postavil sa pred svojho pána. Elizeus sa ho spýtal: „Odkiaľ, Giezi?“ Odpovedal: „Nebol tvoj sluha nikde.“ ²⁶ I povedal mu: „Čo som nebol v duchu tam, kde sa ktosi vykláňal z voza tebe v ústrety?! Teraz teda, keď si prijal peniaze, môžeš si kúpiť šaty, olivové záhrady, vinice, ovce, statok, sluhov a slúžky.“ ²⁷ Ale Námanovo malomocenstvo sa bude držať i teba, i tvojho potomstva naveky.“ I odišiel od neho malomocný ako sneh.

2Kr6

VI. Plávajúca sekera. - ¹ Prorockí synovia hovorili Elizeovi: „Pozri, miesto, kde bývame s tebou, je tesné. ² Pôjdeme až k Jordánu, vezmeme odtiaľ každý jedno brvno a urobíme si tam miesto na bývanie.“ Odpovedal: „Chod'te!“ ³ Ktorýsi vravel: „Pod' aj ty so svojimi služobníkmi!“ Odpovedal: „Pôjdem.“ ⁴ Išiel teda s nimi a keď došli k Jordánu, vytínali stromy. ⁵ Ako ktorýsi z nich vytínal kmeň, padlo mu železo do vody a vykrikol: „Beda, môj pane, a to bolo vypožičané!“ ⁶ Boží muž sa opýtal: „Kde padlo?“ A keď mu ukázal miesto, odťal kus dreva, hodil ho ta a železo vyplávalo. ⁷ I povedal: „Vezmi si ho!“ On vystrel ruku a vzal si ho.

Pomýlenie Aramejčanov. - ⁸ Aramejský kráľ viedol s Izraelom vojnu. I radil sa so svojimi poddanými a povedal: „Na tom a tom mieste budete so mnou táboriť.“ ⁹ Vtedy Boží muž poslal izraelskému kráľovi odkaz: „Daj si pozor a nechod' na to miesto, lebo tam táboria Aramejčania!“ ¹⁰ Izraelský kráľ poslal na miesto, ktoré mu označil Boží muž a pred ktorým ho varoval, a dal ho pozorovať, a nielen raz alebo dva razy. ¹¹ Táto vec rozčulovala srdce aramejského kráľa. Zvolal svojich sluhov a spýtal sa ich: „Neviete mi povedať, kto nás prezradil izraelskému kráľovi?“ ¹² Ktorýsi z jeho sluhov mu povedal: „Nie, môj kráľovský pane, ale prorok Elizeus, ktorý je v Izraeli, oznámi izraelskému kráľovi aj slová, ktoré hovoríš vo svojej spálni.“ ¹³ Nato povedal:

„Chod'te a pozrite sa, kde je; pošlem a dám ho chytiť.“ Oznamili mu: „Je v Dotane.“
¹⁴ Poslal ta kone, vozy a mocný oddiel. Došli v noci a obkľúčili mesto.

¹⁵ Keď sluha Božieho muža včasráno vstal a vyšiel von, zazrel, že mesto obkľučuje mocný oddiel, kone a vozy. Sluha mu povedal: „Beda, môj Pane! Čo budeme robiť?“
¹⁶ Odpovedal: „Neboj sa, lebo tých, čo sú s nami, je viac ako tých, čo sú s nimi!“
¹⁷ A Elizeus sa modlil: „Pane, otvor mu oči, nech vidí!“ Vtom Pán otvoril sluhove oči a videl, že vrch okolo Elizea je plný ohnivých koní a vozov.
¹⁸ A keď (nepriatelia) zišli k nemu, modlil sa Elizeus k Pánovi: „Pobi, prosím, tento národ slepotou!“ I pobil ich slepotou podľa Elizeových slov.
¹⁹ A Elizeus im povedal: „Toto nie je tá cesta a toto nie je to mesto. Poďte za mnou, zavediem vás k mužovi, ktorého hľadáte!“ A išiel s nimi do Samárie.
²⁰ Keď došli do Samárie, Elizeus povedal: „Pane, otvor oči týmto, nech vidia!“ Pán im otvoril oči a zrazu videli, že sú uprostred Samárie.
²¹ Keď ich uvidel izraelský kráľ, pýtal sa Elizea: „Mám ich postínať, otče?“
²² Odpovedal: „Nestínaj! Chceš postínať takých, ktorých si nezajal svojím mečom ani svojou kušou?! Predlož im chlieb a vodu, nech si zajedia a nech sa napijú a vrátia sa k svojmu pánovi.“
²³ Pripravil im teda veľkú hostinu a keď sa najedli a napili, prepustil ich a oni odišli k svojmu pánovi. Aramejskí korisťníci potom viac neprišli do izraelskej krajiny.

Hlad v Samárii. - ²⁴ Po tomto zhromaždil aramejský kráľ Benadad celé svoje vojsko, pritiahol a obliehal Samáriu.
²⁵ V Samárii vypukol veľký hlad. Obliehal ju tak dlho, až bola oslia hlava po osemdesiat strieborných a štvrt' kabu holubieho trusu po päť strieborných.
²⁶ Keď raz izraelský kráľ prechádzal po múre, akási žena naň volala: „Pomôž mi, môj kráľovský pane!“ Odpovedal: „Nepomáha ti Pán, ako ti môžem pomôcť ja? Z humna? Alebo z lisu?“
²⁸ Potom sa jej kráľ spýtal: „Čo ti je?“ Odpovedala: „Táto žena mi vravela: „Daj svojho syna, zjeme ho dnes, môjho syna však zjeme zajtra!“ Uvarili sme teda môjho syna a zjedli sme ho. Na druhý deň som jej povedala: „Daj svojho syna, zjeme ho!“ Ale ona svojho syna schovala.“
³⁰ Keď kráľ počul slová ženy, roztrhol si rúcho. Chodil práve po múre, takže ľud videl, že má na holom tele vrecovinu.
³¹ I povedal: „Toto nech mi urobí Boh a toto nech mi pridá, ak dnes hlava Safatovho syna Elizea ostane na ňom!“

³² Elizeus sedel vo svojom dome a starší sedeli s ním. Kráľ však poslal vopred akéhosi muža. Ale skôr, než k nemu prišiel posol, hovoril on starším: „Viete, že tento vrahov syn posielal zoťat' mi hlavu? Dávajte pozor, keď príde posol, zaprite dvere a držte ho za dvermi! Lebo za ním ide aj dupot nôh jeho pána!“
³³ Ešte s nimi hovoril a už zostupoval k nemu kráľ a hovoril: „Hľa, takéto nešťastie prišlo od Pána; ako mám ešte dôverovať v Pána?“

2Kr7

VII. ¹ Elizeus však hovoril: „Počujte slovo Pánovo! Toto hovorí Pán: „Zajtra o takomto čase bude v bráne Samárie sea jemnej múky za šekel a dve sey jačmeňa za šekel.“
² Pobočník, o ruku ktorého sa kráľ opieral, odpovedal Božiemu mužovi: „Pán síce urobil na nebi otvory, ako sa však môže toto stať?!“ No on mu odvetil: „Uvidíš do rána na vlastné oči, ale jest' z toho nebudeš!“

³ Pri vchode do brány sa zdržovali štyria malomocní. Oni si hovorili: „Čo tu máme sedieť, kým zomrieme?!“
⁴ Ak si povieme: Pôjdeme do mesta, v meste je hlad, zomrieme tam; ak ostaneme tu, zomrieme. Nože poďme, prejdime do tábora Aramejčanov. Ak nás nechajú nažive, budeme žiť, ak nás zabijú, nuž umrieme.“
⁵ A

za prítmnia sa vybrali, chceli ísť do tábora Aramejčanov. Ale keď prišli k okraju aramejského tábora, zbadali, že tam niet nikoho. ⁶ Pán totiž spôsobil, že tábor Aramejčanov počul hrkot vozov, dupot koní a hučanie veľkého vojska a hovorili si: „Izraelský kráľ dozaista najal proti nám hetejských kráľov a egyptských kráľov a chce nás napadnúť.“ ⁷ Zobrali sa teda a ušli za prítmnia. Zanechali svoje stany, kone, osly, slovom tábor, ako bol, a ušli s holým životom. ⁸ Tí malomocní prišli teda na kraj tábora a vošli do prvého stanu, jedli, pili, zobrali odtiaľ zlato, striebro, šatstvo a išli ho schovať. Nato sa vrátili, vošli do ďalšieho stanu, nabrali odtiaľ a išli si schovať. ⁹ Potom si hovorili: „Robíme, čo sa nesvedčí! Dnešný deň je deň radostnej zvesti. Ak budeme čušať a budeme čakať do jasného rána, previníme sa. Preto sa vyberme, poďme to oznámiť v kráľovskom paláci.“ ¹⁰ Keď došli, zavolali strážcov mestskej brány a oznámili: „Išli sme do tábora Aramejčanov a nikoho tam nebolo, ani ľudského hlasu, len priviazané kone, priviazané osly a postavené stany.“ ¹¹ Strážcovia brány to vyvolali a hlásenie išlo dnu do kráľovského paláca. ¹² Kráľ vstal za noci a povedal svojim sluhom: „Poviem vám, čo nám urobili Aramejčania. Vedia, že sme vyhľadovaní, preto vyšli z tábora schovať sa na pole a vravia: Nech len vyjdú z mesta, pochytáme ich živých a vnikneme do mesta.“ ¹³ Ktorýsi zo sluhov však odpovedal a vravel: „Treba vziať tých päť koní, čo tu ešte ostali - i tak bude s nimi to, čo s množstvom, ktoré zahynuli -, treba ich poslať a vec preskúmať.“ ¹⁴ Vzali teda dva vozy s koňmi a kráľ ich poslal do tábora Aramejčanov a povedal: „Choďte a pozrite!“ ¹⁵ Išli za nimi až po Jordán a cesta bola plná šiat a výzbroje, ktorú Aramejčania pozahadzovali na úteku. Posli sa potom vrátili a podali kráľovi správu. ¹⁶ Nato národ vyšiel a vyrabovali aramejský tábor, takže sea jemnej múky bola za jeden šekel a dve sey jačmeňa za šekel, podľa Pánovho slova. ¹⁷ Kráľ postavil pobočníka, o ruku ktorého sa opieral, do brány a ľud ho v bráne pošliapal, takže zomrel, ako povedal Boží muž, keď k nemu prišiel kráľ. ¹⁸ Stalo sa teda podľa slov Božieho muža, ktoré povedal kráľovi: „Zajtra o takomto čase budú v bráne Samárie dve sey jačmeňa za šekel a sea jemnej múky za šekel.“ ¹⁹ Vtedy povedal pobočník Božiemu mužovi: „Pán síce urobil na nebi otvory, ako sa však môže toto stať?!“ On mu odvetil: „Uvidíš to na vlastné oči, ale jest' z toho nebudeš.“ ²⁰ A stalo sa mu tak: ľud ho v bráne pošliapal a zomrel.

2Kr8

VIII. Elizeus a Sunamitka. - ¹ Elizeus povedal žene, ktorej vzkriesil syna: „Zober sa, choď ty aj tvoja rodina a bývaj v cudzine, kde to bude možné, lebo Pán zavolať hlad, ktorý postihne krajinu na sedem rokov.“ ² Žena sa vybrala a urobila podľa slova Božieho muža. Odišla ona aj jej rodina a na sedem rokov sa usadila v krajine Filištíncov. ³ Po uplynutí siedmich rokov sa žena vrátila z krajiny Filištíncov a dovoľavala sa u kráľa svojho domu a svojho poľa. ⁴ Kráľ práve hovoril Giezimu, sluhovi Božieho muža: „Porozprávaj mi všetky veľké veci, ktoré urobil Elizeus!“ ⁵ A keď rozprával kráľovi, ako vzkriesil mŕtveho, vkročila žena, ktorej syna vzkriesil, dovoľávať sa u kráľa svojho domu a svojho poľa. A Giezi povedal kráľovi: „Môj kráľovský pane, toto je tá žena a toto je jej syn, ktorého Elizeus vzkriesil.“ ⁶ Kráľ sa opýtal ženy a ona mu to porozprávala. Potom jej kráľ dal komorníka a povedal: „Vráť jej všetko, čo je jej, aj úžitok z poľa odo dňa, čo opustila krajinu, až doteraz.“

Elizeus a Hazael. - ⁷ Elizeus prišiel do Damasku, kde bol aramejský kráľ Benadad chorý. Oznámili mu: „Boží muž prišiel sem.“ ⁸ Kráľ povedal Hazaelovi:

„Vezmi so sebou dar, choď v ústrety Božiemu mužovi a jeho prostredníctvom sa spýtaj Pána, či sa uzdravím z tejto choroby!“⁹ Hazael mu išiel v ústrety a vzal sebou dary, rozličné vzácnosti Damasku, bremeno na štyridsať tiav. Keď došiel k nemu, pristúpil a vrazil: „Tvoj syn, aramejský kráľ Benadad ma poslal k tebe s odkazom: „Uzdravím sa z tejto choroby?“¹⁰ Elizeus mu odpovedal: „Choď, povedz mu: Áno, uzdravíš sa! Ale Pán mi zjavil, že naisto zomrie.“¹¹ Potom mu stúpila tvár, bol krajne rozrušený, a Boží muž plakal.¹² Hazael sa spýtal: „Prečo plače môj pán?“ Odpovedal: „Preto, že viem, koľko zla narobíš synom Izraela. Ich pevnosti vypáliš, ich junákov pobiješ mečom, ich nemluvnatá roztrieskaš a ich ťarchavé ženy rozpáraš.“¹³ Hazael však odpovedal: „Je azda tvoj sluha taký pes, žeby urobil takúto hroznú vec?“ Ale Elizeus povedal: „Pán mi ťa ukázal ako aramejského kráľa.“¹⁴ Odišiel od Elizea a keď prišiel k svojmu pánovi, on sa ho pýtal: „Čo ti povedal Elizeus?“ Odvetil: „Vrazil mi že sa uzdravíš.“¹⁵ Na druhý deň vzal prikrývku; namočil ju do vody a rozprestrel mu ju na tvár, a tak zomrel. Kráľom sa namiesto neho stal Hazael.

Júdsky kráľ Joram. -¹⁶ V piatom roku izraelského kráľa, Achabovho syna Jorama, za júdskeho kráľa Jozafata, stal sa júdsym kráľom Joram, syn kráľa Jozafata.¹⁷ Mal tridsaťdva rokov, keď začal kraľovať a osem rokov kraľoval v Jeruzaleme.¹⁸ Kráčal po ceste izraelských kráľov, ako robil Achabov rod, lebo mal za manželku Achabovu dcéru; robil teda, čo sa Pánovi nepáči.¹⁹ Ale Pán nechcel zničiť Júdsko pre svojho sluhu Dávida, ako mu prisľúbil, že dá jemu a jeho synom po všetky dni lampu.²⁰ Za jeho dní sa Edomsko vymanilo spod nadvlády Júdska; ustanovili si vlastného kráľa.²¹ Joram prešiel do Seiry a všetky vozy s ním. V noci vstal a zaútočil na Edomčanov, ktorí obkolesovali jeho i veliteľov vozov, lenže ľud ušiel do svojich stanov.²² Tak sa Edom vymanil spod nadvlády Júdska až po dnešný deň. Vtedy, v tom istom čase, odpadla aj Lobna.

²³ Ostatok Joramových dejín, všetko, čo urobil, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov.²⁴ Potom sa Joram uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v Dávidovom meste. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Ochoziáš.

Júdsky kráľ Ochoziáš. -²⁵ V dvanástom roku izraelského kráľa, Achabovho syna Jorama, sa stal kráľom Ochoziáš, syn júdskeho kráľa Jorama.²⁶ Ochoziáš mal dvadsaťdva rokov, keď začal kraľovať, a jeden rok kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Atalia, dcéra izraelského kráľa Amriho.²⁷ Chodil po ceste Achabovho rodu a robil, čo sa Pánovi nepáči, ako Achabov dom, veď bol zaťom Achabovho domu.²⁸ S Achabovým synom Joramom išiel do vojny proti aramejskému kráľovi Hazaelovi k Ramiotu v Galaáde, ale Aramejci Jorama porazili.²⁹ Kráľ Joram sa vrátil do Jezraelu, aby sa vyliečil z rán, ktoré mu zasadili Aramejčania v Ramote, keď bojoval proti aramejskému kráľovi Hazaelovi. A júdsky kráľ, Joramov syn Ochoziáš, išiel dolu do Jezraela navštíviť Achabovho syna Jorama, lebo bol chorý.

IX. Izraelský kráľ Jehu. -¹ Prorok Elizeus zavolať jedného z prorockých synov a povedal mu: „Prepáš si bedrá, vezmi so sebou túto nádobu s olejom a choď do Ramotu v Galaáde.“² Keď ta prídeš, pozri sa za Jehuom, synom Namsiho syna Jozafata. Choď ta, vyvolaj ho spomedzi jeho bratov a zaved' ho do najvnútornejšej izby.³ Potom vezmi nádobu s olejom, vylej mu ho na hlavu a povedz: „Toto hovorí Pán: Pomazal som ťa za kráľa nad Izraelom.“ Nato otvor dvere a bez meškania bež.“⁴ A chlapec, prorokov sluha, šiel do Ramotu v Galaáde.⁵ Keď ta došiel, práve zasadali

velitelia vojsk. I povedal: „Mám ti niečo povedať, veliteľ!“ Jehu sa opýtal: „Komu z nás všetkých?“ Odpovedal: „Tebe, veliteľ!“⁶ Nato vstal a išiel do domu. I vylial mu olej na hlavu a povedal: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Pomazal som ťa za kráľa nad Pánovým ľudom, nad Izraelom.“⁷ Porazíš dom svojho pána Achaba; tak pomstím na Jezabel krv svojich sluhov, prorokov, a krv všetkých Pánových služobníkov.⁸ Zahynie celý Achabov dom a vyhubím v Izraeli z Achaba všetko, čo je rodu mužského, otroka i slobodného.⁹ A s Achabovým domom naložím, ako som naložil s domom Nabatovho syna Jeroboama a s domom Ahiášovho syna Básu.¹⁰ Jezabel budú žrať psy na jezraelskom poli a nebude toho, kto by ju pochoval.“ Potom otvoril dvere a utiekol.

¹¹ Jehu potom vyšiel k sluhom svojho pána, ktorí sa ho pýtali: „Je všetko v poriadku? Prečo prišiel za tebou ten šialenec?“ Odpovedal im: „Poznáte chlapa i jeho zmyšľanie.“¹² Oni vraveli: „Výhovorka! Len nám povedz!“ Vtedy povedal: „To a to mi hovoril: Vraj: „Toto hovorí Pán: Pomazal som ťa za kráľa nad Izraelom.““¹³ Nato každý vzal svoj plášť, položili mu ich pod nohy na holé schody, zatrúbili na trúbe a volali: „Jehu je kráľom!“¹⁴ Tak sa sprisahal Jehu, syn Namsiho syna Jozafata, proti Joramovi. Joram však a celý Izrael bránil Ramot v Galaáde proti aramejskému kráľovi Hazaelovi.¹⁵ A kráľ Joram sa vrátil liečiť sa v Jezraeli z rán, ktoré mu zasadili Aramejčania, keď bojoval proti aramejskému kráľovi Hazaelovi. Vtedy Jehu povedal: „Ak súhlasíte, nech nevyjde nijaký ubehlík z mesta, aby nezaniesol správu do Jezraelu!“¹⁶ A Jehu sadol na voz, išiel do Jezraelu, lebo Joram tam ležal a júdsy kráľ Ochoziáš prišiel navštíviť Jorama.¹⁷ V Jezraeli na veži stál pozorovateľ. Keď uvidel prichádzať Jehuov zástup, vravel: „Vidím zástup!“ Joram povedal: „Vezmi jazdca a pošli im ho v ústrety; nech sa opýta: „Je všetko v poriadku?““¹⁸ Jazdec mu išiel v ústrety a vravel: „Kráľ sa pýta, či je všetko v poriadku?“ Jehu odpovedal: „Čo teba do poriadku?! Obráť sa a pripoj sa ku mne!“ Pozorovateľ hlásil: „Jazdec došiel až k nim, ale sa nevracia.“¹⁹ Nato poslal iného jazdca. Keď došiel k nim, povedal: „Kráľ sa pýta, či je všetko v poriadku?“ Jehu odpovedal: „Čo teba do poriadkov?! Obráť sa a pripoj sa ku mne!“²⁰ Pozorovateľ hlásil: „Došiel k nim, ale sa nevracia! A ženú, ako hnával Namsiho syn Jehu, lebo uháňajú šialene.“

²¹ Nato Joram rozkázal: „Priahaj!“ Zapriahli mu do jeho voza a izraelský kráľ Joram aj júdsy kráľ Ochoziáš vyšli von, každý na svojom voze. Išli v ústrety Jehuovi a stretli ho na poli jezraelského Nabota.²² Keď Joram uvidel Jehuu, pýtal sa: „Je všetko v poriadku, Jehu?“ On odpovedal: „Aký poriadok? Ešte trvajú smilstvá tvojej matky Jezabel a jej mnohé čarodejstvá.“²³ Nato sa Joram obrátil na útek a zavolať Ochoziášovi: „Zrada, Ochoziáš!“²⁴ Ale Jehu vzal do ruky kušu a strelil Joramovi medzi plecia. Šíp mu vyšiel von srdcom a on sa zrútil vo voze.²⁵ I povedal svojmu pobočníkovi Badakerovi: „Vezmi ho a hoď ho na ostredok jezraelského Nabota! Lebo ja sa pamätám, že ja a ty sme spolu jazdili za jeho otcom Achabom, keď Pán vypovedal proti nemu tento výrok: ²⁶ „Veru, včera som videl krv Nabota a jeho synov“ - hovorí Pán. „Odplatím ti ju na tomto ostredku“ - hovorí Pán! Nuž chyt' ho a hoď na ostredok podľa slova Pánovho!“

²⁷ Keď to júdsy kráľ Ochoziáš videl, ušiel smerom na Bethagan. Jehu ho prenasledoval a vravel: „Aj toho!“ Poranili ho na voze na svahu Gur, ktorý je pri Jeblaáme. Utekal ďalej do Mageda a tam zomrel.²⁸ Jeho sluhovia ho zaviezli do Jeruzalema a pochovali ho v jeho pohrebišti s jeho otcami v Dávidovom meste.²⁹ V jedenástom roku Achabovho syna Jorama sa stal Ochoziáš kráľom nad Júdskom.

³⁰ Jehu prišiel do Jezraelu. Keď to počula Jezabel, namaľovala si oči, ozdobil si hlavu a vyzerala von oknom.³¹ Keď Jehu vystupoval do brány, povedala: „Mal sa

dobre Zambri, ktorý zavraždil svojho pána?“³² Zdvihol tvár k oknu a opýtal sa: „Kto je so mnou, kto?“ Vtom sa k nemu vyklonili dvaja či traja komorníci³³ a rozkázal: „Zhod'te ju!“ Zhodili ju a jej krv postriekala múr i kone a ony ju pošliapali.³⁴ Potom išiel dnu a keď si zajedol a zapil, rozkázal: „Obzrite sa za tou prekliatou a pochovajte ju, je to kráľova dcéra!“³⁵ Keď ju však išli pochovať, našli z nej iba lebku, nohy a konce rúk.³⁶ Vrátili sa a oznámili mu to. On však povedal: „To je Pánovo slovo, ktoré povedal prostredníctvom svojho sluhu Tesbana Eliáša: „Psy budú žrať telo Jezabel na jezraelskom poli³⁷ a mŕtvoľa Jezabel bude ako hnoj na povrchu role na jezraelskom poli, takže nebude možno povedať: Toto je Jezabel!“

2Kr10

X. ¹ Achab mal v Samárii sedemdesiat synov. Jehu napísal list a poslal ho do Samárie predstaveným mesta, starším a Achabovým pestúnom: ² „Teraz, keď k vám dôjde tento list - máte synov svojho pána, vozy, kone, opevnené mesto a výzbroj -, ³ vyhliadnite si najlepšieho a najudatnejšieho zo synov svojho pána, posad'te ho na trón jeho otca a bojujte za dom svojho pána!“⁴ Náramne sa naľakali a hovorili: „Dvaja králi neobstáli pred ním, akože obstojíme my?“⁵ Preto správcovia domu, predstavení mesta a pestúni poslali Jehuovi odkaz: „Sme tvojimi sluhami, urobíme všetko, čo nám rozkážeš. Neustanovíme nikoho za kráľa! Urob, čo uznáš za dobré!“

⁶ Nato im napísal druhý list: „Ak ste moji a poslúchate môj hlas, vezmite hlavy mužov z rodu svojho pána a príd'te zajtra o takomto čase ku mne do Jezraelu!“ - Kráľových synov však bolo sedemdesiat mužov a vychovávali ich najpoprednejší z mesta. - ⁷ Keď k nim list došiel, vzali kráľových synov a pozabíjali sedemdesiat mužov. Ich hlavy pokládli do košov a poslali k nemu do Jezraelu. ⁸ Keď prišiel posol a hlásil mu, že doniesli hlavy kráľovských synov, povedal: „Uložte ich do rána na dve hrby do brány!“⁹ Ráno vyšiel von, zastal a povedal celému národu: „Vy ste nevinní! Áno, ja som sa sprisahal proti svojmu pánovi a zabil som ho, - ale kto zabil všetkých týchto?“¹⁰ Presvedčte sa teda, že nič nepadlo na zem z Pánových slov, ktoré hovoril Pán proti Achabovmu domu: Pán splnil všetko, čo povedal prostredníctvom svojho sluhu Eliáša.“¹¹ Potom Jehu pobil všetkých, čo ešte ostali z Achabovho domu v Jezraeli, jeho veľmožov, dôverníkov i kňazov, takže neostal po ňom nik.

¹² Potom sa zobral a šiel do Samárie. Keď na ceste došiel k Bet-Ekedu pastierov, ¹³ stretol Jehu bratov júdskeho kráľa Ochoziáša a spýtal sa: „Kto ste vy?“ Odpovedali: „Sme Ochoziášovi bratia a ideme dolu pozdraviť synov kráľa a synov veliteľky.“¹⁴ Nato rozkázal: „Pochytajte ich živých! I pochytali ich živých a pozabíjali ich pri cisterne Bet-Ekedu, štyridsiatich dvoch mužov; neostal z nich ani jeden.

¹⁵ Keď odtiaľ odišiel, stretol Rechabovho syna Jonadaba, ktorý mu šiel v ústrety. Pozdravil ho a spýtal sa ho: „Je tvoje srdce také priame, ako moje k tebe?“ Jonadab odpovedal: „Je!“ - „Ak je, podaj mi ruku!“ A keď mu podal ruku, posadil ho k sebe na voz¹⁶ a vravel: „Pod' so mnou a pozri si moju horlivosť za Pána!“ A viezol ho na svojom voze. ¹⁷ Prišiel do Samárie a pobil všetkých, ktorí ostali v Samárii po Achabovi, až ho vyhubil podľa Pánovho slova, ktoré povedal Eliášovi.

¹⁸ Jehu zhromaždil všetok ľud a povedal mu: „Achab slúžil Bálovi trošku, Jehu mu bude slúžiť viac.“¹⁹ Preto zvolajte ku mne všetkých Bálových prorokov, všetkých jeho ctiteľov a všetkých jeho kňazov; nech nik nechýba, lebo budem prinášať Bálovi veľkú obeť! Kto bude chýbať, neostane nažive. Ale Jehu to urobil z

lesti, aby mohol vyhubiť Bálových ctiteľov. Potom Jehu rozkázal: „Usporiadajte náboženské zhromaždenie na počesť Bála!“ A vyhlásili ho.²¹ Jehu rozposlal po celom Izraeli a prišli všetci Bálovi ctitelia, nebolo ani jedného, ktorý by nebol prišiel. Vošli do Bálovho chrámu a Bálov chrám bol od jedného konca po druhý plný.²² Potom povedal správcovi šatne: „Vydaj všetkým Bálovým ctiteľom rúcho. A on im vydal rúcho.“²³ Nato vošiel Jehu a Rechabov syn Jonadab do Bálovho chrámu a povedal Bálovým ctiteľom: „Poobzerajte sa a postarajte sa, aby tu nebol s vami nik z Pánových ctiteľov, ale iba sami ctitelia Bálovi.“²⁴ A tak vošli prinášať obety a celopaly. Jehu si však vonku postavil osemdesiat mužov a povedal: „Ak niekto nechá ujsť niekoho z ľudí, ktorých vám ja vydám do rúk, ručí zaň vlastným životom.“²⁵ A keď skončilo podávanie obety, rozkázal Jehu vojakom a pobočníkom: „Vojdite a pobite ich! Nech nik neujde!“ I pobili ich ostrým meča. Vojaci a pobočníci vyhodili Ašeru a vnikli až do svätyne Bálovho chrámu,²⁶ povyhadzovali pomníky Bálovho chrámu a spálili ich.²⁷ Zborili Bálov pomník, zborili Bálov chrám a urobili z neho záchod až po dnešný deň.

²⁸ Takto Jehu vyhubil Bála z Izraela.²⁹ Lenže od hriechov Nabatovho syna Jeroboama, ktorými zvedol na hriech Izrael, od tých Jehu neodstúpil, totiž od zlatých teliec, ktoré boli v Beteli a Dane.³⁰ A Pán povedal Jehuovi: „Pretože si dobre vykonal, čo sa mi páči, že si urobil Achabovmu domu všetko, čo som mal na mysli, tvoji synovia budú až do štvrtého pokolenia sedieť na tróne Izraela.“³¹ Ale Jehu nedával pozor na to, aby celým svojím srdcom kráčať podľa zákona Pána, Boha Izraela, neodstúpil od hriechov Jeroboama, ktorý zvedol na hriech Izrael.

³² V tých dňoch sa Pán začal hnevať na Izraelitov a Hazael ich bil po celom území Izraela³³ východne od Jordánu, celé územie Galaádu: Gada, Rubena a Manassesu od Aroeru, ktorý je pri rieke Arnon, až po Galaád a Bášan.

³⁴ Ostatok Jehuových dejín, všetko, čo urobil, všetko jeho hrdinstvo je opísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.³⁵ Potom sa Jehu uložil k svojim otcom a pochovali ho v Samárii. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joachaz.³⁶ Čas, ktorý Jehu kraľoval nad Izraelom v Samárii, je dvadsaťosem rokov.

2Kr11

XI. Atalia v Júdsku. Nastolenie Joasa. - ¹ Keď Ochoziášova matka Atalia videla, že jej syn zomrel, vzala sa a vyvraždila celý kráľovský rod.² Ale Josaba, dcéra kráľa Jorama, Ochoziášova sestra, vzala Ochoziášovho syna Joasa, uniesla ho spolu s jeho dojčkou zo spálne spomedzi kráľovských synov, ktorí mali byť pobití, a schovala ho pred Ataliou, takže nezomrel.³ Bol s ňou schovaný v chráme šesť rokov, kým Atalia panovala nad krajinou.

⁴ Na siedmy rok dal Jojada zavolať veliteľov stotín, Karov a štítonošov, vzal ich k sebe do Pánovho chrámu, uzavrel s nimi dohodu, dal im prisahať na Pánov chrám a ukázal im kráľovho syna.⁵ Potom im rozkázal: „Budete robiť toto: Tretina z vás, ktorí prichádzate v sobotu a držíte stráž bude pri kráľovskom paláci,⁶ tretina bude v bráne Súr a tretina v bráne za štítonošmi a budete sa striedať na stráži pri dome.⁷ Dva oddiely z vás, všetci, ktorí v sobotu odchádzate, budú držať stráž v Pánovom chráme pri kráľovi.⁸ Zomknite sa okolo kráľa, každý so zbraňou v ruke, a keby niekto vnikol do vašich radov, treba ho zabiť! A buďte s kráľom, kdekoľvek pôjde.“⁹ Velitelia stotín urobili všetko tak, ako im nariadil kňaz Jojada. Každý vzal svojich mužov i tých, čo v sobotu prichádzali, i tých, čo v sobotu odchádzali, išli ku

kňazovi Jojadovi a kňaz dal veliteľom stotín kopije a štíty kráľa Dávida, ktoré boli v Pánovom chráme. ¹¹ A keď sa štítonoši, každý so zbraňou v ruke, postavili od pravej strany chrámu až po jeho ľavú stranu medzi oltár a chrám okolo kráľa, ¹² vyviedol kráľovho syna, položil naň korunu a odznak, ustanovili ho za kráľa a pomazali ho. Pritom tleskali rukami a volali: „Nech žije kráľ!“

¹³ Keď Atalia počula volanie ľudu, išla k ľudu do Pánovho domu ¹⁴ a videla, že kráľ stojí pri stĺpe, ako je obyčaj, velitelia a trubači sú pri kráľovi všetok vidiecky ľud sa teší a trúbi na trúbach. Nato si Atalia roztrhla rúcho a volala: „Zrada! Zrada!“ ¹⁵ Ale Jojada rozkázal veliteľom stotín, ktorí stáli na čele vojska: „Vyved'te ju von z nádvorí a kto pôjde za ňou, treba ho zabiť mečom!“ Kňaz totiž povedal: „Nech ju nezabijú v Pánovom dome!“ ¹⁶ Položili na ňu ruky a keď prešla cez Konskú bránu kráľovského paláca, tam ju usmrtili.

¹⁷ Potom Jojada uzavrel zmluvu medzi Pánom a medzi kráľom a ľudom, aby bol Pánovým ľudom, a tiež medzi kráľom a ľudom. ¹⁸ Nato všetok vidiecky ľud vošiel do Bálovho chrámu a zboril ho. Jeho oltáre a sochy úplne dolámali a Bálovho kňaza Matana zabili pred oltárom. Potom kňaz postavil stráž k Pánovmu chrámu, ¹⁹ pojal veliteľov stotín, Karov a štítonošov a všetok vidiecky ľud a odprevadili kráľa z Pánovho chrámu. Išli cez Bránu štítonošov do kráľovského paláca a tam si sadol na kráľovský trón. ²⁰ Všetok vidiecky ľud sa tešil a mesto ostalo ticho. - Ataliu usmrtili mečom v kráľovskom paláci. Joas mal sedem rokov, keď začal kraľovať.

2Kr12

XII. Júdsky kráľ Joas. - ¹ Joas začal kraľovať v siedmom roku Jehua a štyridsať rokov kraľoval v Jeruzalem. Meno jeho matky bolo Sebia z Bersaby. ² Joas robil po všetky dni, čo ho viedol kňaz Jojada, čo sa páči Pánovi. ³ Ale výšiny neodstránil, ľud ešte obetoval a páľil tymian na výšinách.

⁴ Joas povedal kňazom: „Všetky peniaze svätyne, peniaze, ktoré sa platia do Pánovho chrámu ako výkupné za ľudí, a všetky peniaze, ktoré sa niekto sám rozhodne dať do Pánovho chrámu, ⁵ nech si vezmú kňazi, každý od svojich známych, ale oni musia opravovať poruchy chrámu všade, kde sa poruchy zistia.“ ⁶ Lenže v dvadsiatom treťom roku kráľa Joasa kňazi ešte neopravovali poruchy na chráme. ⁷ Preto kráľ Joas zavolať kňaza Jojadu a kňazov a povedal im: „Prečo neopravujete poruchy na chráme? Odteraz už neberte peniaze od svojich známych, ale ich obráťte na opravu porúchaných miest na chráme!“ ⁸ Kňazi súhlasili s tým, že nebudú od ľudí vyberať peniaze a že budú opravovať poruchy na chráme. ⁹ Kňaz Jojada vzal debnu, do vrchnáka jej vydlabal dieru a postavil ju k oltáru po pravej ruke toho, kto prichádza do Pánovho chrámu. Ta dávali kňazi, ktorí strážili prah, všetky peniaze, ktoré donášali do Pánovho chrámu. ¹⁰ A keď videli, že je v debne veľa peňazí, prišiel hore kráľov pisár a veľkňaz a pozaväzovali a spočítali peniaze, ktoré sa našli v Pánovom chráme. ¹¹ Odvážené peniaze dali potom do rúk dielovedúcim, ktorí mali dozor v Pánovom chráme, a oni ich dávali tesárom a staviteľom, ktorí robili na Pánovom dome, ¹² murárom a kamenárom na nákup dreva a tesaného kameňa na opravu porúch Pánovho chrámu a na všetko, čo bolo potrebné pri oprave Pánovho chrámu. A z peňazí, ktoré došli do Pánovho chrámu, nedali robiť pre Pánov chrám čaše, nože, kropáče a trúby ani nijaké nádoby zlaté ani strieborné, ale dávali ich dielovedúcim, ktorí za ne opravovali Pánov chrám. ¹⁵ A s ľuďmi, ktorým dávali peniaze do rúk, aby ich

vyplácali robotníkom, sa neúčtovalo, lebo to robili poctivo. ¹⁶ Peniaze z obetí za vinu a za hriech sa nedávali do Pánovho chrámu, patrili kňazom.

¹⁷ Vtedy pritiahol aramejský kráľ Hazael, bojoval proti Gétu a zaujal ho. Potom sa strojil ísť hore proti Jeruzalemu. ¹⁸ Ale júdsky kráľ Joas vzal všetky posvätné dary, ktoré venovali jeho otcovia, júdski kráľi Jozafat, Joram a Ochoziáš, tiež svoje vlastné dary ako aj všetko zlato, ktoré sa nachádzalo v pokladniciach Pánovho chrámu a kráľovského paláca, poslal to aramejskému kráľovi Hazaelovi a on odtiahol od Jeruzalema.

¹⁹ Ostatok Joasových dejín, všetko, čo urobil, je napísané v Knihe letopisov júdskych kráľov. ²⁰ Jeho sluhovia povstali, sprisahali sa a Joasa zabili, keď išiel do domu Melo. ²¹ Jeho sluhovia, Semátov syn Jozachar a Somerov syn Jozabad, ho tak udreli, že zomrel. Pochovali ho s jeho otcami v Dávidovom meste.

Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Amasiáš.

2Kr13

XIII. Izraelský kráľ Joachaz. - ¹ V dvadsiatom treťom roku Joasa, syna júdskeho kráľa Ochoziáša, sa v Samárii stal na sedemnášť rokov kráľom nad Izraelom Jehuov syn Joachaz. ² Robil, čo sa Pánovi nepáči, išiel za hriechmi Nabatovho syna Jeroboama, ktorý zviedol na hriech Izrael a neodstúpil od toho. ³ Preto sa vznietil Pánov hnev proti Izraelu a vydal ho po všetky dni do ruky aramejského kráľa Hazaela a do ruky Hazaelovho syna Benadada. ⁴ Ale keď Joachaz udobroval Pána, Pán ho vypočul, lebo videl ubitosť Izraela, keď ho aramejský kráľ utláčal. ⁵ Pán poslal Izraelu záchrancu a vyslobodili sa z područia Aramejcov, takže synovia Izraela bývali vo svojich stanoch ako predtým. ⁶ Ale neodstúpili od hriechov Jeroboamovho rodu, ktorý zviedol na hriech Izrael. Chodili v nich a v Samárii stála dokonca aj Ašera. ⁷ Joachazovi (Pán) nenechal vojsko, len päťdesiat jazdcov, desať vozov a desaťtisíc pešiakov, lebo aramejský kráľ ich zničil, urobil ich podobnými zmlátenému prachu.

⁸ Ostatok Joachazových dejín, všetko, čo urobil, a jeho chrabrosť je opísaná v Knihe letopisov izraelských kráľov. ⁹ Potom sa Joachaz uložil k svojim otcom a pochovali ho v Samárii. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joas.

Izraelský kráľ Joas. - ¹⁰ V tridsiatom siedmom roku júdskeho kráľa Joasa sa v Samárii stal na šesťnásť rokov kráľom nad Izraelom Joachazov syn Joas. Robil, čo sa Pánovi nepáči, neodstúpil od rôznych hriechov Nabatovho syna Jeroboama, ktorý zviedol na hriech Izrael; chodil v nich.

¹² Ostatok Joasových dejín, všetko, čo urobil, jeho chrabrosť, ako bojoval s júdskym kráľom Amasiášom, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov. ¹³ Potom sa Joas uložil k svojim otcom a na jeho trón si sadol Jeroboam. Joasa však pochovali v Samárii s izraelskými kráľmi.

Elizeova smrť. - ¹⁴ Keď Elizeus ležal chorý na chorobu, na ktorú aj zomrel, zišiel k nemu izraelský kráľ Joas, plakal nad ním a vravel: „Otče môj, otče môj! Voz Izraela a jeho pohonič!“ ¹⁵ Elizeus mu povedal: „Dones luk a šípy!“ A keď mu priniesol luk a šípy, ¹⁶ povedal kráľovi Izraela: „Polož ruku na luk!“ Keď položil ruku, Elizeus položil svoje ruky na kráľove ruky ¹⁷ a povedal: „Otvor okno na východ!“ On otvoril a Elizeus mu povedal: „Vystrel!“ Vystrelil a ten vravel: „Šíp víťazstva od Pána, šíp víťazstva proti Aramejsku. V Afeku úplne porazíš Aramejsko.“ ¹⁸ Potom povedal: „Vezmi šípy!“ A vzal. A povedal kráľovi Izraela: „Udieraj o zem!“ On udrel tri razy a potom prestal. ¹⁹ Boží muž sa naň nahneval a povedal: „Keby si bol

udrel päť alebo šesť ráz, bol by si Aramejčanov porazil až do vyhubenia, takto však poraziš Aramejčanov tri razy.“²⁰ Potom Elizeus zomrel a pochovali ho. V tom roku však prichádzali do krajiny moabskí lupiči.²¹ Keď raz pochovávali akéhosi muža, zazreli lupičskú bandu a hodili toho muža do Elizeovho hrobu. Len čo sa ten muž dotkol Elizeových kostí, ožil a stal si na nohy.

Joasove víťazstvá nad Benadadom III. - ²² Aramejský kráľ Hazael utláčal Izraelitov po všetky dni Joachaza.²³ Ale Pán sa zmiloval nad nimi, bolo mu ich ľúto, a obrátil sa k nim pre svoju zmluvu s Abrahámom, Izákom a Jakubom. Nechcel ich zničiť a až dosiaľ ich neodvrhol spreď svojej tváre.²⁴ Aramejský kráľ Hazael zomrel a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Benadad.²⁵ Vtedy Joachazov syn Joas opäť zaujal z ruky Hazaelovho syna Benadada mestá, ktoré odňal vo vojne jeho otcovi Joachazovi. Joas ho tri razy porazil a zase získal mestá Izraela.

2Kr14

XIV. Júdsky kráľ Amasiáš. - ¹ V druhom roku izraelského kráľa Joasa, Joachazovho syna, stal sa kráľom Amasiáš, syn júdskeho kráľa Joasa.² Mal dvadsaťpäť rokov, keď začal kraľovať, a dvadsaťdeväť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Joadan z Jeruzalema.³ Robil, čo sa páči Pánovi, nie však ako jeho otec Dávid. Konal všetko, ako konal jeho otec Joas.⁴ Iba výšiny neodstránil; ľud ešte obetoval a pálil tymian na výšinách.⁵ Len čo držal vládu pevne vo svojich rukách, pobil svojich sluhov, ktorí zavraždili kráľa, jeho otca.⁶ Synov týchto vrahov však nepobil, ako je písané v knihe Mojžišovho zákona, kde Pán prikazuje: „Nebudú zomierať otcovia za synov, ani synovia nebudú zomierať za otcov, ale každý zomrie za svoj hriech.“⁷ On porazil Edomčanov v Soľnom údolí, desaťtisíc mužov, zaujal v boji Petru a dal jej meno Jekteel až po dnešný deň.

⁸ Vtedy Amasiáš poslal k izraelskému kráľovi Joasovi, synovi Jehuovho syna Joachaza, poslov s odkazom: „Pod', pozrime si do očí!“⁹ Ale kráľ Izraela Joas odkázal júdskeму kráľovi Amasiášovi: „Bodľač, ktorá je na Libanone, poslala cédrú, ktorý je na Libanone, odkaz: „Daj svoju dcéru môjmu synovi za ženu!“ Ale prišla divá zver, ktorá je na Libanone, a pošliapala bodľač.¹⁰ Áno, Edomsko si porazil, preto sa ti nadýma srdce. Teš sa sláve a sed' doma! Prečo vyvolávaš nešťastie? Padneš aj ty a Júdsko s tebou!“¹¹ Ale Amasiáš neposlúchol. Preto izraelský kráľ Joas tiahol nahor a stretli sa, on a júdsky kráľ Amasiáš, pri Betsamese, ktorý je v Júdsku.¹² Júda utrpel od Izraela porážku, takže každý ušiel do svojho stanu.¹³ A júdskeho kráľa Amasiáša, syna Ochoziášovho syna Joasa, chytil kráľ Izraela Joas v Betsamese. Zaviedol ho do Jeruzalema a zrúcal v Jeruzaleme múr od Efraimskej brány až po bránu Rožnú, štyristo lakt'ov.¹⁴ Zobral všetko zlato, striebro a všetky nádoby, ktoré boli v Pánovom chráme a v pokladniciach kráľovského paláca, aj rukojemníkov a vrátil sa do Samárie.

¹⁵ Ostatok Joasových dejín, čo vykonal, jeho chrabrosť, ako bojoval s júdskym kráľom Amasiášom, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.¹⁶ Potom sa Joas uložil k svojim otcom a pochovali ho v Samárii medzi izraelskými kráľmi. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Jeroboam.

¹⁷ Júdsky kráľ, Joasov syn Amasiáš, žil po smrti izraelského kráľa, Joachazovho syna Joasa, pätnásť rokov.¹⁸ Ostatok Amasiášových dejín je napísaný v Knihe letopisov júdskych kráľov.¹⁹ V Jeruzaleme zosnovali proti nemu sprisahanie. Ušiel do Lachisa, ale poslali za ním do Lachisa a zabili ho tam.²⁰ Vzali ho na kone a pochovali ho v Jeruzaleme v Dávidovom meste s jeho otcami.²¹ Všetok júdsky ľud

však vzal Azariáša, ktorý mal šesťnásť rokov, a ustanovil ho za kráľa namiesto jeho otca Amasiáša.²² On opevnil Elat a vrátil ho zasa Júdsku, keď sa jeho otec už uložil k svojim otcom.

Izraelský kráľ Jeroboam. -²³ V pätnástom roku júdskeho kráľa Amasiáša, Joasovho syna, sa v Samárii stal na štyridsaťjeden rokov kráľom Jeroboam, syn izraelského kráľa Joasa.²⁴ Robil, čo sa Pánovi nepáči, neodstúpil od rozličných hriechov Nabátovho syna Jeroboama, ktorý zviadol na hriech Izrael.²⁵ On dobyl zasa hranice Izraela od vchodu do Ematu až po More púšte podľa slov Pána, Izraelovho Boha, ktoré povedal prostredníctvom svojho sluhu, Amatiho syna Jonáša, proroka, ktorý bol z Get-Oferu.²⁶ Lebo Pán zhladal na veľmi trpkú biedu Izraela. Zničení boli otroci i slobodní a Izrael nemal pomocníka.²⁷ Keďže Pán nezamýšľal zotrieť meno Izraela spod neba, oslobodil ho prostredníctvom Jeroboama, Joasovho syna.

²⁸ Ostatok Jeroboamových dejín, všetko, čo vykonal, jeho chrabrosť, ako bojoval a (ako získal zasa Izraelu Damask a júdsy Emat), je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.²⁹ Potom sa Jeroboam uložil k svojim otcom, izraelským kráľom, a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Zachariáš.

2Kr15

XV. Júdsy kráľ Azariáš. -¹ V dvadsiatom siedmom roku izraelského kráľa Jeroboama sa stal kráľom Azariáš, syn júdskeho kráľa Amasiáša.² Mal šesťnásť rokov, keď sa stal kráľom, a päťdesiatdva rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Jechelia z Jeruzalema.³ Robil, čo sa páči Pánovi, všetko tak, ako robil jeho otec Amasiáš.⁴ Len výšiny neodstránil, ľud ešte obetoval a páčil tymian na výšinách.⁵ Ale Boh ranil kráľa, ostal až do dňa svojej smrti malomocný, býval v dome v ústraní a kráľov syn Joatam spravoval dom a súdil ľud krajiny.

⁶ Ostatok Azariášových dejín, všetko, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov.⁷ Potom sa Azariáš uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v Dávidovom meste. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joatam.

Izraelskí králi Zachariáš, Selum, Manahem, Fakeiáš a Pekach. -⁸ V tridsiatom ôsmom roku júdskeho kráľa Azariáša sa v Samárii stal na šesť mesiacov kráľom nad Izraelom Jeroboamov syn Zachariáš.⁹ Robil, čo sa Pánovi nepáči, ako robili jeho otcovia. Neodklonil sa od hriechov Nabátovho syna Jeroboama, ktorý zviadol na hriech Izrael.¹⁰ Sprisahal sa proti nemu Jábesov syn Selum, zranil ho v Jeblaáme a zabil a stal sa namiesto neho kráľom.

¹¹ Ostatok Zachariášových dejín je napísaný k Knihe letopisov izraelských kráľov.¹² To je Pánovo slovo, ktoré povedal Jehuovi: „Tvoji synovia budú po štvrté pokolenie sedieť na tróne Izraela.“ Tak sa aj stalo.

¹³ Jábesov syn Selum sa stal kráľom v tridsiatom deviatom roku júdskeho kráľa Oziáša a kraľoval v Samárii jeden mesiac.¹⁴ Vtedy pritiahol Manahem, Gadiho syn z Tersy, a prišiel do Samárie. V Samárii poranil a zabil Jábesovho syna Seluma a stal sa namiesto neho kráľom.

¹⁵ Ostatok Selumových dejín a sprisahanie, ktoré osnoval, je opísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.¹⁶ Vtedy spustošil Manahem Tapuach a všetko, čo bolo v ňom, i jeho okolie až do Tersy, lebo mu neotvorili. Spustošil ho a všetky ťarchavé ženy v ňom dal rozpárať.¹⁷ V tridsiatom deviatom roku júdskeho kráľa Azariáša sa v Samárii stal na desať rokov kráľom nad Izraelom Gadiho syn Manahem.¹⁸ Robil, čo sa Pánovi nepáči, po všetky svoje dni sa neodklonil od hriechov Nabátovho syna

Jeroboama, ktorý zvedol na hriech Izrael. ¹⁹ Do krajiny prišiel asýrsky kráľ Fúl. Manahem dal Fúlovi tisíc hrivien striebra, aby mu pomáhal udržať si v rukách kráľovstvo. ²⁰ Aby toto striebro mohol Manahem dať asýrskemu kráľovi, vyrubil ho Izraelitom, na každého zamožného päťdesiat šeklov na jedného muža. Nato sa asýrsky kráľ vrátil a nezdržoval sa v krajine.

²¹ Ostatok Manahemových dejín a všetko, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov. ²² Potom sa Manahem uložil k svojim otcom a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Fakeiáš.

²³ V päťdesiatom roku júdskeho kráľa Azariáša sa v Samárii stal na dva roky kráľom nad Izraelom Manahemov syn Fakeiáš. ²⁴ Robil, čo sa Pánovi nepáči, neodklonil sa od hriechov Nabatovho syna Jeroboama, ktorý zvedol na hriech Izrael. ²⁵ Sprisahal sa proti nemu Romeliášov syn Pekach, jeho pobočník, poranil ho v Samárii na veži kráľovského paláca s Argobom a Ariom - bolo s ním tiež päťdesiat mužov z Galaádu -, zabil ho a stal sa namiesto neho kráľom.

²⁶ Ostatok Fakeiášových dejín a všetko, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.

²⁷ V päťdesiatom druhom roku júdskeho kráľa Azariáša sa v Samárii stal na dvadsať rokov kráľom nad Izraelom Romeliášov syn Pekach. ²⁸ Robil, čo sa Pánovi nepáči, neodklonil sa od hriechov Nabatovho syna Jeroboama, ktorý zvedol na hriech Izrael. ²⁹ V dňoch izraelského kráľa Pekacha prišiel asýrsky kráľ Tiglatpilésar a zaujal Ajon, Abel-Beth-Maáchu, Janoe, Kádeš, Asor, Galaád, Galileu, celé územie Neftaliho a odviedol ich do zajatia do Asýrska. ³⁰ Proti Romeliášovmu synovi Pekachovi osnoval sprisahanie Osé, syn Elu, poranil ho a zabil a stal sa namiesto neho kráľom v dvadsiatom roku Oziášovho syna Joatama.

³¹ Ostatok Pekachových dejín a všetko, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov izraelských kráľov.

Júdsky kráľ Joatam. - ³² V druhom roku izraelského kráľa Pekacha, Romeliášovho syna, stal sa kráľom Joatam, syn júdskeho kráľa Oziáša. ³³ Mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Jerusa, dcéra Sadoka. ³⁴ Robil, čo sa páči Pánovi, robil všetko, čo robieval jeho otec Oziáš. ³⁵ Len výšiny neodstránil, ľud ešte obetoval a páčil tymian na výšinách. On postavil Hornú bránu Pánovho domu.

³⁶ Ostatok Joatamových dejín a všetko, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľa. ³⁷ V tých dňoch začal Pán posielat' proti Júdovi aramejského kráľa Rasina a Romeliášovho syna Pekacha. ³⁸ Potom sa Joatam uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v meste jeho otca Dávida. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Achaz.

XVI. Júdsky kráľ Achaz. - ¹ V sedemnástom roku Romeliášovho syna Pekacha sa stal kráľom Achaz, syn júdskeho kráľa Joatama. ² Achaz mal dvadsať rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Nerobil, čo sa páči Pánovi, jeho Bohu, ako jeho otec Dávid. ³ Išiel po ceste izraelských kráľov, dokonca aj svojho syna previedol cez oheň podľa ohavností pohanov, ktorých Pán vyhnal pred Izraela. ⁴ Obetoval a páčil tymian na výšinách, na kopcoch a pod každým zeleným stromom.

⁵ Vtedy prišiel aramejský kráľ Rasin a izraelský kráľ, Romeliášov syn Pekach, do boja proti Jeruzalemu. Doliehali na Achaza, ale nevládali ho premôcť. ⁶ V tom

čase aramejský kráľ Rasin získal zase Aramejsku Elat a vyhnal z Elatu Júdovcov. Edomčania vtiahli do Elatu a bývajú tam až po dnešný deň. ⁷ Ale Achaz poslal poslov k asýrskemu kráľovi Tiglatpilésarovi s odkazom: „Som ti sluhom a synom. Pod' hore a vyslobod' ma z ruky aramejského kráľa a z ruky izraelského kráľa, ktorí sa pozdvihli proti mne! ⁸ Pritom vzal Achaz striebro a zlato, ktoré bolo v Pánovom chráme a v pokladnici kráľovského paláca, a poslal ho do daru asýrskemu kráľovi. ⁹ Asýrsky kráľ privolil. I vyrazil asýrsky kráľ proti Damasku a zaujal ho a odviezol ho do zajatia do Kiru. Rasina však zabil.

¹⁰ Kráľ Achaz išiel do Damasku v ústrety asýrskemu kráľovi Tiglatpilésarovi a videl oltár, ktorý bol v Damasku. Vtedy kráľ Achaz poslal kňazovi Uriášovi rozmery a vzorec celej výstavby oltára ¹¹ a kňaz Uriáš oltár postavil. Kňaz Uriáš ho urobil celkom tak, ako to objednal kráľ Achaz z Damasku, skôr ako došiel kráľ Achaz z Damasku. ¹² Keď kráľ prišiel z Damasku a uvidel oltár, kráľ sa priblížil k oltáru a vystúpil naň, ¹³ páčil svoj celopal a potravinovú obeť, vylieval svoju obeť nápojovú a vykrápal krv svojich pokojných obiet na oltár. ¹⁴ Kovový oltár však, ktorý bol pred Pánom, dal odstrániť spred chrámu, spomedzi (nového) oltára Pánovho chrámu. Postavil ho po boku (nového) oltára na sever. ¹⁵ A kráľ Achaz prikázal kňazovi Uriášovi: „Na veľkom oltári prinášaj ranný celopal, večernú potravinovú obeť, kráľovský celopal i jeho potravinovú obeť, celopal všetkého ľudu krajiny i jeho potravinovú obeť aj ich obeť nápojovú. A všetku krv celopalov a žertiev vykráľaj naň. S kovovým oltárom si to ešte rozmyslím.“ ¹⁶ Kňaz Uriáš robil všetko, ako mu rozkázal kráľ Achaz. ¹⁷ Potom dal kráľ Achaz polámať ryté podstavce a odstrániť z nich nádoby. Aj more zložil z kovových býkov, ktoré boli pod ním, a položil ho na kamennú podlahu. ¹⁸ Aj sobotňajúcu izbu, ktorú postavili v chráme, a vonkajší kráľov vchod dal odstrániť z Pánovho chrámu kvôli asýrskemu kráľovi.

¹⁹ Ostatok Achazových dejín, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov. ²⁰ Potom sa Achaz uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v Dávidovom meste. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Ezechiáš.

2Kr17

XVII. Izraelský kráľ Osé. - ¹ V dvanástom roku júdskeho kráľa Achaza sa v Samárii stal na deväť rokov kráľom nad Izraelom Osé, syn Elu. ² Robil, čo sa Pánovi nepáči, nie však natoľko ako izraelskí kráľi, ktorí boli pred ním. ³ Vytiahol proti nemu asýrsky kráľ Salmanassar a Osé sa stal jeho poddaným a platil mu poplatok. ⁴ Ale asýrsky kráľ zistil u Osého zradu, lebo poslal poslov ku kráľovi Egypta Suovi a neposlal ako každoročne poplatok asýrskemu kráľovi. Preto ho asýrsky kráľ dal chytiť a vrhnúť do žalára. ⁵ Potom prešiel asýrsky kráľ celú krajinu, tiahol proti Samárii a tri roky ju obliehal. ⁶ V deviatom roku Osého asýrsky kráľ Samáriu zaujal. Izraelitov odviezol do zajatia do Asýrska a usadil ich v Hale a pri Habore, rieke Gozanu, a v mestách Médov.

Úvaha o príčinách pádu Izraela. - ⁷ Izraeliti sa prehrešili proti Pánovi, svojmu Bohu, ktorý ich vyviedol z egyptskej krajiny z područia egyptského kráľa faraóna, a uctievali cudzích bohov. ⁸ Chodili podľa obyčajov národov, ktoré Pán vyhnal spred Izraelitov, a (podľa obyčajov) izraelských kráľov, ktorí to zaviedli. ⁹ Pritom Izraeliti zamýšľali proti Pánovi, svojmu Bohu, nepatričné veci a nastavali si výšiny v každom meste, počnúc od strážnej veže až po opevnené mesto. ¹⁰ Stavali si pomníky a ašery na každom vyššom kopci a pod každým zeleným stromom. ¹¹ A tymian pálili na každej

výšine ako národy, ktoré Pán pred nimi odvedol do zajatia, a vyvádzali zlé veci, aby popudzovali Pána. ¹² Slúžili modlám, o čom im Pán povedal: „Nesmiete to robiť!“ ¹³ A Pán varoval Izrael a Júdu prostredníctvom všetkých prorokov a všetkých vidcov: „Vráťte sa zo svojich zlých ciest a zachovávajúce moje príkazy a predpisy presne podľa naučenia, ktoré som dal vašim otcom a ktoré som vám poslal po svojich sluhoch prorokoch!“ ¹⁴ No nepočúvali, ale zatvrdili si šiju ako ich otcovia, ktorí neverili Pánovi, svojmu Bohu. ¹⁵ Zavrhli jeho predpisy, jeho zmluvu, ktorú uzavrel s ich otcami, i jeho výstrahy, ktorými ich varoval, a išli za márnosťou, takže sa stali márnymi, a za pohanmi, ktorí sú okolo nich, o ktorých im Pán prikázal, aby nerobili tak ako oni. ¹⁶ Opustili všetky príkazy Pána, svojho Boha, urobili si liate modly, dve teľce, narobili si ašier, klaňali sa celému nebeskému vojsku a slúžili Bálovi. ¹⁷ Svojich synov a dcéry prevádzali cez oheň, zaoberali sa čarodejstvom a veštením a zapredali sa konat', čo sa Pánovi nepáči, aby ho dráždili. ¹⁸ Preto sa Pán veľmi rozhneval na Izrael a odstránil ho pred seba, takže nezostal, iba kmeň Júdu. ¹⁹ Ale ani Júda nezachoval príkazy Pána, svojho Boha, a išiel za ustanovizňami Izraela, ktoré si ten zaviedol. ²⁰ Preto Pán zavrhol celé potomstvo Izraela a upokoril ho, vydával ho do rúk lupičov, až ho odvrhol pred seba. ²¹ Keď odtrhol Izrael od Dávidovho domu, ustanovili si za kráľa Nabatovho syna Jeroboama. Lenže Jeroboam odvedol Izraelitov od Pána a naviedol ich na veľké hriechy. ²² A synovia Izraela chodili vo všetkých hriechoch Jeroboama, ktoré páchal, a neodklonili sa od nich, ²³ až kým Pán neodstránil Izrael pred seba, ako hovoril prostredníctvom všetkých svojich sluhov prorokov, a (kým) neodvedol Izrael z jeho krajiny do zajatia do Asýrska až po dnešný deň.

Samaritáni. - ²⁴ Asýrsky kráľ priviedol z Babelu, z Kutu, Avy, Ematu a Sefarvaimu (ľudí) a usadil ich v mestách Samárie namiesto synov Izraela. Oni zaujali Samáriu a obsadili jej mestá. ²⁵ Keď tam začali bývať, nepreukazovali Pánovi úctu, preto Pán poslal na nich levy, ktoré ich zabíjali. ²⁶ Tu oznámili asýrskemu kráľovi: „Národy, ktoré si presídlil a usadil v mestách Samárie, nepoznajú obyčaje Boha krajiny. Preto poslal na nich levy a ony ich zabíjali preto, že nepoznajú obyčaje Boha krajiny.“ ²⁷ Vtedy asýrsky kráľ rozkázal: „Zaved'te ta jedného z kňazov, ktorých ste odtiaľ presídlili! Nech ide, nech sa tam usadí - a nech ich učí obyčajom Boha krajiny!“ ²⁸ Išiel teda jeden z kňazov, ktorých presídlili zo Samárie, usadil sa v Beteli a učil ich, ako majú uctievať Pána. ²⁹ Ale každý národ si urobil vlastných bohov a uložil ich v chrámoch na výšinách, ktoré narobili Samaritáni, každý národ vo svojom meste, v ktorom býval. ³⁰ Ľudia z Babelu si urobili Sochetbenot, ľudia z Kutu si urobili Nergala, ľudia z Ematu si spravili Asimu, ³¹ Avania si urobili Nibchaza a Tartaka a Sefarvaimci pálili v ohni svoje deti Adramelechovi a Anamelechovi, bohom Sefarvaimu. ³² Pritom uctievali Pána a ustanovili spomedzi seba kňazov výšin, ktorí im konali službu v chrámoch výšin. ³³ Uctievali aj Pána, súčasne však slúžili aj svojim bohom podľa zvyku národov, spomedzi ktorých ich presídlili. ³⁴ A podnes konajú podľa predošlých zvykov. Pána si nectia, ani nekonajú podľa jeho predpisov a ustanovení, podľa zákona a príkazu, čo dal Pán synom Jakuba, ktorému dal meno Izrael. ³⁵ S nimi Pán uzavrel zmluvu a prikázal im: „Iných bohov neuctievajte, neklaňajte sa im, neslúžte im a neprinášajte im obety! ³⁶ Ale iba Pána, ktorý vás vyviedol z Egypta veľkou mocou a vystretým ramenom, uctievajte, jemu sa klaňajte a prinášajte obety! ³⁷ Predpisy, ustanovenia, zákon a prikázanie, ktoré vám napísal, bedlivo po všetky dni zachovávajúce; a iných bohov neuctievajte! ³⁸ Nezabudnite na zmluvu, ktorú som s vami uzavrel, a neuctievajte iných bohov. ³⁹ Ale uctievajte Pána, svojho Boha, a on vás vyslobodí z ruky všetkých vašich nepriateľov.“ ⁴⁰ Oni však

neposlúchli, ale konali podľa svojej predošlej obyčaje. ⁴¹ Tieto národy teda ctili Pána a slúžili aj svojim modlám. Aj ich deti a detné deti robili tak, ako robili ich otcovia, až po dnešný deň.

Dejiny Júdska až po babylonské zajatie 18 - 25

2Kr18

XVIII. Kráľ Ezechiáš. - ¹ V treťom roku izraelského kráľa Osého, syna Ellu, stal sa kráľom Ezechiáš, syn júdskeho kráľa Achaza. ² Mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a dvadsaťdeväť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Abi, Zachariášova dcéra. ³ Robil, čo sa páči Pánovi, celkom tak, ako jeho otec Dávid. ⁴ On odstránil výšiny, zrúcal pomníky, povytínal ašery a rozbil medeného hada, ktorého urobil Mojžiš, lebo mu synovia Izraela až do tých dní pálili tymian. Volal sa Nohestán. ⁵ Dúfal v Pána, Izraelovho Boha, a po ňom nebolo jemu podobného medzi všetkými Júdovými kráľmi ani medzi tými, čo boli pred ním. ⁶ Visel na Pánovi, neodklonil sa od neho a zachovával všetky jeho príkazy, ktoré dal Pán Mojžišovi. ⁷ Pán bol s ním a darilo sa mu všetko, čo podnikal. Vzbúril sa dokonca aj proti asýrskemu kráľovi a neslúžil mu. ⁸ On porazil Filištíncov až po Gazu a jej okolie od strážnej veže až po opevnené mesto.

⁹ Vo štvrtom roku kráľa Ezechiáša - to bol siedmy rok izraelského kráľa Osého, syna Elu - vyrazil asýrsky kráľ Salmanassar proti Samárii, obliehal ju ¹⁰ a dobyl ju. Po troch rokoch, v šiestom roku Ezechiáša - to bol deviaty rok izraelského kráľa Osého -, bola Samária dobytá. ¹¹ Asýrsky kráľ odviedol Izraelitov do zajatia do Asýrska a usadil ich v Hale a pri Habore, rieke Gozanu, a v mestách Médov, ¹² lebo nepočúvali hlas Pána, svojho Boha, prestúpili jeho zmluvu, všetko, čo prikázal Pánov služobník Mojžiš. Neposlúchli a nesplnili to.

Vpád a porážka Sennacheriba. - ¹³ V štrnástom roku kráľa Ezechiáša vystúpil asýrsky kráľ Sennacherib proti všetkým opevneným mestám Júdska a dobyl ich. ¹⁴ Vtedy júdsky kráľ Ezechiáš poslal asýrskemu kráľovi do Lachisu odkaz: „Previnil som sa, odtiahni odo mňa; čo mi uložíš, prijmem.“ A asýrsky kráľ uložil júdskemu kráľovi Ezechiášovi tristo hrivien striebra a tridsať hrivien zlata. ¹⁵ Ezechiáš teda odovzdal všetky peniaze, ktoré boli v Pánovom chráme a v pokladnici kráľovského paláca. ¹⁶ Vtedy Ezechiáš polámal krídla na dverách Pánovho chrámu a rámy dverí, ktoré dal obťahnuť júdsky kráľ Ezechiáš, a dal ich asýrskemu kráľovi.

¹⁷ Ale asýrsky kráľ poslal z Lachisu tartana, rabsarisa a rabsakeho s mocným oddielom ku kráľovi Ezechiášovi do Jeruzalema. Išli hore a keď došli do Jeruzalema, zastali pri vodovode Horného rybníka, ktorý je na ceste poľa práčov, ¹⁸ a volali kráľa. Vtedy vyšiel k nim Helkiášov syn Eliakim, správca domu, pisár Sobna a Asafov syn Joach, kancelár. ¹⁹ Rabsake im povedal: „Povedzte Ezechiášovi: Toto vraví veľký kráľ, kráľ asýrsky: Čo je to za nádej, ktorou sa nádejaš?! ²⁰ Nazdávaš sa, že reč perí je už rada a sila do boja?! Na koho sa teda spoliehaš, že sa búriš proti mne? ²¹ Alebo sa spoliehaš na tú zlomenú trstenú palicu, na Egypt, ktorá tomu, kto sa na ňu oprie, vnikne do dlane a prepichne ju? Taký je faraón, kráľ Egypta, ku všetkým, ktorí sa naň spoliehajú. ²² Ak mi však povie: „V Pána, svojho Boha, dúfame!“ Nie je to ten, ktorého výšiny a oltáre dal Ezechiáš odstrániť a povedal Júdsku a Jeruzalemu: „Pred týmto oltárom v Jeruzaleme sa budete klaňať? ²³ Teraz sa však stav s mojím pánom, asýrskym kráľom: dám ti dvetisíc koní, či budeš môcť dať na ne jazdcov. ²⁴ Ako potom môžeš odolať jedinému kniežatú z najmenších sluhov môjho pána? Ale ty sa

spoliehaš na Egypt, na vozy a na jazdcov. ²⁵ No a či som ja bez Pána prišiel na toto miesto, aby som ho zničil?! Pán mi povedal: Chod' do tej krajiny a znič ju!“

²⁶ Helkiášov syn Eliakim aj Sobna a Joach povedali rabsakemu: „Hovor svojim sluhom aramejsky, veď my rozumieme. Nehovor nám júdsy do uší ľudu, ktorý je na múre!“ ²⁷ Ale rabsake im odpovedal: „Vari ma môj pán poslal, aby som hovoril tieto slová tvojmu pánovi a tebe? A nie mužom, ktorí sedia na múroch, že budú spolu s vami jesť svoj výkal a piť svoj moč?“ ²⁸ Rabsake sa postavil a veľkým hlasom takto volal júdsy: „Čujte slová veľkého kráľa, kráľa asýrskeho! ²⁹ Takto hovorí kráľ: Nech vás Ezechiáš nezavádza, lebo vás nebude môcť vyslobodiť z mojej ruky. ³⁰ A nech vám Ezechiáš nedáva nádej v Pána, hovoriac: „Naisto nás Pán vyslobodí, toto mesto sa nedostane do ruky asýrskeho kráľa.“ ³¹ Nepočúvajte na Ezechiáša, lebo takto hovorí asýrsky kráľ: Uzavrite so mnou zmluvu a vyjdite ku mne! A jedzte každý svoje hrozno a každý svoje figy a pite každý vodu zo svojej studne, ³² kým neprídem a nevezmem vás do krajiny, ako je vaša krajina, do krajiny obilnej a vínorodej, do krajiny chlebovej a vinohradnej, do krajiny olív a medu, aby ste žili a nezomreli. A nepočúvajte na Ezechiáša, lebo vás zavádza rečami: „Pán nás vyslobodí!“ ³³ Vyslobodili azda bohovia národy, každý svoju krajinu, z ruky asýrskeho kráľa? ³⁴ Kdeže sú bohovia Ematu a Arfadu?! Kde sú bohovia Sefarvaimu, Any a Avy?! A Samáriu vyslobodili z mojej ruky? ³⁵ Ktorí zo všetkých bohov týchto krajín vyslobodili svoju krajinu z mojej ruky?! A Pán by mal vyslobodiť Jeruzalem z mojej ruky?“ ³⁶ Ľud mlčal a neodpovedal mu ani slovo, lebo kráľov príkaz znel: „Neodpovedajte mu!“ ³⁷ Potom prišiel Helkiášov syn Eliakim, správca domu, pisár Sobna a Asafov syn Joach, kancelár, s roztrhnutým odevom k Ezechiášovi a rozpovedal mu rabsakeho reč.

2Kr19

XIX. ¹ Keď to kráľ Ezechiáš počul, roztrhol si rúcho, obliekol si vrecovinu a išiel do Pánovho domu. ² Správcu domu Eliakima, pisára Sobnu a starších z kňazov poslal poobliekaných do vrecovín k prorokovi Izaiášovi, Amosovmu synovi. ³ I povedali mu: „Takto hovorí Ezechiáš: Tento deň je dňom úzkosti, trestu a hanby, lebo synovia prišli až k otvoru, ale na pôrod niet sily! ⁴ Hádám počul Pán, tvoj Boh, všetky reči rabsakeho, ktorého poslal jeho pán, asýrsky kráľ, aby sa rúhal živému Bohu, a potresce ho za slová, ktoré počul Pán, tvoj Boh. A pomodli sa za zvyšok, ktorý ostal!“ ⁵ Sluhovia kráľa Ezechiáša prišli teda k Izaiášovi ⁶ a Izaiáš im vravel: „Toto poviete svojmu pánovi: Toto hovorí Pán: Neboj sa rečí, ktoré si počul, ktorými sa ti rúhali paholci asýrskeho kráľa. ⁷ Hľa, ja vložím doň ducha: počuje totiž zvesť, vráti sa do svojej krajiny a v jeho vlastnej krajine ho zrazím mečom.“

⁸ Rabsake sa teda vrátil a našiel asýrskeho kráľa bojovať proti Lobne, lebo počul, že odtiahol od Lachisu. ⁹ A keď počul o etiópskom kráľovi Tarakovi správu: „Vytiahol proti tebe do boja,“ zasa poslal k Ezechiášovi poslov s odkazom: ¹⁰ „Takto hovorte Ezechiášovi, kráľovi Júdska: Nech ťa nepodvedie tvoj Boh, na ktorého sa spoliehaš, keď hovoríš: „Jeruzalem sa nedostane do ruky asýrskeho kráľa.“ ¹¹ Veď si predsa počul, čo urobili asýrski králi všetkým krajinám, aby splnili na nich kliatbu. A ty by si mal byť zachránený? ¹² Azda bohovia národov zachránili tých, ktorých zničili moji otcovia: Gozan, Haran, Resef a synov Edenu, ktorí boli v Telasári?! ¹³ Kde je kráľ Ematu, kráľ Arfadu a kráľ mesta Sefarvaim, Any a Avy?“

¹⁴ Ezechiáš vzal písmo z rúk poslov a prečítal ho, potom vystúpil do Pánovho domu a Ezechiáš ho rozprestrel pred Pánom. ¹⁵ Potom sa Ezechiáš modlil pred Pánom: „Pane zástupov, Bože Izraela, ktorý tróniš nad cherubmi! Ty jediný si Bohom všetkých kráľovstiev zeme; ty si urobil nebesá i zem. ¹⁶ Nakloň, Pane, svoje ucho a počuj, otvor, Pane, svoje oči a vid’! Počuj Sennacheribove slová, ktoré odkázal, aby sa rúhal živému Bohu. ¹⁷ Je pravda, Pane, asýrski králi znivočili národy a ich krajiny. ¹⁸ Ich bohov však dali na oheň, lebo to nie sú bohovia, ale iba dielo ľudských rúk, drevo a kameň; preto ich zničili. ¹⁹ Teraz však, Pane, náš Bože, vyslobod’ nás z jeho ruky, nech poznajú všetky kráľovstvá zeme, že ty, Pane, si jediný Boh!“

²⁰ Vtedy Amosov syn Izaiáš poslal Ezechiášovi odkaz: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Za čo si sa modlil ku mne o asýrskom kráľovi Sennacheribovi, (som počul). ²¹ Toto je slovo, ktoré o ňom prehovoril Pán:

Pohŕda tebou a vysmieva sa ti,
panenská dcéra Siona,
pokyvuje hlavou za tebou,
dcéra Jeruzalema.

²² Komu si sa rúhal a posmieval,
proti komu si povyšoval hlas
a pyšne dvíhal oči?
Proti Izraelovmu Svätému!

²³ Prostredníctvom poslov si tupil Pána
a hovoril si: „S množstvom svojich vozov
vystúpil som na hrebene vrchov,
na stráne Libanonu
a vyťal som jeho cédre vysoké,
jeho vyberané cyprusy;
vyšiel som na jeho vrchol najvyšší,
do húštiny hájov.

²⁴ Ja som kopal a pil cudziu vodu
a krokom svojich nôh vysuším
všetky rieky Egypta.

²⁵ Nepočul si o tom?
Pripravoval som to oddávna,
chystal som to od dní pravekých
a teraz som to priviedol:
premeníš na pusté sutiny
opevnené mestá.

²⁶ A ich obyvateľstvo bezmocné
triaslo sa a hanbilo,
ostalo s’ a poľná tráva, s’ a zeleň lúk,
ako zelina na streche,
spálenina nerozvinutá.

²⁷ Ja viem, či sedíš, či ideš a či prídeš,
i ako si zúril proti mne.

²⁸ Pretože tvoje zúrenie proti mne

a tvoja nadutosť dostali sa mi do uší,
vtiahnem ti do nosa svoju obrúčku
a svoju uzdu ti vložím do perí
a zavediem ťa späť cestou, ktorou si prišiel.

²⁹ Tebe však toto bude znamením:

Jedz tento rok samorodé
a druhý rok samorastlé,
tretí rok však sejte a žnite,
sadzte vinice a jedzte ich ovocie.

³⁰ A zvyšok Júdovho domu, ktorý pozostal,
zapustí korene nadol
a hore prinesie ovocie.

³¹ Lebo z Jeruzalema vyjde zvyšok
a pozostatok z vrchu Sion;
horlivosť Pána zástupov to urobí.

³² Preto toto hovorí Pán o asýrskom kráľovi:

Nevkročí do tohoto mesta,
ani šíp ta nevystrelí;
ani štítom naň nezaútočí,
ani násypom ho neobkolesí.

³³ Vráti sa cestou, ktorou prišiel
a do tohoto mesta nevkročí,
hovorí Pán.

³⁴ Budem kryť toto mesto, aby som ho zachránil
kvôli sebe a kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi.“

³⁵ V tú noc vyšiel Pánov anjel a zabil v asýrskom tábore stoosemdesiatpäťtisíc.
Keď ráno vstali, hľa, samé mŕtve telá! ³⁶ Nato odtiahol a odišiel. A tak sa asýrsky kráľ
Sennacherib vrátil a býval v Ninive.

³⁷ A keď sa raz klaňal v dome svojho boha Nesrocha, vlastní synovia
Adramelech a Sarasár ho zabili mečom a sami utiekli do krajiny Ararat. Namiesto
neho sa stal kráľom jeho syn Asarhadon.

2Kr20

XX. Choroba a uzdravenie Ezechiáša. - ¹ V tých dňoch Ezechiáš ochorel na smrť.
I prišiel k nemu prorok Izaiáš, Amosov syn, a povedal mu: „Toto hovorí Pán:
Usporiadaj si dom, lebo zomrieš a nebudeš žiť!“ ² Nato sa Ezechiáš obrátil tvárou k
stene a modlil sa k Pánovi. „Ach, Pane, spomeňže si, ako som putoval pred tvojou
tvárou verne a s celým srdcom a robil som, čo je v tvojich očiach dobré.“ A Ezechiáš
sa nahlas rozplakal. ⁴ Izaiáš ešte nevyšiel z prostredného nádvorja, keď ho Pán oslovil:
„Vráť sa a povedz Ezechiášovi, kniežaťu môjho ľudu: Toto hovorí Pán, Boh tvojho
otca Dávida: Počul som tvoju modlitbu, videl som tvoje slzy; hľa, uzdravím ťa, na
tretí deň pôjdeš do Pánovho chrámu. ⁶ K tvojmu veku pridám pätnásť rokov a
vyslobodím teba i toto mesto z rúk asýrskeho kráľa a budem zastávať toto mesto kvôli
sebe a kvôli svojmu služobníkovi Dávidovi.“

⁷ Izaiáš povedal: „Vezmite figovú náplast!“ Keď ju vzali a položili na vred, ožil. ⁸ A Ezechiáš sa spýtal Izaiáša: „Čo bude znamením, že ma Pán uzdraví a že na tretí deň pôjdem hore do Pánovho chrámu?“ ⁹ Izaiáš odpovedal: „Toto ti bude znamením od Pána, že Pán splní, čo prisľúbil: Má ísť tŕňa napred o desať stupňov, alebo sa má o desať stupňov vrátiť?“ ¹⁰ Ezechiáš povedal: „Lahko je tŕňa ísť napred o desať stupňov! Nie! Nech sa tŕňa vráti o desať stupňov nazad!“ ¹¹ Vtedy prorok Izaiáš volal k Pánovi a on vrátil tŕňu na stupňoch, po ktorých zostúpila - na Achazových stupňoch -, o desať stupňov.

Posolstvo Merodacha Baladana. - ¹² V tom čase poslal babylonský kráľ Merodach Baladan, syn Baladana, písmo a dary Ezechiášovi. Dupočul sa totiž, že Ezechiáš bol chorý. ¹³ Ezechiáš sa im zaradoval a ukázal im svoju klenotnicu, striebro, zlato, voňavky, jemný olej a celú svoju zbrojnicu, všetko, čo sa nachádzalo v jeho pokladniciach. Nebolo ničoho, čo by im Ezechiáš nebol ukázal vo svojom dome a v celom svojom kráľovstve. ¹⁴ Nato prišiel ku kráľovi Ezechiášovi prorok Izaiáš a povedal mu: „Čo hovorili títo muži a odkiaľ prišli k tebe?“ Ezechiáš odpovedal: „Z ďalekej krajiny prišli ku mne, z Babylonu.“ ¹⁵ Vravel: „Čo videli v tvojom dome?“ Ezechiáš odpovedal: „Videli všetko, čo je v mojom dome, niet ničoho, čo by som im nebol ukázal vo svojich pokladniciach.“ ¹⁶ Izaiáš povedal Ezechiášovi: „Čuj slovo Pánovo: ¹⁷ Hľa, prídu dni a všetko, čo je v tvojom dome, čo až do tohoto dňa nazhromaždili tvoji otcovia, odnesú do Babylonu, nič neostane, hovorí Pán. ¹⁸ A vezmú aj z tvojich synov, ktorí budú pochádzať od teba, ktorých splodíš, a budú komorníkmi v paláci babylonského kráľa.“ ¹⁹ Ezechiáš povedal Izaiášovi: „Dobré je slovo Pánovo, ktoré si hovoril.“ A ešte povedal: „Veď za mojich dní bude pokoj a istota.“

²⁰ Ostatok Ezechiášových dejín, celá jeho chrabrosť a ako urobil rybník a vodovod a priviedol vodu do mesta, je opísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov. ²¹ Potom sa Ezechiáš uložil k svojim otcom a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Manasses.

2Kr21

XXI. Kráľ Manasses. - ¹ Manasses mal dvanásť rokov, keď začal kraľovať, a päťdesiatpäť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Hafsiba. ² Robil, čo sa Pánovi nepáči, podľa ošklivosti národov, ktoré Pán vyhnal pred Izraelitmi. ³ Zasa postavil výšiny, ktoré dal zbúrať jeho otec Ezechiáš, postavil oltáre Bálovi, urobil Ašeru, ako urobil izraelský kráľ Achab, klaňal sa celému nebeskému vojsku a slúžil mu. ⁴ Staval oltáre aj v Pánovom chráme, o ktorom Pán povedal: „V Jeruzaleme položím svoje meno.“ ⁵ Postavil totiž v oboch nádvoľoch Pánovho chrámu oltáre celému nebeskému vojsku. ⁶ Previedol svojho syna cez oheň, zaoberal sa veštením a čarodejnictvom, obstaral si vyvolávačov duchov a hádačov, robil teda množstvo vecí, ktoré sa Pánovi nepáčia, aby ho popudzoval. ⁷ Aj sochu Ašery, ktorú urobil postavil v chráme, o ktorom Pán povedal Dávidovi a jeho synovi Šalamúnovi: „V tomto chráme a v Jeruzaleme, ktorý som si vyvolil zo všetkých kmeňov Izraela, položím svoje meno naveky. ⁸ A nedopustím viac, aby Izrael vykročil z krajiny, ktorú som dal ich otcom, ak budú bedlivo zachovávať všetko, čo som im prikázal, a všetky zákony, ktoré im dal môj služobník Mojžiš.“ ⁹ Lenže neposlúchli a Manasses ich zviadol, že konali horšie ako národy, ktoré Pán vyhubil pred Izraelitov.

¹⁰ A Pán hovoril prostredníctvom svojich sluhov prorokov: ¹¹ „Pretože Manasses, kráľ Júdu, páchal tieto ohavnosti a konal horšie, než konali pred ním Amorejčania, ba svojimi modlami zvedol aj Júdu na hriech, ¹² toto hovorí Pán, Boh Izraela: Hľa, ja privediem nešťastie na Jeruzalem a na Júdu, že každému, kto bude o tom počuť, bude cvendžať v obidvoch ušiach. ¹³ A na Jeruzalem rozťahnem mieru Samárie a váhu Achabovho domu a Jeruzalem vytriem, ako sa vytiera misa: vyutiera sa a obráti hore dnom: ¹⁴ Tak zavrhnem zvyšky svojho dedičstva a vydám ich do ruky ich nepriateľov. Budú korisťou a plnom pre všetkých nepriateľov, ¹⁵ pretože robili, čo sa mne nepáči, a popudzovali ma odo dňa; čo ich otcovia vyšli z Egypta, až po dnešný deň.“ ¹⁶ Manasses vylieval aj nevinnú krv v takom veľkom množstve, že vrchom naplnila Jeruzalem, okrem hriechu, na ktorý naviedol Júdu, keď robil, čo sa Pánovi nepáči.

¹⁷ Ostatok Manassesových dejín, všetko, čo vykonal, i hriech, ktorý spáchal, je opísaný v Knihe letopisov júdskeho kráľov. ¹⁸ Potom sa Manasses uložil k svojim otcom a pochovali ho v záhrade jeho domu, v záhrade Ozu. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Amon.

Kráľ Amon. - ¹⁹ Amon mal dvadsaťdva rokov, keď sa stal kráľom, a dva roky kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Mesalemet, dcéra Harusa z Jeteby. ²⁰ Robil, čo sa Pánovi nepáči, ako robil jeho otec Manasses. ²¹ Kráčal celkom po ceste, po ktorej išiel jeho otec, slúžil modlám, ktorým slúžil jeho otec, a klaňal sa im. ²² Opustil Pána, Boha svojich otcov, a nekráčal po Pánovej ceste. ²³ Amonovi sluhovia sa sprisahali proti nemu a kráľa zabil v jeho dome. ²⁴ Ale vidiecky ľud pobil všetkých, čo sa sprisahali proti kráľovi Amonovi, a vidiecky ľud ustanovil namiesto neho za kráľa jeho syna Joziáša. ²⁵ Ostatok Amonových dejín, čo vykonal, je opísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov. ²⁶ Pochovali ho v jeho hrobe, v záhrade Ozu. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joziáš.

2Kr22

XXII. Kráľ Joziáš. - ¹ Joziáš mal osem rokov, keď začal kraľovať, a tridsaťjeden rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Idida, dcéra Hadaiáša z Baskatu. ² Robil, čo sa páči Pánovi, išiel celkom po ceste svojho otca Dávida a neodklonil sa ani napravo, ani naľavo. ³ V osemnástom roku kráľa Joziáša poslal kráľ pisára Safana, syna Asliáša, syna Mesulama, do Pánovho chrámu s odkazom: ⁴ „Chod' k veľkňazovi Helkiášovi, nech vysype peniaze prinesené do Pánovho chrámu, ktoré nazbierali strážcovia prahu od ľudu, ⁵ a nech ich odovzdá dielovedúcim, ktorí majú dozor v Pánovom chráme. Oni nech ich dajú robotníkom, ktorí sú v Pánovom chráme a opravujú poruchy Pánovho chrámu, ⁶ tesárom, staviteľom, murárom a nech zaopatria drevo a tesaný kameň na opravu chrámu! ⁷ Ale nech s nimi neúčtujú odovzdané peniaze, lebo oni robia pectivo!“

⁸ Vtedy povedal veľkňaz Helkiáš pisárovi Safanovi: „Našiel som Knihu zákona v Pánovom chráme.“ Helkiáš Knihu odovzdal Safanovi a on ju prečítal. ⁹ Potom išiel pisár Safan ku kráľovi a podal kráľovi správu: „Tvoji sluhovia vysypali peniaze, ktoré boli v chráme, a odovzdali ich dielovedúcim, čo majú dozor v Pánovom chráme.“ ¹⁰ A pisár Safan oznámil kráľovi: „Kňaz Helkiáš mi dal knihu.“ A Safan ju čítal pred kráľom. ¹¹ Keď kráľ počul slová Knihy zákona, roztrhol si rúcho. ¹² A kráľ rozkázal kňazovi Helkiášovi, Safanovmu synovi Achikamovi, Michovmu synovi Achoborovi, pisárovi Safanovi a kráľovmu sluhovi Asaiášovi: ¹³ „Chod'te a

dopytujte sa za mňa, za ľud a za celé Júdsko Pána o obsahu tejto nájdenej knihy. Lebo je veľký Pánov hnev, ktorý sa roznieťil proti nám, pretože naši otcovia nepočúvali slová tejto knihy, aby robili podľa toho, čo je v nej predpísané.“

¹⁴ Kňaz Helkiáš, Achikam, Achobor, Safan a Asaiáš išli k prorokyni Holde, manželke Seluma, syna Tekuu, syna Araása, strážcu šiat. Bývala v Jeruzaleme v druhom okrese. Keď s ňou hovorili, ¹⁵ odpovedala im: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Povedzte mužovi, ktorý vás ku mne poslal: ¹⁶ Toto hovorí Pán: Veru ja privediem nešťastie na toto miesto a na jeho obyvateľov; všetko to, čo stojí v knihe, ktorú čítal kráľ Júdu. ¹⁷ Pretože opustili mňa a páľili tymian iným bohom, aby ma popudzovali každým činom svojich rúk, vzbĺkne môj hnev proti tomuto miestu a nevyhasne. ¹⁸ Kráľovi Júdska, ktorý vás poslal dopytovať sa u Pána, povedzte: Toto hovorí Pán, Boh Izraela: ¹⁹ Pretože zmätko tvoje srdce, keď si počul tieto slová, a pokoril si sa pred Pánom; keď si počul, čo som hovoril proti tomuto miestu a proti jeho obyvateľom, že bude pusté a prekliate; že si si roztrhol rúcho a plakal si pred mnou, aj ja som (ť'a) vyslyšal, hovorí Pán. ²⁰ Preto ť'a ja vezmem k tvojim otcom, v pokoji sa dostaneš do svojho hrobu a tvoje oči neuvidia všetko to nešťastie, ktoré ja privediem na toto miesto.“ A zopakovali to kráľovi.

2Kr23

XXIII. ¹ Nato dal kráľ zhromaždiť okolo seba všetkých starších Júdska a Jeruzalema. ² Kráľ išiel hore do Pánovho chrámu a s ním všetci mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, kňazi, proroci a všetok ľud od najmenšieho po najväčších. A kráľ prečítal pred nimi celý obsah Knihy zmluvy nájdenej v Pánovom chráme. ³ Potom si kráľ stal k stĺpu a uzavrel pred Pánom zmluvu, že budú chodiť za Pánom, že budú celým srdcom a celou dušou zachovávať jeho príkazy, ustanovenia a predpisy, aby tak uskutočnili slová tejto zmluvy, napísané v tejto knihe. A všetok ľud pristúpil k zmluve.

⁴ Potom kráľ rozkázal veľkňazovi Helkiášovi, druhému kňazovi a strážcom prahu, aby odstránili z Pánovho chrámu všetko náradie urobené pre Bála, Ašeru a celé nebeské vojsko. Spálili to za Jeruzalemom na kedronských poliach a popol dal zaniest' do Betelu. ⁵ Odstránil tiež modlárske kňazov, ktorých ustanovili júdski králi a ktorí páľili tymian na výšinách v júdskejších mestách a v okolí Jeruzalema, aj tých, ktorí páľili tymian Bálovi, slnku, mesiacu, planétam a celému nebeskému vojsku. ⁶ Ašeru z Pánovho chrámu z Jeruzalema odstránil do údolia Kedronu, spálil ju v údolí Kedronu, rozmrvil ju na prach a prach z nej pohádzal na pohrebište pospolitého ľudu. ⁷ Zrúcal domy zasvätených, ktoré boli v Pánovom chráme a v ktorých ženy tkávali závoje pre Ašeru. ⁸ Ďalej priviedol všetkých kňazov z júdskejších miest, poškvnil výšiny, na ktorých kňazi páľili tymian, od Gabay až po Bersabe; zrúcal výšinu brány, ktorá bola pri vchode do brány mestského veliteľa Jozueho naľavo tomu, kto prichádza z mestskej brány. ⁹ Lenže kňazi výšin nepristúpili k Pánovmu oltáru v Jeruzaleme, ale jedli nekvasený chlieb medzi svojimi bratmi. ¹⁰ Poškvnil Tofet, ktorý bol v údolí synov Hinoma, aby nik neprevádzal Molochovi svojho syna a svoju dcéru cez oheň. ¹¹ Odstránil kone, ktoré dali júdski králi slnku pri vchode do Pánovho chrámu do izby komorníka Natanmeleka, ktorá bola vo Farvare, a vozy slnka spálil na ohni. ¹² Oltáre, ktoré boli na streche Achazovej hornej izby, ktoré zhotovili júdski králi, tiež oltáre, ktoré zhotovil Manasses v oboch nádvoľiach Pánovho chrámu, kráľ zboril, odstránil ich odtiaľ a ich prach vysypal do údolia Kedronu. ¹³ Potom kráľ poškvnil výšiny,

ktoré boli východne od Jeruzalema, južne od Vrchu záhuby a ktoré dal postaviť Šalamún, kráľ Izraela, ohave Sidončanov Aštarte, ohave Moabčanov Kamošovi a hnosote Amončanov Melchomovi.¹⁴ Polámal pomníky, povytínal ašery a ich miesta naplnil ľudskými kosťami.¹⁵ Ba aj oltár v Beteli, výšinu zriadenú Nabatovým synom Jeroboamom, ktorý zviedol na hriech Izrael; aj ten oltár a tú výšinu zboril a spálil, výšinu rozdrvil na prach a Ašeru zapálil.¹⁶ Keď sa Joziáš obrátil, videl hroby, ktoré boli tam na vrchu, dal doniesť z hrobov kosti, spálil ich na oltári a tak ho poškrvnil podľa Pánovho slova, ktoré ohlásil Boží muž (keď Jeroboam stál vo sviatok pri oltári. Keď sa teda obrátil a zdvihol oči k hrobu Božieho muža), ktorý tie slová povedal,¹⁷ spýtal sa: „Čo je to za pomník, čo vidím?“ Obyvatelia mesta mu odpovedali: „To je hrob Božieho muža, ktorý prišiel z Júdska a ohlásil proti oltáru v Beteli všetky tieto veci, čo si urobil.“¹⁸ Nato povedal: „Nechajte ho na pokoji, nech sa nik nedotkne jeho kostí!“ Tak sa jeho kosti zachránili spolu s kosťami proroka (ktorý prišiel zo Samárie).¹⁹ Joziáš dokonca odstránil aj chrámy výšin, ktoré boli v mestách Samárie, ktoré postavili izraelskí králi, aby popudzovali (Pána), a urobil s nimi celkom tak, ako urobil v Beteli.²⁰ Všetkých kňazov výšin, ktorí tam boli, pobil na oltároch, spálil na nich ľudské kosti a vrátil sa do Jeruzalema.

²¹ Potom kráľ prikázal všetkému ľudu: Svät'zte Pánovi, svojmu Bohu Veľkú noc, ako je napísané v tejto Knihe zmluvy!“²² Lebo takúto Veľkú noc neslávili odo dňa sudcov, ktorí súdili Izrael, po všetky dni izraelských kráľov a júdskeho kráľov. Až v osemnástom roku kráľa Joziáša slávili Pánovi v Jeruzaleme takúto Veľkú noc.

²⁴ Ale Joziáš vničil aj vyvolávačov duchov, hádačov, sochy, modly a všetky ohavnosti, ktoré sa zjavili v júdskej krajine a v Jeruzaleme, aby splnil slová zákona napísané v knihe, ktorú našiel kňaz Helkiáš v Pánovom chráme.²⁵ Pred ním nebolo jemu podobného kráľa, ktorý by sa celým srdcom, celou dušou a celou silou bol obrátil k Pánovi celkom podľa Mojžišovho Zákona, ani po ňom jemu podobný nepovstal.²⁶ Ale Pán už neupustil od svojho veľkého hnevu, ktorým vzplanul proti Júdovi pre všetko popudzovanie, ktorým ho dráždil Manasses.²⁷ Preto Pán povedal: „Aj Júdu odstránim pred seba, ako som odstránil Izrael. Zavrhnem toto mesto, ktoré som si vyvolil, Jeruzalem, i chrám, o ktorom som vyhlásil: Tam bude moje meno.“

²⁸ Ostatok Joziášových dejín a všetko, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov.²⁹ Za jeho čias tiahol egyptský kráľ faraón Nechao proti asýrskemu kráľovi hore k rieke Eufrat. Kráľ Joziáš išiel proti nemu, ale ten ho zabil pri Magede, len čo ho zazrel.³⁰ Jeho sluhovia ho mŕtveho odviezli z Mageda, dovezli ho do Jeruzalema a pochovali v jeho hrobe. Potom vidiecky ľud vzal Joziášovho syna Joachaza, pomazal ho a ustanovil za kráľa namiesto jeho otca.

Králi Joachaz, Joakim a Joachin. - ³¹ Joachaz mal dvadsaťtri rokov, keď začal kraľovať, a tri mesiace kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Amital, dcéra Jeremiáša z Lobny.³² Robil, čo sa Pánovi nepáči, celkom tak, ako robili jeho otcovia.³³ Faraón Nechao ho spútal v Reble, v krajine Ematu, aby nebol kráľom v Jeruzaleme; na krajinu však uvalil poplatok sto hrivien striebra a hrivnu zlata.³⁴ Faraón Nechao ustanovil za kráľa Joziášovho syna Eliakima namiesto jeho otca Joziáša a zmenil mu meno na Joakim. Joachaza však vzal a odviezol do Egypta, kde aj zomrel.³⁵ Joakim dal faraónovi striebro a zlato a musel oceniť aj krajinu, aby mohol dať faraónovi toľko peňazí, koľko žiadal. Podľa ocenenia vymáhal od každého vidiečana striebro a zlato, aby ho odovzdal faraónovi Nechaovi.

³⁶ Joakim mal dvadsaťpäť rokov, keď začal kraľovať, a jedenásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Zebida, Fadaiášova dcéra z Rummy.³⁷ Robil, čo sa Pánovi nepáči, celkom tak, ako jeho otcovia.

XXIV. ¹ Za jeho čias pritiahol babylonský kráľ Nabuchodonozor a Joakim mu bol tri roky poddaný, potom sa zas proti nemu vzbúril. ² Vtedy Pán poslal proti nemu chaldejských korisťníkov, aramejských korisťníkov, moabských korisťníkov a amonských korisťníkov. Poslal ich proti Júdsku, aby ho zničili podľa Pánovho slova, ktoré ohlásil prostredníctvom svojich sluhov, prorokov. ³ To sa stalo s Júdskom na Pánov rozkaz, lebo ho chcel odstrániť spred seba pre všetky hriechy Manassesa, ktoré popáchal, ⁴ aj pre nevinnú krv, ktorú vylieval, a Jeruzalem naplnil nevinnou krvou, takže sa Pán už nechcel zľutovať.

⁵ Ostatok Joakimových dejín a všetko, čo vykonal, je napísané v Knihe letopisov júdskeho kráľov. ⁶ Potom sa Joakim uložil k svojim otcom a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joachin.

⁷ Egyptský kráľ už viac nevytiahol zo svojej krajiny, lebo od Egyptského potoka až po riekú Eufrat zaujal babylonský kráľ všetko, čo patrilo egyptskému kráľovi.

⁸ Joachin mal osemnásť rokov, keď začal kraľovať, a tri mesiace kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Nohesta, dcéra Elnatana z Jeruzalema. ⁹ Robil, čo sa Pánovi nepáči, celkom ako robil jeho otec. ¹⁰ V tom čase pritiahli sluhovia babylonského kráľa Nabuchodonozora proti Jeruzalemu a mesto sa dostalo do obklúčenia. ¹¹ Aj babylonský kráľ Nabuchodonozor prišiel proti mestu, ktoré obliehali jeho sluhovia. ¹² Vtedy júdskeho kráľa Joachin vyšiel k babylonskému kráľovi, on, jeho matka, jeho sluhovia, jeho kniežatá aj jeho komorníci, a babylonský kráľ ho zajal v ôsmom roku svojho kraľovania. ¹³ Odniesol odtiaľ všetky poklady Pánovho chrámu a poklady kráľovského paláca a rozbil všetky zlaté nádoby, ktoré dal v Pánovom chráme zhotoviť izraelský kráľ Šalamún, ako rozkázal Pán. ¹⁴ Odviedol do zajatia celý Jeruzalem, všetky kniežatá a všetkých bojovníkov, desaťtisíc mužov, zajatcov, aj všetkých kováčov a zámočníkov. Neostal nik, iba chudobný vidiecky ľud. ¹⁵ Aj Joachina odviedol do Babylonu, aj kráľovu matku, kráľove ženy a jeho komorníkov, šľachtu krajiny odviedol do zajatia z Jeruzalema do Babylonu. ¹⁶ Všetkých udatných mužov - sedemtisíc, kováčov a zámočníkov - tisíc, samých mocných, bojaschopných ľudí odviedol babylonský kráľ do zajatia do Babylonu. ¹⁷ A namiesto neho ustanovil babylonský kráľ za kráľa jeho strýca Mataniáša a zmenil mu meno na Sedekiáš.

Kráľ Sedekiáš a pád Jeruzalema. - ¹⁸ Sedekiáš mal dvadsaťjeden rokov, keď začal kraľovať, a jedenásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Amital, dcéra Jeremiáša z Lobny. ¹⁹ Robil, čo sa Pánovi nepáči, celkom tak, ako robil Joakim. ²⁰ S Jeruzalemom a Júdskom sa toto dialo pre Pánov hnev, kým ich konečne neodvrhol od seba. - Sedekiáš sa vzbúril proti babylonskému kráľovi.

XXV. ¹ V deviatom roku jeho kraľovania, v desiatom mesiaci, na desiaty deň mesiaca prišiel babylonský kráľ Nabuchodonozor a celé jeho vojsko proti Jeruzalemu, utáboril sa proti nemu a postavil okolo neho násyp. ² Mesto bolo v stave obliehania až

do jedenásteho roku kráľa Sedekiáša. ³ Na deviaty deň mesiaca (štvrtého) sa v meste tak rozmohol hlad, že vidiecky ľud nemal chleba. ⁴ Mesto dostalo trhlinu a všetci bojovníci ušli; v noci vytiahli z mesta cestou cez bránu, ktorá bola pri kráľovskej záhrade - hoci Chaldejci obkľučovali mesto -, a dali sa smerom k Arabe. ⁵ Chaldejské oddiely prenasledovali kráľa a dochytili ho na Jeriškovej rovine. Všetky jeho oddiely sa však rozprchli od neho. ⁶ I zajali kráľa a zaviedli ho k babylonskému kráľovi do Rebly a on vyniesol nad ním rozsudok.

⁷ Sedekiášových synov zabili pred jeho očami a Sedekiášovi oslepil oči, spútal ho okovami a odviezol ho do Babylonu.

⁸ V piatom mesiaci, na siedmy, deň mesiaca - v devätnástom roku kráľa Nabuchodonozora, babylonského kráľa - prišiel do Jeruzalema veliteľ telesnej stráže Nabuzardan, sluha babylonského kráľa. ⁹ I podpálil Pánov chrám aj kráľovský palác a všetky jeruzalemské domy. Všetky veľké domy spálil. ¹⁰ Všetko chaldejské vojsko, ktoré bolo s veliteľom telesnej stráže, zrúcalo múry okolo Jeruzalema ¹¹ a zvyšok ľudí, ktorí ostali v meste, tiež i prebehlíkov, ktorí prebehli k babylonskému kráľovi, ako aj zvyšok zástupu odviezol veliteľ telesnej stráže Nabuzardan do zajatia. ¹² Z chudobných krajiny však nechal veliteľ telesnej stráže niektorých za vinohradníkov a roľníkov.

¹³ Kovové stĺpy, ktoré boli v Pánovom chráme, podstavce a kovové more, ktoré bolo v Pánovom chráme, Chaldejci polámali a kov z nich odniesli do Babylonu. ¹⁴ Vzali aj hrnce, lopatky, nože a misky a všetky kovové nádoby, ktorými sa vykonávala služba: ¹⁵ uhoľníky a kropáče, či boli zo zlata alebo zo striebra, zbral veliteľ telesnej stráže. ¹⁶ Dva stĺpy, jedno more a podstavce, ktoré dal spraviť Šalamún v Pánovom chráme. Kov týchto predmetov nebolo možno odvážiť. ¹⁷ Výška každého stĺpa bol osemnásť laktov. Na ňom bola kovová hlavica. Výška hlavice bola päť laktov. Mriežkovanie a granátové jablká na hlavici dookola bolo všetko z kovu. Taký bol aj druhý stĺp s mriežkovaním.

¹⁸ Veliteľ telesnej stráže zajal aj veľkňaza Saraiáša a druhého kňaza Sofoniáša a troch strážcov prahu. ¹⁹ Z mesta vzal jedného komorníka, ktorý bol veliteľom bojovníkov, päť mužov z osobnej kráľovej služby, ktorí boli v meste, vojvodcovho pisára, ktorý odvádzal ľud krajiny, a šesťdesiat mužov z vidieckeho ľudu, ktorí boli v meste. ²⁰ Veliteľ telesnej stráže Nabuzardan ich zajal a zaviedol k babylonskému kráľovi do Rebly. ²¹ A babylonský kráľ ich dal pobiť; usmrtil ich v Reble v ematskej krajine. Júdu však odviezol z jeho pôdy do zajatia.

²² A čo sa týka ľudu, ktorý zostal v júdskej krajine, ktorý babylonský Kráľ Nabuchodonozor ponechal, nad ním ustanovil Godoliáša, syna Achikama, syna Safana. ²³ Keď všetci velitelia so svojim mužstvom počuli, že babylonský kráľ ustanovil Godoliáša, prišli ku Godoliášovi do Masfy. A to: Nataniášov syn Izmael, Kareho syn Johanan, Saraiáš, syn Netofanitu Tanehumeta, a Máchatanov syn Jesoniáš, oni aj ich mužstvá. ²⁴ Godoliáš sa zaprisahal im aj ich mužstvu a vravel im: „Nebojte sa podrobiť sa Chaldejcom! Ostaňte v krajine, buďte poddaní babylonskému kráľovi a bude vám dobre!“ ²⁵ Ale v siedmom mesiaci prišiel Izmael, syn Nataniáša, syna Elisamovho z kráľovského rodu a s ním desať mužov a zabil Godoliáša a podobne aj Júdovcov a Chaldejcov, ktorí boli s ním v Masfe. ²⁶ Nato sa zbral všetok ľud, malí i veľkí, aj velitelia oddielov a išli do Egypta, lebo sa báli Chaldejcov.

Omilostenie Joachina. - ²⁷ V tridsiatom siedmom roku zajatia júdskeho kráľa Joachina, v dvanástom mesiaci, na dvadsiaty siedmy deň mesiaca babylonský kráľ Evil Merodach v roku svojho nastúpenia omilostil júdskeho kráľa Joachina (a vyviedol ho) zo žalára. ²⁸ Hovoril s ním láskavo a jeho trón postavil nad trón kráľov,

ktorí boli s ním v Babylone. ²⁹ Zamenil mu zajatecký odev a jedol s ním stále, po všetky dni svojho života. ³⁰ Zaopatrenie, a to zaopatrenie trvalé, dostával každodenne od kráľa po všetky dni svojho života.

PRVÁ KNIHA KRONÍK

I. Rodokmene 1 - 9

1Krn1

I. Od Adama po Jakuba. - ¹ Adam, Set, Enos, ² Kainan, Malaleel, Jared, ³ Henoch, Matuzalem, Lamech, ⁴ Noe, Sem, Cham a Jafet.

⁵ Jafetovi synovia: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mosoch, Tiras. ⁶ Gomerovi synovia: Askenéz, Rifat a Togorma. ⁷ Javanovi synovia: Elisa a Taršiš, Kitim a Dodanim. ⁸ Chamovi synovia: Kuš, Mesraim, Fut a Kanaán. ⁹ Kušovi synovia: Saba, Hevila, Sabata, Regma a Sabatacha. Regmovi synovia: Saba a Dadan. ¹⁰ Od Kuša pochádza Nimród; on bol prvým silákom na zemi. ¹¹ Od Mesraima pochádza Ludim, Anamim, Laábim a Neftuim, ¹² Fetrusim, Chašluim - odkiaľ vyšli Filištínci - a Kaftorim.

¹³ Od Kanaána pochádza Sidon, jeho prvorodený, Het, ¹⁴ Jebus, Amor, Gergez, ¹⁵ Hev, Arak, Sin. Arad, Samar a Hamat. ¹⁷ Semovi synovia: Elam, Asýr, Arfaxad, Lud, Aram, Chus, Hul, Geter a Mosoch. ¹⁸ Od Arfaxada pochádza Sale a od Saleho pochádza Heber. ¹⁹ Heberovi sa narodili dvaja synovia; meno jedného bolo Faleg, lebo za jeho dní bola rozdelená zem. Meno jeho brata bolo Jektan. ²⁰ Od Jektana pochádza Elmodad, Salef, Asarmot, Jare, ²¹ Adoram, Huzal, Dekla, ²² Hebal, Abimael, Saba, ²³ Ofir Hevila a Jobab. Títo všetci sú Jektanovi synovia.

²⁴ Sem, Arfaxad, Sale, ²⁵ Heber, Faleg, Ragau, ²⁶ Sarug, Nachor, Táre, ²⁷ Abram, čiže Abrahám.

²⁸ Abrahámovi synovia: Izák a Izmael. ²⁹ Toto sú ich rody: Izmaelov prvorodený Nabajot, Kedar, Adbél, Mabsam, ³⁰ Masma, Duma, Masa, Hadad, Tema, ³¹ Jetur, Nafis, Kedma. To sú Izmaelovi synovia. ³² Synovia Ketury, vedľajšej Abrahámovej ženy, ktorých porodila: Zamran, Jeksan, Madan, Madián, Jesbok a Sue. Jeksanovi synovia: Saba a Dadan. (Dadanovi synovia: Asýrčania, Latusiti a Laomania.) ³³ Madiánovi synovia: Efa, Efer, Henoch, Abida a Eldaa. Títo všetci sú synovia Ketury.

³⁴ Od Abraháma pochádza Izák. Izákovi synovia: Ezau a Izrael. ³⁵ Ezauovi synovia: Elifaz Rahuel Jehus Ihelom a Kore. ³⁶ Elifazovi synovia: Teman, Omar, Sefi, Gatan, Kenéz, Tamna a Amalek. ³⁷ Rahuelovi synovia: Nahat, Zara, Sama a Meza. ³⁸ Seirovi synovia: Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Dison, Eser a Disan. ³⁹ Lotanovi synovia: Hori a Homam. Lotanova sestra bola Tamna. ⁴⁰ Sobalovi synovia: Alian, Manahat, Ebal, Sefi a Onam. Sebeonovi synovia: Aja a Ana. ⁴¹ Anovi synovia: Dison. Disonovi synovia: Hamram, Eseban, Jetran a Charan. ⁴² Eserovi synovia: Balán, Zavan a Jakan. Disanovi synovia: Chus a Aran.

⁴³ Králi, ktorí kraľovali v Edomsku skôr, ako nad Izraelitmi panoval kráľ: Beorov syn Bale; meno jeho mesta bolo Denaba. ⁴⁴ Keď Bale zomrel, stal sa namiesto neho kráľom Jobab, Zareho syn z Bosry. ⁴⁵ Keď Jobab zomrel, stal sa namiesto neho kráľom Husam z Temanskej krajiny. ⁴⁶ Keď Husam zomrel, stal sa namiesto neho

kráľom Badadov syn Adad, ktorý porazil Madiáncov v Moabsku. Meno jeho mesta bolo Avit. ⁴⁷ Keď Adad zomrel, stal sa namiesto neho kráľom Semla z Masreky. ⁴⁸ Keď Semla zomrel, stal sa namiesto neho kráľom Šaul z Rohobotu pri Rieke. ⁴⁹ Keď Šaul zomrel, stal sa namiesto neho kráľom Achoborov syn Balanan. ⁵⁰ Keď zomrel Balanan, stal sa namiesto neho kráľom Adad; meno jeho mesta bolo Fau, meno jeho manželky Métabel, dcéra Matredy, Mezaábovej dcéry.

⁵¹ Keď Adad zomrel, boli v Edomsku vodcovia: vodca Tamna, vodca Alva, vodca Jetet, ⁵² vodca Ólibama, vodca Ela, vodca Finon, ⁵³ vodca Kenéz, vodca Teman, vodca Mabsar, ⁵⁴ vodca Magdiel vodca Hiram. To boli edomskí vodcovia.

1Krn2

II. ¹ Toto boli Izraelovi synovia: Ruben, Simeon, Lévi, Júda, Isachar, Zabulon, ² Dan, Jozef, Benjamín, Neftali, Gad a Aser.

Rodokmeň Júdov. - ³ Júdovi synovia: Her, Onan a Sela. Títo traja sa mu narodili z dcéry Sueho, Kanaánčanky. Júdov prvorodený Her bol zlý v Pánových očiach, preto ho usmrtil. ⁴ Tamar však, Júdova nevesta, porodila mu Fáresa a Zaru. Všetkých Júdových synov bolo päť. ⁵ Fáresovi synovia: Hesron a Hamul. ⁶ Zarovi synovia: Zamri, Etan, Eman, Chalchal a Dara, spolu päť. ⁷ Charmiovi synovia: Achar, ktorý zarmútil Izrael, lebo sa previnil na prekliatych veciach. ⁸ Etanovi synovia: Azariáš. ⁹ Hesronovi synovia, ktorí sa mu narodili: Jerameel, Rám a Kalebovci. ¹⁰ Od Ráma však pochádza Aminadab, od Aminadaba pochádza Naáson, knieža Júdových synov. ¹¹ Od Naásona pochádza Salma, od Salmu pochádza Bóz, ¹² od Bóza pochádza Obed, od Obeda pochádza Izai. ¹³ Od Izaiho pochádza jeho prvorodený Eliab, druhý Abinadab, tretí Sima, ¹⁴ štvrtý Natanael, piaty Radaj, ¹⁵ šiesty Asom a siedmy Dávid. ¹⁶ Ich sestry boli: Sarvia a Abigail Synovia Sarvie: Abisai, Joab a Asael, traja. ¹⁷ Abigail porodila Amasu. Amasov otec bol Izmaelovec Jeter.

¹⁸ Hesronov syn Kaleb si vzal za manželku Azubu z Jeriotu a toto sú jej synovia: Jaser, Sobab a Ardon. ⁹ Keď Azuba zomrela, vzal si Kaleb Efratu, ktorá mu porodila Hura. ²⁰ Od Hura pochádza Uri a od Uriho pochádza Bezeleel. ²¹ Potom Hesron vošiel k dcére Galaádovho otca Machira a vzal si ju, keď mal šesťdesiat rokov. Ona mu porodila Seguba. ²² Od Seguba pochádza Jair, ktorý mal dvadsaťtri miest v krajine Galaád. ²³ Gesur a Aram zobrali od nich Jairove dediny aj Kanat s príslušnými osadami, šesťdesiat miest. Toto všetko sú synovia Galaádovho otca Machira. ²⁴ Po Hesronovej smrti vošiel Kaleb k Efrate, manželke svojho otca Hesrona, a ona mu porodila Ashura, otca Tekuu.

²⁵ Synovia Jerameela, Hesronovho prvorodeného, boli: prvorodený Rám, ďalej Buna, Aram, Asom a Achiáš. ²⁶ Jerameel mal aj druhú manželku, menom Ataru; tá bola Onamovou matkou. ²⁷ Synovia Ráma, Jerameelovho prvorodeného, boli: Mós, Jamin a Achar. ²⁸ Onamovi synovia boli Semei a Jada. Semeiho synovia: Nadab a Abisur. ²⁹ Meno Abisurovej manželky bolo Abihail; ona mu porodila Ahobana a Molida. ³⁰ Nadabovi synovia: Saled a Apaim. Saled zomrel bez dietok. ³¹ Apaimovi synovia: Jesi. Jesiho synovia: Sesan. Sesanovi synovia: Oholai. ³² Synovia Jadu, Semeiho brata: Jeter a Jonatán. Jeter zomrel bez dietok. ³³ Jonatánovi synovia: Falet a Ziza. To boli synovia Jerameela.

³⁴ Sesan nemal synov, iba dcéry. Sesan však mal egyptského sluhu, menom Jeraa. ³⁵ I dal Sesan svoju dcéru za manželku svojmu sluhovi Jeraovi a ona mu porodila Eteja. ³⁶ Od Eteja pochádza Nátan, od Nátana pochádza Zabada. ³⁷ Od Zabada

pochádza Oflal, Oflal splodil Obeda.³⁸ Od Obeda pochádza Jehu, od Jehua pochádza Azariáš,³⁹ od Azariáša pochádza Heles, od Helesa pochádza Elasa,⁴⁰ od Elasu pochádza Sisamoi, od Sisamoiho pochádza Selum,⁴¹ od Seluma pochádza Ikamiáš, od Ikamiáša pochádza Elisama.

⁴² Synovia Kaleba, Jerameelovho brata: jeho prvorodený Mesa je otcom Zifu; a jeho syn Maresa otcom Hebrona.⁴³ Hebronovi synovia: Kore, Tafua, Rekem a Sama.⁴⁴ Od Samu pochádza Raham, otec Jerkaama, a od Rekema pochádza Samai.⁴⁵ Samaiho syn bol Maon a Maon bol otec Betsura.

⁴⁶ Kalebova vedľajšia žena Efa porodila Harana, Mosu a Gezeza. Od Harana pochádza Gezez.⁴⁷ Jahadaiho synovia: Regom, Joatan, Gesan, Falet, Efa a Sáf.⁴⁸ Kalebova vedľajšia žena Maácha porodila Sabera a Taranu.⁴⁹ Od Sáfa, otca Madmeny, pochádza Sue, otec Machbeny a otec Gabay. Kalebova dcéra bola Achsa.⁵⁰ To boli Kalebovi synovia.

Synovia Hura, Efratinho prvorodeného: Sobal, otec Karjatiarima,⁵¹ Salma, otec Betlehema, Harif, otec Betgadéra.⁵² Sobal, otec Karjatiarima, mal synov: Haroeho a polovicu Menuchoťanov.⁵³ Rody Karjatiarima: Jetrejci, Afutejci, Sematejci a Maserejci. Od týchto pochádzajú Saraania a Estaolci.

⁵⁴ Salmovi synovia: Betlehem, Netofania, Atarot-Bet-Joab, polovica Menuchoranov a Sarania.⁵⁵ Rody pisárov bývajúcich v Jábese: Tiratijci, Simatijci a Suchatijci. To sú Kinejci, ktorí pochádzajú od Chamata, otca Rechabovho domu.

1Krn3

III. ¹ Dávidovi synovia, ktorí sa mu narodili v Hebrone, boli títo: prvorodený Amnon od Jezraelčianky Achinoam, druhý Daniel od Karmelčianky Abigail, ² tretí Absolón, syn Maáchy, dcéry gesurského kráľa Tolmailho, štvrtý Adoniáš, syn Agity, ³ piaty Safatiáš od Abital, šiesty Jetraham od jeho ženy Egly. ⁴ Šiesti sa mu narodili v Hebrone; tam kraľoval sedem rokov a šesť mesiacov. Tridsaťtri rokov však kraľoval v Jeruzaleme.

⁵ V Jeruzaleme sa mu narodili títo: Simaa, Sobab, Nátan a Šalamún, štyria od Amielovej dcéry Betsaby, ⁶ potom Jebaár, Elisama, ⁷ Elifalet, Noge, Nefeg, Jafia, ⁸ Elisama, Eliada a Elifelet, deviati. ⁹ To všetko sú Dávidovi synovia okrem synov od vedľajších žien: Ich sestra bola Tamar.

¹⁰ Šalamúnov syn bol Roboam, jeho syn bol Abiáš, jeho syn Asa, jeho syn Jozafat, ¹⁰ jeho syn Joram, jeho syn Ochoziáš, jeho syn Joas, ¹² jeho syn Amasiáš, jeho syn Azariáš, jeho syn Joatam, ¹³ jeho syn Achaz, jeho syn Ezechiáš, jeho syn Manasses, ¹⁴ jeho syn Amon, jeho syn Joziáš.

¹⁵ Joziášovi synovia: Prvorodený Johanan, druhý Joakim, tretí Sedekiáš, štvrtý Selum. ¹⁶ Joakimov syn bol Jechoniáš, jeho syn Sedekiáš. ¹⁷ Synovia zajatého Jechoniáša: Salatiel, ¹⁸ Melchiram, Fadaiáš, Seneser, Jekemiáš, Sama a Nadabiáš. ¹⁹ Fadaiášovi synovia: Zorobábel a Semei. Zorobábelovi synovia: Mosolam, Hananiáš a ich sestra Salomita, ²⁰ potom Hasaban, Ohola, Barachiáš, Hasadiáš, Josabhesed, piati. ²¹ Hananiášov syn bol Faltiš, jeho syn bol Jeseiáš, jeho syn Rafaiáš, jeho syn Arnan, jeho syn Obdiáš, jeho syn Secheniáš. ²² Secheniášovi synovia: Semeiáš. Semeiášovi synovia: Hatus, Jegaál, Baria, Naáriáš a Safat, šiesti. ²³ Naáriášovi synovia: Elioenaj, Ezechiáš a Ezrikam, traja. ²⁴ Elioenajovi synovia: Oduliáš, Eliasub, Feleiš, Akub, Johanan, Dalaiáš a Anani, siedmi.

IV. ¹ Júdovi synovia: Fáres, Hesron, Charmi, Hur a Sobal. ² Od Sobalovho syna Raiáša pochádza Jahat, od Jahata pochádza Ahumaj a Lád. To sú rody Saraánov. ³ A toto sú synovia ..., Etamovho otca: Jezrahel, Jesema a Jedebós. Meno ich sestry bolo Asalefuni. ⁴ Fanuel bol otec Gedora a Ezer otec Hosu. To sú synovia Efratinho prvorođeného Hura, Betlehemovho otca.

⁵ Ashur, otec Tekuu, mal dve manželky, Halau a Naáru. ⁶ Naára mu porodila Ózama, Hefera, Temariovcov a Ahastarcov. To sú synovia Naáry. ⁷ Synovia Halay: Seret, Tsaár a Etnan. ⁸ Od Kosa pochádza Anob, Soboba a rody Arumovho syna Aharehela. ⁹ Jábes však bol váženejší ako jeho bratia. Jeho matka mu dala meno Jábes, hovoriac: „V bolesti som ho porodila.“ ¹⁰ Jábes vzýval Izraelovho Boha: „Ak ma naozaj požehnáš a rozšíriš moje hranice, ak tvoja ruka bude so mnou a urobíš, aby ma neubýjalo nešťastie ...!“ A Boh splnil, čo si žiadal.

¹¹ Od Sueho brata Kaleba pochádza Mahir, otec Estona. ¹² Od Estona pochádza Betrafa, Fese a Tehina, otec mesta Naás. Toto sú muži z Rechy. ¹³ Kenézovi synovia: Otoniel a Saraiáš. Otonielovi synovia: Hatat a Maonati. ¹⁴ Od Maonatiho pochádza Ofra, od Saraiáša pochádza Joab, otec Údolia remeselníkov, lebo boli remeselníci. ¹⁵ Synovia Jefonovho syna Kaleba: Hir, Ela a Naham. Elovi synovia: ... a Kenéz. ¹⁶ Jaleleelovi synovia: Zif, Zifa, Tiria a Asrael. ¹⁷ Ezrovi synovia: Jeter, Mered, Efer a Jalon ... a počala Mariamu, Samaiho a Jesbu, otca Estama. ¹⁸ A jeho júdska žena porodila Jareda, otca Gedora a Hebera, otca Sochoa a Ikutiela, otca Zanoeho. To sú synovia faraónovej dcéry Betie, ktorú si vzal Mered. ¹⁹ Synovia júdskej manželky, sestry Keilovho otca Nahama: Garmovci, Estamovci a Maáchovci. ²⁰ Simonovi synovia: Amnon, Rina, Ben-Hanan a Tilon. Jesiho synovia: Zohet a Benzohet.

²¹ Synovia Júdovho syna Selu: Lehov otec Her, Maresov otec Laáda a rody domu výrobcov plátna v Bet-Asbe, ²² potom Jokim, muži z Kozeby, Joas a Saraf, ktorí boli pánmi v Moabsku a vrátili sa do Lahemu. To sú dávne veci. ²³ To sú hrnčiari, obyvatelia Netaimu a Gedery. Bývali u kráľa v jeho dielňach.

Rodokmeň Simeonov. - ²⁴ Siméonovi synovia: Namuel, Jamin, Jarib, Zara, Šaul: ²⁵ jeho syn Selum, jeho syn Mapsam, jeho syn Masma. ²⁶ Synovia Masmu: jeho syn Hamuel, jeho syn Zachur, jeho syn Semei. ²⁷ Semei mal šesťsynov a šesť dcér: Ale jeho bratia nemali mnoho synov, takže celý ich rod nedosiahol počet Júdovcov. ²⁸ Bývali v Bersabe, v Molade, v Hasarsuhale, ²⁹ v Bale, v Asome, v Tolade, ³⁰ v Batueli, v Horne, v Sikelegu, ³¹ v Betmarchabote, v Hasarsusime, v Betberaji a v Saárim. To boli ich mestá až do kráľa Dávida ³² a ich dediny: Etam a Aen, Remon a Tochen a Asan, päť miest, ³³ a všetky dediny, ktoré boli okolo týchto mest až po Bálu. To je ich bydlisko. A ich menoslov: ³⁴ Mosobab, Jemlech, Josa, syn Amasiáša, ³⁵ Joel, Jehu, syn Josabiáša, syna Asielovho syna Saraiáša; ³⁶ Eljoenaj, Jakoba, Isuhaiáš, Asaiáš, Adiel, Ismiel, Banaiáš ³⁷ a Ziza, syn Sefeiho, syna Alona, syna Idaiáša, syna Semriho, syna Samaiáša. ³⁸ To sú tí, ktorí prišli podľa mien, kniežat a rodov a domy ich otcov sa veľmi rozšírili. ³⁹ Išli až ta, kadiaľ sa ide do Gadoru, až po východnú časť údolia hľadať pastvy pre svoje stáda. ⁴⁰ Našli tučnú a dobrú pastvu a krajina bola rozsiahla, pokojná a bezpečná, lebo predtým tam bývali ľudia z Chamovcov. ⁴¹ Títo, zapísaní podľa mien, prišli za čias júdskeho kráľa Ezechiáša, rozbili ich stany aj Meunejcov, ktorých tam našli, vyničili ich až po dnešný deň a osadili sa namiesto nich, lebo tam boli pastviny pre ich stáda. ⁴² Niektorí z nich, zo

Simeonových synov, išli k vrchu Seir, päťsto mužov na čele s Jesiho synmi Faltiašom, Naáriášom, Rafaiášom a Ozielom, ⁴³ pobili zvyšky Amalekitov, ktorí sa zachránili, a bývajú tam až po dnešný deň.

1Krn5

V⁵. Rodokmeň Rubenov. - ¹ Synovia Rubena, Izraelovho prvorodeného - lebo on bol prvorodený, ale keď poškrvnil lôžko svojho otca, dostalo sa prvorodenské právo synom Izraelovho syna Jozefa; no nepočítal sa za prvorodeného, ² lebo Júda ostal najmocnejší medzi svojimi bratmi a z neho pochádzajú kniežatá. Jozef mal iba prvorodenské práva. ³ Synovia Rubena, Izraelovho prvorodeného, (sú teda): Enoch, Falu, Esron a Karmi ... ⁴ Joelovi synovia: jeho syn Samaiáš, jeho syn Gog, jeho syn Semei, ⁵ jeho syn Micha, jeho syn Reiáš, jeho syn Bál, ⁶ jeho syn Béra, ktorého odviedol do zajatia asýrsky kráľ Telgatfalnasar; on bol kniežat'om Rubenovcov. ⁷ A jeho bratia podľa rodín, keď ich počítali podľa rodov: hlava Jehiel a Zachariáš. ⁸ Bál, syn Azazu, syna Joelovho syna Samu, býval v Aroeri až po Nebo a Bálmeon. ⁹ Na východ býval až ako sa vchádza na púšť od rieky Eufrat, lebo mali množstvo dobytky v galaádskej krajine. ¹⁰ Za Šaulových čias viedli vojnu s Agarejcami; tí padli ich rukou, oni sa však usadili v ich stanoch po celej východnej strane až po Galaád.

Rodokmeň Gadov. - ¹¹ Gadovi synovia bývali naproti nim v krajine Bášan až po Selchu: ¹² Joel predstavený, Safan druhý, ďalej Janai a Safat v Bášane. ¹³ Ich bratia podľa otcovských domov boli: Michael, Mosolam, Sebe, Jorai, Jachan, Zie a Heber, siedmi. To sú synovia Abihaila syna Huriho, syna Jaru, syna Galaáda, syna Michaela, syna Jesesiho, syna Jeda, syna Buza. ¹⁵ Achi, syn Guniho syna Abdiela, bol hlavou ich otcovského domu. ¹⁶ Bývali v Galaáde, v Bášane a k nemu priliehajúcich osadách a na všetkých pastvinách Saronu až po ich končiny. ¹⁷ Týchto všetkých spočítali za čias júdskeho kráľa Joatama a za čias izraelského kráľa Jeroboama.

¹⁸ Synovia Rubena, Gada a polovica Manassesovho kmeňa, siláci, mužovia, ktorí nosia štít a meč, napínajú kušu, sú vycvičení v boji, štyridsaťštyritisíc sedemstošesťdesiat takých, čo tiahnu do boja, ¹⁹ viedli vojnu proti Agarejcom, Iturejcom, Nafisovi a Nodabovi. ²⁰ Dostalo sa im pomoci proti nim. Dostali do ruky Agarejcov a všetkých, čo boli s nimi, lebo volali k Bohu v boji a dal sa im uprosiť, pretože dúfali v neho. ²¹ A zajali ich stáda: ich ťavy, päťdesiatisíc, ovce, dvestopäťdesiatisíc, osly, dvetisíc, a ľudských duší stotisíc, ²² lebo padlo množstvo prebodnutých; ved' ten boj bol od Boha. Potom sa usadili na ich mieste až do zajatia.

Rodokmeň zajordánskych Manassesovcov. - ²³ Synovia polovice Manassesovho kmeňa bývali v kraji od Bášanu až po Bál-Hermon, Sanir a vrch Hermon. Bolo ich veľa. ²⁴ A toto boli hlavy ich rodín: Efer, Jesi, Eliel, Ezriel, Jeremiáš, Odoiáš a Jediel, vojvodcovia, chýrni mužovia, hlavy rodín.

²⁵ Ale spreneverili sa Bohu svojich otcov a chodili smilne za bohmi krajiny, ktorých Boh vyhubil pred nimi. ²⁶ Preto Boh Izraela povzbudil ducha asýrskeho kráľa Fúla - ducha asýrskeho kráľa Telgatfalnasara - a on odviedol Rubenovcov, Gadovcov a polovicu Manassesovho kmeňa do zajatia do Lahely, do Habora, do Ary a k rieke Gozan až po dnešný deň.

Rodokmeň Léviho. - ²⁷ Léviho synovia: Gerson, Kaát a Merari. ²⁸ Kaátovi synovia: Amram, Isaár, Hebron a Oziel. ²⁹ Amramovi synovia: Áron, Mojžiš a Mária. Áronovi synovia: Nadab a Abiu, Eleazar a Itamar.

³⁰ Od Eleazara pochádza Finés, od Finésa pochádza Abisue, ³¹ od Abisua pochádza Boki, od Bokiho pochádza Ozi, ³² od Oziho pochádza Zaraiáš, od Zaraiáša pochádza Merajot, ³³ od Merajota pochádza Amariáš, od Amariáša pochádza Achitob, ³⁴ od Achitoba pochádza Sadok, od Sadoka pochádza Achimás, ³⁵ od Achimása pochádza Azariáš, od Azariáša pochádza Johanán, ³⁶ od Johanána pochádza Azariáš, on konal kňazský úrad v dome, ktorý postavil Šalamún v Jeruzaleme. ³⁷ Od Azariáša pochádza Amariáš, od Amariáša pochádza Achitob, ³⁸ od Achitoba pochádza Sadok, od Sadoka pochádza Selum, ³⁹ od Seluma pochádza Helkiáš, od Helkiáša pochádza Azariáš, ⁴⁰ od Azariáša pochádza Saraiáš, od Saraiáša pochádza Josedek; ⁴¹ Josedek však odišiel, keď Pán prostredníctvom Nabuchodonozora odviezol Júdu a Jeruzalem do zajatia.

1Krn6

VI. ¹ Léviho synovia: Gerson, Kaát a Merari. ² Toto sú mená Gersonových synov: Lobni a Semei. ³ Kaátovi synovia: Amram, Isaár, Hebron a Oziel. ⁴ Merariho synovia: Moholi a Musi. A toto sú Léviho rody podľa rodín: ⁵ Od Gersona jeho syn Lobni, jeho syn Jahat, jeho syn Zama, ⁶ jeho syn Joah; jeho syn Ado, jeho syn Zara, jeho syn Jetrai.

⁷ Kaátovi synovia: jeho syn Aminadab, jeho syn Kore, jeho syn Asir, ⁸ jeho syn Elkana, jeho syn Abiasaf, jeho syn Asir, ⁹ jeho syn Tahat, jeho syn Uriel, jeho syn Oziáš, jeho syn Šaul. ¹⁰ Elkanovi synovia: Amasai, Achimot ¹¹ a Elkana. Elka-Enovi synovia: jeho syn Sofai, jeho syn Nahat, ¹² jeho syn Eliab, jeho syn Jeroham, jeho syn Elkana ... ¹³ Samuelovi synovia: ..., prvorodený, a druhý Abiáš.

¹⁴ Merariho synovia: Moholi, jeho syn Lobni, jeho syn Semei, jeho syn Oza, ¹⁵ jeho syn Samaa, jeho syn Hagiáš, jeho syn Asaiáš.

¹⁶ A toto sú tí, ktorých Dávid ustanovil na spev v Pánovom dome odvtedy, keď sa archa dostala na pokoj. ¹⁷ Konali službu spevu pred stanom zhromaždenia, kým Šalamún nepostavil v Jeruzaleme Pánov dom. Svoju službu zastávali podľa svojich ustanovení. ¹⁸ Službu konali títo a ich synovia: Z Kaátových synov: spevák Heman, syn Joela, syna Samuela, ¹⁹ syna Elkanu, syna Jerohama, syna Eliela, syna Tohuho, ²⁰ syna Sufa, syna Elkanu, syna Mahata, syna Amasaiho, ²¹ syna Elkanu, syna Johela, syna Azariáša, syna Sofoniáša, ²² syna Tahata, syna Asira, syna Abiasafa, syna Koreho, ²³ syna Isaára, syna Kaáta, syna Léviho, syna Izraela.

²⁴ A jeho brat Asaf, ktorý mu stál po pravici; Asaf, syn Barachiáša, syna Samau, ²⁵ syna Michaela, syna Basaiáša, syna Melchiáša, ²⁶ syna Atanaiho, syna Zaru, syna Adaiho, ²⁷ syna Etana, syna Zamu, syna Semeia, ²⁸ syna Jeta, syna Gersona, syna Léviho.

²⁹ Merariho synovia, ich bratia, po ľavej strane: Etan, syn Kusiho, syna Abdiho, syna Malocha, ³⁰ syna Hasabiáša, syna Amasiáša, syna Helkiáša, ³¹ syna Amasaiho, syna Boniho, syna Somera, ³² syna Moholiho, syna Musiho, syna Merariho, syna Léviho.

³³ Ich bratia leviti boli ustanovení na rozličnú službu v stánku Pánovho domu: ³⁴ Áron a jeho synovia pálili na oltári zápalných obiet a na kadidlovom oltári, konali rozličné služby vo veľsvätyni a mali uzmierovať za Izrael podľa všetkého toho, čo prikázal Pánov služobník Mojžiš. ³⁵ A toto sú Áronovi synovia: jeho syn Eleazar, jeho syn Finés, jeho syn Abisue, ³⁶ jeho syn Boki, jeho syn Ozi, jeho syn Zaraiáš, ³⁷ jeho

syn Merajot, jeho syn Amariáš, jeho syn Achitob, ³⁸ jeho syn Sadok, jeho syn Achimás.

³⁹ A toto sú ich sídla, totiž Áronových synov rodu Kaátovcov, podľa ich okresov a obvodov, ako im pripadli žrebom: ⁴⁰ V júdskej krajine im dali Hebron s okolitými pastvinami, ⁴¹ ale pole, mestá a jeho dvory dali Jefonovmu synovi Kalebovi. Áronovým synom dali útočiskné mesto Hebro, ďalej Lobnu a jej pastviny, Jeter a Estemo s jeho pastvinami, ⁴³ Helon a jeho pastviny, Dabir a jeho pastviny, Asan a jeho pastviny, Betsemes a jeho pastviny. ⁴⁵ Z Benjamínovho kmeňa Gebu a jej pastviny, Almat a jeho pastviny, Anatot a jeho pastviny: všetkých ich miest bolo trinásť podľa ich rodov. ⁴⁶ A Kaátovým synom, ktorí ešte ostali z rodov kmeňa, (určili) z polovice Manassesovho kmeňa žrebom desať miest. ⁴⁷ Gersonovým synom podľa ich rodov z Isacharovho kmeňa, z Aserovho kmeňa, z Neftaliho kmeňa a z Manassesovho kmeňa v Bášane trinásť miest. ⁴⁸ Merariho synom podľa ich rodov z Rubenovho kmeňa, z Gadovho kmeňa, zo Zabulonovho kmeňa žrebom dvanásť miest. ⁴⁹ Synovia Izraela dali levitom mestá a ich pastviny. ⁵⁰ Určili (im) žrebom z kmeňa Júdových synov, z kmeňa Simeonových synov a z kmeňa Benjamínových synov tie mestá, ktoré vypočítali podľa mena.

⁵¹ Podielové mestá tých, čo patrili k rodom Kaátových synov, boli z Efraimovho kmeňa. ⁵² Dali im útočiskné mesto Sichem a jeho pastviny na Efraimských vrchoch, potom Gazer a jeho pastviny, ⁵³ Jekmaám a jeho pastviny, Bethoron a jeho pastviny, ⁵⁴ Helon a jeho pastviny, Getremon a jeho pastviny. ⁵⁵ A z polovice Manassesovho kmeňa Aner a jeho pastviny a Balám a jeho pastviny ostatným rodom Kaátových synov.

⁵⁶ Gersonovým synom (dali) z rodov polovice Manassesovho kmeňa Golan v Bášane a jeho pastviny, Aštarot a jeho pastviny, ⁵⁷ z Isacharovho kmeňa Kedeš a jeho pastviny, Daberet a jeho pastviny, ⁵⁸ Ramot a jeho pastviny, Anem a jeho pastviny, ⁵⁹ z Aserovho kmeňa Masal a jeho pastviny, Abdon a jeho pastviny, ⁶⁰ Hukak a jeho pastviny a Rohob a jeho pastviny, ⁶¹ z Neftaliho kmeňa Kedeš v Galilei a jeho pastviny, Hamon a jeho pastviny a Karjataim a jeho pastviny.

⁶² Ostatným Merariho synom zo Zabulonovho kmeňa Remono a jeho pastviny a Tábor a jeho pastviny. ⁶³ V Zajordánsku naproti Jerichu, východne od Jordána z Rubenovho kmeňa Bosor na pustatine a jeho pastviny, Jasu a jej pastviny, ⁶⁴ Kademot a jeho pastviny a Mefaát a jeho pastviny. ⁶⁵ A z Gadovho kmeňa Ramot v Galaáde a jeho pastviny, Manaim a jeho pastviny, ⁶⁶ Hesebon a jeho pastviny a Jezer a jeho pastviny.

1Krn7

VII. Rodokmeň Isacharov. - ¹ Isacharovi synovia: Tola, Fua, Jasub a Simeron, štyria. ² Synovia Tolu: Ozi, Rafaiáš, Jeriel, Jemai, Jebsem a Samuel, pohlavári svojich rodín. K Tolovi patrili bojovníci podľa svojich rodov. Ich počet bol za Dávidových čias dvadsaťdvatisícšesťsto. ³ Oziho synovia: Izrahiáš. Synovia Izrahiáša: Michael, Obadiáš, Joel a Jesiáš, piati, všetko pohlavári. ⁴ K nim patrili podľa rodov a rodín roty bojového vojska tridsaťšesťtisíc, lebo mali mnoho žien a detí. ⁵ Ich bratia vo všetkých Isacharových rodoch sú bojovníci. Spolu ich napočítali osemdesiatšesťtisíc.

Rodokmeň Benjamína a Neftaliho. - ⁶ Benjamín: Bela, Bechor a Jadihel, traja. ⁷ Synovia Belu: Esbon, Ozi, Oziel, Jerimot a Urai, päť pohlavárov rodín a bojovníkov. Napočítalo sa ich dvadsaťdvatisíc tridsaťštyri. ⁸ Bechorovi synovia:

Zamira, Joas, Eliezer, Eljoenai, Amri, Jerimot, Abiáš, Anatot a Almat. To všetko sú Bechorovi synovia. ⁹ Napočítalo sa ich podľa rodov a pohlavárov rodín dvadsaťtisícdeväťsto bojovníkov. ¹⁰ Jadhelovi synovia: Balan. A synovia Balanovi: Jehus, Benjamín, Aod, Chanana, Zetan, Taršiš a Ahisahar. ¹¹ Toto všetko sú Jadhelovi synovia podľa pohlavárov rodín, sedemnásttisícdeväťsto bojovníkov pripravených do boja. ¹² Aj Safam a Hafam, Hirovi synovia, a Hasim, Aherovi synovia.

¹³ Neftalioho synovia: Jasiel, Guni, Jeser a Selum, synovia Baly.

Rodokmeň Manassesova. - ¹⁴ Manassesovi synovia ... Esriel ..., ktorých porodila jeho aramejská vedľajšia žena. Porodila Galaádovho otca Machira. ¹⁵ Machir si však vzal za manželku sestru Hafima a Safana; meno ich sestry bolo Maácha ... Meno druhého bolo Salfád. Salfád mal dcéry. ¹⁶ Machirova manželka Maácha porodila syna a dala mu meno Fáres. Meno jeho brata bolo Sáres a jeho synovia Ulam a Rekem. ¹⁷ A Ulamovi synovia Badan. To sú synovia Galaáda, syna Manassesovho syna Machira. ¹⁸ Jeho sestra Hamolechet porodila Išhoda, Abiezera a Moholu. ¹⁹ Semidovi synovia boli Ahin, Sechem, Leki a Aniam.

Rodokmeň Efraima. - ²⁰ Efraimovi synovia: Sutala, jeho syn Bared, jeho syn Tahat, jeho syn Elada, jeho syn Tahat, ²¹ jeho syn Zabad, jeho syn Sutala a jeho syn Ezer a Elad. Tých zabili domorodí Géťania, lebo zišli dolu vziať im dobytok. ²² Preto ich otec Efraim dlhý čas žiaval a jeho bratia prišli ho tešiť. ²³ Potom vošiel k svojej manželke a ona počala a porodila syna, ktorému dal meno Beria, lebo to bolo v nešťastí jeho domu. ²⁴ Jeho dcéra bola Sára, ktorá postavila Dolný a Horný Bethoron a Ozensaru. ²⁵ A jeho syn Rafa a Resef, jeho syn Tale, jeho syn Tán, ²⁶ jeho syn Laádan, jeho syn Amiud, jeho syn Elisama, ²⁷ jeho syn Nun, jeho syn Jozue. ²⁸ Ich majetok a sídla boli Betel a jeho osady, na východe Noran, na západ Gazer a jeho osady, Sichem a jeho osady až po Azu a jej osady. ²⁹ V rukách Manassesových synov bol Betsan a jeho osady, Tanach a jeho osady, Magedo a jeho osady, Dor a jeho osady. V nich bývali synovia Izraelovho syna Jozefa.

Rodokmeň Aserov. - ³⁰ Aserovi synovia: Jemna, Jesua, Ješui, Baria a ich sestra Sára. ³¹ Bariovi synovia: Heber a Melchiel, ktorý bol otcom Barsaita. ³² Od Hebera pochádza Jeflat, Somer, Hotam a ich sestra Sua. ³³ Jeflatovi synovia: Fosech, Chamaál a Asot. To sú Jeflatovi synovia. ³⁴ Somerovi synovia: Achi, Roaga, Haba a Aram. ³⁵ Synovia jeho brata Helema: Sufa, Jemna, Seles a Amal. ³⁶ Sufovi synovia: Sue, Harnafer, Sual, Beri, Jamra, ³⁷ Bosor, Hod, Sama, Salusa, Jetran a Bera. Jeterovi synovia: Jefone, Fasfa a Ara. ³⁹ Olovi synovia: Aree, Haniel a Resiáš. ⁴⁰ Toto všetko sú Aserovi synovia, pohlavári rodín, vyberaní bojovníci, vodcovia kniežat. Keď ich spočítali do vojska, do boja, bol ich počet dvadsaťšesťtisíc mužov.

VIII. Druhý Benjamínov rodokmeň. - ¹ Od Benjamína pochádza jeho prvorodený Bale, druhý Asbel, tretí Ahara, ² štvrtý Nohaa, piaty Rafa. ³ Baleho synovia boli Adar, Gera, Abiud, ⁵ Abisue, Náman, Ahoe, ⁵ Gera, Sefufan a Huram. ⁶ A toto sú synovia Ahodovi: ... Toto sú pohlavári rodín obyvateľov Gabay ... a odviekli ich do zajatia do Manahatu, ⁷ aj Námana a Achiáša. Odviekl ich Gera, od ktorého pochádzajú Oza a Ahiud. ⁸ Od Saharaima na Moabských nivách pochádzajú - keď už prepustil svoje manželky Husimu a Baru -, ⁹ od jeho manželky Hodesy pochádza Jobab, Sebia, Mosa, Molchom, ¹⁰ Jehus, Sechia a Marma. To sú jeho synovia, pohlavári rodín. ¹¹ Od

Mehusima pochádza Abitob a Elfál.¹² Elfálovi synovia: Heber, Misaám a Samad. On postavil Ono a Lod a jeho osady.¹³ Baria a Sama boli pohlavári rodín bývajúcich v Ajalone; oni rozohnali obyvateľov Gétu.¹⁴ Ahio, Sesak, Jerimot,¹⁵ Zabadiáš, Arod, Heder,¹⁶ Michael, Jesfa a Joha boli Bariho synovia.

¹⁷ Zabadiáš, Mozolam, Hezeki, Heber, Jesamari, Jezliáš a Jobab boli Elfálovi synovia.¹⁹ Jakim, Zechri, Zabdi,²⁰ Eljoenai, Seletai, Eliel,²¹ Adaiáš, Baraiáš a Samarat boli Semeiovi synovia.²² Jesfam, Heber, Eliel,²³ Abdon, Zechri, Hanan,²⁴ Hanania, Elam, Anatotáš,²⁵ Jefdaiáš a Fanuel boli Sesakovi synovia.²⁶ Samsari, Sohoriáš, Otoliáš,²⁷ Jersiáš, Eliáš a Zechri boli Jerohamovi synovia.²⁸ To sú pohlavári rodín podľa ich rodov. Pohlavári, ktorí bývali v Jeruzaleme.

²⁹ V Gabaone však bývali... otec Gabaonu. Meno jeho manželky bolo Maácha,³⁰ jeho prvorodený syn bol Abdon, ďalej Sur, Kis, Bál, Nadab,³¹ Gedor, Ahio, Zaher a Makelot.³² Od MakeIota pochádza Sama. Títo so svojimi bratmi bývali naproti svojim bratom v Jeruzaleme.

³³ Od Nera pochádza Kis, od Kisa pochádza Šaul, od Šaula pochádzajú Jonatán, Melchisua, Abinadab a Esbál.³⁴ Jonatánov syn bol Meribál, od Meribála pochádza Micha:³⁵ Michovi synovia: Fiton, Melech, Taras a Ahaz.³⁶ Od Ahaza pochádza Joada, od Joada pochádza Alamat, Azmot a Zamri. Od Zamriho pochádza Mosa,³⁷ od Mosu pochádza Banaa. Jeho syn bol Rafa, jeho syn Elasa, jeho syn Asel.³⁸ Asel mal šesť synov. Ich mená sú: Ezrikam, Bokru, Izmael, Sariáš, Obdiáš a Hanan. Títo všetci boli Aselovi synovia.³⁹ A synovia jeho brata Eseka: prvorodený Ulam, druhý Jehus, tretí Elifalet.⁴⁰ Ulamovi synovia boli mužovia bojovníci, ktorí napínali kušu. Mali mnoho synov a vnukov, stopäťdesiat. Títo všetci pochádzali od Benjamínových synov.

1Krn9

IX. *Dodatky k rodokmeňu.* - ¹ Všetkých Izraelitov spočítali a sú zapísaní v Knihe izraelských (a júdskych?) kráľov. Pre ich nevernosť ich odviedli do zajatia do Babylonu.² Prví obyvatelia boli tí, ktorí (sa osadili) na svojich majetkoch, vo svojich mestách: Izraeliti, kňazi, leviti a chrámoví sluhovia.³ V Jeruzaleme bývali niektorí zo synov Júdu, zo synov Benjamína, zo synov Efraima a Manasses: ⁴ Otei, syn Amiuda, syna Amriho, syna Omriho, syna Boniho zo synov Júdovho syna Fáresa.⁵ Zo Selovcov: prvorodený Asaiáš a jeho synovia.⁶ Zo synov Zareho: Jehuel a ich bratia šesťstodeväťdesiat.

⁷ Zo synov Benjamína: Salo, syn Mosolama, syna Oduiáša, syna Asana.⁸ Jobaniáš, syn Jerohama; Ela, syn Oziho, syna Mochoriho; Mosolam, syn Safatiáša, syna Rahuela, syna Jebaniáša.⁹ A ich bratia podľa svojich rodov deväťstopäťdesiatšesť. Títo všetci boli rodinní pohlavári svojich rodín.

¹⁰ Z kňazov: Jedaiáš, Jojarib, Jachin¹¹ a Azariáš, syn Helkiáša, syna Mosolama, syna Sadoka, syna Maraiota, syna Achitóba, knieža Božieho domu.¹² Ďalej Adaiáš, syn Jerohama, syna Fasura, syna Melchiáša; Másai, syn Adiela, syna Jezru, syna Mosolama, syna Mosolamita, syna Emera.¹³ A ich bratia, pohlavári svojich rodín, tisícšesťdesiat udatných mužov na vykonávanie služby pri Božom dome.

¹⁴ Z levitov: Semeiáš, syn Hasuba, syna Ezrikama, syna Hasebiáša zo synov Merariho;¹⁵ Bakbakar, Chereš a Galal; Mataniáš, syn Michu, syna Zechriho, syna

Asafa; ¹⁶ Obdiáš, syn Semeiáša, syna Galala, syna Idutuna; Barachiáš, syn Asu, syna Elkanu, ktorý býval v dvoroch Netofatitov.

¹⁷ Vrátnici: Selum, Akub, Telmon, Achiman a ich bratia. Selum bol pohlavárom. ¹⁸ V Kráľovskej bráne na východ až do dneška sú oni vrátnikmi tábora levitov. ¹⁹ Selum totiž, syn Koreho, syna Abiasafa, syna Koreho so svojimi bratmi, s domom svojho otca, s Koreovcami (bo ustanovený) konať strážnu službu pri vchode do stánku. Ich otcovia boli pri Pánovom tábore strážcami vchodu. ²⁰ Eleazarov syn Finés bol predtým nad nimi kniežaťom. Pán nech je s ním! ²¹ Zachariáš, syn Mosolamiu, bol vrátnikom pri vchode do stánku zhromaždenia. ²² Všetkých vyvolených za vrátnikov pri dverách bolo dvestodvanásť. Zapísaní boli vo svojich dedinách. Do úradu ich ustanovil Dávid a videc Samuel. ²³ Oni a ich synovia (boli ustanovení) za strážcov v bránach Pánovho domu, domu stánku. ²⁴ Vrátnici boli na štyroch stranách, na východe, na západe, na severe a na juhu. ²⁵ Ich bratia boli vo svojich dedinách a mali s nimi z času na čas prichádzať na sedem dní. ²⁶ Lebo v úrade boli len tí štyria vodcovia vrátnikov. Títo leviti boli nad komorami a nad pokladnicami Božieho domu. ²⁷ Nocúvali na okolí Božieho domu, lebo im bola zverená stráž a oni mali na starosti každé ráno otvárať. ²⁸ Niektorí z nich boli nad služobnými nádobami, ktoré spočítané donášali a spočítané odnášali. ²⁹ Niektorí z nich mali zverené náčinie a všetko posvätné náradie, tiež jemnú múku, víno, olej, tymian a voňavky. ³⁰ Niektorí kňazskí synovia miešali z voňaviek masti.

³¹ Matatiáš z levitov (on bol prvorodený Koreitu Seluma) mal na starosti veci pečené na panve. ³² Niektorí z Kaátových synov, z ich bratov, mali na starosti predkladné chleby, aby ich pripravili každú sobotu.

³³ Toto sú speváci, pohlavári levitických rodín, ktorí sa zdržovali v komorách, lebo vo dne i v noci na nich čakala robota ... ³⁴ To sú pohlavári levitických rodín podľa ich rodov: Pohlavári. Oni bývali v Jeruzaleme.

³⁵ V Gabaone však býval otec Gabaona Jehiel - meno jeho manželky bolo Maácha - ³⁶ a jeho prvorodený syn Abdon, potom Sur, Kis, Bál, Ner, Nadab, ³⁷ Gedor, Ahio, Zachariáš a Makelot. ³⁸ Od Makelota pochádza Samaán. Aj oni so svojimi bratmi bývali naproti svojim bratom v Jeruzaleme.

³⁹ Od Nera pochádza Kis, od Kisa pochádza Šaul a od Šaula pochádza Jonatán, Melchisua, Abinadab a Esbál. ⁴⁰ Jonatánov syn bol Meribál; od Meribála pochádza Micha. ⁴¹ Synovia Michu: Fiton, Melech, Taraa a Ahaz. ⁴² Od Ahaza pochádza Jara, od Jaru pochádza Alamat, Azmot a Zamri. Od Zamriho pochádza Mosa. ⁴³ Od Mosu pochádza Banaa, od jeho syna Refaiáša pochádza Elasa a od neho syn Asel. ⁴⁴ Asel mal šesť synov ktorých mená boli: Ezrikam, Bokru, Izmael, Saraiáš, Obdiáš, Hanan. To sú synovia Asela.

II. Dejiny kráľa Dávida hl. 10 - 29

1Krn10

X. Šaulova smrť. - ¹ Filištínci bojovali proti Izraelitom. Izraeliti utiekli pred Filištíncami a pozabíjaní ležali na vrchu Gelboe. ² Ale Filištínci stíhali Šaula a jeho synov. A tak Filištínci zabili Šaulových synov Jonatána, Abinadaba a Melchisuu. ³ Bitka sa zostrila proti Šaulovi. Dostihli ho lukostrelci a poranili ho strelami. ⁴ Vtedy Šaul povedal svojmu zbrojnošovi: „Vytas svoj meč a prebodni ma ním, aby neprišli títo neobrezanci a nezhanobili ma!“ Ale zbrojnoš nechcel, lebo sa veľmi bál. Preto Šaul uchopil meč a vrhol sa naň. ⁵ Keď zbrojnoš videl, že je Šaul mŕtvy, vrhol sa aj on

na meč a zomrel. ⁶ Takto zomrel Šaul a jeho traja synovia a celý jeho dom zomrel spolu. ⁷ Keď celé mužstvo Izraelitov, ktoré bolo v doline, videlo, že (Izraeliti) utekajú a že sú Šaul a jeho synovia mŕtvi, opustili svoje mestá a ušli. Potom prišli Filištínci a usadili sa v nich.

⁸ Keď na druhý deň prišli Filištínci olupovať zabitých, našli Šaula a jeho synov padlých na vrchu Gelboe. ⁹ Olúpili ho, vzali jeho hlavu a výstroj a poslali kolovať do filištínskej krajiny, aby to zvestovali svojim modlám a ľudu. ¹⁰ Jeho zbrane uložili v dome svojho boha, jeho lebku však zavesili v dome Dagona.

¹¹ V Jábese Galaáde sa dozvedeli, čo urobili Filištínci so Šaulom. ¹² A vybrali sa všetci bojaschopní mužovia, vzali Šaulovu mŕtvolu a mŕtvolu jeho synov, doniesli ich do Jábesu, ich kosti pochovali pod terebintou v Jábese a postili sa sedem dní.

¹³ Takto zomrel Šaul pre svoju nevernosť, ktorou sa prehrešil proti Pánovi, lebo nezachoval Pánovo slovo, vyhľadal vyvolávačku duchov, aby sa jej radil, ¹⁴ a neradil sa Pána. Preto ho usmrtil a kráľovstvo odovzdal Dávidovi, Izaiho synovi.

Dávid kráľ nad celým Izraelom 11,1-9 = 2Sam 5,1-3, 6-10

1Krn11

XI. ¹ I zhromaždil sa celý Izrael k Dávidovi do Hebronu a hovoril: „Hľa, sme tvoja kosť a tvoje telo! ² Aj predtým, keď bol Šaul kráľom, ty si viedol Izrael do boja a z boja a Pán, tvoj Boh, ti povedal: „Ty pas môj ľud Izrael, a ty budeš kniežaťom nad mojím ľuďom, Izraelom.“ ³ Prišli teda starší Izraela ku kráľovi do Hebronu a Dávid uzavrel s nimi zmluvu pred Pánom v Hebrone. Nato pomazali Dávida za kráľa nad Izraelom, ako povedal Pán prostredníctvom Samuela.

⁴ Dávid a celý Izrael išiel do Jeruzalema, čiže Jebuzu, kde boli obyvatelia krajiny Jebuzejci. ⁵ Obyvatelia Jebuzu povedali Dávidovi: „Nevojdeš sem! Ale Dávid zaujal pevnosť Sion; to je Dávidovo mesto. ⁶ A Dávid povedal: „Kto prvý porazí Jebuzecov, bude vodcom a kniežaťom.“ Prvý však vystúpil Joab, syn Sarvie, preto zostal vodcom. ⁷ Dávid sa usadil v hrade, preto ho nazvali Dávidovým mestom. ⁸ Potom opevnil mesto dookola, od Mela až po ohradu, Joab však opravil ostatok mesta. ⁹ Takto Dávid stále vzrastal a Pán zástupov bol s ním.

Dávidovi hrdinovia 11,10-46 = 2Sam 23,8-39

¹⁰ Toto sú pohlavári hrdinov, ktorých mal Dávid a ktorí ho pri jeho ustanovení za kráľa s celým Izraelom pevne podporovali, aby sa stal podľa Pánovho prisľúbenia kráľom nad Izraelom. ¹¹ Toto je výpočet hrdinov, ktorých mal Dávid: Hachamoniho syn Jesbám bol veliteľom tridsiatich. On sa rozohnal svojou kopijou proti trom stom, (ktorých) zabil jedným razom. ¹² Po ňom bol Dodov syn, Ahohita Eleazar medzi troma hrdinami. ¹³ On bol s Dávidom vo Fesdomime, keď sa tam Filištínci zhromaždili do boja. Bol tam ostredok poľa plný jačmeňa. A keď ľud utekal pred Filištíncami, ¹⁴ postavili sa vprostred ostredku, bránili ho a Filištíncov porazili. Tak Pá spôsobil veľké víťazstvo.

¹⁵ Raz zostúpili traja z tridsiatich pohlavárov ku skale, k Dávidovi do jaskyne Odolam. Tábor Filištíncov však bol v údolí Refaim. ¹⁶ Dávid bol práve v pevnosti a posádka Filištíncov bola vtedy v Betleheme. ¹⁷ Vtedy Dávid vyslovil žiadosť: „Kto mi donesie vody na pitie z cisterny, ktorá je v Betleheme pri bráne?“ ¹⁸ Nato sa tí traja

prebili cez tábor Filištíncov, načreli vody zo studne, ktorá je v Betleheme pri bráne, doniesli ju a dali Dávidovi. Dávid ju však nechcel piť, ale vylial ju Pánovi ¹⁹ a povedal: „Nech ma Boh chráni urobiť to! Mám piť krv týchto mužov s ich životom? Ved' ju doniesli s nasadením svojich životov!“ Preto ju nechcel piť. - To urobili traja hrdinovia!

²⁰ Joabov brat Abisai bol hlavou tridsiatich. On sa rozohnal svojou kopijou proti trom stom, (ktorých) prebodol. Mal meno medzi tridsiatimi. ²¹ Medzi tridsiatimi bol dvojnásobne vážený, bol im kniežaťom, ale tým trom sa nevyrovnal.

²² Jojadov syn Banaiáš, mocný a činorodý muž z Kabseelu, porazil dvoch božích levov moabských. Ale aj zišiel dolu a zabil v studni leva v taký deň, keď bol sneh. ²³ On zabil aj Egypt'ana, muža vysokého päť lakt'ov. Egypt'an mal v ruke kopiju ako návoj a on šiel proti nemu s palicou. Egypt'anovi vytrhol kopiju z ruky a zabil ho jeho vlastnou kopijou. ²⁴ To urobil Banaiáš, syn Jojadu, a mal meno medzi tridsiatimi hrdinami. ²⁵ Bol váženejší ako tridsiati, ale tým trom sa nevyrovnal. Dávid ho zaradil do svojho sprievodu.

²⁶ Ďalší udatní hrdinovia: Joabov brat Asael, Elchanan, syn Dodu z Betlehema, ²⁷ Samot z Harodu, Heles z Faletu, ²⁸ Hira, syn Akesa z Tekuy, Abiezer z Anatotu, ²⁹ Sobochai z Chusy, Ilai z Ahohu, ³⁰ Maharai z Netofatu, Heled, syn Bánú z Netofatu, ³¹ Etai, syn Ribaiho z Gabay Benjamíncov, Banaiáš z Faratonu, ³² Hurai z údolia Gás, Abiel z Arbatu, ³³ Azmot z Bauramu, Eliaba zo Salabonu, ³⁴ synovia Asema z Gezonu, Jonatán, syn Sageho z Aroru, ³⁵ Ahiam, syn Sachara z Aroru, Urov syn Elifal, ³⁶ Hefer z Mechery, Ahia z Felonu, ³⁷ Hesro z Karmelu, Asbaiho syn Naárai, ³⁸ Nátanov brat Joel, Agaraiho syn Mibahar, ³⁹ Amončan Selek, Naárai z Berotu, zbrojnoš Joaba, syna Sarvie, ⁴⁰ Ira z Jetru, Gareb z Jetru, ⁴¹ Hetejec Uriáš, Oholiho syn Zabad, ⁴² Rubenovec Adina, syn Sizu, vodca Rubenovcov a s ním tridsiati. ⁴³ Hanan, syn Maáchu, Jozafát z Matany, ⁴⁴ Oziáš z Aštarotu, Sama a Jehiel, synovia Hotama z Aroru. ⁴⁵ Samriho syn Jedihel, jeho brat Joha z Tosay, ⁴⁶ Eliel z Mahumy, Elnaemovi synovia Jeribai a Josaia, Moabec Jetma, ⁴⁷ Eliel, Obed a Jasiel z Masobie.

1Krn12

XII. Dávidovi spoločníci vo vyhnanstve. - ¹ A títo prišli za Dávidom do Sikelegu, keď bol ešte vylúčený spred tváre Kisovho syna Šaula; patrili k hrdinom, ktorí pomáhali v boji, ² naťahovali kušu, pravou i ľavou rukou hádzali kamene a strieľali šípy: Zo Šaulových bratov Benjamíncov: ³ Pohlavár Ahiezer a Joas, synovia Samau z Gabay; Jaziel a Falet, synovia Azmota; Baracha a Jehu z Anatotu. ⁴ Samaiáš z Gabay, hrdina medzi tridsiatimi a nad tridsiatimi; Jeremiáš, Jeheziei, Johanan a Jezabad z Gadery, ⁵ Eluzai, Jerimut, Báliáš, Samariáš, Harufan Safatiáš; ⁶ Elkana, Jesiáš, Azareel, Kurachovci Joezer a Jesbám, ⁷ Joel a Zabadiáš, synovia Jerohama z Gedoru.

⁸ Aj z Gadovcov sa odrazili k Dávidovi do pevnosti na púšť udatní hrdinovia, mužovia hotoví do boja, vyzbrojení štítom a kopijou; vyzerali ako levy, ale boli rýchli ako gazely na horách. ⁹ Vodca Ezer, druhý Obdiáš, tretí Eliab, ¹⁰ štvrtý Masmana, piaty Jeremiáš, ¹¹ šiesty Eti, siedmy Eliel, ¹² ôsmy Johanan, deviaty Elzabad, ¹³ desiaty Jeremiáš, jedenásty Machbanai. Títo z Gadových synov boli vodcami vojska. Jeden, najmenší, bol nad sto, najväčší nad tisíc (vojakmi). ¹⁵ To sú tí, čo prešli cez Jordán v prvom mesiaci, keď sa prelieval ponad všetky svoje brehy, a rozohnali všetkých (obyvateľov) dolín na východ a na západ.

¹⁶ Zo synov Benjamína a Júdu prišli niektorí za Dávidom až k pevnosti. ¹⁷ Dávid im vyšiel v ústrety a ohlásil sa: „Ak prichádzate ku mne pokojne a chcete mi pomáhať, bude moje srdce držať spolu s vami, ale ak preto, aby ste ma zradili mojim nepriateľom, hoci na mojich rukách neväzí nepravosť, nech to vidí a tresce Boh našich otcov!“ ¹⁸ Vtedy Amasaia, veliteľ a tridsiatky, objal duch: „Tebe, Dávid, a s tebou, syn Izaiho, nech je pokoj! Pokoj s tebou, pokoj s tými, čo ti pomáhajú, lebo ti pomáha tvoj Boh.“ Dávid ich teda prijal a zadelil medzi vodcov koristníkov.

¹⁹ Z Manassesovcov prišli niektorí k Dávidovi, keď išiel s Filištíncami do boja proti Šaulovi. Ale nepomáhali im, lebo filišťinske kniežatá ho po porade poslali preč, vraviac: „Za naše hlavy sa pridá k svojmu pánovi Šaulovi.“ ²⁰ Keď išiel do Sikelegu, pripojil sa k nemu z Manassesovcov Ednas, Jozabad, Jedihel, Michael, Jozabad, Eliu a Salati, velitelia tisícok Manassesovcov. ²¹ Oni boli Dávidovi na pomoci proti koristníkom, lebo všetci boli smelí bojovníci a stali sa kniežatami vo vojsku. ²² Lebo deň čo deň prichádzali k Dávidovi pomocníci, až ich bol veľký tábor ako tábor Boží.

Dávidovi pomocníci v Hebrone. - ²³ A toto je výpočet veliteľov tých, čo boli vyzbrojení do boja. Oni prišli k Dávidovi do Hebronu, aby naň podľa Božieho príkazu preniesli Šaulovo kráľovstvo: ²⁴ Synovia Júdu ozbrojení štítom a kopijou, šesťtisícosemsto vstrojených do boja. ²⁵ Zo synov Simeona sedemtisíc hrdinských bojovníkov. ²⁶ Zo synov Léviho štyritisícšesťsto. ²⁷ Tiež Jojada, knieža Áronovcov, a s ním tritisíc sedemsto, ²⁸ ďalej Sadok, hrdinský mladík, a jeho otcovský dom, dvadsaťdva kniežat. ²⁹ Z Benjamínových synov, Šaulových bratov, tritisíc. Väčšina z nich sa však doteraz držala sprievodu Šaulovho domu. ³⁰ Zo synov Efraima dvadsaťtisícosemsto smelých bojovníkov, chýrnych mužov vo svojom rode. ³¹ Z polovice Manassesovho kmeňa osemnásťtisíc. Boli určení podľa mena, aby išli a ustanovili Dávida za kráľa. ³² Z Isacharových synov takí, ktorí v každý čas oplývali múdrosťou a vedeli, čo má Izrael robiť; mali dvesto veliteľov a všetci ich bratia stáli pod ich velením. ³³ Zo Zabulona vstrojených do boja a bojujúcich všetkými vojnovými zbraňami: päťdesiattisíc, ktorí nastúpili s nerozdvojeným srdcom. ³⁴ Z Neftaliho tisíc kniežat a s nimi tridsaťsedemtisíc so štítmami a kopijami. ³⁵ Z Dana dvadsaťosemtisícšesťsto nastupujúcich do boja. ³⁶ Z Asera štyridsaťtisíc pripravených nastúpiť do boja. ³⁷ A zo Zajordánska, z Rubena, Gada a polovice Manassesovho kmeňa so všetkými zbraňami bojového vojska: stodvadsaťtisíc.

³⁸ Všetci títo bojovníci vstrojení do šiku prišli s ochotným srdcom do Hebronu, aby Dávida ustanovili za kráľa nad celým Izraelom, ale aj ostatní Izraeliti jednomyselne chceli Dávida urobiť kráľom. ³⁹ A boli tam u Dávida tri dni a jedli a pili, lebo ich bratia im nachystali. ⁴⁰ Ale aj tí, čo bývali blízko nich až po Isacharovcov, Zabulonovcov a Neftalimovcov, donášali chlieb na osloch, ťavách, muliciach a dobytku, (tiež) múčne jedlá, figové a hrozienkové koláče, vína, olej, dobytok a ovce v hojnosti, lebo v Izraeli bola radosť.

Prenášanie archy zmluvy 13,1- 14 = 2Sam 6,1- 11

1Krn13

XIII. ¹ Dávid sa poradil s veliteľmi tisícok a stotín, so všetkými kniežatami. ² A Dávid povedal celému zhromaždeniu Izraelitov: „Ak sa vám to páči a ak to pochádza od Pána, nášho Boha, pošleme k ostatným svojim bratom do všetkých krajov Izraela a zároveň ku kňazom a levitom do miest pri ich pastvinách, aby sa zhromaždili k nám. ³ Prinesme zase k nám archu svojho Boha, lebo za čias Šaula sme sa na ňu nepýtali.“ ⁴

A celé zhromaždenie vravelo, že to treba urobiť, lebo vec sa páčila všetkému ľudu.⁵ A tak Dávid zhromaždil všetkých Izraelitov od Egyptského potoka až po vchod do Ematu, aby priniesli Božiu archu z Kirjatiarimu.⁶ Dávid a celý Izrael išiel hore do Bály, do Kirjatiarimu, ktorý je v Júdsku, aby odtiaľ doniesol archu Boha, Pána, sídliaceho nad cherubmi, ktorá sa nazýva (jeho) menom.⁷ Božiu archu odviezli z Abinadabovho domu na novom voze; Oza a Ahio viedli voz.⁸ Dávid a celý Izrael tancovali z celej sily pred Pánom pri piesňach, za sprievodu citár, hárf, bubienkov, cimbalov a trúb.

⁹ Keď prišli k Chidonovmu humnu, vystrel Oza ruku a chcel zachytiť archu, lebo voly sa potkli.¹⁰ Preto sa Pán rozhneval na Ozu a udrel ho, lebo siahol rukou na archu. Zomrel tam, pred Bohom.¹¹ Dávid sa zarmútil pre to, že Pán zasadil Ozovi úder. Preto sa to miesto po dnešný deň volá Ozov úder.¹² Dávid sa v ten deň zľakol Boha a povedal: „Akože by som mohol Božiu archu zaniest' k sebe?“¹³ Preto Dávid nezaniesol archu k sebe do Dávidovho mesta, ale zabočil s ňou do domu Gétčana Obededoma.¹⁴ V Obededomovom dome ostala Božia archa tri mesiace a Pán požehnal Obededomov dom a všetko, čo mal.

Dávidova domácnosť 14,1-7 = 2Sam 5,11- 16

1Krn14

XIV. ¹ Hiram, kráľ Týru, poslal k Dávidovi poslov; i cédrové drevo, murárov a tesárov, aby mu postavili dom.² Dávid sa presvedčil, že ho Pán potvrdil za kráľa nad Izraelom a že kvôli svojmu ľudu Izraelu, povyšuje jeho kráľovstvo.

³ Dávid si vzal v Jeruzaleme ďalšie ženy a Dávidovi sa narodili ďalší synovia a dcéry.⁴ Toto sú mená tých, čo sa mu narodili v Jeruzaleme: Samua, Sobab, Nátan, Šalamún,⁵ Jebahar, Elisua Elifalet,⁶ Noga, Nafeg, Jafiáš,⁷ Elisama, Báljada a Elifalet.

Dávid porazí Filištíncov 14,8- 17 = 2Sam 5,17-25

⁸ Keď sa Filištínci dozvedeli, že Dávida pomazali za kráľa nad celým Izraelom, tiahli všetci Filištínci nahor, aby sa Dávida zmocnili. Dávid sa o tom dozvedel a vyšiel proti nim. Filištínci prišli a rozťahli sa v údolí Refaim. Vtedy sa Dávid dopytoval Boha: „Mám ísť proti Filištíncom? Vydáš ich do mojej ruky?“ A Pán mu odpovedal: „Chod', vydám ti ich do ruky.“¹¹ Prišli do Bál-Parašimu a Dávid ich tam porazil. A Dávid povedal: „Pán roztrhal mojich nepriateľov mojou rukou, ako trhá voda.“ Preto dali tomuto miestu meno Bál-Parašim.¹² Tam nechali svoje modly, ktoré Dávid kázal spáliť.

¹³ Filištínci sa ešte raz rozťahli v údolí.¹⁴ Dávid sa opäť dopytoval Boha a Boh mu povedal: „Nechod' za nimi, ale obíď ich a chod' na nich od hrušiek.“¹⁵ A keď začuješ vo vrcholoch hrušiek šelest krokov, vtedy vyraz do boja, lebo vtedy tiahne pred tebou Boh, aby porazil tábor Filištíncov.“¹⁶ Dávid urobil tak, ako mu rozkázal Boh, a porazil tábor Filištíncov od Gabaonu až po Gazer.

¹⁷ Dávidov chýr sa rozniesol po všetkých krajinách a Pán naplnil strachom pred ním všetky národy.

XV. Pokračovanie správy o prenose archy. - ¹ Nastaval si domov v Dávidom meste, pripravil miesto pre Božiu archu a postavil pre ňu stan. ² Vtedy Dávid povedal: „Božiu archu nesmie niesť nik, iba leviti, lebo Pán ich vyvolil, aby nosili Božiu archu a aby ju obsluhovali naveky.“ ³ Dávid zhromaždil do Jeruzalema všetkých Izraelitov, aby vyniesli Pánovu archu na miesto, ktoré jej pripravil. ⁴ Zvolal aj Áronových synov a levitov. ⁵ Z Kaátových synov knieža Uriela a jeho bratov, stodvadsiatich. ⁶ Zo synov Merariho knieža Asaiáša a jeho bratov, dvestodvadsiatich. ⁷ Z Gersonových synov knieža Joela a jeho bratov, stotridsiatic.“ ⁸ Z Elisafanových synov knieža Semeiáša a jeho dvesto bratov. ⁹ Z Hebronových synov knieža Eliela a jeho bratov, osemdesiatich. ¹⁰ Z Ozielových synov knieža Aminadaba a jeho bratov, stodvanástich. ¹¹ Dávid povolal aj kňazov Sadoka a Abiataru, ako aj levitov Uriela, Asaiáša, Joela, Semeiáša, Eliela a Aminadaba ¹² a povedal im: „Vy ste hlavy levitských rodín. Posväťte sa vy i vaši bratia a vyneste archu Pána, Izraelovho Boha, na miesto, ktoré som jej pripravil. ¹³ Preto, že ste predtým neboli prítomní, pobil nás Pán, náš Boh, lebo sme ho nehládali, ako sa patrí.“

¹⁴ Kňazi a leviti sa teda posvätili, aby mohli vyniesť archu Pána, Izraelovho Boha. ¹⁵ Potom synovia Léviho zdvihli Božiu archu pomocou tyčí na pleciah, ako podľa Pánovho slova prikázal Mojžiš.

¹⁶ Dávid rozkázal kniežatám levitov, aby zo svojich bratov ustanovili spevákov s hudobnými nástrojmi, harfami, citarami a cimbalmi, aby sa mohutný hlas radosti vznášal do výsosti. ¹⁷ Ustanovili teda levitov: Joelovho syna Hemana a z jeho bratov Barachiášovho syna Asafa. A z ich bratov, zo synov Merariho, Kusiášovho syna Etana. ¹⁸ A s nimi ich bratov druhého radu: Zachariáša, (Bena), Jaziela, Semiramota, Jahiela, Aniho, Eliaba, Banaiáša, Maásiáša, Matatiáša, Elifalu, Makeniáša, Obededoma a Jehiela, vrátnikov. ¹⁹ A spevákov: Hemana, Asafa a Etana, aby hrali na medených cimbaloch. ²⁰ Zachariáš, Oziel, Semiramot, Jehiel, Ani, Eliab, Maásiáš a Banaiáš na harfe pre dievčenský hlas, ²¹ Matatiáš, Elifalu, Makeniáš, Obededom, Jehiel, Ozaziu na gitarách viedli hlboký hlas. ²² Levitské knieža Choneniáš bol pri prenášaní; riadil prenos, lebo bol rozumný. ²³ Barachiáš a Elkana boli strážcami archy. ²⁴ Kňazi Sebeniáš, Jozafat, Natanael, Amasai, Zachariáš, Banaiáš a Eliezer trúbili pred Božou archou na trúby. Obededom a Jehiáš boli strážcami archy.

²⁵ Potom Dávid, starší Izraela a kniežatá tisícok išli, aby vyniesli Pánovu archu zmluvy z Obededomovho domu s radosťou. ²⁶ A keď Boh pomohol levitom, ktorí niesli Pánovu archu zmluvy, obetovali sedem býčkov a sedem baranov. ²⁷ Dávid bol oblečený do jemného plášt'a, aj všetci leviti, ktorí niesli archu, aj speváci a Choneniáš, vodca prenosu. Dávid mal aj plátenný efód. ²⁸ Celý Izrael vynášal Pánovu archu zmluvy s jasotom za zvuku rohu, trúb a cimbalov a hrali na harfy a citary. ²⁹ Keď Pánova archa zmluvy došla do Dávidovho mesta, Šaulova dcéra Michol pozerala von oknom. A keď videla Dávída poskakovať a tancovať, opovrhla ním v srdci.

XVI. Vzďavanie vd'aky. - ¹ Keď Božiu archu doniesli, postavili ju uprostred stanu, ktorý pre ňu postavil Dávid, a obetovali celopaly a pokojné obety pred Bohom. ² Keď

Dávid dokončil celopaly a pokojné obety, požehnal ľud v Pánovom mene. ³ Potom nadelil všetkým Izraelitom, mužom i ženám, každému bochník chleba, mäso (?) a hroznový koláč.

⁴ Potom z levitov ustanovil pred Pánovu archu služobníkov aby pripomínali, oslavovali a vychvaľovali Pána, Izraelovho Boha. ⁵ Vedúcim bol Asaf, druhý po ňom Zachariáš, potom Jahiel, Semiramot, Jehiel, Matatiáš, Eliab, Banaiáš a Obededom. Jehiel hral na harfe a citare a Asaf na cimbale. ⁶ Kňazi Banaiáš a Jeziel však usťavične trúbili red Božou archou zmluvy. ⁷ V ten deň odovzdal Dávid do rúk Asafa a jeho bratov prvú oslavu Pána:

⁸ „Oslavujte Pána, vzývajte jeho meno,
rozhlasujte jeho skutky medzi národmi.
⁹ Spievajte mu a hrajte,
rozprávajte o jeho obdivuhodných skutkoch.

¹⁰ Jeho svätým menom sa honoste;
nech sa radujú srdcia tých, čo hľadajú Pána.

¹¹ Hľadajte Pána a jeho moc,
hľadajte vždy jeho tvár.

¹² Pamätajte na divy, čo učinil,
na jeho znamenia a na výroky jeho úst,
¹³ vy, potomci Izraela, Pánovho služobníka,
synovia Jakuba, vyvoleného Pánovho.

¹⁴ On, Pán, je náš Boh;
jeho rozhodnutia platia po celej zemi.

¹⁵ Pamätajte večne na jeho zmluvu,
na sľub, ktorý dal pokoleniam tisícim,
¹⁶ na zmluvu, čo s Abrahámom uzavrel
na prísahu, ktorou sa Izákovi zaviazal.

¹⁷ Jakobovi to stanovil za zákon,
Izraelovi za zmluvu večitú,
¹⁸ keď povedal: „Tebe dám kanaánsku krajinu
ako váš podiel dedičný.“

¹⁹ Keď ich bolo ešte neveľa,
iba niekoľko, a boli cudzincami v krajine

²⁰ a od kmeňa prechodili ku kmeňu
z jedného kráľovstva k inému národu,

²¹ nedovolil, aby im niekto krivdil;
i kráľov karhal kvôli nim:

²² „Netýkajte sa mojich pomazaných,
neublížujte mojim prorokom.“

²³ Spievaj Pánovi, celá zem!
Zvestujte jeho spásu deň čo deň.

²⁴ Ohlásťte jeho slávu pohanom
a jeho zázraky všetkým národom.

²⁵ Lebo veľký je Pán a veľkej chvály hoden,

viac ako všetkých bohov treba sa ho báť.

²⁶ Lebo ničoty sú všetci bohovia pohanov,
ale Pán stvoril nebesia.

²⁷ Vznešenosť a krása pred ním,
moc a radosť tam, kde on je.

²⁸ Vzdávajte Pánovi, rodiny národov,
vzdávajte Pánovi slávu a česť,

²⁹ vzdávajte Pánovi slávu hodnu jeho mena.
Prineste obetné dary a vstúpte pred jeho tvár,
klaňajte sa Pánovi v posvätnom rúchu.

³⁰ Nech sa pred ním chveje celá zem;
on upevnil zemekruh, nepohne sa.

³¹ Tešte sa, nebesia, plesaj, zem;
nech hlásajú medzi pohanmi: „Pán kraľuje!“

³² Nech more zahučí a čo ho naplňa,
nech plesá pole a všetko, čo je na ňom.

³³ I zajasajú stromy lesa pred Pánom,
že prichádza súdiť zem.

³⁴ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

³⁵ Povedzte: „Zachráň nás, Bože, náš spasiteľ,
zhromaždi a vyslobod' nás z krajín pohanských,
aby sme mohli tvoje sväté meno velebiť
a honosiť sa tvojimi chválospevmi.

³⁶ Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela,
od vekov až naveky.“

A všetok ľud nech privolá: „Amen!“ a: „Chvála Pánovi!“

³⁷ A nechal tam pri Pánovej arche zmluvy Asafa a jeho bratov, aby pred archou ustavične konali službu, každý deň podľa poriadku. ³⁸ Idutunovho syna Obededoma, Hosu a ich bratov, šesťdesiatich ôsmich, (ustanovil) za vrátnikov. ³⁹ Kňaza Sadoka a jeho bratov (nechal) ako kňazov pred Pánovým príbytkom na výšine, ktorá bola v Gabaone, ⁴⁰ aby na zápalnom oltári ustavične ráno i večer prinášali Pánovi celopaly podľa všetkého toho, čo je napísané v Pánovom zákone, ktorý uložil Izraelu. ⁴¹ A s nimi Hemana a Idutuna a ostatných vybraných, ktorí boli vypočítaní podľa mien, aby oslavovali Pána, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky. ⁴² A u nich, u Hemana a Idutuna, trúby a cimbaly, aby hrali na nich a na všetkých Božích hudobných nástrojoch. Idutunových synov (ustanovil) k bráne.

⁴³ Potom odišiel všetok ľud, každý do svojho domu, a Dávid sa vrátil požeňať svoj dom.

Pánove prisľúbenia 17,1-27 = 2Sam 7,1-29

1Krn17

XVII. ¹ Keď sa Dávid usadil vo svojom dome, povedal Dávid prorokovi Nátanovi: „Pozri, ja bývam v cédrovom dome, a Pánova archa zmluvy je pod kožami.“ ² Nátan povedal Dávidovi: „Urob všetko, čo zamýšľaš, lebo Pán je s tebou!“ ³ Ale v tú noc Pán oslovil Nátana: ⁴ „Choď a povedz môjmu sluhovi Dávidovi: Toto hovorí Pán: Nie ty mi postavíš dom, v ktorom mám bývať! ⁵ Veď som nebýval v dome odo dňa, čo som Izraelitov vyviedol, až po dnešný deň, ale chodil som zo stanu do stanu a z príbytku do príbytku. ⁶ Vari som za celý čas, čo som putoval so všetkými synmi Izraela, slovíčkom povedal niektorému sudcovi, ktorému som prikázal viesť môj ľud, Izrael: Prečo mi nepostavíte cédrový dom? ⁷ Teraz však toto povedz môjmu sluhovi Dávidovi: Toto hovorí Pán zástupov: Ja som ťa vzal z pastviny spoza oviec, aby si sa stal kniežaťom nad mojím ľudom, nad Izraelom. ⁸ Bol som s tebou, kde si len išiel, vyhubil som spred teba všetkých nepriateľov a urobil som ti meno, aké majú tí najväčší na zemi. ⁹ Chcem svojmu ľudu, Izraelu, určiť miesto a zasadiť ho tam. Tam bude bývať a už sa nebude triasť, ani zlosynovia ho už nebudú ničiť ako prv, ¹⁰ aj odo dní, čo som ustanovil sudcov nad svojím ľudom, Izraelom. Pokorím všetkých tvojich nepriateľov. A oznamujem ti, že Pán postaví dom tebe. ¹¹ Až sa tvoje dni doplnia a pôjdeš k svojim otcom, ustanovím po tebe tvojho potomka, ktorý bude z tvojich synov, a upevním jeho kráľovstvo. ¹² On mi postaví dom a ja upevním jeho kráľovstvo naveky. ¹³ Ja mu budem otcom a on mi bude synom a neodnímem mu svoju milosť, ako som ju odňal tomu, ktorý bol pred tebou. ¹⁴ Ustanovím ho vo svojom dome a vo svojom kráľovstve naveky a jeho trón bude pevný naveky.“ ¹⁵ A Nátan hovoril Dávidovi celkom podľa týchto slov a podľa tohoto videnia.

¹⁶ Nato kráľ Dávid šiel, posadil sa pred Pána a hovoril: „Kto som ja, Pane, Bože, a čo je môj dom, že si ma priviedol až sem? ¹⁷ Ale to bolo, Bože, v tvojich očiach málo, nuž hovoríš o dome svojho sluhu aj do budúcnosti a zhliadol si na mňa ako na človeka, ktorého povyšuješ, Pane, Bože. ¹⁸ Čím by mohol Dávid ešte prispieť k tvojej sláve? Veď ty poznáš svojho sluhu! ¹⁹ Pane, kvôli svojmu sluhovi a podľa svojho srdca si urobil celú túto veľkú vec; chcel si zjaviť všetky veľké veci. ²⁰ Pane, tebe podobného niet a podľa toho, čo sme na vlastné uši počuli, okrem teba niet Boha. ²¹ A ktorý iný národ na zemi je ako tvoj ľud, Izrael, ku ktorému prišiel Boh vykúpiť si ho za ľud; chcel si si urobiť veľké a obávané meno a chcel si vyhnať národy spred svojho ľudu, ktorý si vykúpil z Egypta. ²² Svoj ľud, Izrael, si urobil svojím ľudom naveky a ty, Pane, stal si sa jeho Bohom. ²³ A teraz, Pane, nech sa naveky splní slovo, ktoré si hovoril o svojom sluhovi a jeho dome, a urob tak, ako si hovoril! ²⁴ Nech tvoje meno trvá a presláva sa naveky! A budú hovoriť: Pán zástupov, Boh Izraela, je Bohom nad Izraelom. A dom tvojho sluhu Dávida bude pred tebou trvalý. ²⁵ Lebo ty, môj Bože, dal si svojmu sluhovi zjavenie, že mu vybuduješ dom. Preto tvoj sluha našiel odvahu modliť sa pred tebou. ²⁶ A teraz, Pane, ty si Boh, ty si sľúbil svojmu sluhovi toto dobrodenie. ²⁷ A teraz si začal žehnať dom svojho sluhu, aby večne trval pred tebou. Keď ho ty, Pane, požehnáš, bude požehnaný naveky.“

Dávidove víťazstvá 18,1-17 = 2Sam 8,1-18

1Krn18

XVIII. ¹ Potom Dávid porazil Filištíncov, podrobil si ich a vzal Filištíncom z ruky Gét a k nemu patriace osady. ² Porazil Moabčanov a Moabčania sa stali Dávidovými poddanými, platili poplatky. ³ Dávid odrazil až k Ematu kráľa Soby Adarezera, keď išiel rozšíriť svoju moc na rieke Eufrat. ⁴ Dávid mu zajal tisíc vozov, sedemtisíc

jazdcov a dvadsaťtisíc mužov pechoty. Dávid ochromil všetky záprahy a nechal z nich iba sto záprahov.⁵ Keď Aramejčania prišli z Damasku, na pomoc Adarezerovi, kráľovi Soby, Dávid Aramejčanov porazil, dvadsaťdvatisíc mužov.⁶ Nato Dávid ustanovil v damascénskom Aramejsku (dozorcov) a Aramejčania sa stali Dávidovými poddanými a platili poplatky. Tak Pán pomáhal Dávidovi všade, kde len išiel.

⁷ Dávid vzal zlaté štíty, ktoré mali Adarezerovi sluhovia, a zanesol ich do Jeruzalema.⁸ Z Adarezerových miest Tebatu a Chunu vzal Dávid veľmi veľa kovu. Z neho Šalamún urobil kovové more, stĺpy a kovové náradie.⁹ Keď sa kráľ Ematu Tou do počul, že Dávid porazil celú armádu kráľa Soby Adarezera,¹⁰ poslal svojho syna Adorama ku kráľovi Dávidovi pozdraviť ho a blahoželať mu, že bojoval proti Adarezerovi a že ho premohol. Lebo Adarezer bol nepriateľ Touho.¹¹ Všetky zlaté, strieborné a kovové veci zasvätil kráľ Dávid Pánovi spolu so striebrom a zlatom, ktoré doniesol od všetkých národov, od Edomčanov, od Moabčanov, od Amončanov, od Filištíncov a od Amalekitov.¹² Abisai, syn Sarvie, porazil Edomčanov v Soľnom údolí, osemnásťtisíc mužov.¹³ V Edomsku ustanovil dozorcov a celé Edomsko sa stalo Dávidovi poddaným. Tak Pán pomáhal Dávidovi všade, kde len išiel.

¹⁴ Dávid kraľoval nad celým Izraelom a vysluhoval právo a spravodlivosť všetkému svojmu ľudu.¹⁵ Joab, syn Sarvie, bol veliteľom vojska, Ahiludov syn Jozafát bol kancelárom.¹⁶ Achitobov syn Sadok a Abiatarov syn Achimelech boli kňazmi, Susa bol pisárom.¹⁷ Jojadov syn Banaiáš bol veliteľom Kereťanov a Feleťanov a Dávidovi synovia boli kráľovi prví poruke.

Vojna proti Amončanom a Aramejčanom

19,1 - 20,3 = 2Sam 10,1- 19 a 12,30n

1Krn19

XIX. ¹ Potom zomrel kráľ Amončanov Naás a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn.² Dávid si povedal: „Preukážem Naásovmu synovi Hanonovi milosrdenstvo, lebo jeho otec preukázal milosrdenstvo mne.“ Dávid teda poslal poslov, aby mu vyslovili sústrasť v žiali za jeho otcom. Dávidovi sluhovia prišli do krajiny Amončanov vysloviť Hanonovi sústrasť,³ ale amonské kniežatá vraveli Hanonovi: „Nazdávaš sa, že si Dávid chce uctiť tvojho otca, keď ti poslal tešiteľov? A neprišli Dávidovi sluhovia k tebe preto, aby preskúmali, rozvrátili a prezvedeli krajinu?“⁴ Nato Hanon chytil Dávidových sluhov, oholil ich, šaty im do polovice, až po rozkrok odstrihol a poslal ich preč.⁵ Oni odišli. Dávid však dostal o týchto mužoch správu a poslal im naproti, lebo mužovia boli veľmi potupení. Kráľ im odkázal: „Ostaňte v Jerichu, kým vám nenarastie brada, potom sa vrátite.

⁶ Keď Amončania videli, že sa Dávidovi zošklivili, poslal Hanon a Amončania tisíc hrivien striebra, aby si z Mezopotámie, z aramejskej Maáchy a zo Soby najali vozy a jazdcov.⁷ Najali si tridsaťdvatisíc vozov a kráľa Maáchy s jeho ľuďmi. Oni prišli a utáborili sa pred Medabou. Aj Amončania sa zhromaždili zo svojich miest a došli do boja.⁸ Keď sa to Dávid do počul, poslal Joaba a celé vojsko bojovníkov.⁹ Vtedy Amončania vyrazili a usporiadali sa do boja pri vchode mesta. Králi, ktorí prišli, boli osobitne na poli.¹⁰ Keď Joab videl, že boj je obrátený proti nemu aj spredu, aj odzadu, vybral si z Izraelitov najvyberanejších a postavil ich proti Aramejčanom.¹¹ Ostatok vojska odovzdal do ruky svojho brata Abisaja a postavili sa proti Amončanom.¹² A povedal: „Ak budú Aramejčania mocnejší ako ja, prídeš mi na pomoc; a ak budú Amončania mocnejší ako ty, vypomôžem ti ja.“¹³ Buď udatný! Veď

bojujeme za svoj ľud a za mesto svojho Boha! Pán však urobí, čo sa jemu páči.“¹⁴ Keď sa Joab a mužstvo, ktoré bolo s ním, pustilo do boja proti Aramejčanom, utiekli pred ním.¹⁵ Amončania videli, že Aramejčania utiekli, preto ušli aj oni pred jeho bratom Abisajom a vtiahli do mesta. Joab potom išiel do Jeruzalema.

¹⁶ Keď Aramejčania videli, že ich Izraeliti porazili, poslali poslov a dali nastúpiť Aramejčanom, ktorí boli za riekou, pod vedením veliteľa Adarezerovho vojska Sofacha.¹⁷ Keď to oznámili Dávidovi, zhromaždil celý Izrael, prešiel cez Jordán, prišiel k nim, zriadil proti Aramejčanom šík a pustil sa s ním do boja.¹⁸ Aramejčania utiekli pred Izraelitmi. Dávid zničil Aramejčanom sedemtisíc vozov a štyridsaťtisíc pešiakov a zabil aj veliteľa vojska Sofacha.¹⁹ Adarezerovi poddaní videli, že ich Izraeliti porazili, preto uzavreli s Dávidom mier a boli mu poddaní. Aramejsko už viac nechcelo ísť Amončanom na pomoc.

1Krn20

XX. ¹ Po roku, v tom čase, keď králi vychádzajú do boja, vyviedol Joab vojenskú moc a spustošil krajinu Amončanov. Potom prišiel k Rábe a obliehal ju. Dávid však ostal v Jeruzaleme. Joab porazil a zboril Rábu.² Dávid vzal korunu ich kráľa z jeho hlavy a zistil, že váži hrivnu zlata. Bol na nej drahokam, ktorý sa dostal na Dávidovu hlavu. Z mesta odniesli množstvo koristi.³ A ľud, ktorý v ňom bol, vyviedol a roztrhal pílami a železnými sekerami. Podobne naložil Dávid so všetkými mestami Amončanov. Potom sa Dávid a celé vojsko vrátilo do Jeruzalema.

Boje s Filištíncami 20,4-8 = 2Sam 21,18-22

⁴ Po tomto sa strhla zase vojna s Filištíncami pri Gazeri. Tam porazil Chusaťan Sobochai Safaiho z Rafovho rodu a pokoril ho.

⁵ Opäť vypukla vojna s Filištíncami. Vtedy Járiho syn Elchanan zabil brata Gét'ana Goliáša Lachmiho; drevo na jeho kopiji bolo ako návoj.

⁶ A zasa došlo k vojne v Géte. Tam bol ohromný muž, ktorý mal po šesť, spolu dvadsaťštyri prstov; aj on bol z Rafovho potomstva.⁷ Keď sa rúhal Izraelitom, zabil ho Jonatán, syn Dávidovho brata Samau.⁸ Títo boli z potomstva Rafu v Géte. Padli rukou Dávida a rukou jeho sluhov.

Sčítanie ľudu 21,1 - 22,1 = 2Sam 24,1-25

1Krn21

XXI. ¹ I povstal satan proti Izraelovi a pokúšal Dávida, aby spočítal Izraelitov.² A Dávid povedal Joabovi a kniežatám ľudu: „Choďte, spočítajte Izraelitov od Bersabe až po Dan a podajte mi správu, chcem vedieť ich počet.“³ Ale Joab povedal: „Nech Pán rozmnoží svoj ľud sto ráz tak, ako ho je. Či sú nie všetci, môj kráľovský pane, tvojimi sluhami? Prečo si môj pán žiada túto vec? Prečo chce byť vinníkom Izraela?“⁴ Ale kráľ trval na svojom rozkaze Joabovi a Joab sa vydal na cestu. Pochodil po celom Izraeli a prišiel do Jeruzalema.⁵ A Joab odovzdal výsledok sčítania ľudu Dávidovi. V celom Izraeli bolo milión stotisíc mužov, ktorí tasia meč, Júdovcov však

bolo štyristosedemdesiatisíc mužov, ktorí tasia meč. ⁶ Levitov a Benjamíncov nepočítal medzi nich, lebo Joabovi bol Dávidov rozkaz odporný. ⁷ Ani Bohu sa táto vec nepáčila a potrestal Izraelitov.

⁸ Vtedy Dávid hovoril Bohu: „Veľmi som zhrešil, keď som sa dopustil tej veci. Teraz však odpusť hriech svojho sluhu, lebo som konal veľmi nerozumné!“ ⁹ Nato Pán oslovil Dávidovho vidca Gada: ¹⁰ „Chod' a povedz Dávidovi: Toto hovorí Pán: Predkladám ti tri veci; vyber si z nich jednu, tú na teba dopustím!“ ¹¹ Gad išiel k Dávidovi a povedal mu: „Toto hovorí Pán: Vyber si: ¹² Buď' trojročný hlad, alebo že budeš tri mesiace utekať pred svojimi nepriateľmi tak, že ťa bude stíhať meč tvojich protivníkov, alebo že bude v krajine tri dni meč Pánov, mor, a Pánov anjel bude ničiť po celom území Izraela. Teraz teda uvaž, čo mám odpovedať tomu, ktorý ma poslal!“ ¹³ Dávid povedal Gadovi: „Som vo veľkej úzkosti. No nech padnem do Pánovej ruky, lebo jeho milosrdenstvo je veľké! Ale do ruky človeka nechcem padnúť.“

¹⁴ Tak Pán dopustil mor na Izrael, takže z Izraelitov padlo sedemdesiatisíc mužov. ¹⁵ Potom Boh poslal anjela do Jeruzalema, aby ho ničil. Ale keď ničil, Pán zhlíadol, zľutoval sa nad nešťastím a povedal anjelovi, ktorý ničil: „Dost' už! Teraz už spusť ruku!“ Pánov anjel stál pri humne Jebuzejca Ornana. ¹⁶ Keď Dávid zdvihol zrak, videl Pánovho anjela stát' medzi zemou a nebom s vytaseným mečom v ruke, ktorú mal vystretú nad Jeruzalem. Nato Dávid a starší, poobliekaní do vrecovín, padli na tvár ¹⁷ a Dávid hovoril Bohu: „Nerozkázal som ja spočítať ľud? Ja som teda zhrešil, ja som spáchal zlo! Ale tieto ovečky čože urobili? Pane, môj Bože, zdvihni svoju ruku na hubenie proti mne a proti domu môjho otca, nie však proti svojmu ľudu!“

¹⁸ A Pánov anjel poveril Gada povedať Dávidovi, aby šiel hore a aby na humne Jebuzejca Ornana postavil Pánovi oltár. ¹⁹ Dávid teda šiel hore podľa slova, ktoré mu v Pánovom mene povedal Gad. ²⁰ Keď sa Ornan vrátil, videl anjela a jeho štyria synovia, ktorí boli s ním, sa schovali; Ornan práve mlátil pšenicu. ²¹ Dávid išiel k Ornanovi. Keď sa Ornan pozrel a uvidel Dávida, vyšiel z humna a poklonil sa Dávidovi tvárou až po zem. ²² Tu Dávid povedal Ornanovi: „Daj mi miesto, kde máš humno, chcem na ňom postaviť Pánovi oltár! Daj mi ho za plnú cenu, potom sa rana vzdiali od ľudu!“ ²³ Ornan povedal Dávidovi: „Vezmi si ho! A nech môj kráľovský pán urobí, čo uzná za dobré. Pozri, hovädá dám na celopal, mláťačku na drevo a pšenicu na nekrvavú obeť; to všetko dávam.“ ²⁴ Ale kráľ Dávid povedal Ornanovi: „Nie, chcem to od teba kúpiť za plnú cenu. Nevezmem predsa pre Pána to, čo je tvoje, a neobetujem celopal zadarmo!“ ²⁵ A tak dal Dávid Ornanovi za to miesto zlato o váhe šesťsto šeklov. ²⁶ Potom tam Dávid postavil Pánovi oltár, obetoval celopaly a pokojné obety a vzýval Pána, ktorý odpovedal ohňom z neba, (ktorý zoslal) na oltár zápalných obetí. ²⁷ Nato dal Pán anjelovi rozkaz a on dal svoj meč naspäť do pošvy.

²⁸ V tom čase, keď Dávid videl, že ho Pán vypočul na humne Jebuzejca Ornana, prinášal tam obety. ²⁹ Pánov príbytok, ktorý dal postaviť Mojžiš na pustatine, a oltár zápalných obetí bol v tom čase na výšine v Gabaone. ³⁰ Ale Dávid nemohol ísť k nemu, aby tam uprosoval Boha, lebo ho naplňal hrôzou meč Pánovho anjela.

XXII. ¹ Preto Dávid povedal: „Toto je Boží dom a toto je oltár na celopaly pre Izrael.“

Príprava na stavbu chrámu. - ² Potom Dávid rozkázal, aby zhromaždili cudzincov, ktorí boli v krajine Izraela, a ustanovil kamenárov, aby otesávali kvádre na stavbu Božieho domu.

³ Dávid prichystal aj množstvo železa na klíny do krídel brán a na háky a také množstvo kovu, že ho nebolo možno odvážiť, ⁴ ako aj cédrové drevo bez počtu. Sidonci a Týrčania dodali totiž Dávidovi množstvo cédrového dreva. ⁵ Dávid si hovoril: „Môj syn Šalamún je mladý a krehký a dom, ktorý sa má postaviť Pánovi, má byť veľký, aby vo všetkých krajinách dvíhal jeho česť a slávu, preto mu porobím prípravu.“ A Dávid prichystal pred svojou smrťou množstvo vecí.

⁶ I zavolať svojho syna Šalamúna a prikázal mu, aby postavil dom Pánovi, Bohu Izraela. ⁷ Dávid povedal Šalamúnovi: „Syn môj, ja som mal na mysli postaviť dom menu Pána, svojho Boha. ⁸ Ale Pán ma oslovil: „Vylial si veľa krvi a viedol si veľké vojny. Nemôžeš stavať dom môjmu menu, keď si vylial toľko krvi predo mnou na zem. ⁹ Hľa, narodí sa ti syn, ktorý bude mierumilovný, a ja mu zaistím pokoj od všetkých jeho okolitých nepriateľov. Ved' sa bude volať Pokojný a za jeho čias dám Izraelu pokoj a mier. ¹⁰ On postaví dom môjmu menu; on mi bude synom a ja mu budem otcom a trón jeho kráľovstva nad Izraelom upevním naveky.“ ¹¹ Teraz teda, syn môj, nech je Pán s tebou, aby si mal úspech a aby si postavil dom Pánovi, svojmu Bohu, ako o tebe hovoril. ¹² Nech ti Pán dá múdrosť a dôvtip, a tak nech ťa ustanoví nad Izraela, aby si zachovával zákon Pána, svojho Boha. ¹³ Lebo vtedy budeš mať úspech, keď budeš bedlivo plniť predpisy a ustanovenia, ktoré dal Pán Mojžišovi pre Izrael. Buď pevný a mužný; neboj sa a neľakaj sa! ¹⁴ Hľa, ja som pri svojom trápení pripravil pre Pánov dom stotisíc hrivien zlata a milión hrivien striebra! Kov a železo nemožno ani odvážiť, také množstvo ho je: Prichystal som aj drevo a kamene; ty budeš musieť pokračovať. ¹⁵ Máš tiež množstvo robotníkov, tesárov, kamenárov, drevorobotníkov a odborníkov na akékoľvek práce ¹⁶ zo zlata, striebra, kovu a železa, ktorého je bez počtu. Daj sa teda do práce a Pán nech je s tebou!“

¹⁷ Potom Dávid prikázal všetkým kniežatám Izraela, aby pomáhali jeho synovi Šalamúnovi: ¹⁸ „Či je Pán, váš Boh, nie s vami?! Ved' vám zo všetkých strán zaistil pokoj, keď dal obyvateľov krajiny do mojej ruky; a krajina sa sklonila pred Pánom a jeho ľuďom. ¹⁹ Teraz hľadajte Pána, svojho Boha, s oddaným srdcom a dušou; vzchopte sa a postavte svätyňu Pánovi, Bohu, aby sa Pánova archa zmluvy a Božie posvätné nádoby dostali do domu postaveného Pánovmu menu.“

1Krn23

XXIII. O levitoch. - ¹ Keď Dávid ostarel a bol sýty veku, ustanovil za kráľa nad Izraelom svojho syna Šalamúna ² a zhromaždil všetky izraelské kniežatá, kňazov a levitov.

³ Levitov spočítali od tridsaťročných nahor a ich počet bol podľa hláv tridsaťosem tisíc mužov. ⁴ „Z nich bude dvadsaťštyritisíc viesť službu v Božom dome, šesťtisíc bude pisármi a sudcami, ⁵ štyritisíc vrátnikmi a štyritisíc bude oslavovať Pána na nástrojoch, ktoré som na oslavovanie dal urobiť.“ ⁶ Dávid ich rozdelil na skupiny podľa Léviho synov Gersona, Kaáta a Merariho. ⁷ Ku Gersonovi patrili: Lédan a Semei. ⁸ Synovia Lédana: pohlavár Jahiel, Zetan a Joel, traja. ⁹ Semeiho synovia: Salomit, Hosiel a Aran, traja. To sú pohlavári Lédanovej rodiny. ¹⁰ Semeiho synovia: Lehet, Ziza, Jaus a Baria. Títo štyria sú synovia Semeiho. ¹¹ Jachat bol prvý,

Ziza druhý. Jaus a Baria nemali mnoho synov, preto ich počítali za jednu rodinu a jednu triedu.

¹² Kaátovi synovia Amram, Isaár, Hebron a Oziel, štyria. ¹³ Amramovi synovia boli Áron a Mojžiš. Árona oddelili, aby slúžil veľsvätyni, on a jeho synovia naveky, aby páčil pred Pánom tymian, aby mu slúžil a jeho menom žehnal naveky. ¹⁴ Mojžiš bol muž Boží. Jeho synovia sa volali podľa kmeňa Léviho. ¹⁵ Mojžišovi synovia: Gerson a Eliezer. ¹⁶ Gersonovi synovia: pohlavár Subuel. ¹⁷ Eliezerovi synovia: pohlavár Rohobiáš. Eliezer nemal iných synov ale Rohobiášovi synovia sa veľmi rozmnožili. ¹⁸ Isaárovi synovia: pohlavár Salomit. ¹⁹ Hebronovi synovia: pohlavár Jeriau, druhý Amariáš, tretí Jahaziel, štvrtý Jekmán. ²⁰ Ozielovi synovia: pohlavár Micha, druhý Jesiáš.

²¹ Merariho synovia: Moholi a Musi. Moholiho synovia Eleazar a Kis. ²² Keď Eleazar zomrel, nemal synov, len dcéry, ktoré si vzali ich bratia, Kisovi synovia. ²³ Musiho synovia: Moholi, Eder a Jerimot, traja.

²⁴ To sú synovia Léviho podľa ich rodov, pohlavári rodín, spočítaní pri sčítaní podľa mien a hláv, zamestnaní v službe pri Pánovom dome od dvadsaťročných nahor. ²⁵ Lebo Dávid povedal: „Pán, Boh Izraela, zaistil svojmu ľudu pokoj a bude bývať v Jeruzaleme naveky. ²⁶ A leviti už nemusia prenášať príbytok a všetko služobné náradie.“ ²⁷ (Lebo podľa posledných Dávidových slov patria do počtu leviti od dvadsaťročných nahor.) ²⁸ „Ich miesto bude po ruke Áronových synov, v službe pri Pánovom dome, na nádvorciach, v izbách, pri očišťavňovacích rozličných posvätných vecí, pri prácach spojených so službou Božieho domu, ²⁹ pri predkladných chleboch, pri jemnej múke na nekrvavé obety, pri nekvasených posúchoch, pri panviciach, pri miesení, ako aj pri všetkých obsahových a dĺžkových mierach. ³⁰ Každé ráno musia nastúpiť a oslavovať a chváliť Pána; podobne aj večer ³¹ a zakaždým, keď sa budú Pánovi obetovať celopaly, po sobotách, novmesiacoch a slávnostiach podľa počtu, ktorý majú trvale určený pred Pánom. ³² V službe Pánovho domu musia zachovávať predpisy stánku zhromaždenia, predpisy svätyne a predpisy svojich bratov, Áronových synov.“

1Krn24

XXIV. Triedy kňazov. - ¹ Rozdelenie Áronových synov: Áronovi synovia: Nadab, Abiu, Eleazar a Itamar. ² Nadab a Abiu zomreli pred svojím otcom; synov nemali, preto kňazskú službu konali Eleazar a Itamar. ³ Rozdelil ich Dávid a z Eleazarových synov Sadok a zo synov Itamarových Achimelech. ⁴ A zistilo sa, že čo sa týka mužských hláv, Eleazarových synov bolo viac ako synov Itamarových. Preto zadelili Eleazarovým synom pohlavárov pre šesťnásť rodov a Itamarovým synom pre osem rodov. ⁵ Žrebom rozdelili aj tých, aj tých, lebo kniežatá svätyne a Božie kniežatá boli aj z Eleazarových synov, aj z Itamarových synov. ⁶ Popísal ich Natanaelov syn Semeiáš, pisár z rodu Léviho, pred kráľom, kniežatami, kňazom Sadokom, Abiatarovým synom Achimelechom a pred pohlavármi kňazských a levitských rodov: jeden rod sa vyžreboval z Eleazara a jeden sa vyžreboval z Itamara. ⁷ Prvý žreb padol na Jojariba, druhý na Jedeiáša, ⁸ tretí na Harima, štvrtý na Seorima, ⁹ piaty na Melchiáša, šiesty na Majmana, ¹⁰ siedmy na Akosa, ôsmy na Abiáša, ¹¹ deviaty na Jesuu, desiaty na Secheniáša, ¹² jedenásť na Eliasiba, dvanásť na Jakíma, ¹³ trinásť na Hofu, štrnásť na Isbába, ¹⁴ pätnásť na Belgu, šesťnásť na Emera, ¹⁵ sedemnásť na Hezira, osemnásť na Afsesa, ¹⁶ devätnásť na Feteiáša, dvadsiaty na Hezechiela, ¹⁷

dvadsiaty prvý na Jachina, dvadsiaty druhý na Gamula, ¹⁸ dvadsiaty tretí na Dalaiauho, dvadsiaty štvrtý na Maázáiauho.

¹⁹ Toto bolo ich poradie v službe, keď išli do Pánovho domu podľa poriadku, ktorý zaviedol ich otec Áron, ako mu prikázal Pán, Boh Izraela.

Triedy levitov. - ²⁰ A z ostatných synov Léviho: z Amramových synov Subael, zo Subaelových synov Jehedeiáš. ²¹ Z Rohobiáša: z Rohobiášových synov pohlavár Jesiáš, ²² z Isaárovcov Salemot, zo Salemotových synov Jahat, ²³ ... a Jeriauho synovia ... druhý Amariáš, tretí Jahaziel, štvrtý Jekmaán. ²⁴ Synovia Oziela: Micha, z Michových synov Samir. ²⁵ Michov brat Jesiáš, z Jesiášových synov Zachariáš.

²⁶ Merariho synovia: Moholi a Musi. Oziuhov synovia: Beno. ²⁷ Merariho synovia: Beno, Soam, Zachur a Hebri. ²⁸ Z Moholiho Eleazar, ktorý nemal synov. ²⁹ Z Kisa Kisov syn Jerameel. ³⁰ Musiho synovia: Moholi, Eder a Jerimot. To sú Léviho synovia podľa ich rodov.

³¹ Aj oni žrebovali tak ako ich bratia, Áronovi synovia, pred kráľom Dávidom, Sadokom, Achimelechom, pohlavármi rodín, kňazmi a levitmi pohlavára rodiny tak ako najmladšieho brata.

1Krn25

XXV. Speváci a hudobníci. - ¹ Dávid a vojvodcovia oddelili na službu aj zo synov Asafa, Hemana a Idutuna tých, ktorí prorokovali na citarách, harfách a cimbaloch, a počet tých, čo sa činne zúčastnili služby, bol: ² z Asafových synov Zachur, Jozef, Nataniáš a Asarela. Asafovi synovia boli pod rukou Asafa, ktorý prorokoval pod dozorom kráľa. ³ Z Idutuna Idutunovi synovia Godoliáš, Sori, Jeseiáš, Hasabiáš, Matatiáš, šesť, pod vedením ich otca Idutuna. On prorokoval na citare na slávu a chválu Pána. ⁴ Z Hemana Hemanovi synovia Bokijau, Mataniau, Oziel, Subuel, Jerimot, Hananiáš, Hanani, Eliata, Gedelti, Romentiez, Jesbakasa, Meloti, Otir a Mahaziot. ⁵ Všetci títo boli synovia kráľovho vidca Hemana. Podľa Božích výrokov, že povýši jeho roh, dal Boh Hemanovi štrnásť synov a tri dcéry. ⁶ Títo všetci boli pod vedením svojho otca zapojení do spevu v Pánovom chráme. Pri cimbaloch, harfách a citarách boli v službe Božiemu domu pod vedením kráľa, Asafa, Idutuna a Hemana. ⁷ A ich počet spolu s ich bratmi vycvičenými v Pánovom speve samými majstrami bol dvestoosemdesiatosem. ⁸ O službe žrebovali rovnako medzi malým i veľkým, majstrom i žiakom.

⁹ Prvý žreb vyšiel Asafovcovi Jozefovi. Druhý Godoliášovi, jemu, jeho bratom a synom, dvanástim. ¹⁰ Tretí Zachurovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹¹ Štvrtý Isaárovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹² Piaty Nataniášovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹³ Šiesty Bokijauovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹⁴ Siedmy Izrelovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹⁵ Ôsmy Jesaiášovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹⁶ Deviaty Mataniášovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹⁷ Desiaty Semeiášovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹⁸ Jedenásty Azarelovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ¹⁹ Dvanásty Hasabiášovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²⁰ Trinásty Subaelovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²¹ Štrnásty Matatiášovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²² Pätnásty Jerimotovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²³ Šestnásty Hananiášovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²⁴ Sedemnásty Jesbakasovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²⁵ Osemnásty Hananiovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²⁶ Devätnásty Melotiovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²⁷ Dvadsiaty Eliatovi, jeho synom a bratom, dvanástim. ²⁸ Dvadsiaty prvý Otirovi, jeho

synom a bratom, dvanástim.²⁹ Dvadsiaty druhý Gedeltiovi, jeho synom a bratom dvanástim.³⁰ Dvadsiaty tretí Mahaziotovi, jeho synom a bratom, dvanástim.³¹ Dvadsiaty štvrtý Romementiezerovi, jeho synom a bratom, dvanástim.

1Krn26

XXVI. Vrátnici. - ¹ Oddiely vrátnikov: Z Koreovcov Meselemiáš, Koreho syn z Asafových synov. ² Meselemiáš mal synov: prvorodeného Zachariáša, druhého Jadhela, tretieho Zabadiáša, štvrtého Jatanaela, ³ piateho Elama, šiesteho Johanana, siedmeho Eljoenaiho. ⁴ Obededom mal synov: prvorodeného Semeiáša, druhého Jozabada, tretieho Joacha, štvrtého Sachara, piateho Natanaela, ⁵ šiesteho Amiela, siedmeho Isachara, ôsmeho Folatiho, lebo Pán ho požehnal. ⁶ Jeho synovi Semeiášovi sa narodili synovia, ktorí vládli vo svojich rodoch, lebo to boli udatní mužovia. ⁷ Semeiášovi synovia: Otni, Rafael, Obed, Elzabad. Jeho bratia, udatní mužovia: Eliu a Samachiáš. ⁸ Títo všetci boli zo synov Obededoma; oni, ich synovia a ich bratia, udatní mužovia súci na službu: šesťdesiatdva Obededomovcov. ⁹ Meselemiáš mal osemnásť udatných synov a bratov. ¹⁰ Synovia Hosu, zo synov Merariho: pohlavár Semri, (lebo hoci nebol prvorodený, jeho otec ho urobil pohlavárom), ¹¹ druhý Helkiáš, tretí Tabeiáš štvrtý Zachariáš. Všetkých Hosových synov a bratov bolo trinásť.

¹² Tieto oddiely vrátnikov mali za povinnosť konať stráž podľa pohlavárov mužstiev tak, ako ich bratia mali za povinnosť konať službu v Pánovom dome.

¹³ O každú bránu žrebovali malí i veľkí podľa rodov. ¹⁴ Žreb na východ padol na Selemiáša. Keď žrebovali pre jeho syna Zachariáša, múdreho radcu, vyšiel mu žreb na sever. Pre Obededoma na juh a pre jeho synov na dom zbierok. Pre Sefima a Hosu na západ s bránou Šaleket na stúpajúcom chodníku, stráž vedľa stráže. ¹⁷ Na východ bolo šesť levitov, na sever denne štyria, na juh denne štyria, pri zbierkach dvaja a dvaja, ¹⁸ pre Parbar na západe dvaja na ceste a dvaja pri Parbare. ¹⁹ To sú oddiely vrátnikov zo synov Koreho a zo synov Merariho.

Stráž chrámového pokladu. - ²⁰ Leviti, ich bratia, ktorí boli nad pokladmi Božieho domu a nad pokladmi zasvätených vecí: ²¹ Zo synov Gersenovca Leladana: pohlavári rodov Gersonovca Leladana boli Jahielovci. ²² Jahielovi synovia Zatan a jeho brat Joel boli nad pokladmi Pánovho domu. ²³ Z Amramovcov, Isaárovcov, Hebronovcov a Ozihelovcov ... ²⁴ A Subael, syn Mojžišovho syna Gersona, bol kniežat'om nad pokladmi. ²⁵ Jeho bratia z Eliezera: jeho syn Rahabiáš, jeho syn Izaiáš, jeho syn Joram, jeho syn Zechri a jeho syn Selemit. ²⁶ Tento Selemit a jeho bratia boli nad všetkými pokladmi zasvätených vecí, ktoré zasvätili kráľ Dávid, pohlavári rodov, velitelia tisícok a stotín a vojvodcovia. ²⁷ Z vojen a z koristi to zasvätili na opravu Pánovho domu. ²⁸ A všetko, čo zasvätil videc Samuel, Kisov syn Šaul, Nérov syn Abner, Joab, syn Sarvie, (alebo) ktorýkoľvek darca, bolo pod rukou Selemita a jeho bratov.

Sudcovia. - ²⁹ Z Isaárovcov Choneniáš a jeho synovia boli (určení) pre vonkajšiu službu nad Izraelom, za pisárov a sudcov. ³⁰ Z Hebronovcov Hasabiáš a jeho bratia, tisícsemsto udatných mužov, boli pre správu Izraela za Jordánom na západ vo všetkých Pánových dielach a v kráľovej službe. ³¹ Z Hebronovcov bol Jeriáš pohlavárom Hebronovcov podľa ich rodov a rodín. V štyridsiatom roku Dávidovho kraľovania ich popísali a zistili medzi nimi udatných mužov v galaádskom Jazeri. ³² Jeho bratov, udatných mužov, bolo dvetisícsemsto pohlavárov rodín. Ich ustanovil

kráľ Dávid nad Rubenovcami, Gadovcami a polovicou Manassesovho kmeňa vo všetkých Božích a kráľovských veciach.

1Krn27

XXVII. Nelevitskí hodnostári. - ¹ Synovia Izraela podľa ich počtu, pohlavári rodín, velítelia tisícok a stotín a ich pisári, ktorí boli k službám kráľovi podľa jednotlivých oddielov, ktoré v každom mesiaci roka, mesiac za mesiacom prichádzali a odchádzali - jeden oddiel bol dvadsaťštyritisíc.

² Nad prvým oddielom v prvom mesiaci bol Zabdielov syn Jesboam. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ³ Bol z Fáresových synov, pohlavárom všetkých kniežat vojska v prvom mesiaci. ⁴ Nad oddielom druhého mesiaca bol Ahohovec Dodai, (jeho oddiel a Makelot) knieža. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ⁵ Veliteľom tretieho vojska v treťom mesiaci bol Banaiáš, syn kňaza Jojadu, pohlavár. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ⁶ Tento Banaiáš bol hrdinom tridsiatich a nad tridsiatimi. Nad jeho oddielom bol jeho syn Amizabad. ⁷ Štvrtý vo štvrtom mesiaci bol Joabov brat Asael a po ňom jeho syn Zabadiáš. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ⁸ Piaty v piatom mesiaci bol Jezrahita, knieža Samaot. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ⁹ Šiesty v šiestom mesiaci bol Hira, syn Tekuana Akesa. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ¹⁰ Siedmy v siedmom mesiaci bol Heles, Faloňan zo synov Efraima. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ¹¹ Ôsmy v ôsmom mesiaci bol Chusiťan Sobochai zo Zarahovcov. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ¹² Deviaty v deviatom mesiaci bol Anatoťan Abiezer z Benjamínovcov. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ¹³ Desiaty v desiatom mesiaci bol Netofaťan Marai zo Zarahovcov. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. Jedenásty v jedenástom mesiaci bol Faratoňan Banaiáš zo synov Efraima. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc. ¹⁵ Dvanásty v dvanástom mesiaci bol Netofaťan Holdai Otnielovec. V jeho oddiele bolo dvadsaťštyritisíc.

¹⁶ Nad kmeňmi Izraela boli: Nad Rubenovcami Zechriho syn, knieža Eliezer. Nad Simeonovcami Maáchov syn Safatiáš. ¹⁷ Nad Levitmi Kamuelov syn Hasabiáš, nad Áronovcami Sadok. ¹⁸ Nad Júdovcami Eliu z Dávidových bratov. Nad Isacharovcami Michaelov syn Amri. ¹⁹ Nad Zabulonovcami Abdiášov syn Jesmaiáš. Nad Neftalimovcami Ozrielov syn Jerimot. ²⁰ Nad Efraimovcami Ozaziášov syn Ozeáš. Nad polovicou Manassesovho kmeňa Fadaiášov syn Joel. ²¹ Nad polovicou Manassesovho kmeňa v Galaáde Zachariášov syn Jado. Nad Benjamíncami Abnerov syn Jasiel. ²² Nad Danovcami Jerohamov syn Ezrihel. To sú kniežatá izraelských kmeňov.

²³ Dávid nechcel spísať ich počet od dvadsaťročných nižšie, lebo Pán prisľúbil, že synov Izraela rozmnoží ako hviezdy na nebi. ²⁴ Joab, syn Sarvie, začal sčítanie, ale nedokončil ho, lebo preto prišiel hnev na Izraelitov. Preto sa ten počet ani nedostal medzi číslice Letopisov kráľa Dávida.

²⁵ Nad pokladmi kráľa bol Adielov syn Azmot, nad pokladmi však, ktoré boli na poli, v mestách, dedinách a vo vežiach, bol Oziášov syn Jonatán. ²⁶ Nad robotníkmi na poli, ktorí obrábali pôdu, bol Chelubov syn Ezri. ²⁷ Nad vinohradmi Semeiáš z Rámy, nad zásobami vína, ktoré boli vo vinohradoch, bol Zabdiáš zo Sefami. ²⁸ Nad olivami a sykomorami, ktoré boli na Nížine, bol Bálchanan z Gaderu, nad zásobami oleja Joas. ²⁹ Nad dobytkom, ktorý bol na paši v Sárone, bol Setrai zo Sáronu a nad dobytkom, ktorý bol v dolinách, bol Adliho syn Safat. ³⁰ Nad ťavami bol

Izmaelita Ubil, nad oslami Jadiáš z Meronotu ³¹ a nad ovcami Agarejec Jaziz. Títo všetci boli správcami majetku, ktorý mal kráľ Dávid.

³² Dávidov strýc Jonatán, radca, múdry muž a pisár, s Hachomonovým synom Jahielom boli pri kráľových synoch. ³³ Achitofel bol kráľovým poradcom a Arachita Chusai bol kráľovým priateľom. ³⁴ Achitofelovým nástupcom bol Banaiášov syn Jojada a Abiatar. Kráľovým vojvodcom bol Joab.

1Krn28

XXVIII. Posledné Dávidove ustanovenia. - ¹ Dávid zhromaždil všetky kniežatá Izraela: kniežatá kmeňov, kniežatá oddielov, ktoré boli k službám kráľovi, veliteľov tisícok, veliteľov stotín a správcov všetkých majetkov a statkov kráľa a jeho synov s komorníkmi, i všetkých udatných mužov do Jeruzalema. ² Kráľ Dávid sa postavil na nohy a hovoril: „Počujte ma, bratia moji a ľud môj ! Ja som zamýšľal postaviť dom, kde by odpočívala Pánova archa zmluvy a podnož nášho Boha, a porobil som prípravy pre stavbu. ³ Ale Boh mi povedal: „Nebudeš stavať dom môjmu menu, lebo si muž bojovný a vylieval si krv!“ ⁴ Pán, Boh Izraela, ma však vyvolil z celého domu môjho otca, aby som bol kráľom nad Izraelom naveky. Lebo Júdu si zvolil za knieža, v Júdovom dome dom môjho otca a v dome môjho otca sa mu páčilo mňa ustanoviť za kráľa nad celým Izraelom. ⁵ A zo všetkých mojich synov - lebo veľa synov mi dal Pán - vyvolil si môjho syna Šalamúna, aby sedel na tróne Pánovho kráľovstva nad Izraelom. ⁶ A povedal mi: „Tvoj syn Šalamún postaví môj dom a moje nádvorie, lebo som si ho vyvolil za syna a ja budem jeho otcom. ⁷ Upevním jeho kráľovstvo naveky, ak bude trvale plniť moje príkazy a ustanovenia ako dnes.“ ⁸ A teraz pred očami celého Izraela, Pánovho zhromaždenia, a aby to počul náš Boh: Zachovávajúte a skúmajte všetky príkazy Pána, svojho Boha, aby ste si udržali dobrú krajinu a poručili ju svojim synom po sebe naveky.

⁹ Ty však, syn môj, Šalamún, poznaj Boha svojho otca a slúž mu celým srdcom a povolnou dušou! Lebo Pán skúma všetky srdcia a pozná každý výplod mysle. Ak ho budeš hľadať, dá sa ti nájsť, ale ak ho opustíš, zavrhne ťa naveky! ¹⁰ Pozri, Pán ťa vyvolil, aby si postavil dom pre svätyňu. Chop sa pevne diela!“

¹¹ Potom Dávid odovzdal svojmu synovi Šalamúnovi rozvrh predsiene, jej budov, pokladníc, horných izieb, vnútorných komôr a domu zľutovania. ¹² I plán všetkého, čo mal na mysli, nádvorí Pánovho domu, všetkých miestností dookola, pokladníc Božieho domu, pokladníc pre zasvätené veci, ¹³ oddelení pre kňazov a levitov, všetkých prác (potrebných) na službu v Pánovom dome a všetkých nádob (potrebných) na službu v Božom dome. ¹⁴ I zlato podľa váhy: zlato na nádoby na rozličné služby; na strieborné nádoby striebro podľa váhy: na všetky nádoby na rozličné služby. ¹⁵ Aj na zlaté svietniky a ich lampy zlato podľa váhy každého svietnika a jeho lampy. Aj striebro na strieborné svietniky podľa váhy svietnika a lampy podľa toho, aká bola úloha svietnika. ¹⁶ Aj zlato na predkladné stoly o váhe (potrebnej) na každý stôl. Aj striebro na strieborné stoly. ¹⁷ Aj na vidlice, misky a kanvy rýdze zlato, na zlaté kalichy podľa váhy každého kalicha; na strieborné kalichy striebro podľa váhy každého kalicha. ¹⁸ Aj na kadidlový oltár rýdze zlato podľa váhy, aj na podobu voza a cherubov zo zlata, ktorí rozostierajú (krídla) a zakrývajú Pánovu archu zmluvy. ¹⁹ Všetko toto mu vysvetlil podľa písma z Pánovej ruky, všetky práce rozvrhu.

²⁰ Potom Dávid povedal svojmu synovi Šalamúnovi: „Pevne a odhodlane sa chop diela! Neboj sa a nestrachuj sa, lebo Pán, Boh, môj Boh, je s tebou; nenechá ťa a neopustí ťa, kým nedokončíš celé dielo služby Pánovmu domu. ²¹ Hľa, oddiely kňazov a levitov sú na každú službu Pánovho domu; aj tí, čo sa vyznajú v nejakej práci, a takisto aj kniežatá a ľud sú ochotní na všetko, čo povieš.“

1Krn29

XXIX. ¹ Nato kráľ Dávid hovoril celému zhromaždeniu: „Môj syn Šalamún, ktorého si Boh vyvolil, je mladý a krehký, úloha je však veľká. Ved' to nemá byť palác pre človeka, ale pre Pána, Boha! ² Zo všetkých svojich síl som chystal pre dom môjho Boha zlato na (veci) zlaté, striebro na strieborné, kov na kovové, železo na železné, drevo na drevené, ónyxový kameň i na obruby, rubínový a pestrofarebný kameň, rozličné drahokamy a mramorový kameň v hojnosti. ³ Okrem toho od radosti z domu svojho Boha - keďže mám majetok, zlato a striebro - dám na dom svojho Boha nad všetko to, čo som prichystal pre dom svätyne, ⁴ tritisíc hrivien zlata zo zlata ofírskeho a sedemtisíc hrivien striebra prečisteného na obtiahnutie stien budov, ⁵ kde (treba) zlato, zlatom, kde striebro, striebrom, a na každú prácu, (ktorú budú robiť) ruky umelcov. A kto je ochotný darovať dnes plnou rukou Pánovi?“

⁶ Kniežatá rodov, kniežatá izraelských kmeňov; velitelia tisícok a stotín a správcovia kráľovských robôt vyslovili ochotu ⁷ a venovali na práce pri Božom dome päťtisíc hrivien zlata, desaťtisíc darejkov, desaťtisíc hrivien striebra, osemnásťtisíc hrivien kovu a stotisíc hrivien železa. ⁸ A kto mal drahokamy, dal ich pre pokladnicu Pánovho chrámu do ruky Gerzonca Jahiela. ⁹ Ľud sa radoval z dobrovoľných darov, lebo s veľkou ochotou srdca darovali Pánovi; aj Dávid sa veľmi radoval.

¹⁰ Potom Dávid dobrorečil Pánovi pred celým zhromaždením a Dávid hovoril: „Zvelebený si, Pane, Bože nášho otca Izraela, od vekov naveky! ¹¹ Tebe, Pane, patrí veľkosť i moc, chvála, veleba a sláva, ved' tvoje, Pane, je všetko na nebi i na zemi, i kráľovstvo; ty prevyšuješ všetko, si Najvyšší! ¹² Bohatstvo a sláva pochádza od teba, ty panuješ nad všetkým, v tvojej ruke je sila a moc a v tvojej moci je zveľadiť a upevniť všetko. ¹³ Preto ťa my teraz zvelebujeme, Bože náš, a chválime tvoje slávne meno. ¹⁴ Ved' ktože som ja a čože je môj ľud, že sme boli schopní takto ti dať dary? Ved' od teba je všetko a čo sme ti dali, máme z tvojej ruky. ¹⁵ Lebo my sme pred tebou cudzinci a pútnici ako všetci naši otcovia. Ako tieň sú naše dni na zemi, bez nádeje. ¹⁶ Pane, náš Bože, celé toto množstvo, ktoré sme pripravili, aby sme tebe, tvojmu svätému menu, postavili dom, je z tvojej ruky a všetko je tvoje. ¹⁷ A viem, môj Bože, že ty skúmaš srdce a ľúbi sa ti priamosť. Ja som toto všetko venoval v priamosti svojho srdca a teraz s radosťou vidím, že aj tvoj ľud, ktorý je tu, daruje ti s ochotou. ¹⁸ Pane, Bože našich otcov, Abraháma, Izáka a Izraela, zachovaj vždy takéto zmýšľanie srdca svojho ľudu a pripútaj ich srdce k sebe. ¹⁹ A môjmu synovi Šalamúnovi daj dokonalé srdce, aby zachovával tvoje príkazy, ustanovenia a predpisy, aby vykonal všetko a postavil palác, ktorý som pripravil!“

²⁰ Potom Dávid vyzval celé zhromaždenie: „Dobrorečte Pánovi, svojmu Bohu!“ A celé zhromaždenie dobrorečilo Pánovi, Bohu svojich otcov, korilo a skláňalo sa pred Pánom a pred kráľom. ²¹ Potom prinášali Pánovi obety a nasledujúci deň obetovali Pánovi celopaly: tisíc býčkov, tisíc baranov a tisíc baránkov s príslušnými nápojovými obetami a množstvo obiet za celý Izrael. ²² V ten deň jedli a pili pred Pánom s veľkou radosťou a druhý raz ustanovili Dávidovho syna Šalamúna

za kráľa a pomazali ho Pánovi za knieža, Sadoka však za kňaza. ²³ Šalamún si teda sadol ako kráľ na Pánov trón namiesto svojho otca Dávida; darilo sa mu a celý Izrael ho poslúchal. ²⁴ A všetky kniežatá a bojovníci, aj všetci synovia kráľa Dávida podali ruku a podriadili sa kráľovi Šalamúnovi. ²⁵ Pán urobil Šalamúna veľmi veľkým pred očami celého Izraela a dal mu slávne kráľovstvo, aké nemal pred ním ani jeden izraelský kráľ.

Doslov k Dávidovmu panovaniu. - ²⁶ Izaiho syn Dávid kraľoval nad celým Izraelom. ²⁷ Čas, ktorý kraľoval nad Izraelom, je štyridsať rokov; v Hebrone kraľoval sedem rokov a v Jeruzaleme kraľoval tridsaťtri rokov. ²⁸ Zomrel v krásnej starobe, obdarený vekom, bohatstvom a slávou. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Šalamún.

²⁹ Dejiny kráľa Dávida, prvé i neskoršie, sú zapísané v Príbehoch vidca Samuela, v Príbehoch proroka Nátana a v Príbehoch vidca Gada. ³⁰ Aj celé jeho kraľovanie, jeho moc i časy, ktoré prešli nad ním, nad Izraelom a nad všetkými kráľovstvami zeme.

DRUHÁ KNIHA KRONÍK

III. Kráľ Šalamún 1 - 9

2Krn1

I. Kráľova obeta v Gabaone. - ¹ Dávidov syn Šalamún sa upevnil vo svojom kráľovstve. Pán, jeho Boh bol s ním a urobil ho veľmi veľkým. ² Šalamún vyzval celý Izrael, veliteľov tisícok, stotín, sudcov, všetky kniežatá celého Izraela, pohlavárov rodín, ³ a Šalamún išiel a s ním celé zhromaždenie na výšinu, ktorá bola v Gabaone, lebo tam bol Boží stánok zhromaždenia, ktorý zhotovil Pánov služobník Mojžiš na pustatine. ⁴ Božiu archu, pravda, vyniesol Dávid z Kirjatiarimu na miesto, ktoré jej Dávid pripravil; postavil jej totiž v Jeruzaleme stan. ⁵ Ale kovový oltár, ktorý urobil Beseleel, syn Horovho syna Uriho, bol tam, pred Pánovým príbytkom. Ten Šalamún vyhľadal, aj zhromaždenie. ⁶ Šalamún vystúpil tam pred Pánom ku kovovému oltáru, ktorý bol pri stánku zhromaždenia, a obetoval na ňom tisíc celopalov.

⁷ Tej noci sa Šalamúnovi zjavil Boh a povedal mu: „Žiadaj si, čo ti mám dať!“ ⁸ Šalamún odpovedal Bohu: „Ty si môjmu otcovi Dávidovi preukázal veľkú priazeň a mňa si ustanovil namiesto neho za kráľa. ⁹ Teraz teda Pane, Bože, nech sa splní tvoj sľub, ktorý si dal môjmu otcovi Dávidovi. Lebo ty si ma ustanovil za kráľa nad ľudom početným ako prach zeme. ¹⁰ Daj mi teda múdrosti a vedomosti, aby som vedel, ako sa správať pred týmto ľudom. Veď ktože by ináč mohol spravovať tento početný ľud?“ ¹¹ Boh odpovedal Šalamúnovi: „Pretože si toto mal na mysli a nežiadal si si bohatstvo ani majetky, ani slávu, ani život tých, čo ťa nenávidia, ba ani dlhý život si si nežiadal, ale si si žiadal múdrosť a vedomosť, ktorou by si vedel spravovať môj ľud, nad ktorým som ťa ustanovil za kráľa, ¹² dáva sa ti múdrosť a vedomosť. Ale dám ti aj bohatstvo, majetky a slávu, akú nemali králi, ktorí boli pred tebou, a nebudú mať ani tí, čo budú po tebe.“

¹³ Potom Šalamún odišiel z výšiny, ktorá je v Gabaone, spredu stánku zhromaždenia do Jeruzalema a kraľoval nad Izraelom. ¹⁴ I nashromaždil si Šalamún vozy a jazdcov: mal tisícštyristo vozov a dvanásťtisíc jazdcov. Umiestil ich po

vozatajských mestách a pri kráľovi v Jeruzaleme. ¹⁵ Kráľ sa pričínil, že v Jeruzaleme bolo toľko striebra a zlata ako skál, cédrov však ako sykomôr, ktorých je na Nížine množstvo. ¹⁶ Kone obstarávali Šalamúnovi z Egypta a z Koy. Kráľovi kupci ich privádzali z Koy za kúpnu cenu. ¹⁷ Voz prišiel z Koy za šesťsto strieborných a kôň za stopäťdesiat. Podobne sa prostredníctvom nich dostávali aj všetkým kráľom Hetejcov a Aramejčanov.

Príprava na stavbu chrámu. - ¹⁸ Šalamún si zaumienil postaviť Pánovmu menu dom a sebe dom kráľovský.

2Krn2

II. ¹ Šalamún odpočítal sedemdesiatisíc mužov na nosenie bremien a osemdesiatisíc kamenárov vo vrchoch a k nim tritisícšesťsto dozorcov. ² A Šalamún poslal týrskemu kráľovi Hiramovi odkaz: „Ako si urobil môjmu otcovi Dávidovi, keď si mu poslal cédre, aby si postavil obytný dom, (tak urob aj mne)! ³ Hľa, ja chcem postaviť dom menu Pána, svojho Boha, a zasvätiť mu ho, páliť pred ním tymian ako voňavú obetu, ustavične predkladať chleby, prinášať celopaly ráno i večer, po sobotách, novmesiacoch a sviatkoch Pána, nášho Boha; to je večná povinnosť Izraela. ⁴ Dom, ktorý chcem postaviť, má byť veľký, lebo náš Boh je väčší ako všetci bohovia. ⁵ Kto mu teda môže postaviť dom? Veď nebesá a nebesá nebies ho nemôžu obsiahnuť! A ktože som ja, aby som mu postavil dom, ak nie len na to, aby sa pred ním páliť tymian? ⁶ Teraz mi teda k tým umelcom, ktorí sú u mňa v Júdsku a Jeruzaleme, ktorých zaobstaral môj otec Dávid, pošli umelca, ktorý vie robiť veci zo zlata, zo striebra, z kovu, zo železa, z purpuru, z karmazínu a zo šarlátu a ktorý sa rozumie rezbárstvu. ⁷ Pošli mi tiež cédrové; jedľové a ebenové (?) drevo z Libanonu, veď ja viem, že tvoji sluhovia vedia stínať libanonské stromy. Moji sluhovia budú s tvojimi sluhami, ⁸ aby mi nahotovili veľa dreva, lebo dom, ktorý chcem postaviť bude veľký a mimoriadny. ⁹ A pozri, tvojim služobníkom rubačom, ktorí budú stínať stromy, dám na stravu dvadsaťtisíc korov pšenice, dvadsaťtisíc korov jačmeňa, dvadsaťtisíc batov vína a dvadsaťtisíc batov oleja!“

¹⁰ Hiram, kráľ Týru, odpovedal listom, ktorý poslal Šalamúnovi: „Pretože Pán miluje svoj ľud, teba ustanovil nad ním za kráľa.“ ¹¹ Ďalej hovoril Hiram: „Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, ktorý urobil nebesá i zem, lebo dal kráľovi Dávidovi múdreho, vtipného, chápacvého a rozumného syna, ktorý postaví dom Pánovi a dom kráľovský. ¹² Teraz ti teda posielam múdreho, vtipného a rozumného muža, (svojho otca) Hirama. ¹³ Je to syn ženy z Danových dcér, otec mu bol Týrčan. Vie robiť veci zo zlata, zo striebra, z kovu, zo železa, z kameňov, z dreva, z purpuru, zo šarlátu, z plátne, z karmazínu, rozumie sa rezbárstvu a vie vymyslieť všetko, čo sa mu predloží, spolu s tvojimi umelcami a s umelcami môjho pána, tvojho otca Dávida. ¹⁴ No a pšenicu, jačmeň, olej a víno, o ktorom hovoril môj pán, nech pošle svojim sluhom! ¹⁵ My ti narúbeme dreva z Libanonu, koľko len budeš chcieť, na pltiach ti ho priplavíme po mori do Joppe a ty si ho dopravíš do Jeruzalema.“

¹⁶ Potom Šalamún spočítal všetkých cudzích mužov, ktorí boli v izraelskej krajine, podľa sčítania, ktoré previedol jeho otec Dávid, a zistilo sa, že ich je stopäťdesiattritisícšesťsto. ¹⁷ Sedemdesiatisíc z nich urobil nosičmi bremien, osemdesiatisíc kamenármi vo vrchoch a tritisícšesťsto dozorcami, aby ľud pracoval.

III. Stavba chrámu. - ¹ Šalamún začal stavať Pánov dom v Jeruzaleme na vrchu Zjavenia Pána, ktorý sa zjavil jeho otcovi Dávidovi na mieste, ktoré Dávid pripravil na humne Jebuzejca Ornana. ² Začal ho stavať v druhom mesiaci štvrtého roku svojho kraľovania. ³ Šalamún staval Boží dom na takýchto základoch: Dĺžka šesťdesiat lakt'ov - v lakt'och podľa starej miery - a šírka dvadsať lakt'ov. ⁴ Predsieň, ktorá predlžovala (dom) po šírke domu, bola dvadsať lakt'ov a výška stodvadsať. Znútra ju obtiahol rýdzim zlatom. ⁵ Väčší dom vyložil jedľovým drevom, obtiahol jemným zlatom a na to dal porobiť palmy a retiacky. ⁶ Pre ozdobu dal dom vyložiť drahokamami; zlato bolo zlato z Parvaimu. ⁷ Pokryl dom, jeho hrady, prahy, steny a jeho dvere zlatom a na steny povyrezával cherubov.

⁸ Potom urobil dom veľsvätyne. Jej dĺžka pred šírkou domu bola dvadsať lakt'ov, jej šírka dvadsať lakt'ov a dal ju obtiahnuť zlatom, asi šesťsto hrivnami. ⁹ Váha klincov bola päťdesiat šeklov. Aj horné miestnosti obtiahol zlatom.

¹⁰ V dome veľsvätyne dal urobiť dvoch cherubov, sochárske dielo, a obtiahol ich zlatom. ¹¹ Dĺžka krídel cherubov bola dvadsať lakt'ov. Jedno krídlo bolo päť lakt'ov a dotýkalo sa steny domu, druhé krídlo, tiež päť lakt'ov dlhé, dotýkalo sa krídla druhého cheruba. ¹² Krídlo druhého cheruba bolo päť lakt'ov a dotýkalo sa steny domu, druhé krídlo, tiež päť lakt'ov, siahalo ku krídlu druhého cheruba. ¹³ Krídla týchto cherubov boli rozťahnuté na dvadsať lakt'ov; oni stáli na nohách a tváre mali obrátené k domu. ¹⁴ Dal urobiť oponu z modrého a červeného purpuru, z karmazínu a plátna a dal na ňu porobiť cherubov.

¹⁵ Pred domom dal zhotoviť dva stĺpy tridsaťpäť lakt'ov vysoké a hlavice na nich mali päť lakt'ov. ¹⁶ Dal urobiť aj retiacky ako v príbytku a pripevnil ich na hlavice stĺpov. Potom dal spraviť sto granátových jabĺk a zavesil ich na retiacky. ¹⁷ Stĺpy postavil pred chrám, jeden sprava, druhý zľava; pravému dal meno Jáchin a ľavému Bóáz.

IV. ¹ Dal urobiť kovový oltár: bol dvadsať lakt'ov dlhý, dvadsať lakt'ov široký a desať lakt'ov vysoký, ² Dal spraviť liate more, desať lakt'ov malo od okraja k okraju, dookola okrúhle, päť lakt'ov vysoké a dookola ho objala tridsaťlakt'ová šnúra. ³ Pod ním boli podoby býkov, ktoré ho obopínali dookola; po desať lakt'och obopínali more dookola; býky tvorili dva rady a boli spolu uliate. ⁴ Stálo na dvanástich býkoch: tri boli obrátené na sever, tri boli obrátené na západ, tri boli obrátené na juh a tri boli obrátené na východ. More bolo hore na nich a zadnou časťou boli obrátené dnu. ⁵ Bolo na dľaň hrubé a jeho okraj bol ako okraj kalicha, podobný ľaliovému kvetu. Pojalo tritisíc batov.

⁶ Dal urobiť desať umývadiel, päť umiestil napravo a päť naľavo, aby v nich umývali. Oplakovali v nich, čo sa pripravovalo na celopal, more však bolo na to, aby sa v ňom umývali kňazi.

⁷ Dal urobiť desať zlatých svietnikov, aké mali byť, a umiestil ich v chráme, päť na pravú a päť na ľavú stranu. ⁸ Dal spraviť desať stolov a postavil ich v chráme, päť napravo a päť naľavo. Dal spraviť tiež sto zlatých čiaš.

⁹ Dal urobiť nádvorie pre kňazov a tiež veľké nádvorie, aj dvere na nádvorie a dvere dal obťiahnuť kovom. ¹⁰ More postavil na pravú stranu, na juhovýchod. ¹¹ Potom Hiram zhotovil hrnce, zmetáky a kropáče. Tak Hiram dokončil všetky práce, ktoré mal urobiť pre kráľa Šalamúna na Božom dome: ¹² dva stĺpy, dve kužeľovité hlavice na vrchu oboch stĺpov, dve mriežkovania na pokrytie dvoch kužeľovitých hlavíc, čo boli na vrchu stĺpov, ¹³ štyristo granátových jabĺk na dve mriežkovania, po dva rady granátových jabĺk na obe mriežkovania na pokrytie dvoch kužeľovitých hlavíc, čo boli na vrchu stĺpov. ¹⁴ Urobil podstavce a umývadlá na podstavce. ¹⁵ Jedno more a pod ním dvanásť býkov. ¹⁶ Hrnce, zmetáky a vidlice. Všetky tieto predmety urobil (jeho otec) Hiram kráľovi Šalamúnovi pre Pánov chrám z lesklého kovu. ¹⁷ Kráľ ich dal uliatiť v oblasti Jordána v hlinitej zemi medzi Sochotom a Saredou. ¹⁸ Šalamún dal urobiť všetky tieto predmety vo veľkom množstve, lebo sa nehládalo na váhu kovu. ¹⁹ Šalamún dal tiež urobiť náradie, ktoré bolo v Božom dome, zlatý oltár a stoly, na ktorých boli predkladné chleby. ²⁰ Svetníky a ich lampy, aby podľa predpisu horeli pred príbytkom, z rýdzeho zlata; ²¹ kvety, lampy a kliešte boli zo zlata, z dokonalého zlata. ²² Nože, kropáče, misky a panvy boli z rýdzeho zlata. Dvere domu, vnútorné krídla do veľsvätyne a tiež krídla domu (z vonka) do chrámu boli zo zlata.

2Krn5

V⁵. ¹ Keď sa dokončili práce, ktoré Šalamún prevádzal na Pánovom dome, Šalamún doniesol všetky zasvätené veci svojho otca Dávida a striebro, zlato a všetky nádoby uložil v pokladniciach Božieho domu.

Archu zmluvy donesú do chrámu 5,2- 14 = 1Kr 8,1-9

² Vtedy Šalamún zhromaždil starších Izraela a všetkých pohlavárov kmeňov, kniežatá izraelských rodov do Jeruzalema, aby vyniesli Pánovu archu zmluvy z Dávidovho mesta, zo Siona. ³ Zhromaždili sa teda ku kráľovi všetci Izraeliti vo sviatok, ktorý bol v siedmom mesiaci. ⁴ Keď prišli všetci starší Izraela, vzali leviti archu ⁵ a vyniesli archu, stan zhromaždenia a všetko posvätné náčinie, ktoré bolo v stane. Niesli to levitskí kňazi. ⁶ Kráľ Šalamún a celé zhromaždenie Izraelitov, ktoré sa k nemu pred archou zišlo, obetovali toľko oviec a hovädzieho dobytku, že ich pre množstvo nebolo možno spočítať alebo odhadnúť. ⁷ A kňazi priniesli Pánovu archu zmluvy na jej miesto, do príbytku chrámu, do veľsvätyne, pod krídla cherubov. ⁸ Cherubíni totiž rozprestierali krídla nad miestom, kde bola archa, takže cherubíni zakrývali zhora archu a jej žrde. ⁹ Žrde boli také dlhé, že ich konce bolo vidieť vyčnievať z archy spreď príbytku, zvonku ich však vidieť nebolo. Tam sú po dnešný deň. ¹⁰ V arche boli len dve kamenné tabule, ktoré tam dal Mojžiš na Horebe, keď Pán uzavrel zmluvu so synmi Izraela pri ich východe z egyptskej krajiny.

¹¹ Keď kňazi vyšli zo svätyne - lebo sa posvätili všetci kňazi, ktorí tam boli, bez ohľadu na oddiely -, ¹² leviti speváci, všetci, ktorí patrili Asafovi, Hemanovi a Idutunovi, ich synovia a ich bratia stáli oblečení do plátna s cimbalmi, harfami a citarami východne od oltára a s nimi asi stodvadsiaty kňazi trúbili na trúbach. ¹³ Trubači a speváci boli takí jednotní, že bolo počuť (len) jeden hlas chvály a oslavy Pána. A keď sa vzniesol hlas trúby, cimbalov a hudobných nástrojov a keď oslavovali Pána: „Oslavujte Pána, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo je večné,“ Pánov dom

naplnil oblak, ¹⁴ takže sa kňazi pre oblak nemohli postaviť do služby, lebo Boží dom naplnila Pánova sláva.

2Krn6

VI. Šalamúnova reč pri posviacke. - ¹ Vtedy Šalamún povedal:

„Pán povedal, že bude bývať v oblaku.

² Ja som ti postavil dom za príbytok, miesto, kde máš bývať naveky.“

³ Potom sa kráľ obrátil a požehnal celé zhromaždenie Izraela. Celé zhromaždenie Izraela stálo. ⁴ Hovoril: „Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, ktorý vlastnou rukou splnil sľub, čo dal vlastnými ústami môjmu otcovi Dávidovi, keď hovoril: ⁵ „Odo dňa, keď som vyviedol svoj ľud z egyptskej krajiny, nevyvolil som si ani v jednom z kmeňov Izraela miesto, aby mi tam postavili chrám, aby tam prebývalo moje meno. A nevyvolil som si nikoho, aby bol kniežat'om nad mojím ľudom, Izraelom. ⁶ Ale vyvolil som si Jeruzalem, aby tam prebývalo moje meno, a vyvolil som si Dávida, aby bol nad mojím ľudom, Izraelom.“ ⁷ Môj otec Dávid zamýšľal postaviť dom menu Pána, Izraelovho Boha. ⁸ Ale Pán povedal môjmu otcovi Dávidovi: „Keď si zamýšľal postaviť môjmu menu chrám, tvoj úmysel bol dobrý. ⁹ Lenže nie ty postavíš chrám, ale tvoj syn, ktorý vyjde z tvojich bedier; on postaví môjmu menu chrám.“ ¹⁰ A Pán splnil svoj sľub, ktorý dal. Nastúpil som na miesto svojho otca Dávida, zaujal som trón Izraela, ako Pán povedal, a postavil som chrám menu Pána, Izraelovho Boha. ¹¹ A tam som uložil archu, v ktorej je Pánova zmluva, čo uzavrel so synmi Izraela.“

Šalamúnova modlitba. - ¹² Potom si stal v prítomnosti celého zástupu Izraelitov pred Pánov oltár a rozprestrel dlane. ¹³ Šalamún dal totiž urobiť kovový stupeň a umiestil ho naprostred dvora. Bol päť lakt'ov dlhý, päť lakt'ov široký a tri lakte vysoký. Vystúpil naň, kľakol si pred celým zhromaždením Izraelitov na kolená, rozprestrel dlane k nebu ¹⁴ a hovoril: „Pane, Bože Izraela, niet tebe podobného Boha ani na nebi, ani na zemi; ty zachovávaš zmluvu a priazeň k svojim sluhom, ktorí celým svojím srdcom kráčajú pred tebou. ¹⁵ Ty si svojmu sluhovi, môjmu otcovi Dávidovi, splnil sľub, ktorý si mu dal. Čo si mu svojimi ústami povedal, svojimi rukami si mu splnil, ako dokazuje dnešný deň. ¹⁶ Teraz teda, Pane, Bože Izraela, splň svojmu sluhovi, môjmu otcovi Dávidovi, čo si mu sľúbil, keď si povedal: „Nikdy ti nebude chýbať predomnou muž, ktorý zasadne na trón Izraela, ak si budú tvoji synovia dávať pozor na svoju cestu a kráčať podľa môjho zákona tak, ako si kráčal ty predomnou!“ ¹⁷ A teraz, Pane, Bože Izraela, nech sa uskutočnia tvoje sľuby, ktoré si dal svojmu sluhovi Dávidovi!

¹⁸ Či naozaj bude Boh bývať s človekom na zemi? Ved' nebesá a nebesá nebies ťa nemôžu obsiahnuť, o koľko menej potom tento dom, ktorý som postavil. ¹⁹ Ale obráť sa k modlitbe svojho sluhu a k jeho prosbe, Pane, môj Bože, a vyslyš volanie a modlitbu, ktorú ti tvoj sluha predkladá: ²⁰ Aby tvoje oči vo dne i v noci boli otvorené nad týmto domom, nad miestom, o ktorom si povedal, že tam položíš svoje meno. Aby si vypočul modlitbu, ktorú sa tvoj sluha bude modliť na tomto mieste! ²¹ Aby si vypočul prosbu svojho sluhu a svojho ľudu, Izraela, ktorú sa bude modliť na tomto mieste. Ty ho počuješ z miesta, kde bývaš, z neba, a keď počuješ, aj odpustíš.

²² Keď sa niekto previní proti svojmu blížnemu a vynesú proti nemu kliatbu, aby ho donútili k prísaha, a príde prisahať pred oltár v tomto chráme, ²³ ty, Pane, vypočuj z neba, zasiahni a rozsúd' medzi svojimi sluhami: vinníkovi odplat' a jeho činy mu uvaľ na hlavu, nevinného však oslobod' a nalož s ním podľa jeho spravodlivosti! ²⁴ Keď nepriateľ porazí tvoj ľud, Izrael, pretože sa previnil proti tebe, ale on sa obráti, bude vzdávať chválu tvojmu menu, bude sa k tebe modliť a prosiť teba v tomto dome, ²⁵ ty vypočuj z neba a odpusť vinu svojmu ľudu, Izraelu, a prived' ho späť do krajiny, ktorú si dal jemu a jeho otcom. ²⁶ Keď bude nebo zavreté a nebude dažďa, pretože sa previnili proti tebe, ale budú sa modliť na tomto mieste, budú vzdávať chválu tvojmu menu a odvrátia sa od svojho hriechu, lebo ich tresceš, ²⁷ ty vypočuj z neba, odpusť vinu svojim sluhom a svojmu ľudu, Izraelu, nauč ich dobrej ceste, ktorou majú ísť, a daj dažďa svojej krajine, ktorú si dal za dedičstvo svojmu ľudu. ²⁸ Ak bude v krajine hlad, ak bude mor, ak bude úpal, snež, kobylky a hmyz; keď bude jeho nepriateľ v krajine dorážať na jeho brány alebo akákoľvek rana a choroba, ²⁹ každú modlitbu a každú prosbu, ktorú prednesie ktokoľvek z celého tvojho ľudu, Izraela - veď každý pozná svoju ranu a svoju bolesť -, a vystrie dlane k tomuto domu, ³⁰ ty vypočuj z neba, z miesta, kde bývaš, odpusť a daj každému podľa jeho cesty, veď poznáš jeho srdce. Lebo len ty poznáš srdcia synov človeka! ³¹ Aby sa ťa báli a po tvojich cestách kráčali celý čas, čo budú žiť v krajine, ktorú si dal ich otcom.

³² Ale aj cudzinca, ktorý nie je z tvojho národa, Izraela, ale príde z ďalekej krajiny kvôli tvojmu veľkému menu, tvojej mocnej ruke a tvojmu vystretému ramenu, ak teda takí prídu a budú sa modliť v tomto dome, ³³ ty vyslyš z neba, z miesta, kde bývaš, a urob všetko, o čo bude cudzinec k tebe volať, aby poznali všetky národy zeme tvoje meno, aby si ťa ctili ako tvoj ľud, Izrael, a aby sa dozvedeli, že sa tento dom, ktorý som postavil, volá podľa tvojho mena.

³⁴ Ak vyťahne tvoj ľud do boja proti svojim nepriateľom, nech ich pošleš ktorýmkoľvek smerom, ale budú sa k tebe modliť smerom k tomuto mestu, ktoré si si vyvolil, a k domu, ktorý som postavil tvojmu menu, ty vyslyš z neba ich modlitbu a ich prosbu a vyslúž im právo! ³⁶ Ak sa prehrešia proti tebe - veď niet človeka, ktorý by sa neprehrešil - a budeš sa na nich hnevať a vydáš ich nepriateľovi a premožiteľia ich odvedú do zajatia, do krajiny či už ďalekej a či blízkej, ³⁷ ale vstúpia do seba v krajine, v ktorej budú zajatí, obrátia sa a v krajine svojho zajatia sa budú modliť k tebe a budú hovoriť: „Zhrešili sme, nepravo a zločinne sme konali,“ ³⁸ ak sa teda v krajine svojho zajatia, do ktorej ich odvedli, celým svojím srdcom a celou svojou dušou obrátia k tebe a budú sa modliť smerom k svojej krajine, ktorú si dal ich otcom, k mestu, ktoré si si vyvolil, a k domu, ktorý som postavil tvojmu menu, ³⁹ ty z neba, z miesta, kde bývaš, vyslyš ich modlitbu a ich prosbu a vyslúž im právo! A odpusť svojmu ľudu, čím sa proti tebe prehrešil. ⁴⁰ Nech sú teraz, môj Bože, tvoje oči otvorené a tvoje uši pozorné na modlitbu z tohoto miesta!

⁴¹ Teraz však, Pane, Bože, vstaň a odpočiň si,
ty a archa tvojej všemoci.

Tvoji kňazi, Pane, Bože, nech sa odejú do spásy
a tvoji svätí nech plesajú od šťastia!

⁴² Pane, Bože, neodmietaj tvár svojho pomazaného!
Spomeň si na milosrdenstvo,
ktoré si prejavil svojmu služobníkovi Dávidovi!“

VII. Zakončenie posviacky chrámu. - ¹ Keď Šalamún dokončil modlitbu, zostúpil oheň z neba, strávil celopal a obety a dom naplnila Pánova sláva. ² Kňazi nemohli vstúpiť do Pánovho domu, lebo Pánov dom naplnila Pánova sláva. ³ Keď synovia Izraela videli, že na dom zostupuje oheň a Pánova sláva, všetci sa zohli tvárou k zemi, k podlahe, klaňali sa a chválili Pána: „Lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.“ ⁴ Pritom kráľ a všetok ľud prinášali pred Pánom obety. ⁵ Kráľ Šalamún zabil na obetu dvadsaťdvatisíc kusov hovädzieho dobytká a stodvadsaťtisíc oviec. Takto kráľ a všetok ľud zasvätili dom Bohu. ⁶ Kňazi stáli vo svojej službe a leviti s Pánovými hudobnými nástrojmi, ktoré dal zhotoviť kráľ Dávid na oslavu Pána: „Lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky,“ vyhrávali Dávidove chvály; kňazi trúbili na trúbach a všetci Izraeliti stáli. ⁷ A Šalamún posvätil aj stred nádvorja, ktoré bolo pred Pánovým domom, lebo tam obetoval celopaly a tuk pokojných obiet, lebo kovový oltár, ktorý dal Šalamún zhotoviť, nemohol pojať celopaly, nekrvavé obety a tuk. ⁸ V tom istom čase slávil Šalamún sedem dní sviatky a s ním celý Izrael; veľmi veľké zhromaždenie od vchodu do Ematu až po Egyptský potok. ⁹ Na ôsmy deň konali zhromaždenie, lebo posviacku oltára konali sedem dní a sviatok tiež trval sedem dní. ¹⁰ Na dvadsiaty tretí deň siedmeho mesiaca prepustil domov ľud, natešený a rozveselený pre dobro, ktoré Pán preukázal Dávidovi, Šalamúnovi a svojmu ľudu, Izraelu.

¹¹ Keď Šalamún dokončil Pánov dom a kráľovský dom a keď zdarne vykonal všetko, čo Šalamún zamýšľal urobiť v Pánovom dome a vo svojom dome, ¹² zjavil sa v noci Šalamúnovi Pán a povedal mu: „Vypočul som tvoju modlitbu a vyvolil som si toto miesto za obetný dom. ¹³ Ak uzavriem nebesá, že nebude dažďa, alebo ak prikážem kobylkám, aby vyžrali zem, alebo pošlem na svoj ľud mor, ¹⁴ a môj ľud, ktorý sa volá mojím menom, sa skloní a bude sa modliť, bude hľadať moju tvár a odvráti sa od svojich zlých ciest, ja vypočujem z neba, odpustím ich vinu a ich zem uzdravím. ¹⁵ Moje oči budú teda otvorené a moje uši pozorné na modlitbu z tohoto miesta, ¹⁶ lebo som si vyvolil a posvätil tento dom, aby tam bolo moje meno naveky a aby tam boli moje oči a moje srdce po všetky dni. ¹⁷ A ak ty budeš kráčať predomnou, ako kráčal tvoj otec Dávid, ak urobíš všetko, čo som ti prikázal, a zachováš moje predpisy a nariadenia, ¹⁸ upevním trón tvojho kráľovstva, ako som sa zaviazal tvojmu otcovi Dávidovi: „Nebude ti chýbať muž, ktorý by panoval v Izraeli.“ ¹⁹ Ale ak sa odvrátite a opustíte moje predpisy a prikázania, ktoré som vám dal, a pôjdete slúžiť iným bohom a budete sa im klaňať, ²⁰ vyženiem vás z krajiny, ktorú som vám dal, a tento dom, ktorý som zasvätil svojmu menu odvrhnem od svojej tváre a urobím ho príslavím na posmech všetkým národom. ²¹ A tento dom, hoci bol vznešený, bude hrôzou pre každého, kto popri ňom prejde, a bude sa pýtať: „Prečo to urobil Pán tejto krajine a tomuto domu?“ ²² A odpovedia: „Preto, že opustili Pána, Boha svojich otcov, ktorý ich vyviedol z egyptskej krajiny, a chopili sa iných bohov, klaňali sa im a slúžili im: preto priviedol na nich všetko toto nešťastie.“

VIII. Obchody a stavby. - ¹ Po dvadsiatich rokoch, počas ktorých Šalamún staval Pánov dom a svoj dom, ² Šalamún opevnil mestá, ktoré dal Šalamúnovi Hiram, a osadil tam synov Izraela. ³ Šalamún tiahol aj do Emat-Soby a zmocnil sa jej. ⁴ Opevnil Tadmor na púšti a všetky mestá so skladišťami, ktoré postavil v Emate. ⁵ Horný Bethoron a Dolný Bethoron opevnil na ohradené mestá s múrmi, bránami a závorami. ⁶ Ďalej Bálu a všetky mestá so skladišťami, ktoré mal Šalamún, mestá s vozatajstvom a mestá s jazdou a všetko, čo chcel Šalamún postaviť v Jeruzaleme, na Libanone a na celom území svojho panstva. ⁷ Všetkých ľudí, ktorí ešte ostali z Hetejcov, Amorejčanov, Ferezejcov, Hevejcov a Jebujejcov, ktorí nepatrili k synom Izraela, ⁸ ich potomkov, ktorí po nich ostali v krajine preto, že ich synovia Izraela nevyhubili, zadelil Šalamún na otrocké roboty až po dnešný deň. ⁹ Zo synov Izraela však Šalamún neporobil otrokov na svoje roboty, lebo oni boli bojovníkmi, veliteľmi jeho tridsiatok, veliteľmi jeho vozov a jazdcov. ¹⁰ Oni boli veliteľmi dozorcov kráľa Šalamúna, dvestopäťdesiati, ktorí dozerali na ľud. ¹¹ Faraónovu dcéru Šalamún presťahoval z Dávidovho mesta do domu, ktorý jej postavil. Hovoril si totiž: „V dome izraelského kráľa Dávida nebude bývať moja žena, lebo tieto (budovy) sú posvätené, veď do nich vošla Pánova archa.“

¹² Vtedy Šalamún obetoval Pánovi celopaly na oltári, ktorý dal postaviť pred predsieňou, ¹³ ako sa mali obetovať podľa Mojžišovho príkazu, každý deň, po sobotách, novmesiacoch a na sviatky, tri razy do roka, na sviatok nekvasených chlebov, na sviatok Týždňov a na sviatok Stánkov. ¹⁴ A podľa predpisu svojho otca Dávida zaviedol kňazské triedy do ich služby a levitov do ich povinností, aby podľa obradu každého dňa vzdávali chválu a posluhovali pri kňazoch; aj vrátnikov k jednotlivým bránam, lebo to bol príkaz Božieho muža Dávida. ¹⁵ A neodchýlili sa v ničom od kráľových príkazov, ktoré dal o kňazoch a levitoch, ani vo (veci) pokladníc. ¹⁶ Tak bolo dokončené celé Šalamúnovo dielo odo dňa založenia Pánovho domu až do jeho dostavenia. Pánov chrám bol hotový.

¹⁷ Vtedy šiel Šalamún do Asiongaberu a do Elatu na brehu mora v edomskej krajine. ¹⁸ Hiram mu poslal po svojich sluhoch lode a tiež ľudí, ktorí sa vyznali na mori. Oni šli spolu so Šalamúnovými sluhami do Ofíru, dovezli odtiaľ štyristopäťdesiat hrivien zlata a odovzdali ho kráľovi Šalamúnovi.

2Krn9

IX. Kráľovná Sáby. - ¹ Keď kráľovná Sáby počula o Šalamúnovom chýre, prišla Šalamúna skúšať hádankami do Jeruzalema s veľmi veľkým sprievodom a ľavami, ktoré niesli voňavky, množstvo zlata a drahokamy. Prišla k Šalamúnovi a povedala mu všetko, čo mala na srdci. ² A Šalamún jej dal odpoveď na všetky otázky; pred Šalamúnom nebolo nič také skryté, aby jej nebol odpovedal. ³ Keď kráľovná Sáby videla Šalamúnovu múdrosť a dom, ktorý postavil, ⁴ jedlá na jeho stole, kreslá jeho úradníkov, vysluhovanie jeho sluhov a ich šatstvo, jeho čašníkov a ich šatstvo, jeho celopaly, ktoré obetoval v Pánovom dome, bola celkom bez seba ⁵ a povedala kráľovi: „Pravdivá bola reč, ktorú som vo svojej krajine počula o tebe a o tvojej múdrosti. ⁶ Neverila som tým rečiam, kým som neprišla a nepresvedčila som sa na vlastné oči. Veru mi nepovedali ani polovicu o tvojej veľkej múdrosti; prevyšuješ chýr, ktorý som počula. ⁷ Blažení sú tvoji ľudia, blažení tvoji sluhovia, ktorí ustavične stoja pred tebou a počúvajú tvoju múdrosť! ⁸ Nech je zvelebený Pán, tvoj Boh, ktorý má v tebe záľubu a posadil ťa na svoj trón za kráľa pre Pána, tvojho Boha! Pretože tvoj Boh má rád

Izrael a chce ho na večnosť upevniť, ustanovil ťa nad ním za kráľa, aby si vysluhoval právo a spravodlivosť.“

⁹ Potom dala kráľovi stodvadsať hrivien zlata, veľké množstvo voňaviek a drahokamy. Nikdy nebolo takých voňaviek, ako boli tie, čo dala kráľovná Sáby kráľovi Šalamúnovi.

¹⁰ Ale aj Hiramovi sluhovia a Šalamúnovi sluhovia, ktorí priviezli zlato z Ofíru, dopravili ebenové drevo a drahokamy. ¹¹ Z ebenového dreva dal kráľ urobiť schody v Pánovom dome a v kráľovskom dome, ďalej citary a harfy pre spevákov; v júdskej krajine predtým nebolo takých vidieť. ¹² A kráľ Šalamún dal kráľovnej zo Sáby všetko, čo chcela a žiadala si; viac, ako sama doniesla kráľovi. Potom sa vybrala a išla so svojím služobníctvom do svojej krajiny.

Šalamúnovo bohatstvo a prepych. - ¹³ Váha zlata, ktoré došlo Šalamúnovi za jeden rok, bola šesťstošesťdesiatšesť hrivien zlata ¹⁴ okrem toho, čo donášali obchodníci a kupci a tiež králi Arábie a správcovia krajiny, ktorí donášali Šalamúnovi zlato a striebro. ¹⁵ Kráľ Šalamún dal zhotoviť dvesto štítov z rýdzeho zlata; šesťsto (šeklov) zlata upotrebil na jeden štít. ¹⁶ Ďalej tristo pavéz z rýdzeho zlata; tristo (šeklov) zlata upotrebil na jednu pavézu. Kráľ ich uložil v Libanonskom lesnom dome. ¹⁷ Potom dal kráľ urobiť veľký trón zo slonoviny a obtiahol ho čistým zlatom. ¹⁸ Trón mal šesť stupňov, aj podnožie mal trón zlaté; pri sedadle z oboch strán boli operadlá a pri operadlách stáli dva levy. ¹⁹ Dvanásť levov však stálo na šiestich stupňoch z jednej i druhej strany. Taký nezhotovili pre nijaké kráľovstvo. ²⁰ Každá nádoba na pitie u kráľa Šalamúna bola zo zlata a všetky nádoby Libanonského lesného domu boli z rýdzeho zlata. Striebra si v Šalamúnových časoch vôbec nevážili. ²¹ Lebo kráľ mal lode, ktoré s Hiramovým mužstvom chodili do Taršišu. Raz za tri roky prichádzali taršišské lode a dovážali zlato, striebro, slonovinu, opice a pávy.

²² Kráľ Šalamún bol teda väčší ako všetci králi zeme i bohatstvom, i múdrosťou. ²³ Všetci králi si žiadali vidieť Šalamúnovu tvár, aby počuli jeho múdrosť, ktorú mu Boh vložil do srdca. ²⁴ Pritom každý doniesol rok po rok svoj dar; strieborné a zlaté nádoby, šatstvo, zbrane, voňavky, kone a mulice. ²⁵ Šalamún mal štyritisíc konských jasiel, ďalej vozy a dvanásťtisíc jazdcov. Umiestil ich po vozatajských mestách a pri kráľovi v Jeruzaleme. ²⁶ Bol vládcom nad všetkými kráľmi od Rieky až po krajinu Filištíncov až po hranice Egypta. ²⁷ A kráľ nahromadil do Jeruzalema toľko striebra ako skál a také množstvo cédrov, akoby to boli sykomory z Nížiny. ²⁸ Kone obstarávali Šalamúnovi z Egypta a zo všetkých krajín.

²⁹ Ostatok Šalamúnových dejín, prvších i neskorších, je napísaný v Dejinách proroka Nátana, v Proroctve Šílana Ahiáša a vo Videní vidca Jedu proti Nabatovmu synovi Jeroboamovi. ³⁰ Šalamún kraľoval v Jeruzaleme nad celým Izraelom štyridsať rokov. ³¹ Potom sa Šalamún uložil k svojim otcom a pochovali ho v meste jeho otca Dávida. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Roboam.

IV. Dejiny júdskeho kráľov

2Krn10

X. Rozpad ríše. - ¹ Roboam prišiel do Sichemu, lebo do Sichemu prišiel celý Izrael, aby ho ustanovil za kráľa. ² Keď to počul Nabatov syn Jeroboam - bol totiž v Egypte, kam ušiel pred kráľom Šalamúnom -, vrátil sa Jeroboam z Egypta. ³ Dali ho zavolať poslami. Jeroboam a celý Izrael išiel a hovoril Roboamovi: ⁴ „Tvoj otec položil na nás ťažké jarmo. Uľahči nám teraz ty tvrdú službu tvojho otca a jeho ťažké jarmo,

ktoré na nás položil, a budeme ti poddaní.“⁵ On im povedal: „O tri dni sa vráťte ku mne!“ Ľud teda odišiel.

⁶ Kráľ Roboam sa radil starších, ktorí boli v službách jeho otca Šalamúna, kým žil, a pýtal sa: „Akú odpoveď mi radíte dať tomuto ľudu?“⁷ Povedali mu: „Ak budeš na tento ľud dobrý, ak si ho získaš a budeš s ním hovoriť priateľsky, bude ti poddaný po všetky dni.“⁸ Ale on odmietol radu, ktorú mu dali starší, a radil sa s mladíkmi, ktorí vyrástli s ním a boli v jeho službách.⁹ Opýtal sa ich: „Čo mi radíte vy? Akú odpoveď máme dať tomuto ľudu, ktorý mi hovorí: „Uľahči nám jarmo, ktoré na nás položil tvoj otec!“¹⁰ Mladíci, ktorí vyrástli s ním, mu odpovedali: „Toto povedz ľudu, ktorý ti vravel: „Tvoj otec nám jarmo zaťažil, ty nám ho odľahči!“ Toto im povedz: Môj malíček je hrubší ako pás môjho otca!“¹¹ Áno, môj otec na vás navalil ťažké jarmo, ale ja k vášmu jarmu pridám; môj otec vás šľahal bičmi, ja vás však budem šľahať šťúrmami!“

¹² Keď na tretí deň prišiel (Jeroboam a) všetok ľud k Roboamovi, ako im povedal kráľ: „Vráťte sa ku mne na tretí deň!“,¹³ kráľ im dal tvrdú odpoveď, kráľ Roboam odmietol radu starších¹⁴ a podľa rady mladíkov im hovoril: „Môj otec vám jarmo zaťažil, ale ja k vášmu jarmu pridám, môj otec vás šľahal bičmi, ja vás budem šľahať šťúrmami.“¹⁵ Kráľ teda neposlúchol ľud, lebo to Boh tak riadil, aby Pán splnil svoj sľub, ktorý dal Nabatovmu synovi Jeroboamovi prostredníctvom Šílana Ahiáša.

¹⁶ Keď celý Izrael videl, že kráľ nepočúva naň, odpovedal ľud kráľovi:

„Aký podiel máme na Dávidovi?
Nemáme dedičstvo v Izaiho synovi.
Každý domov, Izraeliti!
Teraz si hľad' na svoj dom, Dávid!“

A všetci Izraeliti odišli domov.

¹⁷ Ale nad Izraelitmi, ktorí bývali v júdskych mestách, vládol Roboam.¹⁸ Kráľ Roboam poslal Adurama, ktorý stál nad robotami, ale Izraeliti ho na smrť ukameňovali a kráľ Roboam horko-ťažko vysadol na voz a ušiel do Jeruzalema.¹⁹ Tak Izrael odpadol od Dávidovho domu až do dnešného dňa.

2Krn11

XI. ¹ Keď Roboam prišiel do Jeruzalema, zhromaždil Júdov a Benjamínov dom, stoosemdesiatisíc vybraných bojovníkov, aby sa dali do boja s Izraelom a vrátili kráľovstvo Roboamovi.² Vtedy však Pán oslovil Božieho muža Semeiáša:³ „Povedz júdskemu kráľovi, Šalamúnovmu synovi Roboamovi, a všetkým Izraelitom z Júdu a Benjamína:⁴ Toto hovorí Pán: Netiahnite a nebojujte proti svojim bratom! Vráťte sa každý domov, lebo táto vec pochádza odo mňa!“ Keď počuli Pánovu reč, vrátili sa a nešli proti Jeroboamovi.

Roboam. - ⁵ Roboam sa usadil v Jeruzaleme a júdske mestá vybuďoval na pevnosti.⁶ Vybuďoval Betlehem, Etam, Tekuu,⁷ Betsur, Socho, Odolam,⁸ Gét, Maresu, Zif,⁹ Adoram, Lachis, Azeku,¹⁰ Sarau, Ajalon a Hebron na opevnené mestá na území Júdu a Benjamína.¹¹ Pevnosti zosilnil, dal do nich veliteľov a zásoby, potraviny, olej a víno¹² a do každého mesta štíty a kopije. Urobil ich teda veľmi silnými. - Jemu patrilo Júda a Benjamín.

¹³ Kňazi a leviti, ktorí boli v celom Izraeli, z každého svojho územia sa pripojili k nemu. ¹⁴ Leviti opustili svoje pastviská a svoje majetky a išli do Júdska a Jeruzalema, lebo ich Jeroboam a jeho synovia zavrhlí a nemohli konať kňazskú službu Pánovi. ¹⁵ Sám si ustanovil kňazov pre výšiny, pre capy a teľce, ktoré porobil. ¹⁶ Za nimi šli zo všetkých kňazov Izraela tí, čo s oddaným srdcom hľadali Pána, Izraelovho Boha; prichádzali do Jeruzalema obetovať Pánovi, Bohu svojich otcov. ¹⁷ Tak upevnili júdske kráľovstvo a na tri roky posilnili Šalamúnovho syna Roboama, lebo tri roky kráčali po Dávidovej a Šalamúnovej ceste.

¹⁸ Roboam si vzal za manželku Mahalatu, dcéru Jerimota, syna Dávida a Abihaily, dcéry Izaiho syna Eliaba. ¹⁹ Ona mu porodila synov: Jehuša, Somoriáša a Zóma. ²⁰ Po nej si vzal Absalomovu dcéru Maáchu, ktorá mu porodila Abiáša, Etaiho, Zizu a Salomita. ²¹ Roboam miloval Absalomovu dcéru Maáchu viac ako všetky svoje ženy - lebo si vzal osemnásť žien a šesťdesiat vedľajších žien a narodilo sa mu dvadsaťosem synov a šesťdesiat dcér -, ²² preto Roboam ustanovil za hlavu Abiáša, syna Maáchy, za knieža nad všetkými jeho bratmi, lebo ho zamýšľal urobiť kráľom. ²³ A všetkých svojich synov preložil do rozličných krajov Júdu a Benjamína, do rozličných opevnených miest, dal im hojné zaopatrenie a nabral im množstvo žien.

2Krn12

XII. ¹ Len čo však Roboam upevnil kráľovstvo, len čo sa stalo mocným, opustil Pánov zákon a celý Izrael s ním. ² V piatom roku kráľa Roboama pritiahol do Jeruzalema egyptský kráľ Sesak - lebo sa spreneverili Pánovi - ³ s tisícvesto vozmi a šesťdesiat tisíc jazdcami. Vojsko - Líbyjci, Sukijiti a Etiópci -, ktoré s ním prišlo z Egypta, nemalo počtu. ⁴ Dobil opevnené mestá, ktoré boli v Júdsku, a prišiel až k Jeruzalemu.

⁵ Vtedy prišiel prorok Semeiáš k Roboamovi a kniežatám Júdu, ktoré sa pred Sesakom stiahli do Jeruzalema, a povedal im: „Toto hovorí Pán: Vy ste zanechali mňa, preto aj ja zanechám vás v Sesakovej ruke.“ ⁶ Kniežatá Izraela a kráľ sa pokorili a vraveli: „Spravodlivý je Pán!“ ⁷ Keď Pán videl, že sa pokorili, Pán oslovil Semeiáša: „Pokorili sa, nevyhubím ich, ale čoskoro im dám uniknúť a môj hnev sa nevyleje na Jeruzalem prostredníctvom Sesaka. ⁸ Ale budú mu sluhami, aby spoznali rozdiel medzi mojou službou a službou kráľovstvám krajín.“

⁹ Egyptský kráľ Sesak teda tiahol proti Jeruzalemu a zobral poklady Pánovho domu aj kráľovského domu; zobral všetko. Zobral aj zlaté štíty, ktoré dal zhotoviť Šalamún. ¹⁰ Kráľ Roboam dal namiesto nich urobiť štíty kovové a dal ich do ochrany veliteľom štítonošov, ktorí strážili vchod do kráľovského domu. ¹¹ A kedykoľvek išiel kráľ do chrámu, išli aj štítonoši a niesli ich, potom ich zase dali späť do strážnice štítonošov. ¹² Pretože sa pokoril, odvrátil sa od neho Pánov hnev a nenechal ho úplne zahubiť; veď aj v Júdsku bolo všeličo dobré.

¹³ Roboam sa teda upevnil v Jeruzaleme a kraľoval. Lebo Roboam mal štyridsaťjeden rokov, keď začal kraľovať, a kraľoval sedemnásť rokov v Jeruzaleme, v meste, ktoré si Pán vyvolil zo všetkých izraelských kmeňov, aby tam položil svoje meno. Meno jeho matky bolo Náma, Amončianka. ¹⁴ Páchal zlo, lebo sa nestaral o to, aby hľadal Pána.

¹⁵ Roboamove dejiny, prvé i neskoršie, sú napísané v Príbehoch proroka Semeiáša a vidca Jedu; rodokmeň aj vojny, ktoré boli medzi Roboamom a

Jeroboamom po všetky dni. ¹⁶ Potom sa Roboam uložil k svojim otcom a pochovali ho v Dávidovom meste. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Abiáš.

2Krn13

XIII. Abiáš. - ¹ V osemnástom roku kráľa Jeroboama sa Abiáš stal kráľom nad Júdom. ² Tri roky kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Michaja, dcéra Uriela z Gabay. Medzi Abiášom a Jeroboamom bola vojna. ³ Abiáš začal vojnu so štyristotisícovou armádou hrdinských bojovníkov, vyberaných chlapov, Jeroboam však viedol proti nemu do boja osemstotísíc vyberaných mužov, udatných hrdinov.

⁴ Abiáš sa postavil na vrchu Semeron, ktorý bol v Efraimskom pohorí, a hovoril: „Čujte ma, Jeroboam a celý Izrael: ⁵ Vy neviete, že Pán, Boh Izraela, dal naveky kráľovstvo nad Izraelom Dávidovi; jemu a jeho synom zmluvou soli?! ⁶ Ale Nabatov syn Jeroboam, sluha Dávidovho syna Šalamúna, povstal a vzbúril sa proti svojmu pánovi. ⁷ Zoskupili sa okolo neho daromní ľudia, naničhodníci a prevládli Šalamúnovho syna Roboama, lebo Roboam bol mladý a malomyselný a nevládal ich zdolať. ⁸ A teraz sa nazdávate, že premôžete Pánovo kráľovstvo, (ktoré je) v rukách Dávidových synov, lebo vás je veľké množstvo a máte zlaté telce, ktoré vám Jeroboam spravil za bohov. ⁹ Vyhnali ste Pánových kňazov, Áronových synov a levitov, a narobili ste si kňazov ako národy krajín. Každý, kto príde s býčkom, teliatkom a siedmimi baranmi, aby si naplnil ruky, stáva sa kňazom nebohov. ¹⁰ Naším Bohom je však Pán, my sme ho neopustili. Kňazi však, ktorí slúžia Pánovi, sú Áronovi synovia a leviti sú v službe ¹¹ a pália Pánovi každé ráno a každý večer celopaly i voňavý tymian, predkladajú chleby na čistom stole, máme zlatý svietnik s jeho lampami, aby horeli každý večer. Lebo my zachovávame Pánove obrady, ale vy ste ho opustili. ¹² Nám je teda v čele Boh, jeho kňazi a zvučné trúby, ktoré budú znieť proti vám. Synovia Izraela, nebojujte proti Pánovi, Bohu svojich otcov, lebo nebudete mať úspech!“

¹³ Jeroboam však poslal obchvatný oddiel, aby sa im dostal za chrbát. Oni boli pred Júdovcami, ale obchvatný oddiel im bol za chrbtom. ¹⁴ Keď sa Júdovci obzreli, videli, že musia bojovať aj spredu, aj odzadu, preto volali k Pánovi a kňazi trúbili na trúby. ¹⁵ Júdske mužstvo začalo kričať a keď júdske mužstvo kričalo, Boh porazil Jeroboama a celý Izrael pred Abiášom a Júdom. ¹⁶ Izraeliti utekali pred Júdovcami a Boh im ich vydal do ruky. ¹⁷ Abiáš a jeho ľud im zapríčinil veľkú porážku, takže z Izraela padlo prebodnutých päťstotísíc vybraných mužov. ¹⁸ Takto boli v tom čase pokorení synovia Izraela, synovia Júdu však zosilneli, lebo sa opierali o Pána, Boha svojich otcov. ¹⁹ Abiáš prenasledoval Jeroboama a odňal mu mestá: Betel a jeho osady, Jesanu a jej osady a Efron a jeho osady. ²⁰ Za Abiášových dní sa už Jeroboam nevzchopil. Pán ho ranil, že zomrel.

²¹ Ale Abiáš zmocnel. Vzal si štrnásť žien a narodilo sa mu dvadsaťdva synov a šesťnásť dcér.

²² Ostatok Abiášových dejín, jeho cesty a jeho slová sú napísané v Dejnách proroka Ada. ²³ Potom sa Abiáš uložil k svojim otcom a pochovali ho v Dávidovom meste. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Asa. Za jeho dní mala krajina desať rokov pokoj.

XIV. Asa. - ¹ Asa robil, čo bolo dobré a spravodlivé v očiach Pána, jeho Boha. ² Odstránil cudzie oltáre a výšiny, polámal pomníky a povytínal ašery. ³ Júdovi prikázal, aby vyhľadával Pána, Boha svojich otcov, a plnil zákon a prikázania. ⁴ Odstránil zo všetkých júdskych miest výšiny a chamány. Kým bol on, kráľovstvo malo pokoj. ⁵ V Júdsku postavil opevnené mestá, lebo krajina bola v pokoji a v tých rokoch sa proti nemu nestrhla nijaká vojna, lebo Pán mu doprial pokoj. ⁶ Povedal Júdovi: „Stavajme tieto mestá a ohradme ich múrom, vežami, bránami a závorami! Krajina je ešte pred nami, lebo sme hľadali Pána, svojho Boha. Hľadali sme a doprial nám pokoj zo všetkých strán.“ Stavali teda s úspechom.

⁷ V Asovom vojsku bolo z Júdu trisťtisíc štítonošov a kopijníkov a z Benjamína dvestoosemdesiat tisíc štítonošov a strelcov z luku. To všetko boli udatní bojovníci. ⁸ Vytiahol proti nim Etiópan Zara s miliónovou armádou a tristo vozmi a došiel až k Marese. ⁹ Asa mu išiel naproti a zvedli boj v údolí Safata pri Marese. ¹⁰ Asa vzýval Pána, svojho Boha, a hovoril: „Pane, okrem teba niet nikoho, keď treba bezmocnému pomáhať proti početnému. Pomôž nám, Pane, náš Bože, lebo na teba sa opierame a v tvojom mene ideme proti tomuto množstvu. Pane, náš Bože, nech nie je človek mocnejší ako ty!“ ¹¹ A Pán porazil Etiópanov pred Asom a pred Júdom, takže Etiópania ušli. ¹² Asa a vojsko, ktoré bolo s ním, prenasledovalo ich až po Gerar. Z Etiópanov padli toľkí, že sotva bolo u nich živého, lebo Pán a jeho vojsko ich zlomili. Nabrali veľa koristi ¹³ a porazili všetky mestá na okolí Geraru, lebo sa ich zmocnil strach pred Pánom. Všetky tie mestá vyplienili, lebo v nich bolo veľa koristi. ¹⁴ Zborili aj stany pri dobytku, zajali množstvo oviec a tiav a vrátili sa do Jeruzalema.

XV. ¹ Na Odedovho syna Azariáša zostúpil vtedy Boží duch. ² I vyšiel pred Asu a povedal mu: „Čujte ma, Asa a všetci Júdovci i Benjamínci! Pán je s vami, kým ste vy s ním, a ak ho hľadáte, dá sa vám nájsť. Ale ak ho opustíte, opustí vás. ³ Izrael mal veľa dní bez pravého Boha, bez kňaza-učiteľa a bez zákona. ⁴ Keď však bol v úzkosti, vrátil sa k Pánovi, Izraelovmu Bohu. Hľadali ho a dal sa im nájsť. ⁵ V takých časoch nemá pokoj ani kto odchádza, ani kto prichádza, lebo strach vládne nad všetkými obyvateľmi krajín. ⁶ Národ doráža na národ a mesto na mesto, lebo Pán ich mátie všelijakými úzkosťami. ⁷ Ale vy sa vzmužte a nech vám neklesajú ruky, lebo príde odmena za vašu prácu!“

⁸ Keď Asa počul tieto slová a proroctvo proroka (Azariáša, syna) Odedovho, vzchopil sa a odstránil hnusoty z celého územia Júdu a Benjamína a z miest, ktoré zaujal na Efraimskom pohorí, a obnovil Pánov oltár, ktorý bol pred Pánovou predsieňou. ⁹ I zhromaždil všetkých Júdovcov a Benjamínovcov, ako aj prisťahovalcov z Efraima, Manassesa a Simeona, lebo z Izraela mnohí prišli k nemu, keď videli, že Pán, jeho Boh, je s ním. ¹⁰ V treťom mesiaci pätnásteho roku Asovho kraľovania sa zhromaždili do Jeruzalema ¹¹ a v ten deň obetovali Pánovi z koristi, ktorú priniesli, sedemsto kusov hovädzieho dobytku a sedemtisíc oviec. ¹² A zaviazali sa zmluvou, že budú celým svojím srdcom a celou svojou dušou hľadať Pána, Boha svojich otcov. ¹³ Každý, kto nebude hľadať Pána, Izraelovho Boha, musí zomrieť, či malý alebo veľký, či muž alebo žena. ¹⁴ A zaprisahali sa Pánovi veľkým hlasom a

jasotom za (zvukov) trúb a poľníc. ¹⁵ Celé Júdsko sa tešilo prísaha, lebo prisahali celým svojím srdcom. Hľadali ho celou svojou vôľou, preto sa im Pán dal nájsť a doprial im pokoj zo všetkých strán. ¹⁶ Kráľ Asa odstránil aj matku Maáchu z postavenia kňaznej, lebo dal Ašere urobiť necudný pomník. Asa zrútil jej ohavnú modlu, rozdrvil ju a spálil v údolí Cedron. ¹⁷ Ale výšiny nezmizli z Izraela. Asovo srdce však bolo dokonalé po všetky jeho dni. ¹⁸ Dal tiež doniesť do Božieho domu dary, ktoré zasvätil jeho otec, a dary, ktoré zasvätil on sám: striebro, zlato a nádoby. ¹⁹ Vojna nebola až do tridsiateho piateho roku Asovho kraľovania.

2Krn16

XVI. ¹ V tridsiatom šiestom roku Asovho kraľovania pritiahol izraelský kráľ Bása proti Júdsku a opevnil Rámu, aby júdskeму kráľovi Asovi zabránil východ a prístup. ² Nato vzal Asa striebro a zlato z pokladnice Pánovho domu a z pokladnice kráľovského domu a poslal Benhadadovi, kráľovi Aramu, ktorý býval v Damasku, odkaz: ³ „Nech je zmluva medzi mnou a tebou, medzi mojím otcom a tvojím otcom. Hľa, posielam ti striebro a zlato. Zruš teda zmluvu, ktorú máš s izraelským kráľom Básom, aby odtiahol odo mňa.“ ⁴ Benhadad súhlasil s kráľom Asom, poslal svojich vojenských veliteľov proti mestám Izraela a porazili Ahion, Dan, Abelmaim a všetky skladištia miest Neftaliho. ⁵ Keď sa to doočul Bása, prestal opevňovať Rámu, prerušil svoju prácu. ⁶ Kráľ Asa vzal všetkých Júdovcov a odniesli z Rámy kamene a drevo, ktorými Bása opevňoval, a opevnil nimi Gabau a Masfu.

⁷ V tom čase prišiel k júdskeému kráľovi Asovi videc Hanani a povedal mu: „Pretože si sa spoliehal na aramejského kráľa a nespoliehal si sa na Pána, svojho Boha, uniklo ti z ruky vojsko aramejského kráľa. ⁸ Neboli Etiópčania a Líbyjci početným vojskom s veľkým množstvom vozov a jazdcov? Ale že si sa spoliehal na Pána, vydal ti ich do rúk. ⁹ Lebo Pánove oči pozerajú po celej zemi, aby posilnili tých, čo sú mu zo srdca oddaní. V tejto veci si konal nemúdro, lebo odteraz budeš mať vojny.“ ¹⁰ Asa sa nahneval na vidca a dal ho do väzenia, veľmi sa preto nahneval, a v tom čase dal Asa zbit' aj niektorých z ľudu.

¹¹ Asove dejiny, prvé i neskoršie, sú napísané v Knihe kráľov Júdu a Izraela.

¹² V tridsiatom deviatom roku svojho kraľovania Asa ochorel na nohy. Jeho choroba bola veľmi ťažká, ale ani vo svojej chorobe nevyhľadával Pána, ale lekárov.

¹³ Potom sa Asa uložil k svojim otcom a zomrel v štyridsiatom prvom roku svojho kraľovania. ¹⁴ Pochovali ho v jeho hrobe, ktorý si vykopal v Dávidovom meste. Položili ho na lôžko, ktoré bolo plné voňaviek a rozličných, mastičkármi zhotovených masť a zapálili mu veľký oheň.

2Krn17

XVII. Jozafatova nábožnosť a úspechy. - ¹ Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Jozafat. Ten sa ukázal silný proti Izraelu. ² Do všetkých opevnených miest Júdska dal vojsko a zriadil posádky v júdskej krajine a v efraimských mestách, ktoré dobyl jeho otec Asa. ³ Pán bol s Jozafatom, lebo kráčal po prvých cestách svojho otca Dávida a nevyhľadával bálav, ⁴ ale vyhľadával Boha svojho otca a kráčal podľa jeho príkazov, a nie podľa toho, čo robil Izrael. ⁵ Preto Pán upevnil kráľovstvo v jeho ruke a celé

Júdsko dávalo Jozafatovi dary, takže mal množstvo bohatstva a slávy. ⁶ A keď na Pánových cestách vzrástla jeho smelosť, odstránil z Júdska ešte aj výšiny a ašery.

⁷ V treťom roku svojho kráľovania poslal svoje kniežatá Benhaila, Obdiáša, Zachariáša, Natanaela a Micheáša, aby vyučovali v júdskych mestách, ⁸ s nimi levitov: Semeiáša, Nataniáša, Zabadiáša, Asaela, Semiramota, Jonatána, Adoniáša, Tobiáša a Tobadoniáša, levitov, a s nimi kňazov Elisamu a Jorama. ⁹ Vyučovali v Júdsku; mali so sebou knihu Pánovho Zákona. Obišli všetky júdske mestá a vyučovali ľud. ¹⁰ Preto zavládol strach pred Pánom vo všetkých kráľovstvách krajín, ktoré boli okolo Júdska, a nepúšťali sa s Jazafatom do vojny. ¹¹ Aj od Filištíncov donášali Jozafatovi dary a striebro ako poplatok. Aj Arabi mu donášali dobytok: sedemtisícsemsto baranov a sedemtisícsemsto capov. ¹² Takto Jozafat ustavične rástol do výšky. Postavil v Júdsku hrady a mestá pre zásoby. ¹³ V júdskych mestách previedol mnoho prác a v Jeruzaleme mal bojovníkov, udatných hrdinov.

¹⁴ A toto je ich počet podľa domovských rodov: Z Júdska veliteľia tisícok: knieža Ednas a s ním trisťtisíc udatných bojovníkov. ¹⁵ Poruke mu bol knieža Johanan a s ním dvestoosemdesiat tisíc. ¹⁶ Po jeho ruke bol Zechriho syn Amasiáš, ktorý sa zasvätil Pánovi, a s ním dvestotisíc udatných bojovníkov. ¹⁷ Z Benjamína udatný bojovník Eliada a s ním dvestotisíc ozbrojených lukom a štítom. ¹⁸ Poruke mu bol Jozabad a s ním stoosemdesiat tisíc vystrojených do boja. ¹⁹ Oni boli kráľovi k službám okrem tých, ktorých kráľ umiestil v opevnených mestách po celom Júdsku.

2Krn18

XVIII. Spojenectvo Jozafata s Achabom. - ¹ Jozafat mal teda množstvo bohatstva a slávy.

I dal sa do príbuzenstva s Achabom. ² Po rokoch išiel k Achabovi dolu do Samárie. Achab dal preň a pre ľud, ktorý bol s ním, zabiť množstvo oviec a hoviad a nahovoril ho na výpravu proti Ramotu v Galaáde. ³ Izraelský kráľ Achab sa spýtal júdskeho kráľa Jozafata: „Pôjdeš so mnou do Ramotu v Galaáde?“ Odpovedal mu: „Som ako ty a môj ľud je ako tvoj ľud; vo vojne budem s tebou.“ ⁴ Potom Jozafat povedal izraelskému kráľovi: „Vyžiadaj si dnes, prosím, Pánovo slovo!“ ⁵ Nato kráľ Izraela zhromaždil prorokov, štyristo mužov, a spýtal sa ich: „Máme ísť do vojny proti Ramotu v Galaáde, alebo to nechať?“ Odpovedali: „Tiahni, Boh ho dá do ruky kráľa.“ ⁶ Ale Jozafat sa spýtal: „Nie je tu ešte nejaký Pánov prorok, aby sme sa ho mohli spýtať?“ ⁷ Izraelský kráľ odpovedal Jozafatovi: „Je ešte jeden človek, prostredníctvom ktorého sa môžeme dopytovať Pána, lenže ja ho nenávidím, lebo mi neprorokuje dobro, ale vždy len nešťastie. Je to Jemlov syn Micheáš.“ Jozafat povedal: „Nech kráľ nehovorí tak!“ Nato izraelský kráľ zavolať jedného komorníka a povedal: „Prived' rýchlo Micheáša, Jemlovho syna!“ ⁹ Izraelský kráľ a júdsky kráľ Jozafat sedeli oblečení do rúcha každý na svojom tróne; sedeli na priestranstve pri vchode do brány Samárie a všetci proroci prorokovali pred nimi. ¹⁰ Kanaánov syn Sedekiáš si urobil železné rohy a vrazil: „Toto hovorí Pán: Týmto dokoleš Aramejčanov do zániku.“ ¹¹ A všetci proroci prorokovali podobne: „Tiahni proti Ramotu v Galaáde, budeš mať úspech a Pán ho vydá do ruky kráľa.“

¹² Posol, ktorý šiel zavolať Micheáša, hovoril mu: „Hľa, slová prorokov sú jednotné a priaznivé kráľovi! Nech je aj tvoja reč ako reč hociktorého z nich, predpovedaj šťastie!“ ¹³ Ale Micheáš odpovedal: „Ako žije Pán, budem hovoriť to, čo mi povie Pán.“ ¹⁴ Keď prišiel ku kráľovi, kráľ sa ho pýtal: „Micheáš, máme ísť do

boja proti Ramotu v Galaáde, alebo to mám nechať?“ Odpovedal: „Tiahnite, budete mať úspech a dostanú sa do vašej ruky!“¹⁵ Ale kráľ mu vravel: „Koľko ráz ťa mám zaprisahať, aby si mi v Pánovom mene hovoril iba pravdu?“¹⁶ Odpovedal: „Videl som celý Izrael roztratený po vrchoch ako ovce, ktoré nemajú pastiera. Vtedy Pán povedal: „Títo nemajú pána; nech sa každý vráti v pokoji domov!“¹⁷ Tu izraelský kráľ povedal Jozafatovi: „Nevravel som ti, že mi neprorokuje dobro, len nešťastie!“

¹⁸ A tamten pokračoval: „Nuž počujte slovo Pánovo! Videl som Pána sedieť na tróne a celé nebeské vojsko stáť po jeho pravej i ľavej strane.“¹⁹ A Pán povedal: „Kto chce podviesť izraelského kráľa Achaba, aby šiel a padol pri Ramote v Galaáde?“ Nato hovoril jeden tak, druhý onak.²⁰ Vtedy vyšiel akýsi duch, zastal pred Pánom a povedal: „Ja ho podvediem!“ A Pán sa ho spýtal: „Ako?“²¹ Odpovedal: „Vyjdem a budem lživým duchom v ústach všetkých jeho prorokov.“ On povedal: „Oklameš ho, aj to dokážeš! Choď a urob tak!“²² Pán teda vložil do úst týchto tvojich prorokov lživého ducha, lebo Pán vyslovil proti tebe nešťastie.“²³ Vtom pristúpil syn Kanaána, Sedekiáš, udrel Micheáša po líci a povedal: „Ktorouže cestou odišiel Pánov duch od mňa, aby hovoril s tebou?“²⁴ Ale Micheáš odpovedal: „To uvidíš v ten deň, keď budeš chodiť z izby do izby, aby si sa schoval.“²⁵ Kráľ Izraela povedal: „Chyťte Micheáša a zaveďte ho k mešťanostovi Amonovi a kráľovičovi Joasovi“²⁶ a povedzte: Takto hovorí kráľ: Tohto dajte do väznice a biedne ho žijte chlebom a vodou, kým sa šťastne nevrátim!“²⁷ Micheáš však odvetil: „Ak sa naozaj šťastne vrátiš, nehovoril cezo mňa Pán.“ (A povedal: „Čujte to, všetci ľudia!“)

²⁸ Kráľ Izraela a júdskeho kráľ Jozafat tiahli teda proti Ramotu v Galaáde.²⁹ Izraelský kráľ povedal Jozafatovi, že sa preoblečie, až pôjde do boja: „Ty sa však obleč do svojho rúcha!“ A tak sa izraelský kráľ preobliekol a tak išli do boja.³⁰ Aramejský kráľ však prikázal svojim veliteľom vozov: „Nebojujte ani s malým, ani s veľkým, ale iba so samým kráľom Izraela!“³¹ Keď potom velitelia vozov zazreli Jozafata, povedali si: „To je iste kráľ Izraela!“ Obrátili sa a bojovali proti nemu. Ale Jozafat vykričkol a Pán mu pomohol, Boh ich odvedol od neho.³² A keď velitelia vozov videli, že to nie je izraelský kráľ, obrátili sa preč od neho.³³ Ale akýsi muž nevdojak natiahol luk a zasiahol izraelského kráľa medzi spony panciera. On povedal svojmu kočišovi: „Obráť a vyvez ma z bojišťa, som ranený!“³⁴ Nakoľko sa však bitka v ten deň stupňovala, ostal kráľ Izraela stáť vo voze proti Aramejčanom až do večera. Zomrel, keď zapadalo slnko.

2Krn19

XIX. ¹ Júdskeho kráľ Jozafat sa však šťastne vrátil domov do Jeruzalema. ² Vyšiel mu v ústrety videc Jehu, Hananiho syn, a povedal kráľovi Jozafatovi: „Rúhačom treba pomáhať? Miluješ tých, ktorí nenávidia Pána? Preto si si zaslúžil Pánov hnev.“³ Zistili sa však u teba aj dobré skutky: že si dal z krajiny vypáliť ašery a že si sa rozhodol v srdci hľadať Pána.“

Jozafat obnovuje vnútornú správu. - ⁴ Jozafat ostal teda v Jeruzalema. Potom však opäť vyšiel medzi ľud od Bersabe až po Efraimské pohorie a obrátil ho k Pánovi, Bohu svojich otcov.⁵ V krajine ustanovil sudcov, vo všetkých opevnených mestách Júdu, mesto za mestom.⁶ A sudcom povedal: „Hľadajte na to, čo robíte, lebo nie za človeka súdite, ale za Pána, ktorý je s vami pri vynášaní rozsudku.“⁷ Nech vás preniká bázeň pred Pánom! Postupujte opatrne, lebo u Pána, nášho Boha, niet nespravodlivosti ani uprednostňovania, ani úplatkárstva.“

⁸ Jozafat ustanovil aj v Jeruzaleme niektorých z levitov, kňazov a pohlavárov izraelských rodov pre Pánov súd a pre spory tých, čo bývali v Jeruzaleme. ⁹ A prikázal im: „Tak robte v bázni pred Pánom, spravodlivo a s úprimným srdcom. ¹⁰ Pri každom spore, ktorý k vám dôjde od vašich bratov, čo bývajú vo svojich mestách, (či je to spor) medzi krvou a krvou alebo o zákony, príkazy, predpisy a nariadenia, napomeňte ich, aby sa neprehrešovali proti Pánovi a aby nedoľahol na vás a na vašich bratov hnev. Takto robte a nepreviníte sa! ¹¹ Veľkňaz Amariáš je vašim predstaveným vo všetkých Pánových veciach a Izmaelov syn Zabadiáš, knieža v Júdovom dome, vo všetkých veciach kráľa. Ako pisári sú vám k službám leviti. Konajte mužne a Pán nech je s vami!“

2Krn20

XX. Boje Jozafata so susednými národmi. - ¹ Potom prišli Moabčania, Amončania a s nimi niektorí z Meunejcov do boja proti Jozafatovi. ² Prišli (ľudia) a oznámili Jozafatovi: „Veľký zástup prišiel proti tebe spoza mora, z Aramejska. Hľa, už sú v Asasantamare!“ To je Engadi. ³ Jozafat sa preľakol. Rozhodol sa obrátiť na Pána a vyhlásil v celom Júdsku pôst. ⁴ Júdovci sa zhromaždili uprosovať Pána. Aj zo všetkých júdskejších miest prišli uprosovať Pána. ⁵ Jozafat stál v zhromaždení Júdovcov a Jeruzalemčanov v Pánovom dome pred novým nádvorím ⁶ a hovoril: „Pane, Bože našich otcov, nie ty si Boh na nebi a panovník nad všetkými kráľovstvami národov?! V tvojej ruke je sila a moc a nik sa nemôže k tebe postaviť. ⁷ A nevyhnal si ty, náš Bože, národy tejto krajiny pred svojím ľudom, Izraelom, a nedal si ju navždy potomkom svojho priateľa Abraháma?! ⁸ Osadili sa v nej a postavili v nej tebe, tvojmu menu, svätyni s úmyslom: ⁹ „Ak doľahne na nás nešťastie, trestajúci meč, mor alebo hlad, postavíme sa pred tento dom a pred tvoju tvár - veď v tomto dome je tvoje meno -, budeme vo svojej úzkosti volať k tebe a ty nás vypočuješ a zachrániš.“ ¹⁰ A teraz, hľa, Amončania, Moabčania a horali zo Seiru, cez ktorých si Izraelitom nedovolil prejsť, keď vychádzali z egyptskej krajiny, ale vyhli im, aby ich nezničili, ¹¹ hľa, títo sa nám odplácajú, lebo nás prichádzajú vyhnáť z tvojho imania, ktoré si dal nám. ¹² Bože náš, nebudeš ich súdiť? Veď my máme sily proti tomuto veľkému zástupu, ktorý prichádza proti nám, a sami nevieme, čo si počať, ale iba k tebe obraciame svoj zrak.“ ¹³ A všetci Júdovci stáli pred Pánom, aj ich maličkí, ich ženy a synovia.

¹⁴ Vtedy na Jahaziela, syna Zachariáša, syna Banaiáša, syna Jehiela, syna Mataniáša, levitu z Asafových synov, zostúpil uprostred zhromaždenia Pánov duch ¹⁵ a hovoril: „Dávajte pozor, všetci Júdovci a obyvatelia Jeruzalema, i kráľ Jozafat: Toto vám hovorí Pán: Vy sa nebojte a nestrachujte pred týmto veľkým zástupom, lebo ten boj nie je váš, ale Boží! ¹⁶ Zajtra tiahnite dolu proti nim! Oni budú vystupovať po svahu Sis. Stretnete ich na kraji údolia, pred rovinou Jeruel. ¹⁷ Vašou úlohou nebude bojovať. Pevne sa postavte a pozerajte sa na pomoc, ktorú vám poskytne Pán. Júda a Jeruzalem, nebojte sa a nestrachujte sa! Zajtra im vyjdite naproti a Pán bude s vami!“ ¹⁸ Nato sa Jozafat sklonil tvárou na zem a všetci Júdovci a obyvatelia Jeruzalema padli pred Pánom na tvár, aby sa klaňali Pánovi, ¹⁹ a leviti z Kaátových synov a z Koreových synov vstali a veľmi veľkým hlasom chválili Pána, Izraelovho Boha.

²⁰ Včasráno vstali a vyšli na púšť Tekue. Keď vychádzali, Jozafat sa postavil a povedal: „Počúvajte, Júdovci a obyvatelia Jeruzalema! Verte v Pána, svojho Boha, a bude sa vám dariť!“ ²¹ Poradil sa s ľudom a rozhodol, aby Pánovi speváci a

oslavovatelia kráčali v posvätej ozdobe pred ozbrojencami a aby hovorili: „Oslavujte Pána, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.“²² A v čase, keď začali plesať a oslavovať, obrátil Pán proti Amončanom, Moabčanom a horalom zo Seiru postriežky, ktoré išli proti Júdovi, a porazili ich.²³ Amončania a Moabčania sa totiž postavili proti obyvateľom pohoria Seir, aby ich dobili a vyhubili, a keď boli hotoví s obyvateľmi Seiru, pomáhali si vzájomne sa ničieť.

²⁴ Júdovci prišli na miesto, odkiaľ bol výhľad na púšť, obrátili sa smerom k zástupu a videli iba mŕtvolu popadanú na zem, nebolo nikoho, kto by sa bol zachránil.

²⁵ Jozafat a jeho ľud išli pobrat' korist' a našli tam množstvo majetku, šiat a skvostných nádob. Nabrali si toho toľko, že to nevládali uniesť. Tri dni brali korist', lebo jej bolo tak veľa.²⁶ Na štvrtý deň sa zhromaždili v Údolí chvály; - pretože tam chválili Pána, volajú to miesto podnes Údolím chvály.²⁷ Potom sa všetci Júdovci a Jeruzalemčania s Jozafatom na čele obrátili, aby sa s radosťou vrátili do Jeruzalema, lebo Pán im poprial radosť nad nepriateľmi.²⁸ S harfami, citarami a trúbami prišli do Jeruzalema, do Pánovho domu.²⁹ A na všetky kráľovstvá krajín dopadol strach pred Bohom, keď počuli, že Pán bojoval proti nepriateľom Izraela.³⁰ Jozafatovo kráľovstvo si odpočinulo, lebo jeho Boh mu doprial pokoj zo všetkých strán.

Dodatok k vláde Jozafatovej. - ³¹ Jozafat kraľoval nad Júdskom. Mal tridsaťpäť rokov, keď začal kraľovať, a dvadsaťpäť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Azuba, dcéra Selaiho.³² Kráčal po ceste svojho otca Asu a neodklonil sa od nej, robil, čo sa páči Pánovi.³³ Ale výšiny nezmizli a ľud sa nepripútal srdcom k Bohu svojich otcov.

³⁴ Ostatok Jozafatových dejín, prvších i neskorších, je napísaný v Príbehoch Jehuho, Hananiho syna, ktoré sú pojaté do Knihy izraelských kráľov.

³⁵ Potom sa júdsky kráľ Jozafat spojil s izraelským kráľom Ochoziášom, ktorý konal zločinne.³⁶ Naviedol ho totiž, aby postavili lode, ktoré by išli do Taršiša. Lode postavili v Asiongaberi.³⁷ Ale Eliezer, syn Dodaua z Maresy, prorokoval proti Jozafatovi: „Pretože si sa spojil s Ochoziášom Pán zničí tvoje dielo.“ A lode stroskotali a nemohli ísť do Taršiša.

2Krn21

XXI. ¹ Potom sa Jozafat uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami v Dávidovom meste. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joram.

Joram. - ² Ten mal bratov, Jozafatových synov: Azariáša, Jahiela, Zachariáša, Azariáša, Michaela a Safatiáša. Títo všetci boli synmi Jozafata, kráľa Izraela.³ Ich otec im dal veľké dary v striebre, zlate a skvostoch spolu s opevnenými mestami v Júdsku. Ale kráľovstvo dal Joramovi, lebo on bol prvorodený.⁴ Joram sa chopil vlády nad kráľovstvom svojho otca, nadobudol moc a mečom pobil všetkých svojich bratov aj niektorých z izraelských kniežat.

⁵ Joram mal tridsaťdva rokov, keď začal kraľovať, a osem rokov kraľoval v Jeruzaleme.⁶ Kráčal po cestách izraelských kráľov, robil ako Achabov rod, lebo mal za manželku Achabovu dcéru; robil teda, čo sa Pánovi nepáči.⁷ Ale Pán nechcel zničiť Dávidov rod pre zmluvu, ktorú uzavrel s Dávidom, a preto, lebo mu prisľúbil, že dá jemu a jeho synom po všetky dni lampu.⁸ Za jeho dní sa Edomsko vymanilo spod nadvlády Júdska; ustanovili si vlastného kráľa.⁹ Joram so svojimi kniežatami prešiel ta a všetky vozy s ním. V noci vstal a zaútočil na Edomcov, ktorí obkolesovali

jeho i veliteľov vozov ...¹⁰ Tak sa Edom vymanil spod nadvlády Júdska až podnes. Vtedy, v tom istom čase, odpadla aj Lobna, lebo opustil Pána, Boha svojich otcov.

¹¹ Aj on nastaval výšin po vrchoch Júdska a naviedol obyvateľov Jeruzalema na smilstvo a Júdsko na odpad. ¹² Od proroka Eliáša mu došiel list, v ktorom bolo napísané: „Toto hovorí Pán, Boh tvojho otca Dávida: Pretože si nekráčal po cestách svojho otca Jozafata a po cestách júdskeho kráľa Asu, ¹³ ale si kráčal po cestách izraelských kráľov a naviedol si Júdsko a obyvateľov Jeruzalema na smilstvo podobné smilstvu Achabovho domu, ba aj svojich bratov z domu svojho otca, ktorí boli lepší ako ty, si vyvraždil, ¹⁴ preto Pán dopustí veľký úder na tvoj ľud, na tvojich synov, na tvoje ženy a na celé tvoje imanie. ¹⁵ A ty budeš v mnohých chorobách, v chorobe vnútorností, až ti pre chorobu po uplynutí (istého) času vyjdú vnútornosti.“

¹⁶ A Pán vzbudil proti Joramovi ducha Filištíncov a Arabov, ktorí susedili s Etiópcami. ¹⁷ Tiahli proti Júdsku, vnikli doň a ukoristili všetok majetok, ktorý bol v kráľovom dome, i jeho synov a ženy, takže mu neostal syn, okrem Joachaza, ktorý bol najmladší z jeho synov.

¹⁸ Po tomto všetkom ho Pán udrel nevyliciteľnou chorobou vnútorností. ¹⁹ A po uplynutí času, po dvoch rokoch, keď už prichádzal koniec, vyšli mu v chorobe vnútornosti a zomrel v neznesiteľných bolestiach. A jeho ľud mu nezapálil oheň, ako zapaloval jeho otcom.

²⁰ Mal tridsaťdva rokov, keď začal kraľovať, osem rokov kraľoval v Jeruzaleme a odišiel tak, že za ním nik neželel. Pochovali ho v Dávidom meste, ale nie v kráľovských hrobch.

2Krn22

XXII. Ochoziáš. - ¹ Obyvatelia Jeruzalema ustanovili namiesto neho za kráľa jeho najmladšieho syna Ochoziáša, lebo všetkých prvších pobila tlupa korisníkov, ktorá s Arabmi vnikla do tábora. Kráľom sa teda stal Ochoziáš, syn júdskeho kráľa Joram. ² Ochoziáš mal štyridsaťdva rokov, keď začal kraľovať, a jeden rok kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Atalia, Amriho dcéra. ³ Aj on kráčal po ceste Achabovho rodu, lebo jeho matka mu bola v zločinnosti radkyňou. ⁴ Robil, čo sa Pánovi nepáči, ako Achabov dom, lebo na jeho záhubu oni mu boli po smrti jeho otca radcami.

⁵ Na ich radu išiel s Achabovým synom, izraelským kráľom Joramom do vojny proti aramejskému kráľovi Hazaelovi k Ramotu v Galaáde, ale Aramejčania Jorama porazili. ⁶ On sa vrátil, aby sa v Jezraeli vyliečil z rán, ktoré mu zasadili pri Ramote v Galaáde, keď bojoval proti Hazaelovi, kráľovi Aramu. A júdsky kráľ, Joramov syn Ochoziáš išiel dolu do Jezraela navštíviť Achabovho syna Jorama, lebo bol chorý. ⁷ To bolo od Boha na pošliapanie Ochoziáša za to, že išiel k Joramovi. Lebo keď ta došiel, išiel s Joramom k Namsiho synovi Jehuovi, ktorého Pán pomazal, aby vyhubil Achabov dom. ⁸ A keď Jehu trestal Achabov dom, stretol júdske kniežatá a synov Ochoziášových bratov, ktorí boli v Ochoziášových službách a pobil ich. ⁹ Potom hľadal Ochoziáša a chytili ho, keď sa skrýval v Samárii. Priviedli ho k Jehuovi a zabili. Pochovali ho, lebo si vraveli: „Bol synom Jozafata, ktorý celým svojím srdcom vyhľadával Pána.“ A v Ochoziášovcom dome nebolo nikoho, kto by bol býval schopný kraľovať.

Atalia. - ¹⁰ Keď Ochoziášova matka Atalia videla, že jej syn zomrel, vzala sa a vyvražдила všetko kráľovské potomstvo Júdovho domu. ¹⁰ Ale kráľova dcéra Josabet

vzala Ochoziášovho syna Joasa, uniesla ho spomedzi kráľovských synov, ktorí mali byť pobití, a dala ho aj jeho dojku do spálne. Josabet, dcéra kráľa Jorama, manželka kňaza Jojadu, ho schovala pred Ataliou preto, že bola Ochoziášovou sestrou, takže ho nemohla zabiť.¹² Bol pri nich v Božom dome schovaný šesť rokov, nad krajinou však panovala Atalia.

2Krn23

XXIII.¹ Na siedmy rok sa Jojada vzmužil, vzal k sebe veliteľov stotín: Jerohamovho syna Azariáša, Johananovho syna Izmaela, Obedovho syna Asariáša, Adaiho syna Másiáša a Zechriho syna Elisafata a uzavrel s nimi dohodu.² Obišli Júdsko, zobrali levitov zo všetkých júdskejších miest a pohlavárov izraelských rodov a prišli do Jeruzalema.³ Celé zhromaždenie uzavrelo s kráľom v Božom dome zmluvu a Jojada im povedal: „Hľa, kráľov syn! Má kráľovať, ako hovoril Pán o Dávidových synoch.“⁴ Budete robiť toto: Tretina z vás kňazov a levitov, ktorí prichádzate v sobotu, bude strážiť pri prahoch,⁵ tretina v kráľovskom dome, tretina v Bráne základu a všetok ľud v nádvoľiach Pánovho domu.⁶ Do Pánovho domu nevkrúči nik, iba kňazi a z levitov tí, čo posluhujú. Oni vojdú, lebo sú posvätení; všetok ľud však nech zachováva, čo kázal zachovávať Pán.⁷ Leviti nech dookola obkľúčia kráľa, každý so zbraňou v ruke, a keby niekto vnikol do chrámu, treba ho zabiť! Nech sú pri kráľovi, či pôjde dnu alebo von!“⁸ Leviti a všetci Júdovci urobili všetko tak, ako im nariadil kňaz Jojada. Každý vzal svojich mužov, ktorí v sobotu prichádzali, aj s tými, čo v sobotu odchádzali, lebo kňaz Jojada neprepustil oddiely,⁹ a kňaz Jojada dal veliteľom stotín kopije, štíty a pavézy kráľa Dávida, ktoré boli v Božom dome.¹⁰ I postavil všetok ľud, každého so zbraňou v ruke, od pravej strany domu až po ľavú stranu domu (tvárou) k oltáru a k domu okolo kráľa.¹¹ Potom vyviedli kráľovho syna, položili naň korunu a odznak, ustanovili ho za kráľa, Jojada a jeho synovia ho pomazali a volali: „Nech žije kráľ!“

¹² Keď Atalia počula volanie ľudu a štítonošov, ako oslavujú kráľa, išla k ľudu do Pánovho domu¹³ a videla, že kráľ stojí pri stĺpe pri vchode, velitelia a trubači sú pri kráľovi a všetok vidiecky ľud sa teší a trúbi na trúbach, aj speváci s hudobnými nástrojmi a takí, čo sa vyznali v oslavovaní. Nato si Atalia roztrhla rúcho a volala: „Zrada! Zrada!“¹⁴ Ale kňaz Jojada vyšiel k veliteľom stotín, ktorí stáli na čele vojska, a povedal im: „Vyved'te ju von z nádvoľí a kto pôjde za ňou, treba ho zabiť mečom!“ Kňaz totiž povedal: „Nezabíjajte ju v Pánovom dome!“¹⁵ Položili na ňu ruky, a keď došla ku vchodu do Konej brány kráľovského domu, tam ju usmrtili.

¹⁶ Potom Jojada uzavrel zmluvu medzi sebou, ľuďom a kráľom, že budú Pánovým ľuďom.¹⁷ Nato všetok ľud vošiel do Bálovho domu a zboril ho. Jeho oltáre a sochy dolámali a Bálovho kňaza Matana zabili pred oltárom.¹⁸ Jojada postavil v Pánovom dome strážu pod dozorom levitských kňazov, ktorých zadelil Dávid v Pánovom dome, aby prinášali Pánove celopaly ako je napísané v Mojžišovom zákone, s radosťou a piesňami, podľa Dávidovho nariadenia.¹⁹ Ku bránam Pánovho domu postavil strážu, aby nik nečistý po nič nevošiel.²⁰ Potom pojal veliteľov stotín, mocárov a vodcov ľudu a všetok vidiecky ľud a odprevadil kráľa z Pánovho domu. Išli cez Hornú bránu do kráľovského domu a posadili kráľa na kráľovský trón.²¹ Všetok vidiecky ľud sa tešil a mesto ostalo ticho. Ataliu však usmrtili mečom.

XXIV. Joas. - ¹ Joas mal sedem rokov, keď začal kral'ovať, a štyridsať rokov kral'oval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Sebia z Bersabe. ² Joas robil po všetky dni kňaza Jojadu, čo sa páči Pánovi. ³ Jojada mu vzal dve ženy, takže sa mu narodili synovia a dcéry.

⁴ Potom si Joas zaumienil obnoviť Pánov dom. ⁵ Zhromaždil kňazov a levitov a povedal im: „Vyjdite do júdskeho miest a z roka na rok vyberajte od všetkých Izraelitov peniaze na opravu domu svojho Boha. A vy sa priberajte k veci!“ Ale leviti sa nepriberali. ⁶ Preto kráľ zavolať hlavu, Jojadu, a povedal mu: „Prečo si nenaliehal na levitov, aby doniesli z Júdska a z Jeruzalema dávku, ktorú predpísal Pánov služobník Mojžiš obci Izraela pre stánok zákona?!“ ⁷ Lebo zločinná Atalia a jej synovia pokazili Boží dom a zo všetkých, Pánovmu chrámu zasvätených vecí narobili bálav. ⁸ Na kráľov príkaz urobili debnu a umiestili ju pri bráne Pánovho domu zvonku. ⁹ Potom vydali v Júdsku a Jeruzaleme ohlas, aby donášali Pánovi dávku, ktorú Izraelitom na púšti predpísal Boží služobník Mojžiš. ¹⁰ Všetky kniežatá a všetok ľud sa radovali. Donášali a hádzali do debny až sa naplnila.

¹¹ Z času na čas debnu doniesli, aby ju kráľ prostredníctvom levitov prehliadol, a ak zistili, že je peňazí veľa, prichádzal kráľov pisár a poverenec hlavného kňaza, debnu vyprázdnil a zasa ju zanesli na jej miesto. Tak robievali deň po deň a nazbierali množstvo peňazí. ¹² Kráľ a Jojada ich odovzdali dielovedúcim, ktorí mali dozor pri prácach v Pánovom dome. Oni najímali kamenárov a tesárov na obnovu Pánovho domu, ako aj železiarov a kovorobotníkov na opravu Pánovho domu. ¹³ Robotníci pracovali a opravy pod ich rukami pokračovali, až uviedli Boží dom do pôvodného stavu a upevnili ho. ¹⁴ Keď boli hotoví, zanesli zvyšok peňazí kráľovi a Jojadovi a on dal za ne urobiť nádoby pre Pánov dom, nádoby na (boho)službu a obety, čaše a zlaté a strieborné nádoby. A po všetky Jojadove dni ustavične prinášali v Pánovom chráme celopaly.

¹⁵ Ale Jojada zostarel a zomrel v plnom veku. Keď zomrel, mal stotridsať rokov. ¹⁶ Pochovali ho v Dávidovom meste s kráľmi, lebo robil dobro pre Izrael, pre Boha a jeho dom. ¹⁷ Po Jojadovej smrti prišli júdske kniežatá, poklonkovali kráľovi a kráľ ich poslúchol. ¹⁸ Opustili dom Pána, Boha svojich otcov, a slúžili ašerám a modlám. A tak dopadol hnev na Júdu a Jeruzalem pre toto ich previnenie. ¹⁹ Posielal k nim prorokov, aby ich obrátili k Pánovi a napomínali ich, lenže nepočúvali.

²⁰ Vtedy Boží duch odial Zachariáša, syna kňaza Jojadu, i postavil sa pred ľud a povedal mu: „Toto hovorí Pán: Prečo prestupujete Pánove príkazy? Nedarí sa vám! Preto, že ste opustili Pána, on opustil vás.“ ²¹ Oni sa proti nemu sprisahali a na kráľov rozkaz ho ukameňovali na nádvorí Pánovho domu. ²² Kráľ Joas si nespomenul na dobrodenie, ktoré mu preukázal jeho otec Jojada, ale zavraždil jeho syna. Keď umieral, povedal: „Pán to vidí a pomstí.“

²³ Po uplynutí roku tiahlo proti nemu aramejské vojsko. Prišli do Júdska a Jeruzalema a vyhubili všetky kniežatá ľud a všetku korisť poslali kráľovi do Damasku. ²⁴ Hoci aramejské vojsko prišlo s malým počtom mužov, Pán im vydal do ruky veľmi veľké vojsko, lebo opustili Pána, Boha svojich otcov. Aj proti Joasovi vyniesli výrok. ²⁵ Keď od neho odišli - a nechali ho v ťažkých chorobách -, sprisahali sa proti nemu jeho sluhovia pre krv syna kňaza Jojadu a zabili ho na jeho lôžku. Zomrel a pochovali ho v Dávidovom meste, ale nepochovali ho v kráľovských hrobách. ²⁶ Títo sa sprisahali proti nemu: Zabad, syn Amončianky Semaaty, a Jozabad, syn Moabčianky Semarity.

²⁷ O jeho synoch, o množstve zbierok za neho a o oprave Božieho domu sa píše vo Výklade Knihy kráľov. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Amasiáš.

2Krn25

XXV. Amasiáš. - ¹ Amasiáš mal dvadsaťpäť rokov, keď začal kraľovať, a dvadsaťdeväť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Joadan z Jeruzalema. ² Robil, čo sa páči Pánovi, nie však z celého srdca. ³ Len čo mal vládu pevne v rukách, pobil svojich sluhov, ktorí zavraždili kráľa, jeho otca. ⁴ Ale ich synov nezabil, ako je písané v knihe Mojžišovho zákona, kde Pán prikazuje: „Nebudú zomierať otcovia za synov, ani synovia za svojich otcov, ale každý zomrie za svoj hriech.“

⁵ Amasiáš zhromaždil Júdovcov a postavil ich podľa rodov, podľa veliteľov tisícok a stotín z celého Júdu a Benjamína. Spočítal ich od dvadsaťročných nahor a zistil, že ich je trisťtisíc vybraných, ktorí môžu ísť do vojny a narábať kopijou a štítom. ⁶ Aj z Izraela si najal stisíc udatných bojovníkov za sto hrivien striebra. ⁷ Vtedy k nemu prišiel Boží muž a hovoril: „Kráľu, nech s tebou netiahne izraelské vojsko, lebo Pán nie je s Izraelom, s nikým z Efraimcov. ⁸ Chod' iba ty a drž sa mužne v boji, (ináč) ťa Boh nechá padnúť pred nepriateľom, lebo Boh môže pomôcť, ale aj poraziť.“ ⁹ Amasiáš odpovedal Božiemu mužovi: „A čo robiť so sto hrivnami, ktoré som dal izraelskému oddielu?“ Boží muž odpovedal: „Pán má toľko, že ti môže dať oveľa viac ako toto.“ ¹⁰ Nato Amasiáš oddelil oddiel, ktorý k nemu prišiel z Efraima, aby šiel domov. Oni sa veľmi nahnevali na Júdovcov a s rozpaleným hnevom sa vrátili domov.

¹¹ Amasiáš sa vzmužil, vyviedol svoj ľud, prišiel do Solného údolia a porazili desaťtisíc Seiranov. ¹² Desaťtisíc však zajali synovia Júdu živých, vyviedli ich na vrch skaly a pozhadzovali ich z vrchu skaly, takže sa všetci rozdrúzgali. ¹³ Ale príslušníci oddielu, ktorý Amasiáš vrátil, aby s ním nešiel do boja, plienili v júdskych mestách od Samárie až po Bethoron, zabili v nich tritisíc a nabrali veľa koristi.

¹⁴ Keď sa Amasiáš vrátil po porážke Edomčanov, priniesol si bohov Seiranov, postavil si ich za bohov, klaňal sa im a páľil im tymian. ¹⁵ Nato sa Pán rozhneval na Amasiáša a poslal k nemu proroka, ktorý mu hovoril: „Prečo hľadáš bohov národa, ktorí nevyslobodili svoj ľud z tvojej ruky? ¹⁶ Ešte hovoril, keď mu odpovedal: „Azda sme ťa urobili kráľovým radcom? Prestaň! Prečo by som ťa mal zabiť?!“ Prorok prestal, ale povedal: „Viem, že Boh sa rozhodol zabiť teba keď si to urobil a neposlúchol si moju radu.“

¹⁷ Júdsky kráľ Amasiáš sa poradil a poslal izraelskému kráľovi Joasovi, synovi Jehuovho syna Joachaza, odkaz: „Pod', pozrime si do očí!“ ¹⁸ Ale kráľ Izraela Joas odkázal júdskemu kráľovi Amasiášovi: „Bodľač, ktorá je na Libanone, poslala cédru, ktorý je na Libanone, odkaz: „Daj svoju dcéru môjmu synovi za ženu!“ Ale prišla divá zver, ktorá je na Libanone, a pošliapala bodľač. ¹⁹ Hovoríš si, že si porazil Edomsko a nadýma sa ti srdce, aby si dosiahol slávu. Sed' doma! Prečo vyvolávaš nešťastie? Padneš aj ty a Júdsko s tebou!“ ²⁰ Ale Amasiáš neposlúchol. To bolo od Boha, aby ich vydal do ruky, lebo hľadali bohov Edomu. ²¹ Preto izraelský kráľ Joas tiahol nahor a stretli sa, on a júdsky kráľ Amasiáš, pri Betsamese, ktorý je v Júdsku. ²² Júda utrpel od Izraela porážku, takže každý ušiel do svojho stanu. ²³ A júdskeho kráľa Amasiáša, syna Joachazovho syna Joasa, izraelský kráľ Joas chytil v Betsamese. Zaviedol ho do Jeruzalema a prelomil múr Jeruzalema od Efraimskej brány až po bránu Rožnú,

štyristo lakt'ov. ²⁴ Zobral všetko zlato, striebro a všetky nádoby, ktoré boli v Pánovom dome pri Obededomovi, ďalej poklady kráľovského domu aj rukojemníkov a vrátil sa do Samárie.

²⁵ Po smrti izraelského kráľa, Joachazovho syna Joasa, žil júdsky kráľ, Joasov syn Amasiáš, pätnásť rokov. ²⁶ Ostatok Amasiášových dejín, prvších i neskorších, je napísaný v knihe kráľov Júdu a Izraela. ²⁷ Od času, čo Amasiáš odstúpil od Pána, v Jeruzaleme proti nemu zosnovali sprisahanie. Ušiel do Lachisa, ale poslali za ním do Lachisa a zabili ho tam. ²⁸ Vzali ho na kone a pochovali ho s jeho otcami v júdskom meste.

2Krn26

XXVI. Oziáš (Azariáš). - ¹ Všetok júdsky ľud však vzal Oziáša, ktorý mal šesťnásť rokov, a ustanovil ho za kráľa namiesto jeho otca Amasiáša. ² On opevnil Elat a vrátil ho zasa Júdsku, keď sa kráľ už uložil k svojim otcom. ³ Oziáš mal šesťnásť rokov, keď sa stal kráľom, a päťdesiatdva rokov kraľoval v Jeruzaleme: Meno jeho matky bolo Jechelia z Jeruzalema. ⁴ Robil, čo sa páči Pánovi, všetko tak, ako robil jeho otec Amasiáš. ⁵ Usiloval sa hľadať Boha za dní Zachariáša, ktorý učil bázni pred Bohom, a v dňoch, keď hľadal Pána, Boh mu dával úspech. ⁶ Vytiahol do boja proti Filištíncom, zrúcal múry Gétu, múry Jabnie a múry Azotu a opevnil mestá pri Azote a pri Filištíncoch. ⁷ A Boh mu pomáhal proti Filištíncom, proti Arabom, ktorí bývali v Gurbáli, a proti Meunejcom. ⁸ Amončania platili Oziášovi poplatky a jeho chýr prenikol až ako sa ide do Egypta, lebo jeho moc veľmi vzrástla. ⁹ Oziáš postavil veže v Jeruzaleme nad Rožnou bránou, nad Údolnou bránou a tiež nad Uhlom a opevnil ich. ¹⁰ Postavil veže na púšti, vykopal veľa studní, lebo mal množstvo dobytky na nížine i na rovine, roľníkov a vinohradníkov vo vrchoch a v Karmeli, pretože mal pôdu rád.

¹¹ Oziáš mal vojsko bojovníkov, ktoré tiahlo do vojny po oddieloch v počte podľa sčítania, prevedeného sčítateľom Jehielom a pisárom Másiášom pod vedením Hananiáša, ktorý bol z kráľovských kniežat. ¹² Úhrnný počet pohlavárov rodín, udatných mužov, bol dvetisícšesťsto. ¹³ Pod rukou mali vojenskú silu, tristosedemtisícpäťsto udatných bojovníkov, aby pomáhali kráľovi proti nepriateľom. ¹⁴ Oziáš zaopatril pre nich, pre celé vojsko štíty, kopije, prilby, panciere, kuše a praky na skaly. ¹⁵ V Jeruzaleme dal zhotoviť dôvtipne vymyslené stroje, ktoré mali byť na vežiach a na uhloch na vystreľovanie šípov a veľkých kameňov. Jeho chýr sa rozniesol široko-ďaleko, lebo sa mu dostalo zázračnej pomoci, kým nezmocnel.

¹⁶ Ale keď zosilnel, srdce mu spyšnelo na záhubu a prevínil sa proti Pánovi, svojmu Bohu, lebo vošiel do Pánovho chrámu a chcel páliť tymián na kadidlovom oltári. ¹⁷ I vošiel za ním kňaz Azariáš a s ním osemdesiat neohrozených Pánových kňazov, ¹⁸ postavili sa proti kráľovi Oziášovi a vraveli mu: „Nie tebe, Oziáš, prislúcha páliť tymián Pánovi, ale kňazom, Áronovým synom, ktorí sú vysvätení, aby pálili tymián. Vyjdi zo svätyne, lebo si sa prehrešil a nebude ti to na slávu u Pána, Boha.“ ¹⁹ Oziáš sa rozhneval. Držal v ruke kadidelnicu a chcel páliť tymián. Ako sa rozhneval na kňazov, vyrazilo mu na čele malomocenstvo pred kňazmi v Pánovom dome pri kadidlovom oltári. ²⁰ Keď sa kňaz Azariáš a ostatní kňazi obrátili k nemu, už mal na čele malomocenstvo. Rýchlo ho odtiaľ vyhnali. Ale aj sám sa ponáhlal dostať sa von, lebo, ho ranil Pán. ²¹ Kráľ Oziáš ostal malomocný až do dňa svojej smrti. Býval v

dome v ústraní, postihnutý malomocenstvom, lebo bol vylúčený z Pánovho domu. A jeho syn Joatam spravoval kráľovský dom a súdil ľud krajiny.

²² Ostatok Oziášových dejín, prvších i neskorších, napísal Amosov syn Izaiáš, prorok. ²³ Potom sa Oziáš uložil k svojim otcom a pochovali ho s jeho otcami na poli hrobov, ktoré mali králi, lebo vraveli: „Je malomocný.“ Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joatam.

2Krn27

XXVII. Joatam. - ¹ Joatam mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom a šesťnásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Jerusa, dcéra Sadoka. ² Robil, čo sa páči Pánovi, všetko, ako robieval jeho otec Oziáš, lenže do Pánovho chrámu nevošiel. Ale ľud bol ešte skazený. On opevnil Hornú bránu Pánovho domu a veľa staval aj na Ofelskom múre. ⁴ Opevňoval mestá v Júdskom pohorí a v lesoch staval hrady a veže. ⁵ On bojoval proti kráľovi Amončanov a premohol ich. V tom roku mu Amončania dali sto hrivien striebra, desaťtisíc korov pšenice a desaťtisíc jačmeňa. Toto mu Amončania dodali aj v druhom a treťom roku. ⁶ Joatam bol mocný, lebo svoje cesty upevnil pred Pánom, svojím Bohom.

⁷ Ostatok Joatamových dejín, jeho vojny a cesty sú opísané v Knihe kráľov Izraela a Júdu. ⁸ Mal dvadsaťpäť rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. ⁹ Potom sa Joatam uložil k svojim otcom a pochovali ho v Dávidovom meste. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Achaz.

2Krn28

XXVIII. Achaz. - ¹ Achaz mal dvadsať rokov, keď sa stal kráľom, a šesťnásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Nerobil, čo sa páči Pánovi, ako jeho otec Dávid. ² Išiel po ceste izraelských kráľov, ba dal aj sochy uliatiť pre bálav, ³ páčil kadidlo v údolí Benenom a svojich synov previedol cez oheň podľa ohavností pohanov, ktorých Pán vyhnal spred Izraelitov. ⁴ Obetoval a páčil tymian na výšinách, na kopcoch a pod každým zeleným stromom.

⁵ Preto ho Pán, jeho Boh, vydal do ruky kráľa Aramejčanov, ktorí ho porazili, zobrali množstvo zajatcov a odvedli ich do Damasku. Dostal sa aj do ruky izraelského kráľa, ktorý mu spôsobil veľkú porážku. ⁶ Romeliášov syn Pekach zabil za jediný deň stodvadsaťtisíc Júdovcov, všetko udatných bojovníkov, pretože opustili Pána, Boha svojich otcov. ⁷ Efraimský hrdina Zechri zabil kráľovho syna Maásiáša, správcu domu Ezrikama a Elkanu, druhého po kráľovi. ⁸ Synovia Izraela vzali od svojich bratov do zajatia dvestotisíc žien, chlapcov a dievčat; nabrali od nich aj množstvo koristi a koristi odniesli do Samárie.

⁹ Bol tam Pánov prorok menom Oded. Ten vyšiel pred vojsko, ktoré prichádzalo do Samárie a povedal im: „Hľa, Pán, Boh vašich otcov, sa rozhneval na Júdovcov a vydal ich do vašej ruky a vy ste ich vraždili so zúrivosťou, ktorá siahala až do neba. ¹⁰ A teraz zamýšľate podrobiť si synov Júdu a Jeruzalema za otrokov a otrokyne. Ale neprevinili ste sa aj vy sami proti Pánovi, svojmu Bohu?! ¹¹ Teraz ma teda poslušnite a pošlite späť zajatcov, ktorých ste priviedli zo svojich bratov, ináč bude na vás Pánov hnev.“ ¹² Nato sa niektorí z efraimských pohlavárov: Johananov

syn Azariáš, Mosolamov syn Barachiáš, Selumov syn Ezechiáš a Adaliho syn Amasa postavili proti tým, čo prichádzali z vojny,¹³ a povedali im: „Neprivádzajte sem tých zajatcov, lebo už je na nás vina pred Pánom a vy chcete ešte pridať k našim hriechom a vinám. Ved' máme až priveľa previnení a hnev je nad Izraelom!“¹⁴ A ozbrojenci nechali zajatcov a korisť pred kniežatami a celým zhromaždením.¹⁵ I povstali mužovia označení podľa mien, zaujali sa zajatcov a všetkých, ktorí z nich boli nahí, zaodiali z koristi. Obliekli ich, obuli ich, nachovali, napojili a pomazali. Všetkých, ktorí sa podlamovali, niesli na osloch a zaviedli ich do Jericha, do mesta paliem, k ich bratom a vrátili sa do Samárie.

¹⁶ V tom čase poslal kráľ Achaz k asýrskym kráľom, aby mu pomáhali.

¹⁷ Ešte prišli aj Edomčania, udreli na Júdovcov a odviedli zajatcov.¹⁸ Filištínci zase plienili v mestách Nížiny a júdskeho juhu, zaujali Betsames, Ajalon, Gaderot, Socho a jeho osady, Tamnu a jej osady a Gamzo s jeho osadami a usadili sa tam.¹⁹ Lebo Pán pokoril Júdu pre Achaza, kráľa Izraela, pretože zapríčinil v Júdsku bezuzdnosť a ťažko sa spreneveril Pánovi.²⁰ Prišiel proti nemu asýrsky kráľ Telgatfalnasar, trápil ho, ale neposilnil.²¹ Lebo Achaz olúpil Pánov dom, dom kráľov a kniežat a odovzdal to asýrskemu kráľovi, ale nepomohlo mu to.

²² Aj keď bol v úzkosti, ďalej sa spreneveroval Pánovi. To bol kráľ Achaz.²³ Obetoval bohom Damasku, ktorí ho porazili. Hovoril si: „Keďže bohovia aramejských kráľov im pomohli, budem im obetovať a pomôžu aj mne.“ Ale oni boli na skazu jemu i celému Izraelu.²⁴ Achaz pobral nádoby z Božieho domu, polámal nádoby Božieho domu, zatvoril dvere Pánovho domu, v Jeruzaleme si nastaval na každom rohu oltárov²⁵ a v každom meste Júdska porobil výšiny, aby tam pálil kadidlo iným bohom, a tak poburoval Pána, Boha svojich otcov.

²⁶ Ostatné jeho dejiny a jeho cesty, prvé i neskoršie, sú opísané v Knihe kráľov Júdu a Izraela.²⁷ Potom sa Achaz uložil k svojim otcom a pochovali ho v meste, v Jeruzaleme; ale nezaniesli ho do hrobov izraelských kráľov. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Ezechiáš.

2Krn29

XXIX. Ezechiáš. Očistenie chrámu. - Ezechiáš začal kraľovať, keď mal dvadsaťpäť rokov, a dvadsaťdeväť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Abia, Zachariášova dcéra.² Robil, čo sa páči Pánovi, celkom tak, ako robil jeho otec Dávid.

³ On v prvom roku svojho kraľovania, v prvom mesiaci, otvoril dvere Pánovho domu a opravil ich.⁴ Priviedol kňazov a levitov a zhromaždil ich na východnom priestranstve.⁵ A povedal im: „Počujte ma, leviti! Hneď sa posväťte a posväťte dom Pána, Boha svojich otcov, a povynášajte zo svätyne všetku nečistotu!“⁶ Lebo naši otcovia sa spreneverili, robili, čo sa nepáči Pánovi, nášmu Bohu, a opustili ho. Odvrátili si tvár od Pánovho príbytku a ukázali mu chrbát.⁷ Dokonca zatvorili dvere predsiene, povyhášali lampy, tymian nepálili a celopaly neobetovali Izraelovmu Bohu vo svätyni.⁸ Preto bol Pánov hnev nad Júdom a Jeruzalemom a obrátil ich na postrach, hrôzu a vypískanie, ako sami vidíte na vlastné oči.⁹ Hľa, naši otcovia padli pod mečom, naši synovia, naše dcéry a ženy sú preto v zajatí.¹⁰ Teraz však mám v úmysle uzavrieť zmluvu s Pánom, Bohom Izraela, aby odvrátil od nás svoj hnev.¹¹ Synovia moji, teraz nebud'te ľahostajní! Ved' Pán si vás vyvolil, aby ste stáli pred ním a slúžili mu! Aby ste boli jeho služobníkmi a pálili mu kadidlo!“

¹² Povstali teda leviti: Amasaiho syn Mahat a Azariášov syn Joel z Kaátových synov, zo synov Merariho Abdiho syn Kis a Jalaleelov syn Azariáš a z Gersoncov Joah, syn Zemu, a Joahov syn Eden; ¹³ z Elisafanových synov Samri a Jahiel, z Asafových synov Zachariáš a Mataniáš, ¹⁴ z Hemanových synov Jahiel a Semei a z Idutunových synov Semeiáš a Oziel; ¹⁵ zhromaždili svojich bratov, očistili sa a vošli, aby podľa kráľovho rozkazu a Pánovho príkazu očistili Pánov dom. ¹⁶ Kňazi teda vošli do vnútra Pánovho domu, aby ho vyčistili, a všetku nečistotu, ktorú našli v Pánovom chráme, vyniesli na nádvorie Pánovho domu, odkiaľ to leviti vzali a povynášali von k potoku Kedron. ¹⁷ S posväcovaním začali v prvý deň prvého mesiaca a na ôsmy deň mesiaca došli k Pánovej predsieni. Pánov dom teda očistili za osem dní a šestnásteho toho mesiaca boli hotoví. ¹⁸ Vtedy vošli ku kráľovi Ezechiášovi a vraveli: „Očistili sme celý Pánov dom aj oltár celopalov so všetkým jeho náradím, aj stôl predkladných chlebov so všetkým jeho náradím. ¹⁹ A všetky nádoby, ktoré kráľ Achaz počas svojho panovania vo svojej nevernosti zavrhol, sme obnovili a posvätili. Hľa, sú pred Pánovým oltárom!“

Obety. - ²⁰ Kráľ Ezechiáš včasráno vstal, zhromaždil kniežatá mesta a išiel hore do Pánovho domu. ²¹ Priviedli sedem býkov, sedem baranov, sedem baránkov a sedem capov na obeť za hriech za kráľovstvo, za svätyniu a za Júdu a prikázal Áronovým synom, kňazom, aby to obetovali na Pánovom oltári. ²² Zabili teda býčky a kňazi chytili krv a kropili oltár, potom zabili barany a krv kropili na oltár a zabili aj baránky a krv vykropili na oltár. ²³ Capy však, (určené) na obeť za hriech, priviedli ku kráľovi pred zhromaždenie, oni na ne vložili ruky ²⁴ a kňazi ich zabili. Ich krv obetovali na oltári za hriech, aby získali zmierenie pre celý Izrael, lebo kráľ rozkázal, že celopal a obeť za hriech má byť za celý Izrael. ²⁵ Potom postavil v Pánovom dome levitov s cimbalmi, harfami a citarami podľa príkazu Dávida, kráľovho vidca Gada a proroka Nátana. Lebo to bol príkaz Pána (daný) prostredníctvom jeho prorokov. ²⁶ Leviti teda stáli s Dávidovými nástrojmi a kňazi s trúbami. ²⁷ Vtedy Ezechiáš prikázal, aby na oltári obetovali celopal. A práve keď sa začal celopal, začala Pánova pieseň a trúby pod vedením nástrojov izraelského kráľa Dávida ²⁸ a celé zhromaždenie sa klaňalo. Pieseň znela, trúby zvučali; a to všetko, kým sa neskončil celopal. ²⁹ Keď sa celopal dokončil, sklonil sa kráľ i všetci, ktorí boli s ním, a klaňali sa. ³⁰ Kráľ Ezechiáš a kniežatá prikázali levitom, aby oslavovali Pána slovami Dávida a vidca Asafa. Oni ho oslavovali s radosťou, skláňali sa a klaňali.

³¹ Potom sa ozval Ezechiáš a hovoril: „Teraz ste si naplnili ruky pre Pána. Priblížte sa a prineste žertvy a obety vďaka v Pánovom dome!“ Zhromaždenie teda obetovalo žertvy a obety vďaka a každý, kto dobrovoľne chcel, celopaly. ³² Počet obiet, ktoré zhromaždenie prinieslo, bol sedemdesiat kusov hovädzieho dobytka, sto baranov a dvesto baránkov - to všetko ako celopal Pánovi. ³³ A ako zásvätnú obeť šesťsto kusov hovädzieho dobytka a tritisíc oviec. ³⁴ Len kňazov bolo málo, takže nestačili zdierať všetky celopaly, preto im pomáhali ich bratia leviti, kým sa práca nedokončila a kým sa neposvätili kňazi. Lebo leviti sa ochotnejšie posväcovali ako kňazi. ³⁵ A bolo aj veľa celopalov s tukom pokojných obiet a s nápojovými obetami celopalov. Služba v Pánovom dome bola teda zavedená. ³⁶ Ezechiáš a všetok ľud sa tešil z toho, čo Boh pripravil ľudu, lebo vec sa previedla veľmi rýchlo.

XXX. Slávenie Veľkej noci. - ¹ Ezechiáš poslal ku všetkým Izraelitom a Júdovcom, ba aj Efraimcom a Manassesovcom napísal listy, aby prišli do Pánovho domu do Jeruzalema sláviť Veľkú noc Pánovi, Bohu Izraela. ² Kráľ, jeho kniežatá a celé zhromaždenie sa uzniesli v Jeruzaleme, že budú sláviť Veľkú noc v druhom mesiaci. ³ V tom čase to totiž nemohli urobiť, lebo nebol posvätený dostatočný počet kňazov a ľud sa ešte nezišiel v Jeruzaleme. ⁴ Vec sa páčila kráľovi a celému zhromaždeniu. ⁵ Rozhodli sa teda, že pošlú ohlas po celom Izraeli od Bersabe až po Dan, aby prišli sláviť Veľkú noc Pánovi, Bohu Izraela, do Jeruzalema, lebo nie mnohí ju slávili, ako je predpísané. ⁶ Posli sa s listami kráľa a jeho kniežat rozišli po celom Izraeli a Júdsku a podľa príkazu kráľa hovorili: „Synovia Izraela, obráťte sa k Pánovi, Bohu Abraháma, Izáka a Izraela, a on sa obráti k tým, ktorí sa oslobodili z ruky asýrskych kráľov a ostali vám. ⁷ Nebuďte ako vaši otcovia a ako vaši bratia, ktorí sa spreneverili Pánovi, Bohu svojich otcov, a vydal ich na záhubu, ako sami vidíte. ⁸ Nuž nezatvrdzujte si teraz šiju ako vaši otcovia! Podajte ruku Pánovi a prídte do jeho svätyne, ktorú posvätil naveky! Slúžte Pánovi, svojmu Bohu, a odvráti od vás svoj hnev! ⁹ Lebo ak sa obrátite k Pánovi, dostanú vaši bratia a synovia milosť od tých, čo ich zajali, a vrátia sa do tejto krajiny. Lebo Pán, váš Boh, je milosrdný a láskavý a neodvráti od vás svoju tvár, ak sa obrátite k nemu.“

¹⁰ Bežci chodili z mesta do mesta v krajine Efraima a Manassesu až po Zabulon, ale vysmievali sa im a hanobili ich. ¹¹ No niektorí z Asera, Manassesu a Zabulona sa predsa len poddali a prišli do Jeruzalema. ¹² Aj v Júdsku pôsobila Pánova ruka že im dala jednotné srdce a splnili príkaz kráľa a kniežat podľa Pánovho slova.

¹³ Tak sa zišlo do Jeruzalema veľa národa, aby v druhom mesiaci oslávili sviatok Nekvasených chlebov. Bolo to zhromaždenie veľmi veľké. ¹⁴ I vybrali sa a odstránili oltáre, ktoré boli v Jeruzaleme, odstránili aj všetky kadidlové oltáre a pohádzali ich do potoka Kedron. ¹⁵ Na štrnásty deň druhého mesiaca zabíjali veľkonočného baránka. Kňazi a leviti sa zahanbili a posvätili sa a obetovali celopaly v Pánovom dome. ¹⁶ Stáli na svojom mieste podľa obradov zákona Božieho muža Mojžiša: kňazi kropili krv z rúk levitov; ¹⁷ lebo v zhromaždení boli mnohí, ktorí sa neposvätili, preto sa leviti starali o zabitie veľkonočného baránka pre všetkých, ktorí neboli čistí, aby ich zasvätili Pánovi. ¹⁸ Keďže mnohí z ľudu, mnohí z Efraima, Manassesu, Isachara a Zabulona, neboli očistení a jedli veľkonočného baránka nie tak, ako bolo predpísané, Ezechiáš sa za nich modlil: „Dobrý Pán nech sa uzmieri za ¹⁹ každého, kto s oddaným srdcom hľadá Boha, Pána, Boha svojich otcov, i keď nie sú v posvätej čistote!“ ²⁰ A Pán vyslyšal Ezechiáša a odpustil ľudu.

²¹ Izraeliti teda, ktorí sa nachádzali v Jeruzaleme, slávili sedem dní sviatok Nekvasených chlebov s veľkou radosťou, leviti a kňazi deň po deň oslavovali Pána na zvučných nástrojoch. ²² A Ezechiáš sa láskavo prihováral všetkým levitom, ktorí prejavili vzácne porozumenie pre Pána. Sedemdnovú slávnosť dokončili tak, že obetovali pokojné obety a chválili Pána, Boha svojich otcov.

²³ A celé zhromaždenie sa uznieslo, že budú sláviť ďalších sedem dní, a oslavovali sedem dní s radosťou, ²⁴ lebo júdsky kráľ Ezechiáš venoval zhromaždeniu tisíc býčkov a sedemtisíc oviec a kniežatá venovali zhromaždeniu tisíc býčkov a desaťtisíc oviec. Kňazi sa však hromadne posviacali. ²⁵ Radovalo sa teda celé zhromaždenie Júdovcov i kňazi a leviti, aj celé zhromaždenie tých, čo prišli z Izraela, aj pristáhovalci, ktorí prišli z Izraelskej krajiny a bývali v Júdsku. ²⁶ Bola to veľká radosť v Jeruzaleme, lebo od čias izraelského kráľa Šalamúna, Dávidovho syna, nič také v Jeruzaleme nebolo. ²⁷ Potom levitskí kňazi vstali a požehnali ľud. Ich hlas dosiahol vyslyšanie, ich modlitba prenikla do jeho svätého príbytku, do neba.

XXXI. Usporiadanie bohoslužieb. - ¹ A keď sa to všetko dokončilo, vyšli všetci Izraeliti, ktorí tu boli, do júdskeho miest a polámali pomníky, povytínali ašery, zvalali výšiny a oltáre v celom (kmeni) Júdu, Benjamína, Efraima a Manassesu až do posledného. Potom sa všetci synovia Izraela vrátili, každý na svoj majetok, do svojich miest.

² Ezechiáš ustanovil aj oddiely kňazov a levitov podľa ich tried, každého podľa jeho kňazskej a levitskej služby: pre celopaly, pokojné obety, na posluhovanie, oslavy a chvály v bránach Pánovho tábora. ³ Tiež (ustanovil) podiel kráľa z jeho majetku na celopaloch: na celopaloch ráno i večer, na celopaloch po sobotách, novmesiacoch a sviatkoch, ako je predpísané v Pánovom zákone. ⁴ A ľudu, obyvateľom Jeruzalema, prikázal, aby dávali podiel kňazom a levitom, aby sa mohli pridržať Pánovho zákona. ⁵ Len čo sa príkaz rozniesol, donášali synovia Izraela čoraz viac prvotín obilia, muštu, oleja a medu, všetkých poľných plodín. A zo všetkého hromadne dávali desiatky. ⁶ Aj synovia Izraela a Júdu, ktorí bývali v mestách Júdska donášali desiatky z dobytku a oviec, tiež desiatky zo zasvätených vecí, ktoré venovali Pánovi, svojmu Bohu. Znášali hromadu na hromadu. ⁷ Hromady sa začali kopíť v treťom mesiaci a dokončili sa v siedmom mesiaci. ⁸ Keď Ezechiáš a kniežatá prišli a videli tie hromady, dobrorečili Pánovi a jeho ľudu, Izraelu. ⁹ Ezechiáš sa pýtal kňazov a levitov na tie hromady. ¹⁰ Odpovedal mu hlavný kňaz Azariáš zo Sadokovho rodu: „Odkedy začali prinášať dary do Pánovho domu, jeme dosýta, ale množstvo zvyšuje, lebo Pán požehnal svoj ľud. Zvyšuje tu táto hromada.“

¹¹ Ezechiáš rozkázal, aby v Pánovom dome postavili komory. Postavili ich ¹² a ponosili ta dary, desiatky a veci zasvätené z vernosti. Správcom toho bol levita Choneniáš a jeho brat Semei bol druhý. ¹³ Jahiel, Azaziáš, Nahat, Asael, Jerimot, Jozabad, Eliel, Jesmachias, Mahat a Banaiáš boli z poverenia kráľa Ezechiáša a kniežat a Božieho domu Azariáša poruke Choneniášovi a jeho bratovi Semeimu. ¹⁴ Jemnuho syn Kore, levita, vrátnik východnej brány, bol nad darmi dobrovoľne obetovanými Bohu, nad Pánovými darmi a nad svätosvätými vecami. ¹⁵ Pod jeho rukou boli v kňazských mestách Eden, Minjamine, Jesue, Semeiáš, Amariáš a Secheniáš, aby podľa oddielov verne dávali svojim bratom, ako veľkým tak i malým ¹⁶ - ibaže museli byť zapísaní chlapi od troch rokov nahor -, všetkým, ktorí v určených dňoch chodili do Pánovho chrámu konať svoju službu, do ktorej boli zadelení podľa svojich tried. ¹⁷ Kňazi museli byť zapísaní podľa rodov a leviti od dvadsaťročných nahor podľa svojich služieb a podľa svojich oddielov. ¹⁸ Boli zapísaní so svojimi maličkými, ženami, synmi a dcérami podľa celého počtu, lebo sa verne zasvätili. ¹⁹ Áronovi synovia, kňazi, mali aj na pastvinových poliach svojich miest, v každom jednotlivom meste, mužov označených podľa mena, aby pridelovali podiely všetkým mužom z kňazov a všetkým levitom zapísaným v zoznamoch. ²⁰ Podobne urobil Ezechiáš v celom Júdsku. Robil teda, čo je dobré, spravodlivé a verné v očiach Pána, jeho Boha. ²¹ A všetko, čo podnikol pre službu v Božom dome a pre zákon prikázania, vykonal s úspechom, lebo celým svojím srdcom hľadal svojho Boha.

XXXII. Vpád Asýrov. - ¹ Po týchto udalostiach a vernosti prišiel asýrsky kráľ Sennacherib, vnikol do Júdska, utáboril sa proti opevneným mestám a rozkázal, aby mu ich dobyli. ² Keď Ezechiáš videl, že prišiel Sennacherib a že pomýšľa zaútočiť na Jeruzalem, ³ radil sa so svojimi kniežatami a bojovníkmi, aby sa uzavreli vody prameňov, ktoré sú von z mesta. Oni súhlasili. ⁴ Zišlo sa teda množstvo ľudu a pozapchávali všetky pramene aj potok, ktorý prúdi cez krajinu, a vraveli: „Prečo by mali asýrski králi, keď prídu, nájsť dostatok vody?!“ ⁵ A opevňoval sa. Postavil múr všade, kde boli trhliny, vystaval na ňom veže a zvonku druhý múr, opevnil Melo, Dávidovo mesto, a dal narobiť množstvo striel a štítov. ⁶ Nad vojskom ustanovil vojvodcov, zhromaždil ich na priestranstvo pri bráne mesta a hovoril im k srdcu: ⁷ „Bud'te zmužilí a pevní, nebojte sa a nestrachujte sa asýrskeho kráľa ani celého zástupu, ktorý je s ním, lebo s vami je ich viac ako s ním. ⁸ S ním je telesné rameno, ale s nami je Pán, náš Boh, aby nám pomáhal a viedol naše boje.“ A ľud sa spoľahol na slová júdskeho kráľa Ezechiáša.

⁹ Po tomto poslal asýrsky kráľ Sennacherib svojich sluhov do Jeruzalema - sám s celou svojou mocou bol pri Lachise - k júdskeму kráľovi Ezechiášovi a ku všetkým Júdovcom, ktorí boli v Jeruzaleme, s odkazom: ¹⁰ „Takto hovorí Sennacherib, kráľ Asýrska: Na čo sa vy spoliehate, že sedíte v obklúčenom Jeruzaleme? ¹¹ Nezavádza vás Ezechiáš, aby vás umoril hladom a smädom, keď vám hovorí: „Pán, náš Boh, nás vyslobodí z ruky asýrskeho kráľa?“ ¹² Či nie Ezechiáš odstránil jeho výšiny a jeho oltáre a rozkázal Júdovi a Jeruzalemu: „Pred jedným oltárom sa budete klaňať a na ňom budete páliť tymian!?“ ¹³ A neviete, čo som urobil ja a moji otcovia všetkým národom krajín? Mohli bohovia národov tých krajín vyslobodiť svoju krajinu z mojej ruky? ¹⁴ Ktorý zo všetkých bohov tých krajín, ktoré moji otcovia dali do kliatby, mohol vyslobodiť svoj ľud z mojej ruky? A váš Boh by vás mal vyslobodiť z mojej ruky? ¹⁵ Nuž nech vás Ezechiáš neklame a nech vás takto nezavádza! Neverte mu, lebo nijaký boh nijakého národa a kráľovstva nemohol vyslobodiť svoj ľud z mojej ruky a z ruky mojich otcov. Tým menej vás môže váš Boh vyslobodiť z mojej ruky!“

¹⁶ Aj iné hovorili jeho sluhovia proti Pánovi, Bohu, a proti jeho sluhovi, Ezechiášovi. ¹⁷ Aj listy písal, aby sa rúhal Pánovi, Izraelovmu Bohu, a aby hovoril proti nemu: „Ako bohovia národov tých krajín nevyslobodili svoj národ z mojej ruky, tak nevyslobodí ani Ezechiášov Boh svoj národ z mojej ruky.“ ¹⁸ A veľkým hlasom volali po židovsky jeruzalemskému ľudu, ktorý bol na múre; chceli ich nastrašiť a zaplašiť, aby sa zmocnili mesta. ¹⁹ Hovorili proti Bohu Jeruzalema ako proti bohom národov zeme, ktorí sú dielom ľudských rúk.

²⁰ Preto sa kráľ Ezechiáš a prorok Izaiáš, Amosov syn, modlili a volali do neba. ²¹ A Pán poslal anjela, ktorý zahubil všetkých udatných bojovníkov, vodcov a kniežatá v tábore asýrskeho kráľa, takže sa so zahanbenou tvárou vrátil do svojej krajiny. Vošiel do domu svojho boha a tam ho zabili mečom tí, čo vyšli z jeho útroby. ²² Pán teda vyslobodil Ezechiáša a obyvateľov Jeruzalema z ruky asýrskeho kráľa Sennacheriba a z ruky všetkých a doprial im pokoj zo všetkých strán. ²³ A mnohí doniesli dar Pánovi do Jeruzalema a skvosty júdskeму kráľovi Ezechiášovi, ktorý potom vzrástol v očiach všetkých národov.

Ezechiášovo uzdravenie a koniec jeho panovania. - ²⁴ V tých dňoch Ezechiáš ochorel na smrť. I modlil sa k Pánovi a on k nemu hovoril a dal mu znamenie. ²⁵ Ale Ezechiáš sa neodplatil podľa preukázaného dobrodenia, lebo mu spyšnelo srdce. Preto prišiel hnev naňho, na Júdsko i na Jeruzalem. ²⁶ Ale Ezechiáš sa potom za pýchu

svojho srdca pokoril, aj on aj obyvatelia Jeruzalema, preto na nich neprišiel Pánov hnev za Ezechiášových čias.²⁷ Ezechiáš mal veľmi veľké bohatstvo a slávu, nahromadil si poklady striebra, zlata, drahokamov, voňaviek, štítov a rozličných krásnych nádob,²⁸ skladištia na úrodu obilia, muštu a oleja, stajne pre najrozličnejšie zvieratá a košiare pre stáda.²⁹ Postavil si mestá a mal veľké stáda oviec a dobytky, lebo mu Boh dal veľmi veľký majetok.

³⁰ On, Ezechiáš, uzavrel horný výtok gihonských vôd a viedol ich dolu na západ, do Dávidovho mesta. Ezechiáš mal v každom podnikaní úspech.³¹ Ale pri posloch babylonských kniežat, ktorých poslali dopytovať sa o zázraku, čo sa stal v krajine, opustil ho Boh, aby ho skúšal a poznal všetko, čo má v srdci.

³² Ostatok Ezechiášových dejín a jeho nábožnosť je opísaná vo Videní proroka Izaiáša, Amosovho syna, a v Knihe kráľov Júdu a Izraela.³³ Potom sa Ezechiáš uložil k svojim otcom a pochovali ho pri výstupe k hrobom Dávidových synov. Keď zomrel, všetci Júdovci a obyvatelia Jeruzalema mu preukázali česť. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Manasses.

2Krn33

XXXIII. Manasses. - ¹ Manasses mal dvanásť rokov, keď začal kraľovať, a päťdesiatpäť rokov kraľoval v Jeruzaleme. ² Robil, čo sa Pánovi nepáči, podľa ošklivosti národov, ktoré Pán vyhnal pred Izraelitmi. ³ Zasa postavil výšiny, ktoré dal zbúrať jeho otec Ezechiáš, postavil oltáre Bálovi, narobil ašier, klaňal sa celému nebeskému vojsku a slúžil mu. ⁴ Staval oltáre aj v Pánovom dome, o ktorom Pán povedal: „V Jeruzaleme bude moje meno naveky.“ ⁵ Postavil totiž v oboch nádвориach Pánovho chrámu oltáre celému nebeskému vojsku. ⁶ Previedol svojich synov cez oheň v údolí Benenom, zaoberal sa veštením, čarodejníctvom a zariekaním, obstaral si vyvolávačov duchov a hádačov, robil teda množstvo vecí, ktoré sa Pánovi nepáčia, aby ho popudzoval. ⁷ Aj vyrezávanú sochu, ktorú urobil, postavil v Božom dome, o ktorom Pán povedal Dávidovi a jeho synovi Šalamúnovi: „V tomto dome a v Jeruzaleme, ktorý som si vyvolil zo všetkých kmeňov Izraela, Položím svoje meno naveky. ⁸ A nedopustím viac, aby Izrael vykročil z krajiny, ktorú som určil vašim otcom, ak budú bedlivo zachovávať všetko, čo som im prikázal prostredníctvom Mojžiša v celom zákone, v predpisoch a ustanoveniach.“ ⁹ Ale Manasses zvedol Júdsko a obyvateľov Jeruzalema, aby konali horšie ako národy, ktoré Pán vyhubil pred Izraelitov. ¹⁰ A Pán hovoril Manassesovi a jeho ľudu, ale nedbali naň.

¹¹ Preto Pán priviedol proti nim vodcov vojska, ktoré mal asýrsky kráľ. Oni chytili Manassesa do hákov, spúťali ho dvojitémi okovami a odviekli do Babylonu. ¹² Ale keď bol v úzkosti, uprosoval Pána, svojho Boha, a veľmi sa pokoril pred Pánom, Bohom svojich otcov, ¹³ a modlil sa k nemu. I dal sa mu uprosiť, vypočul jeho modlitbu a priviedol ho späť do Jeruzalema, do jeho kráľovstva. Vtedy Manasses poznal, že Pán je Boh.

¹⁴ Po tomto postavil múr z vonkajšej strany Dávidovho mesta v údolí západne od Gihonu až po vchod do Rybnej brány a viedol ho okolo Ofelu. Urobil ho veľmi vysoký a v každom opevnenom meste Júdska usadil vojvodcov.

¹⁵ Odstránil cudzích bohov a sochu z Pánovho domu i všetky oltáre, ktoré postavil na vrchu Pánovho domu a v Jeruzaleme, a vyhodil ich von z mesta. ¹⁶ Postavil Pánov oltár a obetoval na ňom pokojné a oslavné obety a prikázal Júdovcom,

aby slúžili Pánovi, Bohu Izraela. ¹⁷ Ale ľud ešte obetoval na výšinách, ibaže Pánovi, svojmu Bohu.

¹⁸ Ostatok Manassesových dejín, jeho modlitba k Bohu i reči prorokov, ktorí mu hovorili v mene Pána, Izraelovho Boha, sú napísané v Dejinách izraelských kráľov. ¹⁹ Jeho modlitba, vypočutie, všetky jeho hriechy, nevera a miesta, na ktorých pred svojím pokorením vybudoval výšiny a postavil ašery a sochy, sú opísané v Príbehoch Hozaiáša. ²⁰ Potom sa Manasses uložil k svojim otcom a pochovali ho v jeho dome. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Amon.

Amon. - ²¹ Amon mal dvadsaťdva rokov, keď začal kraľovať, a dva roky kraľoval v Jeruzaleme. ²² Robil, čo sa Pánovi nepáči, ako robil jeho otec Manasses. Amon obetoval všetkým sochám, ktoré urobil jeho otec Manasses, a slúžil im. ²³ Ale pred Pánom sa nepokoril, ako sa pokoril jeho otec Manasses, ba on, Amon, zväčšil vinu. ²⁴ Sprisahali sa proti nemu jeho sluhovia a zabili ho v jeho dome. ²⁵ Ale vidiecky ľud pobil všetkých, čo sa sprisahali proti kráľovi Amonovi, a vidiecky ľud ustanovil namiesto neho za kráľa jeho syna Joziáša.

2Krn34

XXXIV. Joziáš. Obnova chrámu a nájdenie zákonníka. - ¹ Joziáš mal osem rokov, keď začal kraľovať, a tridsaťjeden rokov kraľoval v Jeruzaleme. ² Robil, čo sa páči Pánovi, išiel po ceste svojho otca Dávida a neodklonil sa ani napravo, ani naľavo. ³ V ôsmom roku svojho panovania, ešte keď bol mladík, začal hľadať Boha svojho otca Dávida. V dvanástom roku však začal očisťovať Júdsko a Jeruzalem od výšin, ašier a vyrezávaných i liatych sôch. ⁴ Pred ním zrúcali oltáre bálom a posekali chamány, ktoré boli na nich. Ašery, vyrezávané i liate sochy polámal, rozdrvil a rozsyval po hrobch tých, čo im obetovali; ⁵ kosti kňazov však spálil na ich oltároch. Tak očistil Júdsko a Jeruzalem. ⁶ Aj v mestách Manasses, Efraima a Simeona až Neftaliho, v ich zboreniskách dookola ⁷ porúcal oltáre a ašery, vyrezávané sochy rozbil na prach, povytínal všetky chamány po celej izraelskej krajine a vrátil sa do Jeruzalema.

⁸ V osemnástom roku svojho kraľovania, keď očisťoval krajinu a dom, poslal Eseliášovho syna Safana, správcu mesta Másiáša a Joachazovo syna, kancelára Jozu, aby opravili dom Pána, jeho Boha. ⁹ Oni prišli k veľkňazovi Helkiášovi a odovzdali peniaze prinesené do Božieho domu, ktoré pozbierali leviti, strážcovia prahu, z rúk Manasses a Efraima a od všetkých ostatných Izraelitov, ako aj od všetkých Júdovcov, Benjamínovcov a obyvateľov Jeruzalema. ¹⁰ Potom ich odovzdali do rúk dielovedúcich, ktorí mali dozor v Pánovom dome, a oni ich dali robotníkom, ktorí pracovali v Pánovom dome, aby dom obnovili a porúchané opravili. ¹¹ Dali ich tesárom a staviteľom, aby zakúpili tesané kamene a drevo na väzby a hrady na budovy, ktoré júdski králi nechali spustnúť. ¹² Tí ľudia pracovali statočne na diele. Dozorcami nad nimi boli Jahat a Abdiáš, leviti zo synov Merariho, Zachariáš a Mosolam zo synov Kaáta; oni riadili dielo. A leviti, všetko takí, čo sa rozumeli hudobným nástrojom, ¹³ boli nad tými, čo nosia bremená, oni boli vedúcimi robotníkov pri akejkol'vek práci a z levitov boli aj účtovníci, pisári a vrátnici.

¹⁴ Keď vynášali peniaze prinesené do Pánovho domu, našiel kňaz Helkiáš knihu Pánovho zákona (daného) prostredníctvom Mojžiša. ¹⁵ Tu povedal Helkiáš pisárovi Safanovi: „Našiel som knihu zákona v Pánovom dome.“ A Helkiáš odovzdal knihu Safanovi. ¹⁶ Safan zanesol knihu ku kráľovi a súčasne podal kráľovi aj správu: „Tvoji služobníci urobili všetko, čo im bolo zverené. ¹⁷ Vysypali peniaze, ktoré boli v

Pánovom dome, a dali ich do rúk dielovedúcim a robotníkom.“¹⁸ A pisár Safan tiež oznámil kráľovi: „Kňaz Helkiáš mi dal knihu.“ A Safan čítal z nej pred kráľom.

¹⁹ Keď kráľ počul slová zákona, roztrhol si rúcho.²⁰ A kráľ rozkázal Helkiášovi, Safanovmu synovi Ahikamovi, Michovmu synovi Abdonovi, pisárovi Safanovi a kráľovmu sluhovi Asaášovi:²¹ „Chod’te a dopytujte sa Pána za mňa a za tých, ktorí ostali z Izraela a Júdu, o obsahu knihy, ktorá sa našla, lebo je veľký Pánov hnev, ktorý sa vylial na nás, pretože naši otcovia nezachovávali Pánovo slovo a nerobili všetko tak, ako je napísané v tejto knihe.“

²² Išiel teda Helkiáš a tí, ktorých kráľ (poveril), k prorokyni Holde, manželke Seluma, syna Tekuata, syna Hasru, strážcu šiat. Bývala v Jeruzaleme v druhom okrese. Keď s ňou hovorili v tom zmysle,²³ ona im odpovedala: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Povedzte mužovi, ktorý vás ku mne poslal:²⁴ Toto hovorí Pán: Veru ja privediem nešťastie na toto miesto a na jeho obyvateľov; všetky kliatby napísané v knihe, ktorú čítali pred júdskym kráľom.²⁵ Pretože opustili mňa a pálili tymian iným bohom, aby ma popudzovali každým činom svojich rúk, vzbĺkne môj hnev proti tomuto miestu a nevyhasne.²⁶ Kráľovi Júdska, ktorý vás poslal dopytovať sa u Pána, povedzte: Toto hovorí Pán, Boh Izraela:²⁷ Pretože zmäklo tvoje srdce a pokoril si sa pred Bohom, keď si počul jeho slová proti tomuto miestu a proti jeho obyvateľom, teda pretože si sa pokoril predo mnou, roztrhol si rúcho a plakal si predo mnou, aj ja som ťa vyslyšal, hovorí Pán.²⁸ Preto ťa ja vezmem k tvojim otcom, v pokoji sa dostaneš do svojho hrobu a tvoje oči neuvidia všetko to nešťastie, ktoré ja privediem na toto miesto a jeho obyvateľov.“ A zopakovali to kráľovi.

²⁹ Nato dal kráľ zhromaždiť všetkých starších Júdska a Jeruzalema.³⁰ Kráľ išiel hore do Pánovho domu a s ním všetci mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, kňazi, leviti a všetok ľud od najmenšieho po najväčších a prečítal pred nimi celý obsah knihy zmluvy nájdenej v Pánovom chráme.³¹ Potom si kráľ stal na svoje miesto a uzavrel pred Pánom zmluvu, že budú chodiť za Pánom, že budú celým srdcom a celou dušou zachovávať jeho príkazy, ustanovenia a predpisy, aby tak uskutočnili slová tejto zmluvy, napísané v tejto knihe.³² Zaviazal k tomu každého, kto bol v Jeruzaleme a na území Benjamína. A obyvatelia Jeruzalema konali podľa zmluvy Boha, Boha svojich otcov.³³ Potom Joziáš odstránil všetky ohavnosti zo všetkých krajín, ktoré patrili synom Izraela, a zaviazal všetkých, ktorí boli v Izraeli, aby slúžili Pánovi, svojmu Bohu. Po všetky jeho dni sa neodklonili od Pána, Boha svojich otcov.

2Krn35

XXXV. Slávenie Veľkej noci. - ¹ Joziáš slávil v Jeruzaleme Pánovi Veľkú noc; na štrnásty deň prvého mesiaca zabíjali veľkonočného baránka.² Kňazov ustanovil do ich služieb a povzbudzoval ich do služby v Pánovom dome.³ Levitom, ktorí vyučovali celý Izrael a boli zasvätení Pánovi, povedal: „Položte svätú archu do domu, ktorý postavil Dávidov syn Šalamún, kráľ Izraela, a nenoste ju na pleciach! Teraz slúžte Pánovi, svojmu Bohu, a jeho ľudu, Izraelu!⁴ Pripravujte sa podľa svojich rodov vo svojich oddieloch podľa predpisu Dávida, kráľa Izraela, ako je v spise jeho syna Šalamúna!⁵ A podľa oddielov svojich rodov stojte vo svätyni pri svojich bratoch z ľudu, (vždy) oddiel jedného levitického rodu!⁶ Zabíjajte veľkonočného baránka a pripravte aj svojich bratov, aby konali podľa Pánových slov (daných) prostredníctvom Mojžiša!“⁷ A Joziáš daroval príslušníkom ľudu, všetkým, ktorí tam boli, dobytok,

tridsaťtisíc baránkov a kozliat - to všetko ako veľkonočných baránkov - a tritisíc býčkov; tie boli z kráľovského majetku.⁸ Jeho kniežatá dobrovoľne darovali ľudu, kňazom a levitom. Kniežatá Božieho domu Helkiáš, Zachariáš a Jahiel dali kňazom dvetisícšesťsto veľkonočných baránkov a tristo býčkov.⁹ Levitské kniežatá Choneniáš a jeho bratia Semeiáš a Natanael, potom Hasabiáš, Jehiel a Jozabad darovali levitom päťtisíc veľkonočných baránkov a päťsto býčkov.

¹⁰ Tak bola zriadená služba. Kňazi sa dostavili na svoje miesta a leviti do svojich oddielov podľa kráľovho príkazu.¹¹ I zabíjali veľkonočné baránky, kňazi kropili krvou z ich rúk, leviti sťahovali kožu¹² a kládli stranou celopaly, aby ich podľa rodových skupín dali príslušníkom ľudu na obetovanie Pánovi, ako je napísané v Mojžišovej knihe. Podobne (robili) s býčkami.¹³ Veľkonočné baránky piekli podľa predpisu na ohni, zásvätné obety však varili v kotloch, v hrncoch a na miskách a rýchlo nosili všetkým príslušníkom ľudu.¹⁴ Až potom pripravili sebe a kňazom, lebo Áronovi synovia, kňazi, boli pri obetovaní celopalov a tukov až do noci a leviti mali pripraviť (ešte) sebe a Áronovým synom, kňazom.¹⁵ Asafovi synovia, speváci, boli podľa príkazu Dávida a kráľových vidcov Asafa, Hemana a Idutuna na svojich miestach. Vrátnici boli pri každej bráne a nemuseli sa vzdialiť zo svojej služby, lebo ich bratia, leviti, im porobili prípravy.¹⁶ Tak bola ten deň usporiadaná všetka Pánova služba pri príprave veľkonočného baránka a obetovaní celopalov na Pánovom oltári podľa príkazu kráľa Joziáša.¹⁷ Synovia Izraela, ktorí tam boli, slávilí teda v tom čase sedem dní veľkonočného baránka a sviatok Nekvasených chlebov.¹⁸ Takú Veľkú noc, ako bola táto, neslávilí odo dní proroka Samuela a ani jeden izraelský kráľ nesvätil Veľkú noc tak, ako svätí Joziáš, kňazi, leviti a všetci tam prítomní Júdovci, Izraeliti a obyvatelia Jeruzalema.¹⁹ V osemnástom roku Joziášovho kraľovania slávilí túto Veľkú noc.

Joziášova smrť. - ²⁰ Po tomto všetkom, keď Joziáš usporiadal Pánov dom, tiahol egyptský kráľ Nechao hore bojovať ku Karkamisu pri Eufrate. Joziáš išiel proti nemu.²¹ Ale ten poslal k nemu poslov s odkazom: „Čo máme ja a ty spoločné, kráľ Júdu?! Ja nejdem dnes proti tebe, ale proti tomu, ktorý vedie so mnou vojnu. A Boh mi povedal, aby som sa ponáhlal. Ustúp teda Bohu, ktorý je so mnou, aby ťa nezničil.“²² Ale Joziáš sa nevrátil, ba chystal sa proti nemu do boja. Nepočúval slová Nechaa, ktoré mal z Božích úst, a pustil sa do boja v údolí Magedo.²³ Kráľa Joziáša však zasiahli strelci a kráľ povedal svojim služobníkom: „Odvezte ma, som ťažko ranený!“²⁴ Sluhovia ho preniesli z voza na iný voz, ktorý mal, a odviezli ho do Jeruzalema, kde zomrel. Pochovali ho v hrobch jeho otcov a celé Júdsko a Jeruzalem smútili za Joziášom.²⁵ Jeremiáš žialil za Joziášom v žalospeve a všetci speváci a speváčky spievali o Joziášovi vo svojich žalospevoch až po dnešný deň; urobili to v Izraeli pravidlom. Hľa, sú napísané v Žalospevoch.

²⁶ Ostatok Joziášových dejín, jeho nábožnosť, aká je predpísaná v Pánovom zákone,²⁷ a jeho prvé i neskoršie dejiny sú napísané v Knihe kráľov Izraela a Júdu.

2Krn36

XXXVI. ¹ Potom vidiecky ľud vzal Joziášovho syna Joachaza a ustanovil ho namiesto jeho otca za kráľa v Jeruzaleme.

Joachaz. - ² Joachaz mal dvadsaťtri rokov, keď začal kraľovať, a tri mesiace kraľoval v Jeruzaleme.³ Egyptský kráľ ho zosadil v Jeruzaleme a krajine vyrubil sto hrivien striebra a hrivnu zlata.⁴ Egyptský kráľ ustanovil za kráľa nad Júdskom a

Jeruzalemom jeho brata Eliakima a zmenil mu meno na Joakim. Jeho brata Joachaza však Nechao vzal a odviezol ho do Egypta.

Joakim. - ⁵ Joakim mal dvadsaťpäť rokov, keď začal kraľovať, a jedenásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Robil, čo sa nepáči Pánovi, jeho Bohu. ⁶ Pritiahol proti nemu babylonský kráľ Nabuchodonozor, spútal ho do okov a odviezol do Babylonu. ⁷ Aj z nádob Pánovho chrámu odniesol Nabuchodonozor do Babylonu a uložil ich v Babylone do svojho chrámu.

⁸ Ostatok Joakimových dejín a jeho ohavnosti, ktoré popáchal a ktoré na ňom lipli, sú opísané v Knihe kráľov Izraela a Júdu. Namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Joachin.

Joachin. - ⁹ Joachin mal osemnásť rokov, keď začal kraľovať, a tri mesiace a desať dní kraľoval v Jeruzaleme. Robil, čo sa Pánovi nepáči. ¹⁰ A keď uplynul rok, poslal kráľ Nabuchodonozor a dal ho doviesť do Babylonu spolu so vzácnymi nádobami Pánovho domu. Za kráľa nad Júdom a Jeruzalemom ustanovil jeho brata Sedekiáša.

Sedekiáš. - ¹¹ Sedekiáš mal dvadsaťjeden rok, keď začal kraľovať, a jedenásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. ¹² Robil, čo sa nepáči Pánovi, jeho Bohu. Nepokoril sa pred prorokom Jeremiášom podľa Pánovho rozkazu. ¹³ Ba vzbúril sa aj proti kráľovi Nabuchodonozorovi, ktorý ho zaviazal prísahou na Boha. Zatvrdil si šiju a začal sa v srdci, že sa neobráti k Pánovi, Bohu Izraela. ¹⁴ Aj všetky kniežatá, kňazi a ľud kopili nevernosť na nevernosť podľa všetkých ohavností národov a poškvrnili Pánov dom, ktorý si zasvätil v Jeruzaleme. ¹⁵ A Pán, Boh ich otcov, ich zavčasu a vytrvalo po svojich posloch varoval, lebo mu bolo ľúto svojho ľudu a svojho príbytku. ¹⁶ Lenže oni sa Božím poslom posmievali, opovrchovali jeho slovami a hanobili jeho prorokov, až vzrástol Pánov hnev proti jeho ľudu tak, že nebolo pomoci. ¹⁷ Priviedol proti nim chaldejského kráľa, ktorý mečom pobil ich mladíkov v ich svätyni. Nezľutoval sa nad mladíkom, ani nad pannou, nad starcom ani nad šedivcom, všetko vydal do jeho ruky. ¹⁸ Všetky nádoby Božieho domu, veľké i malé, poklady Pánovho domu, poklady kráľa i jeho kniežat, všetko odniesol do Babylonu. ¹⁹ Boží dom spálili, múry Jeruzalema zrúcali, všetky jeho paláce vypálili ohňom a všetky cenné predmety zničili. ²⁰ A čo ostalo spod meča, odviezol do zajatia do Babylonu a boli jemu i jeho synom otrokmi, až kým sa nezačalo perzské kráľovstvo, ²¹ aby sa naplnilo Pánovo slovo vyslovené Jeremiášovými ústami a aby zem mala do chuti sobotných rokov; cez celý čas spustošenia slávila sobotu, aby sa naplnilo sedemdesiat rokov.

Kýrov výnos. - ²² V prvom roku perzského kráľa Kýra, aby sa splnilo Pánovo slovo vyslovené Jeremiášovými ústami, Pán vzbudil ducha perzského kráľa Kýra, že dal v celom svojom kráľovstve vyhlásiť - a to aj písomne - toto: ²³ „Takto hovorí perzský kráľ Kýros: Pán, Boh nebies, mi dal všetky kráľovstvá zeme a on mi naložil, aby som mu postavil dom v Jeruzaleme, ktorý je v Judei. Kto z vás teda patrí k všetkému jeho ľudu, Pán, jeho Boh, nech je s ním a nech ide!“

KNIHA EZDRÁŠOVA

Návrat Židov z babylonského zajatia za Zorobábela a stavba chrámu
Povolenie kráľa Kýra pre návrat

Ezd1

I. Kráľovský výnos. - ¹ V prvom roku perzského kráľa Kýra, aby sa splnilo Pánovo slovo, vyslovené Jeremiášovými ústami, Pán vzbudil ducha perzského kráľa Kýra, že dal v celom svojom kráľovstve vyhlásiť - a to aj písomne - toto:

² „Takto hovorí perzský kráľ Kýros: Pán, Boh nebies, mi dal všetky kráľovstvá zeme a on mi naložil, aby som mu postavil dom v Jeruzaleme, ktorý je v Judei. ³ Kto z vás teda patrí k všetkému jeho ľudu, nech je s ním jeho Boh a nech ide do Jeruzalema, ktorý je v Judei, a nech buduje dom Pána, Boha Izraela; to je ten Boh, ktorý býva v Jeruzaleme. ⁴ A každého, kto sa ešte zdržal, nech všade tam, kde hostuje, miestni obyvatelia napomôžu striebrom, zlatom, imaním a dobytkom popri dobrovoľnom dare na Boží chrám, ktorý je v Jeruzaleme!“

Prví zajatci sa vracajú. - ⁵ A tak sa vybrali náčelníci Júdovho a Benjamínovho rodu, takisto kňazi s levitmi a vôbec každý, komu Boh vnukol, aby šiel a staval Pánov chrám, ktorý bol v Jeruzaleme. ⁶ Všetci navôkol ich napomáhali striebornými nádobami, zlatom, imaním, dobytkom a drahocennosťami okrem všetkého toho, čo darovali dobrovoľne.

Navrátenie chrámového riadu. - ⁷ Kráľ Kýros vydal aj nádoby Pánovho chrámu, ktoré Nabuchodonozor odviekol z Jeruzalema a uložil v chráme svojho boha. ⁸ Perzský kráľ Kýros ich vydal prostredníctvom pokladníka Mitridata a ten ich odpočítal júdskeho kniežat'u Sasabasárovi.

⁹ A toto je ich počet: Zlatých mís - tridsať, strieborných mís - tisíc, nožov - dvadsaťdeväť, ¹⁰ zlatých čiaš - tridsať, podradnejších strieborných čiaš - štyristodesať, iných nádob - tisíc; ¹¹ všetkých nádob zo zlata a striebra - päťtisícštyristo. Toto všetko niesol Sasabasár naspäť, keď sa zajatý ľud sťahoval z Babylonu do Jeruzalema.

Výkaz zajatcov, ktorí putovali do vlasti

Ezd2

II. Vodcovia. - ¹ Toto sú príslušníci provincie, ktorí šli zo zajatia vo vyhnanstve, ktorých babylonský kráľ Nabuchodonozor povyvľáčal do Babylonu a vrátili sa do Jeruzalema alebo do Judey, každý do vlastného mesta; ² tí, čo prišli so Zorobábelom, Jozuem, Nehemiášom Saraiášom, Reeliášom, Mardochejom, Bilšanom, Misparom, Bigvajom, Rechumom a Bánom.

Pospolitý ľud. - Počet mužov izraelského ľudu: ³ Farošových potomkov dvetisícstosedemdesiatdva, Šofatiášových tristosedemdesiatdva, ⁵ Arachových sedemstosedemdesiatpäť, ⁶ Fachat-Moabových po Jozuem a Joabovi dvetisícosemstodvanásť, ⁷ Elamových tisícvestopäťdesiatštyri, ⁸ Zatuových deväťstoštyridsaťpäť, ⁹ Zakajových sedemstošesťdesiat, ¹⁰ Baniových šesťstoštyridsaťdva, ¹¹ Bebaiho šesťstodvadsaťtri, ¹² Azgadových tisícvestodvadsaťdva, ¹³ Adonikamových šesťstošesťdesiatšesť, ¹⁴ Bigvaiho dvetisícpäťdesiatšesť, ¹⁵ Adinových štyristopäťdesiatštyri, ¹⁶ Aterových z Ezechiášovej strany deväťdesiatosem, ¹⁷ Besaiho tristodvadsaťtri, ¹⁸ Jorahových stodvanásť, ¹⁹ Chašumových dvestodvadsaťtri, ²⁰ Gibarových deväťdesiatpäť, ²¹ Betlehemčanov stodvadsaťtri, ²² Netofatčanov päťdesiatšesť, ²³ Anatotčanov stodvadsaťosem, ²⁴ Azmavetčanov štyridsaťdva, ²⁵ Kirjatiarimčanov, Kefirčanov a Béročanov sedemstoštyridsaťtri, ²⁶ Ramčanov a Gabaanov šesťstodvadsaťjeden, ²⁷ Michmasčanov stodvadsaťdva, ²⁸ Betelčanov a Haičanov dvestodvadsaťtri, ²⁹ Nebanov päťdesiatdva, ³⁰ Magbiščanov stopäťdesiatšesť, ³¹ Novoelamčanov

tisícvestopäťdesiatštyri, ³² Charimčanov trisťdvadsať, ³³ Lodčanov, Chadidčanov a Onočanov sedemstodvadsaťpäť, ³⁴ Jerichovčanov tristoštyridsaťpäť, ³⁵ Senaanov tritisícšesťstotridsať.

Kňazi. - ³⁶ Kňazov z Jedaiášovej krvi, Jozueho vetvy, deväťstosedemdesiattri, ³⁷ z Imerovej tisícpäťdesiatdva, ³⁸ z Paschurovej tisícvestoštyridsaťsedem, ³⁹ z Charimovej tisícsemnásť.

Leviti. - ⁴⁰ Levitov, Jozueho a Kadmielových potomkov Hodaviášovej vetvy, sedemdesiatštyri.

Speváci. - ⁴¹ Spevákov, Asafových potomkov, stodvadsaťosem.

Vrátnici. - ⁴² Vrátnikov, Šalumových, Aterových, Talmonových, Akubových, Chatitových, Šobaiho potomkov spolu stotridsaťdeväť.

Nevoľníci chrámu. - ⁴³ Nevoľníkov chrámu, potomkov Sichaových, Chasufových, Tabaotových, ⁴⁴ Kerosových, Siahaových, Padonových, ⁴⁵ Lebanahových, Chagabahových, Akubových, ⁴⁶ Chagabových, Šamlaiho, Chananových, ⁴⁷ Gidelových, Gacharových, Reaiášových, ⁴⁸ Resinových, Nekodových, Gazamových, ⁴⁹ Uzaových, Faseachových, Besaiho, ⁵⁰ Asnahových, Meunimových, Nefusimových, ⁵¹ Bakbukových, Chakufových, Charchurových, ⁵² Baslutových, Mechidových, Charšaových, ⁵³ Barkosových, Siserových, Tamachových, ⁵⁴ Nesiachových a Chatifaových; ⁵⁵ z potomkov Šalamúnových služobníkov: potomkov Sotaiho, Sofertových, Ferudových, ⁵⁶ Jálových, Darkonových, Gidelových, ⁵⁷ Šefatiášových, Chatilových, Pochertových z Hasebaima a Amiových; ⁵⁸ všetkých chrámových nevoľníkov a potomkov Šalamúnových služobníkov bolo spolu tristodeväťdesiatdva.

Ludia bez rodových registrov. - ⁵⁹ Aj títo vyšli z Tel-Melacha Tel-Charše, Kerubu, Adanu a Imeru, lenže nevedeli preukázať čelad' svojich otcov a svoj pôvod, či sú totiž z Izraela: ⁶⁰ šesťstopäťdesiatdva Delaiášových, Tobiášových a Nekodových potomkov.

⁶¹ Z kňazov Chabaiášovi a Hakosovi potomkovia, ďalej potomkovia Barzilaiho, ktorý si vzal za ženu z dcér Gileádčana Barzilaiho a bol nazvaný ich menom. ⁶² Títo hľadali svoj zápis o rodovej príslušnosti, ale pretože nenašli, vylúčili ich z kňazstva. ⁶³ Kráľov námestník im zakázal jesť zo svätosvätých vecí, dokiaľ nebude zasa stáť kňaz s urim a tumim.

Počet všetkých osôb, čo sa vrátili, a počet zvierat. - ⁶⁴ Celé toto spoločenstvo do jedného počítalo štyridsaťdvatisícristošesťdesiat, ⁶⁵ okrem ich sluhov a ich slúžok, ktorých bolo sedemtisícristotridsaťsedem; ďalej s nimi bolo dvesto spevákov a speváčok. ⁶⁶ Koní mali sedemstotridsaťšesť, mulíc dvestoštyridsaťpäť, ⁶⁷ tiav štyristotridsaťpäť a oslov šesťtisícsemstodvadsať.

Dary na chrám. - ⁶⁸ Poniektorí náčelníci rodov po svojom príchode k Pánovmu chrámu, ktorý je v Jeruzaleme, dobrovoľne venovali na Boží dom, aby ho zasa postavili na tom mieste, kde stál. ⁶⁹ Podľa svojej zámožnosti dali na nákladné dielo šesťdesiatjedentisíc dareikov v zlate, päťtisíc mín v striebre a sto kňazských tuník. ⁷⁰ Tak sa teda kňazi, leviti a poniektorí z ľudu osadili tu; speváci, vrátnici a nevoľníci chrámu vo svojich mestách; všetok Izrael takisto (býval) vo svojich mestách.

Stavba chrámu

Ezd3

III. Oltár na celopalné obety. - ¹ Keď sa blížil siedmy mesiac - Izraeliti už boli vo svojich mestách -, zišiel sa ľud do chlapa v Jeruzaleme. ² Josadakov syn Jozue so svojimi druhmi, kňazmi, a Šealtielov syn Zorobábel so svojimi druhmi sa rozhodli postaviť oltár Bohu Izraela, aby na ňom prinášali celopaly, ako je napísané v zákone Božieho muža Mojžiša. ³ Postavili teda oltár na tom istom mieste, kde stál, lebo boli v strachu pred obyvateľstvom okolitých krajín, a tak na ňom prinášali celopaly Pánovi na svite a na mrku.

Slávnosť Stánkov. - ⁴ Slávili tiež slávnosť Stánkov podľa predpisu a každý deň prinášali celopaly v (stanovenom) počte, ako žiadal na príslušný deň predpis, a potom ustavičný celopal i (celopaly) na novmesiace, ďalej na všetky výročité sviatky Pána, ktoré sa svätili, a vždy, keď niekto obetoval Pánovi dobrovoľnú obeť.

Základ pre nový chrám. - ⁶ Od prvého dňa siedmeho mesiaca začali Pánovi prinášať zápalné obety, hoci Pánov chrám nebol ešte založený. ⁷ Dali peniaze tým, ktorí lámali a kresali kameň, a stravu, nápoj a olej obyvateľom miest Sidona a Týru na dopravu cédrového dreva z Libanonu do Joppského mora podľa dovolenia, ktoré mali od perzského kráľa Kýra.

⁸ V druhom roku po svojom návrate k Božiemu chrámu do Jeruzalema, v druhom mesiaci, začali Sealtielov syn Zorobábel a Josadakov syn Jozue s ostatnými svojimi druhmi, kňazmi, levitmi a so všetkými, ktorí prišli zo zajatia do Jeruzalema. Levitov od dvadsiatich rokov nahor poverili riadením práce na Pánovom chráme. ⁹ A tak nastúpili Jozue, jeho synovia a jeho bratia, Kadmiel a jeho synovia s Júdovými synmi do chlapa a riadili tých, čo pracovali na stavbe Božieho chrámu; takisto Chenadadovi synovia a ich synovia a ich bratia, leviti.

¹⁰ Keď sa murári brali klásť základy Pánovho chrámu, stáli kňazi - vo svojom rúchu s trúbami a leviti, Asafovci, s cimbalmi, aby velebili Pána, ako prikazoval izraelský kráľ Dávid. ¹¹ Chválili a velebili Pána zamieňavým spevom: „Lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo je večné“ nad Izraelom. A všetok ľud sa ozýval veľkým jasotom a chválil Pána, že bol položený základ Pánovho domu. ¹² Ale mnohí z kňazov, levitov a náčelníkov rodín, totiž starší, ktorí videli predošlý chrám, nariekali veľkým plačom, keď pred ich očami kládli základ tohoto chrámu. Mnohí (iní) sa zas ozývali natešeným hlasom, ¹³ takže nik nevedel rozoznať hlasitý radostný krik od hlasitého plaču ľudu, lebo ľud kričal veľkým hlasom a ďaleko bolo počuť hluk.

Zastavenie stavby pre rozličné prekážky

Ezd4

IV. Odmietnutá spolupráca so Samaritánmi. - ¹ Keď sa dopyčuli Júdovi a Benjamínovi protivníci, že po návrate zo zajatia stavajú chrám Pánovi, Bohu Izraela, ² prichádzali k Zorobábelovi a náčelníkom rodín a hovorili im: „Radi by sme s vami stavali, lebo uctieваме vášho Boha ako vy a obetujeme mu od čias asýrskeho kráľa Esar-Chadona, ktorý nás sem dovedol.“ ³ Lenže Zorobábel, Jozue a iní náčelníci izraelských rodín im odvetili: „Vy a my nesmieme spolu stavať dom nášmu Bohu, ale iba my sami postavíme Pánovi, Bohu Izraela, ako nám rozkázal perzský kráľ, kráľ Kýros.“ ⁴ Tak sa stalo, že ľud tejto krajiny sa usiloval odobrať chuť do práce judejskému ľudu a zastrášovali ich, aby nestavali. ⁵ Okrem toho podplácali vplyvných úradníkov, aby marili ich predsavzatie. Tak to bolo po všetky dni perzského kráľa Kýra, až kým nekraloval perzský kráľ Dárius.

Obžaloby Židov. - ⁶ Keď kraloval Asuer, na začiatku jeho kralovania napísali obžalobu na obyvateľov Judey a Jeruzalema.

⁷ A v časoch Artaxerxa písal zas Bišlam, Mitridat a Tabel so svojimi ostatnými spolupracovníkmi perzskému kráľovi Artaxerxovi. Obžaloba bola napísaná aramejským písmom a bola preložená do aramejčiny.

⁸ Kancelár Rechum a pisár Simsai zostavili kráľovi Artaxerxovi správu o Jeruzaleme tohoto znenia: ⁹ „Kancelár Rechum a pisár Simsai so svojimi ostatnými spolupracovníkmi, Dinajčanmi, Afarsatenčanmi, Tarpelčanmi, Afarsčanmi, Arkvančanmi, Babyloncami, Susanechičanmi, Dehavičanmi a Elamitmi, ¹⁰ ďalej s ostatnými čel'adami, ktoré povyvážal veľký a slávny Asenapar a porozsádzal ich v samarijských mestách a inokedy po Záriačí, a tak ďalej.“

¹¹ Toto je odpis listu, ktorý mu poslali:

„Kráľovi Artaxerxovi, tvoji služobníci, ľudia spoza Rieky atď. ¹² Nech je kráľovi známe, že Židia, ktorí sa vybrali od teba sem hore, prišli k nám do Jeruzalema, mesta spurného a zlého, a opäť ho stavajú a opevňujú hradbami a opravujú zboreniská. ¹³ Nech je teda kráľovi známe, že ak bude toto mesto postavené a jeho hradby budú opravené, nebudú dávať ani dane, ani dávky, ani clá, a nakoniec to bude na škodu kráľom. ¹⁴ Nuž a keďže solíme soľou paláca, nepatrí sa, aby sme sa ďalej prizerali na poškodzovanie kráľa, preto teraz podávame kráľovi túto správu, ¹⁵ aby hľadali v Knihe pamätí tvojich otcov. Lebo v Knihe pamätí nájdeš a dozvieš sa, že toto mesto je mestom odbojným a škodí kráľom, ba i podrobeným krajinám, a že v ňom robievali vzbury odpradáva, a preto, bolo toto mesto spustošené. ¹⁶ Upozorňujeme teda kráľa, že ak toto mesto bude postavené a jeho hradby budú obnovené, nebudeš mať, veru, na Záriačí účasť.“

Zastavenie stavebných prác. - ¹⁷ Kráľ poslal kancelárovi Rechumovi, pisárovi Simsaimu aj ostatným, ich spolupracovníkom, ktorí bývali v Samárii a iným na Záriačí, túto odpoveď:

„Pokoj a tak ďalej. ¹⁸ Obžalobný spisok, ktorý ste nám poslali, bol jasne prečítaný v mojej prítomnosti. ¹⁹ Na môj rozkaz hľadali a našli, že sa toto mesto odpradáva vzpieralo proti kráľom a že v ňom dochádzalo k odbojom a vzburám ²⁰ a že v Jeruzaleme bývali mocní králi a panovali nad všetkými územiami, čo sú za Riekou, a platila sa im daň, poplatok a clo. ²¹ Preto teraz vydajte rozkaz, aby sa zabránilo tým mužom stavať toto mesto, kým nevydám iný rozkaz. ²² Varujte sa postupovať v tej veci nedbanlivo, aby z toho nevzrástla škoda na neprospech kráľov.“

²³ Keď odpis nariadenia kráľa Artaxerxa prečítali pred Rechumom, pred pisárom Simsaim a pred ich spolupracovníkmi, vybrali sa napochytro k Židom do Jeruzalema a rozkázali im prestať z vládnej moci.

²⁴ A tak bola zastavená práca na Božom príbytku v Jeruzaleme a nerobilo sa až do druhého roku kralovania perzského kráľa Dária.

Obnovenie stavby chrámu za čias Dária a jeho dokončenie

Ezd5

V⁵. Dvaja proroci zú k stavbe. - ¹ Prorokoval však prorok Aggeus a Idov syn Zachariáš a prorokovali tým Židom, ktorí boli v Judei a v Jeruzaleme, v mene Izraelovho Boha, ktorý vládol nad nimi. ² I chytili sa Šealtielov syn Zorobábel a Josadakov syn Jozue a začali stavať Boží chrám v Jeruzaleme a ruka v ruke s nimi pracovali Boží proroci a podporovali ich.

Nezáväzné povolenie námestného správcu krajiny. - ³ V tom čase prišiel k nim vladár Záriačia Tatenai, Šetar Bozenai a ich spolupracovníci a opýtali sa ich: „Kto vám dovolil stavať tento chrám a opravovať tieto hradby?“ ⁴ Ďalej sa ich spytovali: „Ako sa volajú mužovia, čo stavajú túto budovu?“ ⁵ Ale Božie oko spočívalo na starších Židoch, a tak im neprerušili prácu, kým sa nepredostrie správa Dáriovi a kým odtiaľ nedostanú rozhodnutie o tom.

Dotaz námestného správcu u Dária. - ⁶ Odpis listu, ktorý poslal vladár Záriačia Tatenai, Šetar Bozenai a ich spolupracovníci Afarsechičania spoza Rieky kráľovi Dáriovi. ⁷ Poslali mu správu a v nej bolo napísané toto:

⁸ „Kráľovi Dáriovi dokonalý pokoj! Nech je známe kráľovi, že sme sa vypravili do júdskej krajiny k domu veľkého Boha. Stavajú ho z kvádrov. Steny obkladajú drevom. Pracuje sa usilovne na tom diele a ono im rastie pod rukami. ⁹ Opýtali sme sa teda starších a takto sme im vraveli: „Kto vám dovolil stavať tento chrám a opravovať tieto hradby?“ ¹⁰ Opýtali sme sa ich aj na ich mená, aby sme ti dali vedieť, aj sme zaznačili mená mužov, ktorí sú ich náčelníkmi. ¹¹ Odpovedali nám takto: „My sme služobníci Boha nebies a zeme a stavíme tento chrám, ktorý bol postavený už dávno pred mnohými rokmi. Staval ho a aj postavil veľký izraelský kráľ. ¹² Potom však, keď naši praotcovia popudili na hnev nebeského Boha, vydal ich do rúk babylonského kráľa, Chaldejca Nabuchodonozora, ktorý zboril tento chrám a ľud presídlil do Babylonu. ¹³ Ale v prvom roku babylonského kráľa Kýra kráľ Kýros vydal nariadenie postaviť tento Boží chrám. ¹⁴ Ba ešte aj zlaté a strieborné nádoby, ktoré patrili Božiemu domu a ktoré Nabuchodonozor pobral z jeruzalemského chrámu a odniesol do babylonského chrámu, kráľ Kýros vyniesol z babylonského chrámu a odovzdal ich istému mužovi menom Sasabasár, ktorého vymenoval za vladára, ¹⁵ a povedal mu: „Vezmi tieto nádoby, choď a ulož ich v jeruzalemskom chráme! Nech sa stavia Boží dom na tom mieste, kde stál!“ ¹⁶ Nuž a tento Sasabasár došiel, postaral sa o základy jeruzalemského chrámu Božieho a odvtedy sa stavia dosiaľ, ale dostavaný nie je.“ ¹⁷ A tak teraz, ak kráľ uzná za dobré, nech sa pátra v kráľovskej klenotnici tam v Babylone, či je to tak, že kráľ Kýros vydal rozkaz stavať Boží chrám v Jeruzaleme. Nech nám teda kráľ pošle rozhodnutie v tejto veci!“

Ezd6

VI. Kráľ Dárius nariaďuje pokračovať v stavbe chrámu. - ¹ Vtedy kráľ Dárius vydal rozkaz hľadať v klenotnici písomnosti, ktoré boli uložené až tam v Babylone. ² Aj sa našiel v panovníckom sídle Ekbatana, ktoré leží v médskej provincii, jeden zvitok, kde bol zaznačený tento doklad: ³ „V prvom roku kráľa Kýra rozkázal kráľ Kýros vo veci jeruzalemského chrámu Božieho: Nech sa stavia tento chrám ako miesto, na ktorom sa prinášajú obety a žertvy, na základoch, ktoré znesú jeho výšku šesťdesiat lakt'ov a jeho šírku šesťdesiat lakt'ov. ⁴ Vo tri vrstvy nech je z kresaného kameňa a potom jedna vrstva z dreva. ⁵ Náklad nech sa dáva z kráľovského dvora. Aj zlaté a strieborné nádoby, ktoré patrili Božiemu domu a ktoré Nabuchodonozor zobral z chrámu v Jeruzaleme a doniesol do Babylonu, nech vrátia a nech putujú späť do jeruzalemského chrámu! Zlož ich v Božom chráme!“

Povolenie pokračovať v stavbe chrámu. - ⁶ Teraz teda choďte odtiaľ preč, vladár na Záriačí Tatenai a Šetar Bozenai so svojimi spolupracovníkmi i Afarsechičania spoza Rieky! ⁷ Nechajte, nech sa pracuje na tom Božom dome! Nech židovský vladár a ich starší stavajú ten Boží chrám tam, kde stál predtým. ⁸ Aj z mojej

strany sa týmto vydáva rozkaz o tom, ako sa máte zachovať k židovským starším, ktorí stavajú ten Boží chrám: Nech sa z kráľovských príjmov, z toho, čo vynáša daň Záriečia, bez okolkov vyplácajú náklady tým mužom, aby dielo neviazlo.⁹ A čo treba, junce, barany a jahňatá na zápalné žertvy nebeskému Bohu, zrno, soľ, víno a či olej nech sa im každodenne dáva bez akéhokoľvek klamstva, o čo požiadajú kňazi,¹⁰ aby prinášali nebeskému Bohu ľúbe obety a modlili sa za blažený život kráľa a jeho rodiny.¹¹ Ďalej sa vydáva z mojej strany rozkaz: Ktokoľvek by nedodržel toto nariadenie, nech vytrhnú z jeho domu trám, nech ho vztýčia a nech ho naň pribijú! A jeho dom nech je z trestu obrátený na rozvalenisko!¹² A Boh, ktorý tam dáva prebývať svojmu menu, nech zvrhne každého kráľa a ľud, ktorí by sa odvážili toto nedodržiavať a mariť ten Boží chrám v Jeruzaleme! Ja, Dárius, som vydal tento rozkaz. Nech sa prísne dodržiava!“

Dokončenie stavby Božieho chrámu. - ¹³ A vladár na Záriečí Tatenai, Šetar Bozenai a ich spolupracovníci urobili presne podľa toho ako im odpovedal kráľ Dárius.¹⁴ A tak židovskí starší mohli ďalej stavať a robota im išla od rúk, ako predpovedal prorok Aggeus a Idov syn Zachariáš. Stavali teda, až dostavali z nariadenia Izraelovho Boha a z nariadenia perzských kráľov Kýra, Dária a Artaxerxa.¹⁵ A tak ten Boží dom dokončili do tretieho dňa mesiaca adar, v šiestom roku kraľovania kráľa Dária.

Posvätenie chrámu. - ¹⁶ Potom Izraeliti, kňazi, leviti a ostatní, čo prišli zo zajatia, oslávili natešením posvätenie Božieho chrámu.¹⁷ Na posviacku tohoto Božieho chrámu obetovali sto býkov, dvesto baranov, štyristo jahneniec a dvanásť capov na obeť za hriech, za celý Izrael podľa počtu izraelských kmeňov. Potom zadelili kňazov po ich triedach, levitov takisto po ich oddeleniach na Božiu službu v Jeruzaleme, ako sa píše v Mojžišovej knihe.

Slávnosť Veľkej noci. - ¹⁹ Vtedy tí, čo prišli zo zajatia, slávil Veľkú noc, na štrnásty deň prvého mesiaca.²⁰ Lebo kňazi a leviti sa do jedného očistili; všetci boli čistí, a tak zabíjali veľkonočného baránka všetkým, čo prišli zo zajatia, aj svojim bratom kňazom, aj sebe.²¹ Izraeliti teda jedli veľkonočného baránka; a nielen tí, čo prišli zo zajatia, ale aj všetci, čo sa oddelili od poškvorny pohanov tej krajiny a pridali sa k nim, aby hľadali Pána, Izraelovho Boha.²² Slávil aj sviatok Nekvasených chlebov sedem dní v radosť, lebo Pán ich obdaroval radosťou, že im naklonil priazeň asýrskeho kráľa, takže im bol na pomoci pri stavaní chrámu Boha, Izraelovho Boha.

Návrat Židov pod Ezdrášovým vodcovstvom Ezdrášova cesta do Jruzalema

Ezd7

VII. Ezdrášov rodokmeň. - ¹ Po týchto udalostiach sa za kraľovania perzského kráľa Artaxerxa vybral Ezdráš, syn Seraiáša syna Azariáša, syna Helkiáša,² syna Šaluma, syna Sádoka, syna Achituba,³ syna Amariáša, syna Azariáša, syna Merajota,⁴ syna Zerachiáša, syna Uziho, syna Bukiho,⁵ syna Abišuu, syna Pinchasa, syna Eleazara, syna najvyššieho kňaza Árona.

Ezdrášova cesta domov. - ⁶ Tento Ezdráš vyšiel z Babylonu. Bol zákonníkom, zbehlým v Mojžišovom zákone, ktorý dal Pán, Boh Izraela. Keďže bola nad ním ruka Pána, jeho Boha, kráľ mu dával všetko, o čo žiadal.⁷ Zároveň vystupoval do Jeruzalema huf Izraelitov, kňazov, levitov, spevákov, vrátnikov a nevoľníkov chrámu v siedmom roku kráľa Artaxerxa.⁸ Do Jeruzalema došiel v piatom mesiaci, v

siedmom roku tohoto kráľa. ⁹ Na prvý deň prvého mesiaca bol totiž určený odchod z Babylonu a v prvý deň piateho mesiaca sa dostal do Jeruzalema, lebo na ňom spočívala dobrotivá ruka jeho Boha. ¹⁰ Lebo Ezdráš si umienil skúmať Pánov zákon, plniť ho a učiť izraelský ľud ustanovenia a právo.

Kráľovský list o plnomocenstve pre Ezdráša. - ¹¹ Toto je odpis listu, ktorý dal kráľ Artaxerxes kňazovi Ezdrášovi, znalcovi zákona, znalcovi Pánových príkazov a nariadení pre Izrael:

¹² „Artaxerxes, kráľ nad kráľmi, kňazovi Ezdrášovi, učenému v zákone nebeského Boha, pozdrav a tak ďalej.

¹³ Ja vydávam rozkaz, že každý, kto by v mojom kráľovstve mal vôľu - či už z izraelského ľudu, či z jeho kňazov alebo z levitov - ísť do Jeruzalema, môže sa vybrať s tebou. ¹⁴ Lebo kráľ a jeho siedmi radcovia ťa posielajú preskúmať stav vecí v Judei a v Jeruzaleme, ako žiada zákon tvojho Boha, čo máš v ruke, ¹⁵ a odniesť striebro so zlatom, ktoré dobrovoľne venovali kráľ a jeho poradcovia Bohu Izraela, ktorého príbytok je v Jeruzaleme, ¹⁶ aj všetko striebro a zlato, ktoré nájdeš v celej babylonskej provincii popri dobrovoľnom dare ľudu a kňazov, ktorý obetujú na chrám svojho Boha v Jeruzaleme. ¹⁷ Preto za tieto strieborníky bezodkladne nakúp býky, barany a jahňatá s príslušnými pokrmovými a nápojovými obetami a obetuj ich na oltári chrámu vášho Boha v Jeruzaleme! ¹⁸ A čo ty a tvoji bratia usúdite, že by bolo dobré spraviť so striebrom a zlatom, ktoré bude nazvyš, spravte podľa vôle svojho Boha. ¹⁹ Nádoby, ktoré dostávaš pre službu v dome tvojho Boha, odovzdaj pred Bohom v Jeruzaleme! ²⁰ A čo ešte treba pre dom tvojho Boha, čo ti bude ešte treba vynaložiť, uhrad' z kráľovskej pokladnice!

²¹ Ja, kráľ Artaxerxes, týmto nariad'ujem všetkým pokladníkom na Záriačí: Všetko, o čo by vás požiadal kňaz Ezdráš, znalec zákona nebeského Boha, treba bez okolkov splniť ²² do sto hrivien striebra, do sto korov pšenice, do sto batov vína, do sto batov oleja a soli bez účtovania! ²³ Všetko, čo sa žiada podľa rozhodnutia nebeského Boha, treba presne splniť pre dom nebeského Boha, aby azda nezahorel hnevom proti kráľovej ríši a proti jeho synom. ²⁴ Ďalej vám oznamujeme, že nik nemá práva uvaliť daň, dávku či mýto ani na kňazov, ani na levitov, spevákov, vrátnikov, chrámových nevoľníkov, ani na nijakých služobníkov tohoto Božieho chrámu.

²⁵ A ty, Ezdráš, podľa toho, ako prikazuje múdrosť tvojho Boha, ktorú máš v rukách, menuj sudcov vedno s obhajcami, aby vysluhovali právo všetkému ľudu na Záriačí, tým totiž, ktorí poznajú zákon tvojho Boha; a kto by ho nepoznal, toho učte!

²⁶ A tak každý, kto by neposlúchol zákon tvojho Boha alebo kráľov zákon, nech je bez okolkov odsúdený alebo na smrť, alebo do vyhnanstva, alebo na stratu majetku, alebo do žalára!“

Ezdrášova ďakovná modlitba. - ²⁷ „Nech je zvelebený Pán, Boh našich otcov, ktorý vnukol kráľovi do srdca, aby okrášlil Pánov dom v Jeruzaleme ²⁸ a naklonil ku mne milosť kráľa, jeho radcov a všetkých vysokých hodnostárov kráľa. A tak ja, posilnený rukou Pána, svojho Boha, ktorá bola nado mnou, zhromaždil som popredných z Izraela, aby išli so mnou.“

VIII. Spoločníci Ezdrášovej púte domov. - ¹ Toto sú hlavy rodov s označením kmeňového pôvodu tých, čo išli so mnou za kraľovania kráľa Artaxerxa z Babylonu: ² Z Pinchasových synov Geršom, z Itamarových synov Daniel, z Dávidových synov

Chatuš, ³ Sechaniášov syn, z Farošových synov Zachariáš a s ním zapísaných stopäťdesiat mužov, ⁴ z Pachat-Moabových synov: Zerachiasov syn Eljehoenaj a s ním dvesto mužov, ⁵ zo Zatuových synov: Jachazielov syn Šechaniáš a s ním tristo mužov, ⁶ z Adinových synov: Jonatánov syn Ebed a s ním päťdesiat mužov, ⁷ z Elamových synov: Ataliášov syn Izaiáš a s ním sedemdesiat mužov, ⁸ zo Šefatiášových synov: Michaelov syn Zebadiáš a s ním osemdesiat mužov, ⁹ z Joabových synov: Jechielov syn Obadiáš a s ním dvestoosemnásť mužov, ¹⁰ z Baniových synov: Josifiášov syn Šelomit a s ním stošesťdesiat mužov, ¹¹ z Bebaiho synov: Bebaiho syn Zachariáš a s ním dvadsaťosem mužov, ¹² z Azgadových synov: Hakatanov syn Jochanan a s ním stodesať mužov, ¹³ z Adonikamových synov tí, čo neodišli predtým: a volajú sa Elifelet, Jehiel a Šemaiáš a s nimi šesťdesiat mužov, ¹⁴ z Bigvaiho synov Utai a Zabud a s nimi sedemdesiat mužov.

Zhromaždenie pri rieke. - ¹⁵ Zhromaždil som ich pri rieke, čo tečie do Ahavy, a pobudli sme tam tri dni. Keď som sa rozhladol po ľuďoch a kňazoch, nenašiel som medzi nimi ani jediného levitu. ¹⁶ Vtedy som poslal po predákov a učiteľov, po Eliezera, Ariela, Šemaiáša, Elnatana, po Jariba a druhého Elnatana. ¹⁷ Rozkázal som im, aby šli k Idovi, starostovi v obci Chasifia, a vložil som im do úst slová, ktorými sa bolo treba prihovoriť Idovi a jeho bratom, nevoľníkom chrámu v obci Chasifia, aby k nám priviedli služobníkov pre dom nášho Boha. ¹⁸ A priviedli nám, lebo nad nami bola dobrotivá ruka nášho Boha, veľmi učeného muža zo synov Moholiho, Léviho syna, Izraelovho syna, totiž Šerebiáša a jeho synov s jeho bratmi, spolu osemnásť, ¹⁹ ďalej Chašabiáša a s ním Izaiáša z Merariho synov, jeho bratov a ich synov, spolu dvadsiatich, ²⁰ a z nevoľníkov chrámu, ktorých dal Dávid a kniežatá na službu levitom, dvestodvadsať nevoľníkov chrámu. Títo všetci boli zaznačení podľa mena.

Posledné prípravy na cestu do vlasti. - ²¹ Potom som tam pri rieke Ahave vyhlásil pôst, aby sme sa pokorili pred pohľadom svojho Boha a tým si od neho vyprosili šťastnú cestu pre seba, pre svoje deti i pre celý svoj majetok. ²² Hanbil som sa totiž prosiť kráľ o vojsko a jazdu na našu ochranu proti nepriateľom na ceste. Veď sme vyhlásili kráľovi: „Ruka nášho Boha vládne nad všetkými tými, ktorí ho vyhľadávajú na svoje dobro; a zasa jeho mohutný hnev zasahuje všetkých, čo ho opúšťajú.“ ²³ A tak sme sa postili a prosili sme o to svojho Boha, a dal sa nám uprosiť.

²⁴ Potom som vyvolil z popredných kňazov dvanásť, Šerebiáša a Chašabiáša a s nimi desiatich spomedzi ich bratov. ²⁵ Potom som im odvážil striebro, zlato a nádoby, posvätný dar pre dom nášho Boha ktorý obetoval kráľ, jeho radcovia, jeho kniežatá a všetci Izraeliti, koľko ich tam bolo. ²⁶ Odvážil som im teda do rúk šesťstopäťdesiat hrivien striebra a sto hrivien strieborného náčinia, zlata tiež sto hrivien, ²⁷ ďalej dvadsať zlatých džbánov po tisíc dareikoch a dve nádoby z medi výborného lesku, vzácné ako zlato. ²⁸ Pritom som im povedal: „Vy ste svätí Pánovi, i tieto nádoby sú posvätné, aj striebro so zlatom je obetný dar Pánovi, Bohu vašich otcov. ²⁹ Bedlivo to opatrujte, kým to neodvážite pred predstavenými kňazov a levitov a pred predstavenými izraelských rodov v Jeruzaleme, v sieňach Pánovho domu!“ ³⁰ A tak kňazi a leviti prevzali váhu striebra a zlata s nádobami, aby ich doniesli do Jeruzalema, do domu nášho Boha.

Príchod do Jeruzalema. - ³¹ Na dvanásť deň prvého mesiaca sme sa pohli od rieky Ahavy a uberali sme sa do Jeruzalema. Ruka nášho Boha bola nad nami. On nás ochraňoval na ceste pred nepriateľskou a pred zbojnickou rukou. ³² Tak sme prišli do Jeruzalema a ostali sme tam tri dni. ³³ Na štvrtý deň potom odvážili striebro, zlato a nádoby v dome nášho Boha v prítomnosti Meremota, syna kňaza Uriáša, ďalej tam

bol Pinchasov syn Eleazar a okrem týchto boli prítomní aj leviti, Jozueho syn Jozabad a Binuov syn Noadiáš,³⁴ všetko podľa počtu a váhy a úhrn váhy hneď zapísali.

³⁵ Tí, čo prišli zo zajatia vo vyhnanstve, obetovali celopaly Izraelovmu Bohu, dvanásť juncov za celý Izrael, deväťdesiatšesť baranov, sedemdesiatšedem jahniat, dvanásť capov na obeť za hriech, toto všetko na celopal Pánovi.

³⁶ Potom odovzdali kráľove nariadenia kráľovským satrapom a povereným správcom za Riekou. A oni podporovali ľud a Boží dom.

Ezdrášov boj proti ženbám s pohankami

Ezd9

IX. Ezdrášovi podávajú správu o manželstvách židov s pohankami. - ¹ Keď sa toto vykonalo, pristúpili ku mne predstavení so slovami: „Izraelský ľud ani kňazi, ani leviti sa neoddelili od obyvateľov týchto krajín a ich ohavností, totiž od Kanaánčanov, Hetejcov, Ferezejcov, Jebuzejcov, Amončanov, Moabčanov, Egyptanov a Amorejcov. ² Nielen sebe, lež i svojim synom vzali za ženy z ich dcér a pomiešali sväté plemä s národmi tých krajín. Kniežatá a predstavení sa prehrešili dokonca prví.“

Ezdrášova bolesť. - ³ Keď som to počul, roztrhol som si rúcho a plášť, trhal som si vlasy z hlavy a brady a sedel som veľmi rozrušený. ⁴ I poschodili sa ku mne všetci, čo sa báli slova Izraelovho Boha pre priestupok tých, ktorí prišli zo zajatia. Ja som však sedel rozrušený až do večernej obety.

Ezdrášova modlitba. - ⁵ Ale za večernej obety som vstal od umárania sa a s roztrhnutým rúchom a plášťom som sa hodil na kolená, rozprestrel som ruky k Pánovi, svojmu Bohu, ⁶ a vravel som: „Môj Bože, pýrim sa a hanbím sa pozdvihnúť svoju tvár k tebe, môj Bože, lebo naše neprávosti nám vyčnievajú ponad hlavu a naše previnenie narástlo až po nebesá. ⁷ Od čias našich otcov až po dnešný deň sme ťažko hrešili. Pre naše neprávosti sme boli my, naši králi i naši kňazi vydaní do rúk kráľov (cudzích) krajín, pod meč, do zajatia, za korisť a na verejnú hanbu, ako je tomu (i) dnes. ⁸ Teraz sa na chvíľočku zmiloval nad nami Pán, náš Boh, aby nám zachoval zvyšky, aby nám zarazil kolík na svojom posvätnom mieste, aby nám náš Boh osvietil oči a aby nám dal trocha pookriať v našej porobe. ⁹ Lebo hoci sme boli rabmi, náš Boh nás neopúšťal v našej porobe, ale naklonil nám milosť perzských kráľov, že nám dožičili pookriať, aby sme zas mohli vyzdvihnúť dom nášho Boha a opäť ho postaviť z jeho rozvalín a aby nám dal hradbu v Judei a v Jeruzaleme.

¹⁰ Čo ti však, náš Bože, teraz po tom všetkom povedať? Lebo sme opustili tvoje prikázania, ¹¹ ktoré si nám dal cez svojich služobníkov, prorokov, keď si povedal: „Krajina, do ktorej idete, aby ste ju zaujali dedične, je zem poškvrená nečistotou národov tých krajín, pre ohavnosť tých, čo ju od jedného konca po druhý naplnili svojou nečistotou. ¹² Preto teraz nedávajte svoje dcéry za ich synov, ani neberte ich dcéry svojim synom! Nikdy s nimi neuzavierajte pokoj, ani im nedožičte šťastia, aby ste boli čoraz mocnejší a požívali dobrá krajiny a poručili ju svojim synom až naveky.“ ¹³ Po tom všetkom, čo nás prikvačilo pre naše zlé skutky a pre naše veľké previnenie - lebo ty, náš Bože, si nás väčšmi šetril, ako si zaslúžili naše neprávosti, a nechal si nám zachované zvyšky -, ¹⁴ neslobodno sa nám vykrúcať a porušovať tvoje príkazy, nesmieme sa zošvagrovať s tými ohavnými národmi. Ved' či by si sa nerozhneval na nás do vykynoženia, žeby nik nezostal a neunikol skaze? ¹⁵ Pane, Izraelov Bože, ty si spravodlivý, preto sme dnes iba zvyškami zachránených. Hľa, my sme pred tebou obťaženi takou vinou, že nik preto neobstojí pred tebou!“

X. Ezdráš nariaduje prepustenie pohanských žien. - ¹ Kým sa Ezdráš modlil a kým sa vyznával s plačom, ležiac (dolu tvárou) pred Božím príbytkom, poschodil sa k nemu veľký zástup Izraelitov, mužov, žien a detí, a ľud plakal usedavým plačom. ² Vtedy sa ozval Šechaniáš, Jechielec z Elamových synov, a povedal Ezdrášovi: „Prehrešili sme sa proti svojmu Bohu tým, že sme si vzali za ženy cudzinky z národov krajiny. Ale ešte je nádej pre Izrael. ³ Zaviazme sa teraz slávnostne svojmu Bohu, že zapudíme všetky ženy aj tých, ktorí sa z nich narodili, keď ty, pane, a tí, čo sa boja prikázania nášho Boha, odporúčate tak urobiť. Nech sa teda postupuje podľa zákona! ⁴ Vstaň, lebo ty to musíš nariadiť, a my ti pomôžeme! Pust' sa mužne do toho!“

⁵ Ezdráš teda vstal a vyzval popredných kňazov, levitov a celú izraelskú pospolitosť, aby prisahali, že sa zaväzujú konať podľa tohto slova. A tak prisahali. ⁶ Ezdráš sa zdvihol spred Božieho domu, išiel do izby Eljašibovho syna Jochanana a tam prenocoval; ale nejedol chlieb a nepil vodu, lebo žialil pre hriech tých, čo prišli zo zajatia.

⁷ Potom vyhlásili po Júdsku a po Jeruzaleme, aby sa všetci presťahovalci poschodili do Jeruzalema. ⁸ Každému, kto sa nedostaví do troch dní podľa uznesenia vrchnosti a starších, nech kliatba stihne celý jeho majetok a on sám nech je vylúčený z obce tých, čo prišli zo zajatia!

Súhlas zideného ľudu. - ⁹ Do troch dní sa poschodili do Jeruzalema všetci mužovia (pokolenia) Júdovho a Benjamínovho. Bolo to v deviatom mesiaci, dvadsiateho toho mesiaca. Celý národ sedel na priestranstve pred Božím príbytkom a triasol sa pre samu vec i pre lejaky. ¹⁰ Vtedy vstal kňaz Ezdráš a povedal im: „Prehrešili ste sa tým, že ste sa poženili s cudzinkami, a tak ste rozmnožili previnenie izraelského ľudu. ¹¹ Preto sa teraz vyznajte Pánovi, Bohu svojich otcov, urobte mu po vôli a oddeľte sa od národov tejto krajiny a od cudzineckých žien!“ ¹² Celé zhromaždenie odpovedalo veľkým hlasom: „Sme povinní urobiť tak, ako nám hovoríš. ¹³ Ale ľud je početný, je čas dažďov a nevydržíme stáť vonku, a potom to nie je práca na jeden deň ani na dva, lebo sme sa veľmi mnohí previnili v tejto veci, ¹⁴ preto prosíme, nech naši predstavení zastupujú celú obec a všetci, čo sa v našich mestách poženili s cudzinkami, prídu v určenom čase so staršími a so sudcami jednotlivých miest, kým sa od nás neodvráti páľ a hnevu nášho Boha pre túto vec.“

¹⁵ Iba Azahelov syn Jonatán a Tikvov syn Jachziáš sa vzopreli proti tomu; Mešulam a levita Šabetai ich podporovali. ¹⁶ Ale presťahovalci urobili tak. Kňaz Ezdráš si vybral mužov, hlavy rodov podľa jednotlivých domov. Všetci boli zaznačení podľa mena. Oni zasadli v prvý deň desiateho mesiaca a skúmali tú vec. ¹⁷ Do prvého dňa prvého mesiaca skončili prípad všetkých, čo sa poženili s cudzinkami.

Menoslov tých, ktorí žili s pohankami. - ¹⁸ Vyšlo najavo, že z kňazských synov si pobrali cudzie ženy títo: Zo synov Josadakovho syna Jozueho a z jeho bratov Maáseiáš, Eliezer, Jarib a Gedaliáš. ¹⁹ Zaručili sa, že svoje ženy prepustia a že budú za svoj poklesok obetovať barana zo stáda. ²⁰ Z Imerových synov Hanani a Zebediáš. ²¹ Z Charimových synov Maásiáš, Eliáš, Šemaiáš, Jachiel a Uziáš. ²² Z Pašchurových synov Eljoenaj, Maásiáš, Izmael, Natanael, Jozabad a Elasa.

²³ Z levitov Jozabad, Simei, Kelaiáš zvaný Kelita, Petachiáš, Júda a Eliezer.

²⁴ Zo spevákov Eljašib a z vrátnikov Šalum, Telem a Uri.

²⁵ Ďalej z izraelského ľudu: Z Farošových synov Rameiáš, Jiziáš, Malkiáš, Mijamin, Eleazar, Malkiáš a Benaiáš. ²⁶ Z Elamových synov Mataniáš, Zachariáš, Jechiel, Abdi, Jeromot a Eliáš. ²⁷ Zo Zatuových synov Eljoenaj, Eljašib, Mataniáš, Teromot, Zabad a, Aziza. ²⁸ Z Bebaiho synov Jehochanan, Chananiáš, Zabai, Atlai. ²⁹ Z Baniových synov Mešulam Maluch, Adaiáš, Jašub, Seal, Jeromot. ³⁰ Z Pachat-Moabových synov Adna, Chelal, Beniáš, Maásiáš, Mataniáš, Besaleel, Binui a Manasses. ³¹ Z Charimových synov Eliezer, Jišiáš, Malkiáš, Šemaiáš, Šimon, ³² Benjamín, Maluch, Šemariáš. ³³ Z Chašumových synov Matenai Matata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manasses, Šimej. ³⁴ Z Baniových synov Mádai, Amram, Uel, ³⁵ Benaiáš, Bedeiáš, Keluhi, ³⁶ Vaniáš, Meremot, Eljašib, ³⁷ Mataniáš, Matanai, Jásav, ³⁸ Bani, Binui, Šimej, ³⁹ Šelemiáš, Nátan, Adaiáš, ⁴⁰ Machnadbai, Šasai, Šarai, ⁴¹ Azarel, Šelemi, Šemeriáš, ⁴² Šalum Amariáš a Jozef. ⁴³ Z Nebových synov Jeiel, Matitiáš, Zabad, Zebina, Jadav, Joel a Benaiáš.

⁴⁴ Títo všetci si vzali za ženy cudzinky. Boli medzi nimi už aj také, ktoré porodili deti.

KNIHA NEHEMIÁŠOVA

Nehemiášova cesta do Jeruzalema

Neh1

I. *Smutné polozenie ľudu po návrate zo zajatia.* - ¹ Vyprávanie Chakhaliášovho syna Nehemiáša.

V mesiaci kislev, v dvadsiatom roku, keď som bol v hlavnom stane v Súzach, z prišiel Chanani, jeden z mojich bratov, a s ním mužovia z Júdska. Spýtoval som sa ich na Židov, na ten zvyšok, ktorý zostal zo zajatcov, a tiež na Jeruzalem. „Pozostalci,“ - vraveli mi - „ktorí pozostali zo zajatia, žijú tam v tej provincii vo veľkej sužobe a pohanení. Aj múr Jeruzalema je zborený a jeho brány sú vypálené ohňom.“

Nehemiášova strast' a modlitba. - ⁴ Keď som počul tieto slová, sadol som si, plakal som a kvílil celé dni, postil a modlil som sa k nebeskému Bohu. ⁵ Bedákal som: „Prosím, Pane, Bože nebies, veľký, hrozný Bože, ktorý zachovávaš zmluvu a milosrdenstvo voči tým, čo ťa milujú a čo sa pridávajú tvojich prikázaní, ⁶ nech sú tvoje uši pozorné a tvoje oči otvorené, aby si počul modlitbu svojho služobníka, ktorú sa dnes dňom i nocou modlím k tebe za Izraelových synov, tvojich služobníkov. Vyznávam hriechy izraelských synov, ktorými sa prehrešili proti tebe. ⁷ Aj ja, aj dom môjho otca sme hrešili. Hrubo sme sa previnili proti tebe a nezachovali sme ani prikázania, ani ustanovenia, ani rozhodnutia, ktoré si dal svojmu služobníkovi Mojžišovi. ⁸ Rozpamätaj sa na slovo, ktoré si dal svojmu služobníkovi Mojžišovi: „Ak sa dopustíte zlého, rozptýlim vás po národoch. ⁹ Ale keď sa navrátite ku mne a keď zachováte moje prikázania a budete ich plniť, keby ste boli zahnaní aj na kraj neba, zhromaždím vás odtiaľ a privediem vás späť na miesto, ktoré som si zvolil, aby tam prebývalo moje meno.“ ¹⁰ Veď oni sú tvoji sluhovia a tvoj ľud, ktorý si ty vyslobodil svojou preveľkou silou a svojou mocnou rukou. ¹¹ Prosím teda, Pane, nech sa tvoje ucho započúva do modlitby tvojho služobníka a tiež do modlitby tvojich

služobníkov, ktorí so záľubou ctia tvoje meno, a dopraj dnes úspech svojmu služobníkovi, dožič, aby našiel milosť v očiach tohto muža!“

Bol som totiž kráľovským čašníkom.

Neh2

II. Kráľov súhlas s Nehemiášovou cestou do Jeruzalema. - ¹ Stalo sa to v mesiaci nisan, v dvadsiatom roku kráľa Artaxerxa. Bolo pred ním víno a ja som vzal víno a podal som ho kráľovi. Nebýval som pred ním smutný. ² A kráľ sa ma spýtal: „Prečo je tvoj výzor taký smutný? Hádám nie si chorý? Akiste ti smútok zvierá srdce.“ Veľmi som sa zľakol ³ a kráľovi som odvetil: „Kráľ ži naveky! Ako by môj výzor nebol smutný, keď je mesto, kde sú hroby mojich otcov, spustnuté a jeho brány vypálené ohňom.“ ⁴ Kráľ sa ma opýtal: „Čo by si rád?“ Povzdychol som k nebeskému Bohu ⁵ a odpovedal som kráľovi: „Ak kráľ uzná za dobré a keď tvoj sluha zasluhuje tvoju milosť, ráč ma poslať do Judey, do mesta, kde sú hroby mojich otcov, aby som ho zasa postavil.“ ⁶ Kráľ sa ma ďalej pýtal (a kráľovná sedela vedľa neho): „Ako dlho ti potrvá cesta a kedy sa vrátiš?“ A kráľovi sa páčilo pustiť ma. Udal som mu čas ⁷ a potom som povedal kráľovi: „Ak uzná kráľ za dobré, nech mi dajú listy pre vládarov na Záriečí, aby mi dovolili prejsť, kým neprídem do Judey, ⁸ taktiež list kráľovskému polesnému Asafovi, aby mi dal drevo na pokrytie brán chrámového hradu, mestských múrov a domu, kde sa zložím.“ Kráľ mi vyhovel i v tomto, lebo bola nado mnou dobrotivá ruka môjho Boha.

Cesta cez Záriečie. - ⁹ A tak keď som prišiel k vládarom na Záriečí, odovzdal som im kráľovské listiny. Kráľ však so mnou poslal aj vojenských veliteľov a jazdcov. ¹⁰ Keď sa o tom dozvedeli Sanabalat Choronský a amonský otrok Tobiáš, náramne sa im neľúbilo, že prišiel ktosi, komu leží na srdci blaho izraelských synov.

Práce na obnove mesta

Nehemiáš zisťuje stav mestských múrov. - ¹¹ Keď som došiel do Jeruzalema, najprv som tam čakal tri dni. ¹² Potom som sa vybral v noci, ja a so mnou hŕstka mužov, lenže ani jednému som neoznámil, čo mi vnukol môj Boh vykonať pre Jeruzalem. Zvierá som nemal so sebou, iba to, na ktorom som sedel. ¹³ V noci som sa dostal bránou v údolí von k Dračej studnici a k Hnojnej bráne a poprezeral som jeruzalemský múr, ktorý bol miestami zborený. I jeho brány boli poničené ohňom. ¹⁴ Odtiaľ som sa pobral k Studničnej bráne a ku Kráľovskému rybníku. Pretože však zvierá, na ktorom som išiel, nemalo kade ísť ďalej, ¹⁵ išiel som v noci hore dolinou a prezeral som múr. Potom som sa obrátil, a keď som prišiel k bráne na doline, vrátil som sa domov.

Získavanie predstavených pre obnovu mesta. - ¹⁶ Predstavení (mesta) nevedeli, kam som odišiel a čo som robil. Ani Židom, ani kňazom, ani popredným, ani predstaveným, ani iným pracovníkom na stavbe som dovtedy nič neoznámil. ¹⁷ Vtedy som im povedal: „Vidíte tú tieseň, v ktorej sme. Hľa, Jeruzalem spustošený, jeho brány zničené ohňom! Poďte, stavajme jeruzalemský múr a nebudme ďalej na potupu!“ ¹⁸ Keď som im rozpovedal, ako bola dobrotivá ruka môjho Boha nado mnou, aj slová, ktoré mi vravel kráľ, povedali: „Poďme a stavajme!“ A priložili riadne ruky k dobrej veci.

Odpor nepriateľov. - ¹⁹ Keď sa o tom dozvedeli Sanabalat Choronský, amonský otrok Tobiáš a Arab Gešem, posmievali sa nám a s pohrdaním nám vaveli: „Čože to tu robíte?! Ste azda odbojníkmi proti kráľovi?“ ²⁰ Na odvetu som im povedal: „Nebeský Boh nás bude požehnávať a my, jeho služobníci, púšťame sa do práce a stavíme. Vy však nemáte v Jeruzaleme ani čiastky, ani práva, ani pamiatky.

Neh3

III. Obnova a obnovitelia mestských múrov. - ¹ Najvyšší kňaz Eljašib a jeho bratia kňazi sa teda pustili do práce a postavili Ovčiu bránu. Posvätili ju a osadili jej vráta. Stavali ďalej až po vežu Mea, posvätili ju a v stavbe pokračovali až po vežu Chananel. ² Vedľa stavali chlapi z Jericha a vedľa nich Imriho syn Zakur.

³ Rybnú bránu stavali Hasenaaovi synovia. Oni ju pokryli trámami a osadili jej vráta i jej pozdĺžne a priečne závary. ⁴ Vedľa nich opravoval Meromot, syn Hakosovho syna Uriáša. Vedľa neho opravoval Mešulam, syn Mešezabelovho syna Berechiáša, a vedľa neho opravoval Bánov syn Sadok. ⁵ Vedľa neho opravovali Tekoania, lenže poprednejší z nich neskláňali poddajne šiju pred svojimi dozeračmi.

⁶ Starú bránu opravovali Paseachov syn Jojada a Besodiášov syn Mešulam. Oni ju zakryli trámami a osadili jej vráta i jej pozdĺžne a priečne závary. ⁷ Vedľa nich opravovali Gabaončan Melatiáš a Meronoran Jadon, muži z Gabaona a Masfy, pri stolici vladára za Riekou. ⁸ Vedľa opravoval Charchaiášov syn Uziel so zlatníkmi, vedľa neho opravoval Chananiáš, jeden z mastičkárov, a opravili jeruzalemské hradby až po široký múr. ⁹ Vedľa opravoval Churov syn Refaiáš, predstavený polovice jeruzalemského okresu. ¹⁰ Vedľa opravoval Charumafov syn Jedaiáš oproti svojmu domu, vedľa neho opravoval Chašabneiášov syn Chatuš. ¹¹ Druhý úsek s Pecnou vežou opravoval Charimov syn Malkiáš a Pachat-Moabov syn Chašub. ¹² Vedľa opravoval Halhočešov syn Šalum, predstavený druhej polovice jeruzalemského okresu, on so svojimi dcérami.

¹³ Bránu na doline opravoval Chanun s osadníkmi zo Zanoach. Oni ju postavili a osadili jej vráta i jej pozdĺžne a priečne závary a opravili tisíc lakťov múru až po Hnojnú bránu.

¹⁴ Hnojnú bránu opravoval Rechabov syn Malkiáš, predstavený okresu Bethakerema. On ju postavil a osadil jej vráta i jej pozdĺžne a priečne závary.

¹⁵ Bránu pri studnici opravoval Kolchozov syn Šalun, predstavený masfanského okresu. Postavil ju, pokryl ju a osadil jej vráta i jej pozdĺžne a priečne závary, takisto Rybníčný múr vodovodu pri Kráľovskej záhrade až po schody, ktoré vedú z Dávidovho mesta dolu. ¹⁶ Za ním opravoval Azbukov syn Nehemiáš, predstavený betsurského okresu, až oproti Dávidovým hrobom a až po urobený rybník a ďalej po Dom bohatierov. ¹⁷ Za ním opravovali leviti. Baniho syn Rechum, vedľa neho opravoval Chašabiáš, predstavený polovice keilského okresu, a jeho okres. ¹⁸ Za ním opravovali ich bratia. Chenadadov syn Bavai, predstavený druhej polovice keilského okresu. ¹⁹ Vedľa neho opravoval Jozueho syn Ezer, predstavený Masfy, druhý úsek pozdĺž miesta, kade sa vystupuje ku zbrojnici v uhle. ²⁰ Za ním veľmi usilovne opravoval Zabdiho syn Baruch druhý úsek od uhla až po dvere domu najvyššieho kňaza Eljašiba. ²¹ Za ním opravoval Meromot, syn Hakosovho syna Uriáša, druhý úsek odo dverí Eljašibovho domu až pokiaľ siahal Eljašibov dom. ²² Za ním opravovali kňazi, mužovia z rovín. ²³ Za nimi opravovali Benjamín a Chašub oproti svojim domom. Za nimi opravoval Azariáš, syn Ananiášovho syna Másijáša,

neďaleko svojho domu. ²⁴ Za ním opravoval Chenadadov syn Binui druhý úsek od Azariášovho príbytku po záhyb a po roh. ²⁵ Uzaiho syn Palal opravoval oproti záhybu veže, ktorá čnie v hornej časti kráľovského domu pri väzenskom dvore, za ním Parošov syn Pedaiáš. ²⁶ Chrámoví nevoľníci, ktorí bývali na Ofele, opravovali až oproti Vodnej bráne na východe a až po vežu, čo tu vyčnievala. ²⁷ Za nimi opravovali Tekoania druhý úsek od náprotivného miesta veľkej veže, čo tu vyčnievala, po Ofelský múr. ²⁸ Vyše Konskej brány opravovali kňazi, každý oproti svojmu domu. ²⁹ Za nimi opravoval Imerov syn Sadok oproti svojmu domu. Za ním opravoval Šechaniášov syn Šemaiáš, strážca Východnej brány. ³⁰ Za ním opravoval Šelemiášov syn Chananiáš a Salafov šiesty syn Chanun druhý úsek. Za ním opravoval Berechiášov syn Mešulam oproti svojmu bytu. ³¹ Za ním opravoval Malkiáš, člen zlatníkov, až po dom chrámových nevoľníkov a kupcov oproti strážnej bráne a až po Hornú rožnú izbu. ³² Medzi Hornou izbou na rohu a medzi Ovčou bránou opravovali zlatníci a kupci.

Nepriateľská protivníkov. - ³³ Keď sa Sanabalat dozvedel, že stavíme múr, rozhneval sa a veľmi sa zlostil. Posmieval sa Židom ³⁴ a pred svojimi súkmeňovcami a samarijským davom sa vyslovil: „Čo to robia títo mizerní Židia?! Dovolia im to? Vari budú obetovať? Vari za deň skončia? Vari budú vedieť z hromád prachu opäť urobiť kamene, ktoré ľahli popolom?“ ³⁵ Amončan Tobiáš, ktorý stál pri ňom, vyslovil sa takisto: „Len nech stavajú! Veď stačí, keď príde líška, prerazí ich kamenný múr.“

³⁶ „Počuj, Bože náš, ako nami pohrdajú!
Vráť ich pohanenie na ich hlavu
a vydaj ich na lup v krajine, kde budú zajatcami!
³⁷ Neodpusť ich nepravosť.
Nech sa ich hriech nezotrie pred tvojej tváre,
lebo popúdzali teba pred stavajúcimi.“

³⁸ No my sme stavali múr ďalej, a keď bol celý múr dopoly pospájaný, chopil sa ľud s chuťou ďalšej práce.

Neh4

IV. Nepriateľské úklady. - ¹ Keď sa dozvedeli Sanabalat, Tobiáš, Arabi a Amončania s Ašdoncami, že badať pokrok na oprave jeruzalemských múrov, že sa rozsadliny začali uzavierať, náramne sa rozšrdili ² a všetci sa sprisahali vospolok, že pôjdu do útoku proti Jeruzalemu a že v ňom vyvolajú zmätok. ³ No my sme sa modlievali k svojmu Bohu a postavili sme proti nim stráž vo dne i v noci na ochranu pred nimi.

⁴ Lenže Židia vyhlásili:
„Ochabuje nosičova sila
a je príliš veľa rumov,
nevládzeme teda
budovať múr ďalej.“

⁵ Naši protivníci povedali: „Nenazdajú sa a nezbadajú, kým nevtrhneme doprostred nich; pobijeme ich a znemožníme ďalšiu prácu.“

Nehemiášova obozretnosť. - ⁶ Keď však prišli Židia; ktorí bývali blízko nich, a desať ráz nám povedali zo všetkých tých miest: „Vráťte sa k nám!“, ⁷ postavil som dolu na priestranstve za múrom, kde bol už otvorený kraj, ľud usporiadaný po čeladiach s ich mečmi, kopijami a s ich lukmi. ⁸ A keď som si to prezrel, postavil som sa a povedal som šľachte, kniežatám a ostatnému ľudu: „Nebojte sa ich! Pamätajte na veľkého a hrozného Pána a bojujte za svojich bratov, za svojich synov, za svoje dcéry, za svoje manželky a za svoje domy!“

⁹ Keď sa naši nepriatelia dozvedeli, že nás o tom upovedomili a že Boh zmaril ich zámer, všetci sme sa vrátili k múru každý k svojej práci. ¹⁰ Od toho dňa pracovala na stavbe len polovica mojich šuhajov, druhá polovica bola pohotove s kopijami, pavézami, lukmi a panciermi; a velitelia stáli za všetkými príslušníkmi Júdovho domu. ¹¹ Aj tí, ktorí stavali múr, aj tí, ktorí nosili a nakladali bremená, každý jednou rukou pracoval a druhou držal zbraň. ¹² Každý z tých, čo boli zamestnaní na stavbe, mal pripásaný meč na bedrách a takto staval. Trubač s poľnicou stál povedľa mňa. ¹³ Šľachte, kniežatám a ostatnému ľudu som vyhlásil: „Roboty je veľa a je rozsiahla a my sme roztrúsení po tom múre naďaleko jeden od druhého. ¹⁴ Skadekoľvek počujete zvuk trúby, ta sa zbehnite k nám! Náš Boh bude za nás bojovať.“

¹⁵ A tak sme my pracovali na stavbe a polovica bola pohotovo s kopijami od východu dennice až kým sa nezažali hviezdy. ¹⁶ Vtedy som ľudu povedal i toto: „Nech každý aj so svojím sluhom nocuje dnu v Jeruzaleme a nech nás vymieňajú v noci na strážu a vo dne na stavbe!“ ¹⁷ Nuž ani ja, ani moji bratia, ani moji šuhaji, ba ani strážne mužstvo, čo ma sprevádzalo, nevyzliekali sme svoje odevy. Každý išiel so zbraňou po vodu.

Neh5

V⁵. Ponosy chudobného ľudu na boháčov. - ¹ Strhol sa veľký krik ľudu a ich žien proti svojim súkmeňovcom Židom. ² Jedni vraveli: „Máme veľa synov a dcér, musíme si zadovážiť zbožie, lebo nám treba jesť, aby sme si zachovali život.“ ³ Druhí povedali: „Musíme dať do zálohu svoje polia, vinice a domy, aby sme si opatrili zbožie, lebo hladujeme.“ ⁴ Iní zas hovorili: „Nútení sme požičať si peniaze na kráľovskú daň a pozakladať svoje polia so svojimi vinohradmi. ⁵ Ved' naše telo je také isté ako telo našich bratov. Aké sú ich deti, také isté sú aj naše deti, a my musíme nielen svojich synov, lež i svoje dcéry uvrhovať do poroby. Podaktoré z našich dcér sa už i stali nevoľnicami a my si nemôžeme pomôcť, lebo na pozemky a vinohrady majú iní.“

Odpustenie dlhov. - ⁶ Rozsrdil som sa veľmi, keď som počul ich krik a tieto ich reči. ⁷ Zaumienil som si, že sa pustím do šľachty a predstavených a poviem im: „Vy všetci ste úžerníci voči svojim bratom!“ Zvolal som veľké zhromaždenie proti nim ⁸ a povedal som im: „My sme vykupovali svojich bratov Židov, ktorí boli predávaní pohanom, ako nám len bolo možné. A vy sami predávate svojich bratov! A predávajú ich našincom!“ Mlčali a nevedeli odpovedať. ⁹ Povedal som ďalej: „To, čo robíte, je nesprávne. Prečo nekráčate v bázni pred naším Bohom, aby nás naši nepriatelia pohania, nepotupovali? ¹⁰ Ved' i ja, i moji bratia, ba i moji služobníci požičovali sme mnohým peniaze a obilie! Nože, odpusťte im túto pohľadávku! ¹¹ Vráťte im, prosím, ešte dnes ich pozemky, ich vinice, ich olivové sady a ich domy!“

Odpusťte im aj stú čiastku za peniaze, obilie mušt a olej, ktoré ste im požičali!“¹² Odvetili: „Vrátíme a nebudeme nič požadovať od nich. Urobíme, ako vravíš.“ Zavola som kňazov a vyžiadal som od nich prísahu, že budú konať podľa tohto sľubu.¹³ Vytriasol som náber svojho rúcha a povedal som: „Nech takto povytriasa Boh každého, kto nedodrží toto slovo, z jeho domova a z jeho majetku! Takisto nech je vytrasený a takisto nech je prázdny!“ Celá obec vyslovila: „Amen!“ a chválili Boha. A ľud toto rozhodnutie dodržal.

Nehemiášova nezištnosť. -¹⁴ Ba čo viac, odo dňa, keď ma kráľ poveril, aby som bol vladárom v Júdsku - od dvadsiateho do tridsiateho druhého roku kráľa Artaxerxa, teda dvanásť rokov -, nežili sme ani ja, ani moji bratia na vladárskom chlebe.¹⁵ Minulí vladári, moji predchodcovia, znamenali pre ľud veľkú ťarchu. Brali od nich na stravu a víno po štyridsať šeklov striebra denne. Ešte aj ich podriadení úradníci gniavili ľud. No ja som to nerobil, lebo som sa bál Boha.¹⁶ Ešte aj pri oprave múru som priložil ruku k dielu. Nenakúpili sme poľa a všetci moji služobníci chodili na stavbu.¹⁷ Pritom Židia, ktorí boli na vedúcich miestach, stopäťdesiat osôb, i tí, čo k nám prichádzali z okolitých národov, usádzali sa k môjmu stolu.¹⁸ Denne pripravovali celého býka a šesť vybraných oviec okrem hydiny, čo mi tiež pripravovali. Každý desiaty deň bolo množstvo všakového vína. Pri tom všetkom som nepožadoval vladársky plat, lebo na tento ľud ťažko doliehala služba.¹⁹ Pamätaj mi, môj Bože, na dobré všetko to, čo, som vykonal pre tento ľud!

Dokončenie stavby múrov

Neh6

VI. Nepriatel'ia stroja Nehemiášovi nástrahy a strašia. -¹ Keď Sanabalatovi, Tobiášovi, Arabovi Gešemovi a ostatným našim nepriateľom doletelo do uší, že som postavil múr a že na ňom niet trhliny, hoci dovtedy som ešte neosadil vráta do brán,² poslali mi Sanabalat s Gešom odkaz: „Poď, pohovoríme si v jednej z dedín na rovine Ono!“ Lenže oni zamýšľali urobiť mi zlé.³ Preto som k nim poslal poslov s týmto odkazom: „Robím veľké dielo, preto nemôžem ísť.“ Akiste by práca postála, keby som ju nechal tak a šiel za vami dolu.“⁴ Štyri razy posielali ku mne takým istým spôsobom a ja som im vždy odpovedal ako prv.

Sanabalatov list Nehemiášovi. -⁵ Potom poslal Sanabalat ku mne svojho sluhu s otvoreným listom piaty raz tým istým spôsobom.⁶ V ňom stálo: „Medzi národmi sa povára a Gešem hovorí to isté, že vy, ty a Židia, strojíte sa vzbúriť, preto staviaš múr, a že by si rád bol ich kráľom podľa týchto rečí.“⁷ Aj prorokov že si postavil, aby o tebe roznášali po Jeruzaleme: „V Judei je kráľ!“ Teraz sa kráľ dozvie o týchto pletkách. Preto len príď, aby sme sa poradili spolu!“⁸ Poslal som mu odkaz: „Nestalo sa nič také, ako hovoríš, ale ty sám si si to navymýšľal vo svojom srdci.“⁹ Všetci nám totiž chceli nahnať strachu, lebo si mysleli, že naše ruky nechajú tak prácu, takže ona vyjde na zmar. Preto som tým väčšmi dodával sily svojim rukám.

Nepравdivý prorok. -¹⁰ Keď som tak raz vošiel do príbytku Šemaiáša, syna Mehetabelovho syna Delaiáša, ktorý sa zavrel, povedal mi: „Poďme spolu do Božieho domu, dnu do chrámu, a zamknime dvere chrámu, lebo ťa prídu zabiť, za noci ťa prídu zmárniť.“¹¹ Lenže ja som odpovedal: „Utekal by, vari niekto taký, ako som ja? A kto taký, ako som ja, by sa opovážil vkročiť do chrámu a zostať nažive?! Nejdem!“¹² Poznal som hneď, že ho neposlal Boh, ale že to proctvo mi povedal len preto, že ho Tobiáš a Sanabalat najali za odmenu.¹³ Bol najatý za odmenu, aby som sa zľakol,

urobil to a zhrešil. Bolo by sa im také niečo hodilo na mrzkú ohováračku mojej osoby, aby mi mohli utrhať na cti. ¹⁴ Pamätaj, môj Bože, na Tobiáša a na Sanabalata podľa ich skutkov a takisto na prorokyňu Noadiu a na ostatných prorokov, ktorí by mi boli radi nahnať strachu.

Dokončenie stavby. - ¹⁵ No i tak bol dokončený múr za päťdesiatdva dní dvadsiateho piateho elula. ¹⁶ Keď sa o tom dozvedeli všetci naši nepriatelia, zachveli sa všetky národy, čo boli vôkol nás, a zmalomyselneli veľmi, lebo poznali, že toto dielo sa dokonalo vďaka nášmu Bohu.

¹⁷ No aj vtedy premnohí poprední Židia odosielali Tobiášovi listy a zasa od Tobiáša prichádzali im. ¹⁸ Lebo v Judei bolo veľa takých, ktorých s ním viazala prísaha. Bol totiž zaťom Arachovho syna Šechaniáša. Jeho syn Jochanan si zas vzal dcéru Berechiášovho syna Mešulmana. ¹⁹ Ba pekne sa vyjadrovali o ňom aj predomnou a zasa moje slová vynášali jemu. Aj Tobiáš posielal listy, aby ma strašil.

Neh7

VII. Starostlivosť o stráženie mesta. - ¹ Keď bol múr dobudovaný a keď som osadil vráta, boli ustanovení vrátnici, speváci a leviti. ² Svojmu bratovi Chananimu a veliteľovi pevnosti Chananiášovi som zveril hlavné velenie nad Jeruzalemom, lebo on bol mužom dôveryhodným a bohobojnejším ako mnohí iní. ³ Vydal som im rozkaz: „Neotvárať jeruzalemské brány, až keď už hreje slnko! Vráta treba zatvárať a zamykať závorami kým tam ešte stoja! Majú tiež stavať stráže z Jeruzalemčanov, každého na jeho stanovište, každého oproti jeho domu!“

Súpis ľudu, ktorý sa vrátil zo zajatia. - ⁴ Mesto bolo rozsiahle a veľké, ale bývalo v ňom ešte málo ľudí. Ešte neboli postavené domy. ⁵ Preto mi Boh vnukol zhromaždiť a spísať podľa príslušnosti k rodu šľachtu kniežatá a ľud. A tu som našiel záznam o rode tých, ktorí prišli prví. Našiel so ňom zápis:

Vodcovia. - ⁶ Toto sú tí príslušníci provincie, ktorí prišli zo zajatia vo vyhnanstve ktorých babylonský kráľ Nabuchodonozor odvliekol a vrátili sa do Jeruzalema alebo do Judey, každý do vlastného mesta, ⁷ tí, čo prišli so Zorobábelom, Jozuem, Nehemiášom Azariášom, Rámiášom Nachamanim, Mardochejom, Bilšanom Misperetom, Bigvaiom, Nechumom a Bánom.

Pospolitý ľud. - Počet mužov izraelského ľudu: ⁹ Farošových potomkov dvetisícstosedemdesiatdva, Šefatiášových tristosedemdesiatdva ¹⁰ Arachových šesťstopäťdesiatdva, ¹¹ Fachat-Moabových po Jozuem a Joabovi dvetisícosemstoosemnásť, ¹² Elamových tisícdvestopäťdesiatštyri, ¹³ Zatuových osemstoštyridsaťpäť, ¹⁴ Zakajových sedemstošesťdesiat, ¹⁵ Binuiho šesťstoštyridsaťosem, ¹⁶ Bebaiho šesťstodvadsaťosem, ¹⁷ Azgadových dvetisícristodvadsaťdva, ¹⁸ Adonikamových šesťstošesťdesiatsedem, ¹⁹ Bigvaiho dvetisícšesťdesiatsedem, ²⁰ Adinových šesťstopäťdesiatpäť, ²¹ Aterových z Ezechiášovej strany deväťdesiatosem, ²² Chašumových tristosdvadsaťosem, ²³ Besaiho tristosdvadsaťštyri, ²⁴ Charifových stodvanásť, ²⁵ Gabaoncov deväťdesiatpäť, ²⁶ Betlehemčanov a Netofančanov stoosemdesiatosem ²⁷ Anatotčanov stodvadsaťosem, ²⁸ Betazmavčanov štyridsaťdva, ²⁹ Kirjatiarimčanov, Kefirčanov a Bérotčanov sedemstoštyridsaťtri, ³⁰ Ramčanov a Gabaanov šesťstodvadsaťjeden, ³¹ Michmasčanov stodvadsaťdva ³² Betelčanov a Haičanov stodvadsaťtri, ³³ Novonebanov päťdesiatdva, ³⁴ Novoelamčanov tisícdvestopäťdesiatštyri, ³⁵

Charimčanov trisťdesať, ³⁶ Jerichovčanov tristoštyridsaťpäť, ³⁷ Lodčanov, Chadidčanov a Onočanov sedemstodvadsaťjeden, ³⁸ Senaanov tritisícdeväťstotridsať.

Kňazi. - ³⁹ Kňazov z Jedaiášovej krvi Jozueho vetvy, deväťstosedemdesiattri, ⁴⁰ z Imerovej tisícpäťdesiatdva, ⁴¹ z Paschurovej tisícvestoštyridsaťsedem, ⁴² z Charimovej tisícsemnásť.

Leviti. - ⁴³ Levitov, Jozueho potomkov po Kadmielovi, Hodevášovej vetvy, sedemdesiatštyri.

Speváci. - ⁴⁴ Spevákov, Asafových potomkov, stoštyridsaťosem.

Vrátnici. - ⁴⁵ Vrátnikov, Šalumových, Aterových Talmonových Akubových, Chatitových a Sobaiho potomkov, stotridsaťosem.

Nevoľníci chrámu. - ⁴⁶ Nevoľníkov chrámu, potomkov Sichaových, Chasofových, Tabaotových, Kerosových, Siaových, Fadonových, ⁴⁸ Lebanových, Chagabových, Šalmiho, ⁴⁹ Chananových, Gidelových, Gacharových, ⁵⁰ Reaiášových, Resinových, Nekodových, ⁵¹ Gazarnových, Uzaových, Faseachových, ⁵² Besaiho, Meunimových, Nefišesimových, ⁵³ Bakbukových, Chakufových, Charchurových, ⁵⁴ Baslitových, Mechidových, Charšaových, ⁵⁵ Barkosových, Siserových, Tamachových, ⁵⁶ Nesiachových a Chatifaových; ⁵⁷ z potomkov Šalamúnových služobníkov: potomkov Sotaiho, Sofertových, Feridových, ⁵⁸ Jálových, Darkonových, Gidelových, ⁵⁹ Šefatášových, Chatilových, Pochertových z Hasebaima a Amonových; ⁶⁰ všetkých chrámových nevoľníkov a potomkov Šalamúnových služobníkov bolo spolu trisťdesaťdesiatdva.

Ludia bez rodových preukazov. - ⁶¹ Aj títo vyšli z Tel-Melacha, Tel-Charše, Kerubu, Adonu a Imeru, lenže nevedeli preukázať čel'ad' svojich otcov a svoj pôvod, či sú totiž z Izraela, ⁶² šesťstoštyridsaťdva Delaiášových, Tobiášových a Nekodových potomkov.

⁶³ Z kňazov Chabaiášovi a Hakosovi potomkovia, ďalej potomkovia Berzelaiho, ktorý si vzal za ženu z dcér Galaádčana Berzelaiho a bol nazvaný ich menom. ⁶⁴ Títo hľadali svoj zápis o rodovej príslušnosti, ale pretože nenašli, vylúčili ich z kňazstva. ⁶⁵ Kráľov námestník im zakázal jesť zo svätosvätých vecí, dokiaľ nebude zasa stáť kňaz s urim a tumim.

Úhrn osôb a zvierat. - ⁶⁶ Celé toto spoločenstvo do jedného počítalo štyridsaťdvatisíctristošesťdesiat, ⁶⁷ okrem ich sluhov a ich slúžok, ktorých bolo sedemtisícstotridsaťsedem; ďalej s nimi bolo dvestoštyridsaťpäť spevákov a speváčok. ⁶⁸ Koní mali sedemstotridsaťšesť, mulíc dvestoštyridsaťpäť, ⁶⁹ tiav štyristotridsaťpäť a oslov šesťtisícsemstodvadsať.

Dary na chrám. - ⁷⁰ Poniektorí náčelníci rodov venovali na stavebné dielo. Kráľov námestník dal do pokladu tisíc drachiem zlata, päťdesiat čiaš, päťstotridsať kňazských sukni. ⁷¹ Podajedni náčelníci rodov venovali na stavebný poklad dvadsaťtisíc drachiem zlata a dvetisíc dvesto mín striebra. ⁷² Toho, čo dal ostatný ľud, bolo dvadsaťtisíc drachiem zlata, dvetisíc mín striebra a šesťdesiatsem kňazských sukni.

⁷³ Tak sa teda osadili kňazi, leviti, vrátnici, speváci a niektorí z ľudu, chrámoví nevoľníci a celý Izrael vo svojich mestách. A keď nastal siedmy mesiac - Izraeliti bývali už vo svojich mestách.

Obnovenie zmluvy ľudu s Bohom Prečítanie Zákona a slávnosť Stánkov

VIII. Prečítanie. Zákona. - ¹ Všetok ľud sa zišiel ako jeden muž oproti Vodnej bráne. Znalcovi Písma, Ezdrášovi, rozkázali priniesť knihu Mojžišovho zákona, ktorý Pán ustanovil pre Izraelitov. ² Kňaz Ezdráš teda v prvý deň siedmeho mesiaca priniesol zákon pred zhromaždenie mužov, žien a všetkých, ktorí boli schopní chápať, čo sa počúvalo. ³ Čítali z neho na námestí oproti Vodnej bráne od samého rána do poludnia pred mužmi a ženami a všetkými, čo boli schopní chápať. ⁴ Zákonník Ezdráš stál na drevenej vyvýšenine, ktorú na tento cieľ urobili. Vedľa neho stáli po pravici Matatiáš, Semeiáš, Anaiáš, Uriáš, Chilkiáš a Maásiáš, po jeho ľavici Pedaiáš, Mišael, Malkiáš, Chašum, Chašbadana, Zachariáš a Mešulam. ⁵ Ezdráš otvoril knihu pred očami všetkých ľudí, prevyšoval totiž všetok ľud, a keď ju otváral, všetok ľud vstal. ⁶ Ezdráš dobrorečil Pánovi, veľkému Bohu, a ľud rad-radom odpovedal: „Amen, amen!“, pričom zdvíhal ruky. ⁷ Potom sa zas sklonili a klaňali sa Pánovi tvárou až po zem. Leviti Jozue, Bani, Šerebiáš, Jamin, Akub, Sabetai, Hodiáš, Maásiáš, Kelita, Azariáš, Jozabad, Chanan a Pelaiáš vykladali ľudu zákon. Ľud stál a nepohol sa z miesta. ⁸ A čítali z knihy, z Božieho zákona, stať za staťou a vykladali zmysel, takže rozumeli tomu, čo sa prečítalo.

Smútok ľudu. - ⁹ Vtedy Nehemiáš, to jest kráľov námestník, Ezdráš, kňaz a zákonník, a leviti, čo vyučovali ľud, povedali celému spoločenstvu: „Tento deň je zasvätený Pánovi, vášmu Bohu. Nežiaľte a neplačte!“ Všetok ľud totiž plakal, keď počul slová zákona. ¹⁰ Potom im povedal: „Chodte, zajedzte si niečo masného a vypite si sladkého, no niečo z toho pošlite aj tomu, kto si nenachystal! Lebo tento deň je zasvätený nášmu Pánovi. A nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila!“ ¹¹ Leviti takisto upokojovali všetok ľud a hovorili: „Mlčte, lebo tento deň je svätý! Nermúťte sa!“ ¹² A tak všetok ľud išiel jesť, piť, rozposielať podieľy a oslavovať s veľkou radosťou, lebo pochopili slová, ktoré im zvestovali.

Sviatok Stánkov. - ¹³ Na druhý deň sa zhromaždili náčelníci rodov všetkého ľudu, kňazi aj leviti k zákonníkovi Ezdrášovi, aby lepšie poznali slová zákona. ¹⁴ A našli napísané v zákone, čo Pán prikázal prostredníctvom Mojžiša, že Izraeliti majú bývať v stánkoch na slávny deň v siedmom mesiaci ¹⁵ a že majú vyhlásiť a vyvolať vo všetkých svojich mestách aj v Jeruzaleme: „Vyberte sa na vrchy a naznášajte ratolestí šľachtených i divých olív, ratolestí myrtových a palmových a ratolestí hustolistých stromov na stavanie stánkov, ako je napísané.“ ¹⁶ Ľud teda vyšiel a nanosil a urobil si stánky, jedni na streche, druhí na dvore, iní zas na nádvoriach Božieho domu a na námestí Vodnej brány a takisto na námestí Efraimovej brány. ¹⁷ A tak si celé spoločenstvo tých, čo sa vrátili zo zajatia, porobilo stánky a bývalo v stánkoch. Izraeliti to nerobili od dní Nunovho syna Jozueho až do tohoto dňa. Preto bola veľmi veľká radosť. ¹⁸ A tak deň čo deň čítali z knihy Božieho zákona, od prvého dňa až po posledný. Sviatok slávil sedem dní. Na ôsmy deň bolo potom podľa obyčaje slávnostné zhromaždenie.

Pokánie ľudu izraelského

Neh9

IX. Verejné pokánie. - ¹ Na dvadsiaty štvrtý deň tohoto mesiaca sa Izraeliti zhromaždili, postili sa, obliekli sa do vrecovín a posypali sa prachom. ² Keď sa izraelskí súkmeňovci odlúčili od všakových cudzozemcov, postavili sa a vyznávali svoje hriechy a neprávosti svojich otcov. ³ Potom povstali priam na mieste, kde boli,

štvrt' dňa čítali z knihy zákona Pána, svojho Boha, a štvrt' dňa sa vyznávali a klaňali sa Pánovi, svojmu Bohu. ⁴ Na levitské vyvýšené miesto vystúpili Jozue, Bani, Kadmiel, Šebaniáš, Buni, Šerebiáš, Bani a Chenani a vzývali veľkým hlasom Pána, svojho Boha. ⁵ A leviti Jozue, Kadmiel, Bani, Chašabniáš, Šerebiáš, Hodiáš, Šebaniáš a Fetachiáš odriekali túto modlitbu:

Kajúcna modlitba. - „Vstaňte, dobrorečte Pánovi, svojmu Bohu, od vekov až naveky! A nech sa zvelebuje tvoje slávne meno, vyvýšené nado všetko zvelebovanie a chválu!

⁶ Ty si, Pane, ty si jediný! Ty si urobil nebo a nebesá so všetkým ich vojskom, zem i všetko, čo je na nej, moria aj so všetkým, čo je v nich. Tomu všetkému ty dávaš život. Tebe sa klania nebeské vojsko. ⁷ Ty si, Pane, ten Boh, ktorý si vybral Abrama a vyviedol ho z Chaldejského Uru a dal si mu meno Abrahám. ⁸ Zistil si, že jeho srdce je verné tebe, uzavrel si s ním zmluvu, že dáš jeho potomstvu kanaánsku, hetejskú, amorejskú ferezitskú, jebuzejskú a gergezejskú krajinu; a svoje slovo si dodržal, lebo ty si spravodlivý.

⁹ Videl si sužobu našich otcov v Egypte a počul si ich výkrik pri Červenom mori. ¹⁰ Urobil si znamenia a divy na faraónovi, na všetkých jeho služobníkoch a na celom ľude jeho krajiny, lebo si vedel, že s nimi bezohľadne nakladali. Urobil si si tak meno, aké je i dnes. ¹¹ Rozdvojil si more pred nimi, že prešli suchou nohou stredom mora. Tých však, čo ich prenasledovali, vrhol si do hlbín ako kameň do hlbkej vody. ¹² Vo dne si ich vodil oblačným stĺpom, v noci stĺpom ohnivým, aby si im osvecoval cestu, ktorou sa im bolo treba uberať.

¹³ Potom si zostúpil na vrch Sinaj a hovoril si s nimi z neba a dal si im správne súdy, spoľahlivé zákony, dobré ustanovenia a prikázania. ¹⁴ Vyjavil si im tiež svoju svätú sobotu a prostredníctvom svojho služobníka Mojžiša dal si im prikázania, ustanovenia a zákon. ¹⁵ Dal si im chlieb z neba, keď bol u nich hlad, a vyviedol si pre nich vodu zo skaly, keď boli smädní. Vyzval si ich, aby šli a zabrali krajinu, a zdvihol si svoju ruku, že im ju dáš.

¹⁶ Lenže oni, naši otcovia, si počínali pyšne, boli tvrdošíjni a nevšímali si tvoje prikázania. ¹⁷ Odopreli poslúchať a nerozpamätúvali sa na tvoje divy, ktoré si pre nich urobil, ale zatvrdili svoje šije, ustanovili si náčelníka a chceli sa vo svojej hlavatosťi vrátiť do svojho otroctva. No ty si Boh, ktorý odpúšťa, si láskavý a milosrdný, dlho zhovievavý a veľkého zľutovania. Neopustil si ich. ¹⁸ Ešte ani vtedy, keď si urobili liate teľa a keď povedali: „To je tvoj boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta“ - a dopustili sa veľkého rúhania; ¹⁹ ty si ich vo svojom preveľkom milosrdenstve neopustil na púšti. Oblačný stĺp sa nehol od nich vo dne, aby ich viedol cestou, ani ohnivý stĺp v noci, aby im osvecoval cestu, ktorou sa im bolo treba uberať. ²⁰ Svojho dobrého ducha si im dal, aby ich on učil. Ich ústam si neodoprel svoju mannu a dal si im vodu, keď ich trápil smäd. ²¹ Štyridsať rokov si ich živil na púšti. Nechýbalo im nič. Odev sa im neodral a nohy im neopúchali.

²² Dal si im kráľovstvá a národy a porozsádzal si ich po územiach. A tak zaujali dedične Sichonovu krajinu, krajinu Chešbonského kráľa, i krajinu bášanského kráľa Oga. ²³ A ich synov si rozmnožil ako hviezdy na nebi a doviedol si ich do krajiny, o ktorej si hovoril ich otcom, že do nej vojdú a dedične ju zaujmú. ²⁴ I vošli synovia a zaujali dedične krajinu. Ponížil si obyvateľov krajiny Kanaánčanov pred nimi a vydal si im ich do ruky, ich kráľov aj národy tej krajiny, aby naložili s nimi, ako sa im páči. ²⁵ Vzali teda opevnené mestá a úrodnú pôdu a ujali sa vlastníckeho práva nad domami, v ktorých bolo plno dobrých vecí, vykopané studne, vinohrady,

olivové záhrady a množstvo ovocných stromov. I jedli, nasýtli sa, stučneli a oplývali rozkošami v tvojej veľkej добрote.

²⁶ Ale stali sa spurnými a vzbúrili sa proti tebe, tvoj zákon zahodili za svoj chrbát, povraždili tvojich prorokov, ktorí ich nabádali, aby sa vrátili k tebe, a dopúšťali sa veľkých rúhaní. ²⁷ Preto si ich vydal do ruky ich odporcov a sužovali ich. No keď v časoch svojej súžby volali zas k tebe, ty si ich vyslyšal z neba. Vo svojom veľkom zľutovaní dával si im vysloboditeľov, ktorí ich vyslobodzovali z rúk ich nepriateľov. ²⁸ Len čo si však pooddýchli, opäť robili, čo sa ti nepáči, a preto si ich zasa poprepúšťal do rúk ich nepriateľov a oni panovali nad nimi. No keď sa obrátili a keď volali zas k tebe, ty si ich vyslyšal z neba a opätovne si ich vyslobodil vo svojich zľutovaniach. ²⁹ Napomínal si ich vážne, aby si ich prinavrátil k svojmu zákonu, lež oni vystrájali pyšne, tvoje prikázania neposlúchali a prehrešovali sa proti tvojim rozhodnutiam, skrže ktoré žije človek, čo ich nasleduje. Mykli plecami, boli hlavatí a neposlúchali. ³⁰ Veľa rokov si im zhovieval a usvedčoval si ich svojím duchom prostredníctvom svojich prorokov, ale nepočúvali, a preto si ich vydal do rúk národov iných krajín. ³¹ Lenže vo svojom preveľkom zľutovaní nedal si im celkom zahynúť a neopustil si ich, lebo ty si Boh láskavý a milosrdný.

³² A tak teraz, náš Bože, ty, veľký, mocný, hrozný Bože, ktorý milostivo zachovávaš zmluvu, nepokladaj za málo všetky útrapy, ktoré zastihli nás, našich kráľov, našich hodnostárov, našich kňazov, našich prorokov a našich otcov s celým tvojím ľudom od čias asýrskych kráľov až podnes! ³³ Ty si pravda, spravodlivý pri všetkom, čo na nás prišlo, lebo ty si konal verne, ale my sme sa dopúšťali nešťachetných vecí. ³⁴ Naši králi, naši hodnostári, naši kňazi, ba i naši otcovia sa nesprávali tvojím zákonom a boli nevšímaví voči tvojim príkazom a výstrahám, ktoré si im dával. ³⁵ Oni ti neslúžili vo svojom kráľovstve a v tvojom hojnom dobrodení, ktoré si im preukazoval, a v krajine širokej a žirnej, ktorú si im dal, a neodvrátili sa od svojich zlých skutkov. ³⁶ Preto sme dnes rabmi. V krajine, ktorú si dal našim otcovi, aby požívali jej plody a jej dobré veci; áno, my sme v nej rabmi! ³⁷ A jej veľký výnos patrí teraz kráľovi, ktorých si ty ustanovil nad nami pre naše hriechy. Vládnu nad našimi telami a naším dobytkom, ako sa im ľúbi, a my sme vo veľkej súžbe.“

Neh10

X. Obnovenie zmluvy s Bohom. - ¹ „Pre toto všetko my robíme pevnú zmluvu a spisujeme ju: Naši hodnostári, naši leviti a naši kňazi potvrdzujú na nej pečaťami svoje podpisy.“ ² Uviedli sa na nej: Chachaliášov syn Nehemiáš, kráľov námestník, a Sedechiáš, ³ Seriáš, Azariáš, Jeremiáš, ⁴ Pašchur, Amariáš, Malkiáš, ⁵ Chatuš, Šebaniáš, Maluch, ⁶ Charim, Meremot, Obadiáš, ⁷ Daniel, Gineton, Baruch, ⁸ Mešulam, Abiáš, Mijamin, ⁹ Maásiáš, Bilgai, Šemaiáš; to boli kňazi.

¹⁰ Ďalej leviti: Azaniášov syn Jozue, Binuji z Chenandadových potomkov, Kadmiel ¹¹ a ich druhovia Šebaniáš, Hodiáš, Kelita, Pelaiáš, Chanan, ¹² Micha, Rechob, Chašabiáš, ¹³ Zakur Serebiáš, Šebaniáš, ¹⁴ Hodiáš, Bani a Beninu.

¹⁵ Hlavní z ľudu: Paroš, Pachat-Moab, Elam, Zatu, Bani, ¹⁶ Buni, Azgad, Bebai, ¹⁷ Adoniáš, Bigvai, Adin, ¹⁸ Ater, Chizekiáš, Azur, ¹⁹ Hodiáš, Chašum, Besai, ²⁰ Charif, Anatot, Nebai, ²¹ Magpiáš, Mešulam, Chezir, ²² Mešezabel, Sadok, Jadia, ²³ Pelatiáš, Chanan, Anaiáš, ²⁴ Hoseáš, Chananiáš, Chašub, ²⁵ Haločeš, Pilcha, Šobek, ²⁶ Rechum, Chašabua, Maásiáš, ²⁷ Achiáš, Chanan, Anan, ²⁸ Maluch, Charim a Bána.

²⁹ Ostatný ľud, kňazi, leviti, vrátnici, speváci chrámoví nevoľníci, všetci, ktorí sa vrátili od národov krajín k Božiemu, zákonu, ich manželky, ich synovia a dcéry, všetci, ktorí vedeli pochopiť, ³⁰ pripájali sa k svojim slávnym súkmeňovcom.

Zmluvné záväzky. - Zaklínali sa a prisahali: že sa budú riadiť Božím zákonom, ktorý bol daný prostredníctvom Božieho služobníka Mojžiša;

že budú zachovávať a plniť všetky prikázania Pána, nášho Boha, i jeho ustanovenia a jeho predpisy;

³¹ a preto že nebudeme dávať svoje dcéry národom krajiny ani brať ich dcéry svojim synom;

³² od národov krajiny, ktoré prinesú v sobotný deň na trh tovar a akékoľvek potraviny, ani v sobotu, ani v iný sviatočný deň nevezmeme nič;

v siedmom roku sa zriekneme poľnej úrody a akéhokoľvek vymáhania dlhov;

³³ ukladáme si za povinnosť dávať ročne tretinu šekla na potreby domu svojho Boha, ³⁴ na predkladné chleby, na ustavičnú obeť, na ustavičný celopal, na soboty, na novmesiace, na slávnosti, na posvätné veci, na obety za hriech na uzmiernenie pre Izrael a na všelijaké potrebnosti domu nášho Boha.

³⁵ A my kňazi, leviti a ľud, sme hodili aj lós o dodávke dreva; že ho budeme donášať pre dom nášho Boha po čel'adiach našich otcov v určenom čase z roka na rok, aby bolo na pálenie na oltári Pána, nášho Boha, ako je predpísané v zákone.

³⁶ Budeme tiež odovzdávať prvotiny svojich polí a prvotiny všetkých plodov z hocakého stromu z roka na rok do Pánovho domu; ³⁷ zaväzujeme sa ďalej odovzdávať pre dom nášho Boha svojich prvorodencov i prvotiny svojho statku, ako je predpísané v zákone, i prvotiny svojho dobytku a svojho stáda kňazom konajúcim službu v dome nášho Boha. ³⁸ Ďalej najlepšiu časť svojich múčnych výrobkov a svojich obetí pozdvihnutia, plodov všetkých stromov, muštu a oleja budeme tiež odovzdávať kňazom do miestností domu svojho Boha, priam tak desatinu svojich polí levitom.

A leviti budú tie desatiny vyberať vo všetkých mestách, kde budeme obrábať zem. ³⁹ Nech je s levitmi kňaz, Áronovec, keď sa vyberajú levitské desatiny, a leviti nech odnášajú desatinu desatiny do príbytku nášho Boha do miestnosti pokladnice. - Do týchto miestností totiž prinášali Izraeliti a leviti obetné dary obilia, muštu a oleja. Tam bývali aj posvätné nádoby, kňazi konajúci službu, vrátnici a speváci. - Nebudeme teda nedbanliví o dom svojho Boha.

Obnovenie občianskeho poriadku

Zoznam obyvateľov a pokolení

Neh11

XI. Presídlenie čiastky vidieckeho obyvateľstva do Jeruzalema. - ¹

Predstavenstvo ľudu bývalo v Jeruzaleme a ostatný ľud hádzal lós, aby z každých desať mužov vylosoval toho, ktorý musí bývať v svätom meste Jeruzaleme, kým deväť desiatín sa nechávalo vo vidieckych mestách. ² Ľud ďakoval všetkým mužom, čo sa dobrovoľne ponúkli, že budú bývať v Jeruzaleme.

³ Títo pohlavári provincie bývali v Jeruzaleme a v júdskych mestách. Každý sa usadil na svojom majetku vo svojich mestách, izraelský ľud, kňazi, leviti, chrámoví nevoľníci i potomci Šalamúnových nevoľníkov.

Júdovci a Benjamínovci. - ⁴ V Jeruzaleme sa usadili Júdovci a Benjamínovci. Z Júdovcov: Ataiáš, syn Uziáša, syna Zachariáša, syna Amariáša, syna Šefatiáša, syna Mahalela z Faresovho potomstva. ⁵ Ďalej Maásiáš, syn Barucha, syna Kolchoza, syna

Chazaiáša, syna Adadiáša, syna Jojariba, syna Zachariáša, syna Silončana. ⁶ Všetkých Fáresových potomkov, ktorí bývali v Jeruzaleme, bolo štyristošesťdesiatosem, samí bojaschopní chlapi.

⁷ Benjamínovci sú zasa títo: Salu, syn Mešulama, syna Joeda, syna Padaiáša, syna Kolaiáša, syna Maásiáša, syna Izaiášovho syna Itiela. ⁸ Po ňom Gabai, Salai, spolu deväťstodvadsaťosem. ⁹ Zichriho syn Joel bol ich predstaveným; Hasenuov syn Júda druhým predstaveným nad mestom.

Kňazi v Jeruzaleme. - ¹⁰ Z kňazov boli: Jojaribov syn Jedaiáš, Jachin, ¹¹ Seraiáš, syn Chilkiáša, syna Mešulama, syna Sadoka, syna Achitubovho syna Merajota, knieža Božieho domu; ¹² ich bratov konajúcich službu v chráme bolo osemstodvadsaťdva. Ďalej Adaiáš, syn Jerochama, syna Pelaliáša, syna Amsiho, syna Zachariáša, syna Malkiášovho syna Pašchura. ¹³ Jeho bratov, náčelníkov rodín, bolo dvestoštyridsaťdva. A Amašsaj, syn Azarela, syna Achaziho, syna Imerovho syna Mišelmota. ¹⁴ Ich bratov, bohatierskych mužov, bolo stodvadsaťosem. Nadriadeným nad nimi bol Hagedolimov syn Zabdiel.

Leviti v Jeruzaleme. - ¹⁵ Z levitov tam boli: Šemaiáš, syn Chašuba, syna Azrikama, syna Buniho syna Chašabiáša. ¹⁶ Ďalej Šabetaj a Jozabad, ktorí dozerali na vonkajšiu službu vôkol Božieho domu, z levitských hláv. ¹⁷ Mataniáš, syn Michu, syna Azafovho syna Zabdiho, predstavený chválospevu, ktorý pri modlitbe predspevoval: „Ďakujte,“ Bakbukiáš, druhý medzi jeho bratmi, a Abda, syn Samuho, syna Jedutunovho syna Galala. ¹⁸ Úhrn levitov, čo boli vo Svätom meste, robil dvestoosemdesiatštyri.

Vrátnici a iní zamestnanci. - ¹⁹ Vrátnici tam boli Akub, Talmon a ich bratia, ktorí strážili pri bránach; spolu ich bolo stosedemdesiatdva.

²⁰ Ostatný izraelský ľud, kňazi a leviti, bývali vo všetkých júdskych mestách, každý na svojom dedičstve.

²¹ Chrámoví nevoľníci bývali však na Ofeli. Sicha a Gišpom boli nad týmito chrámovými nevoľníkmi.

²² Dozorcom nad levitmi v Jeruzaleme bol Uzi, syn Baniho, syna Chašabiáša, syna Mataniáša, syna Michu za Asafových synov, zo spevákov pri službe v Božom dome. ²³ Bol totiž o nich kráľovský príkaz a pre spevákov poriadok určený na každý deň.

²⁴ Mešezabelov syn Fetachiáš z pokolenia Júdovho syna Zaru bol poverencom kráľa v akýchkoľvek veciach ľudu.

Zoznam iných osád. - ²⁵ Čo sa týka dvorov po ich chotároch, poniektorí Júdovci sa osadili v Kirjatarbe a v jej dedinách, v Dibone a v jeho dedinách, v Jekabséle a v jeho dvoroch, ²⁶ v Jozuem v Molade, v Betpalete, ²⁷ v Chasaršule, v Bersabe a v jej dedinách, ²⁸ v Siklagu, v Mechone a v jej dedinách. ²⁹ V Enrimone, v Saree, v Jarmute, ³⁰ v Zanoe, v Adulame a v ich dvoroch, v Lachiši a v jeho chotári, v Azeke a v jej dedinách. Bývali teda od Bersabe až po údolie Hinom.

³¹ Benjamínovci sa osadili od Geby v Michmaši, v Aji, v Beteli a v jeho dedinách, v Anatote, v Nobe, v Ananii, ³³ v Chasore v Ráme, v Gitaimi, ³⁴ v Chadide, v Geboime, v Nebalate, ³⁵ v Lode, v Ono a v Údolí remeselníkov. Niektorí z levitov bývali v podiele Júdu a Benjamína.

XII. Kňazi a leviti, ktorí sa vrátili so Zorobábelom. - ¹ Kňazi a leviti, ktorí prišli so Šealtielovým synom Zorobábelom a s Jozuem, sú títo: Šeraiáš, Jeremiáš, Ezdráš, ² Amariáš, Maluch, Chatuš, ³ Šechaniáš, Rechum, Meremot, ⁴ Ido, Ginetoj, Abiáš, ⁵ Mijamin, Mádiáš, Bilga, ⁶ Šemaiáš, Jojarib, Jedaiáš, ⁷ Salu, Amok, Chilkiáš a Jedaiáš. To boli náčelníci kňazov a ich bratov za čias Jozueho.

⁸ Leviti boli Jozue, Binuj, Kadmiel, Šerebiáš, Júda, Mataniáš; on a jeho bratia viedli chválospevy. ⁹ Ich bratia Bakbukiáš a Uni stáli naproti nim pri výkone svojej služby.

Zoznam hlavných kňazov. - ¹⁰ Jozue bol otcom Jojakimovým, Jojakim bol otcom Eljašibovým, Eljašib bol otcom Jojadovým, ¹¹ Jojada bol otcom Jonatánovým, Jonatán bol otcom Jedudovým.

Kňazi za čias Jojakima. - ¹² Za čias Jojakima boli títo kňazi náčelníkmi rodov: Zo Saraiášovho rodu Meraiáš, z Jeremiášovho Chananiáš, ¹³ z Ezdrášovho Mešulam, z Amariášovho Jehochanan, ¹⁴ z Melichovho Jonatán, zo Šebaniášovho Jozef, ¹⁵ z Charimovho Adna, z Merajotovho Chelkai, ¹⁶ z Idovho Zachariáš, z Ginetonovho Mešulam, ¹⁷ z Abiášovho Zichri, z Minjaminovho a Moadiášovho Piljat, ¹⁸ z Bilgovho Šamua, zo Šemaiášovho Jehonatán, ¹⁹ z Jojaribovho Matenai, z Jedeiášovho Uzi, ²⁰ zo Salaiho Kalai, z Amokovho Eber, ²¹ z Chilkiášovho Chašabiáš a z Jedaiášovho Natanael.

Náčelníci levitských rodov po Jochanana. - ²² Leviti, ktorí boli náčelníkmi rodov za čias Eljašiba, Jojadu, Jochanana, Jaduu, boli zapísaní a kňazi až po kraľovanie Peržana Dária. ²³ Synovia Léviho, ktorí boli náčelníkmi rodov, boli zaznačení v Letopisoch, a to do čias Eljašibovho syna Jochanana. ²⁴ Náčelníci levitov boli Chašabiáš, Šerebiáš a Kadmielov syn Jozue; ďalej ich bratia, ktorí stáli oproti nim, aby podľa nariadenia Božieho muža Dávida spievali piesne chvály a vďaky, jedna trieda zamieňavo s druhou. ²⁵ Mataniáš, Bakbukiáš, Obadiáš, Mešulam, Talmon, Akub boli strážcami brán. Strážili pri skladištiach vedľa brán. ²⁶ Oni boli súčasníkmi Jojakima, syna Josadekovho syna Jozueho, a tiež súčasníkmi vláďára Nehemiáša a kňaza a zákonníka Ezdráša.

Posviacka mestských múrov

Prípravy. - ²⁷ Na posviacku jeruzalemského múru zhľadávali levitov v ich bydliskách a priviedli ich do Jeruzalema, aby vykonali posviacku s radosťou, vďakyvzdávaním a chválospevmi pri cimbaloch, harfách a citarách. ²⁸ Tak sa teda zhromaždili synovia spevákov z rovín vôkol Jeruzalema i z netofatských dvorov, ²⁹ z Bet-Gilgala a z krajov Geby a Azmaveta. Lebo speváci si postavili dvory vôkol Jeruzalema.

³⁰ Keď sa kňazi a leviti očistili a keď očistili ľud, brány a múr, ³¹ rozkázal som júdskym hodnostárom, aby vystúpili na múr, a postavil som dva veľké zbory spievajúcich chvály.

Prvý zbor. - ³² Jeden sa bral vrchom múru napravo k Hnojnej bráne. Za ním išiel Hosaiáš s polovicou júdskych hodnostárov; ³³ boli to Azariáš, Ezdráš, Mešulam, ³⁴ Júda, Benjamín, Šemaiáš a Jeremiáš; ³⁵ z kňazov s trúbami šli Zachariáš, syn Jonatána, syna Šemaiáša, syna Mataniáša, syna Michaiáša, syna Azafovho syna Zakura; ³⁶ ďalej jeho bratia Šemaiáš, Azareel, Milalai, Gilalai, Máí, Natanael, Júda a Chanani s hudobnými nástrojmi Božieho muža Dávida. Zákonník Ezdráš išiel na ich čele. ³⁷ Tak sa uberali ku Studničnej bráne, potom išli priamo hore schodmi

Dávidovho mesta, kade sa vystupuje na múr, popri Dávidovom paláci až k Vodnej bráne na východe.

Druhý zbor. - ³⁸ Druhý zbor tých, ktorí spievali chvály, išiel opačne. Šiel som za ním s polovicou ľudu vrchom múru popri Pecnej veži k širokému múru, ³⁹ potom ponad Efraimovu bránu a Staromestskú bránu, ponad Rybnú bránu, popri veži Chananel a veži Mea až po Ovčiu bránu. Vo Väzenskej bráne sa zastavili.

Slávnosť v chráme. - ⁴⁰ Potom oba zbory zaujali miesto v Božom dome; takisto ja s polovicou vrchnosti ⁴¹ a kňazi Eljakim, Maásiáš, Minjamin, Michaiáš, Eljoenaj, Zachariáš a Chananiáš s trúbami, ⁴² priam tak Maásiáš Šemaiáš, Eleazár, Uzi, Jehochanan, Malkiáš, Elam a Ezer. Speváci spievali pod Jizrachiášovým vedením. ⁴³ V ten deň priniesli veľa obiet a tešili sa, lebo ich Boh obdaroval veľkou radosťou. Aj ženy s deťmi sa radovali. Naďaleko bolo počuť jasot Jeruzalema.

Ďalšia Nehemiášova činnosť

Dozorcovia darov. - ⁴⁴ V tomto čase ustanovili aj dozeračov nad komorami, čo slúžili ako sýpky na obety pozdvihnutia, na prvotiny a na desiatky, aby sa v nich odkladali z jednotlivých mestských polí zákonité dávky pre kňazov a pre levitov, lebo Júdovci sa radovali z kňazov a levitov konajúcich službu. ⁴⁵ Konali službu svojho Boha a službu očisťovania; takisto speváci a vrátnici podľa nariadenia Dávida a jeho syna Šalamúna. ⁴⁶ Veď už dávno, za čias Dávida, bol Asaf predstaveným spevákov a spevu na chválu a na vzdávanie vďaky Bohu. ⁴⁷ A tak celý Izrael v dňoch Zorobábela a v dňoch Nehemiáša dával spevákom a vrátnikom, čo im patrí na každý deň. Levitom takisto dávali posvätné dary a leviti z nich odovzdávali desatiny Áronovým synom.

Neh13

XIII. Oddelenie cudzozemcov. - ¹ V tomto čase sa čítalo ľudu, aby počul, z Mojžišovej knihy. Našlo sa v nej napísané, že Amončan a Moabčan sa nesmie nikdy dostať do Božieho zhromaždenia, ² a to preto, že sa nevybrali v ústrety Izraelcom s chlebom a vodou, ale najali Baláma, aby ich prekliat. Lenže náš Boh obrátil tú kliatbu na požehnanie. ³ Keď počuli ten zákon, oddelili od Izraela všetkých primiešancov.

Odstránenie Tobiáša z chrámu. - ⁴ Ale predtým kňaz Eljašib, správca siení v Božom dome, Tobiášov príbuzný, ⁵ prepožičal mu veľkú miestnosť, kde prv odkladali žertvy, kadidlo, nádoby, desatiny obilia, muštu a oleja, to, čo náležalo levitom, spevákom a vrátnikom, a kňazské dávky. ⁶ Keď sa toto všetko dialo, nebol som v Jeruzaleme, lebo v tridsiatom druhom roku babylonského kráľa Artaxerxa som išiel ku kráľovi. Po nejakom čase som poprosil kráľa (opäť) o dovoľenie ⁷ a vrátil som sa do Jeruzalema. Prišiel som na zlo, ktoré spáchal Eljašib kvôli Tobiášovi, keď mu prepožičal miestnosť vo dvoranách Božieho domu. ⁸ Toto sa mi neľúbilo veľmi. Preto som vyhádžal všetko zariadenie Tobiášovho bytu z miestnosti ⁹ a rozkázal som, aby očistili tieto siene. Potom som tam povnášal nádoby Božieho domu, obetný dar a kadidlo.

Nariadenie dávať podľžnosti levitom. - ¹⁰ Dozvedel som sa aj to, že levitom sa nedávalo, čo im patrí, a že sa porozbiehali každý na svoje pole; leviti i speváci, teda tí, ktorí mali konať službu. ¹¹ Preto som vyčítal predstaveným a pýtal som sa ich: „Prečo je Boží dom opustený?“ Dal som ich zas dovedna a postavil som ich na ich miesta. ¹²

Potom všetci z Júdska donášali do zásobárni desatinu obilia, muštu a oleja. ¹³ Za dozorcov nad zásobami som ustanovil kňaza Šelemiáša, zákonníka Sadoka a z levitov Fadaiaša, za ich pomocníka Chanana, syna Mataniášovho syna Zakura, lebo ich pokladali za spoľahlivých. Ich úlohou bolo rozdeľovať svojim bratom. - ¹⁴ Pamätaj mi to, môj Bože, a nezabudni na moje dobré skutky, ktoré som urobil pre Boží dom a v jeho službe!

Nariadenia proti znesväcovateľom soboty. - ¹⁵ V tých dňoch som videl v Júdsku takých, ktorí šliapu v sobotu lis, prinášajú snopy, nakladajú na osly víno, hrozno, figy a ktovie aké bremená a dopravujú to v sobotný deň do Jeruzalema. Napomínal som ich vážne, aby v takýto deň nenúkali potraviny na predaj. ¹⁶ Aj Týrčania, ktorí tam bývali, donášali ryby a všeličo na predaj a predávali v sobotu Júdovcom v Jeruzaleme. ¹⁷ Preto som vyčítal júdskym šľachticom a povedal som im: „Akú nepravosť to pášete, že znesväcujete sobotný deň!? ¹⁸ Nerobili to aj naši otcovia? A náš Boh dopustil na nás a na toto mesto všetko toto nešťastie! A vy ešte rozpaľujete hnev na Izrael tým, že znesväcujete sobotu!“ ¹⁹ A len čo padli na jeruzalemské brány tône pred sobotou, rozkázal som pozatvárať vráta a vydal som rozkaz, že ich neslobodno otvoriť - až po sobote. Okrem toho som k bránam postavil zopár svojich služobníkov, aby v sobotný deň nevošlo dnu ani jedno bremeno. Kramári a predavači všelijakých vecí, ktoré mali na predaj, nocovali teda raz i druhý raz vonku pred Jeruzalemom. ²¹ Vtedy som im pohrozil a povedal som im: „Prečo nocujete pred múrom Ak to urobíte ešte raz, vztiahnem na vás ruku.“ Od toho času už neprišli v sobotu. ²² Potom som rozkázal levitom, aby sa očistili a prišli strážiť brány, aby tak bol sobotný deň zasvätený. ²³ Pamätaj mi, môj Bože aj toto a odpusť mi podľa množstva svojho zľutovania!

Zakročenie proti cudzozemským ženám. - ²⁴ V tých dňoch som tiež videl Židov, ktorí si vzali za ženy Ašdodanky, Amončianky a Moabčianky. Aj ich deti hovorili spolu ašdodsky a nevedeli rozprávať po židovsky, ale hovorili rečou toho či onoho národa. ²⁵ Dohadoval som sa s nimi, nadával som im, bil a šklbal poniektorých mužov a zaprisahával ich na Boha: „Nevydávajte svoje dcéry za ich synov, ani neberte ich dcéry za manželky svojim synom ani sebe samým! ²⁶ Nezhrešil tým izraelský kráľ Šalamún?! V toľkých národoch sa nenašiel kráľ, čo by mu bol roveň. Bol miláčikom svojho Boha a Boh ho ustanovil za kráľa nad celým Izraelom. No i jeho zviadli na hriech ženy, cudzinky. ²⁷ Nuž či nám treba počúvať aj o vás, že všetko toto veľké zlo tiež pášete a prehrešujete sa proti svojmu Bohu tým, že si beriete za ženy cudzinky?!“

²⁸ Zo synov Jojadu, ktorý bol synom najvyššieho kňaza Eljašiba, jeden tiež bol zaťom Sanbalata Choronského, preto som ho zahnal od seba. - ²⁹ Pamätaj to, môj Bože, tým, ktorí poškrvnili kňazstvo a tú zmluvu, ktorú si s kňazmi a s levitmi uzavrel!

Zakončenie Knihy. - ³⁰ Tak som ich očistil od všetkého pohanského a ustanovil som povinnosti pre kňazov a pre levitov, pre každého v jeho práci, ³¹ ďalej aby donášali drevo v určených časoch a takisto prvotiny. - Pamätaj, môj Bože, toto na moje dobro!

KNIHA TOBIÁŠ

Prológ 1,1-2